لیکوال: خلیل دلیمي
ژباړن: یاسین مجاهد

Ketabton.com

صدام حسین

په امریکایي زندان کې

Greater Afghan Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

صدام حسين
(په امريکايي زندان کې)
ليکوال: خليل دليمي
ژباړن: محمد ياسين مجاهد
خپرندوی: اکسوس کتابپلورنځی
ډيزاين چاپ: حسيب الرحمن
چاپځی: وايګل چاپ
چاپ کال: ۱۳۹۷ / ۲۰۱۸
پته: افغانستان-کابل، درېيمه ناحيه، د دهبوري پارک جنوبي دروازې ته مخامخ
ISBN: 978-9936-626-90-4

0202 504 652, 0798 98 96 96
aksosbookstore@gmail.com
aksos book store aksosbookstore
www. aksosbookstore.af

د دې کتاب د هر ډول چاپ او خپرولو حقوق له خپرندوی سره خوندي دي.

ليکلړ

صدام حسين ۹
سريزه ۱۰
ولې دغه کتاب ۱۰
صدام حسين د تاريخ په تله کې ۱۵
صدام حسين... د افسانې د کتاب لومړۍ کرښه ۳۱
صدام حسين ۳۸
له عوجې... د ولسمشرۍ تر مانۍ ۳۸

لومړی څپرکی

پيل ٤٦
له ولسمشر څخه د دفاع کمېټه ٤٧
لومړی مدافع وکيل ۵۵
د ولسمشر صدام حسين قدرمن مقام ته! ٦١

دويم څپرکی

د تاريخي ليدنې سفر ٦٢
زورور امرونه ٦۵
دقيقې... ساعتونه ٦٦
د ولس يووالي ته پاملرنه ۷۲
ايران؛ تاريخي دښمن ۷۳
د عراقي لښکر وسله‌وال کول ۷۷

دريم څپرکی

د جګړې لومړی مخ... پرېکړه کوونکي ۸۰
ولسمشر د يرغل په ورځ چېرته و؟ ۸٦

څلورم څپرکی

د پرېکړه کوونکي (جګړې) دويم مخ مقاومت ۸۹

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم څپرکی

د ۱۹۹۱د برید پېښې ۹۶
د پریماکوف لومړی لیدنه ۹۹
د جاک شېراک سره لیدنه: ۱۰۰
ولسمشر؛ او ورسره فرهنګي او سیاسي شخصیتونه ۱۰۲
د کوېټ په اړه ۱۰۲
د کوېټ د قضیې په کړکېچ کې د ایران رول: ۱۱۲
فلسطیني خوځښت ۱۱۳

شپږم څپرکی

صدام حسین او د ورته کس کیسه ۱۱۵

اووم څپرکی

بغداد څنګه ونیول شو؟ ۱۱۹
ولسمشر ادامه ورکړه: ۱۲۵
د پریماکوف دویمه لیدنه ۱۲۶
د سیاسیونو رهبري ته د اردو تابع کول: ۱۳۰
د یرغل په ګړندیتوب کې د ایران رول ۱۳۱
هغه معلومات چې ولسمشر ته نه وو رسېدلي: ۱۳۳
د هوایي ډګر جګړه ۱۳۸
د هوایي ډګر جګړه ۱۴۳

اتم څپرکی

د نیولو کیسه ۱۴۷
امریکایي ناول ۱۴۸
نیول، ځوروول او لومړني لیدونکي ۱۶۱
د ولسمشر بندخونه ۱۶۳
د قرانکریم او کورنۍ تر منځ ۱۶۴
مشر او د ټلیفون کارول ۱۶۷

نهم څپرکی

صدام حسین ۱۶۹
او د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د ۱۱مې پېښې ۱۶۹

لسم څپرکی

دولت او اپوزیسیون ۱۷۵

یوولسم څپرکی

د ولسمشر صدام حسین ۱۸۳
په بدنامولو کې د امریکا هڅې ۱۸۳
خطرناکې وسلې ۱۸۳
سپکې هڅې ۱۸۶
د امریکا دروغ ۱۸۸
د وسلو پلټلو کیسه ۱۸۹
د ولسمشر د تېر ایستلو هڅه ۱۹۱
د ولسمشر بدنامول ۱۹۲

دوولسم څپرکی

د لېوانو ډیموکراسي ۱۹۹
امریکایي موانع ۱۹۹
د ولسمشر لاسي ساعت ۲۰۱
له بندي ولسمشر سره یې څنګه معامله وکړه ۲۰۳
دا پوښتنه مې له ولسمشر څخه وکړه، هغه راته وویل: ۲۰۴
د غداری او خیانت کیسه ۲۱۱

دیارلسم څپرکی

صدام حسین راتلونکی څنګه لید؟ ۲۱۸
امریکا او ایران ۲۱۸
بیا ولسمشر زیاته کړه ۲۲۳

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوارلسم څپرکی

صدام، عربي نړۍ او نړیوال دریځ ۲۲۹
له ایراني وزیر سره د ولسمشر لیدنه ۲۳۳
په ۱۹۹۰ ز کال کې له سعودي څخه د ولسمشر لیدنه ۲۳۵
له سکه اردن سره د عراق اړیکه ۲۳۷

پنځلسم څپرکی

له واکه ګوښه‌توب ته د ولسمشر بلنه ۲۳۹
د شیخ زاید وړاندیز ۲۳۹
بوش او د ګوښه‌کېدو بیه! ۲٤۲

شپاړسم څپرکی

د عربو له مشرانو سره اړیکې ۲٤۷
د ولسمشر د را خوشي کولو لپاره ځینې وړاندیزونه ۲٤۹

اوولسم څپرکی

ولسمشر او د محکمې تګلوری ۲۵۲
په دجیل کې څه وشول؟ ۲٦۲

اتلسم څپرکی

په خبرو اترو کې د ولسمشر چانې وهل ۲٦۷
د امریکایانو او روسانو په اړه خبرې ۲۷۰
واشنګټن ته پیغام ۲۷۵

نولسم څپرکی

هیلې، احساسات او پیغامونه ۲۷۸
مدافع وکیلانو ته یې په خطاب کې وویل: ۲۷۹
طالباني ته د ولسمشر پیغام ۲۸۱
په عربو او عراقیانو ویاړل ۲۸۲
ملي جریانونو ته پیغام ۲۸٤
بعث او راتلونکی ۲۸۵

شلم څپرکی

د ولسمشر پر بندخونې د برید هڅې ۲۸۷
د برید پلان ۲۹٤
دښمن ۲۹٤
بریدګر څواکونه ۲۹٤

یوویشتم څپرکی

د ولسمشر د برمته کولو هڅې ۲۹٦
د ولسمشر د خلاصولو یا له ولسمشر څخه د خلاصېدلو هڅه ۲۹۷
د ولسمشر د لرې کولو وړاندیز ۳۰۲
د چانې وهلو نه شتون ۳۰٦
نا څرګنده وینا ۳۰٦

دوه ویشتم څپرکی

د څېړنې په ناستو کې څه وشول؟ ۳۰۹
له قاضي سره د ولسمشر لیدنه ۳۱۰
کلکوالی، ننګونه او مېرانه ۳۱۰

درویشتم څپرکی

د ولسمشر د شخصیت په اړه انساني اړخونه ۳۲۸
د محکمو پخوانی پرېکړې ۳۳۳
د ولسمشر خواړه ۳۳۵
ولسمشر د محکمې په تالار کې ۳۳۸
ایا په زندان کې یې ولسمشر ته زهر ورکړي وو؟ ۳٤۷

څلورویشتم څپرکی

له وکیلانو سره وروستۍ لیدنه ۳۵۰

پنځه ویشتم څپرکی

وروستۍ شېبې ۳۵۹
لوبې او دسیسې ۳٦۱

(c) ketabton.com: The Digital Library

امريکا، ايران، حلبجه او وکيلان ٣٦٤
د ولسمشر د وژلو معامله ٣٦٨
د ولسمشر وروستی غوښتنه ٣٧٠
د نيواک حکومت ته د ولسمشر سپارل ٣٧٢
مشر د شهادت او ويار زينو ته پورته کېږي ٣٧٤
ايا په دار وځړول شو او که ووژل شو؟ ٣٧٧
ولسمشر او د ده د قانوني مسئوليتونو سپارل ٣٨١

شپږ ويشتم څپرکی

وصيت - تاريخي سند ٣٨٣

اووه ويشتم څپرکی

د دفاع کمېټه... حق خبره ٣٨٩
ايا ولسمشر به د کمېټې په فعاليت کې مداخله کوله؟ ٣٩٠
د حق او عدالت لښکر ٣٩١

صدام حسين

زه د دولت يو مقتدر او دقيق سړی يم، ښې لاس کې مې توره ده او د حق لپاره يې چلوم. عادل، غيرتي او عزتمن سړی يم. له هېڅ لوی يا وړوکي او لرې يا نږدې کس نه پر قانون لوبې کول او ملنډې وهل نه منم.

خو له دې هر څه سره سره پر خلکو زړه سواندی يم، مهربانه يم او زړه مې پر حق باندې ټينګ دی. څوک چې له خطا څخه يوه ذره هم را مخکې شي، نو زه تر حده ډېره مرسته ورسره کوم. له غريبانو سره د ورورګلوی او پلارګلوی ځانګړی احساس لرم. دغه کار مې يوازې د باور پلي کېدل نه دي، بلکې له دوی سره د غمونو په لرې کولو کې ځانګړې خواخوږي لرم... له عزتمنو سره عزتمن او د پرېوتو پر وړاندې سخت يم. د بل تر غولولو غوره ګڼم چې خپله وغولېږم، همدا راز غواړم چې پر ما دې ظلم وشي، خو چې پر بل يې ونه کړم.

د دولت په مالونو کې حريص يم، هومره حريص چې په کاشوغه يې را ټولوم. له خپلو قانوني صلاحيتونو سره سم يې پر هېوادنيو او انساني اړتياوو لګوم... تر نن له تېر څخه ډېر وېرېږم. راتلونکې ته په کتو هر ګام پورته کوم، خو داسې څه نه خوښوم چې تر پاکوالي يې چټلي ډېره وي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسين له يادښتونو څخه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ولې دغه کتاب

په پیل کې د دوو سیندونو ترمنځ ځمکه وه، د لوی عراق ځمکه. دا د هغو تمدنونو او فرهنګونو هېواد و چې له سامریانو او لیک تورو سره وځلېد. هغه تمدنونه چې پر ځمکه یې ارزښتناک اثار پرېښودل، د رافدینو (دجلې او فرات د سیندونو) ځمکه. هغه شواهد چې د ملت د کار او هڅو کیسې کوي او نړۍ خپل ټول علوم او فنون د دغو دوو تلپاتې سیندونو پر څنډو له جوړو شوو تمدنونو څخه اوبه کړل، د دجلې او فرات سیندونه. دا هغه عراق دی چې د ختیځ امت دریځه او ساتونکی دی چې پرله‌پسې او له هر لوري ځخه یرغلونه پرې کېږي. دا ځمکه د ډېرو امپراتوریو او دولتونو د ماتې شاهده ده.

په همدې نوي پېر کې، وروسته له دې چې عراق خپل نفت د دښمنانو له ولکې خلاص کړل او بچیانو ته یې په لاس ورغلل، د حیرانوونکي اقتصادي، بشري، فرهنګي، روغتیایي او پوځي پرمختګ شاهد و. بې سوادي یې ختمه کړې وه او نړۍ یې په روغتیایي، علمي او ټکنالوژیک ډګر کې د بریالیتوبونو شاهده وه. داسې پوځ یې جوړ کړی و چې د سمبالښت او بسیاینې له پلوه د نړۍ ځلورم پوځ ګڼل کېده. دا پوځ پر خپل سخت دښمن په یوه بې مثاله جګړه کې بریالی شو. ګردانو یې له بل هر ګاونډي دولت څخه په عراق کې نبه حقوق ترلاسه کړل. دا پېر د حیرانوونکي صنعتي پرمختګ او علمي انقلاب شاهد و. که څه هم دا موده د عراق په تاریخ کې تر ټولو ستونزمن پېر و چې د ۱۹۶۸ او ۲۰۰۳م کلونو ترمنځ وغځېد. اته کاله غځېدلې جګړه، د ۱۹۹۱ کال جګړه، له دیارلس کلونو زیاته کلابندي، ورپسې د امریکایي، انګرېزي، صهیوني او ایراني یرغل جګړه...وینې بهوونکې پېښې... دا ټول هغه څه دي چې ولسمشر صدام حسین یې په دغه کتاب کې په مستند ډول روایت کوي.

په ۲۰۰۵م کال کې مې په امریکایي زندان کې بندي ولسمشر صدام حسین ته د هغه د یادښتونو د ترتیبولو او خپرولو نظر وړاندې کړ. هغه هم موافقه وښوده او ویې هڅولم چې پلې یې کړم، خو د ۲۰۰۶م کال تر پسرلي پورې د امریکایي زندان ساتونکو زمونږ ترمنځ د پاڼو د تبادلې اجازه نه را کوله. که څه هم چې ولسمشر د دې نظر عملي کولو ته ډېر په تلوسه کې و، ما ته یې وویل: "زما د یادښتونو او خاطراتو برابرول ډېر اړین دي. عمرونه د الله په لاس کې دي. زه به تا ته د یادښتونو د برابرولو لپاره ټول هغه څه ووایم چې زما په یاد دي"، خو ولسمشر بیا هم پر دې باور نه درلود چې امریکایان به ده ته د ده د یادښتونو د برابرولو او خپرولو اجازه ورکړي.

له دې وړاندې، د ځېرنې په یوه غونډه کې چې (قاضي) منیر حداد یې مشري کوله، ولسمشر په خپل لاس لیکلې د خپلو یادښتونو ځینې پاڼې ما ته وسپارلې، خو (د امریکایي اړیکو د دفتر مدیر) کیپټن مایکل ماکوي له ولسمشره وغوښتل چې سپارل شوې پاڼې دې قاضي ته ورکړي او وعده یې وکړه چې د منځپانګې لوستلو له ډاډه کېدلو وروسته به یې ما ته را سپاري، خو په خپله وعده یې وفا ونه کړه. کله چې ولسمشر د هغوی په اړه زه وپوښتلم، نو ما هم له جریانه خبر کړ، ولسمشر په دې کار غوسه شو. وروسته مو د دغو یادښتونو په لیکلو اتفاق وکړ او دا چې ډېر به یې د ولسمشر په خط لیکل او امضا کېږي.

همدا راز، لکه څرنګه چې ولسمشر صدام حسین زمونږ په ګران هېواد (عراق) کې له یرغل او نیواک وړاندې او وروسته د هېواد د قانوني رهبر په توګه د تېرو شویو حقیقتونو د رسولو دنده راکړې وه، ما هم دغه مسئولیت ومانه. دا د هغه له ماشومتوبه نیولې بیا د رهبرۍ تر ترلاسه کولو پورې د عراق جوړښت او نورو هغو سختو دورو ته یوه کتنه ده چې عراق یې شاهد و. په ځانګړې ډول د ۲۰۰۳م کال امریکایي یرغل او نیواک ته کتنه ده. ورپسې د داسې ورځو

(c) ketabton.com: The Digital Library

«يادول دي» چې د عراق په ټول تاريخ کې يې بېلګه نه شته. له يوې خوا پر عراق او عراقي ولس باندې د نيواک، د هغه د ټلوالې او پيروانو سختې، وحشت، جرمونه او کينې دي او له بلې خوا د نيواک پر وړاندې زمونږ د عراقي ولس زړورتيا، همت، شجاعت، ټينګ ثبات، قرباني او د ولس د بچيانو اتلولي دي.

له ځانه سره مې وعده وکړه چې ولس ته به د ولسمشر د يادښتونو په رسولو کې امين اوسم چې د هغه له لوري ما ته ويل شوي دي. همدا راز د دې مبارکې لارې د بېلابېلو اړخونو په اړه به د خپلو ډېرو پوښتنو په ځوابونو کې هم امين اوسم. پر ما يې ټينګار کړی دی چې ټول هغه څه به برابروم چې ولسمشر يې راته وايي، ځکه هر وخت د امريکايانو له لوري د ده د بدنې پلټنې شونتيا وه، نو ما ته يې د يادښتونو د وړاندې کولو او خپرنځي د غوره کولو اجازه راکړه. د کتاب د عنوان په اړه يې راځخه وپوښتل، ما ورته وويل له ما سره ډېر عنوانونه دي، لومړی يې "تر پنجرو شاته عدالت". ده هم همدغه عنوان خوښ کړ، خو ما ورته وويل دغه د داسې يوه کتاب عنوان کېدی شي چې په محکمه کې د پېښو شويو پېښو په اړه څه [معلومات] په کې وي، نو هغه و چې زما په واسطه د ليکل شويو يادښتونو د کتاب په نومولو کې يې خپلواک پرېښودم.

او دا دی د عراق د قانوني ولسمشر له خولې د عراق د ژوند او د هغه د ملي دولت د مسير د اساسي اړخونو په اړه د هغه يادښتونه درته وړاندې کوم چې له ننګونو، پرمختګونو او له وطن څخه د دفاع له ټولو دورو سره سره نږدې څلورو لسيزو ته رسېږي. هغه وطن چې په ۱۹۹۱م کې له دښمنانو څخه مخکې شو چې دا مخکښتوب يې د نيواک د پروژې لپاره د يرغل، نيواک او زړور مقاومت لامل شو.

په حقيقت کې دا پاڼې يو مهم تاريخي مستند دی چې عراقي ولس، د عربي او اسلامي امت زامنو او د نړۍ عامه ذهنيت ته يې وړاندې کوم. همدا راز يې تاريخ ته وړاندې کوم څو ټول د مسلمان، عربي، عراقي او تاريخي رهبر صدام حسين د ژوند په اړه قضاوت وکړي. صدام حسين هغه مؤمن او مجاهد انسان و چې خپل ژوند يې په خپله خوښه او په ډېر اوچت انداز له خپل وطن، مهمو مسائلو، لومړيتوبونو او له اسلامي عربي ملي عقيدې څار کړ.

د سياست، قانون او ادب ګڼ شمېر کسانو، ملګرو او ورونو هر يو خپل ميلان څرګند کړ چې د شهيد ولسمشر صدام حسين په اړه ليکنې وکړي، خو دا چې پولې تړلې دي، نو له اوږدو خبرو مختصر شويو، استدلال وړ او لوړ راز لرونکو کلمو پرته بل څه ته ځای نه دی ورکړل شوی چې يوه تکړه عراقي فرهنګي ژورنالېست ليکلي، هغه ژورنالېست چې له ولسمشر او عراقي ملي نظام سره مخالف و.

[د کتاب په اړه] درانه لوستونکو ته يوه يادونه: دا ده چې په يوه کتاب کې د ولسمشر سلګونو مخونو ته رسېدونکي ويښ (شفاهي) او ليکنيز يادښتونه او نږدې له زرو بيتونو څخه اوښتونکي شعرونه نه ځايېږي. نو له همدې امله مې په دې کتاب کې د ولسمشر په ويښو يادښتونو بسنه کړې او ليکنې ټولګې به يې ورپسې خپرې کړم.

د يوه عالم وينا ده: "انسان چې په کومه ورځ ليکنه کوي، هرو مرو يې په سبا وايي: که دغه ځای په کې بدل وای نو ډېر به ښه وای. که دغه څه په کې زيات شوي وای نو ښه به ښکارېدای. که دغه په کې را مخکې شوي وای نو ډېر به غوره وای. او که دغه ځای په کې نه وای نو ډېر به ښکلی وای چې دا يو لوی عبرت دی او د ټول بشريت په کم‌علمۍ او نقص دلالت کوي".

خو څه چې د دغه کتاب د پښتيو ترمنځ وړاندې کوو، هغه کوم تأليف يا کيسه يا کوم روايت نه دی چې د عبارتونو يا کلمو بدلول يې شوني وي، ځکه دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاهدي ده، ان يو مستند دی. شونې نه ده چې کلمې دې تفسير يا تأويل او يا هم بدلې شي. دا د يوه تاريخ جوړوونکي په ژبه شاهدي ده، د نوي عراق د تاريخ جوړوونکي په ژبه. دا هغه مستند دی چې پر ګران عراق د شوي ظلم او هغو دسيسو په اړه خبرې کوي چې د عراق پر ضد په پټه او ښکاره پلان شوې وې. زه يې په پوره امانت سره په دې کتاب کې بيانوم او ځينې مهمې خبرې به راسره ساتم او هغه وخت به يې بيان کړم چې د عراق وضعيت ښه شي. همدا راز له دې ټولو يادښتونو څخه د ولسمشر صدام حسين په شخصي نظرياتو پورې اړوندې ځانګړې خبرې وباسو.

غواړم دلته له ټولو هغو کسانو څخه مننه وکړم او کورودانی ورته ووايم چې د دغه کتاب په خپرولو کې يې ونډه اخيستې ده. له ټولو هغو کسانو څخه چې په دې مخلصې او سپېڅلې نظريې کې يې مرسته راسره کړې او هغو چې په ليکلو، بياکتنې او د نهايي خپراوي د پروسې په سرته رسولو کې يې مرسته راسره کړې ده. همدا راز له ټولو هغو کسانو څخه چې د کتاب په برابرولو کې يې زما مرستې ته پټ‌هويته لښکرې برابرې او راواستولې. پر دوی دې زما له لوړي زړ څخه سلام وي او زر څله مننه تړې کوم. الله دې دوی او موږ ټولو ته توفيق راکړي چې ګران عراق او عزتمن عربي امت ته خدمت وکړو.

والله ولي التوفيق.

خليل دليمي

د دفاع د کمېټې رئيس

صدام حسين د تاريخ په تله کې

د صدام حسين د يوه بندي ملګرې په قلم

که تاريخ د شلمې پېړۍ پېښې په انصاف او واقعي ډول وليکي، صدام حسين به د دې دورې د يوه ډېر لوی رهبر په توګه ياد کړي. او که د دې دورې په اړه د عربي امت تاريخ وليکل شي، نو صدام حسين او جمال عبدالناصر به د ډېرو لويو عربي رهبرانو په توګه ياد کړي.

لکه څرنګه چې مو د جمال عبدالناصر په اړه د هغه په ژوند کې او د هغه له مرګه وروسته د تورونو او تهمتونو وبروونکې کيسې واورېدلې، همداسې کيسې به د صدام حسين په اړه هم واورو، بلکې تر هغو به ډېرې بدې کيسې واورو. صدام حسين پر دې تورن و چې ديکتاتور او جلاد دی. داسې پاڅا دی چې خپل هېواد يې په ګڼ شمېر جګړو کې ښکېل کړ چې په سلګونو زره عراقيان، ايرانيان او نور په کې ووژل شول. همدا راز په سرتمبه‌ګيو او مانۍ جوړولو کې يې د هېواد پانګه ضايع کړه او داسې نور معلوم تورونه يې ورپورې وتړل، خو هغه معيارونه چې په ژوند او د اوسنيو او پخوانيو رژيمونو په ارزونه کې خطا نه مني، هغه دا دي چې لومړی بايد د عراقيانو، عربو او بهرنيانو هغه کسان وپېژندل شي چې دا تهمتونه يې په صدام پورې تړلي دي او يا يې ورپورې تړي. کېدای شي د داسې کيسو په پېژندلو کې سم معيار د عربو د ډېر لوی شاعر ((متنبي)) دا مشهوره وينا وي چې ويلي يې دي:

کله چې زما د کمي او نقصان بدي درته بيانېده، نو پوه شه چې دا زما پر بشپړوالي دلالت کوي.

نو موږ بايد پوه شو چې دغه زورور برید چا کړی دی چې دا څو لسيزې دوام لري، ان د صدام حسين له شهادته وروسته هم روان دی.

لومړني تور لګوونکي د اسرائيلو يهودي- صهيوني چارواکي، ژورنالېستان او په ځانګړي ډول په امريکا او اروپا کې د دوی مرستندويان دي چې دا يو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثابت حقیقت دی او باید پرې پوه شو او لامل یې هم ښه څرګند دی. یعنې کوم څه چې پر جمال عبدالناصر تطبیق کېدل، هماغه پر صدام حسین هم تطبیقېږي.

اسرائیلو او بهرنیو متحدینو یې دا درک کړې وه چې جمال عبدالناصر او صدام حسین «اسرائیلو» ته تر ټولو خطرناک عربي رهبران دي او دوی دواړه په خپل وخت کې د اسرائیلو لومړۍ درجه دښمنان هم وو، نو کیسه چې داسې وه، اسرائیلو باید هم خپل دغه دښمنان له منځه وړي وای. یوه ډېره ساده بېلګه به یې دریاده کړم: جمال عبدالناصر ښکلی مخ، اوږد قامت، خوږه ژبه او داسې مینه ناکې ننبې ننبانې درلودې چې چا به ورکتل، هرو مرو به پرې مئینېده. صهیوني غربي او عربي دښمنانو به کله ناکله په ورځپاڼو کې د دغو دواړو رهبرانو انځورونه په ګډوډه بڼه خپرول... او د کاریکاتور وسله به یې هم تل کاروله. کله چې دغه دواړه لوی عربي رهبران ژوندي وو، نو ورځپاڼو به د دوی تر انځورونو څو چنده زیات د دوی داسې کاریکاتورونه خپرول چې ورته کتل به دې، نو یوه وحشتناکه څېره به دې لیده. یو بد شکله او وېروونکی سړی به په کې و. د جمال او صدام کاریکاتورونه یې هرو مرو پر خلکو لیدل، په ځانګړې ډول په غربي وګړو او څوک چې اسرائیلو او صهیونیانو ته خطر پېښوي، باید هم په وحشي او ناوړه بڼه خلکو ته ور وښودل شي، نو د عربو دوه ښایسته رهبران یې په خپل وخت کې په ډېرو بدرنګو څېرو اړولي وو.

له صدام حسین او جمال عبدالناصر سره د دښمنۍ ترڅنګ یهودیانو له عراق سره هم دښمني لرله او اوس یې هم لري، د دې دښمنۍ تاریخ د بخت‌نصر او بابل دورته رسېږي. که څه هم چې دا خبره له حقیقت څخه لرې برېښي، خو حقیقت همدا دی. کله چې په ۱۹۸۱م کال کې اسرائیلو د عراقي اتومي بټۍ د ویجاړولو لپاره عملیات وکړل، په هماغه وخت کې د اسرائیلو صدراعظم

بېګن دا عملیات "بابل" ونومول چې په اصل کې یې د بخت‌نصر په دور کې بابل ته د یهودانو د شړلو یادونه کوله.

او د څرګندو لاملونو لرونکې یهودي دښمنۍ ترڅنګ د عراق او همداسې د صدام حسین پر ضد ځانګړې ایراني دښمني هم وه. د تاریخ په اوږدو کې فارسیانو د رافدینو د هېواد د نیولو لپاره هڅې کړې دي. د اسلام تر ظهور وړاندې هم فارسیانو پر عراق ولکه کړې وه، خو مسلمانو عربانو د قادسیې په جګړه کې عراق له فارسي واک څخه ازاد کړ. کېدای شي څوک ووایي چې دا له جمهوري ایران سره څه تړاو لري، زه وایم: دا دوه بنسټیزې اړیکې ورسره لري: لومړی د فارسیزم پراخوالي د تګلارې هغه توکم پالنه چې د تاریخ په اوږدو کې عراق ترې خوښدلی او کړېدلی دی او دا توکم پالنه په ایران کې د اسلامي نومي جمهوریت تر جوړېدو وروسته هم پاتې ده. او دویم د ایران «اسلامي» بلل کېدونکي جمهوریت طبیعت. کېدای شي ځینې له صدام حسین سره د ایران دښمني د ایران او عراق ترمنځ د جګړې پایله وګڼي، خو داسې نه ده، له انقلابه وړاندې چې خمیني لا په پاریس کې و، یوه بهرنۍ ژورنالېست ترې وپوښتل چې دښمنان دې څوک دي؟ خمیني ځواب ورکړ: زما دښمنان «امریکا»، «شاه» او «صدام حسین» دي. صدام لا په هغه وخت کې مرستیال ولسمشر و. د عراق او ایران ترمنځ کومه لانجه هم نه وه، نو بیا ولې خمیني د صدام له مشرۍ وړاندې عراق او صدام حسین خپل هدف ګرځولي وو؟! ان دا هم معلومه نه وه چې هغه به د فعلي نظام رهبر وي. او دویم لامل د خمیني هغه څرګندونه ده چې نظام یې پرې جوړ کړی او هغه د (ولایة الفقیه) نظریه ده. ولایة الفقیه په دې مانا، هغه فقیه چې رهبرۍ ته راځي (یعنې خمیني)، هغه به د امام مهدي مرستیال او په نړۍ کې د شیعه‌ګانو رهبر وي. نو که فارسي فقیه د ایران حاکم هم وي، خو څو چې یې د شیعي (جعفري) مذهب په اصلي مرکزونو لکه نجف، کربلاء، کاظمیه او سامراء

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولکه نه وي کړې، په نړۍ کې به د شیعه‌ګانو رهبر نه ګڼل کېده، ځکه د امام مرستیال باید په دغو اساسي او له رازه ډکو ځایونو کې وي، خو لکه څرنګه چې دغه ځایونه د عراق په خاوره کې پراته وو او د امام مرستیالي پر دغو ځایونو له ولکې پرته ناشونې وه، نو له عراق څخه د بعث ګوند او د رهبرۍ له منځه وړل او د عراق پر دغو برخو ولکه لازمي وه. دا موخه اوس د دوو شیعي ګوندونو (الدعوة والمجلس الاسلامي) او دوو کردي ګوندونو (ډیموکرات او کردستاني ملي اتحاد) ترمنځ له سیاسي دریځونو او ائتلافونو څخه ډېره ښه څرګندېدای شي. هغه داسې، څو چې دواړه کردي ګوندونه پورته یادو شویو جعفري ګوندونو ته په دغو اساسي او له رازه ډکو ځایونو کې واک پرېښې وي، نو په نور عراق کې به شیعي ګوندونه د دواړو کردي ګوندونو د غوښتو مخنیوی نه کوي چې دا موضوع د کرکوک، نینوی او دیالا ایالتونو حالت نه په کتو ښه څرګندېږي.

یهودو ته مهمه دا وه چې په عراق کې داسې څوک نه وي چې د هغه بخت نصر یادګاري مجسمه جوړه کړي چې د اسرائیلو هېواد یې نیولی او یهود یې بابل ته شړلي وو. دا ورته مهمه وه چې د هغه صدام حسین یادګاري مجسمه جوړه نه شي چې د ژوند تر پایه به یې په لوړ غږ ویل: "له نهره تر بحره پورې دې عربي ازاد فلسطین ژوندی وي". فارسیانو او پیروانو ته یې بیا دا مهمه وه چې لارښود (د امام مرستیال) بې له کومه جنجاله په سامراء، کاظمیې، نجف او کربلاء کې واوسي. په حقیقت کې د صهیوني بوش په وخت کې د صهیوني امریکې او د خمیني د عراقي پیروانو په منځ کې پټ تړون و.

اوسني حالات د ګڼ شمېر لاملونو له امله ما ته اجازه نه را کوي چې د جمال او صدام په اړه ټول اړین شیان ووایم، ځکه زه د دوی کس او دوی ته نږدې وم، خو پورته مې د حقیقت یوه پاڼه څرګنده کړه. که زمینه برابره شوه، کېدای شي نور حقیقتونه هم څرګند کړم... دا دی د عراق پر نیواک او د صدام حسین

د حکومت د را پرځېدو پنځه کاله تېر شول. له صدام او بعث ګونډه وروسته راغلي امریکایان او عراقیان وایي چې د دیکتاتورۍ او د یو ګوندي نظام(بعث) له منځه وړلو وروسته به نوی عراق جوړ کړي. زه په کې څه نه وایم، یوازې د دې موضوع له څارونکو او هر هغه شریف انسان نه چې د صدام ملګرۍ یا ملاتړۍ نه وي، بلکې له ټولو خلکو، عراقیانو، عربو او بهرنیانو څخه غواړم چې د صدام او بعث ګوند پېر او د نوي عراق دوره دې سره پرتله کړي. دا خو طبیعي ده چې په سیاست کې ډېرې داسې پاملرنې شته چې سیاست‌پوهان یې د پرېکړې صادرولو په اړه تیاروي، خو لکه څرنګه چې په نړیوالو حالاتو کې معیارونه شته، په حقیقي ژوند کې همداسې معیارونه شته چې د رژیمونو او د نړیوالو د دریځ په ارزونه کې نه خطا کېږي.

موږ به د صدام او تر هغه وروسته دورې ترمنځ د خلکو په ژوند او رژیم کې د ځینو اړینو چارو توپیر ته یو نظر وکړو.

لومړی: کورنۍ امنیت، د نړۍ هر ولس چې له خپل حکومت څخه کوم څه ډېر غواړي هغه د امنیت را وستل دي. یعنې چې اوسېدونکي په خپل کور کې روغ ویده او سهار ببرته خپل کار ته خوندي او هوسا ستانه شي. همدا راز کله چې د ملګري یا دوست لیدو ته او یا د داسې نورو عادي چارو ترسره کولو ته ځي، غواړي چې امنیت یې خوندي وي. له ایران سره د جګړې له لرې مودې او له هغو وختونو پرته چې امریکې پر عراق پراخ بریدونه وکړل، نور په عراق کې له دېرشو په زیاتو کلونو کې خلک له پوره امنیت څخه برخمن وو، له دغه حقیقت څخه هېڅوک هم انکار نه شي کولی. له سیاسي کشمکشونو سره سره د صدام په دوره کې داسې څه نه دي پېښ شوي چې سهار دې خلک را پاڅېږي، په سړکونو دې پراته جسدونه وګوري او چارواکي یې دې په اړه ناخبره وي. په هغه وخت کې هر عراقي معلوم و، هر عراقي په دولتي ادارو کې ثبت و او تذکره یې لرله. نوم، د زېږېدو نېټه، د

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسېدو ځای او داسې نور اړین معلومات په کې وو. کله به چې کوم اوسېدونکی د زړه د درېدا یا ترور له امله په سړک غورځېدلی و، پولیسو کولی شوای چې هغه په ډېر بد حالت کې هم په څو دقیقو کې وپېژني.

له صدام څخه وړاندې او د صدام په دور کې له دېرشو څخه د ډېرو کلونو په اوږدو کې د عراق حالت همداسې و، خو له صدام او د بعث له ګوند څخه وروسته په نوي پېر کې عراقیان او رسمي چارواکي هره ورځ پر سړکونو لسګونه جسدونه پراته ویني. مسئولین یې د مړو یخچالونو ته لېږدوي، خو نه قاتل پېژني او نه مقتول. له اونیو او میاشتو وروسته چې کله یخچالونه ډک شي، بیا مړي په کربلا کې یوې هدیرې ته وړي او هلته یې په ډله‌ییزه توګه خاورو ته سپاري. نوموړې هدیره په عراق کې هغه ځای دی چې له لوی ډله‌ییزو قبرونو څخه ډک دی، خو د نوې دورې قهرمانان یې د صدام او بعث ګوند په وخت کې پر ډله‌ییزو قبرونو د ډکېدو ادعا کوي.

یوازې امنیت د انساني ژوندانه له لومړنیو اړتیاوو څخه نه دی... پر دې سربېره چې له صدام حسین وروسته کورنی امنیت ورک شوی دی، داسې نورې اړتیاوې هم شته چې ټول وګړي ورته اړ دي او ځینې داسې اړتیاوې دي چې عراقیان پرې روږدي شوي دي. دا سمه ده، عراقیان چې پر ځینو شیانو روږدي وو، اوس یې له لاسه ورکړي، خو دغه کار څه وخت پېښ شو؟ ان له عراق سره د اته کلنې اوږدې جګړې په جریان کې هم په عراق کې د خلکو ژوند ښه و. په دغې ورانوونکې جګړه کې عراقي ولس په زړورتیا سره د جګړې ډګر ته ورتللو د پورته خبرې ښه دلیل دی چې په پای کې یې د تهران چارواکي دې ته اړ کړل چې جګړه بس کړي. که څه هم د دوی هغه ناروغې هیلې یې ور شنډې کړې چې د ملي نظام نسکورول او پر عراق یې واکمنې غوښته او عراق له دغې جګړې څخه ځواکمن او سلامت راووت.

پر دې ټول پوهېږي چې د ژوند هغه ستونزې چې عراقیان یې کړول د عراق له پراخې کلابندۍ وروسته پیل شوې. په ۱۹۹۱م کال کې چې پر عراق کوم ډول بندیز ولګېد، د هماغسې بندیز بېلګه د ملګرو ملتونو په تاریخ کې نه شته. مخکې هم ځینې دولتونه کلابند شوي وو، خو د عراق کلابندي داسې پروژه وه چې د عراق زندۍ کول، ورانول او د عراق د ملي نظام د رانسکورولو کار اسانول یې موخه وه. د دې لپاره دلایلو او شواهدو ته اړتیا نه شته، ځکه ټولو ته پوره معلومه ده. له دې پراخې کلابندۍ څو کاله وروسته په نړیوال درېځ کې بدلونونه راغلل. په هغه وخت کې چې امریکې او برېتانیې دا سیاست لوباوه، د فرانسې او روسیې درېځونه په تدریج سره بدلېدل او د عراق د ملي نظام د نسکورولو په لوبه کې یې نور ګډون نه کاوه. سره له دې چې امریکا او برېتانیا د امنیت په شورا کې د وېټو له امتیاز څخه برخمن وو، خو بیا هم د کلابندۍ د سپکولو څه هڅې وشوې چې د ۶۸۷ پرېکړه‌لیک د ۲۲ بند پر اساس چې د چړاو (عامه وژنې) په وسلو پورې اړوند دی، دوی یې را ګیر کړل. همدا راز په ور پسې کلونو کې د دوی درېځونه هومره بدل شول چې په بندیز کې هېڅ ډول سختي نه لیدل کېده. له ۱۹۹۷م کال وروسته داسې پرمختګونه وشول چې عراق د یو څه ساده حرکت واک ترلاسه کړ او دې کار د عراقي ولس پر ژوند هم یو څه اغېزه وکړه. دلته حقیقت دا دی چې د عراق رهبري له داسې پراخې او سختې کلابندۍ سره سره بیخې ډېره هڅه کوله چې له ولس څخه دا بار سپک کړي. لومړی څه چې عراق پرې وتوانېد، هغه په ۱۹۹۱م کال کې د دښمن له لوري د ویجاړو شویو ځایونو د بیارغولو په موخه د یوه پراخه ملي پروګرام په لاره اچوول وو. «دښمن» د عراق هر څه ویران کړي وو، خو سربېره پر دې بیا هم عراقیانو د صدام حسین په مشرۍ د عراق پر پاتې وسایلو، وړتیاوو او ډېرو کمو امکاناتو د عراق په بیا ودانولو پیل وکړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۹۱م کال جګړې مهم عامه المنفعه ځایونه ویجاړ کړي وو، خو بیا هم عراقیانو وکولی شوای په اوچت همت سره ډېر ویجاړ شوي ځایونه ببرته ورغوي. او لکه څرنګه چې په همدې ټکي کې د صدام حسین د طبیعت په اړه یو درونډ حقیقت پټ دی، همداسې د ده او هغه نظام ترمنځ د توپیر په اړه هم درانه حقیقتونه پکې پټ دي چې له ۲۰۰۳م کال ځخه وروسته د امریکا په لاس رامنځته شو.

بیا ودانول یوازې د رهبرۍ له خوا یو صادر شوی حکم نه و، بلکې پراخه ملي هڅه وه چې میلیونونه عراقیانو په داسې همت او جذبه ونډه په کې واخیسته چې د رهبرۍ، ولس او په ځانګړي ډول د ولس د ځلانده ډلو لکه علماوو، انجنیرانو، ډاکټرانو، د پوهنتونونو استاذانو او ټولو عراقي فرهنګ‌پالو ترمنځ له سمې اړیکې پرته شونې نه وه. که مسلط دیکتاتوري نظام په وګړو په زور د کار کولو توان لري، لکه د مصر د اهرامونو په څېر یې چې پرې جوړ کړي دي، خو د «ولس» له لوري ردِ شوی دیکتاتوري نظام نه شي کولی چې د پراخې او سختې نړیوالې کلابندۍ په جریان کې فابریکې، پلونه، د برېښنا او اوبو بندونه، مخابرات او په ټولنه کې داسې نور مهم ځایونه بیا ځلې ورغوي ((نو دا پر دې دلالت کوي چې دغه نظام دیکتاتور نه و)).

لکه څرنګه چې د دې ټولو ودانول د عراقیانو پر لوړ ملي احساس دلالت کوي، همداسې د حکومت او ولس ترمنځ پر سالمې اړیکې هم دلالت کوي. د بېلګې په توګه په نوي پېر کې په بغداد کې د یوه ترهګریز برید له امله د عراقیه پُل خراب شو، خو په ۱۹۹۱م کال کې له بغداده نیولې تر بصرې پورې لسګونه پلونه ویجاړ شوي وو، خو څومره وخت چې دغه یو پُل د تېرېدونکو پر مخ بند و، په ۱۹۹۱م کې په همدومره وخت کې د عراق لسګونه پلونه ببرنه ورغول شول. عراق اوس کلابند هم نه دی. امریکایان هم دا ادعا کوي چې له عراقیانو سره د هېواد په ودانولو کې مرسته کوي. په داسې وخت کې چې

له نفتو ځخه د عراق عواید په افسانوي کچه زیاتېږي او عراق کولی شي چې بې له کوم لازمي ځنډ ځخه له ټولې نړۍ سره معامله ولري، خو بیا هم اوسني حکومتونه له ځو کلونو راهیسې خپله برېښنا، د څښاک پاکې اوبه او ټلیفوني شبکې نه شي برابرولی، فابریکې په کې له کاره لوېدلې دي، د علمي مرکزونو وضعیت خراب دی، انجینران او د هنر ځښتنان له عراق ځخه بهر ته په تېښته دي، بلکې ډېرې یې وژل کېږي او خبر یې پټېږي، خو بیا هم دغه حکومت ځان «ډیموکرات» ګڼي او وایي چې د «ولس» له لوري «غوره» شوی دی!!.

که موږ په عراقي اداره کې د صدام حسین د دورې او اوسني حالت فساد سره پرتله کړو، د صدام په پېر کې به ډېر لږ او په محدوده کچه فساد ومومو، خو په ډیموکرات او ازاد عراق کې د دولت په هر ارګان کې فساد خپور دی، ان دا چې د فساد په اړه عراق یو متل ګرځېدلی دی.

د دواړو دورو ترمنځ دغه وضعیت د اوسنیو او پخوانیو سیاسي دریځونو د ځښتنانو په منځ کې پرېکنده معیارونه ږدي. دا د ((پریمر)) په دوره کې د رهبرۍ د غونډې له جوړېدو بیا تر ننه پورې د امریکې، د امریکې د پیروانو، لاس‌پوځو او د امریکې له لوري د عراق د چارو لپاره د ګمارل شویو کسانو د جوړ کړي نظام په طبیعت کې مهمې ګډوډۍ دي.

شونې ده خرچه کارت[1] له ولس او په ځانګړي ډول له نېستمنو سره د اړیکې لپاره د صدام حسین او اوسني حکومت د نظام د ارزونې لپاره یو بل اساسي معیار شي. د ۱۹۹۰م کال د کلابندۍ د پرېکړې له اعلان وروسته صدام حسین پرېکړه وکړه چې دولت به له خپل واک او وس سره سم د لومړنیو خوراکي توکو لکه وریژو، اوړو، بورې، چای، د ماشومانو د شیدو، پاکوونکو او نورو شیانو یوه برخه ذخیره کوي. کله چې پر عراق د ظالمې او پراخې کلابندۍ

۱- [د غریبانو او بېوزلانو لپاره کارت، کومې کورنۍ چې به دغه کارت درلود عراقي دولت به یې د کور خرڅ ور کاوه].

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوره راغله، دغه کارت د عراق د اوسېدونکو او ځینې ګاونډیو غریبانو لپاره په کمه کچه په اساسي خوراکي اړتیاوو کې وچلېد او په عراق کې قحطي او لوږه رانغله. په هغو کلونو کې چې د خوړو او دوا په مقابل کې د نفتو پروګرام پلي شو، په پایله کې یې د هر چا لپاره د زېرمې ورځنۍ برخه له (۲۰۰۰) کالوري(انرژۍ) څخه پورته شوه. په ۲۰۰۳م کال کې له وروستۍ جګړې څخه وړاندې صدام حسین امر وکړ چې د درېیو میاشتو برخه دې مخکې له مخکې ورکړل شي، ځکه دی پوهېده چې د دښمن د برید له امله به ګډوډي زیاته شي.

کله چې د ((فردوس)) په سیمه کې امریکایي ټانګونو د صدام یادګاري مجسمه را ګوزار کړه، نو د نوي نظام دولت مرستندویانو له ډېرې خوشالۍ اتڼونه کول. حال دا چې دوی او د دوی کارکوونکي لا تر اوسه د صدام زېرمه کړي غذایي مواد خوري. اوسني حالت ته به وګورو چې څنګه دی!!

لومړی: عراق له کلابندۍ څخه ووت او اوس کولی شي چې خپل نفت، تولیدات، ګوګړ او هر څه چې د صادرېدو وړ وي هغه صادر کړي. همدا راز څه چې غواړي له رقابت او د امنیت په شورا کې د جزا د کمېټې له دخالت پرته یې اخیستلی شي. د نفتو ارزښت هم لوړ شوی دی، ان یو بېلر یې له سلو ډالرو لوړ دی. د "نوي عراق" مسئولین وایي چې په ۲۰۰۸م کال کې یې د نفتو عایدات شپېته میلیارده ډالرو ته رسېدلي، بلکې تر سلو میلیاردو هم ډېر، خو په ۱۹۷۹م کال کې چې د ایران د بدلون له امله کوم کړکېچ رامنځته شو، د عراقي نفتو دخل به له دېرش میلیارده ډالرو نه زیاتېده.

اوس له پنځو کلونو وروسته چې حکومت ته هر څه برابر هم دي، د زېرمې کارت له منځه ولاړ، ډېرې وخت مستحقینو ته هم نه رسېږي. که ځینو ته څه رسېږي «کم» وي. ډېرې وخت بیا داسې مواد ورته رسېږي چې هغه خراب او له کاره لوېدلي وي. دا هر څه، څه پټ رازونه نه دي، بلکې دا معلوم او علني

دي، ټول عراقیان پرې خبر دي، نو ایا د هغه نظام چې په کړکېچنو حالاتو کې یې ولس ته د خوړو برابرلو هڅه کوله او هغه نظام ترمنځ پرتله شونې ده چې ښه بډایه دی او څه چې یې خوښ وي اخیستی شي، خو بیا هم د ولس او نېستمنو پروا نه ساتي او پر دې سربېره د ولس غذایي توکي هم لا تر غلا کوي. وزیران او لوړپوړي چارواکي یې د مالونو د ترلاسه کولو او په بهرنیو بانکونو لکه په ایران کې د زېرمه کولو لپاره په ټرونونو ملنډې وهي!! پر دې هر څه سربېره همدا کسان بیا په پوره سپین سترګۍ په صدام او د هغه په نظام پسې بد وایي او ادعا کوي چې داسې نوی عراق به جوړ کړي چې ډیموکرات حکومت به یې د ولس له لوري انتخابېږي.

یو بل اساسي معیار هم شته، هغه دا دی چې د نوي نظام چارواکي څنګه رویه کوي او د صدام او بعث ګوند په وخت کې مسئولینو څنګه رویه کوله!!

د صدام حسین په اوږده دوره کې صدام د عراق ټولې ناحیې ولیدلې، د ښار په سړکونو، کلیو او کوڅو کې وګرځېد، له عادي خلکو سره یې ولیدل، کورونو ته یې ورغی او د ژوندانه پر حالاتو یې ځان پوه کړ. د دغو لیدنو او کتنو له امله د خلکو د حالت د ښه کېدو لپاره ځینې پرېکړې او اجراءات هم وشول. د صدام حسین د ټلیفون شمېره ټولو خلکو ته معلومه وه. هېوادوالو د ټلیفون له لارې هم خبرې ورسره کولی شوای. چا چې به یې د لیدو غوښتنه کوله، هغوی ته یې ثابت وخت ټاکلی و. په لسګونو او سلګونو خلک به ورته راتلل. پر ټولو وزیرانو یې دا لازمي کړې وه چې د وزارت د کارکوونکو او مراجعینو لیدو ته به یو معلوم وخت ټاکي. وزیر مجبور و چې ریاست ته یې د دې لیدنو او اجراءاتو راپور وړاندې کړی وای...

خو د نوي ډیموکرات نظام قهرمانان چې د دوی په وینا د انتخاباتو له لارې واکداران شوي دي، په پنځو یا ډېرو کلونو کې د امریکایي ځواکونو تر ملاتړ لاندې په خضراء سیمه کې ګوښه ناست دي، داسې کله ناکله که تري را بهر

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي، ځینې خو یې لا هېڅ وزارتونو ته هم نه ورځي، د وزارت چارې له کارکوونکو سره د ټلیفون له لارې اداره کوي یا ځینې کارکوونکي خضراء ته خپل کاري دفتر ته ور غواړي.

له ایران سره د جګړې په وخت کې د وسله‌والو ځواکونو اعلی قومندان صدام حسین به د اردو لیکې کتلې، ان تر ډېرې ټیټې کچې خلک به یې لیدل. د هغوی په حالت، خوراک ځښاک او اساسي اړتیاوو به یې ځان خبراوه. خو د ډیموکراسۍ له لارې ازاد انتخاب شوی لومړی وزیر او د وسله‌والو ځواکونو اعلی قومندان پر بصرې او موصل د جګړې په وخت کې هېڅا هم ونه لیدل، بلکې په بصره کې په برېتانوي اډه کې پاتې شو او په موصل کې په امریکایي اډه کې او نه یې د بصرې او موصل هغه کسان ولیدل چې دی یې د (ازادو) انتخاباتو له لارې ټاکلی و، خو د صدام په وخت کې چې به صدام څه کول وزیرانو او پیروانو به یې هم هماغه کول. داسې کله هم نه وه پېښه شوې چې یو وزیر د په یوه اونۍ کې د وزارت اداري او کارکوونکي ونه ګوري. یا دې پروژې او کارځایونه ونه ګوري. عراقیان اوس هم هغه یادوي چې د ظالمې کلابندۍ په وخت کې صدام حسین هر وزیر د عراق پر یوې ناحیې ګمارلی و چې ویې ګوري او د وزارت له امکاناتو څخه په ګټنې د په هغې سیمه کې ښه خدمتونه وړاندې کړي، خو کله چې د ډیموکراسۍ نوې دوره اعلانېږي، دېرې وزارتونه په خپلو پروژو کې ځانګړې بودیجه هم نه شي مصرفولی. مانا یې دا ده چې دا وزیران په اصل کې هېڅ کار نه کوي او نه د خپلو وزارتونو دندې پېژني، نه د وزارتونو په ستونزو او اړتیاوو خبر دي، خو کله چې بیا له هېواده بهر په امریکا او اروپا کې د کنفرانسونو او غونډو یا په ایران کې د لیدنې خبره وي، نو بیا یو چارواکی هم نه په شا کېږي. په هغه وخت کې سره له دې چې جګړې او بمبارونه وو، توغندي او راکټونه وربدل، خو د چارواکو کورنۍ په عراق کې وې، خو اوس د دېرې چارواکو کورنۍ له عراق څخه بهر

ژوند کوي، هلته کورونه او اپارتمانونه لري، عراق ته یوازې د یوه سیاحتي چکر په توګه کله ناکله راځي. په صدام پسې به یې ویل چې ده میلیاردونه ډالر له هېواده بهر کړي دي، خو له پنځو کلونو وروسته چې کله د صدام ملي حکومت را نسکور او دی اعدام شو، د نوي نظام قهرمانانو، د دوی امریکایي او انګرېزي ائتلافیانو او نورو بهوزلو د نړۍ په یوه بانک کې هم د صدام په نوم یو ډالر ونه موند. چې دا هم د دوی هغه «دروغ» او «درغلي» رسوا کوي چې دوی د صدام او د هغه د ملي نظام پر ضد ترې کار اخیست.

دوی ویل چې صدام د فرانسې په سوېل کې دوه مانۍ لري، دوی هڅه کوله هغه مانۍ د فرانسې له حکومته وغواړي، ځکه دوی د عراقي دولت ملکیت ګڼلې. دا دروغ یې په داسې حال کې په صدام پسې تړل چې د عراق د بهرنیو چارو وزارت او په فرانسه کې د عراق د سفارت کارکوونکي خبر دي چې دا دوه کورونه (نه مانۍ) په اصل کې د عراقي دولت ملکیت و او په فرانسه کې د عراقي سفارت په نوم ثبت دي چې د اوومې زېردیزې لسیزې له لومړیو ان تر اوسه یې کرایه ورکوي. همدا راز هېڅا هم صدام نه دی لیدلی چې فرانسه یې د په ځانګړي ډول لیدلې او په دغو دوو کورونو کې اوسېدلی وي. حقیقت دا دی چې د صدام په پېر کې د نظام یوه ارګان دا دواړه کورونه له فرانسوي چارواکو څخه پېرودلي وو.

په پای کې دوی د صدام حسین د تفریحي بېړۍ خبرې پیل کړې، خو په حقیقت کې صدام هېڅ د سفر بېړۍ نه درلوده. هغه په اصل کې د دولت ملکیت و او د عراق د دولت په مشر پسې یې ځانګړې کړې وه، لکه په ملکي نظام کې چې هم همداسې و. بله دا چې هغه صدام په ځانګړي ډول کارولې هم نه ده. له ایران سره د جګړې په پیل کې د هغې جوړول هم وځنډېدل او بصرې ته را ونه رسېده، همداسې په بهر کې پاتې شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ډېرې کمې او ساده بېلګې وې چې د دواړو دورو ترمنځ یې په رویه او د دولت او ولس په پروا ساتلو کې مهم توپیرونه ښکاره کړل... د دېکتاتورۍ او جلادي دورې او د ولس له لورې د انتخاب شوي ډیموکرات حکومت د دورې ترمنځ، خو تر امریکایي اعلان شوي نیواک او ایراني نااعلان شوي نیواک لاندې مغلوب شوی ولس پر داسې ډېرو ډېرو حقیقتونو خبر دی. د په داسې حال کې ده چې د دښمنانو او دسیسو پنځه کاله او څو اونۍ لا نه دي وتلې.[1]

کومو وګړو چې د صدام حسین او بعث ګوند تر سیوري لاندې ژوند کړی اوس یې هم په یاد دي چې هغوی څنګه ژوند کاوه، صدام به څنګه سلوک ورسره کاوه، وزیرانو یې څه ډول رویه کوله او اوس د نوې دورې قهرمانان هم ګوري چې ژوند یې څنګه دی، څه کوي او څه نه کوي. همدارنګه بله ډېره مهمه خبره دا چې د امریکا، اروپا او ایران په بانکونو کې څومره پیسې لري!!

په حقیقت کې د دغه ځانګړي رهبر د بشپړ انځور د کښلو لپاره څو پاڼې بسنه نه کوي. د صدام حسین دوره د ولسمشر له مرستیالۍ او د پرمختګ له رښتینې مخکښۍ څخه رانیولې بیا تر ولسمشرۍ پورې له درېیو لسیزو زیاته موده وغځېده چې په شلمه پېړۍ کې د عراق د ولسمشر تر ټولو اوږده موده ګڼل کېږي، نو له همدې امله ډېر عینیت او امانت ته اړتیا لري... د ملت‌پاله عربي بعث ګوند د ځانګړي رهبر په توګه د ده رول، د انقلاب د رهبرۍ د شورا د رئیس د مرستیال په توګه، پر پراخې رهبرۍ سربېره چې په اویایمو کلونو کې یې د فرهنګ او رسنیو د ټینګولو مسئولیت هم پر غاړه واخیست، د نفتو په ملي کولو کې د ده رول، مخکې د مارچ د بیان او په هغو ایالتونو کې چې ډېرۍ اوسېدونکي یې کردان دي د خپلواک پرېښودلو په اړه د ده رول، د

[1] لېکوال د کتاب د لېکلو د مهال نښه یادوي. اوس د عراق له نیواکه څه باندې څوارلس کلونه تېر شوي.

شمال د چارو د کمېټې د مشر په توګه دده رول. له ۱۹۷۴م کال وروسته د بارزاني د بغاوت په ځپلو مشرفېدل، په ۱۹۷۵م کال کې د جزائر په ټرون او د بغداد په لومړنۍ ناسته کې د ده رول. د کېمپ ډیوېډ په ټرون کې د انفرادي مصر د تصرف له موضوع سره چلند او داسې ډېرې نورې بهرنۍ او کورنۍ سیاسي او ګوندي قضیې او هغه لویې پروژې چې د ده د اغېزې او رهبرۍ له امله ترسره شوې. په اویایمو کلونو کې د ملي جبهې له موضوع او له کمونیستانو، نورو ګوندونو او سیاسي کتلو سره په اړیکو کې د ده چلند، دا ټول هغه څه دي چې ډېرو لیکنو او ډېرو څېړکو ته اړتیا لري.

په حقیقت کې دا د خلکو په خدمت او د عراق په پرمختګ کې له پېښو، خطرونو، ځلانده کارونو او د عراق د وسله‌والو ځواکونو له جوړولو څخه برخمنه یوه اوږده لاره ده. پر دې سربېره یې د تلپاتې قادسیې په جګړه کې د وسله‌والو ځواکونو د اعلی قومندان په توګه رول ولوباوه، هغه جګړه چې په اوسنۍ زمانه کې تر ټولو لویه او مهمه عراقي او عربي جګړه ګڼل کېږي. دا په داسې حال کې چې یو عربي هېواد اته کاله له داسې یوه هېواد سره په ورانوونکې جګړه بوخت و چې له عربي هېواد څخه درې ځله په مساحت کې لوی و او د عربي هېواد دوه چنده اوسېدونکي یې لرل او لکه څرنګه چې مو مخکې یادونه وکړه، ایراني دښمن ماتې وخوړه او جګړه یې بس کړه.

صدام حسین د دغو کلونو، مهمو پېښو او لویو خطرونو په اوږدو کې تل یو ثابت رهبر و. ویښ ذهن لرونکی، چابک، پرېکړه کوونکی، مفکر او داسې رهبر و چې ټولو ته به یې غوږ نیوه او د اوږدو بحثونو په پای کې به یې دریځ را لنډاوه (خلص کاوه).

دا لاره چې په پېښو ډکه، عزتمنه او ببله وه، رښتیا هم ډېر «رغون» ته اړتیا لري او باید د صدام حسین هغه ملګري په کې ونډه واخلي چې له ده سره یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

نومړو پېښو په جريان کې ژوند کړی و او په ځينو يا ډېرو کې يې ګډون هم درلود.

دا هڅه يوازې د ده د يوه عاجز ملګري د اوږده سفر سريزه او د هغو ملګرو لپاره يوه انګېزه ده څو وغږېږي او ليکنې وکړي.

په پای کې صدام حسين ولاړ، د نيواکګرو امريکايانو او عراقي مزدورانو په لاس په غدر سره ووژل شو. تاريخ به هرو مرو ووايي چې دوی د يوه پياوړي سړي په مخ کې خندونه وو. الله د پر صدام حسين ورحمېږي، په ژوندون کې لوی رهبر او د اعدام په وخت کې د داسې زړور سړی و چې له مرګ څخه يې وېره نه درلوده، ان د خپل وخت د شهيدانو سردار تر ې جوړ شو.

که څه هم نيواکګرو امريکايانو او عراقي مزدورانو له ډېرو ځايونو څخه د صدام حسين يادګاري مجسمې را ګوزار کړې، انځورونه يې تر ې لر ې کړل او نوم يې تر ې پاک کړ، خو تاريخ به د صدام نوم، يادښتونه او کمالات په داسې اوچت انداز تکراروي چې د بې غيرته او ذليلو لاسونه به نه شي ور رسېدای.

صدام حسين...

د افسانې د کتاب لومړی کرښه

د علي صراف په قلم [1]

هغه څوک چې په اړه به يې بېلابېل تصوّرات او خبرې کېدې. محکمه يې هم د حق او باطل د ابدي برخې ترمنځ يو بل تاريخي شاهد و.

د دغه سړي په ژوند کې داسې ډېرې پېښې وې چې د ده اصليت يې خلکو ته څرګند کړ، خو کله چې بندي شو، نو اصليت يې لا ښه ښکاره او څرګند شو.

هلته (په بند کې) يوازې د دغه سړي په مزاج اېښودل شوی حقيقت برېنډ شو. هلته يې د خپل منصب هيبت د افسانوي اتل د هيبت کسبولو لپاره پرېښود. او هلته د "ديکتاتور" حقيقت څرګند شو.

په ځولنو، قفسونو او قيدونو سره پر دوی ډېر اوچت ديکتاتور و. ولاړ به ننووت او په لوړ سر به بېرته راووت. داسې يو سړی و چې مرګ ته يې ويل: که زما د اخيستو جرئت لرې، نو راشه زه دلته يم.

خو مرګ وانه خيست.

بلکې له يوه انځوريز فرېب پرته بل څه نه وو.

هو، د دار د رسۍ مخ ته ودرېد او کلمه يې وويله.

هو، مور ولید چې لوڅ سر، خلاصې سترګې او څپاند د دار د رسۍ په لوري ور روان و.

هو، مور ليده چې تنه را کښته کېده، خو اخيرنۍ موسکا يې هر څه بيان کړل.

---

(۱) استاذ علي صراف يو مشهور پرمختګ غوښتونکی عراقي سياسي ليکوال دی. څو لسيزې له ولسمشر صدام حسين سره مخالف و. خو له نيواک وروسته يې په ډېره زړورتيا هېواد، ولس او ضمير ته وويل، چې د صدام حسين او د ملي حکومت پر ضد د ده ټول دريځونه، مخالفتونه او سياسي چارې يوه لويه تېروتنه وه. او د هغو په اړه يې په څو مهمو مقالو کې ښکاره څرګندونې وکړې. چې د هغو له جملې څخه يوه دا مقاله هم ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی خبر و چې دا موسکا د مبارز، ملګري، مشر، رهبر او پلار په کتاب کې اخیرنی کرښه ده، خو د افسانې په کتاب کې بیا لومړی کرښه وه.

لکه څرنګه چې مور د ده په "دیکتاتوریت" خطا شوې وو، همدا راز یې په "مرګ" هم خطا شوو.

هغه نه دی مړ شوی، بس یوه کرښه یې وکښله... موسکی شو. بلې ځمکې ته ولاړ، لکه په زینو چې پورته کیږي. داسې لکه د ژوند او ابدیت ترمنځ چې له یوې زینې پرته بل څه نه وي.

تنه یې را کښته شوه، خو مرګ نه وه اخیستې. له هماغې شېبې یو بل صدام وزیږېد، تلپاتی صدام، یو داسې صدام چې کله یې هم مرګ نه شي راځنې اخیستی.

ومو ژړل، خپه شوو، خو سره موسکي شوو... داسې شېبه وه چې د یوه اتل تېر ایستل راته څرګند شول. په زړونو کې مو غېږه ورکړه. د ده یوه برخه مو الله ته امانت ورکړه خو یوه ډېره عزتمنه برخه مو ترې راوړه څو مقاومت پرې روان کړو.

دا مو هم څرګنده کړه چې له بل پلوه یې هم موسکا کوله، د اقتدار موسکا سره له دې چې دی د بابلي غوسې څښتن برېښېده، خو ډېر مهربانه او صبور انسان و. په غم ککړو ته به یې پر مخ اوښکې روانېدې. د نورو انسانانو په څېر به خپه کېده، نازک زړه یې درلود، هیبت او

لکه سپوږمی غوندې یوازې شو، چې خلک ټوله نه شي لیدلی، کومه نیمه خوا چې ور ښکاره شي، هغه بله نیمه یې هم همداسې ګڼي.

کېدای شي ستا د حیرانولو لپاره به همداسې وه چې ته همداسې بوخت پاتې شې. همداسې و څو له عراق څخه قدم په قدم دفاع وکړي، ان چې د تورو کینه کښو، ناولو او متعصبو زړونو خاوندان او احمقان ورته په غوسه شول. پر ده را ټول شول او د ده د وژلو او د ده له وژلو سره یې یوځای د عراق د ورانولو لپاره ائتلاف جوړ کړ.

په هماغه توروالي یې د ورانولو، وژلو، خوړولو او تښتولو پرېکړه وکړه. عراق یې د وحشت په ماشین او د وینو په خطرناک حوض بدل کړ. دوی بل څه نه درلودل، لکه له تورې تیارې سیارې څخه چې راغلي وي.

باید یې هم صدام وژلی وی، ځکه دوی غوښتل چې د عراق هیلې ورسره ووژني.

نومورې اتل چې په زندان او محکمه کې څومره روښانه و، مخکې هومره نه و.

په لومړیو کې یې غوښتل چې دی سپک کړي، خو دوی یې سپک کړل.

دوی غوښتل چې د ده "دیکتاتوریت" محاکمه کړي، خو ده د دوی لاسپوڅي‌توب محاکمه کړ.

دوی غوښتل چې کمزورې یې وګوري، خو ده د یوه داسې جنګیالي له میرانې

(c) ketabton.com: The Digital Library

به د ځای ملاتړ کوونکو اتلانو موږ ته هغه اړین معلومات برابرول چې موږ به په مرافعو کې اړتیا ورته درلوده چې له جملې څخه یې په صلاح الدین ولایت کې له نظامي مشرانو او د هوایي ډګر له مشرانو سره اړیکې وې. نوموړي ځای د ولسمشر له شهادت وروسته هم خپل کارونه پرمخ وړل...

خو په عمان کې د مرکزي دفتر رول ډېر لوی و، ځکه یو خو یې امکانات ډېر وو او بل له عراقه بهر و، درېیم دا چې په ژباړو او کارکوونکو کې یې ښه قدرت او غړي درلودل. د رسنیو په ګډون ورته ډېر امکانات او امتیازات شته وو. پر دې سربېره یې د ولسمشر د کورنۍ له یوازیني غړي سره هم اړیکه درلوده، یعنې د ولسمشر له لور آغلې «رغد» سره. آغلې رغد د خپل پلار د دفاع د کمېټې له غړو سره د خپلې کورنۍ نماینده وه (ان په اصل کې د دغو دواړو دفترونو ترمنځ پرتله نه شي کېدای، ځکه د انبار دفتر په جګړې کې و او دواړو دفترونو یوې قضیې ته خدمت کاوه). خو بیا هم دغه مرکز د دولت د حقیقت پټوونکو، دروغ جوړوونکو او د نړیوالو قوانینو تر پښو لاندې کوونکو وسایلو پر وړاندې ښه فعالیت کاوه.

د ۲۰۰۴ز کال د می په میاشت کې مو له وکیل استاذ زیاد خصاونه سره اړیکه ونیوله چې د دواړو عراقي او عربي کمېټو فعالیت په اردن کې همغږی کړي. بیا مې د وچې له لارې اوړنې او ژمنې سفرونه پیل کړل. لارې له خطرونو ډکې وې، امریکایي ځواکونو د عمان او بغداد ترمنځ مرکزي لاره ټرلې وه، نو زه باید د انبار او عمان ترمنځ په دښتو کې تللی وای. کله ناکله به د شپې له خوا تللم، ځکه امریکایي کاروانونو ته څوک نږدې نه شوای ورتللی او لارې د دوی په لاس کې وې. کله ناکله خو به مو خانونه څو ځله مړه ګڼل، ځکه د مقاومت اتلانو پر یرغلګرو بریدونه کول.

د ورځو په تېرېدو سره مو جزایي وکالت لیکونه (دوسیې) جوړ کړل او د عراقي مدافع وکیلانو اتحادیې ته مو وسپارل. بیا مو جنایي محکمې ته وسپارل

چې هغې بیا امریکایي ځواکونو ته ورکړل څو له ولسمشر صدام ځخه د هغه ځانګړې امضا پرې واخلي. دا وکالتونه مو امضا شوي بېرته په هماغه لاره ترلاسه کړل چې په پای کې مې په عراق او اردن کې دواړو کمېټو او د ولسمشر کورنۍ ته وسپارل. د عراق په دفاعي کمېټه کې په لسو جزایي وکالت لیکونه کې یو وکالت له ما او زما له ملګرو سره و. دغه وکالتونه د مدافع وکیلانو د خوځښت لپاره یو اساس شو.

لومړی مدافع وکیل

د دې اجراءاتو له پای ته رسولو وروسته د محکمې په محاکماتي اصولو کې دې ته اړتیا پیدا شوه چې لومړی عراقي مدافع وکیلان باید ورته ونومو. عراقیانو، عربو او نورو بهرنیو ملګرو ځانونه را مخکې کول، خو له زندانه بهر قانوني رهبرۍ دخالت وکړ او له موږ څخه یې وغوښتل چې درې داسې کسان ونومانده کړو چې دقیق او پیاوړي صفتونه ولري او ډېره مهمه دا چې باید زړور او تکړه وي. موږ هم درې کسان ور ونومول. زه د لومړي مدافع وکیل په توګه غوره شوم، سربېره پر دې د عراقي کمېټې مشر هم وم.

په هماغه وخت کې د مدافع وکیلانو د اتحادیې د منشي، استاذ ضیاء السعدي ښل ملي دریځ دا دنده اسانه کړه، استاذ ضیاء له دې مخکې د ځارنوالانو قانوني مشر و، خو د نیواک حکومت څخه لرې کړی و چې دی پاک، عزتمن او باکفایته انسان و. نوموړي به زموږ د کار په هره برخه کې مرسته راسره کوله او له موږ څخه به یې ستونزې کمولې. موږ ته به یې حقوقي مشورې راکولې او د ځارنوالانو پر شالید به یې خبرولو. د ده د مشورو له امله موږ تر خپلې وسې وکولی شوای چې د هغو کسانو له غاړې مسئولیت کېږدو چې اهلیت یې نه درلود.

سربېره پر دې لکه څرنګه چې موږ په عراق کې ورسره مخ وو، همدا راز اردني وکیلان لکه استاذ محمد الرشدان، په اردن کې د کمېټې لومړی مشر،

(c) ketabton.com: The Digital Library

استاذ زیاد خصاونه او نور هم له هر لوري له کورنیو او بهرنیو ستونزو سره مخامخ وو. د کمېټې د خرابوالي او د غړو د بدنامولو هلې ځلې کېدلې. دغو لورو د بهرنیو اېجنټانو لپاره کار کاوه. هڅه یې کوله چې حقیقتونه پټ کړي او د وکیلانو ترمنځ د بې باوري فضا رامنځته کړي. پر دې سربېره یې هڅې کولې چې د وکیلانو او د بندیانو د کورنیو ترمنځ اړیکې خرابې کړي او د ټولو ترمنځ شک رامنځته کړي. دا اېجنټان تر یو څه حده د خپلو موخو په پوره کولو کې بریالي هم شول، له همدې امله کمېټې ځینې غړي له لاسه ورکړل. همدا راز د پخواني لومړي وزیر مهاتېر محمد په مشرۍ مو مالېزیایي وکیلان هم له لاسه ورکړل. هغوی له ډېرو ستونزو او پراخو مداخلو سره مخامخ شول څو له خپلو دندو لرې شي، خو دوی بیا هم له ولسمشر صدام حسین څخه د ملاتړ په خاطر خپل امکانات د کمېټې په لاس کې ورکړل.

ځینې صفوي ډلو ټپلو او له محکمې څخه استفاده کوونکو حکومتي چارواکو هم د خپلو عناصرو له لوري هڅې وکړې چې زمور په ګرځنده تلیفونونو او برېښنالیکونو پسې ډېر دروغجن معلومات را زیات کړي او په مقابل کې مور هم ډېر معلومات ترلاسه کړل، دغه معلومات د محکمې له تالار څخه د ځینې هېوادپاله کسانو له لوري په پټه خپاره شول. ځینو د "ضمیر" د ویښتیا له امله خپاره کړل او له ځینو څخه بیا په محکمه کې د خپلو کورنیو اختلافاتو له امله خپاره شول. مور به له دغو معلوماتو څخه په ډېر پام سره کار اخیست.

دا چې دا قضیه یوه اړینه او تاریخي قضیه وه او دښمنان یې په لیکو کې دننه شوي وو، نو څو ځله په خیالي پیسو زما د غولولو هڅې وشوې څو له دې خطري او اړیني دندې څخه وګرځم، خو زما لپاره الله بسنه کوله، زړه او ایمان مې ټینګ و، دغه عزتمن مسئولیت، درومد سړی، خپله قبیله، ولایت او ټول

عراق مې سترګو ته درېدل، همدا راز ټول درانه ملاتړي او د راتلونکي نسل او تاریخ پرېکړه مې سترګو ته درېده.

کله چې دښمنان زما له غولولو مایوس شول، هڅه یې وکړه چې د پلان دویمه برخه پلې کړي، زما د ترور او وژلو لپاره یې پوره کوښښونه وکړل، خو ټول ناکام شول. دا مسئله به نوره پر خپل ځای پرېږدو. تاریخ به پرېږدو چې خپلې خبرې وکړي. که مو د سپکو او لږو امکاناتو له امله کوم کمی کړی وي، نو راتلونکو نسلونو ته عذر وړاندې کوو او که مو داسې یوه پایله تر یو څه حده پوره کړې وي چې له وړاندې څخه خیال ګڼل کېده، نو د الله شکر ادا کوو. که د ملګرو په اړه رښتیا ووایم، نو زښته اخلاصمن خلک وو، پر ولسمشر هم ګران وو، پر دوی باندې یې خپله خوښي او راحت څرګند کړ، په ځانګړي ډول عرب وکیلان، لکه دکتوره عائشه قذافي، استاذ نجیب نعیمي، استاذ صالح عرموطي، استاذ امین الدیب او نور، همدا راز زمور بهرنی ملګری استاذ رمزي کلارک.

که رښتیا خبره وکړم، مور مال او کوم مادي ملاتړ نه درلود. کله چې له ولسمشر صدام حسین او د هغه له ملګرو څخه د دفاع دنده را له غاړې شوه، نو نور کارونه مو ودرول او دفترونه مو بند کړل.

د ۲۰۰۵ز کال په اتمه میاشت په رمادي کې د کمېټې او دفتر وضعیت داسې حد ته ورسېد چې ورسره د بلې دندې پرمخ وړل ناشوني وو. کله چې د ولسمشر لور آغلې رغد زمور د کمېټې په وضعه خبره شوه، له مور سره ودرېده او دوه کمپیوټرونه او ورسره اړوند شیان یې راکړل، د کمېټې مرکز ته یې د انټرنېټ ځانګړی کېبل را وغځاوه څو له بهرنی نړۍ سره په اړیکه کې شو. همدا راز یو ۱۳ kv برېښنا تولیدوونکی یې راته واخیست، له مرکز سره یې په چاپې، پانیزو او نورو سمبالوَنو کې مرسته وکړه. د ولسمشر کورنۍ زمور د دفتر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوو کارکوونکو ته د میاشتې ۳۰۰ ډالره معاش وټاکه او د نړیوالو اړیکو لپاره یې دفتر ته یو ګرځنده ټلیفون هم ورکړ.

لکه څرنګه چې زه د بغداد او عمان ترمنځ تلم را تلم، نو ما او کورنۍ مې ساتونکو ته اړتیا درلوده، خو ما د کمېټې لپاره دنده هم پرېښې وه، نو له همدې امله د ولسمشر کورنۍ له ۲۰۰۵،۱۰،۱ تر ۲۰۰۶،۳،۱ نېټې پورې د پنځو میاشتو لپاره د درېیو ساتونکو معاش او زما د تګ راتګ مصارف راکړل، خو د ولسمشر د کورنۍ مادي حالت ته په کتو ځینې نور مصارف ځینو عربي خیریه موسسو په غاړه اخیستي وو لکه په اردن کې د وکیلانو استوګنه او له بغداده تر اردنه د تګ راتګ مصارف.

دا یادونه هم باید وکړم چې متحده‌ایالاتو او له هغوی سره د عراق د نیواک او استعمار په پروژه کې شریکانو له بېلابېلو لارو هلې ځلې وکړې چې له ولسمشر صدام حسین څخه د دفاع کمېټه له منځه یوسي او د ولسمشر او د هغه د ملګرو اخیرنۍ د ژغورلو رسۍ هم پرې کړي. د محکمو په ودانیو کې چې کوم پلانونه او تیاری روانې وې، پر هغو له خبرېدو سره یې د محاکماتي ډرامې د بریالیتوب هڅې وکړې. بیا یې هڅه وکړه چې د امریکایي مرکزي استخباراتو د اداري یو عراقي الأصله افسر کمېټې ته دنده کړي، غوښتل یې چې د برېښناییزې اړیکې له لارې کمېټې ته ننوځي. نوموړې اداري نور اشخاص هم را لېږلي وو چې د کمېټې دننه ستونزې راپورته کړي او مهم عناصر یې له منځه یوسي. همدارنګه د هغو وکیلانو د یو لوري ته کولو هڅې یې هم کولې چې ولسمشر صدام باور پرې درلود. داسې ځینې هلې ځلې یې بریالۍ هم شوې، ځکه داسې فضا یې رامنځته کړه چې د کمېټې مهم او تکړه عرب مدافع وکیلان یې لرې کړل.

د حیرانتیا خبره خو دا ده چې د امریکایي مرکزي استخباراتو یوه قانوني مشاور خپله دنده د امریکایي -ایراني محکمې د کمېټې قانوني مشاوریت ته واړوله.

د دفاع کمېټې د محکمې د کمېټې له رئیس څخه وغوښتل چې ګوښه یې کړي، خو بې له کومې ستونزې د امریکایي استخباراتو مشاور د تش په نوم عراقي محکمې د کمېټې مشاور پاتې شو. نوموړي مشاور ډېرې هلې ځلې کولې چې بندي ولسمشر اعدام شي. همدا راز زمونږ پر نیوکو سربېره یې بیا هم د کمېټې په چارو او تګلوري کې مداخله کوله. کله چې په ۲۰۰۶،۱۱،۵ نېټه د ولسمشر د اعدام امریکایي - اسرائیلي - ایراني پرېکړه اعلانېده، نو نوموړی مشاور ډېر خوشاله و.

کمېټې، رئیسانو او غړو یې او له کمېټې بهر نورو کارکوونکو چې د دفاع په ډله کې یې کار کاوه، ټولو په ډېرو سختو حالاتو کې کار وکړ. خطرونه وو، ستونزې وې، تهدیدات او دښمنۍ وې او ان د کمېټې ځینې غړي ووژل شول. مونږ دا ستونزې، خطرونه او تهدیدونه د دې لپاره ګالل چې دا کار مو خپل تېې عراقي ولس او د خپل عراق راتلونکي ته خدمت ګانه، هغه عراق چې که څه هم اوس د امریکایي نیواک، د هغه د ائتلافیانو، مرستندویانو او غلامانو په دسیسو کې را ګیر دی، که څه هم چې دوی زمونږ د سر نه تېټوونکي ولس پر ضد وحشي جنایتونه او جرمونه کوي، خو انشاء الله دا حالت به ډېر ژر له منځه ځي او عراق به د الله په مرسته او د عراق د هغو زامنو په همت چې د عراقي مقاومت په لښکرو او په ملي هوادپاله عراقي ځواکونو او کمېټو کې دي ازاد، خپلواک، ځواکمن او یو موټی شي. او د نړۍ په دې ژوندۍ برخه کې به د استقرار او توازن اساسي عامل شي.

تاریخ او زمونږ اتلو ملګرو وکیلانو ته وایم: په کومه رایه چې مونږ په ۲۰۰۵ز کال کې متفق شوي وو، هغه دا وه چې ولسمشر په محکمه کې د دوی د غوښتنې مطابق د کمزوري تورن په توګه را څرګند نه شي، بلکې د یوه وکیل، رهبر او د هېواد د لومړي کس په څېر را څرګند شي. په هغه وخت کې مې رئیس ته دا نظریه وویله، هغه هم په ورین تندي ومنله، خو مطلق مسلکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مسايل يې مورِ ته پرېښودل، څکه هېڅکله يې د وکالت دنده نه وه تمرين کړې. نو همالته مورِ پر دې قانع شوو چې د صدام حسين په څېر يو لوی، ځيرک او زړور سړی کوم مدافع ته اړتيا نه لري. په ځانګړي ډول په داسې حالت کې چې امريکايانو او د هغوی مرستندويانو کوښښ کاوه چې د يوه کمزوري تورن په توګه يې را ځرګند کړي. شهيد ولسمشر يوه ورځ د ځېړنې په يوه غونډه کې قاضي ته وويل: "اې قاضي، ګرانو اتلو وکيلانو ته په ټول درنښت، زما پرېکړه به نهايي وي او تاسې حق نه لرئ چې زما رول له منځه يوسئ، څکه مدافع وکيل، وکيل دی، بديل نه دی." او په حقيقت کې همداسې وو هم. پر همدې باندې مورِ قانع او متفق شوي وو.

President Saddam Defense Lawyers

P.S.D.L

بسم الله الرحمن الرحيم

الله تعالى د آل‌عمران سورې ١٦٠ ايت کې فرمايي:

ژباړه: که الله مو مرستندوی وي، نو هېڅ قدرت درباندې برلاسی کېدی نه شي؛ او که هغه تاسې پرېږدي، نو بيا له الله نه وروسته څوک ستاسو مرستندوی کېدای شي؟ نو څوک چې رښتيني مؤمنان دي، هغوی د يوازې پر الله توکُل وکړي.

د عراق د ولسمشر صدام حسين قدرمن مقام ته

سلامونه او نېکې هيلې؛

سره له دې چې انګرېز -امريکايي دښمن هېڅ قانوني اساس ته نه ګوري، د نړيوال قانون او د نړيوالو عرفونو او تړونونو مخالفت کوي او جهاد هم فرض عين شوی دی، خو وتليو قانون پوهانو چې الله ښه قانوني پوهه ورکړې له

عربي او اسلامي امت او له تاسې قدرمن څخه د دفاع لپاره ناره پورته کړې ده چې "له ولسمشر صدام حسين څخه د دفاع" کمېټه جوړه کړي.

په عربي هېواد کې د دفاع کمېټې هم د دفاع له هغې کمېټې سره د لومړي ځل لپاره وليدل چې په انبار کې ده او د ټول عراقي ولس استازيتوب کوي.

President Saddam Defense Lawyers

P.S.D.L

د ولسمشر صدام حسين قدرمن مقام ته!

د جينوا د تړون په (١٠٥مه) ماده کې دا حق ورکړل شوی دی چې له ځارونکي پرته له وکيل سره ليدل کولای شي او دغه لوی شرف دی چې له تاسې سره وليدل شي، ستاسې لارښوونې واورېدل شي او د هغو د پلي کولو لپاره ښه لاره غوره شي.

په دغه پيغام‌ليک کې داسې څه نه شته چې ستاسو قدرمن حقوق دې کم کړي.

الله دې تاسې د عربي او اسلامي امت لپاره د زېرمې په توګه وساتي.

د دفاع د عراقي کمېټې رئيس	أعلى ناظم
مدفع وکيل	مدافع وکيل
خليل عبود الدليمي	محمد نجيب الرشدان

دغه په عربي هېواد کې د دفاع د کمېټې د لومړني مشر استاذ محمد الرشدان لومړنی ليکلی پيغام و چې ولسمشر صدام حسين ته په زندان کې رسېدلی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دویم څپرکی

د تاریخي لیدنې سفر

پر الله قسم اې خلیله! په دې ورځو کې زوی د پلار لپاره څه نه کوي او پلار د زوی لپاره.

تا چې څه وکړل هېڅوک یې د چا لپاره نه کوي.

له الله څخه غواړم چې داسې یو ځای راکړي چې تا ته یو څه ښه درکړای شم. که څه هم ته یې کوې، خو زه د ډېرو هڅو اجازه نه درکوم، ځکه پوهېږم چې له ما څخه د دفاع بیه ستا ژوند دی.

الله ج، ته راته د خپلو شهیدو زامنو پر ځای راکړی یې.

(صدام حسین په زندان کې)

دویم سفر مې له معانات څخه پیل کړ، خو دا ځل له امریکایانو سره. ډېر ځله مې ترې وغوښتل چې له ولسمشر صدام حسین سره وګورم او د هغه لارښوونې واورم. کېدای شي دا مې له ولسمشر سره د نږدې لیدو د شوق او رغبت له امله و، ځکه ما له دې وړاندې د ټلوېزیون له ښیښې پرته هېڅکله مخامخ لیدلی نه و، اوږده موده بې ځوابه منتظر وم.

په ۲۰۰۴,۱۱,۲۶ نېټه د یوه اړین کار لپاره د عراقي وکیلانو مشر ور وغوښتم، په فکرونو کې ډوب وم. بغداد ته ور روان شوم. د امریکایي نظامي ګاډو د غرهار ترمنځ مې موټر چلاوه. سره له دې چې دوی ته ورنږدې کېدل له خطره ډک وو، خو د اتحادیې مرکز ته سلامت ورسېدم. یو کس مې ولید چې د محکمې استازیتوب یې کولو، پټ یې راته وویل چې په ۲۰۰۴,۱۲,۸ نېټه به له ولسمشر صدام حسین سره ګورم، خو خبره د د خطرناک دریځ او امنیتي لاملونو له امله همداسې راز وي. مخکې له دې چې ولاړ شي، زه یې پر خبرو باوري نه وم، خو له ما څخه یې د موټر نمبر، رنګ او نور دقیق معلومات وغوښتل او دا یې راڅخه وغوښتل چې یوازې به یم که به بل څوک هم راسره

وي، په کومه لاره به راځم، هغه د صفر ټکی به کوم وي چې زه باید هلته یم. ډېرې حیرانوونکې پوښتنې وې، د ټولو معلوماتو له ورکولو ووېرېدم.

له دوو ورځو وروسته زما ګرځنده ټلیفون وکړنګېد، په دې وخت کې زه په رمادي کې وم. یو کس و چې یو څه بند بند غږېد او ویل یې چې دی امریکایي ژباړن (ترجمان) دی، له هغو امریکایي ځواکونو سره کار کوي چې ولسمشر صدام یې نیولی دی. له ما څخه یې وپوښتل چې ته خلیل الدلیمي یې؟ ما ویل هو. بیا یې د لیدنې وخت راته وښود چې همغه پخوانی نېټه وه. هغه ځای یې را وښود چې زه باید هلته یم. د اجراءاتو او حرکتونو په پټوالي یې ټینګار وکړ چې دا د ژوند په بیه راته پرېوځي.

زما په ژوند کې داسې تاریخي شېبې وې چې بیانولی یې نه شم او داسې احساسات مې درلودل چې له بیانولو یې کمزوری یم.

په معلومه ورځ په خپل موټر کې د بغداد په لوري وخوځېدم. مخکې له دې چې معلوم ځای ته ولاړ شم، هماغه کس (د محکمې نماینده) راڅخه وغوښتل چې اتحادیې ته ولاړ شم. له ځانه سره مې ویل چې کومه دسیسه نه وي، نو ګاډی مې بل ځای پرېښود او زه په بل ګاډي کې ولاړم، څو تنه د کاکا زامن مې هم راپسې وو. کله چې د اتحادیې مرکز ته ورسېدم، نماینده راته وویل چې د لیدنې نېټه ۲۰۰۴,۱۲,۱۶ ته اوښتې ده.

کله چې هماغه ورځ را ورسېده، نو په هماغه لاره روان شوم، خو د فلوجې د محاصرې له امله په صحرایي سیمه کې څلور ساعته وځنډېدم. زما له بده بخته بغداد ته له رسېدو مخکې زما موټر ودرېد، لومړی ځل و چې موټر مې په داسې دښته کې خرابېده. په دښته کې د شپانه له کېږدۍ پرته بل هېڅ شی نه معلومېدل، موټر مې له کېږدۍ سره پرېښود، په راپسې موټر کې سپور شوم. خو داسې برېښېده چې تقدیر زما موټر د دې لپاره خراب کړی څو پر دې وپوهېږم چې دا زما د وژلو لپاره یوه دسیسه ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

موخې ته ورسېدم، ناڅاپه یو امریکایي تور نظامي ګاډی راته ودرېد، شپږ نور امریکایي زغروال ګاډي د ملاتړ لپاره ورسره وو.

یو امریکایي افسر راښکته شو، زما د نوم او تذکرې په اړه یې وپوښتل. ګاډي ته د ختلو بلنه یې راکړه، ترڅنګ یې بښنه هم ورسره وغوښته او وې ویل چې دا کار زما او زما د موکل د امنیت په خاطر کوي. په ګاډي کې دننه زما له بغله یو کس کښېناست او د لارې په اوږدو کې به یې راته کتل، خو کله به مو چې سترګې سره ولګېدې، نو بیا به یې نرۍ موسکا وکړه. سفر پنځوس دقیقې وغځېد. بیا ګاډی ودرېد، مخې ته مې پنځه کسه افسران ودرېدل، بښه راغلاست یې راته ووایه. یوې نارنجي خیمې ته یې دننه کړم، دوی نه غوښتل چې د ولسمشر ځای سم ووینم. بیا یې یوه ځلور کنجه تالار ته دننه کړم، ۲۵ متره مربع شا و خوا به و، له مرکزي دروازې پرته یې دوې نورې دروازې هم درلودې. یوه دروازه یې یوې کوټې ته ورخلاصه وه چې نږدې ۱۲ متره مربع به وه چې په همدې کې به له ولسمشر سره لیدنه هم کېده، خو بله دروازه هغې بند خونې ته ورغلې وه چې ولسمشر په کې و.

په مرکزي تالار کې څو کمپیوټرونه اېښي وو، ځلور افسران پرې راتاو وو. سملاسي پوه شوم چې دا زما او د ولسمشر د لیدنې د ځار لپاره دي او له وړاندې مې لا باور درلود چې له لیدنې څخه به ویډیو ثبتوي.

زما بکس یې وپلټه چې د ولسمشر لپاره مې پانې، ځینې کتابونه او قرانکریم په کې را وړی و. دا توکي یې تري راکړل او بکس یې راڅخه وګرځاوه. قران یې هم ور وګرځاوه او ویل یې چې که ولسمشر وغوښت، نو بیا به یې ورکړو. دوی مې خبر کړل چې ولسمشر ته مې د هغه د کورنۍ یا کوم بل چا هېڅ پیغام نه دی راوړی.

زورور امرونه

یو افسر رامخکې شو او راته وې ویل: "ته به غاړه ورکوې، نه به یې ښکلوې او نه به له نږدې پوښتنه ورسره کوې. ستاسو ترمنځ مو دوه مېزونه اېښي دي. یوازې له لرې او په لاس پوښتنه ورسره کولی شې. کله چې هغه راوستل کېږي، نو د ښه راغلاست لپاره به یې نه خوځېږې. له تاسې سره به زما عسکر وي، که مو اوبه په کار شوې هغه به یې دروړي، هغه په عربي خبرې نه کوي او نه هم کوم جاسوس دی". ما ورته وویل چې زه او ولسمشر کوم خادم ته اړتیا نه لرو. په ځواب کې یې راته وویل: "نو بیا به له یو بل څخه ستاسو دواړو د ساتلو لپاره درسره وي، دا هغه اجراءات دي چې هرومرو باید وشي. او کتابونه او پانې به صدام ته هماغه عسکر ورکوي. ته چې له صدام سره د هر شي تبادله کوې، نو د هماغه عسکر له لارې به یې کوې".

خو په اصل کې دغه عسکر د امریکایي مرکزي استخباراتو کس و او په عربي ژبه هم ډېر ښه پوهېده. زمونږ خبرې یې ښې په غور سره اورېدې. زه پوه شوم چې دوی د داسې تعلیماتو په واسطه غواړي چې زما او د ولسمشر پر ضد د یوه ارواېي جنګ تمرین وکړي.

یرغلګرو غوښتل چې د ولسمشر د ولس د داسې زوی په واسطه یې ملاتړ وکړي چې له ځارانوال کېدو وړاندې د ولس شوق ډېر تود ورته بیان کړي... تر پنځه ځلوېښت دقیقو مو زیات بحث وکړ، ما ټینګار کاوه چې په عراقي طریقه به خبرې ورسره کوم، خو دوی ډېرې خبرې کولې او ویل یې چې ولسمشر د اوس ولسمشر نه دی، اوس په جنګي جرمونو تورن دی. ما ورته وویل هرڅه چې دی، خو زه په ستړي مشي کې ستاسې لارښوونې نه شم منلی، دویم مېز به هم لرې کوئ. که داسې ونه کړئ، زه چمتو یم چې دا لیدنه لغوه کړم، ځکه تاسې غواړئ پر دې کارونو مو، زمونږ ولسمشر ته توهین وکړئ. را وخوځېدم، پانې مې بېرته په بکس کې اچولې او له دوی مې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وغوښتل چې ما ښرته وباسي. ورته مې وویل: "داسې لیدنه نه غواړم چې هر څه په کې ستاسو په خوښه وي". کله چې خبرې ډېرې تودې شوې، یوه امریکایي افسره راغله، لږ لږ په عربي هم ګړبېدای شوی، وې ویل چې زما غوښتنې مني. دا په دې مانا چې دوی د څارګرو آلو په واسطه زه څارلم او زما ټولې خبرې یې اورېدلې. افسرې په پای کې هغه وکړه چې ځان خوښ ښکاره کړي، نو لاس یې راکړ او وې ویل: "هرڅه چې غواړې ویې کړه، خو په غېږ کې به یې نه نیسې".

دا نو ما کولی شوای چې له دومره احترام او درناوي سره سره چې ما ولسمشر ته درلود، زه د دوی امرونه ومنم؟!

په انتظار کې وم، لکه په سره اور چې ناست وم. داسې وم چې هره شېبه شونې وه چې له ژړا وچوم. وروسته یې د لیدنې کوټې ته یوړم. په خپل ځانګړي ځای کې کښېناستم. افسر راته وویل: "صدام پنځه دقیقې وروسته راځي"...

دقیقې... ساعتونه

پنځه دقیقې... پنځه دقیقې... زښته اوږدې شوې. له انتظاره ډکې وې. شوق او درد په کې و. خپل ټول تاریخ مې په راتلونکو داسې شېبو کې را لنډاوه چې زه یې هم په شکل نه پوهېدم... هغه مې وکړه چې دننې احساسات مې د کوټې او له چت سره د نږدې لوړو کړکیو په څارلو را ټیټ کړم... خو نه کېدل، ډېره هغه مې وکړه چې له تنګې او ګډوډ حالت نه ځان را وباسم. دا مې لومړی ځل و چې صدام حسین مې له نږدې لید. فکر وړی وم، ایا دا به ښځتیا وي که به یو خیال وي؟ ایا... بس پوښتنو راګیر کړی وم. څنګه به یې وګورم. څنګه؟ څه به ورته وایم. ډېر فکرونه او احتمالات راسره پیدا کېدل. هغه مې کوله چې خپل ځان کنټرول کړم. چې ناڅاپه دروازه خلاصه شوه او څلور افسران رانوتل، دېوالونو ته ودرېدل. یو څو ثانیې وروسته ولسمشر صدام

حسین را ننووت. معمره او سر لوړی لکه د تل په څېر، خو ډېره او وښتان یې اوږده شوي وو.

چې څنګه مو سترګې سره ولګېدې، له ځایه ور ولاړ شوم او زمونږ ترمنځ له مېزه ور تېر شوم. څه لاښوونې چې دوی راته کړې وې، ټولې مې پرېښودې او ګرمه غېږه مې ورکړه، ده هم تر ما لاسونه تاو کړل. د څلور واړه افسرانو حالت بدل شو او پوښتنه یې کوله چې دا مو څه روان کړي دي، خو د حال په ژبه یې ویل: ایا دا هغه دیکتاتور نه دی چې مونږ ته یې ویلي وو چې عراقیان ورځخه د خلاصون په انتظار دي؟... بیا هک پک حیران ووتل، دروازه یې وربنده کړه، زه ولسمشر او یو امریکایي ساتونکی یې سره پرېښودو. ساتونکی به هم په هر نیم ساعت کې بدلېده. مونږ ته یې څلور نیم ساعته د لیدنې وخت وټاکه.

مخامخ سره کښېناستو، ولسمشر خپل تور بالاپوش زمونږ ترمنځ پر مېز کښېنود. ده به تور نظامي جاکټ، سپین کمیس او تور پتلون اغوست. له جاکټه یې قلم او وړه کتابچه را وایسته. ژېړې پانې یې لرلې. بې له دې چې خبرې وکړي پانې یې واړولې. زه هم بې باوره وم او خبرې مې نه کولې.

فکر وړی وم. شکونه راته پیدا شوي وو. ایا دغه کس به ښځتیا هم ولسمشر صدام حسین وي، ځکه دی بدل شوی و. په مخ کې یې ځینې د سټرپا نښې پیدا شوې وې. ایا هغه ورته کس خو به نه وي چې خلک یې په اړه غږېدل... شکونه همداسې پسې ډېرېدل. ځینې ملاحظې مې برابرولې، خو شېبه په شېبه مې سر را پورته کاوه. ده به له امریکایي عسکر سره شوخي کوله او خندل به یې. له ځانه سره مې وویل څوک خاندي او پر چا خاندي. ایا ورته کس په امریکایانو پسې خاندي او ولسمشر لا تر اوسه ازاد ګرځي. ایا دغه ورته کس یې ځکه نیولی چې د عراقي ولس معنویات کمزوري کړي... هرومرو ورته کس او امریکایي افسر په ما پورې خاندي... خو زړه نه منله او ویل یې چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه همدا صدام حسين دی. لا يې پاڼې اړولې. بيا يې سر را پورته کړ او وې ويل:

"... ښاغليه دا قصيده واوره:

[د قصيدې يو بيت يې را وړی]".

اوږده قصيده يې وويله، خو زما له يوه بيته پرته نوره هېره ده. کله چې له لوستلو خلاص شو وې ويل: "دا مې په زندان کې ليکلې ده، زندان نه شي کولی چې له ما او له هغه عربي مؤمن او د خپل امت د حقونو له مدافع څخه څه لاس ته راوړي. څوک چې تاريخ ولولي، دا به ورته څرګنده شي چې ازاد عرب ذلت او ماته نه مني. ان د نيواک د ظلم او سرکښۍ په حالت کې يې هم سر لوړ وي..." بيا يې ما ته وکتل، لکه غواړي وپوهېږي چې له زندانه بهر څه روان دي. ما اجازه ترې واخيسته، خان مې ور معرفي کړ، نوم، قبيله او ولايت مې وروښودل او ورته مې وويل: ښاغليه، زه له دې وړاندې چې يو وکيل يم، زه يو عراقي هېوادوال يم، د عراقيانو او عربي ولس سلامونه مې درته راوړي دي. زه زده‌کوونکی يم او ته استاذ يې. زه ستاسې قدر وړ لارښوونو ته چمتو يم. د راحت او ډاډ نښې يې پر مخ ښکاره شوې. بيا يې د مېز پر سر زما لاس ونيو او وې ويل: "موږ له هغې سره مشوره وکړه، خو زموږ مخه يې ونيوله"[1] بيا يې دا جمله څو څله تکرار کړه، امريکايي پوځي هم هک پک راته کتل.

١- دا په عراقي ادب کې يو اواز دی. د هغې زړې ښځې په اړه خبره کوي چې مظلومه نومېده. کله چې عثمانيانو عراق نيولی و هغه زموږ په قبيله کې وه. کله چې پوځيانو د صدام حسين اجداد شړلي وو، ځينو قبيلو له وېرې خای نه ورکاوه. نو د دليم يوې قبيلې ته يې پناه ور وړې وه. يوه مشر له ترکي پوځيانو خپله يې هم ور نه ويلې وو چې د بوعلي جاسم له قبيلې (يعنې زموږ له قبيلې) پرته بل څوک ستاسې ملاتړ نه شي کېږدی يې ليدلې وه او د کور خښتن وفات شوی و، چې هغه زما له ماماخېلو څخه و، يعنې زما د مور اولادونو يې ور ته وويل چې بيجاتو (چې د ولسمشر صدام حسين قبيله هم په کې ده) موږ ته پناه راوړې ده. او پوځيان له ټولو خواوو په کور را تاو دي، وايي چې را وېې باسئ چې ويې نيسو. که نه نو په زور در

بيا ولسمشر د اواز له کيسې وروسته راته وکتل او وې ويل: "خليله، تاريخ تکراروي. الله د تا برکتي کړي، ستا هغه مور د برکتي کړي چې د تا غوندې زوی يې زېږولی او ستا قبيله او ټول د انبار اتلان د الله برکتي کړي". بيا مې خپله کيسه ورته وکړه چې څنګه مو د دفاع کمېټه جوړه کړه، عربي وکيلانو څنګه کمېټه جوړه کړه، څنګه مو دواړه کمېټې په اردن کې سره يوځای کړې. او دا چې په عراقي کمېټه کې (٢٥٠) څارنوالان وو. همدا راز عربي کمېټې هم بيخې زيات عربي او بهرني ښه په قانون پوه وکيلان لرل. د کمېټو له يوځای کېدو وروسته استاذ زياد خصاونه د کمېټې رئيس شو. خليل دليمي د رئيس مرستيال شو. همدارنګه د کمېټې ټول غړي په رضاکاره ډول کار کوي او د کمېټې نوم مو "له ولسمشر صدام حسين څخه د دفاع کمېټه" وټاکه. ولسمشر ځينې کتنې ورسره وليکلې، لږ وروسته يې له پاڼو سر را پورته کړ، منه يې راڅخه وکړه او وې ويل: "زما سلام د کمېټې ټولو غړو په ځانګړي ډول استاذ زياد خصاونه، د هغه کورنۍ، تاريخي اصلي قبيلې او همدا راز دکتور هاني خصاونه ته ورسوه" ولسمشر وغوښتل چې کمېټه "له ولسمشر صدام حسين او ټولو عراقي او عربي زندانيانو څخه د دفاع د اسنادو کمېټه" ونومو.

ولسمشر د عراقي ولس په اړه وپوښتلم چې څنګه دی، ما هم د ډېرو کيسو په اړه خبرې ورته وکړې، ده راته وويل:

نوځو او نيسو يې. مظلومې سر وټکاوه او ويې ويل: که مو دوی ور ته وسپارل زه به خپل تي پرېکړم. تاسې هغوی بايد قانع کړئ چې ببرته ولاړ شي. نو اولادونه يې ور ووتل او پوځيانو ته يې وويل چې موږ مشوره ورسره وکړه، خو هغه يې نه مني. مظلومه را ولاړه شوه، د هغې کېږدی شا او خوا د لرګيو ديوالونه يې وسوځول چې د ولسمشر قبيله په کې وه. له خپل زاړه ټوپک څخه يې ډزونه وکړل. پوځيان د ښځې له ټينګاره ووېرېدل او په شا شول. چې له دې وروسته بيا د قبيلې سړيو له اولادونو سره اوازونه پيل کړل او ويل يې چې "موږ مشوره ورسره وکړه خو هغه يې نه مني".

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هو ما هم دا او له دې زیاته هیله لرله، څکه امریکا چې عراق ته راغلې خپلې موخې ډېرې ښې ورته معلومې دي. د دې لپاره راغلې چې عراق وران کړي او فساد په کې خپور کړي. د عراق د زامنو ترمنځ فتنې را ولاړې کړي او د دوی پانګه چور کړي". بیا یې پسې وویل: "زه او د رهبرۍ ملګري مې پوهېدو چې امریکا خو هرومرو راتلونکې ده، د بوش او څوک چې شا او خوا دي ټولې ادعاوې د دښمنانو د راوستو لپاره دي. د ټولو نیتونه هم ډېر ښه څرګند دي چې دروغ وایي که رښتیا". ما ورته وویل چې ټولې ادعاوې یې دروغ ثابتې شوې چې دا به ستا د قانوني دریځ په ملاتړ کې مرسته وکړي. ده وویل: "کله به چې موږ ورته ویل چې عراق پراخې وراناوونکې وسلې نه لري، موږ رښتیني وو، د همدې لپاره مو غوښتل چې ټولو ته څرګنده کړو چې موږ مرسته کوو، په ځانګړي ډول کله چې ځینو عربو راځخه وغوښتل، خو بدبختانه چې امریکې پر نړیوالې ټولنې تجاوز وکړ. بې له کوم شرعي او قانوني سند څخه یې دښمنې پیل کړه. پر دې هر څه سربېره مو بیا همداسې غږ وانه ورېد چې له امریکې څخه د هغې د دروغو حساب وغواړي. لکه څرنګه چې موږ ویلي وو، هماغسې ښه روښانه شوه چې خبره په «نفتو» او «اسرائیلو» پورې تړاو لري. نو له تاسې هم غواړم چې پر هغو ټولو څرګندونو باور وکړئ چې فرانسه، جرمني او یا یې نور څرګندوي". ولسمشر ته مې وویل چې د ملګرو ملتونو منشي کوفي عنان څرګندونه کړې او پر ملګرو ملتونو د شوي تجاوز یادونه یې په کې کړې او نیواک یې په کې بې دلیله او ناقانونه معرفي کړی. ولسمشر وویل چې دا ورسره ومنئ او وې ویل:

"زه باوري یم چې د ملګرو ملتونو منشي هم د امریکایي دریځونو له لاسه په تنګ شوی دی، هغه په حقیقتونو او هدفونو پوهېږي او پر دې هم خبر دی چې امریکا غواړي چې دی یو مطیع وي نه فرمانروا". بیا مې ولسمشر ته وویل چې هسپانویانو هم خپل لومړی وزیر أثنار په ټاکنو کې ګوښه کړ، واک هم

ملت‌پالو ته په لاس ورغی او همدا راز له عراق څخه یې هسپانوي ځواکونه هم وایستل.

ولسمشر یو څه راحته وبرېښېد او وې ویل: "ډېره ښه، انشاالله د بوش ټول غلامان به د رافدینو له ځمکې وځي، بوش به یوازې پاتې کېږي، بیا به یې امریکایي ولس مجبوروي چې خپل ځواکونه له عراقه په شا کړي، دا به ډېر وخت ونه نیسي".

ولسمشر په ۱۹۷۴ کال کې هسپانیې ته د خپل سفر په اړه داسې وویل:

"کله چې زه د انقلاب د رهبرۍ شورا مرستیال وم، هسپانیې ته د تګ دعوت راکړل شو. زه په هاغه وخت کې ځوان وم، د انسان د روغتیا پر شرطونو سم نه پوهېدم. فکر مې کاوه چې څو د انسان د سر وېښته نه وي سپین شوي، نه ناروغه کېږي. له درېیو یو په بل پسې لوېدنو سره مخامخ شوم، یو ځل له اس څخه را ولوېدم، بیا په حمام کې ولوېدم او درېیم هغه وخت ولوېدم چې ټینیس لوبه مې کوله. له دې پېښو وروسته را ویښ شوم چې ډاکټر ته اړتیا لرم. ډاکټرانو راته وویل: ته باید ستوني ستغ پر ملا باندې پوره یوه میاشت پرېوځې. او ویل یې چې د هسپانیې لیدنه د وځنډوه، خو ما و نه منله او دوی هم ملابند را وتاړه. هسپانیې ته ولاړم، په غرناطه کې مو چکر ووا‌هه. په هسپانیه کې مې ډېرو بلنو ته لبیک ووایه، خو کله چې هېواد ته راستون شوم، ډاکټرانو زما د عملیات پرېکړه وکړه، خو ځینو بیا ویل چې یوه نیمه میاشت د پر ملا ستوني ستغ پرېوځي او بیا به له هغه وروسته پرېکړه وکړي چې څه وکړي. لنډه دا چې ما ورته وویل: که ستوني ستغ پر ملا یوه نیمه میاشت پرېوځم حالت به مې ښه شي؟ دوی وویل: کېدای شي ښه شي، نو یوه نیمه میاشت ستوني ستغ پر ملا پرېوتم. کله چې وخت پوره شو، راته وې ویل چې ښه شوی یې، له هغه وروسته کیوبایي ډاکټر مساج راکړ".

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولس یووالي ته پاملرنه

ولسمشر د عراقي ولس او د هغوی د هېوادپاله یووالي احوال پوښتلو ته را وګرځېد او پوښتنه یې وکړه چې که نیواک د دوی د هېوادپالنې صف ور مات کړی او فتنې یې په کې خپرې کړې وي، نو بیا ولس څنګه دی. ما په ځواب کې ورته وویل چې امریکا خو خپلې هلې ځلې کوي، خو تر اوسه په خپلو هلو ځلو کې «ناکامه» ده. په دې موضوع کې مو ډېرې خبرې وکړې. ولسمشر ویل چې د امریکا ترځنګ نور هم ډېر لوړي دي چې د عراق وراني او د یووالي پاشل غواړي. وې ویل:

"زه پوهېرم چې دا ځواکونه به «وژنې» او «چاودنې» وکړي، عراقي ولس ته به غولوونکي معلومات ورکړي څو د دوی ترمنځ اړیکې له منځه یوسي، یوه کورنۍ او مذهبي جګړه به رامنځته کړي. خو زه د عراق ولس پېژنم. مخکې مې هم وویل چې عراقي ولس له خپلو پرته بل څوک نه شي پېژندلی. زه باوري یم چې دا هڅې به ناکامېږي او دا هر څه به نیواک والو، د هغوی مرستندویانو او غلامانو ته ور ګرځي. نو ښاغلیه زه څو وصیتونه درته کوم، ته یې اتل عراقي ولس ته ور سوه:

- هر مخور باید د هېواد امانت، لوړ معنویات او رښتیني پاملرنه ولري.
- پر شکمنو لازمه ده چې د الله او هېواد پر وړاندې خپله ژمنه را یاده کړي.
- په عراق کې د دیني علماوو څخه غوښتنه کېږي چې یو له بل سره په اړیکه کې شي، نومونو ته د نه ګوري، امانت د وساتي او صفونه د یو کړي.
- غوښتنه کېږي چې یوازې د ثبات، جرئت، زړورتوب او ټینګښت په اساس جوړه رهبري د ومنل شي.
- له عراقیانو غوښتنه کېږي چې خپل صفونه سره یو کړي او هغه دښمن ته فرصت ور نه کړي چې په هر ډول او له هرې لارې چې وي د دوی صفونه سره بېل کړي.
- له ولسي، حکومتي او نړیوالو سازمانونو سره د اړیکې غوښتنه کېږي".

"بې زړه کېږئ مه او اندېښنه مه کوئ، همدا تاسې بریالي یاست، د الله رسی ټینګه ونیسئ او بېلتون مه غوره کوئ."

ایران؛ تاریخي دښمن

کله چې مې د ایران په دریځ خبر کړ چې زرګونه ایرانیان یې عراق ته راوستي او په دروغو یې تذکرې او نور اسناد ورته جوړ کړي او د ټاکنو کارتونه یې ورکړي څو دا ثابته کړي چې دوی عراقیان دي، ده وویل:

"دا فارسیان خپلو اجدادو ته تللي دي، همدا یې کار دی. زه وېرېرم چې ایران به غدر وکړي او د عراق په چارو کې به پراخه لاسوهنه وکړي. د همدې فتنې شاته ایران ولاړ دی، ځکه غواړي چې سوېلي عراق د فارس له دولت سره وټړي. بلکې پر ټول عراق ولکه غواړي. د دوی دا موخه موږ ډېر وخته لا درک کړې وه، د سیمې دولتونه مو تر خبر کړي هم وو. فارسیان غواړي چې یو لوی فاشېست دولت رامنځته کړي او خپله متعصبه پراختیا غوښتونکې فارس امپراطوري را ژوندۍ کړي. عراق او نورو خلیجي هېوادونو ته یې سترګې اړولې دي، پر همدې یې اتفاق سره کړی دی. ځکه هم ستا خبرې لرې نه ګنم. په ځانګړي ډول همدا اوس د عراق د ازادۍ پر ضد لاسوهنې کوي، د دوی لاسپوڅي چې د بدر ځواکونه نومېږي، قصداً د عراقي ولس پر ضد ناوړه جرمونه کوي، هغه هېوادپاله عراقي مخور وژنې چې پر خپل عربیت ټینګار کوي او د نیواک او استعمار لاره او منطق نه مني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"د عراق-ایران جګړې څخه وړاندې هم په عراق کې د ایران لاسوهنې داسې حد ته ورسېدې چې نور یې پر وړاندې چوپ پاتې کېدل ناشوني وو. پراختیا غوښتنه یې له لویو موخو څخه وه. د شاه په وخت کې یې په شمالي سیمه کې له یاغیانو سره مالي مرسته کوله. دا لاسوهنې او مرستې داسې حد ته ورسېدې چې یاغي ډلو ته یې د ایران په ځمکو کې له ټولو سمبالونو، وسلو او زېرمو سره اوسېدو ته اجازه ورکړه. مور د الجزایر ټرون لاسلیک کړ او د عراق د ولس د یووالي لپاره مو دردناک تنازلات وکړل چې دا ټولو ته معلومه ده. د دغه ټرون تر ټولو یوه ځرګنده ماده دا وه چې دواړه هېوادونه به یو د بل په چارو کې لاسوهنه نه کوي.

"کله چې خميني عراق ته پناه راوړه، د عراقیانو په منځ کې عزتمن اوسېده، خو پر دې سربېره هم چې ده د عراق په چارو کې لاسوهنه کوله. مور ستړګې پرې پټولې. خو کله چې یې انقلاب وکړ او د عراق خاوره یې د خپلو موخو د پوره کولو لپاره کاروله، مور ترې وغوښتل چې یا د عراق پرېږدي یا د د هغه هېواد قدر وکړي چې دی په کې اوسي، خو بیا یې هم شرم ونه کړ او د عراق پر ضد یې ځرګندونې وکړې، ان عراق یې د فارس د ځمکې یوه برخه وبلله. دا هغه وخت و چې دی لا لوېدیځو استخباراتو واک ته نه و رسولی. خلیجي عربي هېوادونه به یې تهدیدول او په خپلو ځرګندونو کې به یې د ایران ولایتونه ګڼل.

"لکه ځرنګه چې ټولو ته معلومه ده چې له ببلابېلو لارو مو ډېرې هڅې وکړې خو له دوی سره «مخ» نه شو، خو کله چې خميني تهران ته ورسېد، ځواکونو یې عراقي پولو ته نږدې تمرکز کاوه. ده به هم ښکاره خبرې کولې چې له عراقه به انقلاب کوي. په ۱۹۸۰ز کال کې به یې په سیف سعد، زرباطیه، مندلي او بدر کې زمور سرحدي کلي او نور ښارونه په توپونو ویشتل. په لسګونه ځله مو د خبرو اترو له لارې ترې وغوښتل چې دا بریدونه ودروي، خو دوی چې

خپل دښمن ټینګ ګانه، په ۱۹۸۰،۹،۴ نېټه یې په ولسي انقلاب اتفاق وکړ، خو ناکام شو او شیعه عراقیانو تر سني عراقیانو وړاندې جګړه ورسره وکړه. په نړۍ کې د مسلمانانو ډېرو مخورو علماوو هلې ځلې وکړې چې دا جنګ ودروي چې یو هم سید أحمد سیکوتوري و، خو خميني پر مور د بریدونو ټینګار کاوه، نو مور هم ښه په «زېږورتیا» ورسره «وجنګېدو»، زمور له پرله‌پسې بریاوو وروسته خميني «ماته» وخوړه. الفاو لومړنۍ عربي ښار و چې په زور یې نیولی و او په زور مو ترې ازاد کړ. بریا مو اعلان کړه، خميني هم د زهرو غوړپ وکړ او په شریفه قادسیه کې یې په اوربند پرېکړه وکړه. په ۱۹۸۸ نېټه د بریا د اعلان ورځ وه.

"کله چې په ۱۹۸۰ز کال کې د وروڼو په څېر له ایرانه په را الوتي ژېړ باد پر وړاندې ودرېدو، زمور د ځینو عربي وروڼو دریځ زمور سینې یخې کړې. عربي دولتونو ایراني خطر احساس کړ، نو داسې دریځ یې ونیو چې د هېرولو نه دی. له مور سره د جنګ په سختو حالاتو کې ودرېدل.

"کله چې خميني مړ شو، ما ته د ملاتړ یو کس راغی او خبر یې کړم، دی هم ارام برېښېده، خو ما وویل، انالله و انااليه راجعون او الله د پرې ورحمېږي، مور له هېڅا سره هم کینه نه کوو.

"له نیواکه وروسته مې هم ورته پام و چې دوی ځنګه یو ورانوونکی رول ولوبوي، امریکایانو ځنګه اجازه ورکوله چې له ټولو تیاریانو او وسلو سره د ایران له ځمکو را وخوځېږي، ان دوی یې مرسته هم وکړه. ان کله چې یې د فردوس په سیمه کې یادګاري مجسمه را ړنګه کړه، زه له هماغه ځایه لرې نه وم، خو زه د داسې بې ځایه کارونو په کیسه کې نه وم، ځکه زما پام د عراق وضعې ته و. او دا ډرامه (د مجسمې را ړنګول) ځینو داسې اشرارو جوړه کړه چې عراقي وینه یې په بدن کې نه وه، دوی د دغې ډرامې لپاره له وړاندې او د یرغلګرو له لورې چمتو شوي وو. په دوی کې که کوم عراقی هم و، هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپلې هوا او هوس پسې کړی و او مخکینی مجرم و، څکه هیڅ شریف عراقی هغه څه نه مني چې وشول".

ولسمشر همداسې پسې وویل: "ډېر علماء یې ووژل او له یرغلګرو سره یې په ناڅاپي عملیاتو کې مرسته وکړه. دا ټول د هغه چا له امله وشول چې د دیني شخصیت او مفتي په څای ناست دی، خو دین ترې بېزاره دی. نه د عراق او ولس او نه یې امت ته د نسبت کېدو هومره په کیسه کې دی لکه د ایران په کیسه کې چې دی. څکه دی غواړي چې په عراق، خلیج او سیمه کې داسې لوبې وکړي چې زړه یې وي".

له ایران سره د جګړې په اړه ولسمشر وایي: "کومو کسانو چې په اتیایمو کلونو کې له فارسیانو سره دفاعي جګړه خطا ګڼله، اوس باید یو څل بیا «فکر» وکړي څو پوه شي چې فارسي ایران یوه شېبه هم له خپلو فاشیستي موخو نه دی تېر شوی چې دا د عراق، عربو او مسلمانانو پر ضد د ناوړه لوبې یوه برخه ده. «ایران» «عراق» ته د «امریکې» راتګ «اسانه» کړ او امریکې بیا په عراق کې د ایران «لاسوهنې» ته".

ولسمشر پسې زیاته کړه:

"مورږ ایران ته خپل ښه نیت ثابت کړ، له جنګه وروسته د الجزایر تړون ته را وګرځېدو. بیا مو پر دوی هم ښه باور وکړ چې د ښه باور د ثابتولو وعده یې راسره وکړه، خو دوی په حقیقت کې د امریکې له نیتونو سره په یوه خندق کې وو. مورږ دوی ته جنګي الوتکې ورکړې چې له امریکې سره یې د جګړې په دویم مخ کې وکاروي. زمورږ او د ایران د رهبرۍ د یووالي په اساس یې مورږ ته د خندق په یووالي ښه راغلاست وویل، خو دوی د خپل عادت له مخې له مورږ سره خیانت وکړ او تړونونه یې تر پښو لاندې کړل، د فارسیانو عادت همداسې دی. زه همدا اوس پر «سوریه» هم ډېر وېرېږم چې له اسرائیلو سره به یې په جنګ واچوي او بیا به یې یوازې پرېږدي. «سوریه» یې همداسې

«موخه» ده لکه اوس چې «عراق» دی او همدا راز ټول امت یې موخه دی. دا صلیبي جګړه ده، عربیت او اسلام دواړه یې یو ډول موخې دي. په دوی کې پټه کینه پر عراق، د عراق پر ولس او فرهنګ په برید کې ښکاره شوه. داسې ښکاره شوه لکه یو څوک چې د غچ اخیستلو لپاره ورانی کوي... په عراق کې د قانوني هېوادپاله نظام پر ضد سره را ټول شول او کله چې په نورو ټولو لارو کې پاتې راغلل، نو د مستقیم برید له لارې یې واک ونیو. که دوی په خپلو ادعاوو کې رښتیني وي، نو بیا ولې تر اوسه لا په عراق کې پاتې دي. خو که وروسته له هغه ووځي هم چې خپل لاسپوڅي پر ولس واکمنان کړي، نو یوازې انځور به بدلون کړی وي. د دوی موخې صدام حسین او ټول نظام ته تر ضرر رسولو ډېرې لوړې دي".

د عراقي لښکر وسله‌وال کول

له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې داسې ګنګوسې شته چې د ایران- عراق جګړې په جریان کې ځینو لوړپدیځ والو عراق ته وسله ورکوله. ځواب یې راکړ:

"مخکې به د درېیمې نړۍ هېوادونو چې عراق هم په کې و، تقریبا له یوه څایه خپل ځواکونه په وسلو سمبالول چې هغه شوروي اتحاد او ځینې ختیځ دولتونه وو، خو کله چې له صهیونیانو سره په اخته کېدو کې په پرله‌پسې ډول عربو ماتې وخوړه، نو مورږ پرېکړه وکړه چې ځواکونه له بېلابېلو مصادرو څخه په وسلو سمبال کړو او دا لکه د نورو په څېر زمورږ مشروع حق دی. په ځانګړې ډول عراق بیا له یوه ناوړه ګاونډي سره اوږده پوله هم لري، داسې ګاونډی چې فاشیستي هیلې لري، هلې ځلې کوي چې کرکجن ولسي انقلابونه وکړي. له دویمې قادسیې (عراق-ایران جګړې) څخه مخکې مورږ له فرانسې سره تړونونه لرل. د بېلګې په توګه، زمورږ د هوایي ځواکونو د ځواکمنولو لپاره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

شرمېږم. سملاسي په موټر کې سپور شوم او راووتم، دوه ملګري هم راسره
وو. د هیت ښار د قضا سیمې پر لوري ولاړم او د قضا له قائم مقام سره مخامخ
شوم. خپل ګاډی مې د هغه له ګاډي سره بدل کړ، بیا مې خدای پامانې تړې
واخیسته. استاذ خلیله، ستا قبیلې ته نږدې د رمادي ښار شاوخوا به ګرځېدم.
په حقیقت کې ما پرېکړه وکړه چې قبیلې ته زما له امله زیان ونه رسېږي، بیا
نورو ځایونو ته ولاړم".

ولسمشر د یوې مودې لپاره چوپ شو... ما غوښتل چې د امریکایانو په اړه به
په ټاکل شوي وخت کې ډېر څه واورم، نو پوښتنه مې تړې وکړه:

ښاغلیه څه فکر کوې ایا له بغداد څخه د دفاع په پلان کې کمزورې نه وه.

ولسمشر ځواب راکړ:

"هو بلکل ځینې مهمې کمزورۍ په کې وې، دښمن ګټه تړې پورته کړه او
جګړه یې تېزه پای ته ورسوله. خو پر دې ټولو سربېره، زه وایم چې اتلو
وسله‌والو ځواکونو، هغه که مشران، امیران، جنګیالي او که اتل فدایان او عرب
رضاکاران وو، ټول په پوره مېړانه وجنګېدل، د دوی تر شا اتل عراقي ولس او
رهبري وه... خو بس دا د الله اراده وه، د هغه امر خو نه شي بدلېدای"...

څلورم څپرکی

د پرېکړه کوونکې (جګړې) دویم مخ

مقاومت

څوک چې د امپریالیزم او استعمار په مقابله کې یو ځل هم د سولې شاهد و،
نو څوک یې نه شي تړې اخیستی.
او که کوم څوک دغه کار وکړي،
نو امپریالیزم او استعمار به یې په خپله قبر وکني.

راڤول کاستېرو

له صدام حسین سره خبرې له تاریخ سره او د تاریخ لپاره خبرې دي. کله چې
د عراق او امت د جګړې د دویم مخ خبرو ته ورسېد، مخ یې وځلېده، د هغه
زړور مقاومت مخ ته چې ټوله نړۍ یې تېز تګ او ځواک ته حیرانه وه.
ولسمشر راته وویل:

"خلیله، د جګړې دویم مخ (له یرغلګرو سره مقاومت) په ۲۰۰۳،۴،۱۱ نېټه
پیل شو، یعنې له نیواک څخه یوازې دوې ورځې وروسته. په همدې ورځ مې
له نظامي مشرانو سره ولیدل او ورته مې وویل چې که څوک څه وایي اورم
یې، نو هر یوه ځانته ځانته ځواب راکړ، ځوابونه یې سره ببل وو، ان اخرني
کس راته وویل: مشره له ما سره دوه پوځونه پاتې دي... ما ورته وویل: ولاړ
شئ، پر الله توکل وکړئ او د جګړې دویم مخ مو پیل کړئ.

"ځکه نن چې څه پېښېږي هغه یو تصادف نه دی، نه هم بې پلانه کار دی،
بلکې دا هغه عملیات دي چې له بریده وړاندې مو پلان ورته نیولی و. له لازمو
احتیاطونو څخه مو کار اخیستی و، له دښمن سره د اوږدې جګړې او د ډلګۍ
ډلګۍ جنګېدو لپاره مو مناسبې وسلې او نور توکي زېرمه کړي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په ۲۰۰۳،۴،۹ نېټه مې د انقلاب له ښار څخه لیدنه وکړه او د ښار هغه وګړي چې په لویه پیمانه راته راغونډ شوي وو، الله په امانې مې تري واخیسته او پرې مې ښودل. له دې لیدنې څخه عکاسي ونه شوه، ځکه موږ او انځور ایستونکي لاره سره ښله کړې وه، هغه د سختو هوایي بریدونو له امله را ونه رسېد. بیا أعظمیې ته ولاړم، له امریکایي ټانګونو سره نږدې مې د أعظمیې له ډېرو وګړو سره لیدل چې یوه امریکایي ټانګ فیرونه وکړل، زه په چپه پښه لږ ټپي هم شوم، خو ټپ ژور نه و.

"په ۲۰۰۳،۴،۱۱ نېټه مې له مشرانو سره له لیدو وروسته پرېکړه وکړه چې له بغداده ووځم، د ملاتړ لپاره ځانګړي کسان راسره وو، خو ما تري وغوښتل چې خپلو کورونو او کورنیو ته ولاړ شي. یو څو کسان راسره پاتې شول او نور ولاړل، د دجلې د سیند لاره مو په وړه کښتۍ کې ووهله او له بغداده ووتو. کله چې مو د پټېدو پرېکړه وکړه، لکه په ۱۹۵۹ز کال کې چې جګړه تونده وه، لوڅې پښې به ګرځېدو، څه چې به مو ښکار کړل او یا به مو په فصلونو کې ومونډل، هغه به مو خوړل، نو له داسې حالت سره عادت شوم. پر دې سربېره مو شپې هم رڼولې، سترېا وه او پلانونه مو برابرول.

"وروسته مې له ځینو ملګرو سره د مقاومت لښکرې ځارلې چې په هغه وخت کې لا زموږ ملګري نه وو بندیان شوي. موږ له لښکریانو سره په اړیکه کې وو، خو کله چې زموږ په ګرانو سوېلي ولایتونو کې د دښمن په ځانګړي ډول د ایران مخابرات او استخباراتي آلې خپرې شوې، نو دا مو غوره وګڼله چې هغو ولایتونو ته ور نه شو.

د بغداد لیدنې مې ورپسې پیل شوې، د مقاومت له اتلو کسانو سره په مستقیم او غیر مستقیم ډول په اړیکه کې وم. بیا د دیالی او نینوی ولایتونو، د موصل اطرافو، د تأمیم او حویجې ولایتونو، د صلاح الدین ولایت ټولو سیمو او د انبار ډېرو سیمو ته ولاړم. په یوه ځای کې مې هم له درېیو ساعتونو زیات

وخت نه تېراوه. لاملونه یې ډېر وو، یو خو ما نه غوښتل چې د سیمې په خلکو بوج شم، په ځانګړي ډول د دښمن تر ځار لاندې وم او بل ما نه غوښتل چې د خپل ولس د زیان لامل شم.

"موږ له مقاومت سره په اړیکه کې وو، په مستقیم او غیر مستقیم شکل مې تر ځار لاندې و او رهبري کاوه مې، د دوی د مورال د لوړاوي لپاره مو له ځینو لښکریانو سره لیده کاته کول. کله به مو د لیکنیزو پیغامونو او کله به مو د غږیزو پیغامونو له لارې لارښوونه ورته کوله. د امنیتي ملحوظاتو له مخې مې عربي جامې یا د شپنو جامې اغوستې. همدا راز په بېلابېلو ګاډو کې به مو تګ راتګ کاوه، لکه په غټو او متوسطو بار وړونکو ګاډو کې، په ټکسي او دربس ګاډو کې.

"یوه ورځ موږ په ټکسي کې سپاره وو، کلاشینکوفونه، تومانچې او لاسي بمونه هم راسره وو. ناخبره د نیواک د ځواکونو سیمې ته ننوتو، موږ خبر نه وو دوی دغه سیمه نیولې وه، نو موږ هم ناڅاپه پرې ور برابر شوو، موټر چلوونکی چې زما له ملاتړو کسانو څخه و، غوښتل یې چې د ګاډې لوری ور بدل کړي او بېرته په شا راوګرځي، ما ورته وویل چې څه پر الله توکل وکړه او پرې ور روان شه. کله چې ور ورسېدو، امریکایي ځواکونو ودرولو، خو موږ ته یې سم په ځیر ونه کتل او راځخه ویې غوښتل چې تګ ته ادامه ورکړو. وسلې مو تر پښو لاندې پټې کړې وې...

"له داسې ډېرو پېښو سره مخامخ شوو. ما به ډېرې وخت په یادو سیمو کې د عراقیانو دروازې ورټکولې او له اجازې وروسته به ورننوتم. ملګرو ته به مې ویل چې که مې د کوم عراقي دروازه وټکوله او خلاصه یې نه کړه، نو دا په دې مانا ده چې هرومرو به په موږ کې کومه تشه وي.

"د پټېدو په موده کې به مې چې له خلکو سره لیده کاته کول، نو هڅه به مې کوله چې پرې بوج نه شم، یا یې د خطر په خوله کې ور نه کړم. نو د امنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملحوظاتو له کبله به بیل گرځېدم. که به کورونو ته ورتلم هم، نو ناوخته به ورتلم او د کور د خښتن له بیدارېدو وړاندې به سهار وختي ترې راوتم.

"د مقاومت د اوږدوالي هڅه مې کوله، له ځینو لښکریانو سره د کتو په وخت کې به مې پیسې ورکولې څو مقاومت همداسې روان وي. له همدې امله کله چې امریکایانو ونیولم، نو لومړی پوښتنه یې د مقاومت او "أبو أحمد" (عزت الدوري) په اړه وه. ما په ځواب کې ورته وویل: کله چې پر ولسونو تېری وشي، کرامت او ارزښتونه یې تر پښو لاندې شي او پانګې یې لوټ شي، نو باید چې مقاومت وکړي او له مقاومت پرته بله لاره هم نه لري. بیا مې ورته وویل: که عزت الدوري داسې ځای وی چې تاسې ته در معلومېدی، نو هغه به مې در ځخه پټ کړی وی، [دا خو بیخې لرې ده چې اوس به یې در ښیم].

"د مقاومت په اړه یې زه ډېر په ټینګه پوښتلم، خو ما ورته ویل چې باید ټول عراقي ولس زنداني کړي، ځکه هر شریف عراقي د دوی له تصوره د لوی مقاومت په لیکو کې دی چې ټول ازاد عربان، کلک مسلمانان، هېوادپالان او عام هېوادوال په کې شامل دي، هغه که ښځې دي که سړي دي، که واړه دي او که لوی دي. ورته مې وویل، لکه د بغداد له نیولو مخکې مې چې درته وویل، تاسې باید خپل تابوتونه برابر کړئ او هغه ورځ نږدې ده چې تاسې به د بغداد پر دېوالونو را وځړول شئ[1]. دا یوازې زما خبره نه وه، بلکې پر بغداد

۱- لیکوال، سیاست‌پوه او اکاډمیک استاذ صلاح المختار په ۲۰۰۸.۳.۲۵ نېټه له الجزیرې تلویزیون سره په لیدنه کې وایي چې شهید ولسمشر هغه خبره رښتیا کړې وه چې ویلې یې وو چې نیواک‌وال به ډېر ژر د بغداد پر دېوالونو را خوږند کړی شي. دا دی نن عراقیان د نیواک خواکونو ته د بغداد له دیوالونو سره مانه ورکوي. یعني په فلوجه، لطیفیه، مدائن، سامراء، ضلوعیه، بلد، یوسفیه، محمودیه، صقلاویه او د عراق په نورو ښارونو کې.

لیکوال او سیاسي شنونکی دکتور فیصل الفهد د "صدام حسین او صحاف رښتیا ویلې دي... دا دی د بوش او مرستندویانو دروغ یې ښکاره شول" (د ۲۰۰۵ کال د مې په ۱۲ نېټه، بصره شبکه) تر عنوان لاندې په یوه مقاله کې وایي "دغه ټول او نور ښارونه نیواک‌والو او د هغوی لاسپوڅو ته د ځپګان او مړینې مصدرونه جوړ شول"... او زیاتوي: "امریکایان به د ویتنام په زیانونو شکر ویاسي. ځکه هغه نسبت هغو زیانونو ته لږ وو چې د عراقیانو په لاس ور ته ورسېدل او ور ته رسیږي. دې ته د ویتنامي مقاومت ځینو مشرانو هم اشاره کړې ده، څو ورځې وړاندې چې یې له کرکجن امریکایي نیواک ځخه د خپل ولس د ازادي ورځ لمانځله. د عراقي اتلوال مقاومت د لاسته راوړنو په اړه یې ډېرې خبرې وکړې. خوښې یې پرې څرګنده کړه او تاکید یې وکړ چې د عراقي مقاومت خواک او بریالیتوب د عراقي ولس د پراخ ملاتړ له امله دی. ویتنامي مشر هېله وښوده چې هغه ورځ نږدې ده چې عراقي مقاومت په کې بریالی شي. امریکا له عراقه را وشړل شي او په کې زیانمنه شي"...

راتاو ښارونو په خپل زړور مقاومت دښمن حیران کړی و. ما ته د خپل ولس ختې او ټینګښت معلوم وو. ورته ویل مې چې دا دی تاسې اوس زندۍ کېږئ، وژل کېږئ، د جګړې له ډګره تښتئ او داسې زیانونه درته رسېږي چې تاسو یې هېڅکله فکر هم نه و کړی... دوی چې له ما څېړنې کولې، نو داسې مې احساس کړه چې دوی ځان د سرښنو په ډنډ کې نښتي ګڼي او اوس د داسې حلالارې په لټه کې دي چې د خپل مخ اوبه وساتي".

د ولسمشر نظرونه لږ سره ګډوډ شول. زه دغه لوی سړي ته فکر وړی وم چې تقدیر د یوه لوی دولت له ریاست څخه د مقاومت په رهبر اړولی و. او په همدې حالت کې د خپل هېواد عراق په خاوره کې پاتې شوی و.

بیا بېرته خبرو ته راوګرځېد:

"امریکایانو ته مې وویل چې امریکایي ولس زموږ دښمن نه دی، زموږ دښمن ستاسې هغه حکومت دی چې تاسې یې د عراق په نیولو کې د سرښنو ډنډ ته ورغورځولي یاست، نو ځکه به تاسې ته په لوړه بیه تمام شي".

د اتلې فلوجې په اړه ولسمشر وویل چې داسې هیله کېده چې دښمن به نوی برید پرې وکړي. "کله به چې صالون ته د را وتلو په حال کې ما د الوتکو غږونه اورېدل، داسې فکر مې کاوه چې دا به هرومرو د فلوجې او د هغې د اتلو اوسېدونکو پر ضد ور روانې وي. ځکه هغوی هېڅکله سر نه ټیټوي. هلته د مقاومت پر حجم او له دښمن سره په مقابله کې د هغې د سړیو ځواک ما ته معلوم دی. هلته د مقاومت ډېری غږي افسران، د عراقي لښکر عسکر، د ګوند غږي، هېوادپالان او د جیش القدس کسان دي چې لوړ تمرین یې لیدلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دی او پراخه جګړه‌ییزه پوهه لري. اوس مې احساس وکړ چې دا ګنې جنګي الوتکې د فلوجې په لوري ور روانې دي. له الله څخه مې غوښتل او دعا مې کوله چې د فلوجې له خلکو سره مرسته وکړي او بشري زیانونه لږ شي.

"امریکایانو ته مې وویل چې په بغداد کې اووه میلیونه انسانان اوسېږي، په دې کې دوه میلیونه وګړو وسله اخیستې. زه پر همدې باور وم او لا تر اوسه یم چې بې وسلې او بې ځواکه امت یو سرتیتی امت دی. نظامي مشرانو او ملګرو ته به مې ویل: له امریکایانو سره جګړې ته په توپکونو ځانونه سمبال کړئ، کله چې زمونږ لښکرې پر مقاومت بدلې شوې، نو له امریکایي ځواکونو څخه زمونږ لښکرې ډېرې ځواکمنې شوې. همدا راز له نیولو وړاندې چې له ملګرو سره وم، ورته ویلي مې وو "مونږ د مرګ ځکونکي یو".

"په ۲۰۰۳ز کال کې له نیولو لږ وړاندې د دجلې له سینده پورې وتم چې دا پورې وتل راته ډېر اړین وو. نو کله چې اوبو ته ورسېدو، هلته یوه وړه کښتۍ وه. کوربه راته وویل چې ستا او د کلاشینکوفونو پورې وتلو ته دا وړه کښتۍ بسنه کوي، خو ما ورته وویل: ته له کلاشینکوفونو سره په کښتۍ کې ولاړ شه او زه به په لامبو له سینده پورې وځم... د سړي ځواک د هغه په غړو کې نه دی، که داسې وای نو د وحشي ژوو ځواک به په داړونکو غاښونو او غړو کې و، بلکې د سړي ځواک د هغه په زړه او ایمان کې دی چې همدا دواړه سړي ته داسې عزم او زړورتیا ورښېي چې غړي یې نه شي ورکولی. هو خلیله ...هر لښکر که غواړي چې خپله ځمکه له دښمنه وساتي، نو باید پیاده (په پښو) وګرځي. کله چې د بلې وسلې دوره پای ته ورسېږي، د لښکر جوړښت هم تیتېږي او پای ته رسېږي او بیا د مقاومت کوونکي دوره پیلېږي.

"ما به تل په رهبرۍ او مقاومت کې له خپلو ملګرو او وروڼو سره پر اړیکو ټینګار کاوه. د دوی لیدل، خبرې اورېدل او د دوی د هغو نظرونو له نږدې اورېدلو ته به مې زړه کېده چې مونږ ته به ګټور وو.

"یوه ورځ مې له "أبو أحمد" سره په یوه دره کې ولیدل. لکه څرنګه چې یې ژمنه کړې وه هماغسې لوړ مورال یې درلود. دا چې په هوار ځای به کښېناست، نو زمونږ د کښېناستلو لپاره یې پوستین (چپن) را وایسته او پر ځمکه یې اواره کړه. له هغه وروسته مې بیا ونه لید، خو د درېیم لوري په واسطه به سره په اړیکه کې وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پنځم څپرکی

د۱۹۹۱د برید پېښې

ای مبارزه...
کله چې د ارزښتمند لومړیتوبونه تر سترګو شول،
نو خپله مېرانه د ښکاره کړه.

(صدام حسین)

وروسته له دې چې زمونږ پر عربي امت باندې څو ځورونکې پېښې راغلې، اوس خلک بیخې له دې خبرې سره عادت شوي دي، او وایي چې: اسرائیل وپوښتئ یا امریکا وپوښتئ. خو ما ته چې کومه پوښتنه پیدا وه او خوب ته یې نه پرېښودم، هغه دا وه چې: ایا د عراق په سیاسي رهبرۍ کې کومه ستونزه وه چې د امریکا له متحده‌ایالاتو سره یې اړیکه نه شوای جوړولای؟

کله مې چې دا پوښتنه له ولسمشر (صدام حسین) څخه وکړه، په ځواب کې یې راته وویل: "مونږ د امریکا له متحده‌ایالاتو سره د تېرې پېړۍ په اتیایمو کلونو کې ګډوډې اړیکې درلودې، چې دغو اړیکو په هماغه وخت کې د عراق د سیاسي وضعې په ګډوډۍ اغېزه وکړه. خو زما په باور په (۱۹۸۴م) کې دا اړیکې بیا ورغېدې".

له ایران سره د جګړې په جریان کې مو له متحده‌ایالاتو سره د بهرنیو چارو د وزارت په سطحه چلند کاوه. د عراقي او امریکایي ولسونو د مصلحت له کبله د لا ښه تفاهم امیدوار وو. بناءً، هغه څه چې زما په یاد دي هغه دادي چې: د ولسمشر رونالډ ریګن په وخت کې مو له متحده‌ایالاتو سره د غنمو په باره کې چې زمونږ ورته ضرورت و، ترون وکړ. امریکایي حکومت د ترون کولو لپاره زر امر صادر کړ. برسېره پر دې، د خبرو اترو عراقي هیئت ته وویل شول چې امریکایي شرکتونو ته پیسې مه ورکوئ، بلکې د امریکا حکومت به یې ورکوي، که مو وضعیت اجازه درکړه بیا کولای شئ چې پیسې ورکړئ.

"دا خو بعضي هغه مسائل دي چې د ډېرو پېښو او کلونو په تېرېدو سره سره یې بیا هم مونږ له یاده نشو ایستلای.

"په یاد مې دي، د ولسمشر ریګن په وخت کې د عراق د دفاع وزارت هلیکوپټر الوتکو ته اړتیا درلوده، دا هغه وخت و چې له ایران سره د جنګ له کبله پر مونږ پرېکړون لازم شوی وو، نو مونږ اویا که اتیا غیر مسلح الوتکې تر لاسه کړې، خو جبهو ته د زېرمو په لېږد کې ګټورې وې.

"د عراق-ایران جګړه کې، یوه امریکایي بېړۍ ولګېده، اوه دېرش امریکایي سمندري په کې ووژل شول. ریګن کولای شوای چې خپلو ځواکونو ته امر وکړي چې بغداد په نښه کړي، لکه کلینټن چې دغه کار وکړ، خو هغه دغه کار ونه کړ. لکه څرنګه چې ټول خبر دي، په عربي خلیج کې له سیمه ییزو اوبو وتلې یوه محرمه سیمه وه، چې له هغه لورې که هر څه (موخه) را تلل، نو هغه زمونږ د پیلوټانو برخه وو، ځکه هغه موخه به یې دښمن ګانې او په نښه کاوه به یې. هلته الیکټروني څارنه کېده. او هلته داسې پېښ شول چې زمونږ پیلوټانو یو څه (موخه) ولیدل، توغندي یې پرې ور وتوغول او په اوبو کې یې ډوب کړل. بیا مونږ له خپل لورې خبرتیا ورکړه چې د دوی کړنه ناسمه وه، ځکه دوی (امریکایان)، د دې لپاره راغلي وو چې په عراق یا په ایران خپله نقشه راکش کړي. نو مونږ ښېنه وغوښته او امریکا هم ومنله، او دا چې امریکا ممانعت ونه کړ، نو متضرر شویو کورنیو ته مو بدله ورکړه، دا پېښه هېره شوه. خو د ایران د قضیې په اړه ( ) په ۱۹۸۶ م کال کې دا اړیکې سخت حالت ته ورسېدې. امریکایي اداري ښېنه وغوښته، مونږ هم ومنله، نو که څه هم ما ولسمشر ریګن نه و لیدلی، خو اړیکې مو له امریکا سره ښې وې.

"د معلوماتو له پلوه، مونږ له امریکایانو څخه کوم معلومات نه دي لیدلي، خو زمونږ عربو وروڼو به دا کار کاوه. مونږ هم باوري وو چې دا په غیر مستقیم ډول د امریکا کار دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دلته یوه ذهني پوښتنه را پورته کېږي، هغه دا چې د رېګن له تلو او د بوش له
راتلو وروسته داسې څه پېښ شول، چې نقشه بدله شي؟

"له ۱۹۹۰ م کال وروسته مو د دواړو هېوادونو د ګډو ګټو په خاطر او د سیمې
د امنیت لپاره له امریکایانو سره د تفاهم لپاره د لارې پرانیستلو هلې ځلې
وکړې. خو امریکا ټولې دروازې وتړلې. مونږ ورته وویل چې نفت داسې څه
نه دي چې ویې ځښو یا یې تر ځمکې لاندې بیا را وګرځوو، دا د عراق قانوني
پانګه ده او مونږ په دې کې لکه د عربي امت د ملکیت په څېر د ملي او ملتي
ګټو په اساس د تصرف حق لرو. دا معقوله نه ده چې عراقیان د ګټې تر پورته
کړي او د اردن یا مصر یا موریتانیا ولس د تر ي محروم وي.

"ځینو عربي لورو هم هلې ځلې وکړې چې زمونږ او د امریکا تر مینځ نوې
لاره پرانیزي، ډېرې هلې ځلې یې وکړې په ځانګړي ډول ملک حسین، خو
ځله یې له مونږ سره اړیکه ونیوله، پوښتنه به یې کوله چې که مونږ امریکایانو
ته کوم پیغام لرو. زمونږ او امریکا تر مینځ یې د فضاء د نرمولو هڅه کوله. مونږ
یې هلې ځلې وستایلې، خو داسې اړېکې مو غوښتې چې دواړو لورو ته بشپړ
درناوی په کې وي. دا چې امریکا له ولسونو څخه غلامي غوښته، دا تګلاره
مونږ ناقصه ګڼله. خو د ملک حسین هلې ځلې ځکه ناکامې شوې چې امریکا
په سیمه کې د خپلو استعماري پلانونو د پلي کولو هڅې کولې.

"زما زوی خلیله تا ته وایم، چې امریکایي ولس یو شی دی او حکومت بې
بل شی. ځینې حکومتونه د صهیونیانو له لورې رهبري کېږي... نو ځکه تاسې
باید رسنۍ وکاروئ او په ځانګړي ډول امریکایي رسنۍ، څو دغه حقیقتونه
امریکایي ولسونو ته څرګند شي.

د پریماکوف لومړۍ لیدنه

"په ۱۹۹۱ م کال کې پریماکوف راته راغی، چې له کوښې څخه د عراق د
ایستلو په وسیله د عراق پر ضد لا جنګ روان وو. ما ته یې وویل: ما څو ټکي
درته راوړي او باید موافقه راسره پرې وکړئ. که موافقه ونه کړئ، نو روسیه به
ستاسې پر ضد له امریکا سره په خوا کې ودرېږي. زه ورته موسکی شوم او
ورته مې وویل: تاسې د امریکا په څېر مه تېر وځئ، تاسې خو باید مونږ له
امریکا څخه ډېر ښه وپېژنئ، بله دا چې ګوابس هېڅ ګټه نه لري، هغه که د
شخص له لورې وي او یا د دولتونو له لورې وي. داسې خبرې مې ورته وکړې
چې دی یې څوراوه، خو حق وې. بیا مې تر ې وپوښتل: دا دی اوس خو د
بمونو غږونه اورې، نو ته وا تاسې به د امریکا ځواک ته نور څه ور زیات
کړئ. او که د امریکا ځواک ته څه ور زیات هم شي نو مونږ یې په کیسه کې
نه یو. او بیا مو په ځینو ټکو توافق سره وکړ. خو د بوش پلار (بوش) بېړه کوله،
نو ځکه هغه څه پېښ شول، چې پېښ شوي دي.

"دې خبرې ته راګرځم او په تکرار سره وایم، چې عراقي ولس د امریکایي
ولس پر ضد نه دی، بلکې د امریکایي حکومتونو پر ضد دی، په ځانګړي
ډول د ډبلیو بوش د حکومت، چې د عربو او مسلمانانو او آن د نړۍ د نورو
وګړو په زړونو کې یې د سختې کینې اور بل کړی دی. زه په دې باوري یم
چې هېڅ هیواد هم نه غواړي، چې اوس د امریکا له عراقه په سالمه توګه
ووځي، نو عراق د هغو هېوادونو څخه په نیابت سره دفاع کوي. مونږ چې کله
دا خبره کوو، نو نه له چا وېرېږو او نه دا غواړو چې امریکایي ولس د له مونږ
سره مرسته وکړي، چې له زندانه مو خلاص کړي، بلکې دا یو حقیقت دی
چې د عراق ولس او حکومت له یرغله وړاندې د امریکا پر ضد نه وو. خو
اوس چې چا له دوی سره مرسته کړې، په اصل کې هغوی د امریکا غلامان او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه لاسپوڅې ډله ده، او هغوی حکومت نه دي. تاسې هم زمونږ پر سیاسي لارې او عقیدې خبر یاست، هر څه ښکاره دي."

د جاک شېراک سره لیدنه:

د نړۍ د رهبرانو په اړه مو خبرې کولې، چې له فرانسې خبره یاده شوه، نو ولسمشر وویل: "په یاد مې دي، په ۱۹۷۵ م کال کې مې له جک شېراک سره ولیدل، هغه زما ملګری و او له ډېرې عربي هېوادونو سره یې ښې اړیکې درلودلې. او ورنه مې پوښتنه کړې وه چې: تاسې ولې غواړئ، چې عراق او عرب پرمختګ وکړي، ایا تاسې رښتیا هم همدا غواړئ او که هسې سیاسي خبرې دي؟

سړی په واضحه توګه غږېدو او ویې ویل: هغه څه چې عراق مطرح کوي، زمونږ د ګټو مخالف نه دي، او دا خبره یې سمه وه. ځکه یو دولت نشي کولای چې د ټیکنالوجي د پروګرامونو د وړاندې کولو څخه بغیر، د وروسته پاتې دولتونو د ولسونو حقوق ادا کړي. مونږ هم په هماغه وخت کې له وروسته پاتې دولتونو څخه ګڼل کېدو، او هر چا به چې نوې ټیکنالوجي راته را کوله، مونږ به شک پرې کاوو.

او اوس وایم چې که زه په پخواني حالت پاتې وای، نو د جک شېراک سلام ته به ورغلی وم، ځکه هغه پر مونږ د ډېر درناوي او تقدیر کولو حق لري. خو اوس یې نه شم کولی، ځکه هسې نه چې زما له خبرو بله مانا واخلي.

ولسمشر د امریکایانو په اړه خپلو خبرو ته بېرته راګرځي:

"مونږ دوی ته ښه معلوم وو. نه د جنګ شوقیان وو او نه مو په خپلو درېځونو کې سختي کوله، خو داسې هم نه وو چې د هغو لومړیتوبونو پر سر له یو چا سره چانې ووهو، چې له ماشومتوبه زمونږ وو. مونږ له داسې چا سره د عادلانه او قانوني خبرو اترو غوښتنه کوله چې د ټولنې په ټولو اړخونو کې یې مصلحت وو، او حتی له داسې چا سره خبرو ته لېواله وو، چې له سولې د

برخمن عربي ولس په منځ کې د ژوند کولو حق لري. خو داسې برېښېده چې دغه ټګلاره د ظالمو او طاغوتي هیلو لرونکو کسانو نه خوښېده.

"امریکا ټولې هغه لارې وتړلې چې د عراقیانو له اړخه پرانیستل شوې وې. مونږ به امریکایي اداري ته ویل چې د عراق په اقتصاد او سیاست د حلقه نه را تنګوي، ځکه چې د عراقې ټولنې په ژوند باندې اثر اچوي، دا څرګندونې کېدای شي د دې لامل شوې وې چې د امریکایي اداري ځینو مغرضو سلاکارانو نوموړې اداري ته ویلي وي چې پر عراق او ولس یې د اقتصادي حلقې د لا تنګولو په اړه ښه ټګلاره غوره کړې. لوېدیځ ائتلاف سره وکړ او پر مونږ راغوند شول، څه چې مو د کالونو په اوږدو کې جوړ کړي ول، ټول یې را وران کړل. نو دومره کېنه د څه لپاره...

"مونږ د ټولنې له لومړیتوبونو او حقوقو څخه د ټېرېدلو او پر هغو د چانې وهلو په ټګلاره عادت نه یو، آن که دا ننګونه زمونږ د مړینې او شهادت لامل هم شي، له اصلي لارې نه اوښتي یو او نه تښتېدلي یو. او دا هماغه زمونږ د نیکونو او پخوانیو صالحینو (سلف صالح) سیرت دی.

"او بیا را ګرځم او وایم، چې مونږ د امریکایي ولس دښمنان نه یو، نه کومه پوله ورسره لرو چې د هغې په سر ورسره اختلاف پیدا کړي. دوی پر دې خبر دي چې عراق د عربي اُمت د ملا تیر دی، او هېڅکله به یې زړه ارام نشي تر څو یې چې فلسطین آزاد کړی نه وي، هغه فلسطین چې زمونږ تر ټولو لومړیتوبونو لومړی دی، او دا هغه څه دي چې دوی په قهروي. امریکا مخکې هم غوښتل او اوس هم غواړي چې خپل شرطونه پر مونږ ومني، او مونږ یې باید فقط سمع او اطاعت وکړو، چې دا ارمان به ګورته یوسي."

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر؛ او ورسره فرهنګي او سیاسي شخصیتونه

ولسمشر صدام حسین د آزادۍ په جګړه کې او د دښمن د دروغو او باطلو ادعاوو په بربنډولو کې د رسنیو په ژور رول پوهیده، او دښمن هم د عراق د اشغالولو په اړه د خپل ځان پاکي له همدې لارې کوله.

له ولسمشر سره د ځینو هغو عراقي او عربي خبریالانو په اړه وغږېدم چې له مونږ او کمښتې سره په اړیکه کې وو لکه، استاد مصطفی بکري، استاد عبد الباري عطوان او استاد فهد الریماوي. تندی یې وځلېده او وې ویل:

"دوی ټول ډېر زړور سړي دي، مصطفی بکري یو اصیل عرب دی، دریځونه یې نه بدلېږي، زما سلام ده ته او د ده له لارې د مصر ولس ته ور ورسوه. او عبد الباري عطوان، هغه هم ډېر زړور انسان دی، زه ډېر باور پرې لرم، خپل ډېر وخت یې د امت د قضیو چوپړ ته ور کړی دی، همداراز فهد الریماوي ورور. دوی ټولو عراقي هېواد پالو او عربي خبریالانو او ټولو هغو ته د زما سلام وي چې رښتیني خبرې کوي، ښاغلی جورج ګالوي او ښاغلی رمزي کلارک ، چې له عراقه په دفاع کې یې نسبت مهاتېر محمد او نیلسن مانډېلا غوندې رهبرانو او نورو ټولو ازادو انسانانو څخه زیات تکالیف و ګالل... ورته ووایه، چې د صدام مورال له دې لیدنې وړاندې ۹۰ سلنه وو، او اوس یې سل سلنه بلکې یو سل او شل سلنه دی. او ورته ووایه چې زه په زندان کې دننه هم ثابت او ټینګ یم او زیات هیله مند یم، او د فتحې په راتګ کې یوه شېبه هم شک نه کوم او هومره ژر به راځي چې ډېر یې فکر هم نه شي کولای."

د کوښټ په اړه...

له اته کاله هلاکوونکي جنګ څخه وروسته چې د عربو جګړه مار دښمن ایران په ۸/ ۸/ ۱۹۸۸م کې پکې ماتې وخوړه او عراق له داسې غټ لښکر او لویو مشرانو سره په کې راووت، چې د مشرۍ او جګړې ټول فنونه او جګړه ایز څواک او معلومات یې درلودل، پر دې برسېره عراق د جنګ د اوږدو

کلونو په ترڅ کې په ټولو برخو کې ډېرې لاسته راوړنې درلودې، چې دا پر امریکایانو او نړیوال صهیونیت ښې ونه لګېدې. او عراق د فلسطین د ازادۍ په اړه عملي فکر کاوه، چې دا خبره د ولسمشر صدام هغه وینا هم تائیدوي چې د عراق له یوه ښار څخه د لیدنې پر مهال یې د هغې سیمې د اوسېدونکو بوې غونډې ته وکړه: "مونږ ته یواځې یوه وړه جګړه پاتې ده". او صهیونیان پر دې اشارې پوه شوي ول، او د دې څواکمن قوت د له منځه وړلو د پلان لپاره یې فکرونه پیل کړل، داسې څواکمن قوت چې که د فلسطین لوري ته یې مخه کړه، نو داسې څوک نشته چې د ودرولو توان یې لري. نو د دې نبض د کتلو لپاره یې اردن ته ګوابښ وکړ، چې د جنګ سیمه به تري جوړه کړي. د عراق غبرګون هم چمتو وو، کله چې ولسمشر وویل: " که اسرائیل وغواړي چې له اردن څخه د جګړې ډګر جوړ کړي، نو عراق به خپله له اسرائیلو څخه د جګړې ډګر جوړ کړي". او زیاته یې کړه: "که اسرائیل پر عراق د اتومي وسلې برید وکړي، نو مونږ به د غبرګوني کېمیاوي وسلې په واسطه نیم اسرائیل وسوځوو". دغه څرګندونه د هغه ایراني الاصله برېتانیایي تابعیت لرونکي جاسوس بازویټ له اعدامولو څخه وروسته وشوه، چې د موساد د ګټو لپاره یې د برېتانوي تجسس له دفترونو سره اړیکه درلوده.

اما عراق د خپل انکشافي دور او قومي وحدت په وسیله عربي صهیوني جګړه په عراقي صهیوني جګړې واړوله، ځکه عراق دا موندلې وه چې ځینې عربي حکومتونه داسې برېښې چې ګواکې د عربي قضیو په اړه یې له خپل قومي مسئولیت څخه مخ اړولی وي، او د دې قضیو محور فلسطین دی.

نو همدا وخت و چې صهیونیت په دې فکر کې شو چې څنګه د عراقي اردو له ځواکه ځان وژغوري، عراق څنګه وران کړي او د جګړې لوری څنګه بدل کړي. او کله چې یې دا عملي درک کړه چې عراق د خپل مملکت د مشرتابه او د قومي جوړښت له کبله د عربي صهیوني جنګ په ملاتړ کې اساسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

محرک او د دې جګړې فعال لوبغاړی دی. نو صهیوني لابي ګري د عراق د
ختمولو لپاره په متحده‌ایالاتو کې په ستراتېژیکو څېړنو او د ځانګړو پلانونو په جوړولو پیل وکړ.

د تېرې پیړۍ د اتمې لسیزې له ختمېدو وړاندې او د عراق پر اقتصاد د
راغونډېدو او د عراق پر پولو د تېري په ترڅ کې، یوه امریکایي شرکت په
ظاهره کې د نفتو د څېړنې لپاره له کوېت سره تړون وکړ. دا ځل یې داسې
څمکې غوره کړې چې عراق ته ورګرځېدې او مایلې څاه‌ګانې یې وایستلې،
بیا را ولاړ شول نفتي پانګې یې په داسې شکل ایستلې چې د عراق د نفتو په
ذخیرو یې اغېزه درلوده. بیا همدغه شرکت په ډېره کمه بیه پر ایران باندې د را
ایستل شویو نفتو خرڅول پیل کړل. همداراز همدغه شرکت د عراق د اقتصاد
د له منځه وړلو لپاره نړیوال بازار په کم‌بیه نفتو ډک کړ. چې دا ټول کارونه له
وړاندې ډېر په پام سره پلان شوي وو.

د عراق له نفتو او د عراق اقتصاد ته له ضرر رسولو څخه په لاسته راغلو ډېرو
مالي عوایدو یې بسنه ونه کړه، بلکې د کوېتې لوري په اړه د معلوماتو د خپرولو
او بربنډولو هڅې یې وکړې. کله چې په ۱۹۹۰ م کال کې شوروي اتحاد
کمزورى شو او امریکا د یوه قطب په توګه یوازې شوه، نو دغه دریځ نور هم
پرمختګ وکړ. او د عراق پر ضد صهیوني لوبه پیل شوه .

هغه پوښتنه چې له ما او ډېرو نورو سره وه، له ولسمشر څخه پوښتنو یې سخت
تنګولم. خو ما قسم ورته کړی و چې د عراقیانو، عربو او نړی‌لید په اړه به به
بشپړ صراحت سره هغه څه ورته وایم چې زما په ذهن کې ګرځي او هغه څه
به ورته وایم چې بهر پر سړکونو تېرېږي. نو ځکه پوښتنه کوېت ته د ننوتو د
پرېکړې په اړه وه: ایا دا پرېکړه په بیړه شوې وه او ایا دا عراق ته اېښودل شوی
تلک و؟

په بشپړه ارامي یې ځواب را کړ:

"اې شاغلیه، له فارسیانو سره چې د اتو اوږدو کلونو په جریان کې کومې
عراقي وینې وبهېدلې، هغه له کوېت او نورو ځخه د دفاع لپاره وې. عراق د
خپل امت او عربي چاپېریال په لاره کې ډېر څه وګالل، دا ځینې هغه
لومړیتوبونه دي چې مونږ ګاللي دي او له املې یې راغلي یو. خو کوېت بیا
بازار په نفتو ډکاوه، په غیر قانوني ډول یې د عراق نفت غلا کول. عراق له
جنګ څخه په داسې حال را ووت چې د عربي دولتونو له مرستو پرته ۴۰
میلیارده ډالر پور پرې باندې و. له جنګه له راوتو وروسته د دې پر ځای چې
کوېت له عراق سره مرسته کړې وی، عراق ته یې ضرر رسول پیل کړل.

"مونږ د ۱۹۹۰/۵/۳۰م په بغداد کې د ځینو دولتونو د مشرانو په مهم کنفرانس
کې او په ځانګړي ډول له هغه وروسته د عراق د اقتصاد د خرابوالي په اړه د
کوېت او متحده عربي اماراتو رول ته څو ځله پاملرنه وکړه.

"د ۱۹۹۰ م کال د جولای په میاشت کې زمونږ او د کوېت تر منځ د کړکېچ له
سختېدو وروسته او وروسته له دې چې حل کېدل یې د خبرو له لارې سخت
شول، ما د جنرال طارق عزیز په حضور په عراق کې د امریکې سفیره ګلاسپي
چې ځان یې د خپل هېواد نماینده ګانه، را وغوښته، څو د عراق او
متحده‌ایالاتو د اړیکو په اړه یو پراخ سیاسي بحث وکړو، همداراز روان
پرمختګونه وڅېړو او بله دا چې زما پیغام به ولسمشر پلار بوش ته ورسوي.

د کوېت د کړکېچ په اړه د ځینو عربي هېوادونو دریځ

"د سیمې او خلیج هېوادونو چې له ایران سره د مقابلې لپاره له عراق سره
مرستې وکړې، هغه بې لامله نه وې، بلکې دوی وهڅول چې هغه خميني
انقلاب به یې له منځه یوسي، چې ایران یې عراق او د سیمې دولتونو ته د دننه
کولو اراده درلوده، او ورپسې به طوفان پیل کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو یوازې زور پېژندونکو ناوړه او شریرو څپو په وړاندې د عراق درېدل، دغه انقلاب له صادرېدو مخکې ختم کړ. استاذ خلیله کوښې ته زمونږ د دنده کېدلو په اړه پر یادو شویو لاملونو برسېره، د شرف او عزت موضوع مونږ ته سور خط دی، هغه څه چې مونږ یې څورولو او کوښې ته د ننوتو په اړه زمونږ د بېړنۍ پرېکړې لامل شو، هغه د عراقي مېرمنې شرف ته سپکې کلمې وې، د عراق د ازادو او عزتمنو مېرمنو په اړه د کوښتي چارواکو زخمي کوونکې خبرې مونږ اورېدې، چې زمونږ له اصلي عربي ارزښتونو سره په ټکر کې وې. تاسې او نورې نړۍ د دوی له لوړ پوړو رسمي چارواکو څخه د دوی ښکنځل ماړې خبرې اورېدې، دا خبرې داسې حد ته ورسېدې چې نور چوپ پاتې کېدل ناشونې وو. نو مونږ وروسته له هغه کوښې ته د ننوتلو او زمونږ د غصب شویو حقوقو د را ګرځولو پرېکړه وکړه، چې د کړکېچ د حل لپاره ټولې سولهییزې هلې ځلې وشې.

"له کوښې سره د پخوانیو را ولاړو شویو اختلافاتو د حل کولو لپاره مو ټولې وسیلې وکارولې، د ۱۹۹۰ م کال د جولای د میاشتې له ختمېدو وړاندې چې ولسمشر حسني مبارک را سره ولېدل، نو د لیدنې په جریان کې یې پوښتنه را څخه وکړه: ایا د کوښې پر ضد د نظامي غبرګون هوډ لرې؟ ما ورته وویل: څو چې د خبرو اترو د بریا هیله وي، مونږ د نظامي څواک د کارولو هوډ نه لرو. او له ولسمشر حسني مبارک څخه مې وغوښتل چې کوښیانو ته د دا خبره نه کوي، ځکه ګوندې هغوی په خبرو اترو کې نرمښت غوره کړي، کبر او غرور او له پردو څخه مرسته غوښتل پرېږدي، ځکه مونږ کوښیان ډېر ښه پېژندل. بیا یې په سوېل کې زمونږ د ځواکونو په اړه وپوښتل، چې ایا هغه د کوښې پر ضد د نظامي برید لپاره تیاری دی او که د هغوی د وېرولو لپاره دي، نو ما تاکید وکړ چې زمونږ یوه موخه د هغوی وېرول دي. بیا مې د ده په ټولو طرحو موافقه

ورسره وکړه او په عربي چوکاټ کې مو د ټولو را ولاړو ستونزو د حل کولو په اړه رښتینې رغبت وښود.

"له ولسمشر مبارک څخه مې هیله وکړه چې هڅه د وکړي چې امریکایان زمونږ په قضیو کې مداخله ونه کړي. خو له بده مرغه، کله چې ولسمشر مبارک له عراقه کوښې ته ولاړ او کوښیان یې وېرېدلي وموندل، او نور د ته چمتو وو چې مخالفت د خبرو اترو له لارې حل کړي، نو ده ډاډ ورکړ چې عراق پر دوی د برید هوډ نه لري، د دې له امله کوښیان بېرته په پخواني دریځ کلک شول. او لکه څرنګه چې ویل کېږي چې ما ولسمشر مبارک ته له څواکه د نه اخیستلو وعده ورکړې وه، نو دا سمه نه ده، ما د څواک نه کارول د خبرو اترو په بریالیتوب پورې تړلی و. خو خبرې اترې ناکامې شوې. بیا ولسمشر مبارک سم لاسي له ولسمشر بوش سره اړیکه ونیوله وه او د کومو معلوماتو اراده چې یې درلوده هغه ټول یې پرې ور زیات کړي وو.

"خو سعودي عربستان بیا د مخالفت په سولهییز حل کې جدي وو، ټول لوري یې سعودي ته د خبرو اترو لپاره ور وغوښتل، د ملک فهد له لاسه چې څه کېدل، هغه ټول یې وکړل، همدا راز په هغه وخت کې ولیعهد ملک عبد الله هم درېغ ونه کړ. خو له کوښې، کوښتي هیئت ته امر وشو چې خبرې اترې لغوه کړي. سعودي عربستان ډېر د دې پلوی وو، چې له سیمې د جنګ خیالونه لرې شي او بهرنیو مداخلو ته زمینه برابره نه شي. خو کله چې مونږ د کوښې نیولو ته مخه کړه، امریکا وکولی شول چې سعودي عربستان او عام نړیوال نظر داسې تېر باسي، چې ګواکې عراق پر سعودي هم د برید هوډ لري.

"امریکا وکولی شول چې پر مونږ د ډېرې خلکو او ان د ځینو اسلامي او عربي هېوادونو نظر د ځان پیرو کړي، دا هېوادونه وغولېدل، د دښمن له لښکر سره په دې خاطر یو ځای شول چې ګواکې د مملکت له مقدساتو څخه ملاتړ کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"مونږ د سعودي او عربي خلیج وروڼه ډېر ملامتوو، دوی باید هغه حالت ور یاد کړی وی، چې که عراق نه وی، نو خميني او د هغه ځواکونو به ریاض، کوېټ، دوحه، منامه او مسقط لاندې کړي وی او ان کېدی شي طوفان بې مصر او عربي مغرب ته رسېدلی وی.

"تو ځکه وایم، ټول منځګړیتوبونه او هلې ځلې ناکامې شوې. مونږ نږدې وو چې دا موضوع مو حل کړې وی او مخالفتونه مو په سوله‌ییز ډول پای ته رسولي وی. خو ولسمشر مبارک چارې هغه لوري ته بوتللې، کېدی شي دا کار یې یا د خپل نفسي هوس له امله کړی وي یا یې د سادات په وخت کې د شویو پېښو د غچ اخیستو له امله کړی وي. خو له اسرائیلو سره د سادات له لیدنې وروسته د عربي دولتونو له کمېټې څخه د سادات د نظام د ایستلو د غوښتنې په وخت کې د عراق دریځ روښانه وو. یا هم کېدی شي ولسمشر مبارک د مادي ګټو له امله داسې کړي وي. چې دا هم ښه څرګنده ده، چې د ده نظام ته یې میلیاردونه ډالره ورکړل. خو عراق کله هم له مصر او په ځانګړي ډول له ولسمشر حسني مبارک سره ناځواني نه وه کړې. نور نه غواړم دغو تفصیلاتو ته ننوځم، هغه پر ټولو خبر دی. کوېټ ته د عراق له ننوتلو وروسته په ځانګړي ډول په قاهره کې د ځینو دولتونو د مشرانو په غونډه کې مبارک ډېرې هلې ځلې وکړې چې پر عراق د برید وشي. ټولې نړۍ ولیدل چې د مشرانو غونډه او له معمر القذافي سره د ده لفظي شخړه څنګه وشوه، هغه غوښتل چې دا کړکېچ د بهرنیانو له مداخلې پرته حل شي. ولسمشر مبارک باید ډېر کار کړی وی.

خو څوک چې ملک حسین تورنوي چې ګواکې هغه دا زمینه برابره کړه چې مونږ کوېټ ته ننوځو، نو دا خبره نا سمه ده، ملک حسین د کړکېچ د حل لپاره ډېرې هلې ځلې وکړې، د امریکا له ځواک او قدرت څخه به تل پر وراني رسولو وېرېده.

"دا چې ځینې وایي چې سعودي هم کوېټ ته د عراق د ننوتو مخنیوی نه کاوه، دا خبره هم بې بنسټه ده، په دې قضیه کې د ملک فهد دریځ ښکاره و. "استاذ خلیله، کوېټ ته له ننوتلو څخه دوه اونۍ وروسته، مونږ بیرته شاته تګ نه چمتو وو. مونږ څو مطلبونه لرل، یو دا چې په سیمه کې ټولې قضیې حل شي، خو د وېش او تجزیې په اساس نه، خو کله چې امریکایي او ائتلافي ځواکونه په سعودي کې خپاره شول، مونږ پرېکړه وکړه چې د حساب پرې کېدونکي دریځ خپل کړو... د اته ویشت دولتونو لښکرې یې را ټولې کړې وې او متحده‌ایالاتو د شر په لوري چلولې، ټول مادي او نظامي امکانات یې ورکړي وو، همداراز د جنګ د ډول وهلو لپاره یې ورانوونکې رسنۍ په لاس کې وې. نړۍ ته یې هم قناعت ورکړی و چې عراق تېرې کوونکی دولت دی او دوی به یوازې له کوېټ څخه د عراقیانو د ایستلو لپاره یوه جراحي عملیه کوي. خو له دې وړاندې یې بیا ویل چې دوی له عراقي برید څخه د سعودي د ملاتړ لپاره راغلي دي. له بده مرغه چې ځینو ولسونو رښتیني وګڼل. خو بیا هم له جنګ سره ډېرې مخالفین وو.

"څوک چې له نړیوال قانون، د انسان له حقوقو، نړیوالو اړیکو او د دولتونو تر منځ له درناوي څخه ګرېږي، زه ورته وایم چې امریکا او برېتانیا د ولسونو حقونه پایمال کړل، کله چې مونږ کوېټ ته له ننوتلو وروسته هوډ وکړ چې د کوېټ قضیې ته یو با عزته حل لاره ومومو، امریکا به مونږ ته د برید مستقیم او غیر مستقیم پیغامونه را لېږل، زمونږ په چارو کې به یې بې دریغه مداخله کوله، له مونږ څخه یې غوښتل چې د ولس د رهبري ځای پرېږدو، بلکې برزان چې په جنیف کې وو، ترې غوښتي یې وو چې ما ته دا پیغام را ورسوي، چې ویل یې: ورور ته د ووایه چې باید پر دې پوه شي چې مونږ سپین شیطانان یو، باید له کوېټه ووځي او له عراقه لاس پورته کړي. ان زوی بوش هم ما ته له وروستي برید وړاندې پیغام را لېږلی و، په بشپړه بې شرمۍ یې په کې ویلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو: که واک او عراق نه پرپردې، نو زه به د ورک کړم او کورنۍ به د هم ورک کړم...

"په دې جریان کې یې د شوروي اتحاد له کمزورۍ څخه ګټه پورته کړه، ملک حسین سره مې د دې موضوع په اړه خبرې وکړې، سره له دې چې امریکا له اردن سره ښې اړیکې درلودې، هغه هم د شوروي اتحاد له ګډوډۍ او په نړۍ کې د امریکا د یوازینۍ قطب په توګه پاتې کېدلو څخه وېره وښوده. ځینو عربو وروښو به راته ویل چې له امریکې سره نرمي کوئ، مونږ ورته ویل چې امریکا نرمي په چاپې وهلو تفسیروي او مونږ پر خپلو لومړیتوبونو او ثوابتو چاپې نه وهو. مونږ وایو چې امریکا د یوازینۍ منحرف څواک او قطب په توګه یوازې شوه. مونږ امریکایانو ته هم وویل چې که زمونږ پر نیتونو باور کوئ، مونږ کولی شو د منځنۍ ختیځ د ستونزې په پای ته رسولو سره دا ستونزه حل کړو، چې په هغې کې د فلسطیني قضیې حل پروت دی، فلسطیني قضیه یعنې د عربو مرکزي قضیه، او دا چې سیمه به د تل پاتې سولې سیمه شي، فلسطیني ولس ته به بشپړ حقوق ورکړل شي. همدا راز ورته و مو ویل چې په څه شي چې فلسطینیان راضي کېږي، هغه مونږ او نور عربي ولسونه هم راضي کولی شي. خو دوی د عراق او د عراق د بنسټ د ورانولو پربکړه کړې وه. مونږ ته یې یو انتخاب هم پرې نه ښود، یا به مو د دوی شرطونو ته په ذلت او سرټیټۍ سره غاړه اېښودله، یا به مو پر الله له توکل وروسته په عزت سره مقابله کوله.

"مونږ هېڅ چا ته هم توهین نه غوښت، ان کله چې کوښټ ته زمونږ څواکونه دننه شول، هلته د کوښتي لښکر ځینو ډلګیو مقابله وکړه، مونږ ډېر خوشاله شوو او هلته مو وویل چې زمونږ کوښتي نظامي وروڼه زړور وو او داسې رښتینې مقاومت یې وکړ چې د قدر وړ دی، له عربي لښکر څخه زمونږ هیله همدا ده. خو ټولو چارو دغه صدام غوښت، مونږ باید له کوښټ سره په بله لاره تللې وای، خو له بده مرغه هغه څه وشول چې وشول، الله د عاملینو ته ښېنه وکړي (څو ځله یې دا تکرار کړه)، الله د زمونږ د دواړو خواوو پر شهیدانو ورحمېږي."

وینا یې بسنه وکړه چې مونږ باید په بل ډول چلند ورسره کړی وای.

"کله چې له کوښټه زمونږ څواکونه په شا شول، جنرال چوارسکو له بوش څخه وغوښتل چې د بغداد په لوري به مخکې تګ ته ادامه ورکړي، خو هغه ورسره ونه منله او وې ویل: که مونږ په بغداد کې رژیم را نسکور کړو، نو د هغه له املې چې په عراق او سیمه کې کومه ګډوډي را منځته کېږي، د هغې مسئولیت به د چا پر غاړه وي... نو بیا به دا ګډوډي د راتلونکو لپاره یو غم وي، او کله چې د غدر او خیانت ورقه را واوښته، بوش د بل څه لپاره پلان نیول، نو ځکه یې زمونږ پر هغو الوتکو برید ونه کړ چې په همدې مورد کې مو وکارولې."

د جدې د خبرو اترو په اړه مې ترې وپوښتل چې د مرستیال استاذ عزت ابراهیم الدوري په مشرۍ د عراقي هیئت او د لومړي وزیر او ولیعهد په مشرۍ د کوښتي هیئت تر منځ وشوې. او ورته مې وویل: داسې ویل کېږي چې استاذ عزت ابراهیم الدوري په خبرو اترو کې ډېره توندي کوله. نو ځواب یې را کړ: "ابا احمد ابراهیم ورور څکه توند دریځ غوره کړ چې ما لاربښوونه ورته کړې وه. او د جدیت موخه یې دا وه چې کوښتیان دې ته اړ شي چې لانجه په سوله‌ییز ډول حل کړي. ده "ابو احمد" په خپله جدیت نه خوښاوه، پر الله قسم چې هغه پر دې موضوع کې توندلارۍ نه وو... هېڅکله یې د نظامي حل لپاره هڅه نه کوله.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کوښې د قضيې په کړکېچ کې د ايران رول:

"کله به چې زمونږ هيټونو زمونږ د خپل منځي ستونزو د حلولو لپاره پر ايران د نېک ګمان له امله په ايران کې سره کتل، نو لوړ پوړو ايراني چارواکو به هڅولو چې په کوښې کې پاتې شو او شا ته نه شو. د هرې بهرنۍ مداخلې پر ردولو به يې تاکيد کاوه، خو دا به يې هم ويل چې له عراق سره څنګ په څنګ د امريکا پر ضد په جنګ کې بوختيا د ايران په ګټه نه ده، خو که امريکا، ايران وېرواوه، نو شونې ده چې له عراق سره يو ځای ودرېږي. او ويل به يې چې عراق بايد د امريکا پر وړاندې تېنګ شي، ايران چمتو دی چې د عراق جنګي الوتکې ورته وساتي، څو د امريکا په بمونو سره خرابې نه شي. د ايراني چارواکو له ژمنو سره سم به دوی مونږ ته اجازه راکوي، چې ورکړې الوتکې د دويمې مقابلې په پراو کې وکاروو، زمونږ له نېکه ګمانه دوی نورې هم ډېرې ژمنې وکړې.

"دا وشول. خو په فارسيانو هېڅکله باور شونی نه دی. د (۱۹۹۱) د جنګ په جريان کې يې زمونږ پر ضد په درېدو بسنه ونه کړه، بلکې د عراقي لښکر د شاته تګ په وخت کې يې هغه ځوراوه هم، د "انقلابي ساتونکو" په واسطه يې واهه، ډلګيو او ياغيانو ته يې عراق ته د ننوتلو او د عراق د سويلي او منځنيو ولايتونو د سوځولو اجازه ورکړه. لنډه دا چې د عراق په ورانولو کې يې فعاله ونډه درلوده. له امريکې سره د مقابلې لپاره مو چې د جنګ په جريان کې خپلې الوتکې تړې وغوښتې، را يې نه کړې. تر اوسه يې لا ورسره سالنې دي. نو ځکه مو هغه مخ د غدر او خيانت مخ ونوماوه، يعنې د ايران غدر او پر دوی د ځينو غولېدلو خيانت."

له ولسمشر څخه مې پوښتنه وکړه، د ۱۹۹۱/۱/۱۷م نېټې پر عراق د برېد د بېل په ورځ مو له "غدارانو غدر وکړ" عبارت څخه مقصد څه و. نو وې ويل:

"سره له دې چې زمونږ پر ضد يې په هماغه وخت کې رسنۍ کارولې، خو کوښې ته زمونږ له ننوتلو وړاندې امريکا زمونږ او د دوی تر منځ د کړکېچ حلوونکو منځګړو په واسطه په مستقيمه او غير مستقيمه طريقه وييز پيغامونه راليږل، تاييدوله به يې چې زمونږ په عربي قضيو کې به مداخله نه کوي. خو خپلې ژمنې يې ماتې کړې، له مونږ سره يې غدر وکړ. له ولسونو سره په چلند کې يې همدا عادت دی. نو ځکه مو په لومړۍ وينا کې وويل چې غدارانو غدر وکړ."

ولسمشر پسې بشپړه کړه:

"له ايران سره زمونږ په دفاعي جګړه کې، ايران د امريکايي امپرياليستي په نمايندګي د لومړۍ مقابلې کړښه وه. مونږ د خميني پر هغو دروغجنو دېني شعارونو نه غولېدو، چې غوښتل يې د خلکو فکر پرې غلط کړي. په حقيقت کې امريکا غوښتل چې عراق کمزورى او وران کړي، بلکې د جنګ د اوږدېدو لپاره به يې دواړو لورو ته معلومات هم ورکول. بر سېره پر دې چې امريکا او ځينو غربي استخباراتو خميني په ايران کې د واک ګدۍ ته ورساوه، د پسو او وسلو په واسطه يې ملاتړ تړې کاوه، ان تر دې چې صهيونيستي اداره هم له توپو وسلو او کدرونو سره د ايران تر څنګ ولاړه وه."

هغه مې په ياد دي چې د عراق-ايران جګړې په اړه هنري کسينجر په خپلو يادښتونو کې وويل، دا په تاريخ کې لومړنی جنګ و چې مونږ يې د اوږدېدو غوښتنه کوله او دا چې يو لوری هم بريالی تړې ونه وځي.

فلسطيني خوځښت...

له رسنيو، امريکا، او په ۱۹۹۱ کال کې عراق ته د دولتونو د يو لاس کېدلو په اړه لګيا وو او خبرې مو کولې، چې ناڅاپه ولسمشر د فلسطيني خوځښت په اړه وپوښتلم او وې ويل:

"فلسطيني وروڼه څنګه دي؟."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فلسطين د وضعيت په اړه مې ورته وويل، چې تر اوسه لا هڅې او مقاومت کوي، خو د ولسمشر یاسر عرفات پر وفات مې خبر نه کړ. ده وویل:

"فلسطيني ولس ښه پېژنم، تر هغه به مې زړه ارام نه شي، چې فلسطيني ولس ټول قانوني حقوق نه وي اخيستي. په حقيقت کې د فلسطين قضيه د ټولو عربو قضيه ده، ځوک چې پاملرنه نه ورته کوي لکه خپل ناموس ته چې پاملرنه نه کوي. د دې موضوع په اړه يې له ما سره د چانې وهلو ډېرې هلې ځلې وکړې، د عربي او نړيوالو مشرانو او شخصيتونو له لارې يې پيغامونه رالېږل او ويل يې: اوس مونږ يوازې خبره در ځخه غواړو، ترون نه در ځخه غواړو.

"غوښتل يې چې زه د دوی په بې اعتماده دولت او مسخه شوې اداړې "اسرائيلو" اعتراف ته چمتووالی وښيم. سره له دې چې راته ويل يې چې په صهيوني دولت اعتراف به پر عراق لګول شوی بنديز پای ته ورسوي او له متحده‌ايالاتو سره به اړيکې ښه طبيعي حالت ته وګرځوي، خو ما ورسره ونه منله.

"زه دا درک کولی شم، ځوک چې د خپل هېواد او امت له خاورې تېرېږي، نو له خپل عزت او کرامت ځخه به هم تېر شي او هېڅ سره کښته به ورته پاتې نه شي. دا په حقيقت کې کرکجنه ډرامه ده، چې يوازې د پيل ټکي ته اړتيا لري، او بيا نور نه ختمېږي. هو، خوځښت به روان وي، زه په عربي پروژې هم باور لرم، چې د بريالیتوب کيلي ده. امريکا له هر خوځښت ځخه په تنګېږي، ځکه دا پوهېږي چې د عربي پروژې انقلاب که پيل شو، نو هېڅوک يې اور بيا نه شي وژلی."

شپږم څپرکی

صدام حسين او د ورته کس کيسه

آيا صدام حسين کوم بل هم رنګ (ورته کس) درلود؟

د نړۍ پېړۍ په اتمو او نهمو لسيزو کې په عراق کې يوه "ټوکه" ډېره رواج شوه، په ځانګړې ډول چې د عراقي رهبرۍ په غړو پسې يې ټراو درلود. دا ټوکې به د رهبري او ولسمشر صدام حسين غوږو ته هم رسېدلې. او داسې واقعې په ډېرۍ عربي ټولنو او د نړۍ په ټولو هېوادونو کې موندل کېږي... کېدی شي دا "مسخره" پر سياسي يا اقتصادي او يا بله ټولنه کې د يوې پېښې د نقد يوه وسيله وي، چې په بيلابېلو افرادو، ډلو او دولت منفي اغېزه کوي. نو کله چې منفي کړنې زياتې شې، خلک يې د نقد لپاره مسخرو ته مخه کوي. ډېرۍ وخت دغه مسخره له ولسي حس ځخه را ولاړه شوې وي او په فکرونو کې چې ځه ګرځي د هغو تعبيروونکې وي.

د بادو لسيزو په جريان کې، يوه داسې اوازه خپره شوه چې د ولسمشر صدام حسين په ځېر نور ورته کسان هم شته، يعنې له يوه کسه ځخه زيات داسې کسان شته چې ولسمشر ته ورته دي او د ده رول لوبوي. مسخرې هم په همدې موضوع را ځرخېدې.

د عراق له يرغل وروسته سياسي خلا په داسې مسخرو واوښته چې ويل يې هغه يادګاري مجسمه چې د فردوس په سيمه کې را کښته کړی شوه، د صدام حسين د ورته کس وه. د ورته کس نظريه خپره شوه، بې له دې چې ځوک يې رواجوونکی وپېژني. ايا عراقي استخباراتو د ولسمشر د ملاتړ لپاره رواج کړه او که امريکايانو د خپلې موخې لپاره رواج کړه. خلکو هم د ورته کسانو نومونه پورته کښته کول او ويل يې چې د ورته کسانو شمېر له يوه ځخه ډېر دی. چې له هغو نومونو ځخه ميخائيل رمضان او جاسم العلي هم وو. ان ځينو خلکو به اړيکه را سره نيوله او پوښتنه به يې را ځخه کوله: چې استاذ خليله د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسم العلي وضعيت څنګه دی، قسمونه به يې کول چې په زندان کې موجود شخص جاسم العلي دی. ځينو به پر دې دليل هم تکيه کوله چې ولسمشر صدام حسين د عراق له نيواک وروسته د پټهدو په موده کې په نړۍ وختونو کې څو څو ځايه ليدل شوی دی. کېدی شي لامل به يې دا وي چې له ولسمشر سره يې مينه درلوده او ځانونو ته يې هيله ور کوله چې ولسمشر به نه وي نيول شوی.

د ورته کس د کيسې او د عراقي پروژې د نظر په اړه له ولسمشر سره وغږېدم. په ځواب کې يې راته وويل:

"د امنيتي لاملونو او د دې له کبله به په ښلو سيمو کې خوځېدم، چې د خپل ولس او د مقاومت د لښکريانو احوال واخلم. او دښمن ته فرصت ورنه کړم. له هغه ځايه پرته چې په کې ونيول شوم، بل په يوه ځای کې به هم له دريو ساعتونو زيات نه پاتې کېدم. د بېلګې په توګه په لس بجې به په فلوجه کې را ښکاره شوم، ساعت وروسته به رمادي ته ولاړم، دوه ساعته وروسته به په صلاح الدين کې وم. خلکو به د وخت په اړه په دقت خبرې نه کولې، نو وختونه به سره نړۍ وو. بر سېره پر دې زما د ورته کس د شتون ثابت شالید د دې لامل شو چې د ورته کس کيسه ومني". بيا ولسمشر په ټوکو کې وويل:

"کله چې د دجلې له سينده تېرېدم، له ځان سره مې وويل، خلک به وايي چې دغه صدام حسين ته ورته کس دی، په ځانګړي ډول دا اوازه هم خپره شوې وه چې صدام حسين د سرطان په ناروغۍ اخته شوی دی."

بيا ولسمشر راته وکتل او په خندا کې يې وويل:

"استاذ خليله ته څه وايې، چې زه به صدام يم که ورته کس؟."

په حقيقت کې دې پوښتنې زه هم حيران کړم، شک بيا له سره فکر کولو ته اړ کړم، په ځانګړي ډول يو ځلې مې د ورته کس په اړه د ولسمشر له ملګرو وپوښتل، له يوه پرته نورو ټولو په کلکه رد کړه، هغه يوه وويل: هو يو ورته

کس شته. لکه څرنګه چې حکمت وايي "عاقل ته داسې خبره وکړه چې عقل يې نه مني، که يې رښتيني وګڼله نو دی عقل نه لري."

غوښتل مې چې شک په يقين واړوم، نو ورته مې وويل چې د مدافع وکيل ښاغلی استاذ [زياد خصاونه] سلام در باندې وايه. نو د خصاونه د اصلي عربي قبيلې په اړه يې خبرې راته وکړې. ما ورته وويل چې زما مطلب زياد و، د مدافع وکيل دکتور هاني خصاونه نه و. نو د مدافع وکيل دکتور هاني په اړه يې خبرې راته وکړې. چې هغه يې په قاهره کې د حقوقو په پوهنځی کې ټولګيوال وو، د درس په وخت کې يې تر منځ څه ستونزه هم راغلې وه. بيا يې لکه د شريف او اصلي ملتپاله مقابله کوونکي په څېر د هغه ستاينه وکړه.

تر اوسه لا شک نه پرېښودم...

په دويمه ليدنه کې مې له بندي ولسمشر څخه د معينې واقعې په اړه وپوښتل، نو ولسمشر، ده ته د يو نړۍ کس لپاره د ليکنيز پيغام يادونه راته وکړه، په لېک کې يې داسې عبارت په لومړی ليکه کې وليکل چې د دوی (ولسمشر او هغه ده ته د نژدې کس) تر مينځ متفق عليه وو، چې د راز خبره وه. پيغام مې منځګړي نفر ته وسپاره او هغه هم نړۍ کس ته وسپاره. بيرته چې پيغام راغی نو د هغه عبارت د راز د خبرې دويمه ليکه يې هم په کې ليکل شوې وه. چې دا بل دليل و چې زما شکونه يې له منځه يووړل. د ورته کس کيسه دروغ وه او د امت دښمنانو رواجوله په ځانګړي ډول د محکمې په جريان کې د ولسمشر په عزت او لوړ سر درېدلو، د ده دښمنان په غصه کول او د امت د زامنو سينې پرې يخېدې. يوه نړۍ ملګري يې راته وويل چې کله به ولسمشر صدام حسين چېرته ليدنه درلوده، نو د دې لپاره چې ليدنه پټه وشي، د ملاتړو ډلې به د امنيتي ګواښونو له کبله له څو کاروانونو کار اخيست. چې هېڅ ورته کس به نه وو. د دې پټهدو موخه دا وه چې د ده کاروان د مصنوعي کمرو له لورې او دننه د عراق د دښمنانو له لورې ونه ځاړل شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک چې صدام حسین پېژني، هغه پوهېږي چې د دار د رسۍ مخې نه له صدام حسین پرته بل ورته کس دومره په زړورتیا، لوړ سر او ایمان سره دربدلی نه شي. د ولسمشر کومو دښمنانو چې د اعدام تمثیل تر سره کړ، هغوی هم پوهېږي چې له صدام حسین پرته بل څوک داسې نادر دربدلی نه شي. تلویزیوني چېنلونو څو ځله را څخه وغوښتل چې د ورته کس په اړه وغږېږم، خو ما ورسره ونه منله. سره له دې چې په زړه کې شکونه وو، خو زړه مې په دې تینګ و چې د کوم کس لیدنه چې ماته الله را په نصیب کړه او د هغه خبرې یې را واورولې، هغه صدام دی. د دغه سړي د ژوند په سختو شېبو کې په ده پسې زما تاریخ داسې وتړل شو، چې زه شاهد شم او کیسه یې په پوره امانت داری او عزت سره نسلونو او تاریخ ته په بشپړه بې طرفی بیان کړم.

اووم څپرکی

بغداد څنګه ونیول شو؟

سخته پوښتنه ده خو ډېر یې حیران کړي دي، لکه ټکه چې پرې را لوېدلې وي. ټول د دې په لیدلو دردېږي، چې پلارنی ټاټوبی بغداد د داسې وحشي دښمن په داړونکو غاښونو کې لوېدلی دی، چې نه قوانین پېژني او نه اخلاق او موخه یې هم ورانی، غلا او غچ دی. د داسې تمدن تاریخ له منځه وړل یې موخه ده چې په هغه وخت کې یې نړۍ روښانه کړې وه چې لوېدیځ د ناپوهۍ او شاته پاتې کېدا په تورتمونو کې څېپې وهلې. دوی ګورې چې د عراق د معاصر تاریخ په ترڅ کې له دې سره چې له ټولو لورو دښمنان پرې را تاو وو، خو بیا هم د عراق ودانۍ لوړېدلې او امت یې په لاسته راوړنو ویاړ کاوه... خلکو په حیرانۍ سره پوښتنه کوله: أم قصر څنګه (۱۹) نولس ورځې ثابت پاتې شو په داسې حال کې چې بغداد په څو ورځو کې سقوط شو..؟

د رشید او معتصم بغداد... د عربو بغداد... د شاعرانو، پوهانو، هنرمندانو او د ټولو نوښتګرو بغداد... د ژوند بغداد...د تاریخ او ښو یادښتونو بغداد... ښاغلی ولسمشره آیا ریښتیا هم بغداد سقوط شو؟

ولسمشر په داسې حال کې چې ورباندې د درد اغېزه ښکاري او دی یې د پټولو هڅه کوي، وویل:

"اې ښاغلیه، بغداد نه دی سقوط شوی، بغداد ونیول شو او د اتلانو په مټو به ازادېږي. نیواک یو شی دی او سقوط بل څه. د بغداد دا لومړی ځل نه دی چې نیول کېږي، له امریکایانو مخکې د تاریخ په اوږدو کې ډېر یرغلونه پرې شوي، له هر لوري دښمن شخړې ورسره کړې دي، فارسیانو او نورو ډېر حرص پرې کړی، مغولي هلاکوخان هم نیولی و. ویې سوځاوه، ویران یې کړ، وژنې یې په کې وکړې او فساد یې په کې خپور کړ... خو بیا د عراق اتلانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازاد کړ او هلاکوخان یې وشاړه. د هېوادونو نیول کېدل عیب نه دی، خو که مقاومت ونه کړي او ازاد نه شي نو دا بیا عیب دی."

لکه ولسمشر چې د دې پوښتنې په انتظار و، ژر ژر یې خبرې کولې، ما هم په چټکتیا سره پسې لیکلې، کوښښ مې کاوه چې یوه کلمه هم را څخه پاتې نه شي...

"تن بیا هماغه حالت تکرارېږي، بوش د تم ځایونو په ترڅ کې خپلې لښکرې جګړې ته چمتو کولې، مونږ پر هېڅ چا هم تېرى نه و کړى، خو دوى راته شر لټول او زمونږ طبیعي پانګې یې په زور اخیستې او د هېواد ورانى یې غوښت. ټولې هڅې مو وکړې چې د دوى له شر څخه خوندي شو"... یوه شیبه ولسمشر چوپ شو او بیا یې خبرې پیل کړې:

"په عسکري اصولو کې، د نتیجې جلاوالى له سبب څخه نا ممکن دی، نو دا دواړه یو حالت دی، یوه جګړه ده، موخې ته د رسېدو لپاره د ځنځیر کړى دي.

نو دا به څنګه وي چې له ۱۹۹۰م کاله را پدېخوا دیارلس کاله جګړې روانې وي او ظالمانه کلابندیانې هم ورسره وې، چې له امله یې مونږ له یو نیم ملیون زیات عراقي ماشومان، سپین ږیري، ښځې او ان ځوانان له لاسه ورکړل. او بیا شونې نه وي چې زه له یوې داسې جګړې وغږېږم چې هغه په خپله د اوږد سریال موخه او پایله وه... ایا پر عراق د امریکا بمبارونه له هماغه تاریخه نه وو روان، هغه امریکا نه وه چې د طول او عرض کرښې یې رسم کړې وې او هغه یې د الوتکو د منعې سیمې نومولې وې؟

"کله چې یو نظامي ځواک هغه که یو ټولګی وي یا فرقه وي او یا زیات وي، چې د یوه معین هدف د نیولو لپاره را ولاړېږي، نو طبیعي ده چې معین ځای به لومړی د توپونو، توغندیو او میزایلو په واسطه په نښه کېږي، چې موخه اسانه شي، بیا به ځمکنی ځواک خپله دنده پر مخ وړي او موخې ته به ځان

رسوي... نو ایا مونږ د توپونو او هوایي بریدونو د رول له یادولو پرته کولی شو، ووایو چې موخه ځمکني ځواک ترلاسه کړه؟ نو دلته هم جګړه یوه ده، یوه لړۍ عملیات دي، چې بغداد کې هم همداسې وشول.

"کله چې متحده ایالاتو د بوش د غوښتنو او حماقتونو د پلي کولو لپاره برید پیل کړ، پر بغداد توپونه را روان وو. بریدګرې نظامي هڅې په عام ډول پر بغداد د تمرکز او عملیاتو کولو او د أم قصر پر دویمه برخه باندې د امریکایې او برېتانوي ځواکونو د دویم هجوم تر منځ وېشل کېدې، ځکه لومړۍ برخه برغلګرو پرې کړې وه او کوښټ ته یې سپارلې وه، څو د هغه مساحت ډېر شي او د عراق پر ضد دولت تري جوړ شي او د عراق په دننه کې په زهرو ککړ خنجر شي."

ولسمشر یوه شیبه چوپ شو، بیا یې زیاته کړه:

"کله چې د کوم لامل له کبله د دوو هېوادونو تر منځ لانجه را ولاړېږي، نو دواړه لورې چمتو والى نیسي، لښکرې چمتو کوي او اقتصاد او سوداګري برابروي. دواړه لورې په هوایي یا بحري یا توغندیز ځواکونو کې او همداراز په پیاده، ټانکیزو او نورو ځواکونو کې ځان له مخالف دښمن سره پرتله کوي. بیا هر لورى ځان اماده او چمتو ښیي، څو مخالف لوري ته د برید فرصت ور نه کړي.

"کله چې د ایران د اشرارو او حریصانو په وړاندې عراق د خپل هېواد له پولو دفاع کوله، نو زمونږ ځواکونه تر ایراني سیال پرمختللي او لوړ وو. د عراق لاس اوږد وو. کله به چې زمونږ پیلوټانو ته الوتکو توغندي او نور وسایل ور خلاص کړل، نو الوتکه به یې د دښمن له الوتکې سره جنګوله. چې دا د زهرورتیا او اتلولي لوړه ځوکه ده. په دې برخه کې ښه بېلګه د سویلي عراق بجې اتل شهید پیلوټ عبد الله لعیبي دی. او په مقابل لوري کې د ایران شمېر له مونږ څخه زیات وو. او اوس هم همداسې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خو د امریکا او د هغه د ائتلافیانو په وروستني برید کې چې څه وشول، هغه
د عملیاتو د تکتیک، لارې او د نتیجې له اړخه هم د ۱۹۹۱م کال له برید څخه
بېل وو. بیا یې نو د خپلو متجاوزو پلټونو په مطابقت له یو ظالمانه بندیز او
زمونږ د توغندي ویشتونکو ځواکونو له مینځه وړلو وروسته، او له ټولو هغو
ځخه وروسته چې په ۱۹۹۱م کال کې پېښې شول، او همدارنګه زمونږ د
توغندیو پر ډیپوګانو، د هوایي دفاع پر وسایلو او پر بغداد له دوامداره برید
وروسته، همدا راز د امریکا جاسوسانو (څېړونکو) چې څه وران کړل، هغه
کسان چې مونږ د خپل هېواد دروازه ورته د دې لپاره پرانیستې وه، څو نړۍ
پوه شي چې د دوی کړې ادعا په عراق کې نه شته... او نړۍ ته دا ثابته کړو
چې عراق د دوی له نومول شویو څېړونکو سره مرسته کوي، نو دلته د پرتلې
حالت له منځه ځي. هېڅوک هم د امریکا په څېر د یوه لوی متکبر دولت او
د عراق په څېر د یوه واړه هېواد تر منځ پرتله نه شي کولی، څکه چې له امریکا
سره د وژنې، ورانولو او ظلم هر ډول وسایل شته، چې ټوله نړۍ په یو خل
ورانولی شي، همدا راز لرې توغېدونکي، له وچو تېرېدونکي توغندي ورسره
دي، ښې پرمختللې الوتکې لري او داسې بحري ځواک لري چې په نړۍ کې
یې بېلګه نه لیدل کېږي، پر دې هر څه برسېره پر برید روزل شوی لښکر لري،
هر جرم چې وکړي، قانوني جزاګانې نه ورکول کېږي، او عراق بیا داسې هېواد
دی، چې له کلونو کلونو بندیز وروسته یې امکانات معلوم دي او په سخت
اقتصادي وضعیت کې دی... نو د دواړو قدرتونو تر منځ ډېر لوی توپیر دی،
په هېڅ اساس سره پرتله کېدی نه شي. نو د یوه داسې ظالم دښمن پر وړاندې،
چې د ناوړه نیتونو مخنیوی یې ځوک نه شي کولی، عراق ته له خپل کرامت
او وجود څخه له دفاع پرته بله لاره نه وه پاتې.

"د یو څه چې باید یادونه وکړو، څکه هغه له معمولي نظامي او جګړه‌ییزو
اصولو څخه وتلي دي او هغه داسې څه وو چې زمونږ نظامي او ښاري پلان

جوړوونکې رهبرۍ یې هم هیله نه درلوده، هغه دا و چې دښمن په مستقیم
ډول یو داسې پراخ خمکنی تعرض وکړ، چې د موخې د اسانولو لپاره یو څه
هوایي او توغندیز بریدونه هم ورسره مل وو. مونږ مخکې هم وویل، عادت
نل داسې نه وي، معمولا څو ورځې او ان میاشت یا هم له دې زیات هوایي
برید وي، لکه څرنګه چې په ۱۹۹۱م کال کې امریکایي بمبارونو له میاشتې
زیات دوام وکړ، بیا یې خمکنی برید پیل کړ.

"نورې هغه چارې چې مونږ ګڼلې وې هغه دا وې چې دښمن به له دلته او
هلته کښته کېدو سره له دوو جبهو را مخکې کېږي. چې یوه جبهه یې معلومه
وه، یعنې د امریکایي ځواکونو تر ټولو لوی د را غونډېدو ځای (کوېت) او
دویمه لوېدیځه جبهه وه. او د دې په اړه احتیاط او پاملرنه هم وشوه.

خو په أم قصر کې د (۴۵) پیاده لواء د اتلانو د بې ساري مقاومت او ثبات
ځانګړنه دا وه چې دې لواء له دښمن سره داسې جګړه وکړه چې نړۍ ورته
ګوته په غاښ وه، داسې افسانوي ثبات یې وښود چې د امریکایانو او
برېتانویانو پر خپلو ځانونو باور یې ګډوډ کړ، او معنویات یې ور ولړزول.
همدا راز په الزبیر کې زمونږ د اتلو ځواکونو ټینګ مقاومت او ثبات د دغې
لواء مورال لوړ کړ... همدا راز په ټولو جبهو کې زمونږ د وسله‌والو ځواکونو
او د هغوی شا ته د پلرني تاټوبي عراق د ولس ثبات دې لواء ته معنوي ځواک
ور وبښه، په ځانګړي ډول د جګړې له سختې سره سره دښمن پر أم قصر
اصلي تمرکز نه کاوه، دښمن په ځینو دفاعي دیوالونو کې مصروف و او په
ځینو نورو کې یې پرمختګ کاوه. ان په معنوي او عملیاتي کچه هم چې د
(۴۵) لواء اتلانو په نورو دېوالونو کې خپلو وروڼو ته کتل، نو په بشپړه اتلولي
به جنګېدل او له هغوی څخه به یې عزم او ثبات اخیست. کله چې دښمن
بغداد ته د صحراء له لارې مخه کړه، له ځانګړو حالاتو څخه یې ګټه پورته
کړه، څکه په صحراء کې مونږ هوایي ملاتړ د نه درلودو له امله ډلګی نه وې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېښې، څکه له هوايي ملاټړه پرته هلته د ډلګيو شتون د ځان وژلو په مانا و، د رهبري او نورو نظامي مشرانو وروڼو ته زموږ لارښوونې ښکاره وې، چې د فرات د سيند لوېديځ ته به ځواکونه نه خپروي، هغه که د سماوه يا ناصريه او يا د انبار صحراګانې دي، څکه که ځواکونه خپاره کړي، نو په بشپړ ډول به هلاک شي.

"کله چې دښمن د عراق ځينې ښارونه لاندې کړل، غوښتل يې چې د هر څه پای ته رسولو پيغام ورکړي او د عراقي لښکر او ولس دواړو معنويات له منځه يوسي. پر دې برسېره دښمن د بغداد په ناحيو کې نړيواله محرمه وسله وکارولې، چې دا وسله په أم قصر کې نه وه کارېدلې، د نوموړې وسلې له امله په بغداد کې ځواکونه په تنهايي وجنګېدل، بل ملاټړ ته منتظر نه شول.

"نو څکه مونږ وايو چې له نظامي اړخه لږ تر لږه هغه څه نه شي سره پرتله کېدای، چې په أم قصر او بغداد کې سرته ورسېدل. همدا راز دښمن د بغداد په نښه کولو کې هم ډېره هڅه وکړه او په ظالمانه ډول يې په سلګونو ساعته بمبار پرې وکړ، چې په پايله کې ټولې ډلګۍ له منځه ولاړې، ځينې نورې خورې ورې شوې، هوايي ملاټړ يې هم نه درلود، چې د دښمن الوتکو او توغندیو ته په اسانو موخو واوښتې. همدا راز کله چې دا ډلګۍ را وګرځېدې نو ډېرې برخه يې له منځه ولاړې. او بله دا چې د بغداد د عملياتو له دېوال سره د ځينو ولايتونو د سيمو تړل ناسم کار و، حد اقل بده هيله وه. ورسره په ځنګ کې نورې همداسې هيلې وې چې د جګړې په ميدان کې يې د دښمن د تکتيکونو او هلو ځلو له بدلون سره سر نه لګاوه... پورته لاملونو له دښمن سره مرسته وکړه چې د بغداد د عملياتو په دېوال کې د جمهوري ساتونکو او مرستندويو ډلګيو هلې ځلې تيت او پرک کړي."

ولسمشر ادامه ورکړه:

"بريد ډېر شديد او پراخ و، دښمن په ځانګړي ډول په وروستيو ورځو کې ډېرې هڅې وکړې، چې پر بغداد او اطرافو يې هوايي او توغندیز بريد تونډ کړي، د دښمن اصلي موخه هم لومړی د بغداد نيول وو. نو شوني نه ده چې د دښمن له لوري د بغداد په لاندې کولو کې يوازې له بغداده وغږېږو او بسنه پرې وکړو، نه، بلکې جګړه يوه ده او يو له بل سره د نښلېدلو کړيو ځنځير دی.

"کله چې بريد وشو، له نظامي مشرانو سره يو ځای شوم او ورته مې وويل: فکرونه مو نښه سمبال کړئ، د الله په مرسته او ځواک دا ځل مو له دښمن سره لار تعيينوونکې جګړه ده. که الله بريا راته ليکلې وه، نو دا به د عراق، امت او انسانيت بريا وي. که الله سبحانه و تعالى بل څه غوښتي وو او دښمن بغداد ته ورسېد، نو ولس به چوپ پاتې نه شي، جګړه به د توپکو او توغندیو په وسيله روانه وي، له ديالى، صلاح الدين، انبار، نينوى، بصرې او نورو ځځه به د مشرۍ داسې نسل را ښکاره شي، چې عراق به ازاد کړي، امريکايانو ته به ماتې ورکړي او وبه يې شړي. د امريکا هيبت به مات کړي او امريکا به بد اوازه کړي. د الله په ستاينې سره به هر څه پای ته ورسېږي. او ان شاء الله عراقيان به د خپلو عربو وروڼو هيلې له خاورو سره نه خاورې کوي."

عربي استازی

ولسمشر پر عراق د تېرو شويو پېښو يادونه کوله او وې ويل:

"له بريد ځځه څو مياشتې وړاندې د عربي رهبر استازي را سره وکتل، مونږ بوره درناوی ورته لرو. يوه محدوده مفکوره يې درلوده، که څه هم چې دغه نظريه زموږ پر کرامت او عزت لګېده او د منلو وړ نه وه، خو بيا مو هم تر پايه واورېده. او ورته ومو ويل: که وګڼو چې مونږ دا نظريه ومنله، نو بيا تاسې يا عرب وروڼه د بريد مخنيوی کولی شئ؟ په ځواب کې يې راته وويل: هېڅوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د برید ضمانت نه شي کولی، خو مونږ غواړو چې امریکا ته دلیل ولرو او د برید د مخنیوي لپاره به هم کار وکړو... ما ورته وویل: چې امریکا ته دلیل ولرو!؟ زما له لوري فلاني (ستا رهبر) ته سلام وایه او ورته ووایه چې فلاني ویل چې له امریکا سره اړیکه ونیسئ او ورته ووایاست چې څه غواړي، که یې مال یعني نفت غوښتل، نو مونږ یې بدل غواړو، که یې په سیمه کې د ټولو قضیو حلول غوښتل، نو څوک چې له ولسونو سره انصاف او عدل کوي مونږ یې په مخ کې نه درېږو. خو که یې داسې شرطونه را باندې اېښودل چې زمونږ او د عراق د ولس پر کرامت لګېدل، نو که مونږ پوه شو چې د امریکا غرض سپکوالی او اهانت دی، نو مونږ د دوی بې ګټې او خوشې خبرو اورېدو نه وخت نه لرو.

د پریماکوف دویمه لیدنه

"وروسته له دې چې امریکا او برېتانیا خپلې لښکرې او جنګي بېړۍ برابرې کړې او مونږ ته یې بل انتخاب پرې نه ښود. یا به تسلیمېدل، ذلت او د تاریخ سپکوالی و، چې دا ډېره لرې وه، او یا به پر الله له ایمان او توکل څخه په روښانه زړونو مقابله وه... پریماکوف هم د بغداد په دویمه لیدنه کې وویل چې پیغام مې درته راوړی دی. دا چې د پیغام په مضمون پوه وم، نو ور څخه مې وغوښتل چې لومړی له استاذ طارق عزیز سره وګوري. بیا ورپسې ما ولیده. هغه د داسې څه غوښتنه را څخه وکړه چې د عراق له عزت او مېرانې سره په ټکر کې و، نو ورته ومو ویل: څه فکر کوې، که مونږ دا وګڼو چې دا سپک غوښتنه "له خپلې کورنۍ سره له عراقه وتل" مو ومنله، نو ایا زمونږ ملت به د دوی له شر څخه خوندي شي؟ ده وویل: نه، که ته یې او که نه یې امریکایان عراق ته ننوځي. نو ما ورته وویل: هېڅکله به هم ونه وځم، الله د دوی وشرموي. مونږ همدلته پاتې یو، را د شي کور په کور به ورسره وجنګېږو. خو لومړی ورته وایو چې یو ځل د له نبوخذ نصر (بخت نصر) تر صدامه پورې د عراق تاریخ ولولي، تر څو د عراقي انسان ختې ور معلومه شي، که یې ونه لولي نو یا به یې وروسته وپېژني، عراقي مقاومت او ولس به هرو مرو ځان ور وښیي چې مونږ څوک یو او دوی څوک دي، او د الله په مرسته، راتلونکی به دې لوی وي. همداسې مونږ ته یې هېڅ داسې انتخاب پرې نه ښود چې زمونږ هواد او ملت له وراني وژغورل شي. د عراق په اردو کې کمی ونه کړ، دښمن نه یې داسې درسونه ورکړل چې کله به یې هم هېر نه کړي، ان تر اوسه لا د اردو او بعث کسان او ټول نور لښکریان ورسره جنګېږي، مونږ به هېڅکله نسلیم نه شو. جنګ خو وي همداسې. هر مرو به یو لوری په کې بریالی کېږي، خو که امریکا چټکه بریالی هم شوه، وروسته به زښته بده ماتې وخوري. دلته به له ویتنامه څو چنده زیات زیان ور رسېږي، ځکه د امریکا دولت یو شریر دولت دی، له عراق څخه به شاتې تګ او تېښتې ته مجبورېږي او نیم وسایل به پرېږدي...

"زمونږ وسله‌والو ځواکونو او نورو ټولو اتلانو هېڅکله کمی نه دی کړی، خو بس د الله اراده وه. کېدای شي تاسې یو څه بد ګڼئ، خو هغه ستاسې لپاره خیر وي او یو څه ښه ګڼئ، خو هغه ستاسې لپاره شر وي. هو دا د الله اراده ده.

د امریکایانو له لوري د ګران بغداد، د رشید د پلازمینې د نیولو مهم لاملونه که بې له تفصیلاتو بیان کړو، ځکه وخت محدود دی، نو په لاندې ډول دي:

لومړی: له دیارلسو کلونو زیاته دوامداره کلابندي، ورپسې د هر ډول جنګونو دوام.

دویم: د امریکا د ادعاوو په اړه د امریکا غلوونکی او ګمراه سیاست، چې له امله یې زمونږ ځینې عربو ملګرو او ورونو د امریکا ناولونه رښتینې وګڼل، ځینو خو یې لا ژمنې هم رښتینې وګڼلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دریم: د دواړو خواکونو تر منځ لوی توپیر، په ځانګړي ډول هغه هوایي خواک چې باید هره جګړه پای ته ورسوي، لږ تر تلونکی توغندیز خواک. همدا راز د عراقي لښکر لپاره د هېڅ هوایي ملاتړ نه شتون. چې پر جګړې بې په لویه کچه د دښمن په ګټه اغېزه وکړه.

څلورم: د دښمن پوره پېژندل له ټولو عسکري او مدني اهدافو سره، د ځېرونکو ډلو او د هوایي کشفي وسائلو په ذریعه، هغه که مصنوعي سپوږمکی وي او که د جاسوسی طیارې. ځکه کله چې موخه درته وټاکي په اسانۍ سره یې وهلی شې.

پنځم: په داسې اندازه ظالم هوایي برید کارول چې د جنګونو په تاریخ کې یې بېلګه نه لېدل کېږي. د ساعتونو په اوږدو کې به روان وو، له امله یې زمونږ د اتلو خواکونو (ټانګیز، توغندیز او پیاده) قدرت شل شو.

شپږم: د دښمن له لوري د نړیوالو منع شویو وسلو کارول، چې ځینې د لومړۍ ځل لپاره په ځانګړي ډول د بغداد په هوایي ډګر کې له هغې مشهورې جګړې وروسته وکارول شوې، چې د دښمن سلګونه کسان په کې ووژل شول، لسګونه ټانګونه یې ویجاړ شول او دښمن لاره ورکه کړې وه. ساتونکي او ورسره را ټول خواکونه یې په تکتیکي ډروي بمونو او په نورو داسې حرارتي بمونو وویشتل، چې اوسپنه او جسد یې ویلي کاوه، دا کار یې د دې لپاره وکړ چې د جنګیالیو په مورال اغېزه وکړي. دغه لامل یو له هغو مهمو لاملونو څخه دی چې بغداد یې ژر د نیواک په خوله کې ور کړ.

اووم: د زیاتې وېرې د حالت را منځته کولو لپاره په وحشي بڼه پر بغداد د بمبارونو دوام او د پر امنه اوسېدونکو ویشتل، همدا راز د رهبري مرکزونه او خواکونه ویشتل او د هر ډول اړیکې پرېکون.

اتم: د دښمن له لوري د هغو صحرایي لارو کارېدل چې له ښارونو سره موازي وې، په پرمختللو وسلو د دښمن سمبالښت او له دښمن څخه ټینګ هوایي ملاتړ، چې د دې ټولو له امله زمونږ خواکونو د ورځې له خوا حرکت نه شوای کولای، ځکه هوایي ملاتړ او دافع هوا یې نه درلودل، د دښمن له لوري بغداد نه په رسېدو نمرکز کول، که څه هم زمونږ اتله اردو د دښمن د را وړاندې کولو په تاخیر کې تر ډېره بریده بریالی هم شوه، ډېر تلفات یې دښمن ته واړول، خو لکه د تل په څېر دښمن دغه زیانونه په رښتیني بڼه اعلان نه کړل.

نهم: دلته او هلته زمونږ د ډلګیو شاته او په لویو لارو کې ډېرې او تکراري کښته کېدنې، د اوسېدونکو وېرول او د لارو پرې کول. او دا معلومه خبره ده چې د ډلګیو شاته د دښمن هره کښته کېدنه یا د شا له لوري برید، ډلګی ګډوډوي.

لسم: فکري جنګ او د دعوتي وسایلو کارول، او هغه اوازه چې دښمن وکولی شول چې د پنځمي ستنې او د دوی د لاسپوڅو په واسطه یې زمونږ د وسلهوالو خواکونو لیکو ته دننه کړي. همدا راز ځینې لاسپوڅي را ولاړ شول او د دښمن الونکو ته یې مهم خایونه او نظامي موخې ور وښودې.

یوولسم: د نظامي مشرانو او د ډلګیو د امیرانو تر منځ د اړیکه نیوونکو وسایلو پرېکون او د ځینو امرونو نه رسېدل، چې د ځینو نظامي ډلګیو د ګډوډۍ لامل شو او فکر یې کاوه چې نور امر نه شته.

دوولسم: د عراق-ایران جنګ کې به مشرانو او امیرانو د حالاتو د بدلون او دریځ په اساس امرونه چلول، ځکه عراقي نظامي ښوونځی د نړۍ د ډېرو ښو ښوونځیو له جملې څخه و، چې زمونږ ښه افسران، مشران او لښکرې ورنه را فارغه شول. هېڅکله مو فرقې، کنډکونه او مشران د سیاسي اوامرو پیروۍ ته مجبور کړي نه دي، له عامې رهبرۍ پرته نور ټول اختیارات د مشر او امیر په لاس کې وو. خو سیاسي پرېکړو هم کله نا کله، دریځ ته په کتو رول لوباوه، خو په ډېره کمه کچه ان چې کله به مو سیاسي مشران هم د اوسېدو لپاره د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنګ جبهو ته ورلېږل، نو د نظامي (عسکر) تر واک به لاندې وو، په دې کې عُدي او قُصي وو."

د سیاسیونو رهبري ته د اردو تابع کول:

دلته مې له ولسمشره د هغه څه په اړه پوښتنه وکړه چې ډېرېو عراقي نظامیانو او سیاسیونو دا یوه لویه تېروتنه ګڼله چې د سیمو په رهبري کولو کې نظامي مشران او امیران، سیاسي چارواکو ته پیرو کړی شول. ولسمشر هم د دغو اجراءاتو د ترسره کولو لاملونه تشریح کړل، او بېرنې یې وګڼل، خو په ځرګنده او زړورتیا یې وویل چې د دښمن د ځواکونو له زوروړ هجوم سره په مقابله کې سیاسي چارواکو ته په کنډکونو او فرقو کې د نظامي مشرانو پیرو کول، زمونږ د ډلګیو د کمزورۍ لامل شو. او وې ویل:

"د دغې جګړې د اهمیت له کبله او دا چې دا ځل په بشپړه مانا مسیر پاکونکي وه، نو نظامي پرېکړه مو سیاسي مشرانو ته ورکړه، هغه که د فرقو مشران وو او که د کنډکونو مشران، خو دغه کار مو د نظامي مشرانو په مشوره وکړ، او دې کار ته سخته اړتیا لیدل کېده. کله نا کله به دریځ چټک پلان او برید ته اړتیا لرله. خو کله چې نظامي پرېکړه د سیاسي پرېکړې پیروه شي، نو دریځ یو څه وخت نیسي، ان کېدی شي ساعتونه ونیسي په ځانګړي ډول چې د چټکې اړیکې وسایل هم نه وي. د چټک او برید ته اړ حالت په اساس د غوښتل شوي دریځ د کارولو لپاره د مشر هڅې ځنډېږي، پر دې برسېره په نظامي برخه کې د کافي معلوماتو نه درلودو په اساس ځینې نظامي مشران د سیاسي پرېکړو او هغو امرونو په لټه کې وو چې دوی ته کېدل. دې کار د بغداد په لوري د دښمن د چټک مخکې تګ پر بریا په لویه بڼه اغېزه وښندله. خو سره له دې، زمونږ د اتلې اردو او جمهوري ساتونکو ټولګو او نورو ټولو ټولګو داسې جګړه وکړه، چې په مخکښو جګړو کې یې بېلګه نه شته .

دیارلسم: له ټولو جبهو څخه د دښمن هجوم. له بده مرغه ځینو را نبردې هېوادونو د خپلو ځمکو له لارې د دښمن د ډلګیو او ټانګونو را ننوتل اسان کړل. او د دښمن له لورې د عراق د په نښه کولو لپاره د ځینو نورو ځمکه او هوایي ډګرونه کارول.

څوارلسم: د دښمن له لورې په هجوم کې د دښمن د لاسپوڅو او د ایران د لاسپوڅو کارېدل، همدا راز ایران ته د ځینو مخلصو ملیشو کارول، چې په دروغو د اسلام ادعا کوي.

د برغل په ګړندیتوب کې د ایران رول

پنځلسم: د ایران غداري، عراق ته د امریکایي او برېتانوي ځواکونو په ننوتلو کې مهم مرستندوی لامل و.

"د امریکایانو له اندازې زیات تکبر او په بغداد کې په زیاته لیوالتیا سره د دوی د اردو تمرکز، او کله چې امریکایان ناکام شول نو په بغداد کې د هیروشیما په شان د ذروي اسلحو کارولو برسېره دغو ټولو لاملونو پوځ ته د له ستونزو ډکې ځانګړې فضاء په را منځته کېدو کې مرسته وکړه. دا طبیعي کار دی. کله چې چارې داسې مرحلې ته ورسېږي، واکمنان پر خپلو ډلګیو واک له لاسه ورکوي. دغو لاملونو زمونږ ډېرې وسله‌والو ځواکونو ته د ګډوډۍ حالت را منځته کړ، له کنټروله ووتل، پوځ له امره پرته یو په بل پسې د جګړې له ډګره په شا شو.

"نو مونږ وایو چې امریکا د ظلم او ورانې توان درلود، خو د عقل او زور تر منځ توپیر دی. دې کولی شوی چې ظلم وکړي او ورانی ورسوي، خو په عمل کې بې زیان بېخې لوړ و، او دا انساني او تاریخي زیان به تر هغه ونه رغېږي چې په هغه ګوند یې اغېزه نه وي ښېندلې یا یې له واکه نه وي ګوښه کړی چې له بوش سره یې د عراق پر ضد مرسته وکړه. خو پوښتنه دا ده چې چا زیان وکړ؟ په اصل کې د نړۍ په مخ کې امریکایي ولس او د ځواک ټولو غړو زیان

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ. یعنې کله چې له هغه څه سره چې پېښ شو امریکایي ولس خپل
مخالفت ښکاره نه کړ، نو څه چې د نوموړي ولس حکومت کړي، د هغه
رغونه ولس ته ور له غاړې ده. دلته په زندان کې مې هم امریکایانو ته ووېل:
له عراق وروسته هېڅکله هم پر بل هېواد تېری ونه کړئ. دا یوازې د عراق د
ګټو په خاطر نه، بلکې د ټول انسانیت د ګټو لپاره، عراق خو به د الله په اجازې
سره ازاد شي او امریکا او لاسپوڅي به یې مات شي."

ایا د لښکر په مشرۍ کې خیانت و؟

له ولسمشر څخه مې د نیواک له لومړیو د مشهورو شویو اوازو په اړه پوښتنه
وکړه، ویل کېدل چې د نظامي رهبرۍ په لیکو کې خیانتونه وو، خو ولسمشر
په قاطع ډول رد کړه او وې ویل:

"اورېدلي مې دي چې ځینې د جګړو په ترڅ کې له شوو خیانتونو څخه
غږېږي. خو ښاغلیه زه تا ته وایم چې زمونږ د پوځ اتلولي ځرګنده ده، د تاریخ
په اوږدو کې یې بې ساري اتلوالي جګړې کړې دي. کله چې جګړې
سختېږي، نو د نړۍ په پوځونو کې خیانتونه کېږي، خو زمونږ په لښکر کې ګ
شوي هم وي، نو په ډېره کمه کچه به وي، چې د جګړې په پایله یې هېڅ
اغېزه نه درلوده. خو د لویو مشرانو د خیانت په اړه چې اوازه ده، نو [دا حقیقت
نه لري، بلکې] د فکري جګړې یوه برخه ده، چې د نړۍ ټول لښکرونه یې په
جګړو کې د سیالانو په ضد کاروي، په ځانګړي ډول کله چې یو لوری له
سختو جګړو سره مخ شي. زمونږ لښکر پیاوړو او مشرانو ټولو بې ساري هڅې
وکړې، له دښمنانو سره یې داسې مقابله وکړه چې دښمن یې هک پک کړ او
زمونږ د ټولو عربو او د انسانیت د خیر غوښتونکو سینې یې یخې کړې. مونږ
د بغداد جګړې ته پلان نیولی و، ویل مو چې د امریکایانو له ننوتو وروسته به
کور په کور او سړک په سړک جنګېږو، چې په دې سره به دوی د خپلې لوړې
عوامل یعنې ټکنالوژي له لاسه ورکړي، او مونږ به دا اوږد ښامار لنډ کړو. دې

نه مو چمتووالی هم نیولی و، خو د بغداد ژر نیواک، د تکتیکي ذروي وسلو
کارول، د جګړې د سخت والي له کبله د پوځ او ساتونکو د ګروپونو ګډوډي،
د هوایي ملاتړ نه شتون او د واک له منځه تلل، هغه څه وو چې له امله یې دغه
انتخاب ته ونه رسېدو، که ورته رسېدلي وای، نو د دښمن د درنو وسلو اغېزه
په ځانګړي ډول د الوتکو اغېزه به مو له منځه وړې وای.

"نو وایو چې د بغداد د ژر نیولو مهم لاملونه د دواړو خواکونو نه برابري او د
هوایي ډګر په جګړه کې د امریکا له لوري د تکتیکي ذروي وسلو کارونه وه،
چې له امله یې عراقي پوځ حیران کړی و، هغه پوځ چې د بوش په جرمونو
کې له استفاده کړیو وسلو سره مخامخ شوی نه و.

"کله چې دښمن عراقي موخې ډېر په دقت سره په نښه کولې، نو مونږ مجبور
شو چې په رهبري کې پلټنه وکړو. له بده مرغه، له پلټنې او څېړنې وروسته
راته روښانه شوه چې ځینې هغو خاینانو او لاسپوڅو ثریا ټلیفونونه کارول،
چې دښمن د بغداد ځانګړیو سیمو ته لېږلي وو، د مصنوعي سپوږمکیو له
لارې د امریکا او ایران د رهبرۍ له مرکزونو سره په اړیکه کې وو. چې دې
کار د ډېرې ملکي او نظامي موخو او مهمو ځایونو ورانول دښمن ته اسانه
کړل.

"د بغداد په نیواک کې د خاینانو او لاسپوڅو له لوري د موخو پېژندونکو تنګیو
او وسایلو کارېدلو هم مرسته وکړه. دا وروسته ښکاره شو، چې ځینې د
کمزورو نفسونو خاوندانو او خاینانو په ځینو عراقي امنیتي وسایلو کې مداخله
کړې وه.

هغه معلومات چې ولسمشر ته نه وو رسېدلي:

مونږ په مستقیم ډول هر نظر یا څرګندونې ته دروازه پرانیستې وه، او چا چې
به په مستقیمه توګه د حقیقت د را رسولو یا ویلو زړورتیا نه لرله، نو په غیر
مستقیمه توګه به مو اورېده. ما به په رهبرۍ کې له وروڼو غوښتنه کوله، څه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې غواړی په زغرده يې ووایاست، خپلو کسانو او سکرتر ته مې هم امر کړی
و چې هر معلومات او نظریه د په مستقیمه توګه را رسوي. خو زه پر دې قانع
شوم چې ټول هغه حقیقتونه چې ما ته باید را رسېدلي وای یا ما باید اورېدلي
وای، ډېری یې نه دي را رسېدلي. دې ته مې د جګړې په جریان کې او
وروسته پام شو...". (قاضي عبد الله العامري هم د محکمه کولو په یوه ناسته
کې همدا خبره وکړه او ولسمشر ته یې وویل: ته دیکتاتور نه وې، خو پر ټارا
تاو خلکو درځخه دیکتاتور جوړ کړی و).

په ۲۰۰٦ م کال کې مې چې د عربو له یوه لوړپوړي چارواکي سره د هغه په
هېواد وکتل، راته یې وویل: والله مونږ ته به چې څه معلومات را رسېدل، نو
مونږ به ولسمشر صدام حسین ته ورلېږل، څو له هغه څه لرې شوی وای، چې
وشول او سیمه هم له هغه څه لرې وساتي چې پېښې شول او لا پېښېږي، خو
مونږ پوه شوو چې دوو لویو کسانو له قصده دا معلومات ولسمشر ته نه ور
رسول، یو یې ولسمشر ته نږدې هم و، په لامل یې نه پوهېږو.

او صهیوني دولتونو له لورې له ۱۹٦۸ کاله او د بعث ګوند په مشري د دولت
له جوړېدو را پدېخوا پلان شوی و. دغو هېوادونو ته په ۱۹۷۲ م کال کې د
نفتو ملي کېدل او ورپسې د عراق ډېرې لویې لاسته راوړنې لویه بلا وه، د
عراق په ضد په منظمه بڼه سره په راغونډېلو او د هیلو د پوره کولو لپاره یې په
پلان نیولو پیل وکړ، په ۱۹۸۰م کال کې چې ایران پر عراق برید وکړ، نو دا د
دغو هېوادونو لپاره باران و، د جنګ د اوږدېدو له کبله یې ایران په وسلو
سمبالاوه. خو کله چې عراق په ټېرې کوونکي ایران بریالی شو، د عراق پر
ضد د نورو جنګونو لپاره سره راغونډېدلو ادامه پیدا کړه، څو د عراق نوښتګر
طاقتونه هلاک شي او د داسې لوی دولت د جوړېدو هیلې ووژل شي، چې د
نړۍ له غټو دولتونو سره سالم رقابت وکړي. کله چې عراق له جنګه بریالی را

بهر شو، نو دغو او د سیمې ځینو هېوادونو په خپل منځ کې د عراق د ځورولو
لپاره ائتلاف وکړ. را غونډ شوي دولتونه د کوېټ په قضیه کې د دوی د هیلو
پوره کېدو وتوانېدل. بیا د متحده ایالاتو او نړیوال صهیونیت له لورې په ډېر
پام سره پلانونه جوړېدل، د عراق د وهلو لپاره یې زوروره وسیله پلټله. د
سپټمبر د ۱۱ په پېښو کې امریکا پوره هلې ځلې وکړې، ټولې مخابراتي او
استخباراتي آلې یې وکارولې، څو په عراق تور پورې کړي، بیا یې په نوي
جنګ کې د اخته کېدو چمتووالی ونیو، څو د عراق راتلونکی له منځه یوسي،
وران یې کړي، ټولې زېرمې یې ولوټوي، پر نفتو یې ولکه وکړي او د اسرائیلو
بشپړ امنیت تأمین کړي، ور پسې په نړۍ ولکه وکړي، دغو ټېرې کوونکو
دولتونو عراق د ځانونو لپاره کیلي ګڼله.

کله چې عراق خپل نفت ملي کړل، نو امریکې پر عراق د جنګ پرېکړه وکړه،
د عراق د بشپړ نیولو لپاره د سپټمبر د ۱۱ پېښې راغلې.

د ۲۰۰۲م کال په پای کې، امریکا ځلورو عربي پلازمېنو ته خبر ورکړی و چې
نهایي چاره د بغداد نیواک دی، په دغو پلازمېنو کې یوې د عراق وهلو ته په
هڅولو کې فعاله ونډه واخیسته، ان د عراق نیولو او ورانولو ته یې د امریکا د
هڅولو لپاره په میلیاردونو ډالره د دې لپاره ولګول، څو له دغې درندې
خپسکې څخه خلاص شي. د دغو دولتونو یو رهبر په سیاسي ډګر کې را
ځرګندو شویو هغو سخت په غوسه کړی و، ځکه پوهېده چې عراق د عربو
دېوال، د ځرښت ځای ساتونکی او د أمت د ختیځې دروازې پېره دار دی.
هغه درک کړې وه چې د عراق سقوط، یو په بل پسې د عربي دولتونو سقوط
دی، په ځانګړي ډول کله چې بوش عراق ته د نهایي پرېکړې (برید) اعلان
کاوه نو دوی یې ګواښل، چې مسیر به یې صدام حسین ته د منتظر مسیر په
څېر وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یاد کال د دسمبر په پای کې، له دغو عربي پلازمینو څخه د یوې پلازمینې یوه مهم چارواکي له عراق څخه لیدنه وکړه، پر عراق د ظالمانه بندیزونو له امله یې د سفر سختې وګاللې. د وچې له لارې له داسې هیلو سره بغداد ته ورسېد چې ولسمشر صدام حسین به ګوري او په روانو حقیقتونو به یې خبروي. د بغداد په یوه هوټل کې یې د دې په انتظار استوګنه غوره کړه چې ولسمشر ته به په شخصي توګه راوړي معلومات ورکوي، دغه دولت وړاندې هم ولسمشر صدام حسین ته معلومات را لېږلي وو، خو ورته رسېدلي نه وو. په عراق کې ځینې مهم اشخاص وو چې قصداً به یې له ولسمشر څخه معلومات پټول.

ولسمشر صدام حسین د استازي له شتونه نا خبره و، لیدونکي ډېره هڅه وکړه چې ولسمشر ته ورسېږي. خو بریالی نه شو. نو ولسمشر ته نږدې یې له یوه عراقي چارواکي څخه مرسته وغوښته، خو هغه په خپل نوبت له قُصي سره په اړیکه کې شو، قُصي له خپل لوري استاذی ور ولېږه چې له مېلمه څخه واوري. خو مېلمه یوازې ولسمشر ته ویل غوښتل. قُصي په هغو دوو شخصیتونو کې له یوه سره په اړیکه کې شو چې ولسمشر ته یې د معلوماتو له رسېدلو څخه مخنیوی کاوه، نو هغه کس دوی دواړو (مېلمه او د ولسمشر نږدې کس) ته د ځانګړو مراسمو موټر ور ولېږه، دوی دواړو ګڼلې وه چې له ولسمشر صدام حسین سره به ګوري. خو هماغه شخص ورسره مخامخ شو او ورته مې وویل: څه چې در سره دي، را یې کړئ... خو مېلمه نه ورسره منله او د ولسمشر په لیدو یې ټینګار وکړ. د ۲۰۰۲/ ۱۲/ ۲۴ نېټه د همدې لیدنې په جریان کې مېلمه او عراقي کس له هغه شخص سره بیا اړیکه ونیوله، هغه ترې غوښتي وو چې مېلمه د د ولسمشر لیدو ته ځان برابر کړي. هماغه موټر ورته راغی او یو لوی اپارتمان ته یې یووړ. هلته یې دوه لوړ پوړي چارواکي ولیدل، دواړو له مېلمه سره د شته معلوماتو غوښتنه کوله. د ثبت آلې ته یې اشاره وکړه

او وې ویل چې د دغه ثبت له لارې به ولسمشر ته ستاسې معلومات ورسېږي، مېلمه ډېر په تنګ شو، څه معلومات چې ورسره ول، ټول یې هلته وویل. بیا دواړو کسانو خدای په امانې ورسره وکړه او تاکید یې وکړ چې هرو مرو به معلومات ولسمشر ته رسېږي، وړاندې له دې چې مېلمه له خپل استوګنځي څخه د خپل هېواد په لوري وخوځېږي، یو پاکټ ورته راغی چې شخصي د ده لپاره پنځوس زره ډالر په کې وو. خو ده رد کړل او منله یې وکړه چې دی او هېواد یې ښه دي. بیا مصیبت پېښ شو، کله چې ولسمشر بندي شو، له ده څخه مې د هماغه دولت مشر ته پیغام ور ووړ، چې عراق ته یې استازی را لېږلی و، او ډېر حرص یې درلود چې د کوښټ موضوع حل شي او عراق له اخیرني مصیبت څخه وژغورل شي. ډېرو لورو هلې ځلې وکړې چې د دغه هېواد انځور بدرنګ کړي او د ده او عراق تر منځ اړیکې وشلوي، ځینې دغه لوري معلوم هم دي، د هماغه هېواد دننه، په عراق کې او له عراق څخه بهر دي. دغو لورو ځکه دا هلې ځلې کولې چې د دغو دواړو هېوادونو تر منځ د ورورګلوی خوږه او پاکه اړیکه ناولې او تته کړي، د شخصي حساب او کینو له امله او یا د عربي اړیکو د ورانولو له امله یې د حسد او کینې تېرې ټکولې. وروسته له دې چې د دغه دولت له مشر سره مې ولیدل، هغه له عراق او صدام سره شویو او روانو حالاتو ډېر درداوه. په دغه راته نژدې دولت کې له ځینو نورو مهمو شخصیتونو سره د لیدنو او کتنو په ترڅ کې مې ډېر داسې څه واورېدل چې دغه دولت ډېرې هڅې کړې وې څو له دوی سره شته معلومات ولسمشر صدام حسین ته ورسوي، ګوندې هغه ته په درد وخوري، خو هېڅ هم ورته رسېدلي نه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هوايي ډګر جګړه

لومړی برخه

د ستر جنرال سيف الدين راوي په قلم

د جمهوري ساتونکو ځواکونو مشر

۱ ـ د صدام حسين د نړيوال هوايي ډګر د ځای اهميت: د صدام نړيوال هوايي ډګر چې شهيد صدام جوړ کړی و، ستراتېژيک اهميت يې درلود، چې په لاندې ډول دی:

- د صدام هوايي ډګر د خپل مساحت له امله د بغداد په ټولو لارو کې يو له مهمو لارو څخه بلل کېږي، د ځمکنيو ځواکونو په خپرېدلو کې مرسته کوي او د بغداد د شمال لوېديځ لوري ته په ۲۰ کيلومترۍ کې پروت دی.

- شوني ده چې د دښمن ډېر شمېر هوايي ځواکونه او په ځانګړي ډول ثابت وزر لرونکي غټې الوتکې را کښته شي. چې په دې سره د بغداد د مرکز په لوري د تللو يا پرې را چاپېرېدلو لپاره ښه ثابته اډه تشکيلوي.

- د هوايي ډګر په ګاونډ کې لوی مرکزي ځايونه دي، لکه ډېر اپارتمانونه او باغونه، او دغه ځای امريکايي ځواکونو ته د استوګنځي په څېر د عملياتو د اداره کولو لپاره هم ګټور دی.

- د صدام په نړيوال هوايي ډګر ولکه کول، پر ولس ډېره نفسي اغېزه لري، ځکه د صدام په نړيوال هوايي ډګر ولکه په الرضوانيه کې په مرکزي ځايونو د ولکې په څېر ده.

- نوموړی هوايي ډګر له ستراتېژيکو لارو چټکو لارو سره تړلی دی، يوه مستقيمه چټکه لاره د ولسمشری مانۍ ته تللې ده، بله ستراتېژيکه لاره له هوايي ډګر سره پرته ده چې د عراق له لوېديځه تر سوبله پورې غځېدلې ده او له استوګنځايونو څخه ښله ده، د ځمکنيو ځواکونو د مخکې تګ لپاره ښه اغېزه لري. د دې لارې پر هره برخه سلګونه هلېکوپټر الوتکې هم کښته کېدی

شي، چې دښمن ته دا شونې کوي او دا يې ورته شونې کړه چې د لارې په څو ټاکل شويو ځايونو ناستې وکړي.

- د صدام په نړيوال هوايي ډګر کې د شته څه په اړه دښمن له وړاندې ډېر معلومات درلودل، دغه کار يې د ملل متحد د وسله ځپړونکو له لارې کړی و، هغوی مرکزي او دفاعي ځايونه ټول کتلي وو، نو دوی يې په اړه ښه فکر کړی و.

- نوموړی هوايي ډګر دښمن ته دا چانس ورکوي چې د بغداد شا او خوا عراقي دفع هوا ځايونه وښوروي او د نورو دروازو نيولو ته ترې وخوځېږي (يوسفيه-تاجي دوه لاري (دو راهي)) همدا راز د بغداد پر بنار را تاو شي او له نورو ولايتونو څخه يې بېل کړي.

۲ ـ د صدام له نړيوال هوايي ډګر څخه د دفاع عامه مفکوره: له جنګه څو کاله وړاندې هغه وخت له هوايي ډګر څخه د دفاع مفکوره د شهيد (قُصي صدام حسين) له لوري وکښله شوه، چې دا معلومه شوه چې امکان لري صهيوني دښمن د هوايي پټو ووځي او ننوځي يا دې د ولسمشر صدام حسين د هدف ګرځولو لپاره ځانګړي ځواکونه کښته شي. د هوايي او ځمکنيو ګواښونو څه هيله چې وه، د هغې ټول حساب مو برابر کړ، ان دا چې دښمن به له موانعو څخه د تېرېدو لپاره له پيلوټانو څخه کار اخلي. د هوايي ډګر په چاپېر او د رضوانيه په مرکزي ځای کې رادارونه، ځارونکي او ځارګر ټکي ووېشل شول. له ډګر څخه د دفاع لپاره داسې تصميم ونيول شو چې د جګړې ځمکه به تري جوړوو. په دقيق ډول په مستقيمو او غير مستقيمو بريدونو وپوښل شو، د هوايي دفاع وسايل د ډګر په چاپېر کې ووېشل شول، چې هېڅ ځواک له هوا څخه تر هغه نه شوی ورته را کښته کېدی، څو چې د دفع هوا وسايل يې له منځه نه وای وړي، دغه وسايل د تکړه او لوړ موراله پوځ په لاس کې وو په ښو وسلو سمبال وو، ځانګړي جمهوري ساتونکي له بشپړ مسلح او سمبال

(c) ketabton.com: The Digital Library

پياده پوځ، له ټاکليو ډلګيو او افرادو او ځانګړو ځواکونو څخه جوړ وو. همدا راز د مرکزي رضوانيې لپاره هم پورته تدابير نيول شوي وو. ونډه اخيستونکو عراقي ځواکونو د دفاع لپاره ګڼ شمېر تمرينونه کړي وو. د جنګ په جريان کې د شهيد قُصي صدام حسين له لوري د جنګ پلان بيا جوړ شو، کله چې په ډګر کې د دښمن د کښته کېدو خبر تاييد شو، نو پلان مو واړاوه او هوايي ډګر د توپونو او راکټونو تر برید لاندې ونيول شو.

۳-د صدام پر نړيوال هوايي ډګر د ولکې په اړه د امريکايي دښمن پلان:

-تمهيدي بمباري: ۳۰۰ ساعته شپه او ورځ بې له پرېکونه د هوايي ډګر پر چاپېر دفاعي وسلو او په رضوانيه کې په مرکزي ټولنځي هوايي بريدونه کېدل، چې د دفاعي وسلو په ختمولو سره يې ځمکنيو ځواکونو ته لاره هواره کړه. په بمبار کې (بې ۵۲) الوتکو ګډون وکړ، چې له نه ټنه بمونو او د هوايي جګړو له نورو زرګونو مهماتو، کروز توغنديو او نيټروني بمونو څخه يې کار واخيست، له امله يې ډېرى کسان په سوځلو له منځه يووړل. د نړۍ په ټولو نظامي پلانونو کې چې په کوم هوايي برید پسې ځمکنى هجوم يا کښته کېدنه وي، هوايي برید د يو ساعت لپاره دوام کوي، لکه په ۱۹۷۳م کال کې چې مصريان د سويس له کانالـه تېرېدل، په ۱۹۸۸ م کال کې يې د عراقي ځواکونو له لوري د الفاو د ازادولو په جګړه کې له يو ساعته کم دوام وکړ. خو دلته تمهيدي بمباري ليکلې نه وه، نه د وخت له اړخه او نه هم د هغو سوځونکو وسلو د کارولو له اړخه چې نړيوالو بنديز پرې لګولى (نيټروني بمونه). وروسته له دې چې دفاعي وسلې ورانې شوې، دښمن هوايي ډګر ته نږدې له هوا کښته کېدنې پېل کړې د چټکې ستراتېژۍ له لارې، چې د اپرېل په دويمه ورځ يې له (جرف الصخر) پله څخه د هوايي ډګر په لوري د را پورې وتلو ځواکونو راتګ ته لاره هواره کړه او په عملياتو کې (۱۰۱) او (۸۲) ګرځنده هوايي فرقو ونډه واخيسته، چې د امريکايي دښمن د ګرځنده ځواکونو اساس

نشکېلوي، زغره وال کنډک هم ونډه په کې درلوده او زرګونه جنګي او هليکوپټر الوتکو يې ملاتړ کاوه.

د دښمن د پلان مطابق د جګړې لنډيز داسې کېدى شي:

- پيليزه بمباري، چې د ۳۰۰ ساعتونو لپاره د هوايي ځواک، توغنديو او د نړيوالو له لوري بنديز شوې وسلې يې په کې وکارولې، څو د هوايي ډګر چاپېره دفاعي وسلې له منځه يوسي.
- له هوا را کښته کېدنې، چې (۱۰۱) او (۸۲) ګرځنده هوايي فرقو ونډه په کې درلوده.
- له ښارونو بغل ته په صحرا کې د زغره وال کنډک راتلل (د نجف-کربلاء-هوايي ډګر له لارې).

۴-ځمکنى جګړه، د صدام د هوايي ډګر شا او خوا او دننه او د مرکزي رضوانيه په ټولنځي کې د دښمن له ځواکونو سره ځمکنى جګړې د ۲۰۰۳ م د اپرېل له ۳ مې ان د همدې کال د اپرېل د ۸ مې تر پايه دوام وکړ، چې په لاندې ډول وه:

- د جمهوري ځانګړو ساتونکو، پوځونو، توغنديو، راکټونو او د صدام د فدايانو او د يرغلګرو ځواکونو تر منځ زښته تخريبوونکې نښته وشوه، چې د دښمن څو ځمکنى او ګرځنده هوايي ځپې په بشپړ ډول ويرانې شوې. دښمن له ډلګيو سره له لاس په لاس جګړې وروسته شاته تګ وکړ، څو الوتکو ته زمينه برابره کړي، چې په ورانې کې خپل رول ولوبوي. مونږ هم خپلو پناه ځايونو ته د را ګرځېدو تګلاره غوره کړه، څو د دښمن د الوتکو اغېزه کمه شي.
- جګړې د دواړو خواوو له لوري د غلچکي بريدونو طبيعت خپل کړى و. خو د دښمن جګړه‌ييز ځواک غښتلى و او په پراخه کچه يې نوي ځواکونه کارولى شواى.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- دښمن په اور سره (د موخې د پراخې سوځونې) تګلاره غوره کړې وه. او د (ورانولو بیا پلټلو) ستراتېژي یې غوره کړې وه چې ۹ ټنه او پناه کونکي بمونه یې کارول.

- جګړه مستقیما ولسمشر صدام حسین او ښاغلي قُصي صدام حسین چلوله، ولسمشر په مستقیم ډول د جګړې په تګلاره او د عملیاتو په اداره کولو کې د جمهوري ساتونکو ځانګړي ځواکونه اداره کول.

- اساسي جګړه په پراخ مرکزي رضوانیه ټولنځای کې رامنځته شوه، چې یوه لوري ته جمهوري ساتونکي، پیاده او فدایان ول او بل لوري ته دښمن و، دښمن ته زښته زیان واوښت، چې له امله یې (نیټروني) بمونه وکارول.

- له هوایي ډګر څخه ډېرې دفاع کوونکي ځواکونه شهیدان شول. دښمن په ځمکنۍ جګړه کې هغه وخت بریالی شو، چې دفاعي ځواک په داسې نا جایزو وسایلو په پراخ ډول له منځه ولاړ، چې تر اوسه په یوه جګړه کې هم نه وې کارول شوې.

- دښمن د خپل مورال له امله په هوایي ډګر ولکه ونه کړه، بلکې په جګړه کې یې وحشي او وېروونکي وسلې وکارولې څکه بریالی شو.

- فرانسه چې په ملیونونو ځواکونه یې درلودل، د دویمې نړیوالې جګړې په جریان کې د جرمني له لوري په لسو ورځو کې ونیول شوه، په لسګونو نور هېوادونه یې په میاشت کې ونیول او د مسکو تر پولو ورسېده. خو په دغه جنګ کې مونږ یوازې وو او له روسیې پرته هغه هېوادونه چې له جرمني سره ولاړ وو یا د جرمني پر ضد ولاړ وو محور او متحدین ټول زمونږ پر ضد په جګړه کې سره یو ځای ول چې دا معادله ده، خو جګړه لا روانه ده او ډېر ژر به داسې پای ته ورسېږي لکه ښاغلي ولسمشر شهید تلپاتي صدام چې تعین کړې وه له بریا پرته بل څه نه.

د هوایي ډګر جګړه

دویمه برخه

هغه جګړه چې امریکایان به یې هېره نه کړي

هغه جګړه چې ښاغلي محمد سعید صحاف یې په اړه خبرې وکړې او رسنیو پټه کړه. د ۲۰۰۳ م کال د اپرېل د میاشتې له پیلېدو وروسته، د هغو تلویزیونونو په سکرینونو را ځرګند شو چې پر عراق د جنګ پېښې یې ځارلې، وې ویل: نن به هلته داسې جګړه وي، چې په ځېر یې مخکې نه ده تېره شوې. او دې ځرګندونې ته یې د جګړې پر ډګر او د امریکایي نظامیانو د رهبرۍ او د جنګ د پټو لویو پلانونونکو د کړنو د ردونو په اړه مهم غبرګونونه درلودل. نو په دې جګړه کې څه پېښ شول، چې رسنیو پټ کړل، امریکایان یې هم په اړه چوپ شول او ولسمشر صدام حسین په زندان کې دننه هم چلېنج ورکړ چې دوی دې په هماغې جګړه کې دوی ته اوښتی زیان اعلان کړي؟

۱-د صدام د هوایي ډګر په هجوم کې ګډ ځواکونه: لومړنۍ د سپارو زغره واله فرقه.

۲-هغه لاملونه چې د هوایي ډګر ځخه د دفاع د پلان په اړه وویل شول.

- د دښمن د ځواک او کمزورۍ د ټکو ځېړنه، د ځواک ټکي په دې کې را لنډېږي: هوایي ولکه، له هوا په کښته کېدو او د موخو تر لاسه کولو لوړ ځواک، په شپه او ورځ کې د لګېدو په اړه لوړ دقت، د الکټرونیکي مداخلو په اړه ښه ټکنالوژي، د موخو د ړندولو لپاره له دود ځخه ګټه اخیستنه، لېزري ویشتونکي، د ببلو لیکو تر منځ دقیقه او لویه مرسته، د نړۍ او چاپېریال له لویو دولتونو ځخه د پراخ فعالیت ازادي.

خو د دښمن د کمزورۍ ټکي دا وو، چې عراقي ځواکونو به ځانګړي (پیاده) ټولګي کارول، چې د شپې او ورځې یې جګړه کوله، جنګ ته به ورغلل بېرته به خپلو ځایونو ته را وګرځېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- د دښمن د عمل او د غبرګون څېړنه، چې څنګه به کښته کېږي او کومه وسله به کاروي، د مقابل لوري پر هجوم به څه غبرګون ښيي او بارود به څنګه استفاده کوي چې د (جګړې تصویر) بلل کېږي.

- ځانګړی لامل، دښمن له دې وېره درلوده چې له هوايي ډګره دفاع کوونکي ځواکونه به اتمي وسله وکاروي، نو ځکه يرغلګرو امريکايانو د کشف پر وسايلو برسېره حيوانات هم وکارول، لکه، سوی چې زهرجن کېمياوي عوامل ډېر احساسولی شي، همدا راز مرغی، کوترې او چرګان يې هم وکارولې. نو يرغلګر د کېمياوي عواملو د کارولو له احتمال څخه ډاډه شو. په امريکايي ځواکونو کې اوازه ګډه شوې وه چې عراقي ځواکونو د هوايي ډګر په جګړه کې سپي هم کارولي دي، د سپو تر ملاوو يې چسپکي چاودېدونکي ټرلي او کله چې سپی له موخې سره لګېږي، نو انفجار کوي او يا له لرې الوزول کېږي. له همدې کبله، کله به چې څه وخوځېدل، هغه که انسان و، که حيوان او يا الوتونکی، نو امريکايانو به په نښه کاوه. همدا راز عراقي رهبري د رسنيو د وزير صحاف له لارې د رسنيز لار ورکي تګلاره وکاروله، څو دښمن ته قناعت ورکړي چې عراقيان به کېمياوي وسله وکاروي، خو يرغلګر امريکايان په خپل تحليل کې دې ته ورسېدل چې که يې عراق استفاده کړي، نو د دې کار په ځواب کې به د ډله ييزې وژنې وسله وکاروي، چې زرګونه ټنه وزن لري او دوی (۱۲) زره ذروي سرونه لري يا به تکتيکي (نيټروجني) بمونه وکاروي، چې په هوايي ډګر کې استفاده هم شول، سره له دې چې له عراقيانو سره د ډله ييزې وژنې وسله نه وه.

- د هوايي ډګر په ځينو ځايونو کې منفجره کمينونه برابرول، او دا هغه لامل و چې ورته امید کېده، او د يرغلګرو له لوري په ډېره پاملرنه سره په نظر کې نيول شوي وو، امريکايي دښمن د مهندسانو په واسطه د اساسي نقطو او ځايونو پلټنه وکړه، هغه که د هوايي اليکټرونيکي خبرېدو له لارې وه يا د

ځمکني پلټلو له لارې. عراقيانو د هوايي ډګر بنسټونه يا مرکزي رضوانيه يا نور ځايونه وا نه الوزول، خو د توپکي جنګ له پلان سره په ځنګ کې يې همدا موخه هم درلوده.

- يرغلګرو ځواکونو په هوايي ډګر کې دننه د دهلېزونو د شتون احتمال هم په فکر کې نيولی و، چې کېدی شي پياده عسکر يې پر دښمن له جنګه وروسته د پټنځاي او ملاتړځاي په توګه وکاروي. عراقيانو تر ځمکې لاندې ډېر ساتنځايونه او پناه ځايونه درلودل او د پناه ځايونو تر منځ يې د تګ راتګ لپاره ټينګې لارې درلودې.

- په برید کې د بشري ټولګيو کارونه: دا هم دښمن مطالعه کړې وه، چې عراقي رهبري کولای شي چې دښمن ته د ډېر او لوی زيان اړولو لپاره په (بشري ټولګيو) سره برید وکړي، چې دا تګلاره د (کوريا) او (ويتنام) په جنګ کې استفاده شوې وه.

- د يوې غير معمولې وسلې کارول: څو د الکفل، ذراع دجله او جرف الصخر په جګړو کې دښمن ته له جدي اوښتو زيانونو وروسته له امريکايي يرغلګرو څخه د وېرې عامل وباسي. نو ځکه عراقي پلان جوړوونکو د جنګ په جريان کې پرېکړه وکړه چې په هوايي ډګر کې له شته اوبو يا هوا پاشونکو څخه د کيروسين په لګولو کې کار واخلي، چې ډېر لمبه کوونکی سوځوونکی دی، څو هوايي ډګر ته اور ورکړي او پر يرغلګرو اغېزه وکړي، خو دغسې کارونې پر هوايي ډګر د برید کوونکو په توجه کولو اغېزه لري، دويم دا چې پر دفاعي ځواکونو به هم اغېزه وښندي.

- د ۸۲ ملم هاوانونو کارول به مخې ته سوري را منځته کړي، چې له دغو سوريو څخه به د برید په وخت کې جريان تېرېږي، دغه جريان به د ځانګړي پلاستيک د اوړو پوډر خپروي، دا به د دودونو لويه وربځه تشکيل کړي، د سورين يا زومان ګاز ته به ورته وي. دغه ګازونه کېمياوي عوامل دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

(د اعصابو عوامل)، له همدې کبله يرغلګرو ځواکونو ډ وقايې ماسکونه واغوستل، چې د وسلې کارولو په وړتيا اغيزه ښندي او ځانګړی تاثير هم لري. دا کار په خو ثانيو کې وشو، د کيروسين ګاز د هوايي ډګر ډېری برخې وپوښلې، ورپسې ۸۲ ملم هاوانونه ور وويشتل شول، د هوايي ډګر ډېری برخې يې په حيرانوونکي ډول وسوځولې او د پلاستيک پوډر د حرارت په لوړوونکي عامل بدل شول، د هوايي ډګر په چاپير کې يې د ځمکنۍ نښلونې پر ټولو وسايلو او کارېدونکو لارو يې اغيزه وکړه، د ملګري او دښمن تر منځ د توپير پر آلو او پر ځای ښودونکي جي پي ايس يې اغيزه وکړه، فيلټرونه او هوا بدلوونکي يې بند کړل، چا چې غوښتل چې ووځي هغوی زندی شول، چا چې زندی کېدل نه غوښتل وتلو ته اړ شول، د اړيکو شبکې خرابې شوې، د هوايي ډګر ځمکه په (اسفلټ يا قير) ته ورته مادې بدله شوه، تګ نه شوی پرې کېدی. او يو حيرانوونکي انفجار وشو، په پايله کې يې يرغلګرو ته ډېر زيان واوښت، مقاومت او دفاعي ځواکونو ته يې د دندو پوره کول اسانه کړل. خو دښمن نور نوي ځواکونه راوستل.

اتم څپرکی

د نيولو کيسه

له ملګرو مخکې مو خپل دښمنان پېژندلي دي، د ځوانۍ له وخته مو مبارزه شروع کړې ن لا د ۱۹۵۹م کال څخه مخکې او هم را وروسته، واک ته د مبارزې له لارې رسېدلي يو، ولس ټاکلي يو، چې په مخ کې يې و اوسو، امپرياليستي ادارو او مخابراتو نه يو راوستي ځوک چې بل څه وايي ذليل او رسوا د شي.

که مونږ امريکا يا د هغې روزونکي صهيونيت راوستي وای، نو حال به مو داسې نه وای، چې مونږ دې ويارو پرې کړی وای. له الله سره به په پاک زړه او پاک لاس مخامخ کېږو، ان شاء الله. که مونږ امريکا يا د هغې ادارو واک ته رسولي وای، نو امريکا به مونږ د کمين له لومړی ورځې رسوا کړي وو، خو الحمد لله مونږ يې په اخطار سره ورته وايو چې، څه چې زمونږ لوی تاريخ ته ضرر رسوي، هغه دې ووايي.

(صدام حسين په زندان کې)

د ولسمشر د نيولو تمثيل ډېر جنجالونه، سوالونه، لانجې او بحثونه رامنځته کړل، ځينو به رښتيا ردول او ويل به يې: دا يو خيانت دی يا هغه نيول شوی ولسمشر ته ورته کس دی. او ځينې بيا د هالېوډ دغه کمزوري تمثيل ډېر حيران کړي وو. څه چې به د ليدل، ويل به د چې ايا له عراق سره چې څه شوي، په حقيقت کې يو امريکايي کيوبايي وړاندې شوی فيلم دی؟

ولسمشر ته مې وويل: ښاغليه، ايا غواړې چې ستا د نيولو په هکله (سور سهار) نومی امريکايي ناول واورې؟ ويې خندل او وې ويل: "څه چې در سره دي رابې کړه". ما ورته وويل: امريکايي ناول داسې وايي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکایي ناول

پول پرېمر د پرېکړې د شورا غړو ته امرونه وکړل، چې په بغداد کې د عربي چینل دفترونه وتړي، ځکه چې د ۲۰۰۳ م کال د رمضان د میاشتې په جریان کې یې د ولسمشر (له نیولو وړاندې) اخیرنی پیغام خپور کړی و، دا جزاوې د هغه ثبت په خاطر وې چې صدام حسین یې د رڼاګانو دایرې ته راوګرځاوه.

امریکایي ناول وایي چې د عُدی، قُصی او مصطفی وژنه صدام ته یوه داسې صدمه وه، چې ده منلی هم نه شوای، ده فکر کاوه چې که دوی له ځانه لرې کړي، نو ژوند به یې خوندي شي. خو هغه کس چې صدام حسین ګمان کاوه چې هغه به یې ملاتړ وکړي، هغه خیانت ورسره وکړ. درې واړو په جګړه کې بې ساري مقاومت وښود او ووژل شول.

جنرال ریکارډو سانچیز په مستقیمه توګه پلان چلاوه او د پیاده ځلورمې فرقې مشر جنرال رای اوډینو مرسته ورسره کوله. او په لاندې ډول وه:

صدام حسین به هڅه کوي چې خپلې قبیلې او ښار (تکریت) ته مخه کړي، په ځانګړي ډول کله چې له ده څخه ساتونکي او د ده شخصي ګاردان د ده د زامنو له مرګ وروسته لرې کېدل. هغوی پوهېدل، که څه هم چې له امریکایانو سره مقابله ګرانه پرېوځي، خو صدام د جګړې د دوام هوډ لري.

امریکایانو دې ته ډېره پاملرنه کوله چې هغه پټ ساتنځایونه را لوڅ کړي، چې تر ولسمشرۍ مانیو یې لاندې ګڼل. د نومورو پټنځایونو د رازونو د بربنډولو ډېرې هلې ځلې یې وکړې، خو ناکام شول. د ځلورمې فرقې امریکایي ځواکونو به د ولسمشرۍ دغه مانۍ په ورځ کې څو ځله پلټلې چې ګوندې صدام ورته راغلی وي. د دغو مانیو شمېر له شلو اوښت، د دجلې سیند ته نږدې مانۍ یې ډېره مهمه وه.

کله چې امریکایان په عراق کې له ډېرو سختیو سره مخامخ شول، نو په عراق کې د CIA مهم رهبري کوونکی سایمون ډارایز را ولاړ شو او د صدام د نیولو

لپاره یې نوی پلان جوړ کړ. هغه پر دې باور و چې د دغو مانیو په پټنځایونو کې باید وګرځو او دی پوهېده چې امریکایانو له بهره تر مانیو امنیتي دېوال را ناو کړی، د صدام خپلې شخصي ساتونکي چې نیول شوي وو، هغوی د نومورو پټنځایونو په اړه تفصیلي معلومات ورکړي ول. مګر صدام خو احمق نه و چې دویم ځل به یې نومورې ځایونه کارولای، په ځانګړي ډول هغه د خپلو تحرکاتو پر پوښلو او په ذکاوت مشهور هم و، همدا راز د عراقي ځمکې ډېرې طبیعت یې هم پېژانده.

سایمون ډارایز چې د ۲۰۰۳م کال په اګسټ کې یې بیان جوړ کړی و، په کې ویلي یې وو چې په دوو ځایونو کې صدام حسین موندل کېدای شي: د هغې کورنۍ په کور کې چې له بغداده لرې اوسېږي، چې دی پر هغې باور لري او هغه یې هم ملاتړ کولی شي، یا له اوسېدونکو لرې په یوه پرېښودل شوې سیمه کې. او په دې سیمه کې به یې تکریت او قبیلې ته نږدې ځای جوړ کړی وي.

ډارایز چې د صدام شخصیت یې ښېرلی و، نو رایه یې دا وه چې صدام عراق نه شي پرېښودی، ځکه هغه تېښته نه مني. او ویل یې چې به راتلونکي کې د ده هغو شخصي ملګرو او ساتونکو ته پاملرنه زیاته شي چې تحرکات یې ورته معلوم دي. وروسته له دې چې د ده د نیولو لومړی پلان ناکام شو، چې د ده لوی مرستیالان، د قبیلو ځینې مشران او د ولایاتو مشران ونیسي او له هغو څخه د ده د استوګنځي پوښتنه وکړي، نو په هغوی کې ډېرې د ده په استوګنځي نه پوهېدل او ځینو بیا دا ګڼله چې چغلي او خیانت به د دوی د عار لامل شي او مخې ته به یې لویې ستونزې را ولاړې کړي. نو مخکې پلان ښودله چې په دې خاطر د لویانو څارل او نیول چې هغوی به یې پر ځای خبر وي او دوی ته به یې ور وښیي، دا یو ناکام پلان دی. خو نوې پلان ویل چې "ګرانبیه ښکار" به هغو شخصي ساتونکو ته راځي چې د بغداد له نیولو وروسته ورسره و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه لومړنی نښانې چې د ۲۰۰۳ م کال د اګسټ په میاشت کې را ټولې شوې، ویل یې چې داسې کسان شته چې وایي، د بغداد په شمال کې یې، کله په تکریت او کله په نورو سیمو کې لیدلی دی.

په عراق کې د سوارز کیوان په مشرۍ د امریکایي استخباراتو د کمېټې نوې ډلې د هغو کسانو په اړه نوي معلومات را ټول کړي وو چې د صدام حسین تحرکات او د لیدو کیفیت به یې بیانولو او د ده ساتنه به یې کوله. امریکایي استخباراتو د ده د سلو کسانو ساتونکو، ملګرو او خپلوانو په اړه له سلو ډېر انځورونه را ټول کړي وو. دا انځورونه به یې هغو کسانو ته ور وړاندې کول چې دوی به یې پېژندل او یا به یې خپلوان وو. خو دوی ته پوښتنه دا وه چې صدام یې څه وخت لیدلی؟ ډېری پوښتنو په هغو کسانو پورې اړه درلوده چې د ده ساتنه او ملګرتیا به یې کوله د هغوی د صفتونو او تګ راتګ څایونو پوښتنه یې کوله.

د صدام په پلټلو کې د امریکایي استخباراتو له کمېټې سره د اسرائیلي موساد لس کسیزه ډلې هم مرسته کوله، چې په هغوی کې د موساد د عملیاتو او خبر ترلاسه کولو د برخې رئیس هم و.

همدا راز، له ډېرو څېړنو او بندیانو ته د ساتونکو د انځورونو له ور وړلو وروسته، امریکایي او اسرائیلي استخبارات دې نتیجې ته ورسېدل چې له دوو نفرو پرته نور ساتونکي یې پاتې نه دي. هغه معلومات چې له ساتونکو څخه اخیستل شوي ول، په تکریت، کرکوک او رمله کې د ولسمشر د ځینو کسانو له لیدل کېدو سره یې مطابقت درلود. ځینو بیا ویل چې پر دغو دواړو ساتونکو باندې ولسمشر صدام ډېر باور درلود.

له دې وروسته د دغو دواړو کسانو د تحرکاتو د ټولو معلوماتو په اړه پر څېړنو ډېر تمرکز وشو، د دوی د نیول کېدو لپاره زښته تېزې هلې ځلې وشوې.

د ځینو معلوماتو په پایله کې چې په را ټولولو کې یې له امریکایي اسرائیلي ډلې سره په ځنګ کې د عراقي استخباراتو کسانو هم ونډه اخیستې وه، د ۲۰۰۳م کال د اګسټ په پای کې ولسمشر ته یو نږدې کس ونیول شو. د ولسمشر د ځای پېژندلو لپاره یې ېلا ېل ډوله عذابونه او ځوروني پرې تمرین کړي، په لومړیو کې ناکام شول. خو د پرله پسې اتلسو ورځو له نفسي او بدني سخت ځوروتو او تنګولو وروسته، نوموړي کس د بغداد په سوېل کې د یو مهم ساتنځای په ښودلو اعتراف وکړ. د مطلق پټ امریکایي پلان په تګلوري کې نوموړي پټنځای یو مهم ټکی کېښود. دغه پټنځای په پرېښودل شوې سیمه کې وه، له هغه ځای سره یې ورته والی درلود چې دی په کې ونیول شو. دغه پټنځای په یوه کوټه کې و چې یوې ژورې کوټې ته لاره ترې تللې وه، له ژورې کوټې څخه یوې داسې تنګې کندې ته لاره ورغلې وه، لکه دوی چې صدام په کې وموند.

د نوموړي ځای له معاینه کولو وروسته، چې په بشپړ پټ ډول یې کلابند کړی و، په ډېره پاملرنه به په کې وتل او ننوتل او په ساده شیانو به یې غرض نه درلود، امریکایي او اسرائیلي ډلې درک کړې وه چې صدام حسین ته نږدې شوي دي، دا یې وپټېله چې دی دغو ایله شوو پټنځایونو ته ډېر په هوښیارۍ ځي او راځي. او ورته معلومه شوه چې دی ډېرې دقیقې نښې ږدي، څو پټنځای نه د بل په ننوتلو پوه شي، او باور لري چې امریکایان به په یوه پټنځای کې کمین ورته نیسي. نوموړي نیول شوي کس وویل چې له درېیو زیات پټنځایونه ورته معلوم نه دي، چې هغه په رمله، کرکوک او د بغداد په سوېل کې دي، همدا راز نوموړي کس تکریت ته د نږدې هغه پټنځای په اړه معلومات نه درلودل چې وروسته بیا صدام په کې وموندل شو.

دواړو ډلو هغه درې واړه پټنځایونه یو په بل پسې وکتل چې د ولسمشر نږدې کس ور ښودلي وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیدنو کتنو وښوده چې په پای کې دغو ځایونو ته نه دی ورغلی، امریکایي خواکونه وپوهېدل چې دوی ته د ایله شوو ځایونو په اړه ور کړل شوي معلومات نردې خو غیر دقیق دي .

له بل پلوه، یوه بله نظریه هم موجوده وه چې د عراق په ببلو سیمو کې یې د ځو پټنځایونو کارېدلو ته اشاره کوله، ځکه چې د ولسمشرۍ مانیو پټنځایونه یا مشهور پټنځایونه په ډېرو بمونو ویشتل شوي وو.

د امریکایي استخباراتو د ډلې مهم کس جنرال اروس بیکومان تر ټولو لومړی د تکریت دننه او شاوخوا ایله شویو سیمو کې په ځانګړي ډول د ولسمشر د خپلوانو د پټنځایونو پلټلو ته اشاره وکړه. دغه پټنځایونه د داسې کسانو له لورې ساتل کېدل چې صدام باور پرې درلود او د هغوی په منځ کې ډاډه ګرځېده.

د اروس له لورې تیار شوی بیان مهمه ځېرنه وه چې امریکایي استخبارات او د ځلورمې نظامي فرقې مشران یې په ځېرلو مکلف ول. دې فرقې ته امریکایي کوماندویان هم ورکړل شوي وو، ځلورو اسرائیلي کوماندو پېلوټانو یې هم ملاتړ کاوه، چې که د جګړې له میدانه موټر تښتي، نو دوی به امریکایي الوتکې کاروي او نومورې موټران به په نښه کوي، دغه علمیات د هغو فلسطیني مشرانو د په نښه کولو د عملیاتو په څېر ول چې دوی به یې ګاډي په نښه کول. اروس په خپل بیان کې دا یادونه وکړه چې صدام حسین چې په کوم ځای کې پټېږي، هېڅ شک نه شي پرې کېدی، امنیتي ساتونکي یې خپلوان دي او له ده څخه لرې دي.

د دې ځېرنې په اساس، امریکایانو د ولسمشر د خپلوانو، خسرګنۍ او نږدې ساتونکو نیولو ته مخه کړه. معلومه وه چې نوی امریکایي پلان به یوې مهمې پایلې ته رسېږي، نو ځکه د پول پرېمر، جنرال ریکارډو سانچیز، د ځلورمې فرقې د قومندان او د پلي کوونکې ډلې ورته زیاته توجه وه.

امریکایي خواکونو په بشپړ پټ ډول د خپلوانو او د تکریت ته منسوبو ساتونکو په نیولو سره د پلان پلي کېدل پیل کړل. پر نیول شوي کس به د ځورولو او تعذیب هر ډول نفسي او بدني وسایل کارېدل. هغه کسان چې د ځورولو له کبله له امریکایانو سره مرستې ته مجبور شول، چې پنځه نفره ول، دري یې خپلوان، یو یې ساتونکی او یو یې له خسرګنۍ څخه و.

په دې موده کې د صدام یو ماما سخت ناروغ شو، نو صدام په تیاره ماخوستن کې دوه ځلې د ماما لیدلو ته ورغی، په ډېر باور سره به یې حرکت کاوه، ان په دویمه لیدنه کې یې خپل د ماما زوی چې د (۳۵ کالو) وو یوه پټنځي ته ورسره بوول، پنځه زره ډالر یې ور کړل چې د ماما تداوي پرې بشپړه کړي.

په سبا ورځ یې نوموړی هلک ونیول شو. زیات عذابونه یې ورکړل، په ورپسې ورځ کې یې اعتراف وکړ، معین ځای ته یې یووړ، هغه دوه منزله کور ورته په نښه کړ چې له ولسمشر څخه یې د دغه کور بهر پیسې تر لاسه کړې دي.

امریکایي خواکونو ناڅاپي پر کور برید وکړ، د ۲۰۰۳م کال په اکتوبر کې یې دري ورځې وپلاټه، په پای کې یې یو پټنځای وموند چې یوې کنديِ ته یې اشاره کوله او له هغې څخه یوې وړې یو نفره کوټې ته لاره ورغلې وه. دغه کنده په وښو پوښل شوې وه. د ځلورمې فرقې کسانو تازه خواړه لاس ته راوړل، پر دې یې دلالت کاوه چې صدام حسین دغه کور ته تګ راتګ کوي.

امریکایان او اسرائیلیان یقیني شول چې "ګران بیه ښکار" نږدې شوی دی. نو ځکه یې ځو کمینونه ونیول. یوه اونۍ یې له جنجاله نوموړی ځای ځارل کېده. دې انتظار دوی ته شک پیدا کړ چې کېدای شي صدام پوه شوی وي، نو ځکه به د امریکایانو له لورې کشف شوي ځای ته نه ورځي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په اتمه ورځ، ناڅاپي د ده له ځپلوانو یو ساتونکی کور ته ورنږدې شو. داسې ښکارېده چې ده به ورته ویلي وي چې د کور احوال ورکړي. نوموړی کس کور ته ننووت او له ځار وروسته بېرته ووت.

په دې وخت کې له ځلورمې فرقې سره دوه نظرونه ول. یا دا چې کس ونیسي او په زور د صدام ځای پرې معلوم کړي او یا دا چې د ځای د پېژندلو لپاره یې وځاري.

چاره پای ته ورسېده، کس ونیول شو. په زښتنه دردناکه توګه عذاب ورکړل شو. وروسته یې اعتراف وکړ چې ولسمشر به له لنډې مودې وروسته دغه ځای ته راشي. امریکایانو د سیمې په محدودلو کې د اړیکو له نویو آلاتو څخه کار واخیست. دغه آلې د هغې سیمې شا او خوا په ځلورو کېلومترو کې کېښودل شوې چې شونې ده صدام په کې ومونډل شي. دغه آلې مخکې په افغانستان کې هم کارېدلې وې، ډېرې بریاوې یې پرې ترلاسه کړې وې، د القاعدې د ډلې د اړیکو په شبکو یې اغېزه ښندلې وه، چې له امله یې مجبوره شوې وه چې ټولې اړیکې پرېږدي، هغه که د ګرځنده ټلیفون له لارې وي یا د ثابت (ایښي) ټلیفون له لارې. دغو آلاتو یوه بهرنۍ اړیکه وځارله، دوی باور درلود چې صدام حسین له خپلې مېرمنې سره اړیکه نیولې وه. په پای کې چې د صدام حسین په غږ طارق عزیز و. اړیکه لس دقیقې وغځېده. ولسمشر ځای ته نږدې وو، داسې ښکارېده چې د خطر احساس یې هم کاوه، یا یې ځینې امریکایي ځواکونه لیدلي وو. نږدې وو چې امریکایانو نیولی وای خو په ډېره هوښیاری له سیمې وتلی و. د امریکې د دفاع وزیر ډونالډ رامسفیلډ پخوا اعلان کړی و چې د صدام حسین پلټنه لکه په یوه غونډۍ کې د ستنې پلټنه داسې ده. نو هر ځل چې به دغه ګران بیه ښکار ته ورنږدې شول، صدام حسین به په ډېر نادره ډول ځان وژغوره.

د ۲۰۰۳م کال د دسمبر په ۱۲مه د جمعې په ورځ، په بغداد کې د عراصات اکرادې په سیمه کې په نږدې کور کې د امریکایي ځواکونو یو غیر عادتي حرکت ته پام شو، پر نوموړي کور یې برید وکړ، چې فاحشه خانه وه. ټول موجود کسان یې ونیول. له یوه لوري هم یوه مرمۍ نه ده ویشتل شوې. د ټولو شویو کسانو یوه امریکایي نظامي ځای ته له بیولو وروسته له ټولو څخه ځېرنې پیل شوې. د استخباراتو کسان د یوه کس په وړاندې ودرېدل، چې محمد ابراهیم المسلط یې ځان باله، ویل یې چې په اردو کې ډګروال و. په الکټرونیکي وسایلو کې له ځېرلو وروسته، د کار له ځایه پرته د ده د نوم او له دوی سره د زېرمه معلوماتو تر منځ مطابقت وشو. امریکایانو هم دغه ډګروال غوښت چې "ګران بیه ښکار" ته یې ورسوي. بې له دې چې د دغې ځېرنې ډول او ځانګړنه بیان شي خو یوه ځانګړې ځېرنه یې ور څخه وکړه. دوی ته یې وویل چې صدام په دوو ځایونو کې وي، په قضاء الدور کې چې د بغداد شمال لوېدیځ لوري ته په ۱۸۰ کیلومتره کې پرته ده. سم لاسي، د امریکایي دفاعي فرقې له مشر کولونیل جیمز هیکلي سره اړیکه ټینګه شوه، د مقاومت له هر قسم عملیې سره د مقابلې لپاره ټینګ تدابیر ونیول شول. ډګروال نکریت ته په نظامي الوتکه کې یووړل شو، د امریکایي او اسرائیلي استخباراتو شعبې یوې (ځانګړې) ځېرنې ته تابع کړی و، چې په پایله کې یې ټول ورسره معلومات ورکړي وو.

د ۲۰۰۳/ ۱۲/ ۱۲ د جمعې د ورځې مازدیګر دقیقاً په دریو بجو، له پنځوسو زیاتو امریکایي موټرونو چې هوایي ملاتړ هم ورسره وو، له ځانګړو امریکایي ځواکونو، عراقي دلالانو او ژباړونکو او د جلال طالباني د پیروانو کردستاني ملت پاله اتحاد ګوند د پېشمرګې کسان له پوځیانو سره روان شول، بر سېره پر دې په بغداد کې نیول شوی ډګروال هم ورسره و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمه ټینګه کلابنده شوه. ډګروال لومړی کور ور وښود، ښه یې وپلاټه خو موخه یې ترلاسه نه کړه. خو په مقابل کې یې زړه ژړه او سپینه ټکسي موټرسایکل او آس ومونډل. بیا ډګروال په فصل کې زور کور ورته په نښه کړ او وایي چې ولسمشر هلته دننه و. سملاسي دوه کسان ونیول شول او کور وپلټل شو، د امریکایي لښکر له اعلان سره سم زاړه خواړه او نور په ډبلیو (قوطیو) کې بند خواړه یې له ۷۵۰ زره ډالرو سره ومونډل.

)د ډېرې روایتونو مطابق، هغه ډبلي چې مونډل شوي ول، یوازې امریکایي لښکر استفاده کول.

وتلو ته د چمتووالي په حال کې وو، چې یوه پوځي تر یو توپه فرش لاندې یوه ډبره ولیده چې خوځېږي. کله چې له ډبرې څخه واښه او خاوره لرې شول، ډبره د وسایلو په واسطه را پورته کړی شوه!! د "غني کور" ته یوه چوله ورغلې وه، چې یوازې یو کس په کې اوسېدی شوی. هلته یو د اوږدو وېښتانو او ږیرې لرونکی کس وو، پوځیانو ته یې په انګلیسي ژبه وویل چې : "زه ولسمشر صدام حسین یم". پوځیانو را وکښې او توپانچه ورسره وه. په تکریت کې یې امریکایي اډې ته یووړ، بیا یې د امریکایي نظامي الوتکې په واسطه د بغداد د نړیوال هوایي ډګر په لوري د بند ځای ته یووړ.

د ځینو مرستندویانو له لوري وپېژندل شو، چې صدام دی. سملاسي، د دفاع وزیر رمسفیلډ، امریکایي ولسمشر او د منځنیو امریکایي عملیاتو مشر جنرال ابي زید خبر شول.

ځینې مصدرونه وایي چې ولسمشر بوش وغوښتل چې له پرېمر سره یې سپینې مانۍ ته سملاسي یوسي او اعلان د نه کوي.

او د امریکایي ناول مطابق، په پټ ډول د امریکا د پلازمینې یوه ځای ته یووړل شو. د لښکر په جریان کې د اسرائیلي نشه کوونکي موادو پېچکاری ور ولګول شوې.

بوش غوښتل چې صدام حسین په ځولنو کې وګوري. همدا راز غوښتل یې چې نړۍ ته په داسې حال کې خبرې وکړي چې صدام د اوتوماتیکي خلاصېدونکي دروازې شاته په اوسپنیزه بندخونه کې وي. ناڅاپه خلکو ته ووایي چې دغه هغه کس دی چې نړۍ یې حیرانه کړې وه. بیا دروازه خلاصه کړي او صدام حسین یې په منځ کې په شرمېدونکي وضعیت کې را ښکاره شي. خو کولن پاول او د پنټاګون ډېرې کسانو دا نظریه رد کړه، ځکه دوی ویل چې دا به ټولو عربي ولسونو ته متوجه د دښمني او غچ پیغام وي. بیرته صدام حسین د بغداد هوایي ډګر ته راوړل شو. بیا د نیولو خبر خپور شو.

امریکا ته د ولسمشر د لېږد خبر هېڅ چا تایید او رد کړی نه دی.

داد صدام حسین د نیولو د کیفیت په اړه امریکایي ناول و.

کله مې چې ولسمشر ته امریکایي کیسه پای ته ورسوله، ولسمشر وخندل او ږې ویل:

"امریکایان په دوبله کې استاذان دي، زه باوري وم چې دوی به حقیقتونه نحریفوي. دوی غوښتل چې په نا لایقه طریقه مې نړۍ ته وړاندې کړي، چې عراقیانو ته ووایي، دا مو ولسمشر دی او عربو ته ووایي چې دا مو د ملتپالنې اتل دی. همدا د دوی لاره ده، د سپکو کیوبایي فیلمونو لاره، چې دوی پرې مشهور دي. دوی د دې په اړه ښه پوهه لري. کله چې دوی په بنما کې خپل ځواکونه کښته کړل او جنرال نور یې وتښتاوه او کوښښ یې وکړ چې بد اوازه یې کړي، نو څه چې پېښ شول ومو لیدل. د دوی تګلارې ټولې نړۍ ته معلومې دي. دا دی زه به رښتینې کیسه درته وکړم، په امریکایي ناول کې چې څه ویل شوي ډېرې یې په قاطع ډول ردوم، په ځانګړي ډول هغه نوم چې دوی یاد کړی چې هغه خیانت کړی، پر هغه کس زه ډېر باور لرم، امریکایان غواړي چې پانې ګډې وډې کړي او هغه رښتیني خاینان پټ کړي چې زه یې برغلګرو ته په لاس ورکړی یم."

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا ولسمشر د خپل بندي کېدو معلومات پیل کړل، وې ویل:

"زه د صلاح الدین ولایت په قضاء الدور کې تل د یوه ملګري کور ته ورتلم. دا ځای مې ځکه ټاکلی و، کله چې ما په ۱۹۵۹م کال کې د عبدالکریم قاسم پر کاروان په برید کې ونډه واخیسته او د دجلې له سیندې را واوښتم نو هم دغه ځای ته مې مخه کړې وه. چې دا د دجلې له سیند سره پروت دی، په دویم اړخ کې ده ته نږدې د ولسمشرۍ یوه مانۍ هم ده.

"د کور څښتن زما یو باوري ملګری و، نوم یې قیس نامق و، ما د ملاتړ لپاره دوه نږدې کسان را سره یووړل، څو د کور پر څښتن درنه پرې نه وځي او کور د امریکایي ځواکونو تر څار لاندې نه شي. د هرې نا متوقعې پېښې د مخنیوي لپاره مو یو موټر سایکل، آس او د کور مخ ته په نهر کې یوه وړه کښتۍ برابره کړې وه، چې ټول به د اړتیا په وخت کې کاروو. که امریکایان د دښتې له لورې راغلل، نو وړه کښتۍ به وکاروو. که د سیند یا سړک له لورې راغلل نو له آس څخه به کار واخلو او د زراعتي ځمکو په لاره به ولاړ شو. او که د زراعتي ځمکو له لورې راغلل نو کولای شو چې د موټر سایکل په واسطه د صحرا لاره ونیسو. د هر حالت لپاره مو چمتووالی نیولی و. د ډېرې پاملرنې له کبله مو تر ځمکې لاندې سمځه وکښله، چې په ډېرنیو حالاتو کې به هغې ته مخه کوو، دا هغو سمځو ته ورته وه چې د عراق-ایران جګړه کې مو د هغو په جوړولو کې له عراقیانو سره مرسته وکړه.

"تر بل هر ځای مې په دغه کور کې ډېر وخت تېراوه. یو ځل څو ورځې په لرې ځایونو کې وم او د مقاومت ځینې لښکرې او د عراقیانو رول مې څېړه. دغه کور ته را وګرځېدم او زښته ستړی وم. مازدیګر وو، قرآنکریم مې را واخیست او ځینې آیات مې تلاوت کړل، تر ماښامه پاتې شوم. د دغه ملګري مېرمنې به خواړه راته تیارول. کله چې د لمانځه وخت راغی، قرآنکریم مې بند کړ او د لمانځه ځای ته مې مخه کړه، د کور څښتن له بهره په منډه منډه

را روان و او ناري یې وهلې: راغلل، دا عبارت یې څو ځله تکرار کړ. ومې پوښتل چې څوک به وي، ځواب یې را کړ: امریکایان.

سملاسي سمځې ته کوز شوم، له څو دقیقو وروسته امریکایانو زما ځای پیدا کړ، ېې له دې چې مقاومت ورسره وکړم ویې نیولم. بلکې ما هم مقاومت نه ورسره کاوه، ځکه زه رهبر وم او دوی پوځیان وو. دا معقوله نه وه چې زه دې ورسره جنګېدلی وای، یو، دوه مې ترې وژلي وای او بیا یې زه وژلی وای. دا له رهبرۍ څخه د تخلیې په مانا ده. ولس پر مونږ د رهبر باور کاوه نه د یوه پوځي. خو که بوش ورسره وای، نو بیا به هرو مرو تر بریا یا مرګه ورسره جنګېدم... زما له نیول کېدو وړاندې زما د ملګري د کور د څښتن په اړه ځینې کتنې راته پیدا شوې. له نیولو یوه اونۍ وړاندې چورتي راته ښکاره شو. د مخ رنګ یې اوښت او چلند یې غیر طبیعي و. خو دا چې ما ډېر باور پرې درلود، هېڅ شک مې نه پرې کاوه چې غدر دې را سره وکړي. کله نا کله به ډارېدلی او هک پک راته ښکاره شو. له بده مرغه چې د نفس یې ومنله او د شیطان پیروي یې وکړه، کېدای شي د امریکایانو د ژمنې د غنیمت له امله یې کړی وي. خو ما هومره مال نه درلود چې څوک د یې په اړه خیانت را سره وکړي. له ما سره ټول یو ملیون او دوه سوه او اتیا زره دینار وو، چې د مقاومت ځینې عملیات مې پرې اداره کول... نو ځکه، تاسې باید عراقیان خبر کړئ، چې قیس نامق او د هغه وروڼو غداري او خیانت را سره وکړ.

"همدا راز ما ته د نشې راکول یې یو مخ ردوم. دا د امریکایي کیوبایي سریال یوه برخه ده. حقیقت دا دی چې زه نشه نه وم، خوراک او څښاک مې هم نه کول، نه د نیولو په لومړیو ورځو کې او نه هم وروسته. دا چې ځینې پوښتنه کوي چې زه یې متحده‌ایالاتو ته بیولی یم، نو ما داسې څه نه دي خوړلي چې حافظه دي له لاسه ورکړم، نه مې کومه خوب راوړونکې ماده خوړلې. دویم ځای ته له راتلو پرته زما ځای نه دی بدل شوی، په لومړیو کې د بغداد ساعت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته نږدې په لومړي زندان کې وم. دا هم ردوم چې زه يې د سانټيکو جزيرې ته لېږدولی يم. يوازيني ځای ته چې زه سږ کال لېږدول شوی يم، هغه د ابن سينا روغتون دی، زما د دردولو لپاره يې له بېهوښۍ پرته زما جراحي عمليات وکړل، خو ما په لوی صبر سره تحمل وکړ. دوی غوښتل چې ما کمزوری کړي، خو زه له عملياتو را ولاړ شوم او په طبيعي شکل روان شوم. پر ما د دوی شوی ظلم مې ننګاوه او ورت ته مې وويل ايا دا مو انسانيت او ډيموکراسي ده... نور کله نا کله به چې زما د روغتيايي حالت غوښتنه کوله، نو روغتون ته به يې وړم. زه بيا وايم چې زه په عراق کې زېږېدلی يم، په عراق کې به پاتې کېږم او د ولس په منځ کې به مرم. له زندانه به يوازې هغه لوري ته وځم چې الله راته ټاکلی دی.

"زما د نيولو نېټه، په هغې ورځ وه چې زه د نوموړي ملګري کور ته راغلم د ۱۲/۱۲/۲۰۰۳ نېټه، د مانښام له لمانځه مخکې ونيول شوم. د کجورو د ونې او د کجورو انځور چې امريکايانو ځرګند کړی و، او ډېرېو ځکه رد کړ چې زه د ژمي په موسم کې وم، نو هغه رښتينی و. دا څه نادره خبره نه ده. په عراق کې د کجورو ښلې ونې دي چې د ځينو مېوې وروسته پخېږي او ځينو ته يې ځښتنان اړتيا نه لري نو د زينت لپاره يې په کې پرېږدي. د محکمه کولو په يوه ناسته کې د ولسمشر صدام حسين غږيز باوري ثبت را سره دی چې دی د هغو کسانو نومونه اخلي چې غدر يې ورسره کړی. مونږ په خپل ځای پوښتنه کوو چې ايا داسې کسان هم وو چې ولسمشر نه پېژندل او د نوموړي غدار او امريکايانو تر منځ يې رابطه کوله؟

نيول، خورول او لومړني ليدونکي

"کله چې يې زه په مستقيم ډول ونيولم، وامې ورېدل چې يوه ويل: ولسمشر بوش سلام کاوه. بيا امريکايي ژباړن په عراقي لهجه خبرې وکړې، ښه يې ووهلم او سپکې او سپورې يې راته وکړې. ځينو نورو امريکايي پوځيانو په کنداغونو وهلم. بيا يې بغداد ته په الوتکه کې يووړم، په نامعقوله طريقه يې عذاب راکاوه. ږېره او د سر وېښتان مې اوږده وو. زما د معاينه کولو لپاره يې ډاکټر راووست، ما خپلې ژامې ته اشاره وکړه، فکر مې کاوه چې ژامه به مې د سختو وهلو له امله ماته شوې وي. د سخت عذاب په پايله کې د سر پر پوستکي باندې رامنځته شوې پرسوبونه يې هم وپلټل. دوی ډېر سپک کړی وم، هغه ځای هېڅکله اسانه نه و. بيا يې زما وېښتان او ږېره را وخرېيل. درې کسان يې راوستل، عدنان الباجه جي مې په کې وپېژاند، ځکه هغه د عراق د بهرنيو چارو پخوانی وزير او سياسي سړی و. عدنان وپوښتلم: صدامه پر عراق رڅه وکړل؟ ما هم ترې وپوښتل: ولې له دوی سره راغلی يې، ته خو سياسي سړی يې او تاريخ لرې؟

"بيا يې بل کس راووست، خبرې يې ونه کړې. دوی ويل چې احمد الجلبي دی.

خو درېيم کس، موفق الربيعي و، چې له پنجرو بهر پاتې شو، زما او دده تر منځ ترلې سيخونه وو. ګرځېد را ګرځېد او ويل يې: پر تا د لعنت وي صدامه، نورې سپکې سپورې يې هم وکړې. بيا يې پوښتنه را ځخه وکړه: اوس سړک نه وتلی شې؟ له ځايه را پورته شوم چې ښه درس ورکړم، خو امريکايانو ونيولم. ما ورته وويل: دا زما ولس دی، هر وخت ور وتلی شم او ورسره مخامخ کېدی شم، خو زه تا ننګوم، ته سړک ته ور ووځه. وروسته بيا لکه تاسو چې وکتل، قاضي جوحي وليدم. له دغو او امريکايي ساتونکو او افسرانو پرته بل چا نه يم ليدلی. سره صليب هم درې ځله وليدم، زه ترې خواشينی وم،

(c) ketabton.com: The Digital Library

څکه دوی د جنیف د ټرونونو مطابق کار نه کاوه. د دوی لیدنو ما ته ګټه نه کوله. که یې همداسې دوام کړی وای، نو ما به یې لیدنې ته رغبت نه وای ښودلای. دوه پیغامونه یې را کړل چې په یوه یې نېټه هم وه د ۲۰۰۴م اګست. چې دا د ټهر پیغام په څېر و، اویا سلنه منځ پانګه (محتوا) یې حذف شوې وه... "ستا د هغې پوښتنې په ځواب کې باید ووایم چې که مې له کوم ملګري سره کتلي وي، له یوه سره مې هم نه دي لیدلي، نه یې زندان او نه یې احوال را معلوم دی. څه موده وړاندې امریکایي افسرانو راته وویل، چې زما د تره زوی علي حسن المجید ویل چې زه زړور نه وم. څو ځله یې دا خبره وکړه، ما ځان پرې واچاوه، دا خبرې مې د فتنې لپاره وګڼلې، چې په څېړنه کې یو ډول استدراج دی، باید ترې ووېرېږو.

"امریکایانو به په څېړنو کې تل د اتمي وسلو د ځای په اړه پوښتلم. ما به ورته ویل چې له ځانونو مو پوښتنه وکړئ، تاسې ښه پوهېږئ چې که له ما سره اتمي وسله وای، نو پر عراق یرغل او نیواک ته به را وړاندې شوي نه وای. بیا یې زما د ډېرو مالونو د پټنځي په اړه پوښتنه وکړه، زه یې تورن کړم چې زما حساب ۳۶ ملیارده ډالرو ته رسېدلی، نو ما ورته وویل: د نړۍ بانکونه یو یو ولټوئ، تر ځانونو لاندې ځمکه واړوئ، هېڅ به هم ونه مومئ، ځکه تاسو پوهېږئ چې صدام حسین رښتیني او وهمي اکونټونه نه لري. تاسې زما د کورنۍ په وضعیت پوهېږئ، هغوی ته د الله نېکه بدله ورکړي چې زما کورنۍ یې ساتلې او پاللې ده.

ډېرې سپکې پوښتنې یې را ځخه وکړې، د څېړنې په ترڅ کې مې د دوی تېروتنه احساسوله او دا چې دوی د سرېښو په رښتیني ډنډ کې دي. نو ځکه به مې داسې موندل، چې د خپل مخ د اوبو ساتلو لپاره د هرې حللارې په لټه کې دي."

د ولسمشر بندخونه

کله چې ولسمشر د خپلو بندي کېدو کیسه وکړه، چې سمځې ته ور کوز شوی وو، له ما سره شک پیدا شو چې له کوره بهر همداسې نامعلومه کړۍ شته چې ولسمشر پرې خبر نه دی، ځکه د امریکایانو پر راتګ د ده خبرېدل او سمځې نه ورکښته کېدل له لسو دقیقو کم وخت نه نیسي، او له سمځې څخه د بل له مرسني پرته نه شي را ایستل کېدی، لکه څرنګه چې امریکایانو هغه کنده نیکاره کړې وه چې ولسمشر په کې پټ و (که یې بدله کړې نه وي)، یو ووړ د دنه کېدو ځای و او یوه پټنځای ته ورغلی و. له ولسمشر سره د بد چلند لپاره یې ولسمشر پټنځای ته د ننوتو په ځای کې اېښی و، خپله په پټنځي کې نه و، بیا یې زښته په وحشي ډول وهلی و، چې له کبله یې توازن له لاسه ورکړی و، ولسمشر اویاوو کلونو ته نږدې و، بېهوښه لوېدلی و. بیا یې په تکریت کې هوایي اډې ته وړی و، بیا یې ژر بغداد ته لېږدولی و. د تمثیل فصلونه یې د ده په داسې طریقه را څرګندولو پوره کړل، چې نړۍ ولیده، ډاکټر یې ژامه معاینه کوله، وروسته له دې چې پر مخ یې سختې ضربې خوړلې وې، داکټر ته یې د ژامې له روغوالي څخه د تاکید لپاره اشاره کړې وه. همدا راز ډاکټر یې د سر په پوستکي کې پاڑسوبونه کتل. کله چې مې ترې پوښتنه وکړه، چې که په همدې وخت کې یا وروسته بېهوښه کړی شوی وي، منفي ځواب یې راکړ او په قاطع ډول یې رد کړه: "له داسې وحشي ځور سره مخ شوم، چې لاره مې ورکه کړې وه". نو ځکه د غدر او خیانت موضوع ډېر درداوه.

ولسمشر د خپل زندان پر ځای او تفصیلاتو پوهېده. لکه څرنګه چې ده ویل هغه داسې وو:

"د کوټې مساحت ۵ په ۳ متره کې و، لوړې له چت سره نښتې کړکۍ یې درلودې. په یوه کونج کې یې حمام او کمود وو. هره ورځ به یې یو ساعت بوره تالار ته وړم چې ۵ په ۱۰ متره کې مساحت یې درلود، چت یې کرکین و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې اسمان به مې تري"لید، خو د اوسپنې څادر یې پرې اېښی وو او دوه متره خای یې ماته خالي پرېښی و، د چاودنو غږونه او د الوتکو غرهار به مې اورېده. هر سهار به یې ژورې کندې (کوهي) ته ایستلم، ځکه هغه د یوسف د څاه په څېر و، د نور په کور پسې و. لوړ دېوالونه یې درلودل، له ۱۰ په ۲۵ متره کې ځمکې څخه یې زیاته نه وه نیولې، د اوسپنیزو چوکاټونو څخه جوړو کړکیو باندې پوښل شوې وه، خېمه پرې پرته وه او یو څه خای یې لوخ پرېښی و، چې اسمان تري وویني. دغه خای ته به یې له څلورو اوسپنیزو دروازو وروسته راوړم...

"ما به پوښتنه کوله: ایا بندي د دې پروا لري چې بند د کړکۍ ولري یا یې ونه لري، یا د هغه دروازې چې دی تري تېرېږي پنځه وي یا لس او یا یوه وي... تاسې زما پر صبر خبر یاست. دا د نېکیو ثواب او د بدیو کفاره ده. او د الله په ژمنه حمد وایو."

وخت ژر ژر تېرېده، ساعت ته له کتلو وېرېدم. وېرېدم چې افسر به راشي او وبه وایي چې وخت پای ته ورسېد. هیله مې درلوده چې د یو څه مودې لپاره د ساعت عقربې ودرېږي. خو وخت روان و او په تېزۍ روان و. نه زمونږ او نه زمونږ د دنیې شوق په کیسه کې و... دا به نو څنګه وخت و چې له ولسمشر صدام حسین سره تړلی و.

د قرانکریم او کورنۍ تر منځ

ولسمشر ته مې له کوره قرانکریم راوړی و، مننه یې را څخه وکړه. د ده په لاس کې د قرآنکریم مې یو کونج سوځلی ولید. له ولسمشر څخه مې د هغه په اړه وپوښتل، راته وې ویل:

"له نیول کېدو څو ورځې وروسته یې له ما څخه زما طبي عینکې واخیستې، نه پوهېږم څه کړې به یې وي. او له دغه قرآنکریم سره کیسه لرم. کله به مې چې له خلکو سره په ببلو ولایتونو او ځایونو کې کتل، نو د کور په ټولو کوټو کې

مې د قران اېښودلو امر وکړ. له بندي کېدو وروسته یې داسې ځای ته راوړم، چې دننه کمود په کې نه وو، نو قضاء حاجت لپاره مې وتل وغوښتل. لکه د نل په څېر یې سترګې په یوه ټوټه را وتړلې، خو ما کولای شوای چې وویني. په اوسني ځای پسې تړلي یوه وران ځای ته یې بوتلم، چې د بمبار له املې وران شوی و، دغه مصحف مې هلته پر خمکه پروت وموند او یو کونج یې اور سوځلی و. په موندلو یې ډېر خوښ شوم، اجازه یې راکړه چې را وا یې خلم. په کوټه کې پوه شوم، چې لومړی او هغه مخ یې نه شته چې د (الفاتحې) سورت په کې دی، د بمبار له املې پرې شوی دی. را سره خوږه حلوا مې را واخیسته او په لاړو مې لنده کړه او د کمو مخونو پر ځای مې بسم الله او د الفاتحې سورت پرې ولیکل. او اوس همدغه مصحف لولم، ډېر پرې ویاړم، ځکه زما مخکنی مصحف دی، د ده په اړه هغه وختونه را یادېږي، چې مونږ څنګه وو او عراق څنګه و... الحمد لله... په هر حال الحمد لله."

دله امریکایي افسر متوجه کړو چې له پنځلس دقیقو زیات وخت نه دی پاتې. له ولسمشره مې وپوښتل، که غواړي چې کورنۍ ته یې پیغام یوسم، خواب یې راکړ:

"که ته زما کورنۍ څلور یا پنځه کسه ګڼې، نو زه درته وایم چې ټول عراق او عربي امت زما کورنۍ ده. زما سلام د فلسطین، عراق او اردن ولس، ټول امت او د انسانیت ټولو خیر غوښتونکو ته ورسوه. که یې زما وړې کورنۍ ته رسوې هم پروا نه لري. ستا ټولو ملګرو، کورنۍ او هغې مور ته چې ته یې زېږولی یې ورسوه. زما له لورې یې پر سر ښکل کړه او پر ځان پام کوه."

* * *

پاڼې مې را ټولې کړې، د الله په امانې غېږه مې ورکړه او لاسونه مې ښکل کړل. سخت دردېدم چې دی مې پرېښود... دوه زړی وم، دندې مې غوښتل چې پرې یې بردم او د عراق په خاوره کې روزل شوي انسانیت او د ولسمشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوستی مې غوښتل چې ورسره پاتې شم. له ځانه مې پوښتل، ځنګه یې د یرغلګرو په منځ کې پریږدم او ځان پر دې تېر باسم چې هغه په خپله اراده، کلکوالي، عراق ته په ټولو لاسته راوړنو کې ازاد دی، هغه عراق چې ولسمشر پرې مین و، له دغې مینې پرته یې بل څه نه درلودل. عراق یې په وینه کې و... لوی رهبر له میدانه نه تښتېد... په بانکونو کې یې د ده پیسې ونه موندلې... رښتیا یې ورته ویلي وو، چې په عراق کې د ډله ییزو وژلو وسله نه شته، ده رښتیا ویلي وو، خو هغوی دروغجن ګانې....

کله مې چې الله په امانې تړې اخیسته، په پلرنۍ ژبه او طبیعت یې راته وویل: "د الله ستاینه کوم چې درېیم بچی یې راکړ. بیا وایم چې کورنۍ او ماشومانو ته د زما سلامونه ورسوه، د مور سر د ښکل کړه او ورته ووایه: یو زړور سړی د زېرولی دی. ځکه ستا او ملګرو دنده ډېره سخته او خطرناکه ده... بچیه الله د ستا ملاتړ وکړي او په الله د سپارم."...

ځان مې په واک کې نه و... اوښکې را باندې را روانې وې، د دجلې او فرات خوند او صافوالی مې په کې احساساوه. له ځانه سره مې وویل: دا ستا لپاره وفا ده. پر تا ویاړم. له تا څخه به دفاع کوم، که د سر په بیه راته پرې وځي هم. کله چې له ولسمشره را ووتم، امریکایي افسر را څخه وغوښتل چې هماغه موټر ته ورشم، چې د نظامي ملاتړ په موخه د نورو موټرو په منځ کې ولاړ و. د راګرځېدو په لاره کې، موټر ودرېد، لوړ امریکایي افسر راغی، سور مخ یې و، له ولسمشر سره یې زما د لیدنې په اړه پوښتنه وکړه، ځان او رتبه یې را وپېژنده چې د زندان مشر دی. غوښتل مې چې ور کښته شم او د ولسمشر په اړه خبرې ورسره وکړم. خو ده ونه منله، ځو د زندان ځای په ډاګه نه کړم او وې ویل: په لیدنه کې به ستا دنده اسانه کړو، خو هېڅ چا ته به یې ځای نه ښیي، د عراق اسمان له مصنوعي سپوږمکیو ډک دی، مونږ وېرېږو چې ځینې دولتونه یې د ځای په اړه ځینو نورو ته معلومات ورنه کړي، چې شونې ده د

زندان ځای په ښه کړي، چې بیا به ټول مسئولیت ستا پر غاړه وي. ما ورغبرګه کړه چې د دغه سړي ژوند ما او د عراق ولس ته تر تاسې ډېر مهم دی. بیا مې له امریکایي څېړنځونو څخه شکایت ورته وکړ، چې په مطلوب وخت کې ولسمشر ته په رسېدو کې ستونزې راته پېښوي. د موبایل شخصي شمېره یې راکړه چې د اړتیا په وخت کې ورسره په اړیکه کې شم.

له دې لیدنې وروسته امریکایانو اعلان وکړ چې د ولسمشر بندځای یې الوزولی دی او ځای یې ور بدل کړی دی. بیا یې د اړیکې هغه کرښه هم پرې کړه چې امریکایي افسر راکړې وه. ورپسې معلوم شول چې امریکایانو نه د ولسمشر ځای الوزولی او نه یې بدل کړی دی، بلکې یو څه بدلونونه یې په کې را منځته کړي دي. لکه د ځای د نښو د پټولو لپاره یې ځینې شکلونه او توکي پرې ایښي دي. زه ولسمشر پر دې خبر کړم او وې ویل: "ځای هماغه ځای دی، د نور بحیره، خو د پټولو لپاره یې برسېره څه پرې ایښي دي."

مشر او د ټلیفون کارول

کله چې ولسمشر بندي وو او زه ورسره نږدې وم، پرې پوه شوم چې د امنیتي لاملونو له کبله یې د ټلیفون کارول نه خوښول، په ځانګړې ډول له ۱۹۹۰م کال وروسته، چې د عراق اسمان مصنوعي سپوږمکیو نیولی و او امریکایي او د دښمن د تجسس آلې په کې خپرې شوې وې. راته وې ویل، چې مونږ باید له ټلیفون سره ډېر پام وکړو، او وې ویل: "له ۱۹۹۰م کال وروسته مې نه یادېږي چې له ډېر مجبوریته پرته د ما ټلیفون کارولی وي، چې یا به وخت تنګ و یا به انساني قضیه وه. خو په نورو قضیو او دندو کې مې په رهبري کې له مشرانو او سکرتر سره وییزه او لیکنیزه وینا کاروله."

ولسمشر د جنګ په حالت کې د ټلیفون بالخصوص د ستلایټ پر خطر ټینګار کاوه، "ځکه چې د دښمن چمتووالي په استخباراتي معلوماتو ولاړ دی،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د جګړې په میدان کې یې د اړیکو د وسایلو له لارې ترلاسه کوي. څکه پوځونه په شفري خبرو اعتماد کوي، څو د دښمن جاسوسي شنډه کړي... ان د رهبرۍ په ټولنو کې مې هم نه یادږي چې ما د د را ټولېدو لپاره یا په رهبرۍ کې د ورونو د حضور لپاره ټلیفون کارولی وي. سکرتر ته به مې د لیکلو یا ویلو له لارې دا کار بشپړاوه."

نهم څپرکی

صدام حسین

او د ۲۰۰۱ کال د سپټمبر د ۱۱مې پېښې

څو ځلې وپوښتل شوم، چې د ۹/۱۱ د مصیبت په اړه مو ولې بوش ته تسلیت ور ونه لېږه؟ زما ځواب دا و، چې دا کار د عراق او عراقیانو په حق کې جرم و. د بوش الوتکو په عراق کې ټول شته په نښه کول او ورانول. ماشومان، ښځې او سپین ږیري عراقیان یې وژل. داسې ظالمانه بندیز یې پر عراق لګولی و، چې له امله یې له یو نیم میلیونه زیات عراقیان قرباني شول. پر ماشومانو شیدې حرامې شوې، د مدرسو پر زده کوونکو کتابچې، پنسلونه او نور ودرېدل.

درهبریت ورونو ته مې وویل: که صدام تسلیت ور ولېږي، نو دا به د عراق او انسانیت په حق کې کمی نه وي، یا به کمزوري او نفاق نه بلل کېږي؟

په داسې حال کې چې مونږ کمزوري او منافقین نه یو. د دې په بدل کې مو موافقه وکړه چې د لومړي وزیر نایب استاذ طارق زمونږ ملګري کلارک او د هغه په واسطه غمجنو کورنیو ته د عراق د حکومت له لوري تسلیت ور ولېږي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

له ولسمشر سره مو یوه په بله پسې لیدنې وکړې، په هره لیدنه کې به مو له مخکنۍ څخه شوق ډېرېده، پوښتنو مې په سر کې ګڼه ګوڼه جوړه کړې وه، په ځانګړي ډول د هغو پېښو په اړه چې پر عراق او نړۍ تېرې شوې او د عراق پر ضد راغونډېدل ډېر شول.

له ولسمشره مې وپوښتل: د سپټمبر زلزله، چې د نه ماتېدونکي هېواد متحده ایالاتو په منځ کې وشوه. او مونږ باور درلود چې یو مېړی یې هم له پولو نه شي تېرېدی... ایا د سپټمبر زلزله د هغه روان حالت لپاره پرده نه وه چې ور پسې پر افغانستان او بیا پر عراق برید وشو؟

ولسمشر لرې وکتل، لکه د سترګو په وړاندې چې پېښې لولي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ما د هغې ورځې په بیګا کې په یوه ځانګړي ځای کې لامبو کوله. سیمه ګڼو ونو پوښلې وه او ما به داسې ځای ډېر خوښاوه، تر کانکریټي چتونو لاندې او په دفترونو کې د کښېناستو طاقت مې نه درلود. یو خپلوان مې لامبو وهلو ته راوبللم، خو هغه دا غوره وګڼله چې د کښېناستو لپاره په ځانګړي ځای کې کښېني. زه په اوبو کې تلم راتلم، چې د تلویزیون غږ مې واورېد، یوه ناسته وویل چې څه لکه چې پېښ شوي دي. ناڅاپه یو پیغام راوړونکی راغی، لکه غوښتل چې کیسه ترې وپوښتم. زما چې څومره په یاد دی ماښام شپږ نیمې بجې شا او خوا وې. ترې و مې پوښتل چې څه غواړي. ده وویل: ښاغلیه، له خبرونو څخه مو واورېدل چې پر امریکا د الوتکو په واسطه برید شوی، اوس یې د ټلوېزیون په سکرین ښیي... ما لامبو پسې وکړه. له نیم ساعت وروسته را وختم او جامې مې واغوستې، بیا مې چای وڅښه.

"په همدې وخت کې ځینې انډیوالان راغلل، ما غږ ورته نیولی و ټول له نادره پېښې غږېدل. تر همدې وخته مې لا پېښه نه وه لیدلې. کښېناستم له دوی سره مې خاړله، له یوه مې واورېدل چې ویل یې دا پلان شوې لوبه ده، او هغه الوتکې چې برجونه یې په نښه کړل، په ځانګړو مسافو روانې وې. بل ویل چې هغه تجارتي الوتکې وې. ځینو به څه او څه ور زیات کړل. ما یوازې غږ نیولی و. کله مې چې خلک ولیدل چې وېرېدلي روان دي، له ځان سره مې وویل، چې د دغو خوارانو څه ګناه ده.

صدام حسین: د ۹/۱۱ کار ناسم او بې عذره دی

"د ماسخټن ډوډۍ مې له مېلمنو سره وخوړه، د پېښې ځای د تلوېزیون په سکرین کې تکرارېده. ما وویل، دا عجیبه پېښه ده، قربانیان یې بې ګناه دي، دا ټېرۍ که هر لوري کړې وي، ناسم دی او هېڅ عذر نه منل کېږي. ان که یو څوک له امریکایي اداري سره مخالف هم وي، نو د دغو بې ګناه وګړو څه ګناه وه. او ومې ویل زه هیله لرم چې متحده‌ایالات هم لکه د شوروي اتحاد

غوندې ګډوډه او بېله شي، کېدی شي کړکېچونه په کې را منځته شي... دا هیله مې له ډېره وخته را پدېخوا درلوده، ما ویل چې د کمزورۍ او سقوط لامل به اقتصاد وي، متحده‌ایالاتو په خپل اقتصاد کې پراخې کړې و، او دا پراخې یې نه شوې تحمل کولې، ځکه ځان یې په داسې اقتصادي لار ورکونو کې دننه کړې و، چې ورته اړه نه وه. ما ویل هیله لرم چې د دې سقوط او کمزورۍ په پایله کې ځینې ایالتونه له مرکزه بېل شي. دا مې هیله وه چې یو وخت پېښ شي. خو دا چې امریکا د له دننه په داسې لاره ووهله شي، دا نو یا ګران کار و، چا یې د پېښېدو خیال هم نه و کړی.

"کله چې د حق د ځښتن، حق ضایع شي، د قضیې قانونیت، د ملتونو تعاون او تایید ترې ورکېږي، بیا نو دغسې ترهګریز بریدونه کوي. د داسې کارونو پلانوونکي خپلو غوښتنو ته نه رسېږي، تل سرچپه ورسره کېږي. په هغه وخت کې مې وویل، چې دا ورځ نو ډېره سخته وي، لومړی به د کوونکي هویت یا دهغه شاته ولاړ لوری په ډاګه کوي. سره له دې چې پرمختللي وسایل به لري، خو شونې نه ده چې متحده‌ایالات د چټکې پایلې ته ورسېږي. خو دا هیله را سره وه چې د دغه کار کوونکي به ژر پیدا کړي، خو د مصیبت شاته اصلي او ریښتینی کس به بربنډ نه کړي. یو معلوم لوری به یې مسئولیت پر غاړه اخلي، لکه د هر ځل په څېر. نو دغه اعتراف به د څېرنو ستړیا پرې اسانه کړي. امریکا او اسرائیلو پر هغه مقاومت کوونکي د "ترهګر" نوم ږدي چې د غصب شوي حق لپاره مبارزه کوي، او دې کار ته یې نړیوال قانون اجازه ورکړې ده، چې د نیواک وال پر ضد عملیات د ملل متحد ټولو قوانینو ته په کتو قانوني عملیات دي. خو نن زه د نیواک وال په ضد قانوني مقاومت او د داسې ټکو رااچوونکو تر منځ ګډوډي ګورم، پر ټولو د "ترهګرو" نوم اطلاقېږي، چې په دې کار کې د شرعي مقاومت د حق په اړه د مفاهیمو ګډوډی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کله مې چې وکتل چې حاضر کسان د دې ټکې په اړه زما د نظر په تمه دي، نو ما ورته وویل، زه به یوازې د انتحاریانو په اړه درته ووایم، چې دا الوتکې یې پټې کړې او انتحار یې پرې کړی. دا په دې مانا ده چې دغو کسانو د لوی ظلم احساس کاوه، د ډېر لوی ظلم، چې د متحده‌ایالاتو د دریځ له امله پر دوی یا د دوی پر کورنیو شوی. که مال دې ته اړ کړي وی لکه څرنګه چې ځینې وایي چې مال ورکوي، نو مال د روح په بدل کې ځوک نه اخلي، ځکه له مرګه وروسته مال دوی ته ګټه نه کوي. نو وایم چې دغه کسان په اجاره نه وو نیول شوي... خو پر دوی د شوي ظلم له امله دوی دې کینې او د غچ اخیستلو مینې ته اړ کړي دي، لکه څرنګه چې وایي د ظلم پایله ډېره ناوړه وي، یوازینی شی دی چې غچ ته یو کس مجبوروي. خو له بده مرغه، د هغو بې ګناهانو په اړه پوښتنه کوم چې په دې ټکه کې یې وینې توی شوي... ایا امریکا به دا درک کړي وي چې د دې د ظالم سیاست له امله ډېری کسان داسې شوي چې انتحار وکړي.

"زه د امریکایي استخباراتو له وسایلو څخه هیله لرم، مخکې له دې چې د دغو "ترهګرو انتحاریانو" په اړه خبرې وکړي، باید د دوی شاته ولاړو هغو کسانو ته پاملرنه وکړي، چې دوی یې دغه ځای ته رسولي دي. زه شک من یم چې استخباراتو ته به بشپړ حقیقت معلوم وي، ځکه‌ای شي په اصلي لوري سترګې پټې کړي او تور یې په یوې ترهګرې ډلې پورې کړي.

"په هر حال، راتلونکې ورځې باید حقیقتونه برښنا کړي، ځکه ناشونې ده چې د څو ساعتونو په جریان کې په چټکی سره د هغه لوری تورن کړي چې د دې خطرناک کار شاته ولاړ دی، او امریکایي ولس یې په نښه کړ. هغه ولس چې د تېرې کوونکي اداړې په کارونو نه راضي کېږي.

"د دغسې عملیاتو شاته پټ لاسونه وي. په معلومو ګټو سره را ټول وي، او دا اسانه نه ده چې استخبارات د د دې جریمې بشپړ ګډونکي برښنا کړي...

مهمه دا ده چې امریکایي اداره پند تړې واخلي او له خپل سیاست او پر بڼریت له خورونې څخه واوړي، د بشر طاقت هم پوله لري. او پر انتحاري کړنو ولکه نه شي کېدای، دا اخرینه کړی وي، چې پر یو چا ډېر ظلم وشي، نو د غچ لپاره داسې کار ته مخه کوي. امریکا ته دا ګټه نه کوي چې ژر تور پورې کړي او غبرګون وښیي، ځکه که دا د غچ په فکر کې شي، نو بیا به ملتونه له دې څخه ډېر غچ واخلي. په هر حال، بیړه نه کوو، راتلونکې ورځې به حقیقت برښنا کړي.

ډېره اغېزه یې راباندې وکړه، کله چې انسانیت ورانېږي، بې ګناهان وژل کېږي، نو دردېږم.

"دا مو پرون د مصیبت د پېښېدو په ورځ ویلي وو. نن ورځ هم هماغسې وایو چې د امریکایي اداړې ظلم او طغیان به خلک مجبوره کړي چې غچ تړې واخلي، هغه که په همدې لاره وي یا په بله.

موږ د هرې ترهګریزې کړنې مخالف یو، هغه که د دولتونو له لوري وي یا د افرادو له لوري... خو زه په باور سره دا ویلای شم چې هغه د امریکایي استخباراتو کار و، چې تر شا یې صهیونیت و، دا کار یې ځکه وکړ، څو د بانګو د چور او پر نورو د واک چلولو لپاره امریکا او د هغې ولس پر ویدو بې ګناه هېوادونو تېرې ته مجبور کړي. او دا ډېر په پاملرنې سره پلان شوی و، ځکه د القاعدې ډله په افغانستان کې امریکا د شورویانو پر ضد جوړه کړې وه. له دې (د سپټمبر د ۱۱ له) ټکې (مصیبت) څخه یې پر افغانستان او عراق دبرید او نیواک لپاره کار واخیست."

یا ولسمشر څه موده چوپ شو، ما هم سترګې را پورته کړې... ده ما ته کتل، خو زه پوهېدم چې ذهن یې هلته په عراق کې دی. په سترګو کې یې د غم نښې ښکارېدې او وې ویل:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"بې ګناه ټولنيزې وژنې او ورانونې څنګه وي، سره له دې چې د عراق اصيل او کريم ولس وځېرل شو او وځارل شو... ايا دا د يوه دولت ترهګري نه ده، يوه منظمه ترهګري نه ده چې امريکا يې زمونږ او د هر ازادۍ ته ټرې ولس پر ضد چلوي؟."

د ولسمشر له دې عبارت وروسته مې هغه را ياد شول، چې د ۲۰۰۱م کال له سپټمبر را پدېخوا متحده‌ايالاتو کول، څو يو داسې دليل وموميِ چې ولسمشر صدام حسين له القاعدې سره وټړي. دا څرګندونه په سپينه مانۍ کې له ترهګرۍ سره د مبارزې د ادارې پخواني مسئول ريچارډ کلارک هم کړې وه. د ۲۱/۳/۲۰۰۴ کې يې "د ټولو دښمنانو په مقابله کې" د کتاب له راوتلو وروسته او له CBS NEWS سره په ليدنه کې يې دا څرګندونه کړې چې د ۹/۱۱ نېټې وروسته بوش ټرې وغوښتل چې د دې پېښو او ولسمشر صدام حسين تر منځ د ټړونې څېړنه وکړي، سره له دې چې ده ورته ويلي وو چې هېڅ اړيکه نه سره لري، له پېښې وروسته په مستقيم ډول رامزفيلډ دې ته لاره برابروله چې پر عراق برید وشي. خو بوش ټرې غوښتل چې څېړنه وکړي، څو داسې ټړونې پيدا شي چې عراق په دې پېښو کې ښکېل کړي "بوش را څخه غوښتل چې داسې بيان ورته راوړم، چې په هغه کې ويل شوي وي چې عراق دا کار کړی."

لسم څپرکی

دولت او اپوزيسيون

دا معلومه خبره ده چې د هر دولت رئيس، د قوانينو او دستورونو مطابق څېنې محدود صلاحيتونه او دندې لري دا صلاحيتونه له ولسمشر څخه د هرې وړې او غټې مسئلې او هر څه مسئول کس نه جوړوي، په ځانګړي ډول د ولسمشر قانوني واکونه معلوم دي، چې دی د "ځاياناستي" يا "د ناحيې د مدير" يا د "ترافيک" دنده نه شي کولای، چې په ډېرو دقيقو معلوماتو هم خان خبر کړي. د کروېر په عسکري زندان کې مې له ولسمشر صدام حسين سره د عراقي مخالفينو په اړه اوږدې خبرې وکړې، او د هغو تېروتنو په اړه چې د ډېرو کسانو د ځور لامل وې او ولسمشر ته يې قضيې نه وې رسېدلې. په دې موضوع کې نه څرګند غږېده. ولسمشر ويل:

"هر سياسي نظام د نظر مخالفين لري، هغه که د قوانينو په اړه وي يا د موسسو په اړه، يا آن د دولت تر داخلي او بهرني سياست پورې لا غځېږي. دغسې مخالفين چې تر څو د دولت په چوکاټ او قوانينو کې وي، درناوی يې کوو. له ډېرو عراقي ملي شخصيتونو سره مو د نظر اختلاف درلود، خو په ډېرو چارو کې مو ګډ کار سره کاوه. ځکه د داسې مخالفينو موخه ملي وي، او عراقيانو چې تر څو له بهرني مرسته نه وي غوښتې، نو ډېر د عزت وړ وي."

له ولسمشر سره مې د ځينو داسې کسانو يادونه وکړه چې په هغوی کې ملي مخالفين "د ملي ائتلاف جبهه" چې دکتور عبدالجبار الکبيسي يې مشري کوله، چې بيا پر عراق د امريکا له يرغل سره او له پردېو څخه له ځواک غوښتلو سره هم مخالف و. دلته ولسمشر وويل: "زما سلام ټولو ته ورسوه او انلاتو عوني القلمجي، نوري المرادي او هارون محمد ته يې هم ورسوه."

(c) ketabton.com: The Digital Library

"که امریکایي بربد نه وای شوی، نو نړدې و چې عراق ته د خدمت لپاره د ځینو مخالفینو له مشرانو سره ګډ دریځ ته رسېدلي وای. د مخالفت داسې پروژه، یوه ملي پروژه ده، چې له بهرني ځواک او ایجنټانو سره اړیکه نه لري. دوی په ښکاره کار کوي، دوی او نورو ټولو ته مونږ باید درناوی ولرو. خو ځوک چې د ځان لپاره کار کوي او له بهرنیو ایجنټانو سره اړیکه لري، له پولو بهر په پټه کار کوي، چې ځینې یې ځان دیني هم نوموي، د عراق او عربو له دښمنانو سره اړیکې ټینګوي، ایران او نورو ته کار کوي، نو هغوی ته زمونږ په منځ کې ځای نه شته، خو که یې ځانونه اصلاح کړل، د هېواد له ګټو سره یې پروژه وټرله، په ښکاره یې کار وکړ، له بهرنیانو سره یې ټولې اړیکې وشلولې، نو بیا د عراق غېږ ورته خلاصه ده... له دې پرته به ورسره جنګېږو. دوی هغه کسان دي چې د خپلو بادارانو پر ټانګونو سپاره راغلل... دوی د عراق او ولس دښمنان دي."

د مخالفینو په اړه مو له ولسمشر سره ډېرې خبرې وکړې، د ځینو هېوادپالانو د بدنامولو لپاره له هڅو وغږېدو. ما ته یې وویل، یوه ورځ یو بیان ورته رسېدلی و، هلته په کې ویل شوي وو، استاذ طارق عزیز چې کله د بهرنیو چارو وزیر و، نو په نیویارک کې یې د ملل متحد د کارونو پر حاشیې له ځینو اسرائیلي اشخاصو سره کتلي دي.

"بیان لیکونکي او راوړونکي ته مې وویل، چې پر استاذ طارق زه ډېر باور لرم. استاذ طارق مې را وغوښت، یوازې مې په اړه پوښتنه تري وکړه، ځواب یې را کړ: ما یو خبري کنفرانس درلود، داسې ښکارېده چې د نړۍ د هېوادونو او امریکا ځینې یهود ژورنالیستان هم په کنفرانس کې وو، خو اسرائیلیان نه وو. نو ایا ما کولای شوای چې خبري کنفرانس ته له ور ننوتو مخکې د دوی پېژندپانې وګورم؟."

ولسمشر پسې بشپړه کړه: "ما له دوی ځخه وغوښتل چې هغه بیان لرې کړي او دا خبره پټه وساتي، ځو د عراق په مخلصو وګړو کې تردید او شکونه پیدا نه شي"... بیا یې زیاته کړه: "دا عیب دی چې د ځان په اړه درته ووایم، خو بدنامول لا شته او تر دې حده خو رسېدلي."...

مونږ ټول له نیواک مخکې او په زندان کې استاذ طارق او د هغه ځلانده ملي درېځونه پېژنو. هغه له ما ځخه وغوښتل چې له ولسمشر ځخه د دفاع شاهد واوسي، کله چې ما او زما شهید ملګري استاذ خمیس العبیدي له بندیانو سره کتل، استاذ طارق عزیز د بندیانو او امریکایانو تر مخ په ځرګند ډول راته وویل: "استاذ خلیله، هیله کوم، ما ته اجازه راکړی چې حق خبره وکړم او د دجیل په قضیه کې د ولسمشر لپاره شاهدي ورکړم."

داسې ډېرې ښلګې شته چې ځینو د کمزورو نفسونو خاوندانو د عراق مخلصینو زامنو ته دسیسې جوړې کړې او بلې کندې ته یې برابر کړل، د هغو مخالفینو په ځای کې یې حساب کړل چې د عراق پر ضد را ټول شول. کله چې مناسب وخت راشي، نو د مخالفینو په اړه به دقیق ترین معلومات بربنډ کړو، چې ځنګه به ډېر هېوادپالان مجبورېدل چې د دولت او نظام ضد شي، هغه کوم لوري وو چې دوی یې مجبورول، دا ټول به د مؤثقو اسنادو او دلایلو په مرسته وړاندې کوو.

یا ولسمشر موسکی شو او پسې یې کړه: "اې ښاغلیه، په یوه شېبه کې زه زر صدام حسین کېدی شم."

خوشوني ده چې له ځینو سره غداري شوې وي یا د شا او خوا او ځینو نړدې کسانو ظلم پرې شوی وي.

ولسمشر په ځواب کې وایي:

"هو دا کېدای شي، خو ما ته چې د کوم مظلوم آه را رسېدلې، مرسته مې ورسره کړې، چا چې غوښتنه را ځخه کړې مرسته مې ورسره کړې، د اړتیا لرونکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې اړتيا ور پوره کړې ده. ما به ټولو عراقيانو ته په يوه نظر کتل او اوس هم. ډېرې ټېروتنې وشوې، خو مونږ تر خپلې وسې کوښښ کاوه چې په کې واقع نه شو. زما نه يادېږي چې پر چا مو د ظلم کړی وي، سره له دې چې مونږ له ټېروتنو پاک نه يو. خو له عراقي څخه د بار پورته کولو لپاره چې څه بايد راته رسېدلي وی، هغه نه دي راته رسېدلي، نو په دې کې خو زما ګناه نه ده، ان کله به چې د دېوان يا ملاتړ کوونکو او يا نورو کسانو د غلط چلند په اړه خبر شوو، نو جزاء به مې ورکوله او له يوه ځايه به مې بل ته لېږه، يا به مو تقاعد کاوه، يا به يې داسې بله وړ جزاء ليدله. زمونږ په منځ کې داسې کس نه منو چې زمونږ د ولس زامنو ته زيان رسوي او زمونږ د لارې انځور بدناموي، داسې هم نه وايو چې پر مونږ را تاو او نړدې کسانو او خپلوانو کې بد نه وو."

ولسمشر زياتوي:

"څوک چې زمونږ ملي نظام، اوس او مخکې ديکتاتوري نظام ګانې، او هلته له مونږ سره مخالفين وو، مونږ به ده ته او د ده نظر ته غوږ وو او په ځينو چارو کې به مو موافقت او مخالفت هم ورسره کاوه، او مونږ به ورسره ولاړ وو، مادي مرستې به مو ورسره کولې، احسان يې نه پرې باروو، ځکه دوی د همدې ولس وو او دا يې حق و. که ښاغلی جلال طالباني څرګند وای، نو ډېر هغه څه به مو واضح کړي وای چې پرې خبر وو، همدا راز ښاغلی مسعود برزاني له ده سره به يې حافظه د هغه څه په وريادولو کې مرسته وکړي چې مونږ يې نه وايو، ځکه بيا به يې داسې وفهموي، دا چې مونږ يې اوس ورته وايو، نو ګواکې دريځ ته يې غوږه مالي کوو، دا د الله اراده ده، حمد يې وايو، مونږ يې د امر منلو ته غاړه ږدو."

زه چې په دې لږو کلونو کې له ولسمشر سره وم او د ده له ډېرو نړدې کسانو او پر ده را چاپېرو سره مې اړيکه نيوله، نو په بشپړه امانتولی وايم، چې ځينې له هېواد او ولسمشر سره مخلصين وو او ځينې بيا د هومره باور وړ نه وو، لکه

ولسمشر چې پرې کړی و، بلکې ځينې به د ولسمشر له ورسره کړې ښېګڼې څخه هم منکر وو، کوم امانت چې يې ورکړی، امانتولي يې په کې ونه کړه، ولسمشر هم د دوی لاسوهنو په غصه کاوه. په داسې حال کې چې ځينو ډېره پاملرنه ورته کوله او ولسمشر او هېواد ته وفادار وو، ځينې له ځانه ورته ټېر وو، سره له دې چې امريکايي ځواکونه ورپسې وو، خو د محکمې په مخ کې يې د ولسمشر په ګټه په څرګنده شاهدي ورکړه.

ولسمشر ته مې وويل چې ډېر مخلصين ان د ده په خپلوانو کې له ده څخه لرې وو، پر ولسمشر د هغې را تاو تنګې کړې د کارونو قرباني شول، چې ولسمشر او د ولس مخلصو زامنو ته يې زيان رساوه. ولسمشر وويل:

"بلکل له دوی سره کمی وشو". د دغو ښو دريځونو د خاوندانو نومونه د امنيتي لاملونو له کبله نه اخلو.

زه خپله د لوی عراق د يوه بچي په صفت، تاريخ ته وايم چې صدام د عدل او انصاف قايمولو لپاره کوښښ وکړ، هر مظلوم چې يې دروازه ټکولې، انصاف يې ورکړی او له ظلمه يې خلاص کړی دی، او دی لا له خپلو زامنو او خپلوانو سره هم قاطع و.

ولسمشر او د ده د ځينو خپلوانو تېروتنې

له ولسمشر سره مې په يوه ليدنه کې ترې وپوښتل چې د زامنو او خپلوانو له تېروتنو سره به يې څه چلند کاوه؟ وې ووېل:

"يوه ورځ يوه افسر شکايت راته وکړ چې "عُدي" او ورسره يې يو ماما هغه وهلی دی. نو سملاسي مې دواړه راوغوښتل، له افسر څخه مې وغوښتل چې دواړه پر هماغې لکړه ووهي. خو هغه نه منله. ما تهديد کړ چې که داسې ونه کړي جزاء به ورکړم او رتبه به يې ترې واخلم. نو داوړه يې په نرمۍ ووهل. ما لکړه ترې واخيسته او "عُدي" مې وواهه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په یوه بله ورځ، قُصي تهروتنه کړې وه، نو له ځانګړي ساتونکي څخه مې وغوښتل چې په ځانګړې بندخونه کې یې واچوي.

"کله چې عُدي زمونږ ملګری مرحوم کامل حنا وژلی و، نو د بندي کولو امر مې وکړ. له قضاء ځخه مې وغوښتل چې عادلانه پرېکړه وکړي. خو ومې پتېله چې د عراقي عدالت او قضاء وزیر زما په مخ کې تنګېږي. نو د هغه د اعدام پرېکړه مې وکړه. خو د عُدي مور زما له خبرولو پرته ملک حسین ته استازی لېږلی و. سملاسي د ملک الوتکه راغله. ما هیله درلوده چې لیدنه به یې د عربو ورونو په منځ کې د عادتي مشورو په چوکاټ کې وي. خو ناڅاپه یې راته وویل چې د عُدي په ځای ښښنه غواړم، ملک حسین قسم وکړ چې که یې غوښتنه ونه منم، نو عراق به بیا په سترګو هم ونه ګوري. نو د عربي رواجونو مطابق مې غوښتنه په یوه شرط ومنله چې که د مقتول کورنۍ ښښنه ورته وکړي.

"یوه ورځ مې واورېدل چې وطبان ورور مې چې د کورنیو چارو وزیر و، یو ناوړه او غیر مسئولانه کار کړی دی، کله چې یې موټر چلوونکي په بغداد کې سړې اشارې ته موټر درولی و، نو دی را کښته شوی و او هلته د ټولو شته خلکو تر مخ یې د ترافیکو پر سره اشاره ډزې کړې وې. عصبي حالت یې سم نه و. کله چې خبر شوم، نو اړیکه مې ورسره ونیوله او د نوموړي کار په اړه مې ترې وغوښتل، په ځواب کې یې راته وویل چې په هغې شبېه کې یې پر اعصابو کنټرول له لاسه ورکړی و او ډېره ښښنه یې وغوښته. ما ورته وویل: نو زه ښښنه غواړم، زمونږ په رهبري کې لیونیانو او اعصاب خرابو ته ځای نه شته. له همدې شېبې وروسته د ځان له خپل دریځ څخه ګوښه وګڼه. همداسې مې د کورنیو چارو له وزارت څخه د وطبان ورور د استعفاء پرېکړه وکړه.

"ډېرې داسې کیسې تېرې شوې چې زه له خپلو بچیانو، خپلوانو او نورو سره قاطع وم. زه د عراقیانو تر منځ توپیر نه کوم.

"کله مو چې د صلاح الدین ولایت والي ټاکه، د دې لپاره چې معین والي خپلې دندې سمې سرته ورسوي، نو زما شخصي ملاتړ باید ورسره وای. ما هم ملاتړ ترې کاوه. یوه ورځ راسره په اړیکه کې شو او ویل یې چې د یوه خپلوان زوی ډېر په غرور او تکبر ګاډی چلوي، ما ورته وویل، چې ته خپله ور ووځه او ګاډی یې ور وسوځوه. یا یې د سوځولو امر ورکړه.

"کله به چې د عُدي په اړه معلومات راکښدل، ما به ځاره، ان په ډېرو کارونو کې مې صلاحیتونه ترې واخیستل. کله چې عراق کلابند و، داسې معلومات راورسېدل چې دی ډېر موټران لري، ځینې یې تجارانو ډالۍ ورکړې او ځینې یې ملګرو ورکړي دي. له ملګري څخه مې وغوښتل چې د موټرانو ځای را وښیي، کله چې یوه شوم چې د هېوادنۍ ناستې په تالار مراب کې دي، ولاړم او ټول مې وسوځول، ملګري را څخه وغوښتل چې ولې یې پر ولس نه وېشو، ما ورته وویل، څوک چې موټر واخلي، نو کېدی شي عُدي غچ ترې واخلي، نو زما له پوهې پرته به هغه ځوړول شوی وي.

"کله به چې زما کوم خپلوان بد کار کاوه، زه به ډېر په غصه کېدم، څکه د ده کار زمونږ پر اوازو اغېزه ښندله.

"کله چې د عُدي د وژلو هڅه شوې وه او وهل شوی و، والله ما د پښې پوښتنه نه ده کړې او نه پر دې خبر وم چې څېړنه وشوه که نه، مګر دا چې د استخباراتو مدیر په خپله راغی او ځینې تفصیلات یې را کړل، یوازې د کورنۍ له ځینو غړو سره روغتون ته د ده پوښتنې ته ورغلی یم.

"په یاد مې دي یو خپلوان په پوهنتون کې را ولاړ شوی و او خپل استاذ یې وهلی و. کله چې خبر شوم، دواړه لوري مې را ټول کړل، له ملګرو مې وغوښتل، څه چې یې له استاذ سره کړي دي هماغسې جزاء د ورکړي."

دلته مې له ولسمشره وغوښتل، چې ایا زامنو یې په سیاسي پرېکړو کې رول لوباوه، ځواب یې راکړ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زما وړې کورنۍ او اولادونو په سیاست کې هېڅ رول نه درلود نه یې د سیاسي پرېکړې په جوړښت کې درلود. بلکې پرېکړه به مونږ کوله او له ملګرو به مو اخیسته. یوه ورځ مې هم په یوه پرېکړه کې رایه یا نظر د غړونو ټولګه یا جمعه نه وه، د رهبر د پرېکړې او نظر باید وزن وي، په نیولو کې باید متردد نه شي، متردد او شکاک خلک مې نه خوښېږي."

یوولسم څپرکی

د ولسمشر صدام حسین

په بدنامولو کې د امریکا هڅې

د الله په قدرت او ستاسو په برکت به آن زما هډوکي لا ورسره جنګېږي.

(صدام حسین په زندان کې)

خطرناکې وسلې

جیمي کارټر وویل، پر عراق یرغل د هغو لاملونو له امله نه و، چې اعلان شول، بلکې صدام حسین په اسرائیلو ۳۹ توغندي ور توغولي وو.

سویډني کارپوه هانز بلیکس د عراق د یرغل په درېیمه اونۍ کې ویلي، چې له ده سره داسې شواهد شته چې دا جنګ له ډېر وړاندې پلان شوی و، د پرمختګونو په غبرګون کې نه و او نه د څېړنیزو موخو لپاره و. که ورانوونکې وسله په دې جنګ کې دخیله هم وای، نو په څلورمه کټګورۍ کې به وای.

همدا راز، د اتمي وسلو د امریکایي کارپوه ډېویډ کې ګواهي هم همداسې وه، له جنګه مخکې یې څرګنده کړې وه. کې د څېړونکو په ډله کې په دې بډاوازه غړی و، چې په عراق کې یې د اتمي وسلې شتون رد او نفي کړی و.

د امریکا د بهرنیو چارو په وزارت کې د اتمي وسلې په مسئوله برخه کې د اداري مسئول د هغې ادعاء دروغجنوالی برېښ کړ چې پر عراق یې له افریقایي دولت څخه د یورانیمو د واردولو تور لګولی و... جریج ټیلمان ویلي وو چې د عراق په اړه د امریکایي استخباراتو په بیان کې امریکایي اداري لوبه وکړه او دا لوبه یې په عراق کې د خپلو موخو لپاره جوړه کړې وه، او د ده اداري هماغه فایل (دوسیه) لوستی و او دا یې موندلې وه چې د بهرنیو چارو وزارت نه راتلونکي اسناد ټول جوړ شوي وو. نو په خارجه کې یې مشرانو پاملرنه کوله او وېرېدل چې د دروغو او جعل په دام کې ونه نښلي.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکا د ولسمشر صدام حسین له نیولو وروسته هلې ځلې وکړې چې د ده رسنیز انځور په هر ډول وسایلو بدنام کړي، په دې کې یې له ځینو امریکایي شویو عربي سندریزو وسایلو څخه هم کار واخیست. پر همدې یې بسنه ونه کړه، بلکې د ده له شهادته وروسته یې هم هڅه وکړه چې له هغه انځور څخه یې ګټه پورته کړي چې ډېر او ډېر خپور شوی و، چې دی د شهادت او ویاړ زینو ته پورته کېده. غوښتل یې چې ټولو عربي مقاومت کوونکو ته یو پیغام ولېږدوي چې مونږ ته ډېر په اسانۍ او بې له کوم مقاومت څخه تسلیم شو. دا یې د نیولو په لومړیو کې وکړ، چې په یوه کنده کې یې په دوبله شوي انځور کې را څرګند کړ، چې هغه امریکایانو په ښه پام سره برابره کړې وه.

د ولسمشر د انځور د بدنامولو لپاره هلې ځلې روانې وې، څو د عراقي ولس، مقاومت او د عربي ولسونو معنوي روح ووژني، چې صدام حسین یې یو داسې مجاهد رهبر انګېره چې پر اسرائیلو یې په نه-ډېرش توغندیو توغولو کې کمی ونه کړ. خو په ډراماتیکه محاکمه کولو کې د ده ټینګ دریځ او پر جلادي محکمه کولو د ده څواک، د ده دښمنانو ته دا ثابته کړه چې دا سړی ډېر قوي او څواکمن دی، د دوی ټولې هڅې ناکامې شوې او انځور به یې په ټوله نړۍ کې خپرېږي...

امریکایي ژورنالیست او سیاسي شنونکي جیف ارچر (مالکوم لاګوچ) داسې پوښتنې وکړې، چې نن نه اورېدل کېږي، لکه څرنګه چې وایي، خو کله چې د عراق قضیه را مخکې کېږي نو بیا ضروري دي. دا پوښتنه کېږي چې ولې هېڅ چا هم دغو پوښتنو ته څواب نه دی ورکړی، ټوله نړۍ یوه ټکي ته ګوري، چې هغه د صدام حسین دکتاتوریت او د دجیل قضیه ده، سره له دې، بوش چې کله د تکزاس حاکم و، نو د عراق د محکمې د ۱۹۸۴م کال تر حکمونو یې ډېر د اعدام حکمونه صادر کړي وو. ارچر پوښتي:

- ولې له یوه څخه هم نه اورو څو له هغه عراقه وغږېږي چې په ۱۹۸۲م کال کې ملل متحد له بې سوادۍ څخه خالي هېواد غوره کړ، او په ۱۹۷۳م کال کې د تعلیم کچه له ٪۴۰ سلنې کمه وه؟
- ولې د ملل متحد د ۱۹۸۴م اعلان نه اورو، چې د عراقي تعلیم نظام د دریمې نړۍ په نظامونو کې تر ټولو ښه نظام دی؟
- ولې د نیویارک ټایمز د ۱۹۸۷م کال وینا نه اورو چې عراق د منځنۍ خټې پاریس دی؟
- ولې هغه نه اورو چې په اویایمو کلونو کې به صدام حسین د عراق په سوبل کې د عراقیانو کورونو ته ورتلل، څو ځان ښه پوه کړي چې هر کور سړوونکی او بربښنا لري؟
- ولې هغه نه اورو چې په ملیونونو عربان به عراق ته تلل، څو له ځمکو داستفاده کولو هغه پروګرام وګوري چې بعثیانو جوړ کړی و؟
- ولې د عراقي پوهانو، ډاکټرانو په اړه نه اورو چې عربي هېوادونو ته ولېږل شول، څو د هغوی پروګرامونو ته پرمختګ ورکړي؟
- کله چې له عربو څخه په دفاع کې په عراقي ایراني جګړه کې عراق ډېر پوځیان له لاسه ورکړل، او عربي هېوادونو له عراق سره خپله نرمي وښوده ولې هغه نه اورو؟
- ولې هغه نظریې او فکرونه نه یادوو چې په نوییمو کې د امریکایي مراجعو له لوري صدام ته ور وړاندې شوي وو، څو د اسرائیلو پر هېواد اعتراف وکړي.
- ولې هغه نه اورو چې له ۱۹۹۱ – ۱۹۹۸م پورې د ځېرونکو په ډله کې هر کس جاسوس وو، نه ځېرونکی؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپکې هڅې

د (صن) مجلې، چې د یوه میلیاردر استرالیایي یهودي مېردوخ وه، د ولسمشر صدام حسین د بدنامولو لپاره یې په لومړۍ پاڼه کې د هغه یو انځور خپور کړ، زېر پیراهني یې اغوستې وه. مجلې باور درلود چې دغه انځور به په عراقي مقاومت منفي اغېزه وښندي، ځکه د نړۍ د یوه هېواد د رهبر همداسې انځور نه و خپور شوی.

ولسمشر ته مې دا موضوع ور یاده کړه او له ده څخه مې وغوښتل چې پر دې موافقه را سره وکړي، څو مجله محاکمه کړو. ده وویل:

"د یوه مسلمان سړي په څېر چې لمونځ کوي، ما ته دا څه زیان رسوي چې خپلې جامې په خپله ومینځم، که څه هم دوی د دې کار لپاره یو خدمتګار راکړی و. خو ما ته دا خوند نه را کوي چې زما جامې د بل ومینځي. نو هیله کوم نوموړې مجله مه محاکمه کوئ، ځکه داسې انځورونه خپرول ماته څه عیب نه دی او زیان هم نه شي را رسولی. مونږ له دې بدیو لرې یو. او بله دا چې خپرېدا یې مونږ ته ګټه را رسوي، څو نړۍ د لوېدیځ ډېموکراسي او د انسان د څانګړنو تر پښو لاندې کول وپېژني. کله چې مونږ مهمه قضیه لرو، نو مونږ باید داسې قضیو ته د خلکو پام را وا نه اړوو، داسې کار باید ونه کړو چې اساس ګډوډ کړي. پر دې برسېره زه دا نه منم چې زما په نامه داسې یوه دعوه یا شکایت وکړې چې له مال سره اړیکه لري."

* * *

ټولو هغو کسانو چې ولسمشر صدام حسین ته یې د انځور د بدنامولو له لارې زیان رساوه، د دغه سړي حقیقت یې نه و موندلی. که یې پر ژوند چاپې ورسره وهلې وای، نو اوس به د نړۍ په پلازمېنو کې په نعمتونو کې و، خو ده د دښمنانو د نیواک شاته د عراق لپاره د هغوی موخې درک کړې وې، دا یې هم درک کړې وه چې دوی عراق غواړي، که دی وي او که نه وي.

پر دې برسېره، دوی هڅه وکړه چې په نړیوالو ټلوېزیونونو کې د ده د زامنو د جسدونو د خپرولو له لارې د ده ملا ور ماته کړي. له ولسمشر څخه مې هغه پوښتنه وکړه چې ډېرې کسانو کوله: د عُدي، قُصي او مصطفی له خښولو وروسته ولې امریکایان څو ورځې په هدیره را تاو ول؟ ځواب یې را کړ:

"داسې اوازې خپرې شوې وې، ویل یې هغه کسان چې د ۱۲/۷/۲۰۰۳ په موصل کې شهیدان شوي، هغه زما زامن نه دي، یعنې له دوی څخه یې جهادي اروا نفیه کوله، چې دا هم د بدنامولو بله هڅه ده. د دې دلیل چې امریکایانو د شهیدانو پر مخونو او ځینو برخو شمعې کېښودلې، څو ما او خلک وغولوي، چې هغوی زما زامن دي. دا کار یې څکه وکړ چې زما پر نفس او مقاومت منفي اغېزه وکړي. خو دوی څکه څو ورځې هدیره کلابنده کړې وه چې دوی زما په ور تګ باوري وو، نو دوی فکر کاوه چې ما به هم وښیي.

"له وړاندې یې هم د ډېرو رهبرانو د بدنامولو هڅې وکړې، چې یو ولسمشر جمال عبد الناصر دی، هغه ته یې ډېر د زیان رسولو کوښښ کاوه، خو انځور یې پاک، صفا پاتې شو، ځکه عربي ولس بیدار دی او پوهېري چې اصلي سړي څوک دي."

کله مې چې ولسمشر خبر کړ چې امریکایانو هڅه وکړه چې د عراق د بهرنیو چارو قانوني وزیر دکتور ناجي صبري الحدیثي بد اوازه کړي، نو په ټوکو یې څارنوالانو ته وویل:

"ګورئ استاذ خلیل د خپل ولایت د بچي لپاره تعصب کوي". بیا یې ما ته وکتل او وې ویل: "علي ناجي ته مې سلام وایه، ورته ووایه چې د دې شیانو پروا مه لره، د دوی له رذیلو څخه زمونږه باوري خلک زیات نیک نومه او لوړ مقام والا دي. او دا د دغه اصیل هېواد پاله سړي پر ضد مقصود او مغرضانه تبلیغ دی."

(c) ketabton.com: The Digital Library

د امریکا دروغ

د صدام حسین په اړه د امریکا ټول د تبلیغاتو او دروغو ماشینونه چالان وو. د ۲۰۰۴م کال د دسمبر په میاشت کې متحده‌ایالاتو اعلان وکړ چې په عراق کې به د اتمي وسلو په اړه څېړنه په رسمي بڼه ودروي. چې د دې له امله په عراق کې د اتمي وسلو د څېړونکو د ډلو د پخواني رئیس رېټر سکوت په خرګندونه واوښت، په اوسنۍ زمانه کې دغه اعلان د دې ښکارندوی دی، چې زښته ټېر ایستنه شوې ده. ریټر وویل چې پر عراق یرغل تر اوسه تر ټولو ناوړه جریمه ګڼل کېږي.

لاګوش تر دې عنوان لاندې "بیا څلې عراقیانو ته ثابتېږي چې صدام ډېر ښه و" (۲۵-۲۶ فبروري ۲۰۰۵) په خپله مقاله کې د ولسمشر د بدنامولو لپاره د امریکا له لوري رایج شوي دروغ باطل کړل، وایي:

په ۲۰۰۳م کال کې امریکا اعلان وکړ چې د عراق په سوېل کې یې څلورسوه زره کسیزه ټولیزه هدیره موندلې ده. خو ورپسې ټوني بلېیر وویل چې شمېره له پنځه زره لوړه نه ده، او ډېرې یې هغه پوځیان دي چې په ۱۹۹۱م کال کې متحده‌ایالاتو وژلي وو.

همدا راز لاګوش د ځینو هغو عبارتونو یادونه کوي چې ډېر تکرارېږي، د بېلګې په توګه "صدام د خپل ولس پر ضد زهرجن ګازونه استعمال کړل"... په حلبجه کې کردان د ایراني زهرجنو ګازونو په واسطه ووژل شول. دا هغه حقیقت دی چې په ۱۹۸۸م کال کې امریکایي استخباراتو کشف کړی و، په ۲۰۰۴م کال کې هم دا تایید شوه چې د کردانو پر ضد ایران زهرجن ګازونه کارولي وو.

دی زیاتوي چې د بشر د حقوقو کمېټې یادونه کړې وه، چې عراقي ځواکونو د ۱۹۸۸م کال د انفال په برید کې یو سل او اتیا زره کسان وژلي او ډېرې یې

کردان دي، خو ورپسې یې اعتراف وکړ چې دا د امریکا د دروغو قرباني شوې وه. او نوموړې کمېټې یو جسد هم نه دی موندلی.

د دروغو دا سریال او ډرامه روانه ده...

د وسلو پلټلو کیسه

ولسمشر د اتمي وسلو د څېړلو او د عراق د دولت را پر ځولو او د ټکنالوژي، نظامي امکاناتو او ځواک د له منځه وړلو په پار د څېړونکو د رول کیسه کوي، وایي:

"پر عراق له دېرشم برید وروسته، امریکا برېتانیې او ائتلافیانو یې د عراقیانو د هیلو د وژلو لپاره یو ظالمانه پروګرام پیل کړ. عراقیانو هیله درلوده چې هېواد یې د سیمه ییز او نړیوال توازن په ساتلو کې مرسته وکړي. د عراقي کېمیاوي بایولوژیکي وسلو یا چې دوی یې پراخ ورانی رسوونکې وسلې بولي، د هغو د څېړلو په بهانه یې د عراق ټول پروګرامونه له منځه یووړل.

"یا هم مونږ ټولو نظامي قطعو ته لارښوونه کړې وه چې د څېړونکو د ډلو د دندې د اسانولو لپاره هر ځای ته په تللو کې د هغوی امن تامین کړي، دا کار مو څکه وکړ چې مونږ خپل نېک ګومان ثابت کړو او مونږ پر دې باوري وو چې له هغو وسلو پرته چې اجازه یې لرو نورې نشته، خو څېړونکي د امریکا "جاسوسان" او د استخباراتو کسان وو. کړکېچونه یې پیدا کول، ډېره هڅه یې وکړه چې پر مونږ هجوم راوړي، د عراق سیادت یې تر پښو لاندې کړ. دا ټول یې څکه وکړل چې امریکا ته یو دلیل برابر کړي څو عراق په نښه کړي او نېرۍ پرې وکړي. یوه یې له عراق سره انصاف کاوه، حقیقت یې وویل، خو د هغه په خرګندونو یې سترګې پټې کړې. چې دا د ریټر سکوت و. امریکا دا ثبت کړی و چې عراق په نښه او وران کړي. که امریکا پر دې پوهېدای چې عراق اتمي وسله لري، نو د تېري جرأت به یې نه وای کړای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"امریکایانو یعنې استخباراتو یې ستا له لومړي راتګ شپږ یا اوه میاشتې وړاندې له ما سره وخېرله. ټولې پوښتنې یې د اتمي وسلو په اړه وې، چې څه دې کړې، په سوریه کې دې پټې کړې دي. ما ورته وویل: تاسې ښه پوهېږئ چې عراق داسې وسلې نه لري، ورته مې وویل چې دوی ته مو فرصت ورکړی وو چې ټول عراق وخېړي، ګرځېدل را ګرځېدل به، زمونږ موخه دا وه چې دوی ډاډه شي چې له نړیوالې شورا سره مونږ په خپلو خبرو او ژمنو کې رښتیني یو. ما ورته وویل: امریکایانو تاسې باید وپوهېږئ، چې عراق د ایران په څېر یو ناوړه دښمن لري، چې مادي، بشري او نظامي امکانات ورسره دي، کله چې تاسې دیارلس کاله عراق کلابند کړی و، مونږ وېرېدو چې ایران به ستاسې تر ظالمانه کلابندی لاندې پر عراق ناڅاپي برید وکړي، پر دې برسېره تاسې د هوا په سور او اوږدو وېشلو کې اختلاف کړی او پر عراق مو په ظلم سره لازمي کړي دي. بیا څېړونکو د برېتانوي ټانګ یو انځور را وړاندې کړ چې یوه ډله عراقي ماشومان پرې ناست وو، او راته وې ویل: تا دغه ماشومان د بشري زغرو په توګه کارول، چې دا د ټولو قوانینو مخالف کار دی.

کله مې چې انځورته ښه په څېر وکتل، نو ټانګ برېتانوی و، نه عراقی، خو دوی هغه انځور په دروغو خپور کړ، څو د نړۍ په مخ کې زما انځور بد نام کړي.

"همدا راز هر کله به یې پوښتلم، چې اسرائیل د ولې نه-دېرش توغندي ویشتي دي، حال دا چې د اسرائیلو دولت تاسې نه ګواښلی، ما ورته وویل چې اسرائیل یو مسخ شوی جریان دی، تاسې را منځته کړی دی، سیمې ته ټول مصیبتونه نوموړي جریان راوړي دي. بیا یې پوښتنه وکړه: تا ولې د فلسطینیانو ملاتړ کاوه او مالونه د ورکول، همدا راز تا هر هغه فلسطیني "ترهګر" ته چې ځان ته به یې چاودنه ورکوله، پنځه ویشت زره ډالره ورکول؟ ما ورته وویل، د عراق مادي او بشري امکانات د أمت د خدمت لپاره دي، چې د فلسطین

قضیه یې په سر کې ده. مونږ د فلسطیني قضیې له امله دلته په زندان کې یو. او کومو اتلانو چې په صهیونیانو کې یې ځانونه چوول، هغوی اتلان دي، شهیدان دي، انتحاریان نه دي. بیا یې د وسلهوالو ځواکونو او جیش القدس د دومره چمتووالي په اړه وپوښتلم، ما ورته وویل، زمونږ حنیف اسلامي دین مونږ ته امر کړی چې دښمن ته هومره چمتووالی ونیسو چې له وسه مو پوره وي...

په څو میاشتو کې یې ډېرې پوښتنې را ځخه وکړې. له دې هم معلومېږي، چې پر عراق برید یې د اسرائیلو له امله او د دوی د اقتصادي ګټو له امله تاریخي ریښې لري."

د ولسمشر د تېر ایستلو هڅه

امریکایانو هڅه کوله چې د ولسمشر د زیات پاملرلو له امله هغه تېر باسي، د هغه یې ښه روغتیایي پالنه کوله، دننه په زندان کې او کله نا کله په محکمه کې یې له صفویانو ساته. پر دې برسېره دوی اجازه ورکړې وه چې بدني تمرین وکړي، یو ثابت سپورتي بایسکل یې ورته راوړی و، د کوټې د هوا د درجې پاملرنه یې کوله... کله به مو چې یوازې سره لیدل، نو د داسې شیانو په اړه به یې خبرې کولې.

د نیولو په لومړیو کې امریکایانو هڅې کړې وې چې ولسمشر تېر باسي. څو دې داسې فکر وکړي چې ورسره ساتونکي، چې د نظامي عسکرو جامې یې په تن وې، نظامي عسکر دي. خو په حقیقت کې هغوی د امریکایي استخباراتو له ډلې و. له ولسمشر سره به یې کله جدي او کله نرم چلند کاوه، کله به یې تر نوم مخکې د vic مختارې هم ورته کاراوه. کله چې ولسمشر د نوموړي مختارې په اړه وضاحت ترې غوښتی و، دوی ورته ویلي وو very important criminal یعنې ډېر مهم مجرم. ولسمشر وایي:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ډېرې پوښتنې به يې را څخه کولې، ځيني به يې ډېرې هوښيارې وې، زمونږ او د دوی تر منځ به ډېرې خبرې کېدې. ما به ډېر په پاملرنې چلند ورسره کاوه. ما درک کوله چې داسې پوښتنې امريکايي استخبارات او د فدرالي څېړنو دفتر کوي، د څېړونکو له جملې ځيني کسان په زندان کې له ماسره د څېړلو لپاره پرله پسې اوه مياشتې پاتې شول. خو له دوی دا هېره وه چې زه پر دې پوهېدم چې دغسې پوښتنو ته مونږ ځواب نه لرو."

کله مې چې پوښتنه ترې وکړه، که يې باور پرې کړی وای چې هغوی يوازې نظامي عسکر او افسران دي، په خندا کې يې ځواب راکړ: "ابوعلاء څه در باندې شوي دي، دا (زمونږ بوختيا ده)، زه د دوی لوبو ته بيدار يم."

خو د دغو امريکايانو څېړونکو چې کوم څه ويلي، چې ولسمشر ترې غوښتي وو، څو د ولسمشر پر روغتيا له ګمارلې شوې نرسې سره خبرې وکړي، نو دا دقيقه خبره نه ده. ولسمشر ته نږدې کسان پوهېږي، چې هغه د شخصيت څښتن و، شا او خوا ټولو ته به يې درناوی کاوه، ان پوځيانو، افسرانو او ساتونکو ته. ولسمشر به ويل: "زه د دوی انسانيت او آدميت ته درناوی کوم، دوی خو مکلف دي، د امرونو له پلي کولو پرته بله لاره نه لري."

د زندان په منځ کې د ترور د احتمال په اړه ولسمشر وويل: "اې "ابوعلاء" ښاغليه، که امريکايانو زه وژلی، نو کله چې يې ونيولم همالته به يې وژلی وای، خو دوی غوښتل چې ژوندی پاتې شم، څو ايران او په معين حکومت کې د هغه پيروان را باندې و وېروي."

د ولسمشر بدنامول

د ولسمشر د بدنامولو ډرامه روانه وه. په دې ډرامه کې د معلومو لورو او د اجيرو رسنيزو وسايلو له لوري ادعاوې هم کېدې، چې ګواکې ولسمشر صدام حسين له امريکايي مرکزي استخباراتو سره اړيکه لري!

ولسمشر ډېر وخندل او وې ويل:

"دا ادعاوې ورځ نه دي چې غبرګون د پرې وشي. لکه څرنګه چې ټول پوهېږي، مونږ د خپل ولس يوه برخه يو. هغه ولس چې زمونږ په ضمير او وجدان کې ژوند کوي، زه د پټې مبارزې او فعاليت په فضل له هغه وخته مبارز وم.

خو کله مې چې د ګوند پرېکړه پلې کړه او د عبد الکريم قاسم په ويشتلو کې مې ونډه واخيسته، مجبور شوم چې قاهرې ته ولاړ شم او هلته د حقوقو له پوهنځي سره يو ځای شم. که زه له امريکا يا د هغې له سفارت سره په اړيکه کې وای، نو لومړی به هغه دولت رسوا کړی وای چې په کې اوسېدم، او د دې پر ځای چې دښمنان مو له الوتکو او ټانګونو سره راشي او نړۍ زمونږ پر ضد راپاڅوله کړي، دغه ګټوره پاڼه به يې کارولې وای. که ما له امريکايي استخباراتو سره اړيکه درلودای، نو د عراق-ايران جګړې موده به يې نه اوږدولای، کله چې يې په ۱۹۹۱، ۱۹۹۸ او ۲۰۰۳ م کلونو کې پر مونږ بريد وکړ، نو مونږ به يې په سيمه کې د ناروا ګټو ملاتړ کړی وای.

"دا د امريکايانو عادت دی، کله چې غواړي يو رهبر يا مشر، ان عادي کسان راوپرځوي، نو دوی کوښښ کوي چې د دوی له استخباراتو سره کار ته يې برابر کړي، بيا مرحله وار څه کارونه پرې وکړي، بيا بې له دې چې پوځيان او الوتکې وکاروي، د رسنيو په واسطه د رسوا کولو له لارې يې را پرځوي. نو که مونږ اړيکه ورسره درلودای، نو هغه څه به نه وای شوي چې وشول. مونږ د الله شکر کوو چې له خالق سره به په پاکو لاسونو او رښتيني زړه مخامخ کېږو، او همدا بريا ده."

موساد د ولسمشر له مدافع وکيل څخه ځواب غواړي

زه په مخکې وخت کې د څېړنو د غونډو په جريان کې او را وروسته، يوازينی مدافع وکيل وم چې له ولسمشر صدام حسين څخه مې د دفاع کمېټه درلوده. د ولسمشر د محاکمه کولو لومړنی ناسته د ۱۹/۱۰/۲۰۰۵ ورځ وه. د

(c) ketabton.com: The Digital Library

۱۷/۱۰/۲۰۰۵ نېټه، له ما او زما له نورو ملګرو څخه چې د نورو زندانیانو وکیلان ول، زمونږ د شخصي ملاتړ د تامین مسئول کیپټن مایکل ماکوي را سره په اړیکه کې شو، چې د (امریکایي اړیکې) دفتر یې هم اداره کاوه، د بغداد تر هوایي ډګره به یې زمونږ حرکت برابراوه، له ولسمشر سره به یې لیدنې او بیا محکمې ته تګ به یې راته چمتو کاوه، همدا راز زمونږ ټول پیغامونه به یې برابرول، له غرمې وروسته دوه بجې د یوې عراقي الأصله امریکایي ژباړنې په واسطه را سره په اړیکه کې شو. سبا اتو بجو ته یې ټاکل شوي ځای ته ور وغوښتم. ما له ولسمشر سره لیدنه ترې غوښتې وه، نو ګومان مې وکړ چې د همدې له امله به یې ور غوښتی یم.

زه به له خپلو اولادونو سره د کور پر چت ویده کېدم. له نیمې شپې لږ ور هاخوا وه، هوا لا ګرمه وه، په ځانګړي ډول په انبار کې او برېښنا هم بیخې نه وه. ناڅاپه د امریکایي ټانګونو او ګاډو اوازونه راغلل، په هوا کې (بلک هاک او اباچي) الوتکې را نږدې کېدې. له پنځوسو مترو ها خوا زمونږ او د ورونو او ترونو پر کور را تاو شول. د کور له چته ور پورته شوم چې وګورم څه کیسه ده، ناڅاپه یې د ټانګونو رڼا را باندې واچوله او لوړ غږونه یې وکړل، چې ژر لرې شم، کنه نو وبه وژل شم او پر کور به بمبار وشي. له ماشومانو مې وغوښتل چې دننه کور ته کښته شو، زه په خپل ځای پاتې شوم او ځار مې کاوه... دې ډېر خوږولم چې په سبا کې مې له ولسمشر سره د لیدو ورځ وه، د بغداد لاره هم بنده وه، نو باید په اوږده لاره تللی وای، چې د ۹۰ کیلومترو پر ځای مې باید ۳۰۰ کیلو متره لاره وهلې وای، نو زه باید سهار په څلور نیم بجې روان شوی وای. خو څنګه مې کولای شوای چې له دې ناوړه پېښې او کړې بهر شم، چې څښتنان یې د ښه سخت څواک له منطق پرته پر بل څه نه پوهېدل. پر دې پوه شوم چې په دې چاپه کې موخه زه نه وم، بلکې کوم جاسوس زما د یوه ورور او د تره د زامنو جاسوسي ورته کړې وه. یرغلګرو د هغو څېزونو

له غلا کولو وروسته چې پرې توانېدلي وو، یو بوډا سړی او د هغه زامن ونیول. سهار په څلور بجې یې ځواکونه په شا کړل. تر هماغې شېبې پورې مې ځارل. یا مې د ورونو او تره زامنو د ملاتړو له لوري پر الله توکل وکړ، ځینې هغه ګمان مې له دې وېرې په کور کې پرېښودل چې هسې نه جاسوسې یې شوې وي او په بغداد کې یې ونیسي. ګاډی مې ډېر ورو چلاوه، په داسې حال کې چې زه باید له ډېرو پوستو تېر شوی وای، خو د خلکو د په غصه کولو له امله دوه هاموي ګاډي په مخ کې ورو ورو روان وو. ما هم صبر کاوه، ځکه دندې همدا را څخه غوښتل. په دې وخت کې کیپټن ټلیفون راته وکړ، ویل یې چې وخت ماسپښین دوولسو بجو ته ځنډېدلی دی. زه حیران شوم، چې ایا له دې وهلې فاصلې وروسته کور ته وګرځم او که بغداد ته ولاړ شم او هلته وېرېدم چې هسې نه ملیشې زما ملاتړي وتښتوي یا یې ووژني. یو څه موده ودرېدو، بیرته ورو ورو روان شوو، بیا د عامریې په سیمه کې امریکایي ځنځیرونو ته نږدې انتظار شوو.

په ټاکلي وخت او ځای کې زما ګاډی د شېرو هاموي امریکایي ګاډو په منځ کې روان و. په هوایي ډګر کې د امریکایانو لویې اډې ته ورسېدو، چې له امریکایانو پرته بل څوک په کې نه وو. ګاډی مې پرېښود او د ټینګو ساتونکو په منځ کې په امریکایي ګاډي کې سپور شوم. له پنځه څلوېښت دقیقو وروسته، موټر ودرېد، پوه شوم چې د ولسمشر د لیدلو وخت راغلی دی.

دا چې سبا لومړنی محاکمه پیلېده، نو ولسمشر یې چمتو کاوه چې ځینې نښې یې پټې شي او بدن یې روغ ښکاره شي، د همدې کارونو له امله ولسمشر د ماسپښین تر دوو بجو پورې را نه غلو.

ولسمشر ډېر په عزت کې زما ښه راغلاست وکړ او په اوږه یې وټکولم، د روغتیا پوښتنه یې را څخه وکړه، د مقاومت کوونکو عراقیانو او هغو کسانو پوښتنه یې هم وکړه چې تر هوایي ډګره را سره را ملګري وو. دا نو د روژې

(c) ketabton.com: The Digital Library

میاشت وه. امریکایانو مابنام اوه بجې روژه ماتی راوړ، خو زه د ملاتړو ډلې ته ډېر خواشینی وم.

اوبه مې وځښلې او خواړه مې ونه خوړل. مخکې له دې چې ولاړ شم له امریکایانو مې وغوښتل چې ولسمشر ته سر خرېیونکی راولي. ځکه سبا ته محاکمه وه او ما غوښتل ولسمشر په داسې حالت کې را ځرګند شي، چې ورسره ښایي، د ولسمشر مېرمنې د عُدي مور هم اړیکه را سره نیولې وه، را ځخه غوښتي یې وو چې د ولسمشر وېښتانو ته تل پاملرنه وکړم. وروسته یو څو کسان راغلل، ملکي جامې یې په تن وې، لنډې ږیرې یې درلودې. د عادت مخالف یې بوتلم، له وړاندې خبر هم نه وم، وې ویل: له مونږ سره راشه چې له ټولو اړخونو د انځور واخلو، دقیقې معاینې یې وکړې او انځورونه یې واخیستل، سترګې یې هم را معاینه کړې او وزن او جګوالی یې هم وکچل. پر دې اجراءاتو برسېره یې وویل، چې له ما به سل پوښتنې وکړي، زه یې باید ډېر په دقت ځواب کړم. ویل یې چې دا یو عادي کار دی، خو سبا ته محکمې ته د ننوتلو لپاره اړین دی. بیا یې وویل چې شونې ده پوښتنې له سلو واوړي، زه باید ټولې ور ځواب کړم او ټول معلومات ورکړم، د هر شکمن ځواب له امله به مې دوی د محکمې تالار ته ور پرې نه ږدي.

وخت د مابنام اته نیمو بجو ته نږدې وو، خو زه لا تر اوسه خپلو ملګرو ته فکر وړی وم، سره له دې چې پر دوی باوري وم، وسلې ورسره وې، زما شخصي توپانچه او کلاشنکوف هم ورسره ول، چې اویا مرمۍ په کې وي (یو RBK او یو عادي جاغور پکې وو)، د ډېرې حالت لپاره مې سرچپه سره ټرلي وو، سرې سیمې ته لکه امریکایانو چې نومولې (د عباس ابن فرناس مجسمه) له دننه کېدو مې له ملاتړو سره پرېښي ول. بیا مطلوبې معاینې وشوې، دوی چې د امریکایي استخباراتو کسان وو، بل دفتر ته یې یووړم او دوی له دفتره بهر پاتې شول. دننه زما هرکلي ته یو ژباړن او دوه نور کسان ول، یو یې

نارې و، په کمزوري انګلیسي ژبه یې خبرې کولې، تقریباً په عبري ته ورته لهجه یې خبرې کولې. ژباړن به د ده او هغه بل کس تر منځ معلومات بدلول. دوی فکر کاوه چې زه وېرېدلی یم، او پوښتنې یې پیل کړې، خو پر ما دې فضاء یو څه اغېز ښندلی و. نومورې د شارون کس و. ټولو دلایلو دې ته اشاره کوله چې پر عراق په جنګ کې اسرائیلي کړیو هم ګډون درلود. حواس مې د دغه اسرائیلي پوښتنو ته په پام سره د ځواب ورکولو لپاره را ټول کړل، چې زه باوري شوم چې د موساد کس دی، دا هم راته معلومه شوه چې په دې برخه او د ځواب غوښتلو په برخو کې ډېرې کسان د موساد دي. پوښتنې یې عادي نه وې، د ډېرو لرې خپلوانو په اړه یې لا کولې، یوه پوښتنه چې د ځواب نر لاسه کولو ډېر کوښښ یې کاوه هغه د ۳۶ ملیارده ډالرو په اړه وه، دوی باور درلود چې ولسمشر صدام حسین یې لري او په بانکونو کې یې په وهمي رصید او نومونو پټ کړي دي.

د شپې لس بجې را ووتم، د امریکایي زندان مشرې ته مې وویل چې په خپل موټر کې مې ورسوي. کسان مې په انتظار وو. نومورې شپه په بغداد کې لازمي وه، خو چېرته، د دغو وحشیانو په منځ کې. د یوه ملګري د ملګري کور ته ولاړو، یو څه نښې نښانې مو سره پټې کړې. کور یې په داسې ځای کې و چې نږدې د امریکایي الوتکو غږونه په کې اوربدل کېدل. یو ساعت ویده شوم، سهار مې کسانو د محاکمې د لومړنۍ ناستې لپاره خضراء سیمې ته یووړم.

د نیواک د وزیرانو لیدنې

د ۲۰۰۵م کال له پیله را پدېخوا، مې له ولسمشر سره لیدنې زیاتې شوې، د عراق، عراقي ولس او مقاومت او د نیواک په لاس جوړ حکومت په اړه به مو خبرې کولې... لنډ خواږه تفصیلات به یې را کول. په هماغه وخت کې بوازینی مدافع وکیل وم چې لیده کاته مې ورسره کول، یعنې له بهرنۍ نړۍ (له زندانه بهر) سره یې اړیکه زما له لارې وه، ځینې پېښې به مې ورته بیانولې. ما

(c) ketabton.com: The Digital Library

تړي وپوښتل چې له ما او سره صلیب پرته بل چا هم ورسره لیدلي دي، ده وویل:

"ځینو را سره ولیدل، ځانونه یې وزیران نومول، خو زه نه پوهېدم چې له زندانه بهر څه روان دي. په لومړي ځل یوه کس را سره وکتل، ویل یې چې د انسان د حقوقو وزیر دی. که څه همداسې ښکارېده چې له ما سره خبرې کول یې خوښول، خو له ما سره یې چلند مناسب نه و. نو ما هم ورته شا کړې وه او ځان مې نه پرې پوهاوه، چې له امله یې ژر منصرف شو". له ولسمشره مې وپوښتل: بختیار امین خو به نه وو؟ ځواب یې را کړ، هو داسې یې ځان را معرفي کړ.

ولسمشر بشپړه کړه: له یاده مې وتلي چې یوه اونۍ او که زیات وخت وروسته، دوه نور کسان راغلل، یو یې ځان زمونږ د کردي ولس ښوود، فکر کوم نوم یې ابراهیم و" پوه شوم او ولسمشر ته مې وویل: برهم صالح خو به نه نومېده؟ ولسمشر وویل: "هو، خو نه پوهېرم د څه وزیر و، بل یوه ویل چې د نقیب له کورنۍ وزیر دی. په جدي ډول چلند یې کاوه، لکه د همدې موخې لپاره چې راغلی وي. ما هم توجه ورته نه کوله، ځان مې نه پرې پوهاوه، دوی هم ولاړل.

"یا جعفر الموسوي راغی، په ښکاره خو یې ځان خواخوږی را ښوود، خو زه پوهېدم چې دننه او د ناروغ نفس دننه څه په کې ګرځېدل.

د ټولو راغلیو نفسونه ناروغان ول او پر بدو یې امر ورته کاوه، ځینې یې زما د روغتیا پوښتنې ته راغلي ول، دروغ یې ویل هلاک د شي، یا زما د ننګولو لپاره، دوی فکر کاوه چې صدام حسین به پازاب شي. نو ابوعلاء دا څه روان دي؟

په بغداد کې مې ملګرو ته دا موضوع ور ورساندې کړه، یوه راته وویل چې یو وزیر یې د خپلوانو له جملې څخه دی، هغه خبر شوی و چې نیواکګرو او د نیواک د حکومت اداري له وزیرانو غوښتي، چې د ولسمشر لیدنې ته په منظم ډول ورشي او ولسمشر وننګوي او سپکاوی ورته وکړي. ځینو دغه چټله دنده ومنله. خو دغه وزیر، یاده دنده د ولسمشر د بند له امله ونه منله!

دوولسم څپرکی

د لېوانو ډیموکراسي

په عراق کې د کمېټې یوازینۍ دفتر د رمادي په ښار کې و. له ولسمشر څخه د دفاع د قضیې په خاطر زما کور له ښاره بهر و، قبیلې او تېر زما د امنیت لپاره ملاتړي کسان راکړي وو. زه باید هره ورځ د رمادي ښار ته تللی وای، هلته رسېدل هم ډېر ګران او له سختیو ډک کار و. په ښار له درېیو لورو د فرات سیند او د ناظم الورار (چې د سوېل او سوېل ختیځ له لورې د حبانیه په ډنډ کې توپیږي) را چاپېره شوي وو. په را چاپېره شویو ساحو کې نظامي موانع او پوستې وې، چې بریدګرو کوماندو ځواکونو اداره کولې، نومورې ځواکونه ډېر عقدتي او حساس وو، په مذهبي جګړو هم مشهور وو، او ورسره د امریکایي نیواک ځواکونه وو.

زه مجبور وم چې هره ورځ ښار ته په ځانګړي ډول د کمېټې ځای ته تللی وای، څو له عُمان څخه له مرکزي کمېټې، اتحادیې، محکمې او نورو څخه راغلي لیکونه تر لاسه کړم او باید ځواب یې کړم.

امریکایي موانع

د ۲۰۰۵م کال د مارچ میاشت وه، د شنبې د ورځې د سهار نهه بجې وې. د رمادي ښار د شمال له لورې پر الجزیره پله مرکزي قره ول ته مخامخ مې موټر چلاوه، یوه امریکایي عسکر ودرولم، اشاره یې راته وکړه چې کښته شم، څو ما او موټر وپلټي. په دې وخت کې د دننې بریدګرو له ډلې یو کس راغی او ډېر په دقت یې تلاشي کړم، پېژند پاڼه یې را څخه وغوښته. سره له دې چې نر هماغې شېبې پورې مې له رسنیو سره څه فعالیت نه وو کړی، خو ډېر په ځیر ځیر یې راته کتل. کله چې یې زما په پاسپورټ کې ولیدل چې د سوریې اوږدن ځمکو ته ننوتی یم، نو را څخه ویې غوښتل چې د ځان په اړه ورته

(c) ketabton.com: The Digital Library

ووایم. ما هم یوازې د امریکایي افسر په مخکې خبرې ومنلې، که داسې نه وای، نو بیا زه په خپل مسیر پوهیدم.

د امریکایي افسر دفتر ته یې دننه کړم، د معاینې پر آله د کښېناستلو یې راته وویل، بیا یې پوښتنه را څخه وکړه، چې زه څوک یم. نو ما هم په ځواب کې ورته وویل: چې تر هغه به خبره ونه کړم، چې دغه داخلیان (خپل وطني نظامیان) ونه وځي. امریکایي افسر له دوی څخه وغوښتل چې ووځي، له یوه د جګړنې رتبې لرونکي افسر پرته نور ووتل، داسې ښکارېدل چې یاد شوي افسر زه ډېر پېژندلم. ما وغوښتل چې هغه هم ووځي، یوه امریکایي پوځي زورور غږ پرې وکړ او افسر په وېره ووت.

هغه پېژندپانه مې ور ښکاره کړه، چې ما نه غوښتل داخلیان په ځانګړي ډول د بدر کنډک پرې خبر شي. سملاسي، له هغه امریکایي مشر سره په اړیکه کې شو چې زه یې ورغوښتی وم، هغه هم زه ژر ور وغوښتم او د شپې چلند توصیه یې ورته وکړه. سترګې یې را وترلې او په هاموي ګاډي کې یې د امریکایي مشر په لوري بوتلم.

د نوموړي مشر له کوټې سره په څنګ کوټه کې انتظار وم، سترګې مې ترلې وې، کېدای شي د هغه جاسوس په اړه یې را ترلې وې، چې د مقاومت په اړه یې دوی ته معلومات ورکول، پر دې هغه وخت پوه شوم، کله چې نوموړی جاسوس د امریکایي مشر له دفتره ووت. او سترګې یې را لوڅې کړې، لاسپوڅی مې له دفتره بهر ولید.

امریکایي مشر هرکلی راته ووایه، هغه سند یې را څخه وغوښت چې دا ثابته کړي، چې زه له ولسمشر څخه د دفاع د کمېټې رئیس خلیل دلیمي یم. داسې یو سند هم ما نه را سره ګرځاوه، ما ورته وویل چې یا دې د وکیلانو له اتحادیې سره اړیکه ونیسي، یا دې د هغه زندان له مشر سره په اړیکه کې شي چې ولسمشر په کې بندي دی او یا دې له امریکایي سفیر سره اړیکه ټینګه کړي.

دا چې وخت د مازدیګر څلورو بجو ته رسېدلی و، اتحادیه هم رخصت شوې وه، نو ده له امریکایي سفیر سره اړیکه ونیوله، هغه زما د خبرو تایید وکړ، امریکایي مشر عذرونه کول او ویې غوښتل چې ډوډۍ ورسره وخورم، ما پښتنه وغوښته، دا چې د څېړنو وخت پای ته رسېدلی و، نو له یوه افسره یې وغوښتل چې هغه ځای ته مې بیرته ورسوي چې ورنه راغلی وم، ما ورسره ونه منله، خلکو ته به مې څه ویل چې له امریکایانو سره مې وګوري، که څه هم ډېری زما پر دنده خبر نه وو، خو ما له دوی پښتنه غوښته چې تر هغه ځایه د ما نه رسوي.

د ولسمشر لاسي ساعت

په یوه لیدنه کې ولسمشر را څخه وغوښتل چې له کورنۍ سره یې په اړیکه کې شم، څو ژمنۍ جامې ورته راولېږي. کورنۍ یې جامې، لمریزې عینکې، لاسي ساعت او درې قوطیه سګرټ ورته رالېږلي وو. د کولونیل ستیل له پلنې وروسته ما ولسمشر ته ور کړل. ولسمشر مننه را څخه وکړه، او د زندان د رئیس او د الکټرونیکي څارنې د ډلې په مخ کې یې مخکینۍ ساعت راکړ او له ما یې وغوښتل چې اصلاح یې کړم او بیرته یې ده ته ورکړم. خضراء سبمې ته راغلم، سبا ته محکمې ته د حاضرېدو لپاره زه او زما ملګري د ولسمشرۍ په یوه مانۍ کې پاتې شوو. ساعت مې وکوت، ولاړ و، وروسته له دې چې په روغبدلو یې ډاډه شوم، نو په سبانۍ ناسته کې مې ولسمشر ته ورکړ. دلته هغه امریکایي لوري دخالت وکړ، چې لیدنه یې الکټرونیکي څار څارله، د مارشال (امریکایي نظامي عسکرو) له برخې یو افسر راغی، ملکي جامې یې په تن وې، اوږد سړی وو، دی او په محکمه کې د مارشال نور ځواکونه له عراقیانو او ختیځ والو سره ډېر ورته ول. داسې ښکارېده چې په همدې اساس غوره شوي دي، څو په محکمه کې د کېمرو په مخ کې داسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاره شي چې ګواکې عراقیان دي، کېدای شي نړۍ ته یې دا ویل چې محکمه د عراقیانو له لوري اداره کېده او امریکایانو دخالت نه په کې کاوه.

افسر ته مې وویل چې کولی شي د زندان له مشره ځان ډاډه کړي، چې ما دغه ساعت له ولسمشر څخه اخیستی دی. بیا مې د ساعت کیسه ورته وکړه، او ورته ومې ویل چې زه خضراء سیمې ته ننوتی یم، ښه په دقت تلاشي شوی یم، پر دې برسېره په درېیو قره ولونو کې هم تلاشي شوم، په ټولو ځایونو کې ساعت را سره و، په داسې حالت کې چې په داسې ځایونو کې د داسې ساعتونو ګرځول نا شوني دي. نو قناعت یې وکړ او ویې غوښتل چې ولسمشر ته به هر شی د دوی په موافقه ورکوم.

افسر ساعت واخیست، داسې ښکارېده چې قاضیانو ته یې ورکړی و، هغوی د امریکایي استخباراتو کوم افسر ته ورکړی و.

د محاکمې په سبا ورځ، یو مشاور راته راغی او له ما سره یې یوازې خبرې کول وغوښتل. د محکمې د اپارتمان دننه یو څو قدمه سره مخکې لاړو، راته وې ویل: استاذ خلیله، زه بیخې ډېر درناوی درته لرم، که څه هم ته له ما وړېږي خو زه ستا زیات غمخور یم، چې څه ضرر درته ونه رسېږي، نو استاذ خلیله، تا ته به مصیبت پېښ شي، ما ورته ویل، ولې؟ ده وویل: تا چې کوم ساعت صدام ته ورکړی و، د هغه په منځ کې ثبتوونکي آله وه، ته خو پوهېږې چې دا کار ستا په دنده کې ستونزې را ولاړوي. ما ورته وویل: ساعت له تا سره دی که تهران ته د ثبتوونکي آلې د اېښودلو لپاره وړل شوی دی، زه به ګوابس ته سر تېټ نه کړم.

دی مې پرېښود او کېپټن (مایکل ماکوي) مې خبر کړ، هغه به ویل، څوک چې ځارنوالانو ته زیان رسوي، نو زه به یې سر تړې غوڅ کړم. ساعت یې راوړ... دا زما د څورولو یوه وړه نمونه وه.

د بندي ولسمشر سره یې څنګه معامله وکړه

د ډوډۍ کېبل ولسي محکمې یو بیان صادر کړ، د هغو څارنوالانو په ترور پورې چې نړۍ واو درلود چې د صدام حسین له محاکمې سره یې اړیکه درلوده، په هغوی کې خمیس العبیدي، سعدون الجنابي، عادل الزبیدي وو او د ثامر الخزاعي د ترور هڅه وه. په بیان کې هغه مخالفتونه هم راغلي وو چې د محکمې په تمثیل کې د ولسمشر صدام حسین پر ضد شوي وو. د بیان یوه برخه داسې وه:

"پر مونږ لازمه ده چې دا ثابته کړو، چې ښاغلی صدام حسین د جنګ بندي دی، ځکه هغه د متحده‌ایالاتو پر ضد په جګړه کې د ټولو عراقي وسله‌والو ځواکونو مشري کوله. نو د جنګ د بندي په څېر دی، له هغو حقونو ګټه پورته کولای شي چې په ۱۹۴۹م کال کې د جنیف په ټرون کې او ورپسې د جنیف له ټرون سره په لومړني ټرل شوي پروتوکول کې لیکل شوي دي. د جنګ د بندیانو په منع کولو پورې اړوند د انساني قانون له ټولو پېژندل شویو حقونو څخه برخمن کېدای شي. د ښاغلي حسین د منع کولو په قضیه کې مهمه کتنه دا ده، چې د ده دوامداره منع کول د یوه بندي په څېر د جنیف د ټرون له ۲۲ فقرې سره په ټکر کې دي، په هغې کې د بندیانو منع کول او ګوښه کول یوازې په یوه حالت کې جواز لري، هغه دا چې د جنګ د بندیانو په ګټه وي. داسې ښکاري چې د ښاغلي حسین منع کول او ګوښه کول د ټرون له ۲۲ بند سره په څرګند ډول په ټکر کې دي. بر سېره پر دې، که د ټرون د ۲۵-۲۶-۲۷ بندونو حقوق تر پښو لاندې شوي وي، چې په نورو شروطو پورې اړه لري، نو مونږ یې پوښتنه کوو. د دې په رڼا کې، مونږ د زندانونو له مسئولینو څخه غواړو چې د نړیوال سور صلیب کمېټې او نورو تمثیلوونکو کمېټو او هیئتونو ته اجازه ورکړي، څو وګوري چې په زندان کې ټول لازمي شروط برابر دي. همدا راز

(c) ketabton.com: The Digital Library

په څرګنده ښکاري، چې متحده‌ایالات پر هغه زندان په بشپړ ډول واکمنان دي چې ښاغلی حسین په کې اوسېږي."

د بروکسېل د محکمې په ادرس خپور شوي بیان د هغو مخالفتونو څېړنه کوله چې د ولسمشر صدام حسین په حق کې شوي وو. په دې وینا پای ته رسېدلی وو: "هیله کوو، کوم قواعد چې د صدام حسین په محاکمه کې یې برابرول لازمي وو ، پر هغو د تېرې کولو پر ضد مو غږونه اوچت کړئ."

نو ځکه د جنیف له ټرونونو سره سم، ولسمشر د جنګ بندي بلل کېده. امریکایانو هم د ده د نیولو په وخت کې دا اعلان کړی و. خو د دې ټرونونو مطابق له نیول کېدو وروسته له ولسمشر صدام حسین سره څنګه معامله او چلند شوی؟

دا پوښتنه مې له ولسمشر څخه وکړه، هغه راته وویل:

"ښاغلیه زه ډېر حیران یم، چې دوی څنګه له ډیموکراسۍ او د انسان له حقوقو غږېږي. ستا تر لومړۍ لیدنې مخکې یې له ما سره زیات بد چلن کاوه. په لومړۍ ورځ مې لا و رته وویل، چې پر عراق د غیر قانوني جنګ له امله به په سیمه کې ګډوډي جوړه کړی او د "ترهګرو" نوي نسلونه به را منځته شي. ما ته یې زیات شدید عذاب راکړ، ډېر بد یې ووهلم، پر بدن مې تیاکې را وختې، د بدن څینو برخو په څانګړي ډول لینګي مې زیاتې ضربې لیدلې وې، ماتېدو ته نږدې ول. څینې له شپږ میاشتې استراحت وروسته او څینې له درې میاشتې استراحت وروسته ښه شول. دوی سخت وحشیان دي، له انسانیت سره هېڅ اړیکه نه لري. په ښلو لارو یې خوږولم او غوښتل یې چې نفسي مې وځوروي، خو دا چې پر الله باندې مې د ایمان او توکل ځواک ډېر و، نو بې حده زیات صبر یې را وبانبه.

"زما وښته او ږیره لوی شوي وو، کله چې بندي شوی یم، دوی یو ځل په چاړه باندې زما وښتان وخرېیل، مخ او غاړې مې حساسیت ورسره پیدا کړ. د

ږېرې د کمولو لپاره مې بیاتې تېرې وغوښتله، خو دوی نه منله، څه موده وروسته راغلل، راته وې ویل: چې دوی موافق دي، خو که یې مراجع ومني. خبره له یوې میاشتې زیاته کښته او پورته شوه. خو په پایله کې "مراجعو" هم زما غوښتنه ونه منله. دوی وهږدل چې ځان به پرې حلال کړم، خو که ما داسې کار کولای، نو مخکې به مې کړی وای. ما ورته وویل زمونږ لوی دین دغسې کار منع کړی دی، او بیا صدام داسې څوک نه دی چې ځان وژنه د رڼکړې. بو ځل مې بیاتې تېرې وغوښته او ورته ومې ویل چې که زما پر ژوند پاڼږئ، نو یو ساتونکی دې نږدې را سره ودږېږي. خو دوی ځوروونکې معامله را سره کوله، کله به مې چې څه تېرې غوښتل، نو پلي کولو به یې اوږده موده نیوله .

"خو ستا له لومړۍ لیدنې وروسته د دوی چلند بدل شو، استاذ خلیله کله چې تا په رسنیو کې د رسوا کولو ګواښ ورته وکړ، نو چلند یې سم شو. دوی نه غواړي چې نړۍ د د ناوړه او کرکجن مخ په حقیقت پوه شي. بیا به یې له ما سره ښه چلند کاوه، کله چې تا ورته ویلي وو، چې زما وښتان او ږیره دې ستا په شتون کې را وخرېیي. نو له هغه وروسته به یې هر وخت خرېیونکی را وړست. یو ځل مې له یوه افسر سره ټوکه وکړه او ورته ومې ویل: ولې بیاتې له ما سره نه پرېږدې چې ځان پرې اصلاح کړم. ژمنه کوم چې ځان وژنه نه کوم. که وږېږی چې زه به ستاسو پوځي پرې ووهم، نو دا ناسم فکر دی، ځکه زه بندي رهبر او ولسمشر یم، یواځې په یوه حالت کې لاس اچوم، هغه دا چې له بوش سره مخامخ شم. هغه بیا نه پرېږدم، نو په هماغه وخت کې ناسې باید پام وکړی، ځکه زه یې وهم، هغه زما دښمن دی. بیا مې ورته وویل: پرېږدی یې چې راشي، مه پرې وږېږی.

"د کمود کارول هم ځورونکي وو. له قصده یې حمام ډکاوه، دوی غوښتل چې زما عبادت ناقص او بې اودسه شي، پر دې برسېره حمام دروازه هم نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلوده، ساتونکی به راته ولاړ و، پر حمام پرده هم څوړنده نه وه. دا د دوی تمدن دی، دا د دوی ډیموکراسي او انسانیت دی، دوی په همدې سپړمې شخې نیولې چې عراق ته یې راوړی دی. دوی به هڅه کوله چې له ببلو لارو مې وخوروي.

"د خوړو په اړه به ووایم چې زه وړی نه یم. د نیولو په لومړیو کې یې په ناوړه لاره خواړه راوړل، نو ما به نه خوړل. بیا چې به یې راوړل ویل به یې چې دا د امریکایي پوځ خواړه دي، ته ورسره عادت نه یې. د روژې په میاشت کې مې ډېره ستونزه ورسره درلوده، په پېښلمي کې به یې خواړه ناوخته کول، ان د پېښلمي وخت به پای ته رسېدلی و، دوی غوښتل چې روژې خوړلو ته مې مجبور کړي، په روژه ماتي کې به یې هم په همدې غرض ناوخته کول. دا چې مونږ د کجورو هېواد یو، کجورې به یې راته نه راوړې. د مسلمان دا عادت وي چې د کجورې په خوړلو روژه ماتوي.

"تا د مجلو پوښتنه وکړه چې که راته رسېدلې وي یا مې خبرونه اورېدلي وي. زه خبر نه یم چې بهر څه تېرېږي، ځکه زه له ټولې نړۍ ګوښه شوی یم. قصداً یې د رسنۍ ټول وسایل را څخه منع کړي وو. تاسې فکر وکړی، څوک به دا ومني چې امریکا له صدام څخه د راډیو، تلوېزیون او مجلو مخنیوی کوي؟ له نیول کېدو څخه کمه موده وروسته مې له ځینو ساتونکو سره اړیکې په سبه کېدو شوې، ورځ په ورځ به راته نږدې کېدل او د ډېرو چارو په اړه به یې پوښتنې را څخه کولې. دا مې ومونډله چې دوی کارکوونکي دي، سیاسیون نه دي. کله به مې چې د هېواد او ولس په اړه خبرې ورسره کولې، په مخونو کې به یې د حیرانۍ نښې نښانې ښکارېدې، دا ځکه چې دوی د سیاسي چارواکو له لوري تېر ایستل شوي وو. یو ځل خو لا یوه راته وویل، چې بوش غولولي دي، هغه دروغجن دی. کله به چې زما او دوی تر منځ اړیکې خواکمنې او په پخېدو شوې، نو چارواکو به دوی ژر ژر بدل کړل. او زما د

ماتې لپاره به بله نوې ډله راغله، ما به ورته ویل چې زه د امریکا له ولس سره دښمني نه لرم، زما دښمني د امریکا له حکومت سره ده. او یوه ورځ به د حقیقت ویلو لپاره د نوموړي حکومت یو غړی هم را وخي. "په یاد مې دي، یوه ورځ یې د نور بحیرې ته نږدې وایستم. ناڅاپه د مقاومت د اتلانو له لوري رانوغول شوی راکټ د بحیرې په لوري راغی. ساتونکي ډېر په بېړه راغلل او پر ما د وېرې له امله یې دننه یووړم، خو زه په دې راکټ ډېر خوښ وم. ما ورته وویل، زما له ولس څخه پر ما مه وېرېږئ. دوی د خپلو مشرانو د امرونو پیروي کوي. کله نا کله به مو خبرې سره اړولې را اړولې، دوی به د خپل حکومت دروغو او کارونو ته په غصه وو. دوی به څرګندوله چې د عراق له یرغل او د ملګرو له وژلو څخه خوښ نه دي. خپلو هېوادونو او کورنیو ته به یې ډېر زړه کېده...

"په بله ورځ، زه ستا لیدو ته در روان وم، دوی راته وویل چې که ترهګریز برید در باندې وشي، نو مونږ به په خپلو سرونو او ځانونو له تا څخه ساتنه وکړو. ما بیا هم ورته وویل، زما له ولس څخه پر ما مه وېرېږئ. ما ورته وویل، کله چې عراق ازاد شي او تاسې خپل هېواد امریکا ته ګرځئ او عراق ته بیا ژوند را وګرځي، نو زه به مو لیدنې ته را وغواړم. دوی ډېر خوشاله شول او ژمنه یې وکړه چې بلنه به مني...

کله چې به د کوم لامل له کبله ما خواړه نه خوړل، نو دوی به هڅه کوله چې خواړه را باندې وخوري. کله به چې نا توانه شول، نو ویل به یې چې وکیل به دې را وغواړو، ته یې ښوولې، یواځې هغه تا قانع کولای شي. او کله به چې نه راتللې، نو له تا څخه به یې غوښتل چې ما قانع کړي.

"ځینو به امضاء را څخه غوښته او ورسره ساتله به یې، ځینې مې ولیدل چې په ګرځنده ټلیفونونو کې یې زما انځورونه ساتلي وو. یوه ورځ یو امریکایي افسر راغی، هغه کس چې له تا یې غوښتي وو، چې د امریکایي ځواکونو مشر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ووایي چې دی د له دې ځایه نه بدلوي. ډېره مینه یې را سره کوله، په رښتیا یې زما خدمت کاوه. افسر راغی او سترګې یې له اوښکو ډکې وې، ویل یې چې دوی یې بل ځای ته لېږدوي. او ویل یې: زه نه غواړم چې له تا څخه لرې و اوسم. کله چې یې د لېږد پرېکړه وشوه، ما ته راغی او ټینګه غاړه یې راکړه، په زوره زوره یې ژړل، سلګۍ یې وهلې، ان پر ما یې لا اغېزه وکړه.

همداسې چې کله به له کومو ساتونکو سره زما اړیکه پخه شوه، دوی به بدل کړل. د ساتونکو اخیرنی ډله چې راغله هغوی بد خلک وو، مزاحمت به یې کاوه، لکه په زوره موسیقي چالانول، اتڼ او بازي د خستهګنو غږونو چالانول او د پښو په واسطه به یې پر ځمکه درب او دروب جوړ کړی و. خو دغو ټولو زما پام نه ور اړاوه او نه یې زما عزم را کمزوری کاوه. نن چې دغې لیدنې ته په لاره کې نظامي ګاډي ته پورته کېدم، زما او د ګاډي چلوونکي او افسر تر منځ یې موانع کېښودل، په ځولنو هم ټرلی وم، دا کار یې ځکه وکړ چې په لاره کې برید را باندې ونه شي، چې بیا به وتښتم... وګورئ دوی ځومره د وېرې او نفسي کمزوری په حالت کې دي... د دغو لنډو لېږدونو په ترڅ کې به مې هغه نورې او د کجورو ونې لیدلې، چې ما یې د کرلو مسئولیت درلود او بیا به مې خپله اوبولې، خو اوس مې وچې او خُشکې ولیدلې. ډېره اغېزه یې را باندې وکړه، په اړه یې ما ځینې دردوونکي بیتونه هم وویل.

"پر دې مصروفیت (د شعر په ویلو) د بوختېدلو دلیل یوازېتوب و، ځکه هېڅوک هم نه وو چې خبرې مو ورسره کړې وای او راز او نیاز مو کړای وای. ومې موندله چې یوازې شعر زمونږ له وجدانه تعبیر کوي.

له خوړو څخه ډډه کول

"د خمیس العبیدي له شهادت وروسته (۲۱/۶/۲۰۰۶) چې کله ما خواړه نه خوړل، نو دوه امریکایان راته راغلل، یو یې جنرال و، له ما یې وغوښتل چې خواړه وخورم. بیا یې راته وویل چې د رهبرۍ غړي د جولای په اتمه اعتصاب

کوي. ما ورته وویل، داسې پیغام راته راوړی چې ستاسو خبره تایید کړي، نو د طارق عزیز پیغام یې راته راوړ.

ما هم پرېکړه وکړه چې له ملګرو سره یو ځای اعتصاب وکړم، د اعتصاب له لومړۍ ورځې تر دېرشمې پورې مې له یوې قصیدې ډېر څه ولیکل... امریکایانو به سهار او ماښام زما روغتیایي حالت څارله. په روغتون کې یې ځینې معاینې هم راته وکړې، د رګونو او پوزې له لارې یې تغذیه راکړه. په لومړني اعتصاب کې په یوویشتمه ورځ افسر راته وویل چې زما روغتیا ته په ټشویش کې دی. دی زما تر څنګ ولاړ و، زما په کوټه کې یو د اوسپنې صندوق و، چې زما شخصي اړتیاوې په کې وې او ډېر دروند هم و. صندوق مې له خپله ځایه را پورته کړ او پورته مې جګ کړ، افسر ډېر راته حیران شو. امریکایان ډېر حیران وو، ځکه له هومره مودې اعتصاب سره سره صدام حسین بیا هم خاندي، شعر لیکي او په طبیعي ډول ژوند کوي.

"له لومړنۍ لیدنې وروسته یې له ماسره چلند ښه شو. بایسکل یې هم راته راوړ، هره ورځ به مې لس یا پنځلس کیلومتره کاراوه. الحمد الله، زما روغتیا ښېخې ښه وه. ن زما د کوټې د تودوخې او رطوبت درجه یې دوه څله په ورځ کې برابروله او احیاناً هره ورځ به یې دوه څله معاینه کولم، چې بیا وروسته ما ورسره نه منله. که په انصاف سره ووایو، نو زما روغتیایي حالت ته یې زیاته توجه وه. زه به چې په زندان کې یوازې شوم، نو طبي تعلیمات را باندې لازم وو. ډاکټر راته وویل چې د پروټستاټو معاینه به دې وکړو، خو ما قناعت درلود چې ښه (روغ او جوړ) یم، د دوی خبره مې هم نه ورسره منله، په ټوکه مې ورته وویل، که زما ولس غواړي، نو بل واده به هم وکړم.

"د خمیس العبیدي له شهادت وروسته ما ورته وویل چې تر هغه به اعتصاب کوم، څو چې یې له جنایت کارانو څخه کسات نه وي اخیستی، امریکایان به

(c) ketabton.com: The Digital Library

له وکیلانو څخه ملاتړ کوي او د امریکایانو له لوري زما د غوښتنې د منل کېدلو خبر به استاذ خلیل یا د هغه وکیل را رسوي."

ولسمشر د خپلو دوو زامنو او لمسي د شهادت خبر واورېد

ولسمشر د اخرین ځل لپاره له خپل زوی قُصي سره د ۱۱/۴/۲۰۰۳ په نېټه ولیدل او د ولسمشر لا تر هماغه وخته نظامي جامې په تن وې، دواړو له بغداده د وتلو او په خپل منځ کې د ملاتړو کسانو د وېشلو پرېکړه وکړه. وروسته یې بیا تصادفي د رمادي ښار په سوېل غرب کې د یوې مهمې عراقي کورنۍ په مېلمستون کې سره ولیدل. خو د دغه کور له بمبارولو وروسته، هر څوک په خپله مخه ولاړل. د ولسمشر صدام حسین د خاپوړو په ځای تکریت کې ولسمشر ته ځینو خپلوانو مشوره ورکړه چې له زامنو سره دې په یوه ځای کې نه یو ځای کېږي، څو د نېواک د ځواکونو ښکار نه شي. په هغو کې ستر جنرال ماهر عبد الرشید ډېر نږدې خپلوان و، چې د ولسمشر په هره تېروتنه به یې انتقاد کاوه. په بشپړه زړورتیا یې خپل نظر څرګنداوه، په ځانګړي ډول قُصی د هغه مشر اوښی و، د جګړو ډګرونه یې هم لیدلي ول، عراقیانو مینه ورسره درلوده او بیا دغه مینه او اخلاص یې د هغه له زوی عبدالله سره هم کاوه.

د ولسمشر زامنو عوجې ناحیې ته مخه کړه. کله چې د عُدي شپه د یوه خپلوان په کور کې وه، نو د کور په بله کوټه کې یې د چاودنو غږونه اورېدلي وو، نو ورته څرګنده شوې وه چې څه خیانت شوی دی، ده او سکه ورور قُصي یې پرېکړه وکړه چې د صلاح الدین له ولایت څخه ووځي، د لسمشر شخصي سکرتر هم ورسره و، د ولسمشر له لوري یې له دوی سره د پاتې کېدو پرېکړه شوې وه. ټولو د سوریې د پولو په لوري مخه کړه او د عراق د مخلصو قبیلو د مشرانو په واسطه پولو ته نږدې کلیو ته په تېرېدو بریالي شول.

د جنګ لمبو دا ټوله سیمه ګوابله، له هر لوري د باروتو او مرګونو بوی پورته کېده. د واشنګټن، ډیک چیني، رامسفیلډ، پول او ولفوویټز عینکو هم د سوریې لوري ته مخه کړې وه، د بغداد له سقوط وروسته یې هغه د بحري ځواکونو په لاسونو کې بندي ګڼله.

سوریې ډېره هڅه کوله چې په هر ډول وي، خو له دې شر څخه ځان، خپل ولس او سیمه وساتي. کله چې سوري چارواکي د ولسمشر د زامنو او عبد حمود په ورتللو خبر شول، نو قُصي او عبد حمود ته یې ښه راغلاست ووایه، خو له عُدي څخه یې وغوښتل چې د سوریې ځمکې پرېږدي، هر لوري ته چې خوښه وي، مخه د کړي، لامل یې دا وه چې قُصي او ملګری یې پټولای شوای، ځکه د هغه شخصیت یې پېژندلی و. خو د عُدي ډېر عراقي دښمنان سوریې ته ننوتي وو، نو دا له هغو او د عُدي له خپلوانو څخه پر دوی وېرېده، ځکه د دوی تر منځ دښمني وې. بر سېره پر دې امریکا به هم په عُدي خبر وې چې په سوریه کې دی، نو سوریه به د دې کار له امله ګرانه بیه ورکړي. خو قُصي د ورور بېلتون نه مانه، دري واړه عراق ته را ستانه شول، دا چې قُصي د موصل له خلکو سره ښې اړیکې درلودې، نو په موصل کې د پاتې کېدا پرېکړه یې وکړه. خو کله چې دري واړه پولې ته ورسېدل، نو عبد حمود د بېرته ګرځېدا پرېکړه وکړه، عُدي او قُصي یې خپلې پرېکړې ته پرېښودل. أخوان او مصطفی بن قصي د تل لپاره د یو شخص کور غوره کړ، نو بیا لعنتي غداري او خیانت وشو.

د غداری او خیانت کیسه

عیني شاهد چې د ولسمشر صدام حسین نږدې کس و او د ولسمشر ډېر درناوی به یې کاوه، همدا راز له قُصي سره یې ټینګه اړیکه درلوده، هغه د عُدي، قُصي او مصطفی د شهادت کیسه په تفصیل سره داسې بیانوي :

(c) ketabton.com: The Digital Library

"د ۵/۴/۲۰۰۳ ورځ د ولسمشر صدام حسین د وړې لور حلا، مېړه ښاغلی جمال مصطفی را سره ملګری شو، زه او زوی مې د أم البطول له جامع مسجد سره نږدې د کرفان په لوري وو، چې له "قُصي" سره مو ولیدل، کمال مصطفی، سکرتر او دوه افسران هم ورسره وو. پرېکړه مو په دې وکړه چې زه به زوی ورسره پرېږدم، چې که یې وغوښتل له کورنیو سره ټاکل شوي ځای ته راشي، پر دې ولسمشر صدام حسین هم پوه و. له دوو میاشتو وروسته، نا څاپه خبر شوم چې قصي او عدي، چې فلاني او فلاني د فلاني زامن او د دوی د خور هغه فلاني زوی نواف الزیدان ته ورغلي وو، چې بیا د دوی د خور هغه فلاني زوی له نواف سره د قصي او عدي مالونه وتښتول. ډېر زیات مال و، د سرو زرو بکسونه هم ورسره وو. خو هلته یو کس و، دغه مالونه او تښتېدونکي یې څارل، دوه کسان یعنې نواف الزیدان او د عدي او قصي یو ملګری یې لیدلي وو چې د هغه کور له دېوالې اوښتل، چې جریمه په کې وشوه، دېوال به یو نیم متر لوړ و، دواړو د کور د دېوال شاته درې بکسونه لاهو کړل چې له پیسو او سرو زرو ډک وو، او دوی پسې ور واوښتل، دا د یوې ورځې په سهار وختي کې وو. بیا دواړه په هغه یوه موټر کې سپاره شول چې دوی ته په انتظار و. له څه وخت وروسته اصلي تورن نواف کور ته یوازې راغی... دا هر څه د امریکایانو له راتلو مخکې وو.

د راتلونکې شپې له نیمایي وروسته، اصلي تورن نواف او ورور یې په هماغه وخت کې په موصل کې د امریکایي ځواکونو مشر ډیویډ پټریوس ته ورغلل، هغه یې خبر کړی و، چې "عُدي او قُصي" د ده په کور کې دي. د پټریوس په دفتر کې د موصل یو مشر و، چې پټریوس ته ډېر نږدې و او د شپې به هم ورسره و. هماغه شخص (د نوم له ښودلو یې ډډه کوي) همدا کیسه یوه بل مشر ته کړې وه.

د ځای د معلومولو په موخه ټول په ملکي موټرو کې ووتل. پټریوس یو نیم ساعت وروسته بېرته یوازې راغی او له مېلمه یې بښنه وغوښته، هغه مېلمه هم یا وروسته د مقاومت د اتلانو په لاس ووژل شو.

وروسته، پټریوس د هاموي ګاډو او ټانګونو له کاروان سره بهر شو، اصلي تورن نواف یې په مخ کې و. کله چې یې کور ته ورسېدل، نواف کور ته ولاړ، "عُدي او قُصي" ویده وو. او امریکایانو ته د (هوکې) د حالت د اشاره کولو لپاره راووت، بیا له خپل زوی (ش) سره ولاړ او په یوه هاموي موټر کې سپاره شول، کور یې امریکایانو ته پرېښود، هغوی ته یې اجازه ورکړې وه چې څه یې زړه وي هغه د پکې وکړي.

عیني شاهد (ص) وایي: زما ټلیفون زنګ وواهه، زنګ وهونکی د پېښې د کور یو بل ګاونډی و، له ما یې وغوښتل چې (عُدي، قُصي او مصطفی) وژغورم. زه او یوه ډله سړي ورغلو، خو جګړه پیل شوې وه، وا مې ورېدل امریکایانو، عُدي، قُصي او مصطفی ته نارې ور وهلې چې د خپلې سلامتیا لپاره باید هرو مرو تسلیم شي. خو قُصي به له کړکۍ څخه د (آر، پي، جي ۷) او بلې وسلې په خوله ځواب ورکاوه. عُدي له بلې کړکۍ په سنېفر جنګ ورسره کاوه. او مصطفی بیا د کور له بامه مرمۍ پرې پېرولې. کور د ۲۰ زغره والو، ۲۰ ځنځیري او ۲۰ هاموي ټانګونو له خوا کلابند شوی و. بیا د امریکایانو د ملاتړ لپاره د پېښمرګي ځواکونه هم راغلل، د ژغورلو هېڅ چانس یې نه و. او وامو ورېدل چې ۱۳ امریکایان یې وژلي دي.

کله چې دریځ کلک شو، امریکایي ځواکونو ګازي راکټونه پرې پېر کړل او کور یې والوزاوه...

مانه غوښتل چې نوي زخمونه را وسپړم، خو د ولسمشر صدام حسین او عراق زخمونه رغېدلي نه وو او نه به تر هغه ورغېږي څو چې عراق د نیواک او غلامانو له تېري ازاد شوی نه وي... زه باوري وم چې ولسمشر له هر ټپ څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خواکمن دی او یوازینی تپ یې په زړه کې د عراق تپ دی. همدې باور وهځولم چې له ولسمشر څخه وپوښتم چې د خپلو زامنو او لمسي خبر د څنګه واورېده، ده راته وویل:

"کله مو چې پټ فعالیت ته مخه کړه، لکه په ۱۹۵۹ کال کې چې مو داسې کړي وو، نو ما به د عراقیانو دروازې ور ټکولې او په کورونو کې به مې ورسره کتل... یعنې کلونه له ولس سره بوخت وم، که زما له شخصي ملاتړ پرته ولس زما ملاتړ نه وای کړی، نو مانا به یې دا وه چې په ما کې به تشه وه او څه به مې نه وي ورته کړي."

"د ۲۰۰۳م کال د جولای د میاشتې په یوه ورځ کې زه د یوه عراقي په کور کې وم، ښه پالنه یې را څخه کوله، خو په مخ کې یې حیراني او ګډوډي راته ښکاره شوه. ما ته یې وویل: ښاغلیه، زه په دوه کې لوېدلی یم چې خبر د کړم او که نه... ما ورته وویل: په دوه کې مه لوېږه. ده وویل: عُدي خپل عمر تا ته در وباښه. ما موسکا وکړه او ورته ومې ویل: الحمد لله. بیا یې پسې کړه: همدا راز قُصي هم در وباښه. ما ورته وویل: الحمد لله. بیا یې راته وویل: ښاغلیه، مصطفی هم شهید شوی دی. ما ورته وویل: الحمد لله، حمد او ثنا ټوله د هغه ذات لپاره ده چې زه یې په داسې اتلانو عزتمن کړم چې د هېواد په لاره کې شهیدان شول او خیانت یې ونه کړ، نه یې چانې ووهلې. په تقدیر او قضاء د الله حمد وایم. دوی د عراق بچیان وو، حالت یې داسې دی لکه د عراق په لاره کې چې شهیدان شوي وي.

"له دې وړاندې، ځینو نظامي مشرانو، خپلوانو او ځینو عراقیانو راته ویلي وو، چې عدي او قصي د یو ځای نه اوسي، چې په یوه ځای یې له لاسه ورنه کړم. ما همالته هم ورته ویلي وو، الله سبحانه وتعالی چې زمونږ لپاره څه غواړي، هغه مونږ ټولو ته ښه ده، د عراق لپاره فدایان او ساتونکي دي. زه مې زامن او

لمسی له الله سره د عراق په لاره کې فدایان ګڼم. تر وروستۍ شېبې وجنګېدل او ټینګته یې ونه کړه.

"بوه شېبه مو هم په فکر کې نه راګرځېدل چې عراق د پرېږدو او د ارزانه ژوند لپاره د د بې غیرتانو په څېر وتښتو، ځکه مونږ د ځان لپاره د ګران عراق له خاورې پرته بل ځای نه پېژانده ...

"تاسې مې زامن او ورونه یاست، ټول عراقیان مې زامن دي. مشر باید د خلکو له زامنو وړاندې خپل زامن جګړې ته ور مخکې کړي. د عراق-ایران په جګړه کې هم عُدي او قُصي په جبهه کې وو، هلته یې عمرونه هم کم وو.... ان شاء الله عرب به غنیمت وړونکي وي، خو ډېرو کمو به خپلې بشپړې یا زیاتره کورنۍ د هېواد لپاره وړاندې کړې وي. کله مې چې ومونډله چې زامن مې د عراق د خدمت لپاره ښه ول، نو زه وایم چې باید واده وکړم، سره له دې چې ټول عراقیان مې اولادونه دي.

"د ۲۰۰۳م کال له یرغل وروسته او د نیواک تر اعلان وړاندې جنګ ډېر سخت و، یوې لور مې را څخه وغوښتل چې کورنۍ له عراقه بهر ولېږم، ځکه دوی ښځې دي او زه به یې له ورونږو سره یو ځای جګړې ته ښه خلاص شم. خو ما نه منله. بیا چې کله بمبارياني او جګړې ډېرې سختې شوې او دښمنان هم کور په کور ورپسې ول، نو څو ځله یې غوښتنه را څخه وکړه. ما ورته وویل: نه، تاسې له دېرشو کلونو زیات له سلطې او واک څخه خوند او امتیازات تراسه کړل، اوس یې له ولس سره باید په اور وسوځي. په قاطع ډول مې رد کړه.

"له ځینو لورو به غوښتنې راته کېدې چې له عراقه بهر شم. خو ما به ویل: ځنګه وتلی شم او عراقی ولس په داسې حالت کې پرېښودلی شم، چې له خپل حتمي مسیر سره مخامخ دی. خو دوی صدام نه پېژاند او نه یې دا درک کړې وه چې هېڅ عزتمند عراقی له شریف ژوندانه یا شهادت پرته بل څه نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مني. خو لاسپوځي بيا تبنتي او له پردو ملاتړ غواړي. ته فکر وکړه امريکايي بې شرمي کوم ځای ته رسېدلې وه، دوی په دې سپکه غوښتنه بسنه ونه کړه، چې زه او کورنۍ مې عراق پرېږدو، بلکې په غير مستقيم ډول يې وړاندې دا هم راته را رسولې وه چې که مې کوم دولت ته مخه کړه، نو هغه هېواد به دوی ته زما د تسليمولو لپاره په تنګ کړي او که په عراق کې پاتې شوم او د دوی غوښتنې مې ونه منلې، نو په هره لاره چې وي، دوی به مې نيسي. له همدې هم معلومېږي چې دوی پر عراق د يرغل هوډ درلود، نو دې ګوني لاملونه يې کېښودل، دوی ته يې د عراق يرغل توجيه کړ، يو يې اتمي وسله، بل له القاعدې سره اړيکې او درېيم له صدام حسين څخه ځان خلاصول، څکه چې هغه ديکتاتور دی."!

خو په حقيقت کې دوی صدام حسين نه پېژاند، چې عراق نه پرېږدي او ځان ته يې د هېواد پر خاوره شهادت ټاکلی دی.

دا ښه ځای و چې د کورنۍ لېدلو ته يې راوبولم، ما هيله درلوده چې له ګوښه والي يې را بهر کړم، د کورنۍ غوښتنه يې ومنم چې د ده لېدلو ته ليواله وه او دی مې هم درک کاوه چې ليدو ته يې لېواله دی، خو ده وويل:

"استاذ خليله، يوه غوښتنه د هم نه ردوم، ته زړور سړی يې، خو زما پر تاريخ او د عراق پر عزت د حرص له امله کورنۍ ته اجازه نه ورکوم چې ما وګوري، څکه امريکايان د ربښتيا خبرو خلک نه دي، باور نه شي پرې کېدی. او د نفسي او ټولنيزو لاملونو له کبله نه غواړم له کورنۍ سره ټليفوني اړيکه ونيسم، څکه يوه لور به مې ژاړي، د بلې به سلګۍ وي. خو الحمد لله ته يې دا دی خبرې راوړې، ته مې زوی او ورور يې."

هره ورځ چې به تېرې تلم، ډېرته ژر ليدلو ته به يې په هيله وم. داسې لوی مشر او انسان چې په دنيا کې د ده د پېژندلو غوندې کوم بل شی نه وو. ايا حالاتو داسې غوښتي وو چې زه د دی يوازې په بند کې وپېژنم، ساعتونه او ساعتونه

ورنه غوږ شم، کله به مې چې دی د ځلورو دېوالونو تر منځ بند ليده، ډېرې به خپګان غلبه را باندې وکړه... خو دی لا په زندان کې هم لوی و، زولنو او د ډېمن طاغوتي قدرت مات کړی نه و، لکه له زندانه بهر چې د اتلانو فعاليت وښې او احساسوي يې، همدې به ځواک، کلکوالی او باور ورکاوه چې د بريا ورځ راانلونکې ده او عراق به د اتلوال مقاومت په واسطه له مخکې ډېر ښايسته او ښکلی شي. د تاريخ په اوږدو کې عراق د ډېرو وحشي قومونو د يرغلونو شاهد و. د ورانې، تخريب، وژنې او هلاکت ډېر عمليات پرې شوي وو... خو له دې ټولو سره، لکه د عنقاء مرغه په څېر يې ځان ځنډلو. څو نيواکګر وشړي، او له ځانه د ورانې او تخريب دوړې او ګردونه ايسته کړي او بېرته له سره د تمدن بچيانو ته ورشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دیارلسم څپرکی

صدام حسین راتلونکی څنګه لید؟

دا د بخت نصر له دورې د صدام حسین تر دورې پورې
د یهودو غچونه دي، دا له ذي قار، مثنی او لومړی قادسیې څخه
تر دویمې قادسیې پورې د کسری غچونه دي،
د صدام تر ویاړلې قادسیې پورې، هغه قادسیه چې عراق یې
د دوی له شرونو او کینو څخه وژغوره.

(په زندان کې د ولسمشر صدام حسین له یادښتونو څخه)

ننی عربي سیمه د ماینونو د لویې کتلې په څېر ښکاري، چې د عراق، فلسطین، لبنان، سوډان او صومال په منځ کې وېشلي دي. سوریې ته هم ګوابښ ښکاري. داسې برېښي چې ټولې سیمې ته د اور ورکولو هڅه روانه ده، چې د امریکا د ګوابښ او ائتلافیانو له خوښې سره سم پیل یې له "نوي منځني ختیځ" یا نوي سایکس پیکو نومي پولو څخه دی. د روانو پېښو په جریان کې چې لویې چاودنې په کې را منځته شوې، ایران ته هم د ذروي پروګرام د درولو لپاره امریکایي ګوابښ پیل شو، د معلومو اړخونو په منځ کې د ټکر کولو هلې ځلې پیل شوې. ډېرو به پوښتنه کوله چې ایا امریکا او اسرائیل به رښتیا هم ایران په نښه کړي، حال دا چې ایران خو له دوی سره د عراق پر ضد د ورانوونکو پېښو ائتلافي و...

امریکا او ایران

له ولسمشر صدام څخه مې وپوښتل، څکه ایران یې تر ټولو نښه پېژاند. او عراق د تاریخ په اوږدو کې د ایران او صفویانو له شرونو څخه دردېدلی و، ولسمشر وویل:

"امریکا او اسرائیل به هېڅکله په ایران برید ونه کړي. امریکا خپله ایران ته اجازه ورکړي وه چې د عراق په ورانولو کې رول ولوبوي، یعنې د امریکا

اصلي دښمن عراقي مقاومت دی، ایران نه دی. ما د عراق-ایران جګړې په
مهال سیمه په سیمه ځایونه ولیدل، زمونږ په پټو ځواکونو مې ځان وپوهاوه او
زمونږ د وسلې ډول (نوعیت) مې وساته. له همدې ځایه د ایران پر ټولو
دسیسو پوهېږم. د عراق شیعه ګان د هېواد اوبدونکي دي. او زمونږ د مېرنې
اردو اکثریت زمونږ د ډلې شیعه ګان دي.

"دا مې ډېر دردوي چې د لبنان د یرغل (۲۰۰۶ جولای) په اړه عرب په ټبلو
برېنډو درېځونو کې ولاړ و، چې په دې سره یې ایران ته فرصت ورکړ څو په
احساساتو لوبه وکړي. عربو اوس زمونږ هغه لومړنی دریځ څه کړی دی؟
"ایران ته د اسرائیلو د ګواښونو په اړه مونږ تجربه لرو. ایرانیانو غوښتل چې د
عراق له لورې دننه شي او له اسرائیلو سره وجنګېږي، مونږ دوی ته وویل چې
زمونږ په منځ کې باید سوله وي، نو بیا به مونږ اجازه ورکړو چې زمونږ د ځمکو
له لارې قدس ته تېر شي! خو دوی ویل: چې لومړی بغداد او بیا قدس. د
لبناني قضیې په اړه، زه په دې باور یم چې لبناني مقاومت او هغه سړی چې
مشري یې کوي اسانه نه دی، که د مقاومت پر ضد لکه د سختې پانې په څېر
راټول نه شول، نو د اسرائیلو پوزه به ور په خاورو کړي، او تر بېخه به ولوېږي،
ان که مزارع شبعا سیمه را ګرځېدلې هم نه وي چې نښه هم همدا ده چې اوس
را ونه ګرځي، څو په لبناني سویل کې مقاومت همداسې بل (لګېدلی) پاتې
شي، چې په لبنان کې به یې اوازه لویه شي، او زه داسې وایم چې د مزارع شبعا
حل د فلسطین او جولان له قضیو سره یو ځای وشي.

"د عراق-ایران په جګړه کې به زه له عربي څخه د کردي افسر په دې خبره ډېر
خوښېدم. په حقیقت کې مونږ له ایران سره له مذهبي تعصب څخه لرې
وجنګېدو، په داسې حال کې چې ایران غوښتل زمونږ پر ولس باندې داسې
مذهبي جنګ بار کړي، چې د هېوادنیو اړیکو شلوونکی وي. د عراق او عربو
له ورانولو څخه دواړه اصلي استفاده کوونکي ایران او اسرائیل دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هر څوک چې وایي چې امریکا به ایران په نښه کړي، زه یې سرچپه خبره کوم. امریکا که داسې پربکړه کولای، نو باید د هُرمُز په تنګي او د عربي خلیج په خټیځ کې پر ځمکه ځواکونه سمبال کړي، چې په دې وخت کې به ایران، تنګی له راکټونو او توپونو ډک کړي. او د امریکا له لوري پر ایران هر وار به د یو بیلر ټلو قیمت له ۱۵۰-۲۰۰ ډالرو پورې لوړ کړي، او دلته نو بیا دا هیله کیږي چې که پر ایران هر برید وشي، نو ایران به د تنګي بندولو ته مخکې شي.

"سوریه باید پام وکړي. ایران به د لبناني مقاومت د غځولو لپاره تر ټولو ډېر ځواک ولري، ځکه په مستقیم ډول مرسته ورسره کوي. دا سمه ده چې سوریه له مقاومت څخه په وېره کې ده، ځکه داخلي حالت یې ځانته ځانګړنې لري. د جولان د جبهې پرانیستل د سوریې په ګټه نه دي، ان د حافظ اسد په وخت کې لا د هغوی اخیرنی موخه جولان نه وه، خو په دې کې یې ګټه ده چې له لبنان سره پوله خلاصه کړي، د لبناني مقاومت ملاتړ وکړي او د رضاکاره مبارزینو لپاره دروازې پرانیزي. او بیا د لبنان او سوریې تر منځ اړیکې تل ښې وې، که بهرنی مداخله وشي، نو دغه اړیکې به خرابې شي. په لبنان کې زمونږ خلک باید له سوري وروڼو سره په ګډه د امریکایانو له قبضې پرته دغه قضیه حل کړي. ځکه دا یې د ځینو د تصور خلاف ډېره ژر له منځه وړي، او دا یې د عراقي مقاومت له کبله وکړل.

"زه وایم اسرائیل د دې ته په انتظار دي چې د ایراني زروي وسلو د جوړولو ځایونو د په نښه کولو لپاره شنه رڼا ترلاسه کړي. خو تر څو چې ایران اسرائیلو ته رسېدونکي توغندي لري، نو اسرائیل یې د امریکا پر ځای نه شي په نښه کولای. او اسرائیل عربو ته هم کراري او امن نه غواړي، غواړي چې نیم له ایران او نیم له اسرائیلو سره بوخت وي. مونږ وکتل چې له ۱۹۸۸م ځخه تر ۱۹۹۱م کال پورې اسرائیلو د لبنان لوري ته یوه مرمۍ هم ور ونه ویشته، که

عراق په پخواني حالت وای، نو مونږ به ورته ویلي وای چې د لبنان د بیا رغولو لپاره پر ټولو لازمه ده چې کار وکړي.

"خو د ترکیې په اړه زه باوري یم چې د امریکایانو له اجازې پرته به هېڅ کار ونه کړي. او د ترکانو او کردانو تر منځ چې امریکا د کوم جنګ اجازه ورته کړې، هغه یې په ګټه نه دی.

"امریکا هومره ځواک لري چې هغه څه په ایران کې ویران کړي، چې دا یې غواړي، خو دا په غبرګون کې د هُرمُز د تنګي له بندېدو وېرېږي. ځکه ډېر په پام سره ګام پورته کوي او نړۍ هم نوی جنګ زغملای نه شي. کله چې پر ایران لوېدیځوال برید وشي، نو د وچې له لارې به نه وي او نه به ګټور وي، ځکه دوی باید د هُرمُز په تنګي کې د ایران غبرګون په حساب کې ونیسي، ځکه د تنګي په خټیځ کې ایراني ځمکنی ځواک شته، کله چې په عراق کې د امریکا موجود ځواکونه کافي نه وي، نو خو ایران ته به هم ډېر ځواکونه ورلېږي، نو بیا به د عراق د سرېښو له ډنډ ځخه ایران دوی ته لوی د سرېښو ډنډ وي، د هُرمُز د تنګي بندول به د نړۍ لپاره مصیبت وي، وروسته له دې چې پر عراق د جنګ له امله د نفتو بیه لوړه شوه، نړیوال اقتصاد نور د نفتو په اړه زیادت زغملای نه شي.

"تولوېدیځ، ایران نه شي په نښه کولای، ځکه همدا برید به د دوی وژنې ځای وي، متحده ایالات به د خپلو ګټو مطابق له ایران سره تفاهم کوي، د همدې تفاهم بیه به عراقی ولس له خپلو پانګو، خپلواکي او ملي یووالي ځخه ورکوي. پر ایران دا ټول تشویش یې ځکه را منځته کړی چې عرب په دې قضیه کې بوخت شي، صهیونیت نه غواړي چې ایران په نښه کړي. امریکا عراق ته د دې لپاره نه ده راغلې چې یوازې صدام حسین له واکه لرې کړي، سره له دې چې دا موخه اعلان شوې نه وه، بلکې د یوې اوږدې مودې د ستراتېژۍ لپاره راغلې ده، په ترڅ کې یې صهیوني موخې هم ترسره شوې، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

امریکا ایراني ذروي وسلې جوړوونکي وسایل صهیوني جریان ته خطر ګڼلای، نو ایران به یې د یورانیمو ډېرښت ته له رسېدو وړاندې په نښه کړی وای، لکه صهیوني دښمن چې د عراقي جولای له جوړون ځایونو سره وکړل. له دې امله امریکا عراقي مقاومت خطر ګڼي او له ایران سره اړوندې ډلې یا په عراق کې د ایران مداخله خطر نه ګڼي.

"ډېر لږ د دې فکر کېدای شي چې امریکایي الوتکې د معلومې موخې د لنډمهال لپاره په نښه کړي، وروسته به د اوربند اعلان وکړي. خو امریکایان باید د ایران غبرګون وګڼي. او شونې ده، خو ډېر لږ احتمال لري چې د ډیموکرتانو له لوري د په نښه شي، خو د امنیت د شورا په پرېکړې سره، نه د امریکایي پرېکړې په واسطه، لکه په عراق کې چې وشول.

"ما دوی ته په واقعیت کې ایرانی خطر څرګند کړ. او اوس امریکایان او عربي واکمنان له مخکې څخه ډېر د ایران په خطر پوه شوي دي. زه وایم امریکایانو که په عراق کې خپله ستونزه حل کړه، نو بیا شونې ده چې ایران په نښه کړي، هلته به بیا یوازې امریکایان نه جنګېږي، بلکې د اروپایي دولتونو ائتلاف به هم ورسره وي. مونږ عربو ته ایران تر اسرائیلو ډېر خطرناک دی، عرب باید پر دې ځان پوه کړي. او لکه څنګه چې ته پوهېږې، د ایران او اسرائیلو په منځ کې له هغه تاریخه ائتلاف شوی دی چې بخت نصر بادشاه هغه یهودانې نیولې وې، چې بابلي وینزې بلل کېږي. بیا له هغه کوروش سره ائتلاف لري، چې یهود یې فلسطین ته راوستل.... خو که ایران ذروي بم (اتوم بم) ترلاسه کړ، نو بیا به ټکر ورسره ګران وي."

بیا ولسمشر زیاته کړه..

"مونږ په چاپېر کې چې څه دي، ترې خوښ نه یو، مونږ را منځته کړي هم نه دي، منع کولای یې هم نه شو، خو په مخه کې یې درېدلای شو. په لبناني سوېل کې اسرائیلو جنګ پیل کړ، د امریکا په اشاره یې پراخه جبهه پرانیسته، خو په عراق کې له پېښو څخه توجه واوړي، خو د سرېښو په حقیقي ډنډ کې یې ونښلول، او پایله به د انساني او عربي مبارزې په ګټه وي. اسرائیل اوږد جنګ نه شي زغملای، له سوېل څخه د خلکو هجرت ته به هلې خلې وکړي، چې د دوی په باور د دوی او جنګیالیو تر منځ به له امنه ډکه سیمه برابره کړي او د مقاومت وسلو ته به پاملرنه وکړي. سره له دې چې دواړه خواکونه سره برابر نه دي، خو حزب الله به پر صهیوني دښمن بریدونه کوي، او اسرائیل له سیاسي، نفسي او اقتصادي اړخه اوږد د تیارسئ حالت زغملای نه شي. د دغو او نورو لاملونو مطابق به اسرائیل د اوربند غوښتنه وکړي، خو په مستقیم ډول نه، د ځینو عربي حاکمانو له لارې به یې وکړي.

"مونږ به تل ویل چې له اسرائیلو سره د جنګېدو لپاره د لښکرو د ور لېږلو لامل نشته، له ننوتلو پرته د اُردن له لوري پر پولو د توپونو اېښودل به اسرائیلو ته ګواښ وي، چې په لومړۍ مرحله کې د ۱۹۶۷م کال پولو ته وګرځي. که یوازې حزب الله د اسرائیلو اوازه اچولې ده، نو هلته به وضعیت څنګه وي چې عرب یې ټول یوځای په مخ کې ودرېږي. او ما وویل عراقی لښکر چمتو دی چې پر پولو ودرېږي او ووایو چې راکټونه او توپونه ور وار کړئ او د جنګ پای له شېرو میاشتو مخکې مه ګڼئ، نو اسرائیل د دومره مودې د توپونو جنګ نه شي زغملای، مهمه دا ده چې د عربو توپونه په دوامداره توګه له وچې او بحر څخه ښه په همت سره ور وویشتل شي، اګر که لا دوه مټره هم ور مخکې نه شو. او هلته به مجبورېږي او په ټیټ سر به سوله امضاء کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"لبناني او عراقي مقاومت به امريکا ته د عربي شخصيت په پېژندلو کې درس ورکړي او د عربي مبارزې د تاريخ په پېژندلو کې به غربي حافظه فعاله شي. په عربي سيمه کې غصه ډېرېږي، زه ډارېږم چې ورپسې به غټه چاودنه را منځته شي، هغه ځواکونه چې د چاودنې په پايلو به لوبې کوي اوس را ټول شوي دي. زما په باور چې مصر او سعودي او بيا المغرب به دې چاودنې ته نوماندان وي. که په سعودي کې هم يو څه وشي، نو مذهبي فتنه به ګټه ترې پورته کړي، همدا راز په مصر او لبنان کې هم."

د سکوت شېبې اوږدې شوې. په دې جريان کې ولسمشر لرې وړاندې، داسې ښکارېده لکه له خپلې بډايه حافظې څخه چې څه لولي، ډېر وخت لا نه و وتلی چې وې ويل:

"ما عربو ته وويل، که چېرې عراق د ټوټه کېدو په لوري لاړ، نو مصر او نور هېوادونه به هم ټوټه شي، عراقيان په شهامت کې پېژندل شوي دي، کله چې د حق په مقابل کې هره توره له تېکه وتلې، نو عراقي توره امت ته نږدې وي. ما وړاندې عربو ته ويلي وو، دوی بايد دا په ياد ولري چې بغداد دوی له ليبيا نيولې د مشرق او مغرب تر اخيرنيو ټکو پورې ساتلي دي. خو په هغه وخت کې ځينې عربي دولتونه د خميني په انقلاب وغولېدل، دوی باوري وو چې نوموړی انقلاب د عربو او مسلمانانو په ګټه دی. زما لا تر اوسه هغه په ياد دي، چې د عراق-ايران جګړې په جريان کې ليبيا ايران ته راکټونه ورکړل او بغداد په هماغو راکټونو وويشتل شو. وروسته د ليبيا استازی تونس ته ولاړ، نو هلته مرحوم حبيب بورقيبه ورته وويل: ايا بغداد ستاسې په راکټونو ويشتل کېږي؟

خو د يمن رول بايد ډېر لوی وي، په ځانګړي ډول د ولسمشر علي عبد الله د نوي ټاکل کېدو وروسته، ځکه هغه پوه سړی دی او اصلي ملتپاله دی.

په عامه بڼه به ووايم چې سياسي وضعيت د امريکا کړنو او د دې له لوري پر فلسطيني ولس د پرله پسې بريدونو لپاره د صهيونيانو هڅولو خراب کړی دی. صهيونيت دې ته په انتظار دی او هيله کوي چې دلته او هلته غولوونکې پېښې وشي په ځانګړي ډول په منځني عربو کې، څو دوی ګرځندي شي او غاښونه نه ټينګ کړي. زه باوري يم چې دا حالت به د عربي امت غبرګون را وپاروي، امت متفق نه دی، ټوټه ټوټه دی، کله چې متحد شي نو شپېته سلنه هجوم او تنګول بسنه کوي چې ځواکمن غبرګون ولري، خو ټوټه ټوټه بيا له نوي سلنې ډېر تنګولو ته اړتيا لري چې غبرګون يې پوخ شي. زه باوري يم چې غبرګون به راځي سره له دې چې عربي تعاون او يو له بله دفاع اسانه نه ده.

"اې ښاغليه، زمونږ ولس ډېر لوی ولس دی، لوی ميراث، تاريخ او امکانات لري، په خپله ژورتيا او له عربي امت سره په اړيکه کې به ډېر ځواکمن وي او په نړيوال چاپېريال کې ډېره اغېزه لري. څېړونکو راته وويل: ولې دا ټول لښکر، جوړښتونه، اپارتمانونه او... او... طبيعي ده چې د ولسمشرۍ مانۍ يې نه بادولي. ځکه هغوی پوه وو چې دا مانۍ د صدام حسين ملکيت نه دی، نه د هغه کس ملکيت دی چې له ده وروسته راځي، بلکې دا د عراقي مانۍ جوړولو په فن کې لوړې ځوکې دي او د عراقي ولس ملکيت دی."

ولسمشر دلته د هغه چا په اړه غږېږي چې د عراق د لوی مسير په اړه طعنې کوي، ولسمشر وايي:

"خو هغه ځوک چې د ۳۵ کلنې لارې په جريان کې له شوو تېروتنو غږېږي، نو ورته وايو: ځوک چې کار نه کوي، نه تېروځي، ايا داسې کېدای شي چې بر انقلاب د دومره ډېرې لاسته راوړنې ولري او لوی ارزښتونه د وزغمي او دلته او هلته د تېر نه وځي. او ايا د نړۍ انقلابونه هم بې تېروتنې وو، ايا داسې انقلاب شته چې له دغو ټولو پرمختګونو، اقتصادي، بشري او علمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

پروګرامونو سره سره یې تېروتنه نه وي کړې... مونږ خبر یو چې د دې لوی انقلاب له پیله یې دوی پر ضد وو، پر دې خبر یو چې دوی هغه وخت زمونږ پر ضد را ټول شول چې په ۱۹۷۲م کال د نفتو انقلاب ملي شو. ان زمونږ د کُردي ولس په اړه که ووایو چې خپلواک پرېښودل شوی و، مونږ پوښتنه کوو: ایا کُردانو ته په ګاونډیو هېوادونو کې داسې حقونه ورکړل شوي وو لکه څرنګه چې زمونږ عراقي کُردانو ته ورکړل شول او حال دا چې د عراق له کردانو یې شمېر هم زیات دی. که شاته ور وګرځو او د انقلاب له لارې سره و اوسو، نو و به پوښتو چې ایا لکه د درېیمې نړۍ کوم بل هېواد دومره ژر او په لنډه موده کې بې سوادي له منځه وړې ده، لکه عراق چې ختمه کړه؟ حتی په عراق کې د روغتیایي نظام کچه له ډېرو پرمختللو هېوادونو څخه لوړه وه، همدا راز بشري پرمختګ، چې په پروګرامونو کې یې لسګونه زره علمي کدرونه بهر ته په درسي بورسونو کې ولېږل. د انقلاب په دوره کې مو له پوهانو، مفکرینو، استاذانو، قاضیانو، څارنوالانو او متخصصینو څخه اردو جوړه کړه، دوی د ولس او امت پانګه دي...

"خو کوم کسان چې له ډیموکراسۍ څخه غږېږي، دوی لومړني کسان وو چې مخې ته یې موانع ورته کېښودل. له کله نه چې مسئولیت را په غاړه شو، په هره برخه کې مو یوه پرېکړه هم د رهبرۍ د وروڼو له ګډون پرته نه ده کړې. خو د لوېدیځ ډیموکراسي چېرته ده چې په میلیونونو ولسونه یې د عراق د جنګ پر ضد مظاهرې کوي، خو غږونه او نارې یې نه اورېدل کېږي. صدام حسین ته په دې قهر نه ورځي چې هغه لاسپوڅي او غلامان د خبرې وکړي، چې نیواکګرو راوستي او دلته یې د دې لپاره کښېنولي چې ځانونو ته قاضیان ووایي، خو دا مې دردوي چې دا غلامان را ولاړېږي او ملي اختر او ملي نښې په ناوړه شیانو بدلوي. د دې پرځای چې پر هغه انقلاب او ملي اخترونو وویاړي چې له امله یې مونږ ګراني وینې توی کړې، دوی د هغو جرمونو په اړه غږېږي چې دوی یې جرمونه نوموي. او لکه زمونږ دولت چې قانوني، عادل او د امن او امان دولت نه و. ما

دوی نه وویل، یوه ورځ یوه چارواکي د قاضیانو په دنده کې مداخله کړې وه، زه چې خبر شوم، په هماغه شېبه تر هغه ویده نه شوم چې حق مې حقدار ته نه و ورکړی. د قاضیانو مناسب ځای و، عزتمن ژوند یې درلود، په ېلبله بڼه به مو پالل. څو عدل وکړي او له مظلوم سره انصاف وکړي، الحمد الله په قضاء کې هېڅ ډول خرابی او بې قانوني نه ده شوې. ولس د قانوني دولت په سیوري کې په بشپړ امن او امان کې اوسېد. خو کله چې دوی له ډیموکراسۍ غږېږي، نو دوی او د دوی په مخ کې امریکایانو د هغې ډیموکراسي مخه ډب کړه، چې مونږ یې ولس نه غوښتنه کوله، هغه ډیموکراسي چې د ولس اصلیت او سرچینه یعنې واضح اسلامي دین ساتي او د نورو یعنې زمونږ د پلرني ولس د ډلو د حقونو درناوی کوي.

په ۱۹۹۰م کال کې عراق د ګوندي تعدد لپاره پروګرام برابر کړی و، مونږ دې ته نږدې وو چې فعال یې کړو او عمل پرې وکړو، خو هغه حالات چې امریکا، نړیوال صهیونیت او په سیمه کې د دوی غلامانو او لاسپوڅو را باندې راوست، نو دا کار نیمګړی پاتې شو.

"هو، مونږ وړاندې هم له ځانه ولس ته ډېره پاملرنه کوله او اوس یې هم کوو، د ټاکنې په اړه یې هم په حق کې پاملرنه کوو، کله مو چې د دوی په وړاندې ستره لُوړه وکړه، نو خپله ژمنه مو وساتله، له هر عراقي، د هغه له ملي عزت او اصلي ګټو مو دفاع وکړه. که څه هم په درنه راته پرېوته، خو د ده په اراده کې مو خیانت ونه کړ، د خپل ولس لپاره د هغې ملي ارادې له رول څخه تېر نه شوو، چې له امله یې عراقیانو څو لسیزې سیندونه وینې قرباني کړې. په همدې اساس مو د برغلګرو غوښتنه مخکې هم رد کړې وه او اوس به یې هم ردوو.

او کوچنۍ تېروتنې مو له لویو لاسته راوړنو سره نه دي پرتله کړې، ځکه هغه داسې شیان دي چې نه پرې حساب کېږي او نه زمونږ د لارې په څېر لویه لاره پرې کمېږي، او څه چې وشول د هغو ټولو لامل دې نه ګڼل کېږي، ځکه په اصل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې اشرارو او بریدګرو پر عراق د یرغل او په عراقیانو کې د بدۍ او فساد را وستلو هوډ کړی و.

"ټن چې زمونږ صابر ولس په داسې څه اخته شوی دی، چې له زړونو وینې ورته څاڅي، یوازینی لامل یې دا دی چې دا ولس د امت د لومړیتوبونو په خدمت کې دی، که نه نو عراق څه کړي، ایا له تم ځایونو ور تېر شوي یو او پر امریکا مو تېری کړی، ایا مونږ امریکا ته اړولي وو... په الله قسم چې دا د دوی او فارسیانو د پخوا زمانې غچونه دي....

"زمونږ د ولس وینې ویهدې او لا تر اوسه به بهیږي، خو د الله په اجازه په پای کې به بریالی کیږي، راتلونکې لاره به یې ډېره کلکه وي او رهبري به یې هغه اتلان کوي چې لوړ مورالونه لري، د هغو ټولو لاره چې د عراق په ازادولو کې یې ونډه اخیستې ده، زه پر خپل ولس او د امت په سړیو باور لرم، د دښمنانو په مقابله کې د دوی پر ځواک باوري یم.

"په حقیقت کې د هغو وینو چې بهېدلې دي او لا هم بهیږي لومړنی مسئول اشغال دی، هغه که د جنګ په ډګرونو کې وې چې په دې برخه کې ډراماتیکې محکمې هم دي یا په عراق کې د جهاد د ځمکې په کوم بل ځای کې وې. امریکایان هم اوس په عراق کې د سرښنو په لوی ډنډ کې پر نښتلو اعتراف کوي، مقاومت هم زمونږ له غوښتنو سره سم روان دی، کله یې چې اتلولیانې اورم نو ډېر خوښېږم لکه زه چې د دوی په منځ کې ژوند کوم. کله چې د الله په اجازه عراق ازاد شي، نو پر خپلو لومړیتوبونو د کلکو ولاړو مؤمنو غوره کسانو به د عراق په مشري کې اصلي او ښکاره رول وي. عربي ولس هم نه هېروو، د هغو کسانو رول هم نه هېروو چې د صدام حسین د دفاع په جریان کې له عراق، د عراق له ارزښتونو او لومړیتوبونو څخه د دفاع لپاره راغلل. دښمن به د الله په اجازه او د اتلانو په همت په کډه کیږي، او امریکا به زینه په زینه یوې ملعونې او ژورې کندې ته ور لوېږي...".

څوارلسم څپرکی

صدام، عربي نړۍ او نړیوال دریځ

په عراق کې د روانو حالاتو په لیدو سره د انسان زړه غمجن کیږي. پوښتنه دا ده چې د هغو دولتونو مشران چېرته دي، چې له دغه هېواد سره یې ګډې ګټې درلودې؟ د عربي دولتونو مشران او عربي تعاون چېرته دی؟ ولې ډېری چوپ دي او عراق یې پرېښی چې د میلیونونو شاهدانو په مخ کې ټوټه-ټوټه او وژل کیږي؟ ځینو سترګې پټې کړې دي او ځینو بیا د عراق په ورانولو کې ونډه اخیستې ده او حال دا چې ولسمشر صدام له یوه سره هم کمی نه دی کړی. له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې ایا له جګړې څخه وړاندې یې له نړیوال او عربي دریځ سره ټرون کړی و، ایا دا هیله یې درلوده چې کوم دولت د غږ پورته کړي او و د وایي چې د امریکا کړنه په بشپړ ډول لهونتوب دی؟

"بلکل ښاغلیه، مونږ له نړۍ څخه په یوه ګوښه جزیره کې نه اوسو او عراق خو بیا یوه ژوندۍ نمونه ګڼل کیږي. د یوه دولت نه بلکې د نړۍ د ګټو سیمه بلل کیږي. عراق له ځینو دولتونو سره ټینګې اړیکې درلودې، د قانوني ګټو اړیکې یې درلودې، همداراز له عربي دولتونو سره یې د ګډې دفاع ژمنه درلوده. د عربي قضیو په اړه د شوروي اتحاد دریځ په داسې حالت کې نه و چې د څه غوښتنه د تړې وشي. خو روسیې هم له عراق او عربو سره ډېره ناځواني وکړه، لږ تر لږه په عراق کې خو یې باید د خپلو ګټو ملاتړ کړی وای.

"دا سمه ده چې د شوروي د کمزورۍ او را پرځېدو له امله امریکا د یوازینې قطب په توګه غرور کاوه، روسیه تر پخوا کمزورې شوې وه، خو تر اوسه لا په نړۍ کې دوهم ځواک ګڼل کېده، ډېر څه یې کولای شوای او د خپلو ګټو. ژمنو او ټرونونو په مټ په دې پورې د اړوندوګټو ملاتړ یې هم کولای شوای.

"خو د فرانسې دریځ د متحده‌ایالاتو په کاروان کې د ځینو روانو غربي لوړو په دریځ تأثیر وکړ. فرانسه له خپلو هغو دریځونو څخه لرې شوه چې د دیغول

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځو کې يې درلودل. زما په باور په نړۍ کې د يوازيني قطب په توګه د امريکا د پاتې کېدو له امله به فرانسه هغه وخت د امريکايي سياست پر وړاندې راشي چې د چين او د هغه د ائتلافيانو په څېر بل قطب را څرګند شي.

"تو مونږ وايو، له بده مرغه نړيوال دريځ د دې وړ نه و چې په لږه کچه هم پر عراق د دواړو بريدونو يعنې د ۱۹۹۱ او ۲۰۰۳ ز کلونو د بريدونو په مخنيوي کې څه ترې وغوښتل شي، خو زه باوري يم چې د امريکا له راپرځېدو وروسته، چې د الله په امر سره به را پرېوځي، يو موثر اروپا به په نړيوال سياست کې د مرکزي قطب په توګه را ښکاره شي، په نړيواله کچه به په دريځونو کې خپلواکه وي، ورپسې به ځينې اروپايي دولتونه ازاد شي او د امريکايي سياست له پيروۍ څخه به خلاصون ومومي.

"له ۱۹۹۰ ز کال وړاندې، د شوروي او د شرقي کتلې راپرځېدل پېښ شول، چې له دې سره د ځواک د تلې په پلو کې ګډوډي رامنځته شوه او هيله وه چې امريکا به په نړۍ باندې د يوازيني واکدار په توګه پاتې شي او عرب به له همدې امله لوړه بيه ورکوي.

"کله چې نړيوال ځارونکي په خلاص لاس په عراق کې ګرځېدل، مونږ باوري وو چې د کوم څه لپاره چې دوی راغلي دي هغه نه لرو (اتمي وسلې). سره له دې چې زه او په رهبرۍ کې نور ورونه پر دې پوه وو چې هغوی ځېرونکي نه بلکې د امريکايي پلان د چوپړ لپاره جاسوسان دي، خو مونږ له عربو ورونو او د فرانسې، روسيې او په اسيا او اروپا کې د مهمو دولتونو په څېر له ملګرو هيله درلوده، چې له حق سره مرسته وکړي او د جنګ د نه پېښېدو لپاره سپر شي يا په ډېره لږه کچه امريکايانو ته نصيحت وکړي چې له عقل څخه کار واخلي او په خپلو کم عقليو پسې ولاړ نه شي. پر دې سربېره نړيوالو افکارو هم جګړه ردوله، په ځانګړي ډول د جګړې اور بلوونکي هېوادونه امريکا، برېتانيه او ځينې نور دولتونه وو. نو مونږ د امريکا له حکومت څخه هيله

درلوده چې له پوره پامه کار واخلي. همدا راز له ځينو دولتونو لکه له روسيې، فرانسې، چين او ان جاپان څخه مو هيله درلوده چې جګړه ودروي، ځکه په عراق کې يې مهمې ګټې وې. عراق مهم دولت دی او په نړۍ کې تر ټولو دوهمه غټه پطرولي زېرمه لري. په همدې اساس د ځينو هېوادونو ترمنځ د ګټو د سيالۍ له اړخه هم مونږ هيله درلوده چې متحده‌ايالات به پرېږدي چې د خپلې مشرۍ په لېونتوب پسې لاړه شي او د عراق پر ضد په خطرناک تصميم لاس پورې کړي. دا هيله مو د ځينو مهمو عراقي ښارونو له نيول کېدو وروسته هم درلوده. له دغو نړيوالو ګټو او د عراق له اهميت سره سم د جګړې په نه پېښېدو يا لږ تر لږه وروسته کېدو باور و، او مونږ ويل که جګړه و هم شي خطرناک پرمختګ به ونه کړي او هغه څه ته به ورسېږي چې اوس رسېدلې ده او له خپلو چمتو امکاناتو او اختياراتو سره مو سم د جګړې د پېښېدو لپاره چمتووالی ونيو".

لکه څرنګه چې ښکاري ولسمشر صدام حسين داسې هيله نه درلوده چې متحده‌ايالات دې د عراق نيواک ته را وړاندې شي، سره له دې چې عراق اعلان کړی و چې د برېد د مخنيوي لپاره چمتو دی. داسې يو دليل هم نه و چې د امريکا برېد ته د برائت ورکړي، په ځانګړي ډول عراق جاسوسو ځېرونکو او نورو ته هم خپلې دروازې پرانيستې وې.. خو بيا هم ټول احتمالي حالات پېښ شول. سره له دې چې عراق ځواک درلود، خو د درېيمې نړۍ يو هېواد د نړۍ د غښتلي ځواک او پوځ مخه نه شي نيولی او عراق خو بيا تر ديارلس کاله دوامداري کلابندۍ لاندې کمزوری شوی و. له دې وړاندې هم په ۱۹۹۱ ز کال کې ځلوېښت ورځې پراخ برېد پرې شوی و، چې متحده‌ايالاتو يې مشري کوله او له پنځه ويشتو څخه د ډېرو هېوادونو پوځونو ونډه پکې اخيستې وه، همداراز د ۱۹۹۱ او ۲۰۰۳ ز کلونو ترمنځ د امريکايي او برېتانوي ځواکونو له لوري د ورځنيو هوايي بريدونو او ځلورو تېريو شاهد

(c) ketabton.com: The Digital Library

و. نو څنګه يې کولای شوای چې د نړۍ له مغرور ځواک سره په نا برابر ځواک مقابله وکړي.

ولسمشر به هر وخت دا پوښتنه کوله: "ټرېواله ټولنه او زمونږ ملګري څنګه متحده‌ایالاتو ته اجازه ورکوي چې عراق په نښه کړي، په ځانګړي ډول د دغو هېوادونو ډېرى ګټې زمونږ په هېواد کې وي، پر دې سربېره متحده‌ایالات د عراق په نښه کولو سره د ملګرو ملتونو امنیت شورا پرېکړې ته هم اړ ول، ایا روسیه، چین او فرانسه به په لرې او بېلو دریځونو کې ودرېږي؟".

ولسمشر زیاتوي:

"امریکا یو مفسد او منحرف دولت دی، خو مونږ هم په داسې نړۍ کې ژوند نه کوو چې د څنګل قانون پکې حاکم وي. نړیوال قانون، ژمنې او عرفونه يې چېرته دي، نړۍ او زمونږ عرب وروڼه چېرته دي؟ زه لرې نه ګڼم چې ځینو عربي هېوادونو به له دې امله چوپتیا غوره کړې وي چې په عراق له برید سره موافق دي.

"مونږ هیله درلوده چې متحده‌ایالات به عراق په الوتکو او لرې نښه ویشتونکو راکټونو بمبار کړي او لکه د ۱۹۹۱ز کال په څېر به ټاکلي اهداف او ځایونه په نښه کړي. سره له دې چې دا څل له امریکا سره داسې هېڅ دلیل نه و چې لوی دولتونه، زمونږ ملګري او وروڼه د له امریکا سره موافق شي او د غوسه ناک امریکایي شیطان پر وړاندې د تر شا ټرلي لاسونه ودرېږي. خو ما هیله نه درلوده چې امریکا د د ځمکنیو، سمندري، هوایي او نورو ځواکونو په توګه وسله‌وال یرغل وکړي، که و يې هم کړي، محدود به وي او په داسې توګه به نه وي لکه چې و يې کړ. مونږ د ټولو احتمالاتو غم خوړلی و، خو د الله په اجازه او خوښه به يې زمونږ د ولس بچي مخه نیسي "او دا خو پر مونږ څه نوی یرغل نه دی"، عراق له تروریستي حملې مخکې او وروسته د یرغل ټولې څېړ

زغملې دي، زه باوري یم چې زمونږ د پټمن ولس بچي به ورته په کمین کې وي".

له ایراني وزیر سره د ولسمشر لیدنه

ولسمشر د عربو او ګاونډیو هېوادونو له مشرانو او سیاسیونو سره د لیدنو او کتنو ډېرې کیسې راته وکړې، چې یوه يې دا ده:

"یوه ورځ په ۱۹۷۹ ز کال کې د ایران د بهرنیو چارو وزیر چې نوم مې يې سم نه دی په یاد، له ما سره کتل وغوښتل. په کتنه کې يې هڅه کوله چې د خميني انقلاب او اهدافو ته تبلیغات وکړي. له اسرائیلو سره د شاه د اړیکو په اړه يې راته وویل. له مونږ عربو څخه يې غوښتل چې اسلامي انقلاب ته هرکلی ووایو او د ډېرو عجیبو مزاحمو غوښتنو له ډلې څخه يې یوه دا وه چې عراق دې د ایران په چارو کې مداخله نه کوي.

ما ورته وویل چې خپل انقلاب مو در خپل کړی، د ګاونډیو هېوادونو ولسونه پرېږدی چې خپله لاره په خپله انتخاب کړي او تاسې باید له دې ګونو عربي جزیرو څخه کډه بار کړئ. داسې ډېرې خبرې مې ورته وکړې. نو په ډېرې بې شرمۍ سره يې ځواب راکړ: تاسې د دې ګونو جزیرو په اړه د مداخلې حق نه لرى، چا نه دي درته ویلي او نه يې مکلف کړي یاست چې د اماراتو د دولت په استازیتوب خبرې وکړی، په دې برخه کې مونږ له تاسې سره خبرو ته نه یو چمتو. ما پوه کړ چې باید زمونږ تګلاره نښه ولولي څو په خپلو کارونو کې تېر نه وځي، باید مونږ وپېژني، هره عربي قضیه زمونږ خپله ده، دې ته اړ نه یو چې څوک د مونږ پرې مکلف کړي.

"عربو وروڼو او په ځانګړي ډول مشرانو ته لازمه ده چې هغه ور یاده کړي چې عراق څنګه د فارسیانو او د هغوی د ناوړه نیتونو په وړاندې ولاړ و. ایران د عراق له خوړتیا وروسته عربي خلیج ته په زوره د ننوتلو خوب ویني، حتی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلان یې دی، او که عراق له ظالم بریده په مخکنې حالت کې پاتې وای نو ایران به زمونږ پر عربو وروښو تېری نه وای کړی.

"کله چې خمیني له امریکا څخه د هغې د دفاع په واسطه واک ته راغی، ډلې یې په ایران کې لویه ګډوډي جوړه کړه. مونږ هماغه وخت وویل چې دا انقلاب نه دی، بلکې ګډوډي ده."

"زمونږ عرب وروڼه باید د شاه هغه وصیت په یاد ولري، چې خپل زوی ته یې کړی و او ورته ویلي یې وو: اې ښاغلیه، عرب کڅ او "د فارس" خلیج خټیځ کڅ مې درته وسپاره، ته باید لوېدیځ کڅ ملاتړی او ترلاسه کړې خو کوښټ به لومړنی زیان موندونکی وي. الله د زمونږ پر بادار د اسلام پر دوهم خلیفه حضرت عمر رضي الله عنه باندې ورحمېږي، چې ویلي یې وو: کاش چې زمونږ او فارس ترمنځ د اور غر وای".

دلته ولسمشر د عراق زیارتونو ته د ایران د هرې ډالۍ د ردولو د لامل په اړه کیسه کوي او وایي:

"کله چې زه د ولسمشر نائب وم، یوه ورځ مې د بغداد په ځینو سیمو کې چکر واهه، په یوې را غونډې شوې مظاهرې ور پېښ شوم، ځینو مظاهره کوونکو اوسپنیزې کړکۍ اخیستې وې، له موټر نه ور کښته شوم او پلی ورغلم. له یوه ځخه مې د کیسې په اړه وپوښتل، راته وې ویل: دا له مونږ سره چې څوک دي، ایرانیان دي، له ایران څخه یې زمونږ د نیکه حسین لپاره ډالۍ راغوښتې دي. ما ورته وویل: مونږ خو له یوې کړکۍ پرته بله نه وینو. په ځواب کې یې وویل: بله کړکۍ په فلانۍ سیمه کې ده. سملاسي هماغې سیمې ته لاړو، هماغلته مو هم راغونډه شوې مظاهره ولیده، مظاهره چیانو داسې کړکۍ بار کړې وه چې هر عراقي پښې په ډېرو لږو مهارتونو سره تر هغې زر ځله ښه جوړولی شوای. دلته مو مطلوب وزارتونه پوه کړل چې د ایران یوه ډالۍ هم ونه مني، حسین زمونږ نیکه دی او تر ټولو لومړی مونږ باید د مرقدونو لپاره د

عراق له ډېرو پانګو څخه، څه ورکړو. له بده مرغه ایرانیان همداسې دي، د خپل ساده خلکو له ښو نیتونو ګټه پورته کوي څو خپل ناوړه پلان پرې پلی کړي، خو اوس هیله لرم چې عراقیان به دغې مسئلې ته پاملرنه وکړي".

له ځینو وروښو سره یادښتونه

له ولسمشر سره په خبرو کې له عربو وروښو سره د ده ځینو یادښتونو ته ورسېدو، ده وویل:

"په ۱۹۸۰ز کال کې مو له سعودي سره د دولتونو د وېرولو پرېکړه وکړه چې قدس ته سفارتونه ونه لېږدوي. څنګه چې مو دا خبره وکړه چې مونږ به د هر هغه هېواد پر وړاندې د نفتو وسله وکاروو چې قدس ته خپل سفارت لېږدوي. مخکې له دې چې زه بغداد ته را وګرځم، دولتونو تل ابیب ته د خپلو سفارتونو لېږد پیل کړ.

له سعودي سره مو ښې اړیکې درلودې. ملک فهد ورور راته وویل: اې فلانیه، د عراق او سعودي ترمنځ د سرحدي سیمې د موضوع د پای ته رسولو په اړه څه نظر لرې. په هماغه وخت کې مې د رهبرانو له مداخلې پرته د بهرنیو چارو وزیر وګومارې".

په ۱۹۹۰ ز کال کې له سعودي څخه د ولسمشر لیدنه

عراق په ۱۹۸۸ ز کال کې د ایراني نظام له لورې له شوي برید او سختې جګړې څخه لویه بریا ترلاسه کړه، چې د عربو په نوي تاریخ کې داسې بریالیتوب نه و ترلاسه شوی. د دې پر ځای چې کمزورې او ناکام شي، د نړۍ د ځلورم ځواکمن پوځ په توګه تر سترګو شو. نوې وسلې، تکړه پوځ او داسې رهبري یې درلوده چې په هر ډول جګړه کې یې هر اړخیز معلومات درلودل. کله چې ملک فهد بن عبد العزیز مملکت ته د ولسمشر صدام حسین په وړتګ خبر شو، الوتکه یې لا په هوا کې وه چې د لوی مېلمه هر کلي ته ورغی. په ۱۹۸۰ ز کال کې چې دی ولیعهد و، لا تېنګه اړیکه یې ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

درلوده. ولسمشر په هوايي ډګر کې له الوتکې نه را کوز شو، ملک توده غېږ ورکړه. په تصادفي ډول اسمان هم باراني شو. نو ملک، ولسمشر ته وويل: والله ان اسمان هم ښه هرکلی درته وايي.

دواړه مشران د ولسمشر لپاره په ځانګړي شوي ځای کې سره کښاستل. د امت د دردونو، د عراق او د سعودي ترمنځ د ټينګو اړيکو، د سيمې د راتلونکي او په ځانګړي ډول د فلسطين د قضيې په اړه يې اوږدې خبرې وکړې، چې په منځني ختيځ کې د لانجې محور جوړوي.

ولسمشر صدام حسين ملک ته د کوښټ د کړنو په اړه خپل سخت خپګان ښکاره کړ او پوه يې کړ، چې کوښټ په خپله خوښه داسې پازابول نه کوي، بلکې د پردیو له لوري دغه کار ته مجبورېږي او وې ويل، چې عراق د هرې بهرنۍ مداخلې پرخلاف له سعودي او نورو خليجي هېوادونو څخه د ملاتړ ژمنه کوي.

ملک له ولسمشر څخه وغوښتل چې وضعيت ته په کتو ګام پورته کړي او سعودي به په سيمه کې د ټولو پيدا شويو ستونزو او په ځانګړي ډول د عراق او کوښټ ترمنځ د را ولاړو شويو ستونزو د حلولو لپاره خپلې ټولې هڅې وکړي، مملکت (سعودي) به د عراق د اقتصاد په ښه والي کې هم مرسته وکړي څو بېرته روغ شي او د خليج له هېوادونو څخه به وغواړي چې له عراق سره مرسته وکړي او وې ويل: اې د عدي پلاره، هيله لرم چې نه مونږ او نه تاسې داسې کړنې ترسره کړو چې په سيمه کې کړکېچ زيات کړي او د جنګي بېړيو او پوځونو د راتګ ذريعه شي، که نه په ټوله سيمه کې به داسې مصيبت را منځته شي چې د امت حاضر او راتلونکی به ګوابنې او له ولسمشر څخه يې و غوښتل چې د کوښټ په موضوع کې د نه کېږي او وې ويل، چې کوښټ خو يو کوچنی دولت دی، د لوېديځ او امريکا لويې ګټې پکې نغښتې دي او هره نښته به ورسره سيمې ته هلاکت راولي.

دلبدنې له پای ته رسېدو وروسته ولسمشر له ملک څخه وغوښتل چې عراق ته ور مېلمه شي، ملک هم بلنه ومنله او په هماغه کال عراق ته ورغی.

له سکه اردن سره د عراق اړیکه

ولسمشر ور غبرګه کړه: "مونږ د اردن په څمکو کې د ننه د اردن د ملاتړ لپاره هوايي ډګر درلود، ملک حسين ورور را څخه و پوښتل: په دې موضوع کې ستا حکمت ته بلنه ورکوو، ما ورته وويل: هوايي ډګر د هم د ستا وي، څمکه دهم د ستا وي، له هوايي ډګر وروسته او مخکې د هم د ستا وي او دا ټول د سباست په اړخ کې، نه د مشری په اړخ کې.

"په ياد مې دي چې سکه اردن يو کال له ملي تنګلاسی سره مخ و. زه خبر شوم چې ملک حسين کوښټ ته په لاره دی. کوښټيانو هم ورته ويلي وو، چې د کوښټ د بهرنيو چارو وزير به په هوايي ډګر کې د هرکلي لپاره ولاړ وي، حال دا چې د کوښټ امير جابر هم په کوښټ کې و او داسې بوختيا يې هم نه وه چې ووايو، عذر يې درلود او داسې کړنه له رسمي پروتوکولونو او زمونږ له عربي اخلاقو سره نه ښايېدله.

ملک په تنګ شو. ما اړيکه ورسره ونيوله او ترې و مې غوښتل چې د سفر لوری يې بدل کړي او بغداد ته مخه کړي. سملاسي، هوايي ډګر ته د ده د هرکلي لپاره لاړم، ان څينې ملګري وارخطا هم شول، څکه له مخکې يې د لبدنې په اړه معلومات نه درلودل. عراق په هغه وخت کې سخت کلابند و، د چنګو اجراآتو لپاره مې له سکرټر څخه وغوښتل چې د مرکزي بانک ساتونکي او د مالېې وزير راولي، له دواړو مې وغوښتل چې په عراقي زېرمه کې د شته پيسو په اړه معلومات راوړي. بيا مې ترې وغوښتل چې پيسې د نيمايي کړي، نيمايي د زېرمه کړي او نيمايي نورې د زمونږ اردني وروڼو ته ورکړي. د ملک حسين غوښتنې منل کېدلې، څکه عراق او اردن په يوه حالت کې ګڼل کېدل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"داسې حالت له ولسمشر حسني مبارک سره هم وشو، چې د مصر مالي وضعيت دهوالي و. مونږ داسې دريځ غوره کړ چې نه غواړو تفصيلاتو ته يې ورننوځو، خو دا چې دی زمونږ پر ضد ودرېږي، نو دا ډېره د حيرانتيا وړ ده، داسې هېڅ هم نه وو چې داسې کار د وشي.

"مونږ چې دغه دريځونه يادوو، د دې له امله يې نه يادوو چې پر چا احسان بار کړو يا پر دې خبره غره شو، بلکې د دې لپاره يې يادوو چې عربي مال يو دی، د امت پانګې او ثروتونه بايد د هغه د ولس په خدمت کې وي، يوه ورځ هم ځان غوښتونکي نه وو او نه، تنګ نظره(ديګماتيست) وو، بلکې عراقي او موريتانيايي ته مو په يوه سترګه کتل، فلسطيني، مصري، اردني، خليجي او نورو ته هم همداسې. دغه نظر مو دښمنانو ته خوند نه ورکاوه، ځکه دغه نظر د سايکس پيکو او نورو له لوري د تجزيې او وېش رسم شوی حالت له منځه ووړ.

"د عربي مشرانو په کنفرانسونو کې به امريکا په پراخه کچه مداخله کوله يا د ليکلو پيغامونو له لارې يا د استازو له لارې او پر دوی به يې خپلې ويناوې او کارونه منل. مونږ به عربي مشرانو وروڼو ته ويل چې امريکا ته مه تېټېږئ او دومره سپکوالی بس دی... داسې ښکارېده چې پر امت تکليف دی، کله نا کله به د چوکۍ له امله هم تنګي پرې راتله. خو صدام حسين به تنګي نه منله، بلکې امت او مبارزه به يې منله. مونږ به تل ويل چې ځواکمن عراق کولای شي چې هر خنډ له لارې پورته کړي او د امت ملاتړ وکړي، خو ځينو عربي چارواکو يا د لتې له امله يا د کمزورۍ په خاطر او يا په بل خاطر په عراق سترګې پټې کړې او دا يې هېره کړه چې عراق د دوی لپاره سندان دی چې په څټک يې پر دوی د دښمنانو د برېد خوبونه ماتولی شي. لکه په عربي هېوادونو کې چې مشهوره ده، د مشريو په منځ کې غيرت دی، کله چې يو د مشر په توګه را څرګند شي، نو د غيرت غشی پرې ور وارېږي.

ځکه مونږ له عربي وروڼو په ځانګړي ډول له چارواکو وغوښتل چې د امت په وړاندې مسئوليتونه وزغمي او ډاډ مې ورکاوه چې ما تېنګه کړې نيولې ده".

پنځلسم څپرکی

له واکه ګوښه‌توب ته د ولسمشر بلنه او د شيخ زايد وړاندیز

لکه څرنګه چې مونږ يو، الحمدلله ولس هم همداسې
په پاک لاس او رښتينولی پېژندلی يو.
او همداراز په مونږ کې يې ځواک، قاطعيت
عدالت او مهرباني ليدلې ده.

(صدام حسين په زندان کې)

مخکې له دې چې له ولسمشر څخه د عربي اماراتو د دولت د مشر مرحوم الشيخ زايد آل نهيان د بلنې په اړه وپوښتم، چې ولسمشر صدام حسين يې له واکه د ګوښه کېدو لپاره بللی و او بيا دغه بلنه وړاندیز نومول شوی و، له ولسمشر سره مې د واک پرېښودلو موضوع وټاکله، ده راته وويل:

"هو خليله، مخکې مې پرېکړه کړې وه چې ان شاءالله نور به د هغې مودې له پای ته رسېدو وروسته ارام وکړم چې ولس د خپل چوپړ لپاره ټاکلي يو (وروستی ولايت په ۲۰۰۹ ز کال کې)، او د عراق مشري به رهبرو وروڼو او ملګرو ته پرېږدم. ډېر ستړی شوم، غواړم چې ارام وکړم او په لويه بڼه د الله عبادت ته فارغ شم. خو دا چې له هغه ځايه په زوره و ايستل شوو چې لوی ولس مونږ ورته ټاکلي يو، نو دا کار ناشونی دی، ځکه مونږ ظلم ته غاړه نه شو ايښودی".

د شيخ زايد وړاندیز

کله چې بوش د جګړې ډولونه وهل او پر عراق د يرغل نه کولو هېڅ ناره يې نه اورېدله، د متحده عربي اماراتو د دولت رئيس شيخ زايد پر عراق د جګړې دمخنيوي لپاره وړاندیز وکړ، چې په غبرګون کې يې له واکه د ولسمشر ګوښه کېدل او د عراق پرېښودل وغوښتل شول. دغه وړاندیز په يوه پيغام کې وشو او شيخ زايد د بحرين ملک شيخ حمد بن عيسی بن سلمان آل خليفه ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واستاوه چې هغه د عربي مشرانو د غونډې رئيس ګڼل کېده، دغه غونډه د ۲۰۰۳ ز کال د فبروري د مياشتې په پای کې په خليج کې وشوه او په پيغام کې څلور ټکي نغښتي وو:

۱- د عراقي رهبرۍ له واکه ګوښه کول او له عراقه وتل، څو عراق ټولې وړ ښېګڼې ترلاسه کړي، چې دغه کار به د عربي وړاندیز د منلو له نېټې وروسته په دوو اونيو کې کېږي.

۲- عراقي رهبرۍ ته به په سيمه ييزه او نړيواله کچه لازم قانوني ضمانتونه ورکول کېږي چې په هېڅ ډول به تعرض نه پرې کېږي او نه به ځارل کېږي.

۳- ټولو عراقيانو ته د عراق دننه او بهر د پراخې او عامې عفوې اعلان.

۴- په عراق کې به د انتقالي مودې لپاره وضعيت د ملل متحد د سرمنشي په مرسته د عربي دولتونو د ټولنې په لاس کې وي چې په ترڅ کې به يې لازمي اجراآت ونيول شي، څو چارې د عراقي ولس له باور سره سم طبيعي حالت ته ور وګرځي.

يعنې وړاندیز په دې مانا چې په عراق د جګړې د مخنيوي لپاره يوازينی حل د صدام ګوښه کول دي! خو د عربي مشرانو کنفرانس دغه وړاندیز رد کړ او خطرناک يې وګانه. زمونږ لا تر اوسه د پرېماکوف دوهمه ليدنه په ياد ده، چې د جګړې له پيلېدو وړاندې عراق ته راغلی و او ولسمشر ترې پوښتلي وو: که مونږ داسې وګڼو چې دغه سپکه غوښتنه مو ومنله، يعنې له واکه ګوښه کېدل او له خپلې کورنۍ سره له عراقه وتل، نو ايا زمونږ ولس به د دوی له شر څخه خوندي شي. پرېماکوف منفي ځواب ورکړ او وې ويل: امريکايان به عراق ته ننوځي، که ته وې او که نه وې.

زما او د ولسمشر ترمنځ د شيخ زايد د وړاندیز په اړه خبرې رواني وې او دا چې ده په هماغه وخت کې وړاندیز رد کړ، نو وې ويل:"چا چې د پښو په ليدلو کې ځير له لاسه ورکړی وي، نو هغه بيا وايي چې عراق او صدام حسين

ولې دغه وړاندیز ونه مانه، عراق به يې بچ کړی واى؟ دوی ته وايم، شيخ زايد د عربو د حکيمو حاکمانو يو حکيم، حاکم و او پوهېده چې څه وکړي خو د وړاندیز په نوم چې د کوم نسبت ده ته کېږي، هغه د ده وړاندیز نه و، بلکې په فشار ور پورې ټنبلول شوی و او د ده په نوم را مخکې شو. مونږ په دې خبره دی ډېر ګرماوه چې دغه ناوړه نومی وړاندیز يې څنګه زغملی دی.

ما هماغه وخت ابي احمد (عزت الدوري) ته ويلي وو: "دښمنان يو څل بيا چټي ګومان کوي، دوی د بعث تګلاره نه پېژني او نه د صدام حسين او د هغه د ملګرو حقيقت پېژني. دوی په ځانګړي ډول بوش ته هيله لري چې په ګوابن او اخطار سره کولای شي چې عراق او ملي نظام ته يې ماته ورکړي. کله چې د اشرارو نيتونه د هغو ناروغو نفسونو له خاوندانو سره ګډ شي، چې په امريکا او د هغه په «روزونکي» اسرائيل کې د طاغوتيانو له امرونو څخه په ذلت او سر ټيټۍ سره پيروي کوي، نو هر چوپ انسان ته چې دوی زيان رسوي، هغه مجبوروي چې له حق څخه د دفاع لپاره په لوړ غږ سره غبرګون وښيي او د تاديب او حق غوښتنې لپاره باطل د حق په ډېره وولي".

"ما ډېر باور درلود چې نائب عزت الدوري به په غوښتونکي دريځ درېږي، خو چټک سفر يې د خطرناک امر په اړه بحث منع کړ.

"د دغه نظر خاوندانو فکر کاوه چې ملي قيادت او صدام حسين به دغه ناوړه نظر ته هو ووايي، دا يې د هغې وېرې له امله کاوه چې په ناروغ خيال کې يې درلوده، دوی فکر کاوه چې دغه وېره به د ايمان څښتنان مات کړي او ملي قيادت به د عراق ولس او د مبارزې ملګري يوازې پرېږدي چې په يوازې ځان د امريکا او صهيونيت له برید سره وجنګېږي... تقدير د دغه مسئوليت لپاره د ۱۹۵۹ ز کال له پيله انقلابيان او مجاهدين ټاکلي يو څو د دغه لوی ملت يوه برخه و اوسو، دغه ملت ډېرې قربانۍ ورکړې دي، مونږ منګولې پرې خښې کړې دي او پرې به يې نه ږدو، لکه څرنګه چې مو دی په سختو شرايطو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه پرېږدي... مونږ څو ځله ویلي دي، ځوک چې له امریکا او صهیونیت څخه د کمزورۍ په دلیل وېرېږي، نو مونږ کولای شو او چمتو یو چې پر ایمان او حق یې ځواکمن کړو. مونږ امریکا او اسرائیلو واک ته نه یو رسولي، نو ځرنګه به تري وېرېږو... ځکه خو زمونږ پر ضد را ټول شوي هم دي. ان کومو دولتونو چې له هغه وړاندیز نومي سره موافقت وښود یا موافقت ته مجبوره شول، چې په شیخ زاید پورې یې نښلوي، په حقیقت کې دغو دولتونو د عراق لپاره بدي نه زغمله، خو په اصل کې یې د صهیونیت خباثت او دسیسې سمې نه دي لوستلې، خو د کوبټ له شیخانو پرته عراق ته هره بدي غواړي.

"مخکې له دې چې مونږ هغه وړاندیز نومی رد کړو، ډېرې عربي مشرانو وروڼو رد کړی و، چې سعودي هم پکې و. هغوی د خوار شي چې باور یې درلود چې صدام او ملګري به یې عراق له هر څه سره ورته وسپاري. مونږ ورسره جنګېدلي یو او ورسره جنګېږو به، څو یې له پښو وینې وبهېږي، خپل هېواد به تري ازادوو او داسې به یې ماتوو چې ټوله نړۍ یې له شر څخه خلاصه شي.

"دوی فکر کاوه چې مونږ به وړاندیز ومنو او عراق پرته له جګړې ورته وسپارو او که د دوی غوښتنې ونه منو، دوی به د ګډې دفاع له ژمنې سره سم د عربو وروڼو له دریځ څخه عراق محروم کړي، چې مسئولیت به یې د صدام او عراق پر غاړه وي. په دواړو حالاتو کې به د امریکا او صهیونیت ناوړه او چټل اهداف ترلاسه شي او په یوه ډبره به یې دوه مرغۍ ویشتې وي. خو دوی به تل مونږ په خپلو سینو کې ومومي، د جګړو په خندقونو کې به مو ومومي... مرګ غواړو خو ذلت نه زغمو".

بوش او د ګوښه کېدو بیه!

په هغه وخت کې چې په ولسمشر ټول فشارونه راوړل شوي وو چې له واک څخه ګوښه شي، ټولو باور درلود چې له واکه ګوښه کېدل به د عراق په ګټه وي،

پر دې سربېره چې پرېماکوف د عراق په دوهمه لیدنه کې څه وویل، همداراز د ولسمشر صدام حسین او لویو مرستیالانو د ګوښه کېدو لپاره چې متحده عربي اماراتو د عربي مشرانو په کنفرانس کې هلې ځلې وکړې، دغه وړاندیز په هماغه وخت کې لومړی ځل ګڼل کېده چې یوه عربي هېواد داسې رسمي ناري وهلې. د ۲۰۰۷,۹,۲۶ نېټه د هسپانوی ال پاییس ورځپاڼې خپرې شوې خبرپاڼې ته په کتو بوش په هماغه وخت یعنې د ۲۰۰۳,۲,۲۲ نېټه کې د هسپانیې له لومړي وزیر خوزیه أثناء سره د تکزاس په کراوفورډ کې په خپل کښت کې یو ځای و. بوش د دې لیدنې په ترڅ کې وویل چې صدام حسین د منفي ځواب لپاره چمتو دی، خو په دې شرط چې یو میلیارد ډالر ترلاسه کړي. أثناء پوښتنه ترې کړې وه چې صدام حسین ربنتیا هم کډه کوي، بوش په هو ورغبرګه کړې وه او بل احتمال یې هم یاد کړی و چې دی به ترور کېږي. خبرپاڼه وایي چې په هماغه وخت کې بوش د ملل متحد پیرو د امنیت شورا په غړو هېوادونو فشار راوړ چې د ځواک کارولو د پرېکړې پخلی وکړي، او ویل یې: هر څه چې کېږي "خو د مارچ په پای کې باید مونږ په بغداد کې وو".

د خبرپاڼې له مخې، بوش د عراق بیارغونې ته پر دې باور اشاره وکړه چې عراق "کډای شي د یووالي په چوکاټ کې منظم شي". او وې ویل: "صدام نه بدلېږي او لوبه به کوي. خو اوس یې وخت راغلی چې ځان تري خلاص کړو".

ځوک چې صدام حسین پېژني، پر دې پوهېدای شي چې د نړۍ ټوله شتمني یې نه شي غولولی چې خپل عراق او ولس دغو احمقانو او رذیلانو ته پرېږدي... لکه د ده او عراق دښمنان چې باوري وو، که شتمنیو غولولی شوای، نو بیا یې ولې هغه وړاندیز ونه مانه. په حقیقت کې ولسمشر د دښمنانو او په ځانګړي ډول د بوش پر نفسي ژورتیا پوهېده او باوري و چې که په هره بیه وي دوی د عراق نیواک غواړي او صدام د دوی په مریو کې نښتې مړی ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

شپاړسم څپرکی

د ولسمشر د ژغورلو لپاره ډیپلوماټیکي هڅې

زه نه پوهیږم چې عربي ټولنه د نیواک له سمبولونو سره
څنګه چلند کوي، سره له دې پوهیږي هم چې عراق له امت
څخه د دفاع د لومړنۍ کرښې ممثل دی،
نو د عراق را پرځېدل او د دغې کرښې را پرځېدل پر ټولو
د توپان راتلو په مانا دی.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر صدام حسین بشپړ باور را وبانبه چې چارو ته په کتو د هغو دولتونو د لیدلو لپاره وخوځیږم، چې پر عراقي نندارې یې اغیزه ښیندل شوې. ولسمشر به زما د رول او د ده د مخالفینو او د عراق د دښمنانو د غبرګونونو د خطرونو له امله زما درناوی کاوه، په ځانګړې ډول کله چې پوه شو چې زما د ترور هڅې کیږي (یوولس ځله هڅې)، د ملګرو په مخ کې به یې زما د رول ستاینه کوله، د قانوني چارو له چوکاټه بهر یې هم په ډېرو چارو کې پر ما اعتماد کاوه. له همدې ځایه او کله چې د ۲۰۰۶ ز کال په مې میاشت کې د محاکمې ډرامه ګرځندی شوه، نو ولسمشر زه وګومارلم چې د عراق د وضعیت د انځور ښکارولو لپاره د ده کتبي او شفاهي پیغامونه ځینو مشرانو ته ورسوم، بې له دې چې مشخصې خبرې راباندې لازمې کړي، زه یې د وړ وینا کولو لپاره ازاد پرېښودم. زما لومړی هدف د ولسمشر ژغورل او د ولسمشر له لارې د عراق ژغورل و. د ډېرې عربي او پردیو دولتونو له سفیرانو او استازو سره مې وکتل. له سفیرانو سره به مې د هغوی په دفترونو کې کتل او ټولې اسانتیاوې به یې راته برابرولې. ځینې به مې مانبام له دفترونو بهر کتل. ولسمشر هم زما هلې ځلې ښې ګڼلې، له ما او ملګرو سره یې د ۲۰۰۶ ز کال د اکتوبر د میاشتې په ۳۰مه نېټه په لیدنه کې وویل: "د دفاع کمېټه، یو اخلاقي او جهادي فعالیت

دی، انقلابي مبارزه ده، د ټولو هدف یو دی. الله دې ستاسې په هڅو کې برکت واچوي، ستاسې فعالیت هم د استاد خلیل له فعالیت سره برابر دی او له کمېټې سره په یوه لوري دی"، ملګري مې د هلو ځلو پر بل ماهیت خبر نه وو او هغه له مشرانو او سفیرانو سره اړیکه وه. خو د ظالمې پرېکړې له صادرولو وروسته چې په ورستیو ورځو کې امریکایي اړخ له دې منع کړم، چې بغداد ته دې د ولسمشر د لیدو لپاره مخه کړم، نو ما او ولسمشر به د یو بل کس په مټ پیغامونه لېږل را لېږل.

ولسمشر چې کومه دنده را سپارلې وه، په هغې کې مې ټرلی مطلب درلود، یعنې د عراق ژغورل. ما چې له کومو مشرانو سره لیدل، نو ورته ویل به مې چې د عراق جوړېدل له صدامه پرته ناشوني دي. ما به قناعت ورکاوه چې له صدامه پرته به ګډوډي رامنځته کېږي، عراق به ضایع کېږي او پر عراقیانو له هغې لارې پرته چې پرې را لوی شوي دي په بله لاره پرې حکومت نه شي کېدای. په دې اړه مې له مشرانو او سفیرانو څخه ژمنې هم واخیستې، چې هرومرو به صدام بېرته واک ته را ګرځي او له ځینو هغو تېروتنو به لاس اخلي چې تېر وخت یې کړې وې. دوی ټول په یوه خوله وو چې د عراق د ورانولو او عربو او مسلمانانو ته د فارسېزم خطر راښکاره کېدلو له امله سیمې خپل توازن له لاسه ورکړی. خو د دوی هلې ځلې ځکه بریالۍ نه شوې چې فردي هلې ځلې وې.

دلته باید هغه ګمانونه رد کړم چې ویل کېږي، چې ما او د ولسمشر ځینو خپلوانو له ځینو مشرانو سره د اړیکې لپاره شخصي هلې ځلې کړې دي. دا خبره ناسمه ده، ولسمشر صدام حسین له ما څخه غوښتي وو، څکه د زندان په موده کې یې زه ځان ته تر ټولو نږدې ګڼلم او له ما سره د ده په لاس لیکل شوي پیغامونه شته چې د عراق په اړه یې د عربو ځینو مشرانو ته لیکلي وو. زه یې تاریخ ته ساتم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ مې د یوه عربي هېواد په پلازمېنه کې له یوه مهم سفیر سره د لیدو ژمنه کړې وه، خو کله چې ځای ته ورسېدم، هلته د مذهبي ملېشو ځینې کسان وو، داسې ښکارېده چې زه یې ځارلم، نو مونږ بل ځای وټاکه او هلته مو هم هماغه کسان ومونډل، نو ما هم سترګې پرې پټې کړې، ما ویل هسې نه چې سفیر ته د زیان لامل شم. د ناستې په وخت کې د یوه عربي دولت قونسل راسره مخ شو، ټینګه اړیکه مې هم ورسره درلوده، روغبړ مو سره وکړ، بیا یې متوجه کړم چې د عراقي ملېشو د کسانو له لوري تر ځار لاندې یم. په هماغې موده کې زه په عمومي سړکونو تلم او دا چې شخصي ګاډی مې نه درلود، نو دربس به مې نیوه. ما به له وخته مخکې تګ کاوه، ځکه وخت په چټکی روان و او د نوموړي کس مسئولیت زه مجبورولم چې د ژغورلو لپاره یې چټک ګامونه پورته کړم. دنده سخته وه، ما باید یوازې دغه کار کړی وی، ځکه ما او ولسمشر پرېکړه کړې وه چې په پټه به یې کوو. په هماغو سختو شېبو کې ما داسې احساس کاوه چې د ولسمشر د ژغورلو هڅه کوم، هغه بیا د عراق د ژغورلو هڅه کوله... دنده ډېره درنه وه. له بده مرغه، ځینو زمونږ د کار درناوی نه کاوه، په داسې حال کې چې زه به له یوه سفارت څخه وتلم او بل ته به ننوتلم او د عربي پلازمېنې په سړکونو به ګرځېدم. هغو دردوونکو مخنیونو ته نه ورځم چې په دې برخه کې ورسره مخامخ شوم.

زما هدف د الله او د خپل ملي انساني ضمیر راضي کول وو. هغه ښه راغلاست چې به ما د سفیرانو له لوري لیده، زما دنده به یې اسانوله. دلته باید د تاریخ د پوهاوي لپاره یوه اشاره وکړم، ټولو هغو عربي او بهرنیو سفارتونو ته چې زه ورغلی یم، سفیرانو یې ما ته تود او له درناوي ډک هرکلی کړی، د فلسطین له سفارت پرته چې نه یې په ورتللو کې هېڅ چا ښه راغلاست راته ویلي او نه یې په راوتلو کې...

د عربو له مشرانو سره اړیکې

ولسمشر هیله درلوده چې عربي مشران به د ختیځ امت د دروازې ساتونکي (عراق) دفاع ته را و دانګي. ما خبر کړ چې له ځینو عربي مشرانو سره مې وکتل او د عراق حالت مې ورته انځور کړ او پر سیمې د را روان حالت انځور مې ورته وکیښ. ټولو له عراق او ولسمشر صدام حسین سره زړه غوښت. له عربي مشر سره مې ولیدل چې د ده ډېر درناوی یې کاوه، په عراق کې د روان حالت او په زندان کې له ولسمشر سره د په زندان کې د شویو کارونو په خاطر ډېر په غوسه و، او وې ویل: ما هیله درلوده چې د جګړې په ډګر کې شهید شې! څه چې له ولسمشر صدام سره کېږي، هغه زمونږ د ټولو سپکاوی دی. د وکیلانو هڅې یې وستایلې، خو ده هڅه کوله چې ولسمشر د محاکمې ناستو ته را نه وستل شي. ما ورته وویل، چې که دی را نه شي، دوی به یې په زور راولي. نو پوه شو او ژمنه یې وکړه چې د عراق او ولسمشر صدام حسین لپاره به ټولې هلې ځلې کوي.

له یوه بل مشر سره مې چې لیدل، هغه راته وویل: خلیله وروره، ولسمشر صدام حسین د عربو کلا وه او څه چې مو په لاس کې دي، له هغو څخه په کار اخیستنې سره به پوره هڅه وکړو چې حق حقدار ته ورکړل شي. د عدي له پلاره (صدامه) غواړم چې صبر وکړي، یوازې صبر وکړي. که څه هم چې په عراق کې زمونږ ګټه نشته، خو د عدي پلار د دې امت لپاره د امن او امان ناظم و. دغه مشر چې څه کولای شوای، هغه یې ټول وکړل، خو امریکایانو د اصلاح لپاره ټولې هلې ځلې وشړلې.

(د ولسمشر له وژلو وروسته مې له یوه رئیس سره وکتل، ډېر متاثر شوی و، ان ډېر ځله یې په هغه څه وژړل چې له ولسمشر سره وشول او له عراق سره کېږي).

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته مې د ځينو عربي مشرانو له استازو سره وکتل، ټولو له عراق او ولسمشر صدام حسين سره مينه لرله. تاريخ ته وايم، د دوو دولتونو مشرانو او استازو را سره ونه کتل. يوه کېدای شي عذر لرلای، چې په بل کځ کې و، خو دوهم هېڅ عذر هم نه درلود. بې له عادته پرې فشار و، مشر يې کولای شوی چې په پټه را سره وګوري، لکه له ټولو مشرانو سره چې مې له رسنيو لرې او پټ وکتل.

ولسمشر وايي: "عربي واکداران نه ملامتوم، نه يې تنګوم، خو عذر هم نه ورته کوم، زما غاړه له دوی لرې پرېږدئ. غاړه مې الله ته اېښې ده، ژوند ته هومره ارزښت نه ورکوم لکه څومره چې له ما سره د تاريخ انصاف ته ارزښت ورکوم".

خو زه وايم چې د ځينو عربي مشرانو په دريځ ولسمشر صدام حسين وشرمېده. د ولسمشر صدام کلک ملټپاله دريځ او ورسره په امت کې د عراق فضيلت يې په يوه تنګ خای کې پرېښودل. ځينو په پوهې سره او ځينو په ناپوهی د عراق په ورانولو کې هم ونډه واخيسته. امريکايي ځواکونه د ځينو عربي هېوادونو د ځمکو له لارې عراق ته ننوتل او ور پسې ځواکونه د ګاونډي هېواد، اسلامي دولت [ايراني دولت] له لوري راغلل.

ولسمشر ډېر ځله عربي ټولنه او ښاغلی عمرو موسی ملامت کړل، "د عراق له نيواک ځخه تر اوسه مو ښکاره دريځ ونه ليد، بلکې زه نه پوهېږم چې عربي ټولنه د نيواک له سمبولونو سره ځنګه چلند کوي، سره له دې چې پوهېږي چې عراق له امت ځخه د دفاع د لومړنۍ کرښې ممثل دی، نو د عراق را پرځېدل او د دغې کرښې راپرځېدل پر ټولو د توپان راتلو په مانا دی".

په دې جريان کې اوازه خپره شوه چې عمرو موسی عراق ته ځي. ځينو چارواکو ويل چې له ولسمشر صدام حسين سره به په زندان کې ګوري.

ولسمشر راته وويل ايا دا خبره رښتيا ده، ما ورته وويل: ځينو خبرپانو يادە کړې ده. ده وويل:

"که يې را سره وليدل، نو بشپړ ښه راغلاست به ورته ووايم. دا ښه کار دی، خکه دا ليدنه د نهايي بدلون ټکی دی، ډېرې چارې به بدلې کړي، هرومرو به خبر شي او په داسې مثبت ډول به ورسره تفاهم ته و رسېږم، چې صابر مجاهد ولس ته مې خدمت وکړي".

خو عمرو موسی رانغی...

د ولسمشر د را خوشي کولو لپاره ځينې وړانديزونه

کله چې د ولسمشر له لوري له ځينو عربي مشرانو سره په اړيکه نيولو وګمارل شوم او ما هم اړيکه ورسره ونيوله او د عراق حقيقت مې ورته وښود چې ځومره ورانی، خرابوالی او تيت او پرک والی پکې روان دی، نو ځينې يې را ولاړ شول او امريکايي اداري ته يې د ولسمشر صدام حسين د خوشي کولو د قناعت ورکولو هلې ځلې وکړې. خو هغه ټولې هلې ځلې د دوو لاملونو له کبله ناکامې شوې:

لومړی: هلې ځلې فردي وې، ځينو عربي مشرانو ته مې وويل چې د مشرانو يو کوچنی کنفرانس د جوړ کړي او وړانديز د پکې وکړي، چې د زندان د پنجرو شا نه د ولسمشر صدام حسين پاتې کېدل شرم او عار دی.

دوهم: د امريکايي اداري کبر او حماقت، ايران او په عراق کې يې د ننه لاسوهنې ځينې سياستوال او پوځي مشران امريکايان د ته اړ کړل چې په عراق کې د روانو حقيقتونو مخ پټ کړي او سپينې مانۍ ته ځه و نه وايي. زه پوره خبر وم چې ځينو عربي دولتونو تر يوه حده امريکايي اداره قانع کړې وه چې دغه سياسي او ډګريز پوځي مشران بدل کړي. بيا امريکايي اداري ته يو څه حقيقتونه ور رسېدل او دريځ هم لږ لږ بدلېده. کله چې ايران او د ايران پيروان پر دې بدلونونو خبر شول، د وخت له لاسه ورکولو مخکې يې بېړه وکړه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

فشار يې زيات کړ څو له ولسمشر صدام حسين څخه ځان خلاص کړي. دا چې دغو عربي دولتونو ته د عراق او ولسمشر صدام په حق کې د دريځ له امله ستونزې را ولاړې نه کړو، نو نومونه يې د دې شدت تر ختمېدو پټوو. خو د شخصي وړاندیزونو په اړوند، زه به د امريکا متحده ایالاتو يا برېتانوي حکومت له استازو سره د هرې ليدنې په تفصيلاتو خبرېدم. څو وړاندیزونه وو چې د ښلګې په توګه په لاندې ډول يې لنډوو:

په ۲۰۰۵ ز کال کې يوه ورځ د امريکايي اداري استازي او د ټوني بلېر استازي و غونډل چې د بعث ګوند له استازو سره په يوه عربي پلازمېنه کې تر عربي پالنې لاندې وګوري. په هماغې عربي پلازمېنې کې لومړنۍ ليدنه د برېتانيا د يوه سفير په شتون کې د ټوني بلېر له مشاور سره وشوه. د عربي دولت وړاندیز په لاندې ډول و:

- د بعث له ښځه ايستلو د قانون لغوه کېدل.
- د فدرالي نظام د لغوه کولو او د پانګو د وېشلو د قانون تعديلول.
- د عراق يووالی ساتل.
- په عراق کې د سياسي فعاليت ازادي.
- د پخواني عراقي پوځ بيا را ګرځول.
- د ټولو زندانيانو او بنديانو خوشي کول.

د عراقي لوري غونډنې داسې وې:

- لومړی شا ته تګ.
- د عراقي پوځ او ټولو قانوني موسسو بېرته را ګرځول.
- د بنديانو خوشي کول چې ولسمشر صدام حسين به هم پکې وي.
- په ۲۰۰۳ ز کال کې چې نيواک ځه اجراآت برابر کړي او قوانين يې صادر کړي د ټولو ملغی.
- د خبرو اترو په هر ټکي کې ولسمشر صدام حسين ته ور تګ.

برېتانوي مشاور چې عربي يې هم ښه زده وه، ور غبرګه کړه: د صدام حسين په اړه خبرې نه شې کېدای، ځکه هغه له يوه شديد سړي سره دی (په خندا يې وويل)، په نورو چارو کې شونې ده. دغه څرګندونې به زه خپل دولت ته بوسم.

خو دغو خبرو اترو هېڅ ګټه ونه کړه، ځکه امريکايي او برېتانوي پلاوي خپلو هېوادونو ته ستانه شول او هېڅ ځواب يې را نه کړ. دا ټولې خبرې اترې د ولسمشر له پوهې يا موافقې پرته د عربي منځګړيتوب منل و.

ولسمشر صدام حسين مې په دې وړاندیزونو او په بېروت کې د عربي ملتپاله کنفرانس د بنسټګر او د پخواني مشر دکتور خيرالدين حسيب په وړاندیز خبر کړ، نو ده له امريکايانو او برېتانويانو سره هره داسې اړيکه رد کړه چې په زندان کې د قانوني قيادت له پولو بهر د عراق راتلونکی محدودوي او وې ويل: "که امريکايان جدي وي، نو دلته او هلته چلونو ته اړتيا نشته او نه پر دغه يا هغه اړخ را ټولېدل شته. مونږ ورسره يو. له مونږ سره اړيکه سخته نه ده، مونږ دا نه منو چې زمونږ رول ته د پاملرنه ونه شي. امريکايان د مقاومت د په نښه کولو لپاره هڅه کوي چې د ګوند او پوځ مشران معلوم کړي".

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوولسم څپرکی

ولسمشر او د محکمې تګلوری

په ۲۰۰۶ کال کې د ولسمشر صدام حسین او مدافع وکیلانو د لیدنې په ترڅ کې ښاغلي رمزي کلارک نظر ورکړ، چې محاکمه له عراقه بهر ولېږدول شي او وې ویل: امریکایي ستره محکمه اوس د خپل حکومت پر ضد دعوې قبلوي، ان که هغه د امریکا له خاورې بهر هم شوې وي. اوس هم د امریکایي حکومت پر ضد څو دعوې شوې دي، نو وکیلان کولای شي چې د ولسمشر په ګټه د امریکایي حکومت پر ضد خپله دعوا اقامه کړي، ښاغلی طارق عزیز هم کولای شي چې داسې دعوه وکړي.

د طارق عزیز، عواد البندر او نورو ملګرو په اړه ولسمشر ویل، چې دوی داسې دعوې کولای شي، هر یوه ته چې دا دعوه ګټوره ښکاري، زه یې مخنیوی نه کوم. خو شخصاً ځان ته یې نه غوښته او زیاته یې کړه: "ما له ځوانی نه تر اوسه پورې له چا څخه مهرباني نه ده غوښتې او نه یې غواړم، څو ځله د اعدام حکم را باندې وشو، ما ژوند نه دی غوښتی، اوس به یې څنګه غواړم چې عمر مې نږدې اویا کلونو ته رسېدلی دی. پوښتنه دلته را ولاړېږي چې د محاکمه کېدو نېټه د ۲۰۰۶،۱۰،۱۶ نېټه وه اوس ولې یوه میاشت یا لږ او زیاته وخنډېده". ولسمشر به پوښتل: عجیبه ده، د امریکایي محکمې د غبرګون لپاره کار څومره وخت نیسي. خو ښاغلي رمزي کلارک ټینګار کاوه چې له هماغې نېټې وروسته دعوه وشي. د نورو وکیلانو نظر هم همدا و. ولسمشر وویل: "که مونږ نړیوالې محکمې ته لاړ شو، نو لکه د ولسمشر یوګلاسوي میلوسوویچ په څېر به مونږ هم څو کاله په څېړنو او محاکمه کې پاتې شو او له عراقه د بهر محکمې منل د تسلیمېدو او په تور د اقرار په مانا ده او پر دې اعتراف دی چې مونږ ګناهکاران یو. زه باور لرم چې امریکایانو او داسې محکمې ته امان نشته او په ۲۰۰۶،۱۰،۱۶ به پرېکړه وکړي".

ولسمشر زیاته کړه:

"زه د استاد رمزي کلارک او د هغه د عزتمنو ملګرو وکیلانو په انسانیت او زما د ژوند د ژغورنې لپاره په ټولو هڅو خبر یم، خو زه یې په دې لاره ژغورل نه غواړم. الحمدلله خپله دنده مې پوره کړې ده. د دې پر ځای چې صدام د دښمن په لاس زر کاله ژوند وکړي دا به ښه وي چې د دښمن په لاس ووژل شي. همدا زما هیله ده. الله جل جلاله حسین رضي الله عنه په کربلا کې شهید کړ، دا چې دی مظلوم وفات شو، نو لا تر اوسه د میلیونونو وګړو په زړونو کې اوسېږي، د خلکو په زړونو کې مظلومان اوسي، ظالمان نه او حسین زمونږ نېکه دی. وکیل خافییر په یوه ناسته کې راته وویل، چې د حلبجه ښار د ناوړه پېښې په اړه به د ایران پر ضد دعوه وکړي، ما ورسره ونه منله او ورته و مې ویل؛ مونږ ته نیکونو را ښودلي چې له هېڅا شکایت ونه کړو، ځکه زمونږ د نیکونو له عاداتو سره سم شکایت کول عیب ګڼل کېږي. په همدې اساس مو دا میراث وړی دی. صدام حسین د هېڅا د محاکمه کولو صفت نه لري، مخکې مې د صن خبرپانې محاکمه کول هم ونه منل، چې د جګړې د بندي په څېر یې زما حقوقو ته زیان رسولی و. زه باوري یم چې تاسې به د حلبجې اسناد لرې، خو وروسته زه په عراق کې زېرېدلی یم، په عراق کې ژوند کوم او په عراق کې به مړ کېږم. زه له دې سره عادت شوی یم چې په خپل هېواد کې ژوند وکړم، ساه پکې واخلم او د ولس په منځ کې واوسم... او د محاکمې قضیه د عراق له نورو ټولو قضیو سره یوازې د مقاومت زړور اتلان پای ته رسولی شي او کومه عراقي نومي محکمه چې ده هغه د سیاسي حالاتو او بدلونونو تابع ده، امریکایي ولس هم فشار اچولی چې له عراقه په شا شي. نو زه له هېڅا څخه مهرباني نه غواړم. نو ځکه عراقي محکمه او په عراق کې یې ښه ګڼم څو ولس په حقیقت خبر شي، پر دې سربېره په محکمه باندې د مقاومت شدت هم اغېزه ښیندي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زه نه غواړم چې دغه محکمه د نړیوالې هغې ته ولېږدول شي، ځکه نړیواله محکمه د سیاسي دریځ په بدلون سره نه بدلېږي او زه یې ځکه نه منم چې که نړیواله محکمه پرېکړه هم وکړي، نو عفوه نه شي کولای. که په امریکا کې پرېکړه وشي، نو دا به جریمه را منځته کړي، د امریکایي ولس او نورو ولسونو په ګټه به وي او امریکایي حاکم ته به ننګونه وي، چې په نړۍ به هم اغېز وښیندي او امریکایي حاکم به پوه شي چې که یې حکم او سلوک غیر قانوني وي، نو ولس به دی ونه مني او زه له دې ځخه په تنګ کېږم چې د تاسې تګ او راتګ به تاسې ته پراخ خطرونه پېښ کړي.

"زه نه په دې محکمه کې اعتراف کوم او نه یې په تأسیس اعتراف کوم، کله چې قاضي جوحي راته وویل: ته صدام حسین یې، په ۱۹۳۷ ز کې پیدا شوی وې، د عراق د جمهوریت پخوانی رئیس وې او د منحل شویو وسلهوالو ځواکونو اعلی سر قومندان وې او د انقلاب د منحل شوي قیادت د شورا رئیس وې... ما ورته وویل: زه صدام حسین د عراق د جمهور رئیس، د وسلهوالو ځواکونو اعلی سر قومندان او د انقلاب د قیادت د شورا رئیس یم او لا تر اوسه په عراق کې اوسېږم. کله یې چې پوښتنه وکړه چې زما په فکر له حقوقو فارغ شوی یې؟ ما ځواب ورکړ: زه فکر کوم ته قاضي یې... او ورته مې وویل: اې د جوحي زویه، که د صدام په وخت کې قاضي شوی نه وې، نو پر الله قسم چې اوس به قاضي نه وې، ځکه که صدام حسین ستاسې لپاره حالات برابر کړي نه وای، نو د بزګرانو او نورو زامنو ته به د درس فرصت برابر نه و".

په یاد مې دي چې له جوحي سره د محکمې د لومړنۍ استماعیې وروسته ولسمشر پوښتنه را ځخه وکړه چې ناسته تلویزیون او نورو رسنیو خپره کړې ده، ما ورته وویل، ځینې برخې یې خپرې شوې، د عربي ولس په روحیه یې ډېره اغېزه ښیندلې ده، ټولو ویل چا چې د ولسمشر صدام حسین محاکمه کول

غوښتل، هغوی د ولسمشر له لوري محاکمه کېدل او عربي ملت کلک ولاړ دی او سره له دې چې ډېر فشارونه پرې وشول، خو له خپل دریځ ځخه نه اوړي... ولسمشر وایي:

"دا محکمه غیر قانوني او دستوري ده، د نیواک له لوري جوړه شوې ده، د دروغجن برغل له لوري را وړاندې شوې، له نړیوال قانون، ارزښتونو او له عدالت ځخه د بهر برید د جریمې یوه ټمره ده". او وې ویل: "دا عدالت او قانون ته سپکاوی کوي، په اصل کې د نړیوال نظر د غولولو لپاره یوه ډرامه ده، دوی خو د قانون او عدالت خبره کوي، خو دوی تر ټولو لرې دي. د جنیف ټرون مې ولوست، په ځانګړي ډول د بندیانو په اړه. ځکه زه دا وایم چې د عراق د قانون او دستور او د جنیف د ټرونونو د مخالفې محکمې د تشکیل په ضد څه تشکیل جوړ شي، ځکه د هر شي بنسټ چې باطل وي، نو هغه باطل دی"... بیا یې زیاته کړه: "په باطلو پرېکړو، د نیواک تر چتر لاندې او د امریکایي واکمن په لاس یې محکمه تشکیل کړې ده. دا یعنې د قانوني ځواک غصبول دي او پر عراقي او نړیوال قانون یو ډول پراخ تېری دی. ځکه زه هیله درنه کوم چې دفاع مو قانوني، سیاسي او رسنیزه وي".

کله چې قاضي د ځېرنې په یوه ناسته کې له ولسمشر ځخه پوښتنه وکړه، چې ملګري یې وایي چې امرونه ده صادرول، ولسمشر ځواب ورکړ: په ۱۹۶۴ ز کال کې زه د قیادت غړی وم او انقلاب مو پلان کړ. بیا درې میاشتې وروسته لکه د قیس د خیانت په ځېر په خیانت سره بندي شوم. د ځېرنې په وخت کې یو بندي کمزوری شوی و او پلان یې افشا کړی و. کله چې له ما ځخه قاضي وپوښتل، ما ورته وویل چې پلان زما و. قاضي وپوښتل: او ابوهیثم (احمد حسن البکر)؟ ما ځواب ورکړ چې زه له عبدالسلام عارف سره د ابوهیثم په اړیکه شکمن یم. له هغه مې بار پورته کړ. سړي په همداسې خایونو کې معلومېږي".

او ولسمشر خبرې بشپړولې:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"مونږ د قربانۍ لپاره پیدا شوي یو، مشر باید قرباني و زغمي، که بوش پر ما د اعدام حکم وکړي، زه یې له بوټونو سره هم نه برابروم. کله چې قاضي د اعدام پرېکړه لولي، نو دی باید دا په یاد ولري چې زه یو پوځي سړی یم او باید په مرمۍ وویشتل شم".

ولسمشر و پوښتل:

"ایا مدافع وکیلان کولای شي چې د مؤکل پیغام د هغه کورنۍ ته و رسوي؟ که د سره صلیب له لارې وي، دا نو په دې مانا چې مونږ بندیان یو او بندي محاکمې ته نه ځي، خو که د دې خلاف وي، نو دا بیا دوه ژبې ګنډل کېږي. زه دا پوښتنه کوم چې څارنوالان ولې په بغداد او د عراق په نورو سیمو کې د مذهبي فتنې په پایله کې د لسګونو بلکې سلګونو کسانو د وژل کېدو په اړه نه خوځېږي؟

"له مونږ سره د محکمې له لورې په کارول شوي اسلوب او لاره، لکه د زندانیانو وېش یا د ټولو حاضرول یا د وکیلانو له لورې دننه کول مونږ نه یو وارخطا کړي. ما قاضي ته وویل چې لکه د قانوني اړخ په توګه د شرعي او خلاف په منځ کې ګډوډي روا نه ده. ما ترې وغوښتل چې زما وضاحت ثابت کړي چې عراق د امریکاییانو له لورې محکوم دی، کله چې پر ما په غوسه شو، ما ورته وویل چې پر ما غوسه مه کوه زه تر تا پورته یم. څوک چې شرف او غیرت لري، داسې ډرامه ییزه محکمه نه شي منلی.

"په ننني ناسته کې مې د ځینو وکیلانو وروښو په خبرو کې بدلون ولید، چې محکمه یې عادلانه وبلله. دا چې محکمه غیر قانوني ده او زمونږ له لورې هېڅ ډیپلوماټیکه وینا نه اورېدل کېږي، نو ځکه یې مونږ داسې ګورو چې د استاد خلیل موخه کول یې غوښتل، ځکه هغه ښه چلند نه ورسره کاوه. محکمې ته خبرې کول زمونږ ښېګڼه ګڼم، دوی غیر قانوني دي. د لومړیتوبونو په بیه ښه چلند څوروونکی وي او منفي پایلې لري. پر مونږ لازمه ده چې له ښه چلند څخه لومړیتوبونه لرې کړو. تاسې باید له خپلو دریځونو را ټیټ نه شئ او د

محکمې د تېروتنو او اشتباهاتو له ځوابولو څخه کښته نه شی، په ځانګړې ډول په اجرائیوي مسایلو کې او د قاضیانو د تعینولو او د سیاسي او مذهبي بنسټونو په اړه باید کمی ونه کړئ. دا په یاد ولرئ چې دا محکمه د فارسیزم په طریقه روانه ده".

دلته ولسمشر را څخه وغوښتل چې قاضي رزکار محمد ته یې سلامونه او مننې ورسوم او خبر یې کړم چې ولسمشر یو شعر ورته لیکلی دی. لکه څرنګه چې ولسمشر ویل، رزکار چې کله له حقیقته خبر شو، نو بېرته وګرځېد.

ولسمشر وکیلانو ته وویل:

"ای اتلانو تاسې زه غټ ښکاره کړم او ما تاسو. په تېره ناسته کې مو د دفاع شاهدان ولیدل، له عراق او لارې څخه یې دفاع کوله، مونږ د صدام حسین دفاع نه غواړو. په وکیل د محکمې هجوم د حق په دفاع پورې تړلې هڅه ده، د باطل هجوم دی، چې په زرګونو کمزورې ټکي لري. د دوی هدف د اتلو وکیلانو په عدالت کې شک اچول و.

"هغوی چې په عراق حکومت کوي او د اعدام حکم نه کوي، دا یې د ځانونو لپاره دی، ځکه دوی غواړي چې دا ثابته کړي چې دوی د اعدام پر ضد دي، څو ځان ته هم لاره برابره کړي. پوښتنه دا ده: دغه محاکمه د څه لپاره؟ زما کمه هیله دا وه چې دوی به سپکه پرېکړه وکړي، ځکه دوی ولیدل چې په دې قضیه کې د لوبې او چل ول ځای نشته، هر څه په چټکۍ پکې بربنډ شوي دي، دوی غواړي عوام وغولوي چې محکمه عادلانه ده او ځینې کسان ازادوي. له بلې خوا، هغو امریکایي چارواکو په بیړه د پرېکړې کول غوښتل، چې شونې ده په حکومت کې هم موجود وي.

"یوه لرې مخالفتونه یې هم وکړل، تاسې پوهیږی چې پر مونږ قاضي یا محکمه پرېکړه نه کوي، بلکې امریکایان پرېکړه را باندې کوي. زه په همدې حقیقت قانع شوی یم. امریکا او صهیونیت پر مونږ پرېکړې کوي او زما پر ضد خو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لسګونه کاله وړاندې پرېکړه شوې وه. خو ما ته يوازې د ډېرې کسانو نظر مهم دی او پر دې هم قانع يم چې زما په حق کې شوې پرېکړې مخکښې دي.

"د دوی مخالفتونه چې د دفاع کمېټې ته نه درناوی يې څرګندوي، هغه په بې شرمۍ سره د استاد ډوبلير په نېکټايي د دوی تبصره ده. دوی هڅه وکړه چې د هغه شخصيت کم کړي او سپکاوی ورته وکړي. قضا به په داسې حال کې څنګه پاکه وي چې د عدلېې وزير د نيواک د حکومت يوه برخه وي".

ولسمشر زياتوي:"پوښتونکی پوښتي، چې ولې يې د دجيل قضيه لومړی کړه، په ځانګړي ډول د دعوت ګوند دومره قوي هم نه دی چې پر محکمه د خپله پرېکړه ومني. زه باوري يم چې دغه پرېکړه امريکايانو کړې ده. زما په نظر، محکمه دوې لارې لري؛ يا دا چې اقرار وکړي چې هېڅ پردې ته اړتيا نه لري او دوی به خپل ناولي نيتونه تطبيق کړي، يا دا چې که يې د بلې پردې، پردې ته اړتيا درلوده، نو مرافعه محکمه دې د ۲۰۰۶،۷،۲۴ نېټې ته وځنډوي. مونږ بايد پوه شو چې د محکمې له لوري د نرمۍ له ښکاره کولو پرته زمونږ تګ محکمه نوره هم دې ته هڅوي چې مونږ او وکيلانو ته ضرر ورسوي او هم يې وشړي، چې په ټولو کې ګواښ او شړنه لومړی استاد خليل ته متوجه ده، ځکه هر هغه وکيل چې د محکمې له لوری جوړ شوی سيوری خرابوي، نو د شړلو جزاء به ور کول کېږي".

په څو ناستو کې مدافع وکيلانو ته د ولسمشر لارښوونې

د محکمې په اړه ولسمشر ځينې ملاحظات څرګند کړل:

"زمونږ په مخ کې دوه حالتونه دي، يا به دفاع کوو او يا به نيوکه، خو زه وروستی حلاره ښه ګڼم.

- دکتور نجيبه! تاسې وينا او څرګندولو ته اړ نه ياست، ځکه يو ماشوم لوی سړی نه شي بد اوازه کولای، بلکې سرچپه ده، زه هيله لرم چې تاسې د لوی عراق پر ولس د دغو ناپېژندل شويو کړنې ونه ګڼی. دوی ناپېژانده دي.

-زه ستاسې د تګ او ښېرته راتګ له پيل څخه هغه څه اندازه کولای شم چې تاسې تري دردېږی او ښاغلی کلارک او ښاغلی ډوبلير چې له څه شي څخه دردېږي، هغه هم اندازه کولای شم. تاسې په بشپړ ډول مجاهدين ياست.

-که مونږ داسې فرض کړو چې د محکمې بنسټ قانوني دی، خو د محکمې په ډرامتون کې چې دوی څه کوي، هغه باطل دي او د دوی غير قانوني بنسټ ولس ته رسوا کوي.

-زه د محکمې د غير قانوني والي په اړه د ښاغلي احمد بن بېلا پيغام تأييدوم، ځکه لازمه ده چې په دوامداره ډول همدا د حق چيغه تکرار شي او استاد خليل په دې برخه کې کمی نه دی کړی.

-دکتور نجيب النعيمي اصلي عرب مبارز دی، څه چې وشول، هغه د ده عزت او شرف دی.

-علي حسن المجيد ته فرصت ورکړی چې خپلې ګواهي ته دليلونه راوړي، ځکه دی اړتيا ورته لري.

-د نيولو امر بايد عراقی قاضي وکړي او عراقی قوه يې پلی کړی او د نيولو امر له شپږ مياشتني زندان وروسته شوی دی.

-په محکمه کې امريکايي اړخ په پوره قوت شته او جمهوري او ډيموکراسي جريانونه ورسره په سيالۍ کې دي.

-استاد خليله، الحمدلله زما زنداني وروښه ستا شجاعت او دريځ ته حيران دي او ستا له دندې اداء کولو څخه ډاډه دي.

- د څارنوال کړنه څوروونکې او نالايقه وه، داسې نه و لکه ادعا چې کوي، داسې وه لکه د شخصي دښمنۍ دنده چې يې اخيستې وي. که محکمه په دې لاره لاړه شي، دا نو په دې مانا چې محکمه د حکومت تر فشارونو لاندې روانه ده. کله چې ظلم له خپله حده زيات شي، نو انسان غچ اخيستو ته مجبوروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

-مونږ داسې توقع نه لرو چې قاضي دې د دفاع د حق لپاره پر بنسټيزو حقوقو سترګې پټې کړي، خو کېدای شي پټې يې کړي يا يې هم پرې ور پټې کړي چې دا به يې د پرېکړې په پايله اغېزه ولري.

-د محکمې د دې دريځ په اړه چې عربي او بهرني وکيلان نه مني او څنډوني کوي، هيله لرم چې ستاسې دريځ بايد ډېر جدي او ټينګ وي.

- استاد رمزي، تاسو امريکا ته داسې اعلان وکړ چې شل سفارتونه او په ميليونونو ډالره يې نه شي کولای، د امريکايي ولس په مخ کې دې داسې انصاف وکړ، چې ټول چينلونه او رسنۍ يې نه شي کولای.

-انسان کار کوي، خو د رحمن رب له ارادې پرته څه نه شي کولای. ما هم په پوره ژورتيا او د مبارزې په طريقه کار وکړ او څه چې غواړم درته و يې وايم، هغه دا چې که هره پرېکړه را ووځي، نو يو دې هم نه ګډوډېږي، تاسې لکه څرنګه چې مو خپلو هېوادونو ته کار کړی، همداسې مو عراق او صدام ته هم کار کړی دی. څکه د عراق ولس او هغه وګړي چې د پرېکړې د صادرېدو په وخت کې ذهناً نشته، تاسې به يې را ټولوی، څو دې ته يې پام شي چې پرېکړه واکدارانو کړې او ولسونه له داسې ناوړو کارونو سره اړيکه نه لري... تاسې د اوس او راتلونکي لپاره کار کړی دی.

-په محکمه کې له څو کسه کارکوونکو پرته ټول زما اعدام غواړي. خو هغه کسان چې اعدام نه غواړي، هغوی پر ما مهرباني نه کوي، بلکې له عاقبتونو څخه يې وېرېږي.

-ستاسې پام را اړوم، چې د محکمې د تاکلې دفاع د دفتر په لايحه کې لاتينې کلمې او عبارتونه دي.

-زه په دروغجن کردي شاهد سره وارخطا نه شوم. د ده وينا ته د دقت په ترڅ کې معلومه شوه چې هغه د اسرائيلو جاسوس دی.

-کله چې تاسې له يوه بل زنداني څخه دفاع کوی، لکه له ما څخه مو چې دوه خله کړې وه.

-که مونږ له خپلې پرېکړې وګرځو، نو دوی به تورن او وکيلان به سپک کړي.

-د دجيل د خلکو لوی شمېر د دفاع شاهدان به د دجيل له ښاره دغه بار پورته کړي، څکه ځينو يې اوازه ور بده کړې ده. دا د دجيل ښار په ګټه ده چې وګړي يې د عراق د لارې په حق کې شاهدي ورکړي، نه د صدام حسين په حق کې.

-د شاته تګ غوښتنه وځنډوی، څکه پر قاضي عبدالله العامري له ټولو لورو ستر فشار دی.

-قاضي عبدالله العامري ته پرته له دې چې مونږ ووايو، درنه خبره يې وکړه، بوش ته د ده خبره د داسې پرېکړه کوونکي قاضي خبره وه چې دوی په داسې محکمه کې ګمارلی چې هغه محکمه هم د دوی صنعت دی. دا خبره به بوش نه په ټاکنو کې ډېر زيان و رسوي، څکه يې هم ورته وکړه. خو قاضي رزکار استعفا ورکړه او ځان يې خپلواک کړ، څکه دی له پخوا پوهېده چې پرېکړه به د بل چا په لاس وي.

-مونږ ته پر استاد خليل د فشار کچه معلومه ده، څکه مونږ وايو چې خپلې هغه خبرې چې دی يې غواړي، ملګرو ته د وکړي او مبارزه د ور پسې وکړي.

-پرون مو د غوښتل چې محکمه په څرګند ډول هغه څه ته متوجه کړو چې پېښېدونکي دي، خو له لومړۍ شېبې هدف د ډېرو کسانو متوجه کول و څو د حق پټولو ته ويښ وي.

-وکيلانو نوښت وکړ او يوه ښه ډله يې تشکيلوله.

-له تاسې سره زما د ټرون پر اساس، زه به زما له لوري د وکيلې د دفاع کمېټې د شتون لپاره د دجيل د محکمې د قضيې له دوسيې څخه د دفاع د دفتر لايحه ايستل وغواړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

- که د دفاع کمېټه حاضره نه وي، نو له حاضرېدو څخه به يې ډېرې شکمنې پوښتنې را ولاړې کړي، ان له وخته به له ګټه پورته کړو، دلته پوښتنه دا ده چې: که د دفاع د کمېټې د وکيل په نه شتون کې محکمه پرېکړه وکړي؟ زما په باور حلاره يې دا ده چې د دفاع کمېټه په يوه قانوني مرکز واوړي او د دفاع بله کمېټه وټاکي، خو د دغې قضيې لپاره نه، بلکې د نورو قضيو لپاره.

- بله پوښتنه: که مونږ محکمې ته حاضر شو يا په زورسره حاضر کړای شو، نو ايا دفاع به کوو او که نه؟ کومه يوه ځواکمنه ده چې دفاع مو ليکلې ولولو او که زمونږ د احتجاج د يوې برخې په څېر هېڅ ويل ونه منو او داسې ثابت پاتې شو او ووايو چې مونږ ليکل شوې دفاع لرو. خو زمونږ احتجاج د دې لپاره دی چې د قانوني دفاع غوښتنې نه منل کېږي، نو مونږ هم دفاع نه کوو او له محکمې بهر يې کوو.

- خوند نه راکوي چې د دغه مسخ شوي (العربي) له لوري چلېدونکې ناستې ته حاضر شم. د دغه قاضي په اړه چې مې څه معلومات درلودل، کله چې مې د هغو يادونه وکړه، زما هدف عراقي ته زيان رسول نه و، بلکې د ده په اړه مې ده ته هغه څه ور يادول چې دی پرې خبر نه و، چې يوه ورځ يې په څېړنه کې وويل: زه په بغداد کې د لسو مشهورو کورنيو له يوې کورنۍ څخه يم.

- د استاد طارق شاهدي مهمه ده، ځکه دی د خبرو اترو د هيئت غړی و او همدا راز له ده سره د کېمياوي وسلو په اړه معلومات هم شته او هغه کسان هم پېژني چې دغه وسلې يې وکارولې.

په دجيل کې څه وشول؟

د ۲۰۰۵،۱۲،۵ نېټې د محکمې د ناستې په مداخله کې ولسمشر صدام حسين پوښتي:

- کله چې پر جمهور رئيس، ان پر هغه رئيس چې امريکايانو ګمارلی وي ډزې وشي، ايا څېړنې نه کېږي؟ ايا امنيتي ارګانونه حق نه لري چې داسې پېښه وڅاري؟
- مسئول صدام حسين دی، کولای يې شوای چې د اعدام د پرېکړې پر نه څېړلو او نه تصديق يې امر کړی وای.
- هغه باغونه چې ډزې ترې وشوې او استملاک شول، څښتنانو ته يې بدله ورکړل شوه، وروسته يې له بدلې سره بېرته څښتنانو ته ورکړل شول.
- که تاسې او که امريکايان غواړی چې محاسبه وکړی، نو ما د دولت د رئيس په توګه خپل قانوني او دستوري صلاحيتونه کړي او مسئول يې يم.
- دغه لوبه نوره بس کړی، که د صدام حسين غاړه غواړی، نو هغه د ستاسې وي.

له ولسمشر سره مې په يوه ځانګړې ليدنه کې هغه ته وويل چې ځينې امريکايان وايي چې د دجيل د قضيې تور يو بې ارزښته تور دی، د دومره غوغا مستحق نه و او کوم امريکايان چې دلته په زندان کې يا د محکمې د دېوالونو په منځ کې ګورو هغوی د حقوقپوهان هم نه دي، بلکې افسران او د نورو رتبو کسان دي...

ولسمشر نظر پرې ورکړ او وې ويل:

"کله چې د ډبليو بوش حکومت، صفوي لاسپوڅي او د عراق د ننه او بهر مرستندويان ناکام شول، د عراقي اتمي وسلو د حقيقت په جعلي کولو کې له ترهګرۍ سره د عراق په ټرلو کې ناکام شول، نو دغه محکمه يې جوړه کړه او د زنګ وهلیو تورونو په اړه څېړنې کوي. بيا يې داسې حقوقپوهان را وستل چې بلکل له دغې عزتمنې دندې سره نا اشنا وو. دغه کار يې د نفساني غوښتنو يا د رټل شوي شيطان د غوښتنو لپاره وکړ يا يې د دندې لوَړه ماته کړه. خو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی کې عزتمن سړي هم وو، د قضا په دنده کې يې انصاف کاوه او د حق مرسته يې کوله چې په سر کې يې زړور او امانت ساتونکی استاد رزکار محمد امین او قاضي عبد الله العامري وو. د دوی په څېر د حق په اړخ کې د قانون سړي وو، زړور وکیلان، د حق د بریالي کولو لپاره له خپلو سرونو او ارواوو تېر شول، سره له دې چې په لارو کې يې ډېر خطرونه وو، مونږ هم له وړاندې ورسره اړیکه نه درلوده، خو د دوی تکړه والي دوی دغه زړور دریځ ته مجبوره کړل. په هر حال د یرغلګرو او لاسپوڅو له هڅې وروسته د دجیل قضیې په نومولو حقیقتونه خراب شول، مونږ دا پوښتنه کوو چې دغه قضیه څه شی ده چې صدام حسین او ملګري يې پرې محاکمه کېږي او هغه کسان پرې محاکمه کېږي چې دوی راوړي دي او د صدام حسین لوی مرستیالان يې نومولي دي، خو په حقیقت کې هغوی کارکوونکي، د پیلیزو مدارسو معلمان او د بزګرانو د ټولنو خلک دي...

"په هماغه وخت کې عراق د خميني د هیلو په وړاندې له ختیځې دروازې څخه دفاع کوله. پر مونږ لازمه وه چې د ولس له لوري مو له پوځي جبهې سره مرسته کړې وای، دېوال مو جګ کړی وای او ژوند ته مو ادامه ورکړې وای. هغه باید زمونږ د ولس حال لیدلی وای، زمونږ ښارونه، کلي او باندې يې لیدلې وای. دا څل مو د فارس (دجیل) قضاء لیدله. کله چې کاروان ورسېد، په قضاء کې عراقیانو په تود او عزتمن ډول هرکلی وکړ، دوی عزت پېژانده، حالت يې د عراق د نورو ښارونو او باندو د حالت په څېر و. "د قضاء وګړو زمونږ د عزت لپاره هڅې کولې. ځینې مېرمنې مونږ ته زمونږ د حال احوال پوښتنې لپاره راغلې. څومره چې زما په یاد دي، زه په درېیم یا څلورم موټر کې ور پسې وم.

"له لیدنې وروسته د کاروان د تګ په وخت کې مونږ له مرکزي سړک څخه تېرېدو، یوه ډلګی د ایران لاسپوڅي مجرمان را ولاړ شول او پر کاروان يې

ډزې وکړې. ډزې د سړک د کېن لوري باغونو څخه وشوې، د کاروان ځینې موټر ولګېدل او زیاتره ډزې يې پر هغه موټر وشوې چې د پنجې نښه پرې شوې وه. د ځانګړي ملاتړ څو کسان شهیدان شول، چې ځینې يې د دولت رئیس ته تر ټولو نږدې او ځینې يې بیا په دوهم قدم کې وو، د هلیکوپټر الوتکو په هماغو باغونو کې د مجرمانو ځایونه په نښه کړل، ببلې وسلې وکارول شوې چې ماشین داري هم پکې وې. په هغې پېښه کې مو ځینې پیلوټان هم له لاسه ورکړل. دا خو طبیعي ده چې د ملاتړ کسانو به د جنایتکارانو پر ضد ژر غبرګون کاوه، هغوی د ګنو باغونو لوري ته وتښتېدل او د سیمې وګړو ته هم خطر شول. دلته د دجیل د وګړو غیورو کسانو متې را بډه وهلې او د ملاتړ له لښکر سره يې مرسته وکړه او څو تنه مجرمین يې ووژل چې د سید کربلایي په نوم یو مجرم هم پکې و، چې د ترور د عملیاتو مشر او پلاتوونکی و. نوموړی کس ایرانی و، عراقی نه و.

د دجیل عامو وګړو او مشرانو له مونږ څخه ښېنه و غوښته او خپل تأسف يې وښود. زما لیدنه هم بشپړه شوه او بغداد ته راغلم. بیا د پېښې په څېړلو او د مجرمینو په ځارلو پسې دولتي ارګانونه را ولاړ شول. دغه جنایتي کار د داخلي جبهې د برابرېدو لپاره خطرناک ګوابښ تشکیلولی شوای. زمونږ له مداخلې پرته قضایي ارګانونو په څېړنو او محاکمه کې خپل رول ولوباوه او دا خو طبیعي وه چې د جنایتکارانو په حق کې پرېکړه وشي، خو بیا مو هم ډېر وښنل. له همدې امله د پرېکړې خاوند ځانګړي لوري له قانون او دستورسره سم د باغونو د استملاک پرېکړه وکړه، ځکه د ښار او مرکزي سړک امنیت ته ګوابښ و. ځښتنانو ته يې بدله ورکړه، چې له څه مودې وروسته يې زراعتي او استوګنیزې ځمکې ورکړې. بیا ور پسې د ځمکو ځښتنانو ته استملاک شوې ځمکې هم ورکړل شوې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"او د مجرمینو کورنۍ همداسې کورونو ته یووړل شوې چې امنیت یې خوندي و. دغه کار مو د دوی د ګټې لپاره وکړ، چې ځوک غچ تري وانخلي. دوی بشپړه ازادي درلوده او سامان الات یې ساتل شوي وو. خو هغه کسان چې د دغې قضیې په اړه وایي چې په دې کې د ځینو عراقي مېرمنو بې عزتي وشوه، مونږ وایو چې دا خبرې زمونږ د لارې د بدنامولو لپاره کېږي، ټول خلک پوهېږي چې که کومه عراقي مېرمنه ځورول شوې وي تر هغه صدام حسین وبده کېدای نه شي ځو چې مرسته یې ورسره کړې نه وي.

"هغه پېښه داسې وه. که دغه ادعا رښتینې وای، نو د قضیې اصلي دوسیه به یې راوړې وای، چې د مجرمینو اعترافات او لاسلیکونه پکې وو، چې پلان د دوی و او تر شا یې ایران ولاړ و. داسې چې په عراقي قانون او دستور کې دغه سپک او بې غیرته منع شوی کار د دعوت ګوند کړی دی. دغه ګوند ته د نیواک د حکومت د رئیس نسبت هم کېږي، ان دغه خبر مخکې له دې چې د عراق رادیوګانې یې اعلان کړي، ایران اعلان کړ.

"خو د دوی په خوله تورنو (یعنې زندانیانو) او د دفاع د کمېټې وکیلانو چې د قضیې د اصلي دوسیې غوښتنه کوله، نو له پوره کولو ځخه دوی عاجزه دي. دوی ته معلومه ده چې زندانیانو او وکیلانو ته د مرګ ګواښ وشو. د مدعیانو او د هغوی تر شا یرغلګر او لاسپوڅي یې پوهېږي چې د قضیې دوسیه چېرته ده. دا هغه قضیه ده چې صدام حسین او ملګري یې پرې محاکمه کېږي".

اتلسم څپرکی

په خبرو اترو کې د ولسمشر چانې وهل

خپل ولس او مجاهدو وسله‌والو ځواکونو ته بلنه ورکوم چې د تېري کوونکو دولتونو د حکومتونو او ولسونو ترمنځ توپیر وکړي.

او پر دې اساس له سترګو ړندوونکو کینو او حسد ځخه لرې په حکمت او ځیرکۍ سره کار وکړي.

(صدام حسین په زندان کې)

د ۲۰۰۶ ز کال د اکتوبر د میاشتې په لومړیو کې مې له ولسمشر صدام حسین ځخه و پوښتل چې که امریکایانو هڅه کړې وي چې چانې ورسره ووهي، ده ځواب راکړ:

"زما له نیولو لس ورځې وروسته یو امریکایي جنرال راغی، زما په ګومان د زندان له جنرالانو ځخه و، یو مصری ژباړن هم ورسره و او په لاس کې یې یوه پاڼه وه. جنرال راته وویل: صدامه یو اخرنی فرصت هم لرې، یا د ناپلیون غوندې شه او یا د موسولیني غوندې... راپورته شوم او ژباړن مې په لاس وواهه او ورته ومې ویل: ځه له بادار سره د لاړ شه، زه به یوازې صدام حسین یم، ولس به د عراق د ازادۍ خپلولو ته راوبولم. د جنرال هدف دا و چې زه له ولس ځخه وغواړم چې مقاومت و دروي... خو ما نه منله دوی دې ذلیله شي...

"نورې خبرې اترې لکه د بوش بې ځایه لیدنه، یا هغه چې مصري خبرپانې را اخیستې وې، چې استاد خلیل راته راوړه، چې ګواکې زما او د رامزفیلډ ترمنځ خبرې اترې وشوې، نو والله هېڅ چا هم خبرې نه دي راسره کړې... دوی هڅه کوي چې زما رول څنډې ته کړي یا یې ببخي ختم کړي، له ولس ځخه مې ګوښه کړي. دوی فکر کوي چې په دې طریقې سره به وتوانېږي چې زما په دریځ کې بدلون راولي. دوی خیال کوونکي دي. زمونږ دریځ په ښکاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بنسټونو ثابت او ولاړ دی. دا چې ویل کېږي چې له ځینو سره خبرې روانې دي، نو مونږ نه چاته واک ورکړی و چې زمونږ په استازیتوب له چا سره وغږېږي او نه به یې ورکړو، مونږ ورته معلوم یو، له دوی سره یو، زه له دښمن څخه یوازې یو شی غواړم، هغه دا چې د ولسونو د لارې ټاکلو د حق درناوی وکړي. مونږ ولس ټاکلي یو او د الله په مرسته هېڅکله به ولس ونه شرموو. نو مونږ وایو چې قیادت له دوی سره شته او قاید هم ورسره دی، که له مونږ سره خبرې نه غواړي، نو بیا د غږېږي. مونږ کوم شخصي هدف نه لرو... مونږ اوس په چوکۍ او له چوکۍ بهر یو، مرګ او ژوند راته یو شی دي. ټولو ته به مرګ راځي... نو پرېږده چې ټولې دروازې وټکوي، کله چې عاجز شي، سمې دروازې به و پېژني، هغه دروازې چې دوی یې باید وټکوي "کله چې د موریو لوګی او لوخړې پورته شي، نو سهار نږدې وي".

"زه له زندانه بهر د ګوند رهبري او پوځي رهبرۍ ته وایم، پام کوی چې له دښمن سره خبرې اترې ونه کړی. ستاسې ګوزارونو د دښمن اعصاب ګډوډ کړي دي. دښمن د دغو رهبریو د تشخیصولو په هدف کوښښونه کوي څو په اسانۍ سره یې په نښه کړي. که له چا سره د خبرو اترو لپاره امریکایانو اړیکه نیولې وي، دوی باید ورته ووایي چې هم رهبري او هم یې مشر له تاسې سره دی، له هغوی سره خبرې وکړی. مونږ وایو چې که په پټه یې غواړي، ممانعت نشته، که یې په ښکاره غواړي، نو خبره دوی ته ورګرځي. خو دا چې مونږ به د خبرواترو لپاره د دوی دروازې ور ټکوو، دا کار زمونږ دریځ کمزورۍ کوي. دا ناشونې ده او هېڅکله به ونه شي.

"څوک که سولهییزه حلاره غواړي، نو سمه دروازه د وټکوي او و د وایي چې خبرې اترې غواړو. په عراق کې سولهییزه حلاره د امریکایانو لپاره تر ټولو اسانه لاره ده، سره له دې چې عراقیان "انعطاف نا پذیره" دي خو بیا هم "انعطاف پذیري" لري.

مونږ تاریخ لرو. که بریالیتوب او توفیق و، نو د الله له لوري دی او که ټېروتنه وه، نو هغه زما ده او له الله پرته بل هر څوک ټېروځي. ولس ته چې زه کوم څه ورکولی شم، هغه همدا ثبات او ټینګ پاتې کېدل دي.

خو د دوی او طه یاسین رمضان او عبد حمود ترمنځ چې د خبرو اترو په اړه وېل کېږي، زه وایم چې دا امریکایان څېړونکي دي، په هره لاره چې وي غواړي اعتراف ترلاسه کړي او له سیاسي پرېکړې سره هېڅ اړیکه نه لري، دوی له ما سره او یا له ما پرته له بل چا سره د خبرو اترو په مانا خبرې اترې نه دي کړي، دوی غواړي چې مونږ لټ کړي، خو زه وایم چې زمونږ عزم به ونه ټکوي او دوی باید زمونږ دروازه وټکوي چې له عراقه وتښتي".

دلته د ولسمشر، رمزي کلارک ته پام شو او په ټوکه یې وویل:

"ښاغلی رمزي، لکه چې بوش د نړۍ او د عراق په نیولو سره د سرښنو په ډنډ کې له نښتو څخه وساتلئ، په حقیقت کې یې له نورو څخه خپل هېواد ته ډېر زیان ورساوه، کېدای شي مونږ ته به لیکل شوي وي چې د بوش د وړتیا د معلومولو لپاره بوش یو ځل بیا تجربه کړو... ایا د جمهوریپالو اصلي کسانو او رئیس، بېړۍ په خپل حال پرېښې ده، څو له یوه څنګ سره وموښل شي او ماته شي؟ عراق خو امریکا تجربه کړې ده او خطر یې هم تجربه کړی دی، تاسې په نړۍ کې یوازې له امریکایي اداري څخه وېرېږی، خو مونږ بیا له امریکا څخه نه وېرېږو.

"استاد رمزي هغه څوک دی چې واقعاً زما هېواد ته په سنه سترګه ګوري، زه هم په نرمۍ چلند ورسره کوم، کله چې زما هېواد ته په ناوړه نظر ګوري، نو زه په شدت ورسره چلېږم، خو که دښمن راسره شدید شي، نو بیا زه ډېر سختي کوونکی یم. خو له متقابل انسانیت څخه ورهاخوا کولای شي چې زما یو لړ حقوق هم واخلي. دوی د صدام حالت پېژندلی او پوه شوي چې د عراق امنیت د سړیو له لوري راتلی شي او زه مې هم ژوند نه ګرانوم".

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته ولسمشر د ډېرو شیانو په اړه وغږېد او زمونږ ترمنځ د ښې فضاء جوړولو لپاره یې یو څه ټوکې هم وکړې، وې ویل:

"د (۲۰۰٦،۱،۱) اتلاتو یو راکټ را وویشت او په بحیره (بحیرة النور) کې ولګېد، یوه امریکایي را منډه کړه او غوښتل یې چې زما د خوندي کولو لپاره ما د ننه بوځي! ما ورسره نه منله او ورته ویل مې چې ما پرېږدئ چې د اتلاتو ډزې واورم... ملګرو ته مې وویل چې مونږ به هغه وخت وځو چې پسرلی باراني شي. فکر کوم مونږ په راتلو (زېرېدو) کې وروسته شوي یو، مونږ باید سل کاله وړاندې راغلي وای.

ما عراقیان داسې نه دي عادت کړي چې نن یوه خبره ورته وکړم، سبا بله. مونږ وایو، څوک چې په خپل حق ټینګار کوي، قانوني لاره ور وښیئ او له هغه وروسته قاطع و اوسی".

د امریکایانو او روسانو په اړه خبرې

دلته ولسمشر، استاد رمزي کلارک ته پام وکړ او د امریکایي ټاکنو په اړه یې ورته وویل:

"زما په فکر ډیموکراتان که له عربو مرسته ونه غواړي د ژغورنې لارې ته رسېدلی شي، ځکه عرب پر دې قانع دي چې که بد هم وي خو د صدام حسین عراق تر ازاد عراق ښه دی. خو عرب دغه رایه تر هغه وخته پورې نه شي ښکاره کولای چې له امریکایانو څخه یې نه وي اورېدلي، که په ټاکنو کې ډیموکراتان ډېرې شول، نو دوی به ژر د بوش د ګوښه کېدو نظر ورکړي او بوش نور نه ژغورل کېږي، ځکه په امریکا او بهر کې یې اوازه ختمه شوې ده. زه تاسې ته وایم چې امریکا مخکې دا نه خوښول چې له هغو اسرائیلو ملاتړ وکړي، چې د امریکا پر ځای جګړې کوي، خو اوس ډېره ناخوښه ده، ځکه اوس خپله جنګېږي، په هر ځای کې عراقیان او مسلمانان وژني. ولس ته یې اعلان کړی و چې په عراق یرغل د کېمیاوي وسلو له امله دی. خو تر

اوسه یې لا خپل ولس او نړیوالې ټولنې ته دروغ ویلي دي، پر دوی لازمه ده چې یا حکومت نسکور کړي او یا د په نیمه ورځ کې ویده شي. دوی اوس په عراق کې نښتي دي او حالت یې وایي چې "چا چې په دام کې اچولي یو، هغه د مونږ خلاص کړي"... دوی فشار راوړي چې ما په ډېرو تګلارو ګوښه کړي، څو بدلون وکړم، خو "په دې کې د صدام حسین عیب نه دی چې حالاتو بدل کړی؟"... د زندان یوه مسئول جنرال ته مې وویل: پاتې شی او د دروازو مخې ته ګرځی، ګرځی را ګرځی، خو په پای کې به حقیقي دروازه وپېژنی. والله داسې ښکاري چې ډلې (امریکایانو) بې غیرتي وکړه. له امریکایانو څخه خو عراقي جنګیالي او عراقي ماشوم هم ډېر کلک دي. استاد رمزي کلارکه، که له امریکایي ولس سره د خبرو مجال درته پیدا شو، نو ورته ووایه چې صدام حسین که د خپل ولس او امت پر ځای خپل سر هم وبایلي، نو د مهربانۍ غوښتلو دریځ به خپل نه کړي".

ولسمشر په خبرو کې بلې موضوع ته ولاړ او وې ویل:

"په عمومي ډول لوی غربي دولتونه او په نړۍ کې ټول لوی دولتونه لکه چین او روسیه په یوه هېواد کې هم د یووالي او پرمختګ شعار نه غواړي او نه غواړي چې نفت ولري او ارام وي، دغه هېواد که ایران وي او که کوم بل وي. خو دوی د فلسطین له قضیې سره د حساسیت له امله له عربو سره ډېر تشدد کوي، خو له ایران سره بیا دغسې حساسیت نه لري. زه وایم که لوی دولتونه غواړي چې د نورو جنګونو مخه ونیسي نو باید ځواک ونه کاروي او یوازې اشاره ورته وکړي. خو که یې ورښکاره کړي او د غوښتنې وړ پایلې ونه لري، نو دا به لوی مصیبت وي.

"د خبرپاڼو په اړه، هغو خبرپاڼو ته وایم چې لږ لږ به ما ته را رسېدلې، دوی ډېرې واقع کېدونکې پېښې را لوڅوي، په ځانګړي ډول اوس د عراقي قبیلو خوځښت، ان زه لا خبر نه یم چې څه روان دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استاد رمزي کلارک د هغې خبرې په غبرګون کې به ووایم چې وایي امریکایي حکومت چې په عراق کې هر څه غوښتل، ترلاسه یې کړل. هو داسې خو ده، د لاسپوڅي حکومت په برکت به په راتلونکي کال کې ۲۰۰ میلیارده ډالره ګټه تر لاسه کړي، چې د دغې شمېرې اعلان ډېر اړین دی او د عراق له نفتو به په لویه کچه ګټه واخلي. خو ډېره ګټه د امریکایي حکومت ائتلافي شرکتونه اخلي او زیان یې امریکایي ولس ګوري. د نړۍ په مخکې یې زیان وکړ او د ځواک کسان یې زیانمن کړل. مونږ حقیقتونه د وېرې له امله نه وایو او نه یې د دې رغبت له امله وایو چې امریکایي ولس د مونږ سره مرسته وکړي چې له زندانه ووځو، بلکې د حقیقت لپاره یې وایو. د عراق حکومت او ولس یوه ورځ هم د امریکا پر ضد نه و، تاسې زمونږ لاره او سیاسي عقیده پېژنی. په جګړه کې د امریکایي ولس لپاره ګټه نشته، بلکې تاوان یې دی. یوه ورځ به دا بربنډېري چې د دوی حکومت د ځمکې د ولسونو په حق کې څومره جرمونه کړي دي، چې په هغو ولسونو کې به عراق هم وي. دا زما اخلاقي مسئولیت و چې امریکایي ولس ته مې وویل او په یوه پیغام کې مې وپوښتل، چې ایا امریکایي ولس خبر نه دی چې په عراق کې خطرناکې وسلې نشته، که خبرېدلی نشي او که نه غواړي خبر شي. همداراز مې د عراق او ترهګرۍ ترمنځ د اړیکې نه شتون ته هم اشاره وکړه. ما ورته وویل؛ حکومت مو په داسې دریځ کې نښلولي یاست چې ستاسې ګټه پکې نشته، او ورته و مې ویل چې که تاسې وغواړی او په خپلو غوښتنو کې قاطع و اوسی، دغه دریځ سمولای شی، هلته به مو ټول انسانیت ژغورلی وي، چې عراق هم پکې دی".

ولسمشر امریکایي ولسونو ته وایي:

"یو مهم ټکی را سره و، غوښتل مې په پیغام پورې یې وترم، خو نه غواړم چې اوږد شي او هغه په ټوله سیمه کې «سوله» ده. د ۱۹۹۰ ز کال د پسرلي د

وروستۍ میاشتې په پای او د چنګاښ په پیلېدو کې د امریکایي مشرانو د ناسې یوه پلاوي را سره ولیدل، چې د پلاوي مشري «سناتور باب ډول» کوله. زه په موصل کې وم، دوی مې په ځانګړې الوتکه کې هلته را وغوښتل. له دوی سره مې ولیدل او ورته و مې ویل چې د منځني ختیځ سیمه به نړۍ ته د پلیزې په توګه له اتمي وسلو څخه پاکوو، متحده‌ایالات به په دې کې فعال رول لوبوي. هلته عراق له دوی سره مرور و، پر ایران بریالی شوی و او له متحده‌ایالاتو سره مو هېڅ ډول ستونزه نه درلوده. کله چې ولسمشر حسني مبارک را سره ولیدل، ما ورته وویل چې د عراق او مصر په استازیتوب د وغږېږي، کله چې مې ورته وویل چې غواړو د منځني ختیځ سیمه چې اسرائیل هم پکې دي، له اتمي وسلو څخه په بشپړ ډول پاکه وي، حیران شو او وې ویل: دا ته وایې؟ ما ورته وویل: چې ته زمونږ په استازیتوب خبرې کولای شې. په همدې مفرداتو مې د امریکا سفارت ته هم پیغام واستاوه. سناتور ته مې څرګنده کړه چې دا باید وځېړل شي او تري و مې پوښتل: که یو ترهګر را ولاړ شي او اتمي وسله په موټر کې ځای پر ځای کړي او په واشنګټن کې یې والوزوي، تاسې به څه وکړی؟ او نصیحت مې ورته وکړ چې امریکا د پر فلسطیني ډلو فشار ودروي، په داسې حال کې چې د عربو پر ضد له اسرائیلو سره مرسته کوي او ورته و مې ویل چې که اسرائیلو مونږ وویشتو، نو مونږ به یې هم وولو. خبرې مې ښکاره وې، ورته و مې ویل؛ سره له دې چې مونږ سیمه له اتمي وسلو څخه پاکه غواړو، خو عربان د دښمن د وسلو په څېر د وسلو لرلو حق لري. ځینو زمونږ خبرې اسرائیلو ته ګواښ وګڼلې. دا خبرې له جګړې یعنې کوښټ ته له ننوتلو څخه مخکې وې. د اتمي وسلو د موضوع له را ښکارېدو مخکې وې. صدام حسین د ځان او نورو لپاره تلپاتې سوله غوښته، صدام حسین د وسلو را ټولوونکو له غوښتونکو څخه نه و. خو مونږ هلته هم قانع وو او اوس هم قانع یو چې عراق باید تل ځواکمن وي. له

(c) ketabton.com: The Digital Library

ايران سره پولې يې لازموي چې ويښ وي. مونږ تر عربو له ايران سره اوږده پوله لرو، نو که عراق کمزوری شي، و به خوړل شي...

"والله، له ۱۹۵۹ ز کال څخه موضوعات پر صدام حسين واکمن وو. هلته واک د شعوبيت (د عربو لوړ نه ګڼلو) په لاس کې و او د ايران د دغه ناوړه انګار له امله همدا حقيقت واقع و، خو شعوبيت له لرې بې غيرتي ده چې وژل کيږي.

"کله چې وضعيت پر مونږ مسلط و، زه نه ترې په تنګېدم، ځکه زه يوه ورځ هم په لقبونو کې بوخت شوی نه يم او ما ته هيڅ ارزښت نه لري. کله چې مې د "رئيس" لقب خپل کړ، دا مې د ځان لپاره نه و، بلکې د ولس د هغې ارادې په خاطر و چې زه يې نيولی وم. الحمد لله مونږ د شهرت پروا نه لرو، زمونږ ولس مونږ ته زمونږ په ژوند کې تر ټولو ډېره ژوندی، او فعاله برخه راکړې ده او د قربانۍ او زړورتيا په اړه که وغږېږو، عيب دی، خو کله نا کله واکمن بايد ثابته کړي چې زړور دی. دلته په بشپړه زړورتيا سره وايم چې د بنديز په وخت کې چې مونږ کومې لاسته راوړنې لرلې، زمونږ د پنځه دېرش کلونو له کارونو سره برابرې دي.

"اوس پوښتنه کوم چې دغه امريکايي سناتور ولې نه راځي او له طارق عزيز سره نه مخامخ کيږي چې په ټولو کارونو خبر شي".

ولسمشر مې د روسي ډيپلوماتانو له تښتولو څخه خبر کړ، ده وويل:

"زه فکر کوم امريکايانو به تښتولي وي او د دې لپاره به يې تښتولي وي چې له عراقه کډه وکړي، څو ونه وايي چې عراق له وسلو پاک دی او په عراق کې د امريکايانو په ربښتيني وضع او د دروغو په ادعاګانو خبر نه شي.

"مونږ نه غواړو چې امريکا د د پاڼې پرانګ وي او که پر ځمکه زمری هم وي، نه ترې وېرېږو او نه غواړو چې ظلم وکړي. بلکې د حق لپاره يې غواړو. دوی ته په ځمکه کې يو فرصت و. که افغانستان ته په ننوتو يې بسنه کړې وای او ويلي يې وای چې دلته درېږو، ځکه څه چې مو غوښتل هغه مو ترلاسه

کړل، نو دا به تر دې ډېر ورته ښه وای چې ځواکونه يې هلاک شي او ځان د سرښو په دغه ډنډ کې ونښلوي. که امريکا د صدام ژوندي پاتې کېدو ته اړتيا نه لرلې، نو مخکې به يې پربکړه کړې وای. خو د ايران د ګواښلو لپاره، په صدام سره د داخلي توازن ساتلو لپاره، او د عراقي مقاومت د غبرګونونو لپاره يې ژوندی ساتي. کله چې يې جنرالان د مقاومت له لورې ونيول شي، نو صدام به ډېره ګران بيه پاڼه وي.

"خو بوش غواړي چې وخت ترلاسه کړي، چې په ترڅ کې به يې امريکايي ولس ته ګواښ وکړي، خو په حقيقت کې هغه په يوه لوی مصيبت کې اخته دی. څه موده وړاندې ملګري د بوش له بې باوره کېدو راته وغږېدل، ما ورته وويل: مونږ ټول غواړو چې امريکايي ولس حقيقتونه وپېژني او هلته به وايو چې پای ته ورسېدل. اوس موضوع په وخت پورې اړه لري. خو رئيس چې د واک په دوهمه مرحله کې لوبږي، بيا يې ژغورل ناشوني دي... په پای کې به حق بريالی کېږي او بريا به يوازې د عراقي ولس نه وي، بلکې هغه امريکايي ولس او نور چې جنګ ته نه! ويونکي دي، هم به بريالي وي. دلته غواړم قاضي (صادق علي) ته ووايم، اې قاضي، زه دا خوښوم چې په مخ کې بې ودرېږئ او وواياست چې دغه کار غلط دی. امريکا يو متجاوز دولت دی، له عراق څخه به يې باسو او دوی به خوړتيا مومي"...

واشنګټن ته پيغام

د ولسمشر صدام حسين او د دفاع د کمېټې تر منځ چې کومې ليدنې کېدلې په دوو ليدنو وښل کېدای شي؛ يو له وکيلانو سره عامې ليدنې وې او بل ځانګړې ليدنې وې، چې ولسمشر به له امريکايي اړخه غوښتل او د دفاع د کمېټې له رئيس سره به ځانګړې وې.

په ۲۰۰۷.۸.۷ ز د دفاع ډلې په عمان کې د ملکي عليا له نړيوال هوايي ډګر څخه د بغداد د نړيوال هوايي ډګر په لوري مخه کړه او د دفاع د کمېټې ډله

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ولسمشر سره د لیدو لپاره د تل په څېر ځانګړي ځای ته لاړه، چې د هوایي ډګر سوبل ته د ځانګړي جمهوري ساتونکو په یوه پوځي ځای (رضوانیه سیمه) کې و، چې اوس د سمندري ځواکونو ځانګړې فرقه پکې ده او د قیادت غړي هم پکې بندیان دي. ولسمشر صدام حسین په امریکایي موټرو کې را ورسېد، په دروغو یې پر یوه د سره صلیب (امبولانس) ټاپه لګولې وه، بیا امریکایي مشر د دفاع له ډلې وغوښتل چې د لیدنې ځای ته دې نه د ننه کېږي او وې ویل چې ولسمشر یوازې د کمېټې له رئیس او د کمېټې له غړي ښاغلي رمزي کلارک سره لیدل غواړي. زمونږ له ننوتلو وروسته یې زمونږ تود هرکلی وکړ، مونږ ورځخه وغوښتل چې د ډلې غړو ته د ننوتو او پر ده د سلام اجازه ورکړي. بیا وروسته هغوی ووتل، زه او ښاغلی کلارک پاتې شوو. ولسمشر فکر کاوه چې زه په انګلیسي ښه پوهیږم او ښاغلي کلارک هم ښه ژباړن ته اړتیا لرله.

ولسمشر غوښتل چې موضوع د رسنیزو شننو او د مغرضینو له چوکاټ ځخه بهر پاتې شي او د ښاغلي کلارک له لارې امریکایي حکومت ته ځانګړی څرګندوونکی غږیز پیغام ور ولېږي، له ما او ښاغلي کلارک پرته د بل چا خبرول یې نه غوښتل، خو دا چې د ژباړې له امله یوه ژباړن ته اړ شوو، نو مجبوره شوو چې یو عرب ملګری هم راولو چې د ولسمشر او کلارک ترمنځ خبرې وژباړي، ولسمشر هم امریکایي ولس ته په پیغام بسنه وکړه، کلارک ته یې اجازه ورکړه چې هر څنګه کولای شي هماغسې یې د امریکایي ولس ته و رسوي. هغه که په متحده‌ایالاتو کې په چینلونو کې د خپرېدو له لارې وي او که له امریکا بهر د عربي چینل له لارې وي. ښاغلي کلارک ته یې وویل:

"زه امریکایي ولس ته یو کتبي پیغام لرم، هغه یو اوږد پیغام دی، ستاسې هلو ځلو ته مې هم اشاره پکې کړې ده، دې ته مې هم اشاره پکې کړې ده چې د دغه پیغام په رسولو مې ځکه ښاغلی کلارک ګمارلی چې هم زه او هم امریکایي ولس باور پرې لرو، نو که د خوښه وي یوازې تا پرې ګمارم څو یې امریکایي

ولس ته و رسوې، او ته له رسنیو سره ازاد یې او کولای شې چې د امریکا یا د کوم عربي چینل له لارې یې خپور کړې".

خو غږیز پیغام چې د عراق او سیمې په پراخې حللارې پورې تړلی دی، چې ولسمشر غوښتل د ښاغلي کلارک له لارې یې ولېږي، نو حالاتو او ژبې و غوښتل چې هغه پرېښودل شي. ولسمشر مجبور شو چې امریکایي ولس ته یوازې معلوم کتبي پیغام ولېږي.

لکه مخکې چې مې وویل: له ولسمشر صدام حسین سره هېڅ کره خبرې اترې ونه شوې. کله چې مې له یوه وکیل ملګري سره په کروپر کې ولید، له ولسمشر ځخه مې وغوښتل چې اجازه راکړي دا ځل په بشپړ ښکاره ډول خبرې ورسره وکړم. تړې و مې غوښتل چې د متباقي عراق د ساتنې، د ملي وحدت او د ګواښلي جریان د ساتنې لپاره له امریکایي اړخ سره تفاهم وکړي، دا غوښتنه د هغو خلکو د ټینګار او پیغامونو پر اساس وه چې د ولسمشر ژوند یې غوښت. وکیل ملګری مې هم زما په هدف او له لیدو ځخه د یوې ورځې وړاندې له پېښې ځخه خبر و، دا مې د دې لپاره وویل چې ځوک مو په دې تورن نه کړي چې ولسمشر ته مو زنګ-وهلی-امېد ورکړی، د هماغه له امله یې په چارو پسې سم نه کتل. زما له ډېر ټینګار وروسته ولسمشر وویل:

"انشاءالله هېڅ کمی به نه کوم، خو دوی تر اوسه هغه حد ته نه دي راغلي. دوی پوهیږي چې له چا سره په اړیکه کې دي. په زندان کې چې زما له هر ملګري سره په اړیکه کې شوي څو له دوی سره مرسته وکړي، نو هغوی له امریکایي لورو سره مرسته کول نه دي منلي. که امریکایانو خبرې اترې و غوښتې، نو دوی باید د مساواتو د منطق خبرې اترې وکړي، مونږ له هېڅ چا ځخه د لوړوالي منطق نه منو. که یې په عقلانیت سره چلند وکړ، نو دوی به وموږ چې له عراقي سره چلند اسانه دی، خو که یې په فوقیت سره چلند وکړ، نو له عراقي ځخه به کلک او سخت ځوک ونه موږ او دوی پر دې خبر دي چې صدام حسین کیلي ده".

(c) ketabton.com: The Digital Library

نولسم څپرکی

هیلې، احساسات او پیغامونه

زمونږ ګوند په میراث، سیرت، لاسته راوړنو، پاملرنه، ملتپالنه او انسانیت کې لوی او مخکښ ګوند دی.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر صدام حسین په ډېرو خبرو کې هیلې ښکاره کړې او د عراقي وروڼو او زامنو ارزښتمن احساسات یې بیان کړل. بیا یې د معلومو پیغامونو په اړه وویل:

"زه چې څه ته لرم، هغه دا ده چې د مالکي له حکومت وروسته به بل حکومت راځي، بیا به بوش یا امریکایي حکومت د سمې دروازې ټکولو ته راځي او د بعث ګوند څخه بهر خلک یا تشکیل به را غواړي او وایي به؛ دغه حکومت د ولس تمثیل کوي. فکر کوم چې دا به د راتلونکو شپږو میاشتو په ترڅ کې پېښ شي.

"څلور ورځې وړاندې (۲۰۰۶,۹,۲۸) مې په محکمه کې له زنداني ملګرو سره خبرې کولې، ورته و مې ویل: چې که دغه کړکېچ پای ته ورسېد او عراق ازاد شو، نو کیسه به داسې وي:

د بریا بیان:

۱- لومړی بیان: څوک چې عراق ته را ګرځي نو ټولې پخوانۍ تېروتنې د یې الله وبښي، په دې کې هغه کسان هم دي چې د صدام حسین له زامنو سره یې غداري کړې ده یعنې هرڅه چې پېښ شوي.

۲- دوهم بیان: څوک چې وسله پورته کوي تر مرګه ورسره وجنګېږئ یا تر هغه چې تسلیم شي، بیا به د جریمې له قانون سره سم چلند ورسره کېږي.

"یوه ورځ مې په زندان کې داسې احساس وکړ چې په بغداد کې وضعیت عادي نه دی، کله چې مې په اړه وپوښتل، دوی وویل: حکومت امنیتي پلان

وضع کړ. ما وخندل. تاسې فکر وکړی، له درې کاله نیواک وروسته امریکایان او لاسپوڅي حکومت غواړي چې امنیتي پلان وضع کړي. انبار ته یې امریکایي ملاتړ زیات کړی، دوی ته ۱۵۰،۰۰۰ پوځ څه کړي چې دا فرقه یا کلک به یې ورته وکړي، بغداد به دوی هم تېر کړي او د دوی په څېر زرګونه نور یې تېر کړي. هغه کسان چې د دستور وضع کېدل غواړي، ورته وایم: د نیواک په شتون کې هره کړنه پر نیواک اقرار دی او ورته وایم: له چا سره چې ولس نه وي، هېڅ هم نهشي سمولی. په عراق کې د ۱۹۶۸ د جولای له ۱۷- ۳۰ د انقلاب په یوه ورځ کې هم د چکر وهلو مخه نه ده نیول شوې. زه د ولس په بهېدونکو وینو دردېږم، مونږ ته ګراني دي. زه تر هر چا خپل ولس ښه پېژنم، ځکه ما یې پر سر له ایران سره جګړه وکړه، ما ته دا مهمه ده چې زما ولس او د عراق مقاومت او ټول امت بریالی شي. د ذلت ژوند نو څه په درد خوري، مونږ د ذلت ژوند نه غواړو، د عزت جهنم هم ښه کور دی.

مخکښو او لومړنیو همداسې ویلي دي.

"واک ته له رسېدو وړاندې، خلکو په غریبي کې ژوند کاوه، ما ښه عزتمن ژوند ورته برابر کړ او صدام لا تر اوسه د انقلاب د رهبري د شورا د رئیس د نائب په معاش ژوند کوي، له ځان او ملګرو څخه به شرمېدم چې د معاش پورته کول ترې وغواړم. کله چې د آلوګانو بیه لوړېده، صدام به د شپې خوب نه کاوه. خو اوس...".

مدافع وکیلانو ته یې په خطاب کې وویل:

"عراقیانو ته ووایاست چې تاسې د یوه ولس په څېر ژوند کړی، باید همداسې ژوند وکړئ او بهرنیان باید وشړئ. که ما ته ببرته را ګرځېدل په تقدیر کې لیکل شوي وو، نو زه عراق د پردیو له مرستې پرته د اوو کلونو په ترڅ کې له سویسري ساعت څخه ښه جوړولی شم چې ځلېږي به. خو که د چا مرسته وه، نو د پنځو کلونو په ترڅ کې به ځلېږي. زه فکر کوم چې امریکایان به د

(c) ketabton.com: The Digital Library

راتلونکو پنځوسو کلونو په موده کې د بل هېڅ دولت ورانولو ته لاس ور اوږد نه کړي او امریکایي قبضه به د پخوانیو قبضو پر خلاف ډېره ژر له منځه ولاړه شي.

"کله چې زما لیدو ته راځی، تل د ولس د احوال او خبرونو په اړه پوښتنه در څخه کوم او په عراقي لهجه درته وایم چې د الله په مرسته او ستاسې په ژوند، ان زما په هډوکو به ورسره جنګېږو او عراق به ازادوو، وایي چې یوه صحرایي له ځلوبښتو کلونو وروسته غچ واخیست او وې ویل چې بېړه وشوه... پرېږده په مونږ کې حالت جګړې ته بلل کېږي... د نېزې ښار څنګه دی، ما یې له سړو سره ژوند کړی، لوړې قربانۍ ورکوي. زه له دې په تنګېږم چې د ولس زامن مو مذهبي جګړې سره کوي. ما ته دا مهمه نه وه چې انسان ګوندي دی او که بې ګونده، شیعه دی که سني، مسیحي دی او که بل څوک، تنګ شالیدونه مې نه شي په تنګولی. یوه ورځ مې د دیوان رئیس احمد حسین ته وویل: ته باید له خلکو سره د عراقي انسان پر اساس چلند وکړې، د شالید پېژندل اړین دي، خو مونږ یوازې د استحقاق پر اساس چلند کوو. کله چې له صفویانو غږېږم، وایم چې دوی غولېدلي نه دي، ځکه له ایران سره د دوی اړیکې دوی د ولس دښمنان کړي دي. پټ فعالیت یې د حقیقت استازیتوب نه کوي، ځکه هر پټ فعالیت ملي نه وي، په داسې حال کې چې ولس بل هغه لوري ته مایل دی چې دغه پټه ډله ورسره جنګېږي. کېدای شي دا به اړینه وي چې یو څه وخت حکومت وکړي څو حقیقت بربنډ شي، چې دا د الله له لوري مقدره ده، ان ځینې چې دوی لکه د زرقاوي یا بل چا غوندې "ترهګر" بولي، نو د هغوی د فعالیتونو زیان د دغو کینه کښو د فعالیتونو له زیان څخه لږ ګڼو.

"راتلونکي ته په کتو چې زما کوم نظر دی، وایم که بوش خپله تېروتنه ومنله، نو څه چې یې خراب کړي هغه باید و رغوي... امریکا به ډېر زیان وکړي او

د خپلو جرمونو بیه به وپېژني. زما په نظر ولسونو ته پانګه وال نظام او کمونېزم ګټه نه کوي، عدالت د ولسونو د استقرار ضمانت دی. د برېتانیې په اړه مې له ملګرو سره خبرې کولې چې د کارګر ګوند له د ننه به داسې څوک را ښکاره شي چې د ګوند د ژغورلو هڅه به کوي، خو خپله د بلېر د ژغورلو هڅه به نه کوي، چې دغه لاره د مسئولیت له ګډوډۍ څخه د خلاصېدو او د ګوند ور څخه خلاصولو ښه لاره ده. دا په برېتانیه کې شوې او کېږي به. په امریکا کې به جمهوري‌پال په دغسې پلان کار کوي".

طالباني ته د ولسمشر پیغام

د ولسمشر په نیول کېدو پسې جلال طالباني اعلان وکړ، چې دی چمتو دی چې د ولسمشر کورنۍ راوبولي(مېلمه) کړي. د استاد خمیس العبیدي له لارې یې را ورسوله چې جلال طالباني غواړي چې د دفاع د کمېټې له رئیس او د هغه له نائب خمیس العبیدي سره وګوري. په موضوع کې د رایې په اړه مونږ بیا ولسمشر صدام حسین ته ور ورسوله، هغه وویل:

"زما په نظر د عراق په شمال کې زما د کورنۍ د مېلمه کولو لپاره د چمتووالي اعلان که په پرېکړې پسې تړلی و، نو رښتینی رغبت به هم ورسره وي. دې ته باید په قدر وکتل شي. خو د کمېټې د رئیس او نائب د لیدنې په اړه یې تاسې دواړو ته پرېږدم. زه وایم چې کېدای شي ښاغلی جلال به فکر کوي یا به یې اټکل کړی وي چې امریکایان قانع شوي چې عراق له صدام حسین پرته لا بد وضعیت خپلوي، که دوی انګېرلې وي چې د عراق ټوټه کېدل یا په عراق کې د ایران واک د دوی ګټې ګوابنې، نو د دوی له لوري د دې موضوع د جدي حل احتمال شته. که جلال دغه دریځ لمس کړی وي او که هیله یې لري، نو نږدېوالی یې د تګلارې یوه برخه ده. که یې تاسې لیدنې ته ور وغوښتلی، نو ورته ووایئ:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"صدام دربانديې سلام وايي او درته وايي؛ کېدای شي عراقيان په خپلو منځونو کې اختلاف وکړي، خو بهرنيان د دوی په منځ کې جګړې ته د اور ورکولو لپاره له دغه اختلاف څخه ګټه پورته کوي او ته خو پوهېږې چې صدام له دې څخه ډېر څورېږي چې عراقيان په خپل منځ کې سره وجنګېږي، که هغه په هر نوم وي. ځکه خو يې په کردستان کې حالت داسې پاتې شو چې له تاسې سره مخکې چا داسې ترون نه و کړی. يوازې د اربيل په قضيه کې پوځي ځواک وکارول شو، چې په لاملونو يې هم تاسې خبر ياست. د عراقيانو ترمنځ د فتنې په ختمولو کې زه ستاسې د دريځ قدر کوم، که تاسو لکه د تل په څېر د ځانګړو سياسي حسابونو تر څنګ اوس تر څه حده خپل دريځ نهائي کړی نه و".

خو پورته ذکر شوې ليدنه ونه شوه، نو ځکه د ولسمشر پيغام هم جلال طالباني ته ونه رسېد.

د جلال طالباني په اړه له ولسمشر څخه د پوښتنې په غبرګون کې ولسمشر بشپړه کړه:

"جلال يو هوښيار سړی دی، خو په ځينو قضيو کې کله نا کله بېړه کوي... زه ډېر څه د ويلو لپاره نه لرم، ځکه په زندان کې يم، که په زندان کې نه وای، نو ډېر شيان را سره دي، هغه به مې ښاغلي مسعود برزاني ته هم ويلي وای، که مې اوس وويل نو دوی به دا اخځ وکړي چې زه په زندان کې يم او زما کمزوري ده".

په عربو او عراقيانو ويارل

"اتل انبار ته سلامونه، پر سماوه، دهوانيه او عماره خوښ يم، دوی د عربو قوت دی. تاسې ته وايم د ولس په خبرو مې مو پرې کړی. د حسني امام په دريځ خوښ يم، چې په څرګنده يې ويلي چې له مقاومت سره دی. د بغدادي امام

په اړه مې ملګرو ته ويلي وو چې بعثيان به ورسره يوځای کېږي. ځکه هغه د ولس د ډلو په منځ کې توپير نه کوي.

ناسې ته وايم هغه تخريب چې په عراق کې وشو، زمونږ ولس به يې داسې جوړ کړي چې له سره به په جذبې سره رغوني ته را ودانګي. رغونه به ځليږي او هېواد به د الله په مرسته روښانېږي. ټولو عربو ته مې د سلام وي، په ځانګړي ډول زمونږ اصيل عربي اردني ولس ته. دلته درته وايم چې عراق به لکه د ژمنې په څېر لوی پاتې کېږي. لا تر اوسه د مشر بنسټګر خبره په خوږو کې ده چې عراق به د عربو جنډه اخلي او يو ښل هېواد به وي. د هغه ښکار پر ځای و. الله د پرې و رحمېږي، د هغه کورنۍ ته د زما سلامونه او درناوی وي".

ولسمشر يوه شېبه چوپېږي. زمونږ په منځ کې به عراق له ټولو ولايتونو، ښارونو، اتلو سړيو او ويارلو ښځو او... او... سره حاضر و او همداراز انبار به تر صلاح الدين ډېر حاضر ښکاره. ولسمشر وايي

"په ۱۹۹۱ ز کال کې چې زمونږ خولې کړه شوې وه، انبار را سمه کړه او اوس استاد خليل او کورنۍ يې هڅه کوي چې خولې را پورته کړي او زمونږ پر سرونو يې را کېږدي. دوی له ټولو عراقيانو سره زمونږ لوی ويار دي. د انبار، صلاح الدين، ديالي او نينوي ولايتونه لومړني ولايتونه دي چې د نفتو د ملي کولو لپاره يې وسله را پورته کړه".

ولسمشر يې پسې بشپړوي:

"زه د معلومو ګټلو له امله د صلاح الدين ولايت په اړه ډېرې خبرې نه کوم. که د ديالي بچی دوه ځله جنګېدلی، نو د صلاح الدين بچی بايد څلور ځله وجنګېږي. ځکه په دې کتنه کې جوړونه صلاح الدين ته اخرنۍ ځيز و چې ور رسېده. د عوجې کلي په اړه، مې دوی ته وويل چې زه يې د عراق په نورو کليو نه لوړوم، ان په ناحيې باندې د بدلولو پرېکړه ما پخپله لغوه کړه.

پر فلوجې، بصرې، بيجي او نورو ګرانو ښارونو مې سلامونه وايئ. په منځني فرات کې مشرانو ته ووايئ چې ستاسې تاريخ لوی دی او عربي خوی مو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلک دی. پر شیخ حارث الضاري مې سلامونه وایئ. د البو عامر پر قبیلې او مشر یې سلامونه وایئ. د کردي ولس په اړه مې وایم، زه به ډېر خوښ وم چې په کردانو کې به مې یو مشر وموند، تر هغه به مې ځارل چې تکړه مشر به شو. کله چې به مې په شمال کې د اوسېدونکي ولس غوښتنې لوستلې، د غوښتنو تاریخونو به یې د مخکښو هغو تاریخونو ته اشاره کوله، ځکه دوی هیله درلوده چې یوه ورځ به مې ګوري".

شېبې تېرېدې، ما فکر کاوه، هغه ورځې مې را یادولې چې ولسمشر به په رسمي او نورو مناسبتونو کې ولس ته وینا کوله، چې ځینې یې زما په یاد دي او ځینې مې بیا په ځینو کلیوالي ناستو کې اورېدلې دي. ده به ویل: "د نفتو له ملي کېدو مخکې چې د ځینو خلکو پانګې استعمار چور کړې وي، ځینې خلک ډېر غریبان وو، پښې یې لوڅې وې. نو ځینې چې په ښارونو کې اوسېدل، په ځانګړي ډول د نفتو له ملي کولو وروسته، به یو له بله تنګېدل او ځینو به دا خبرې نه منلې، ځکه چې دوی په ښارونو کې اوسېدل". خو زه رښتیا وایم، سره له دې چې په هغه وخت کې مې عمر کم و د ١٩٦٨ او ١٩٦٩ ز کلونو په منځ کې زه لوڅې پښې ګرځېدم. خلکو هېڅ نه درلودل. ان مونږ به د شپېتمو کلونو تر پایه پورې شیطان څراغ ته درس لوست، پاکې اوبه او وړ روغتیایي خدمتونه به نه وو. خو عراق د ولسمشر صدام حسین په دوره کې په ټولو برخو کې د پرمختللو هېوادونو لیکې ته ور واوښت، چې دا ټولو ته معلومه ده.

ملي جریانونو ته پیغام

ولسمشر مې په عراق کې له را ښکاره شویو ملي جریانونو څخه خبر کړ، چې نیواک یې نه مانه. داسې اوازه وه چې د بعث ګوند د ځینو ملاتړ کوي، ده را غبرګه کړه: "زه په زندان کې یم، په عمومي کرښه کې د وروڼو دریځ راته معلوم نه دی. د ګوند په عمومي کرښه کې پر ګوند لازمه ده چې د ټولو هغو

جریانونو ملاتړ وکړي چې له ایران سره اړیکه نه لري، او لازمه ده چې ټول هغه جریانونه تشویق کړي چې د عراق د یووالي لپاره کار کوي او له نیواک سره یې دریځ مخالف وي. نو پر مونږ لازمه ده چې مرسته یې وکړو او و یې مخښو".

بعث او راتلونکی

ولسمشر صدام حسین په راتلونکي کې د بعث لپاره د تصور په اړه غږېږي:

"زمونږ ګوند یو لوی ګوند دی، لاره یې په فکر او مبارزه بدایه ده. څومره شمېر چې په کومه مرحله کې مطلوب وي، که شمېر په ناسمو بنسټونو ولاړ وي، کله نا کله پر لاره او د ګوند پر ملا مضر او دروند تمامېږي. خو مونږ له دغو سختو برېښونو او د عراق له ازادۍ وروسته وایو: کله چې د الله په اجازه دوه سوه مؤمن مبارزان په کلک ایمان او د زړورتیا او پر ځان د باور پر اساس ووځي، نو دا به را بلو. خو له ښه شمېر سره په یوه خندق کې د ناسم شمېر شتون، بد شمېر یې نه بولو ناسم یې بولو، ځکه زمونږ د ګوند په لیکو کې یوازې ښه خلک دي، د تکړه ایمان لرونکو مؤمنانو ښو کسانو ملا درنوي او یو څه ګډوډي جوړوي او الله دې نه کوي چې لیکې سره ننباسي، نو په راتلونکې مرحله کې زمونږ له ګوند څخه غوښتل کېږي، چې د ښه شمېر له نه سستېدو سره په ځرنګوالي هم تاکید وکړي. سره له دې چې زه باوري یم چې له ازادولو وروسته به په راتلونکې مرحله کې زمونږ له ګوند سره نور ګوندونه هم وي. عراق د هغوی دی چې ازادوي یې، د عراق د ازادولو لپاره د جګړې میدانونه اوس له بعثیانو پرته په نورو اتلانو ډک دي".

استاد عزت الدوري ته د ولسمشر پیغام: بعث او ایمان

په ٢٠٠٥,٩,١٣ نېټه، بندي ولسمشر، صدام حسین د لارې ملګري او ورور عزت الدوري ته یو مهم غږیز پیغام واستاوه، هغه دا دی:

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ابا احمده دوی ته ووایه چې شیعه گان هم زمونږ د ولس مهمه برخه دي، که شیعه گان نه وای، نو له ایران سره به په جګړه کې نه وای بریالي شوي. د شیعه خاینانو د کړنو لپاره ټول شیعه گان مه ملامتوئ. او هیله لرم چې ټولو جریانونو او دیني لښکریانو ته به دا ښکاره کړی چې ډېره لویه تېروتنه د دې خبرې منل دي چې مونږ له دوی سره مرور او د دوی دښمنان یو. مونږ په پخوانی سترګه درته ګورو او په ځانګړي ډول، له تاسې سره د دین په چارو کې اختلاف نه کوو. مونږ په همدې کې یو، یو دولت چې اخلاقي، دیني او عرفي فکرونه پکې وي. پر دې سربېره د یتیمانو پالنه او په عراق کې ټولنیز اړخ به هم پکې وي. مونږ یوازینی دولت یو چې بهرنیانو ته یې نفوذ نه دی پرېښی، عراق یوازینی دولت دی چې دیني زده کړې یې له ابتدائي دورې نه نیولې تر ثانوي دورې پورې عامې کړې دي او پر ټولو باندې لازمي دي، که هغه عمومي مدیر دی او پسې پورته، که د فرقې غړی دی او پسې پورته او ان که کوم قاضي دی. همداراز عراق شراب پلورنځي بند کړي دي، په روژه کې یې علني روژه خوړونکي او همداراز قسم ماتوونکي ته جزا ټاکلې ده.

"ورته ووایه، مونږ تل اسلام ته بلنه کوو، مونږ په دې کې یوه لوري ته کاږه نه یو، زمونږ تګلاره دا ده چې دولت په مذهبیت کې نه ننباسو".

شلم څپرکی

د ولسمشر پر بندخونې د برید هڅې

دعمار پلاره ستا کار رغاند دی، زمونږ کورنۍ او تر ناوخته راسره کښاستونکی بې کیسې راته کوي، مخکې شه له تا دې د دښمنانو نفسونه خار شي او رب په هر وخت کې (پر دښمنانو) قاهر دی.

(صدام حسین په زندان کې)

بوه ورځ استاد زیاد خصاونه اړیکه را سره ونیوله، چې په هماغه وخت کې د اسنادو د کمېټې رئیس و، زه یې په بیړه دفتر ته ور وغوښتم، چې هلته یو کس و، له اغلې رغد صدام حسین سره یې لیدنه غوښته. کله چې ور ورسېدم، له سړي سره مې یوازې ولیدل، له پنځه پنځوسو کلونو څخه یې عمر زیات و. داسې ښکارېده چې د چټک غبرګون سړی دی. راته وې ویل چې د ځانګړو ځواکونو افسر دی. بیا یې یو ګومانې نوم را وښود او ویل یې چې له اغلې رغد سره لیدنه غواړي، د لامل پوښتنه مې ترې وکړه، ویل یې، غواړي د ولسمشر پر ځای برید وکړي "چې مونږ او ده ته له سپک وضعیت څخه یې بهر کړو". د عراق د سوېل په لهجه غږېده. د ټلیفون شمېره مې ترې وغوښته، ښنه یې وغوښته او ویل یې چې دی ټلیفون سم کارولی نه شي. خبرو یې شکونه را ولاړول. له څېړنو وروسته مو معلومه کړه چې د صفوي لورو له خوا را لیږل شوی دی، تر شا یې د ایران لاس و، دوی غوښتل چې د ولسمشر پر زندان برید وکړي او ولسمشر ایران ته وتښتوي، صفویانو او ایران فکر کاوه چې امریکا به پر ولسمشر پرېکړه ونه کړي او ببرته به واک ورکړي! په دې اړه یې لویه اوازه هم خپره کړې وه.

داسې هلې ځلې څو ځله تکرار شوې. د ولسمشر کورنۍ او په ځانګړي ډول د ولسمشر لور رغد مې خبره کړه، هغې په بشپړ ډول له داسې کسانو سره لیدنه رد کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ د ولسمشر د لیدو لپاره بغداد ته په لاره وم، هغه کس راته راغی چې د بغداد د ننه او بهر ځایونه به یې راته ډاډه کول او د خپلو کسانو په مټ به یې زما شخصي ملاتړ کاوه، ده د عراقي مقاومت د یوه لښکر مشري کوله، پر ولسمشر صدام حسین ډېر ګران و، ما ته یې وویل چې ولسمشر خبر کړم چې دی به د ولسمشر د ژغورلو او پر ځای یې د برید کولو لپاره د ځانګړو ځواکونو له کسانو او فدایانو څخه یوه فرقه برابره کړي. ولسمشر چې مې خبر کړ، ډېر خوشاله شو او وې ویل:

"والله بناغلیه نه غواړم چې زما له امله دې یوه عراقي ته زیان ورسېږي، خو بیا د هم ځواک برابر کړي او چمتو د اوسي، د پلي کولو پرېکړه به یې حالاتو ته په کتو کوو. داسې هیله ده چې امریکایان خپله لاره ومومي او پوه شي چې صدام حسین لا تر اوسه کلک دی، زما د ګوښه کولو هلې ځلې یې بې ګټې دي، خو که له امریکایانو سره د حل بله لاره نه وه، نو زه به ډلې ته موافقت ورکړم چې پر زندان برید وکړي".

یوه ورځ مې په عربي پلازمینه کې له یوه شخص سره چې (ابو عمار) کنیه یې کوله، ډېر ټینګار یې وکړ لیدنه مې ورسره وکړه، له مونږ سره د ولسمشر یو مخلص د تره زوی هم و. ابو عمار وویل: مونږ اوس داسې ځواک یو چې د پوځ له بېلو لیکو یوه فرقه ګڼل کېدای شو، د ځانګړو ځواکونو لواء لرو، چې د دغه ځواک بنسټ ولسمشر له نیول کېدو وړاندې ایښی و او دا دنده یې ور سپارلې وه چې که دی ونیول شي، دوی به یې پر زندان برید کوي، سره له دې چې ولسمشر فکر کاوه چې د نیول کېدو احتمال یې ډېر کمزوری دی. ولسمشر زمونږ په منځ کې د راز خبره کړې وه. ما هم د دوی او ولسمشر په منځ کې د راز د متفقې کلمې غوښتنه تري وکړه. بیا یې وویل: مونږ چمتو یو چې د ولسمشر پر ځای برید وکړو او د مقاومت مشرۍ ته یې را وباسو او وې ویل: مونږ له ځلوېښتو ډېر ځایونه ورته برابر کړي دي او عملیات ۹۰ فیصده

برېالي ګڼو. شرط یې کېښود چې ځواب به د ولسمشر په خط لیکل شوی وي، څو په هغه حالت کې د ځان ملاتړ وکړي چې هڅه ناکامه شي او یا یې څوک ملامت کړي...

له ولسمشر سره مې د راز د خبرې په اړه خبرې وکړې، ده وویل: "الحمد لله، ما یوه لواء پرېښې وه او اوس یوه فرقه یا هم ډېر شوي دي، دوی د عراق له عزتمنو او تکړه کسانو ځخه دي". بیا یې وویل: "ورته ووایه چې د موخې په اړه دقیق معلومات ترلاسه کړي، بیا یې پرېږده چې د بریالیتوب یا ناکامۍ فیصدي محدوده کړي، بیا د دښمن د ځایونو په اړه، د کارېدونکو وسلو په اړه او د بریدګرو او ملاتړ کوونکو ځواکونو په اړه معلومات ورکړه". بیا یې له ما څخه په زندان کې د بیا بیا لیدنې غوښتنه وکړه (چې ځینو پر هوس تفسیر کړې ده).

ډله مې خبره کړه، ځای یې وکوت او ځواکونه او وسلې یې موخې ته نږدې ولېږدولې، او وې ویل: ولسمشر ته ووایه چې مونږ چمتو یو او وخت د معلوم شي.

ولسمشر را څخه وغوښتل چې کورنۍ یې خبره نه کړو او موضوع د بېخي پټه پاتې شي. و یې غوښتل چې جامې ورته راوړم چې د وتلو په وخت کې یې واغوندي (زرغون عربي کمیس، سره ګامچه او نور) او راته وې ویل چې په (فلاني) ورځ یې لیدو ته ورشم، نهائي پرېکړه به هم راکړي او وخت به یې هم ټاکلی وي.

بیا یې وویل: "را د شي خو له هر یوه سره دې تر مخ لېرونکي وي".

د عملیاتو له پیل ځخه څو ورځې وړاندې یو کس چې له عراقه بهر اوسېده، د ټریا ټلیفون په واسطه راسره په اړیکه کې شو راته وې ویل: ابا علاء، ولسمشر ته ووایه چې پیغام ور رسېدلی؟ کله چې مې وضاحت وغوښت، نو له هغې موضوع سره یې اړیکه نه وه چې مونږ یې د پلي کولو په لاره وو او نه دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرې خبر و... خو دا ښکاره وه چې ده د خپل فعالیت او کلکو هڅو په مټ کارونه سخت کړي وو او پلان يې ځنډولی و، د عملیاتو د پلي کولو ټولې هلې ځلې درول شوې وې، که هغه ده غوښتی او که يې نه غوښتی.

کله چې ولسمشر ته ورغلم، هغه له يې خوبی څخه سترې راته ښکاره شو، د سترپا نښې يې په مخ او سترګو کې ښکارېدې، و يې ويل:

"ښاغلیه! ځلور ورځې وړاندې مې د ټوپکونو ډزې واورېدې چې ډېرې پکې کلاشنیکوفونه وو، د زندان پر بهرني دېوال وشوې. امریکایان ور اوچت شول، او د دفع هڅه يې وکړه. درې ورځې کېږي چې دوی دغو ځلورو دروازو ته شپه او ورځ د کولپونو مضبوطولو لګیا دي، د دغو غږونو د شدت له امله مې یو ساعت خوب هم نه دی کړی، خو نه پوهېږم چې ځوک د دغو سترپاوو لامل شول. نو (أبو عمار) او کسان يې پرېږده څو چې وضعیت برابرېږي دوی د خپل کار وکړي".

بیا يې را څخه وغوښتل چې ډله خبره کړم چې ځانونه ښه برابر کړي، یو پر بل تکیه وکړي او د برید ټول پلان يې راکړ. کله چې ما تري وغوښتل چې د برید له ځواک سره شریک شم، ده راته وویل: "اې ابا علاء، تا کله هم کمی نه دی کړی، زه په نورو ځایونو کې درته اړتیا لرم، له دې موضوع دې لرې غواړم، هسې نه چې وځارل شې یا ونیول شې".

مونږ خبر وو چې امریکایانو به د غږ ټبتولو کومه آله د لوی مېز په کومه برخه کې ایښې وي. نو له مېزه به لرې لاړو او تر اېرکنډېشن لاندې به ودرېدو او ولسمشر به يې درجه هم ور لوړه کړه څو امریکایان او د دوی الې زمونږ غږ وا نه وري. دا لومړی ځل نه و چې مونږ به دغه طریقه کاروله.

زه پر دې عملیاتو ډاډه وم، چې د ولسمشر د باور وړ هغو کسانو ونډه پکې درلوده، چې پخوا له ولسمشر سره وو. ځینې يې په محکمه کې هم ښکاره شول او له ولسمشر څخه يې دفاع کوله، ځینې بیا داسې هم وو چې ولسمشر

يې بوازې د تلویزیون له لارې پېژانده. ځینې يې عزتمن خپلوان او له ده څخه لرې وو. دا هغه سړي وو چې په سختو شرایطو کې په میړانه او اصلي ملي والي سره را څرګندېږي.

عملیات وروسته ته وځنډېدل. ولسمشر بل وخت وټاکه، چې د خبرو اترو لپاره امریکایانو ته اخرنی فرصت ورکړي، د ځواک مشر ته يې هم همداسې امر وکړ.

د عملیاتو لپاره په بشپړ پټوالي چمتووالی ونیول شو، د ټاکل شوي هدف پر عملیاتو بوازې زه او د پلي کوونکي ځواک درې مشران خبر وو. د عملیاتو سیمې ته ولاړل او د ولسمشر لپاره بدیل ځایونه برابر شول چې له هماغه ځایه به د مقاومت په رهبرۍ پیل کوي، د امریکایانو له لاسه به هغه ځواکمنه پاڼه ولوېږي چې په بند کې يې ډېرې لوبې پرې وکړې، پر ولس او اتلوال مقاومت يې د ده شتون درولی و.

ولسمشر ځواک ته امر وکړ چې ځان ښه چمتو کړي، د عملیاتو د پیلېدو لپاره بوازې د وخت ټاکل او پر الله توکل پاتې و... دغه ځواک ته ډېره عزتمنه دنده ور له غاړې وه، بیا يې له ولسمشر څخه لیکل شوی امر او د راز کلمه وغوښته. ولسمشر پر دغو بیتونو ور غبرګه کړه:

الرحمن (الله) په ډېرې ښې ډالۍ عزتمن کړي یو، ډالۍ يې دا ده چې رحمن مو ملګری دی.

همداراز عبد ربه زمونږ په امت کې باز (الوتونکی) دی، شیطان چې ورته را مخکې شي، رسوا شي.

په هره برخه کې د دوی نېکې کړنې ځلېږي، نېکې کړنې يې څو رنګه دي. را وړاندې شه او کارونه د بریالي شه، عزم عزم دی او کمزوري کمزوري ده.

بیا يې را څخه وغوښتل چې استاد عزت الدوري د پر عملیاتو خبر کړي او پلان د تر پلي کېدو مخکې همداسې پټ پرېږدي. د ولسمشر نږدې کس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوري ليدو ته ولاړ، خو څو اونۍ يې له دې چې "ابو احمد" ته ورسېږي وځنډېده، ځکه امنيتي وضعيت ډېر سخت و.

د ۲۰۰۶ ز کال د اګسټ په ۲۶ امريکايي اړخ (د اړيکو دفتر) راسره په اړيکه کې شو او د ولسمشر د ليدو غوښتنه يې را وکړه، د ليدنې ورځ يې د اګسټ ۲۸ وټاکله. زه له ولسمشر سره د هغه د رغبت پر اساس په دې ليدنه موافق وم، ځکه دغه ليدنه به د ولسمشر د بندي کېدو د وضعيت پای ته رسوونکی وي، ولسمشر د دغې ليدنې لپاره پلان نيولی و او ماته يې لارښوونه کړې وه چې يو ملګری هم له ځان سره ورولم، څو پر زندان د برید پرې پر ما وانه چول شي. لکه د تېر په څېر دغه ليدنې به د ځينو معلومو لورو په موافقت کېدلې او دغه لوري به په ليدنه بشپړ خبر وو. خو دا چې ځينو ډېره ځانغوښتنه کوله او چارې يې په لازمي ډول پر مخ نه وړلې، نو د دغې ليدنې په اړه تشويش پيدا شو چې دا زما شخصي رغبت دی او دا به د ۲۰۰۶،۹،۹ نېټه د کمېټې په ټاکل شوې ليدنه اغېزه وښيندي، سره له دې چې امريکايي اړخ تاکيد کاوه چې دغه ليدنه به د ټاکل شوې ليدنې په پروګرام هېڅ اغېزه ونه کړي.

له دې وروسته امريکايانو د ولسمشر د ساتلو په اړه اجراآت ټينګ کړل، هغه څواک چې دی به يې ساته، هغوی يې هم بدل کړل، خو دا څل يې په داسې څواکونو بدل کړل چې ولسمشر په ډېرو ناوړه صفتونو ياد کړل... دلته وايم چې د ولسمشر د ژغورلو فرصت ضايع شو.

د ۲۰۰۶،۱۱،۵ نېټه پر ولسمشر صدام حسين د اعدام امريکايي ايراني ظالمه پربکړه وشوه. ما او ملګرو له ولسمشر سره د ۲۰۰۶،۱۱،۷ نېټه په محکمه کې ولېدل او د ۱۱،۹ نېټه مو بغداد پربښود. ولسمشر په دې ليدنه کې داسې وصيت راته وکړ: "استاد خليله، کله چې خوځېږې په ځانګړې بڼه وصيت درته کوم، ستا له فکرونو او هيلو سره سم د هر کار اجازه درکوم. خو شرط يې دا دی

چې د عربو له واکدارانو يا نورو سره به د د خبرو په تله کې د صدام حسين غاړه نه ږدې، يوازې خپل دريځ او د ولس دريځ په عام ډول روښانه کړه. خو صدام حسين، الله او د عراقي او عربي ولس نېکان بچي او په انسانيت کې خير غوښتونکي لري. الله چې څه مقرره کړې وي، هغه ردېدلی نه شي. کېدای شي الله سبحانه و تعالی بل دريځ راته غوښتی وي، نو الحمدلله، الحمدلله او کورنۍ نه مې ډاډ ورکړه او ورته ووايه "الله چې څه وغواړي، هماغه به کېږي". نور نو د الله په امان کې اوسې، د الله په امان".

څو ورځې وروسته مې د اړيکو دفتر (امريکايي اړخ) ته د ولسمشر د ليدنې او د بغداد له هوايي ډګره تر ولسمشره پورې زما د ملاتړ کولو لپاره يو ليک ور واستاوه. ځواب يې راغی چې زه صبر وکړم. يوه اونۍ وروسته مې بل ليک ور واستاوه، راته وويل شول چې د "عراقي حکومت" له لوري زما د نيولو لپاره حکم شوی دی. د نيواک د حکومت د کورنيو چارو وزارت ته او د محکمې رئيس ته مې ليک ور ولېږه او وضاحت مې ترې و غوښت، خو هغوی د نيولو د کوم حکم شتون رد کړ. بيا د دغې محکمې د ادعا رئيس جعفر الموسوي زما په حق کې د کوم حکم د نه شتون اعلان وکړ.

دلته پوه شوم چې د دې لپاره چې ولسمشر له نړۍ سره د اړيکې له حلقې محروم کړي، نو د هغه پر ضد څه شی شته. له يوه وکيل سره مې ولسمشر ته کتبي پيغام ور ولېږه، هغه را څخه وغوښتل چې له داسې عربي لوري سره اړيکه ونيسم چې له امريکايانو سره ښه اړيکه ولري، څو زما ليدل اسانه شي. د بربښنالیک په واسطه مې په عمان کې له امريکايي سفير سره د اړيکې نيولو هڅې وکړې، خو راته ښکاره شوه چې په کار کې پټ راز او دسيسې دي چې راتلونکې ورځې به يې بربنډې کړي.

د ولسمشر له ليدلو څخه زه د (...) په لامل محروم شوم، خو په راتلونکو ورځو کې به د لامل کوونکو او لاملونو بربنډولو ته مخه کړو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د برید پلان

کله چې ټولې سیاسي هڅې ناکامې شي او هېڅوک خبرې اترې ورسره ونه کړي، نو ولسمشر صدام حسین د مقاومت د اتلانو له لوري پر زندان د برید لپاره بشپړ پلان داسې جوړ کړی و:

دښمن

لومړی: دوی خبر کړه چې د دښمن ځواکونه له یوه سره لرې دي، یوه برخه یې په ځلورو اوسپنیزو برجونو کې وېشل شوي دي، چې په اسانۍ سره بوختېدلی شي او زیان ورته اوښتی شي. پاتې ځواکونه، په پورته پوړ کې په واړه کور کې موندل کېږي (ولسمشر په ځمکتل کې بندي و) او ورته ووایه، د هغو ځواکونو وسلې چې ولسمشر یې خوندي کړی، خفیفي او منځنۍ دي (د جي سي او یې کي سي ټوپکونه)، لاسي بمونه او تومانچې "کاروي، ولسمشر راته وویل چې ځواکونه بې غیرته دي او کسان یې ماشومان دي، هر ځوک کولای شي چې په څاپېړه هم وسلې ترې واخلي.

بریدګر ځواکونه

دوهم: درې درانده بیلدوزر د تیار کړي چې په فولادو پوښل شوي وي په ځانګړې ډول د چلوونکي ځای او د چلوونکي ښي او چپ لوري ته د سوري وکړي، چې ټوپکونه (پي کي سي) پکې کېښودل شي چې یو به مرکزي دېوال خلاصوي. له دغو عملیاتو وړاندې به ځواکونه د دښمن د بوختولو لپاره د خضراء پر سیمې هاوانونه، راکټونه او کاتیوشا وارووونکي واروي. همداراز نور ځواکونه به په هوایي ډګر کې د سمندري ځواکونو پر مرکز برید کوي، چې هغوی هم بوخت کړي. یوه ډله به هغه د وتو او ننوتو لارې بندوي چې ولسمشر به یې له ازادېدو وروسته نیسي. یوه بله ډله به له الوتکو سره د مقاومت لپاره (ستریلاو او ار پي جي ۷) توغندي او د الوتکو مقاومت کوونکي یو ډزي او منځنۍ ټوپکونه (پي کي سي) له ځان سره لري. له بغداده د صلاح

الدین په لوري په لاره کې به یوه لواء وي او همداراز له بغداده د انبار په لوري لاره کې به وي. وروسته به ډله پر دې ځای برید کوي، د دېوال له ړنګولو وروسته به له (آر پي جي ۷) څخه کار اخلي. (پي کي سي) به د پوښښ لپاره ورسره وي او داسې نور. په دې ډله کې به د هر کس ځای ته بل کس چمتو وي، بل بیلدوزر به دروازې په شا کوي، ځکه کولپونه یې د ماتولو یا چوولو وړ نه دي". ولسمشر به په همدې ورځ چمتو وي او هماغه جامې به یې په تن وي.

ولسمشر زیاته کړه: "باید ځانګړي او عام موټر هم برابر کړل شي، چې هر کله بدل شي. د هدف له را ایستلو وروسته به ځواکونه د هاوان او کاتیوشا په مټ زندان سخت بمباروي، نور ځواکونه به پر کروپر برید کوي، چې زمونږ ملګري د رهبري غړي، وزیران او نور ټول زندانیان ازاد کړي". بیا به ولسمشر انبار ته ځي، وروسته به په بیړه د مقاومت د یو کولو پلان برابروي او پر بغداد به برید کوي او ورپسې به د مقاومت ټولې لښکرې په هر ولایت کې پر دښمن برید کوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوویشتم څپرکی

د ولسمشر د برمته کولو هڅې

پر الله قسم له دې ځایه به یا ولسمشر وځم،
لکه ولس چې غوره کړی یم
او یا به د قبر لوري ته شهید ورځم.

(صدام حسین په زندان کې)

عراق ته د امریکایانو مشر پول پریمر د خپلې شورا له غړو وغوښتل چې د ده په شرطونو او غوښتنو لاسلیکونه وکړي. خو ځینو انکار وکړ، ده ګوابښ ورته وکړ او وې ویل: که لاسلیک مو ونه کړ، نو صدام دلته نږدې دی او را وبه یې ګرځوو. نو ټولو غړو لاسلیکونه وکړل. وروسته بیا په دې اړه خبرونه، مقالې، څرګندونې او بیانیې ډېرې شوې، چې په عراق کې اتمي وسلې نشته، د عراق او القاعدې ترمنځ هم اړیکه نشته، اوس چې په عراق کې څه پېښېږي، تر دې د صدام په وخت کې عراق ډېر ښه و او امریکا بیا د خپلو سیاسیونو او په نړۍ کې د منځلارو د نصیحت او د عراق دننه د غوښتنو پر اساس مجبوره شوې ده چې ده ته مخه کړي. پر دغو څرګندونو نیوکې پیل شوې. لومړنۍ نیوکه کوونکی ایران و، بیا مقتدی الصدر و، بیا د کردي ګوندونو مشران او نور وو. د محاکمې او محکمې د جدیت په اړه شکونه را ولاړ شول، او ویل کېدل چې دغه کار د امریکایي اداري په موافقت کېږي څو صدام اعدام نه شي، د دې احتمال هم شته چې د شرطونو او ټرونونو موافق واک ته راشي، یا دغه کار څکه کېږي چې په دې سره به د صدام د اعدام په حالت کې په عراق کې دننه او بهر ګوابښونه وشي، ټول د ده د اعدامولو له غبرګونونو څخه وېرېدل چې په دې کې امریکایان هم وو.

د دې په مقابل کې هغه اداري او ګوندونه چې پر امریکایي ټانګونو سپاره راغلي وو، له خپلو بادارانو سره یې د دښمن په ادارو کې مشوري پیل کړې،

په ځانګړي ډول په ایران او اسرائیلو کې له ولسمشر صدام حسین څخه د خلاصېدلو یا د هغه د چوپولو لپاره یې څو فکرونه او پلانونه جوړ کړل او د محکمې او محاکمې پر ترلاسه کېدونکې پایلې نا باوري یا که وضعیت د دوی د تصور په ډول وي نو پر ده به اساني وکړي چې خپل شرطونه پرې ومني، د دې لپاره یې پلانونه برابرول، بې له دې چې دوی د ولسمشر شخصیت، کلکوالی او د هېڅ ډول چانو نه منل سم وپېژني.

د ولسمشر د خلاصولو یا له ولسمشر څخه د خلاصېدلو هڅه

د ۲۰۰۶ ز کال په پیل کې هغه معلوم لوری چې د نیول شوي عراق په سیاسي لید او له اسرائیلو او ایران سره یې په ائتلافونو خبر یو، همداراز په عراق کې د بوه حاکم ګوند رئیس دی، هغه را ولاړ شو او یو کس یې له استاد زیاد خصاونه سره په اړیکه کې کړ او هغه ته یې لاندې عریضه وکړه:

دغه لوری ژمنه کوي چې په هره لاره وي، ولسمشر صدام حسین به له زندانه باسي، په هر ځای کې چې وي له هر ډول بدلې پرته به یې مونږ ته یا د ولسمشر له لوري ټاکل کېدونکي کس او یا به یې کورنۍ ته سپارل کېږي. دغه لوري له خلیل دلیمي سره د لیدو غوښتنه کوله.

استاد زیاد خصاونه اړیکه را سره ونیوله، خپل دفتر ته یې ور وغوښتم، دفتر یې د ټولو هغو کسانو دفتر ګڼل کېده چې په رضاکار ډول یې له ولسمشر صدام حسین څخه دفاع کوله، او لا تر اوسه د هغه دفتر مسئولیت د ده پر غاړه دی. ورغلم، کیسه یې راته وکړه. د موضوع د څېړلو او ولسمشر ته د وړاندې کولو له امله مې ترې وغوښتل چې کیسه د پټه پاتې شي، ورته و مې ویل چې هماغه لوري ته زما د ټلیفون شمېره ورکړي چې مستقیمه اړیکه را سره ونیسي. دوه ورځې وروسته هماغه کس اړیکه را سره ونیوله، هغه کیسه یې راته وکړه چې استاد خصاونه ته یې کړې وه او وې ویل: استاد خلیله ته یوازې موافقت وښیه، بس نور به مونږ ولسمشر تا ته وسپارو، په هر ځای کې چې غواړې، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

عراق کې دننه او که بهر، کولای شې ته یا بل څوک د امانت (ولسمشر) د رک روغ تسلیمېدو لپاره راشي. چېرته چې وغواړې هلته به یې در ورسوو. که یې د اوسېدلو او لېږدولو مصرف نه لرې، نو هغه اسانتیاوې به هم درته برابرې کړو. د زیات باور لپاره به مونږ د ولسمشر تر در رسېدلو پورې یو مهم کس د یرغمل په توګه له تاسې سره پرېږدو، څو ورځې وروسته به یرغمل کس پرېږدی.

ډېرې پوښتنې مې ترې وکړې، لومړی مې فکر وکړ چې لېونی دی یا خوب وینې. پوښتنه مې ترې وکړه: تاسې به دغه خطرناک عملیات څنګه ترسره کړی، ایا امریکایان درسره دي، ایا ایران مو تر شا ولاړ دی، ایا اسرائیل او موساد درسره دي، یا... ایا....

ده راته وویل: ته یې یوازې ومنه او نورې پوښتنې مه کوه. یوازې د ولسمشر د تسلیمېدلو لپاره پلان ونیسه، خو شرط یې دا دی چې له ازادېدو وروسته به څه څرګندونه نه کوي، عراق ته به نه راځي او په کوم دولت کې چې ژوند یې وي، اوسېدلی شي. دا ضمانت به هم درته وکړو چې یو لوری به یې هم نه څاري، نه د امریکا متحده ایالات، نه عراقي لوری او نه هم بل څوک او کورنۍ ته یې د رک روغ سپارلو ضمانت کوو، تاسې یوازې له مونږ څخه تسلیم شی. که مو پیسې غوښتې، هغه به هم درکړو، د ده او د کورنۍ مالي وضعیت هم ور برابروو، ان ستا هم.

له ډېر ډېخوا او هاخوا وروسته، مې ورته وویل: ما پرېږده چې خبره تر اصلي کسانو پورې ورسوم.

زه له لومړیو په داسې غوښتنو پورې اړوند نظرونه ساتم، نه پوهېږم چې تر شا به یې څه دسیسې وي. کیسه مې هغو ته وکړه چې ځینې چارې ور سپارل شوې وې، ځواب یې دا و چې صدام حسین به چېرته وړو، هغه خو عادي کس نه دی چې پټ یې کړو، بیا که دغه کسان په جدیت چلند کوي، نو دوی

غواړي چې له سیاسي مخ څخه صدام حسین لرې کړي، څکه دی دوی ته نږدې خواکمن سیال او حریف دی، یا دوی غواړي چې په دې لاره ځان ترې خلاص کړي. بیا یې وویل: مونږ موافق نه یو او داسې مسئولیت پر غاړه نه اخلو.

د امریکایي اړیکو له دفتر (زمونږ د ملاتړ او تر محکمې د رسولو له مسئول اوخ) سره مې اړیکه ونیوله، چې که په نږدې فرصت کې د ولسمشر د لیدنې وخت راته وټاکي. کله چې مې ولسمشر ولید، کیسه مې د الکتروني ټیټوونکي په نېر ایستونکي لاره ورته واوروله، چې مخکې مې هم یادونه کړې وه. دا هغه لاره وه چې ولسمشر به له ما سره په ځانګړو لیدنو کې کاروله.

ولسمشر ته مې ټوله کیسه وکړه، احتمالات او بدنیتي مې ورته روښانه کړه. کیسه د راز وه. ده وویل: ستا نظر څنګه دی. ما د موضوع په اړه خپل ساتل شوی نظر ورته تشریح کړ، ورته ومې ویل چې یوازې د دې لپاره مې خبر کړې چې دا یو امانت و او ما ژمنه ورسره کړې وه چې د ده په ژوند پورې ځانګړي څه به نه ترې پټوم.

ده وویل: په نظر کې درسره موافق یم، زما او هغه چې اشاره مې ورته وکړه د هغوی نظر سم دی. او وې ویل: "که کیسه د صدام حسین په ژوند او غاړې پورې تړلې وي، نو ما ژوند څو کاله مخکې پرېښی دی، زه به د خپل ژوند په لاره کې پر عراق او د هغه په ازادۍ چانې ونه وهم. زه دا عریضه په بشپړ قاطعیت ردوم او هغوی ته ووایه: صدام حسین دوه انتخابه لري، د عراق ازادي او داسې راګرځېدل لکه ولس چې غوره کړی وم، یا داسې شهادت چې هېواد، د عربي امت ټول خیر غوښتونکي، د عراق ولس او د انسانیت خیر غوښتونکي پرې و ویاړي."

د عراق دښمنانو به همداسې پلانونه ورته نیول. په معادله کې سخت عدد ولسمشر و، ترې ټېرېدل او نه پاملرنه ورته ناشونې وه. دوی یې له پاتې کېدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبرېدل، همداراز د اعدام له ترلاسه کېدونکو پایلو څخه هم وبرېدل. چې دا
د عراق په اړه د ایراني او اسرائیلي استخباراتو پر ژورې پوهې دلالت کوي. له
موساد او په عراق کې یې له مشهورو ائتلافونو پرته او له ایراني استخباراتو
د نیواک په حکومت کې یې له غلامانو پرته څوک دومره جرئت لري چې
ولسمشر له زندانه وباسي او له عراقه یې بهر کړي. دوی غوښتل چې په دې
لاره د ولسمشر خوله بنده کړي او کمزورې یې وباسي او ورپسې به یې ووژني
او تاریخي انځور به یې بد نام کړي.

هغه کیسه مې هم په یاد ده چې ولسمشر راته کړې وه. په ۲۰۰۵،۱۰،۱۹ ز کې
چې د محاکمې د لومړۍ ناستې له پاکل شوي وخت څخه مخکې زه د ده
لیدو ته ورغلی وم، په تېره ورځ کې یې د شپې ولسمشر د محکمې ودانۍ (د
ملتپالنې د رهبري ودانۍ) ته رسولی و، چې د محاکمې د تمثیل لپاره ځانګړی
شوی ځای و. امریکایي زندان ساتونکو ته امر شوی و، چې که ولسمشر د
ځای او ودانۍ د نوم پوښتنه ترې کوله، نو دوی به ورته وایي چې دا د پوځي
روزنې ودانۍ ده. نو کله چې ولسمشر پوښتنه ترې کړې وه، دوی هم هغه
ځای ورته ښودلی و چې امر ورته شوی و. کله چې ولسمشر صدام حسین د
محکمې په تالار کې په لومړۍ ناسته کې و درېد، قاضي ته یې وویل: دا د
پوځي روزنې ودانۍ ده. ده غوښتل چې مقاومت ته پیغام ولېږدوي، څو ځای
په نښه کړي او څه چې پکې دي، هغه وران کړي. بیا محاکمه وځنډېده او په
کروپر کې مې ورسره ولیدل، کیسه یې راته وکړه. ما ورته وویل چې هغه د
پوځي روزنې ودانۍ نه ده، بلکې د ملتپالنې د رهبري ودانۍ ده، خو دا چې
مونږ وکیلان یو، د محاکمې تر کېدو د محکمې ځای را څخه پټ وي، د
همدې لامل له کبله یې له مونږ څخه پټ کړی و، هسې نه چې مقاومت او
فدایان پر ځای برید وکړي او که د محکمې پر ځای برید شوی وای، داسې
وژنځای به ترې جوړ شوی وای چې یو کس به هم نه وای ژغورل شوی،

ځکه امریکایي اړخ ډېر سخت تدابیر نیولي وو او زهرمې یې برابرې کړې وې.
خو امریکایي اړخ هېره کړې وه چې که د مقاومت رهبران د ولسمشر پر ژوند
او روغتیا نه وېرېدای، نو له ولسمشر سره زما د لومړۍ لیدنې ۲۰۰۴ ز په دوهمه
ورځ به یې پر زندان برید کړی وای، خو د مقاومت اتلانو چمتووالی نیوه،
ځکه مقاومت او عراقیانو باور درلود چې امریکا د ولسمشر په نیولو او په
دوامداره توګه په ساتلو سره عراقیانو، عربو او مسلمانانو ته ننګونه کړې ده.
خو د ولسمشر سلامتیا یې مخنیوی کاوه. کله چې ولسمشر د محاکمې په ناسته
کې د محکمې ځای وښود، په محکمه کې د امریکایانو له لورې لېږد قطع
کړی شو. د همدې لامل له کبله امریکایانو د تمثیل واقعي، شل دقیقې وروسته
ولېږدولې او ثبت یې فلتر کړ.

امریکایانو د ولسمشر سلامتیا او د ځای پټېدا ته ډېر پام کاوه، کله چې به مونږ
لیدو ته ورغلو یا به یې چې محکمې ته لېږداوه، نو په بشپړ پټ ډول به یې
لېږداوه. د لېږد وسایل یې هم بېل وو، کله به یې د سره صلیب اشاره لرونکي
ګاډي (امبولانس) کې لېږداوه او کله به یې په بلک هاک الوتکو کې لېږداوه.
ایران، ولسمشر ته په رسېدو کې ډېر جدي و، په ځانګړي ډول ایران ته پیرو
ملیشې (بد او الصدر) د ایران استخباراتو وکولای شول چې له امریکایي پوځ
سره په ژبارونکو کې روزل شوي کسان ور ځای کړي، یو خو یې په عراق کې
له نفوذ او بل یې له امریکایي حماقت ځخه ګټه پورته کړه. ان و یې کولای
شول چې د دغو ژبارونکو په مټ تر یو څه حده ولسمشر ته نږدې شي. یوه
ورځ یې اعلان وکړ چې صدام ته نږدې دی او هره شېبه چې وغواړي کولای
شي ولسمشر پر سر باندې وولي. ما به تل امریکایان دې ته متوجه کول. کله
چې مې ولیدل چې ولسمشر ته ډېرې نږدې ژبارونکي مسیحیان یا عرب دي
او له امریکایي پوځ سره راغلي دي، نو اندېښنه مې ختمه شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ایران او ملېشو پلان یې داسې و. کله چې د ولسمشر د بند ځای وټاکل شي، نو ایراني استخبارات او د ملېشو تکړه کسان به په بند توغندي او پرمختللي ایراني ډګریز راکټونه ور وتوغوي او بند به له هر څه سره وران کړي. بل پلان یې تر څه حده بریالی هم شو هغه دا چې "کله چې له امریکایانو څخه په چل ول کې ور تېر شي او ولسمشر ته ورسېږي، نو پر دې دنده ګمارل شوی کس به امریکایي پوځي غافلوي او وسله به ترې وړي او ولسمشر به پر سر ولي او بیا به ځانوژنه کوي. د محکمې په اړه هم همداسې پلان نیول شوی و او د ولسمشر له وژلو وروسته به د پوځي ملګري را ولاړېږي او پوځي به وژني، څو د جریمې نښې له منځه ولاړې شي. خو کله چې مو څو ځله امریکایان متوجه کړل، که هغه په رسنیو کې وو او که د ولسمشر د لیدنې په ترڅ کې له دوی سره په لیدنو کې وو او یا د محاکمې د تمثیل په موده کې وو، بیا امریکایانو هم دې ته ډېره پاملرنه کوله.

د ولسمشر د لرې کولو وړاندیز

د شیخ په خلیج کې د ۲۰۰۳ ز کال د فبروري د میاشتې په پای کې د عربي مشرانو له یادې غونډې او هغو وړاندیزونو وروسته چې ولسمشر ته د ګوښه کېدو او لرې کېدو لپاره وشول، ولسمشر به په دوامداره ډول ردول او ویل به یې: په عراق کې مې ژوند کړی او پکې مرم به.

په ۲۰۰۵ ز کال کې د لرې کېدو د وړاندیز هڅې تکرار شوې. دوه عربي دولتونه یې هرکلي ته نوماندان وو، یو یې (...) دولت و. مانې مې هم په خپلو سترګو ولیده. د ولسمشر صدام حسین د هرکلي لپاره چمتو شوې وه. خو راته وې ویل چې دا یې وروستی مانې نه ده، چې له کورنۍ سره د پکې واوسي، پر دې سربېره هومره پیسې به ورکړي، څومره چې ولسمشر ټاکي. د ځینو نورو معلوماتو په ترڅ کې یې په غرض پوه شوم، خو نه غواړم پکې ولوېږم څو څوک په تنګ نه شي. خو ولسمشر رد کړ، څو ځله یې دا جمله وویله: "پر

له قسم له دې ځایه به یا ولسمشر وخم، لکه ولس چې غوره کړی یم او یا به دغږ لوري ته شهید ورځم".

د ولسمشر سره په یوه ځانګړې لیدنه کې مې بیا پوښتنه ترې وکړه چې که د امریکایانو یا بل لوري لخوا خبرې اترې ورسره شوې وي. خو ده په بشپړ ډول رد کړه. د امریکایي جنرال له هغې غوښتنې پرته چې د بندي کېدو له لارو ورځو وروسته یې ور څخه کړې وه. دغه غوښتنه ټولې وه، خبرې اترې نه وې. دا پوښتنه له یو لړ خبرو اوسنیزو ویناوو وروسته راغله، چې هدف یې بنکاره او معلوم دی، یعنې د دغه لوی سړي او ۳۵ کلنې مبارزې بدنامول. همداراز دغه پوښتنه د امریکایي پوځ د یوه افسر له خبرو وروسته راغله، هغه د ولسمشر د نیولو یو ځانګړی ساتونکی و، دغه افسر د ځپنې له ډرامې څخه خوښ نه و، د محاکمې له پیله وړاندې یې زه وپوښتلم: ایا د دعوې پاڼې د کتلې دي، ایا له مؤکل سره د بحث کړی دی... همداسې تر پایه قانوني پوښتنې، داسې برېښېده چې دی له روان حالت څخه ځورېده، په ځانګړې اتاق کې به و او ببرته به راغی، دا هغه اتاق و چې زه به د ولسمشر صدام حسین لیدنې ته پکې ناست وم. لږ وخت نه و وتلی چې وې ویل: فکر نه کوم چې دغه لاره د تا او ستا مؤکل ستاسې غوښتنې ته ورسوي، ډیپلوماټیکه لاره سمه ده. ما ورته وویل، زه وکیل یم...

دا خبره مې ولسمشر ته وکړه، هغه وویل: "زما دروازه یې د خبرو اترو لپاره نه ده را ټکولې او دا ناشونې ده چې زه به د دوی دروازه ورټکوم، ځکه دا به بیا زمونږ کمزورې ګڼل کېږي".

ما په خپله ټول، هدفي لوري پر دې خبر کړل، د خپلې خطرناکې دندې له لومړۍ ورځې پر دې پوه وم چې دا د ژغورلو لاره نه ده، ځکه امریکایان د قانون په ژبه نه پوهېږي. زه پر دې قانع وم چې سیاسي لاره د ولسمشر د خلاصون او له ستونزو څخه د عراق د خلاصون لپاره تر ټولو سالمه لاره ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د چل ول ښکار لوبه

امریکایانو هیله درلوده چې ولسمشر صدام حسین به د ځان د خلاصون په بدل کې عراقي مقاومت ودروي او همداسې له عراقه بهر ته به لاړ شي. په یاد مې دي، یوه ورځ د ۲۰۰۵ ز کال په وروستۍ ربع کې د مشورو په چوکاټ کې د یوه عربي هېواد له لیدنې را ګرځېدم. کله چې په عربي پلازمېنه کې یوه هوټل ته ورسېدم، یو امریکایی را سره په اړیکه کې شو، د لیدلو غوښتنه یې وکړه، ما ښېنه وغوښته، ځکه زه سفر ستړی کړی وم او غوښتل مې چې د کورنۍ د لیدو لپاره عراق ته ستون شم. ورته و مې ویل چې له عراق ځخه له راګرځېدو وروسته به یې وګورم. خو سړي ټینګار وکړ او ویل یې چې کار ډېر اړین دی. نو د شپې په دوه بجو مې ورسره ولیدل. ما فکر کاوه چې دغه کس د امریکایي استخباراتو سړی دی، ځکه دا معقوله نه ده چې امریکا او استخبارات دې د دفاع کمېټه له توکو یا ځارګرو پرته داسې پرېږدي چې څه کار یې خوښ وي هغه وکړي.

ما ته یې وویل: ښاغلی خلیل، زه پوهېږم چې ته د صدام موضوع ته څومره پاملرنه کوې او دا هم راته جوته ده چې په ټول ژوند کې دې له زندانه پرته بل ځای نه دی لیدلی او یوه ورځ هم واک ته ور نږدې نه وې او... او... تر پایه، خو زه غواړم دوه پوښتنې در ځخه وکړم، د هغو له ځوابولو وروسته شونې ده ستا غوښتنه در پوره کړم (د ولسمشر ژغورنه)، خو لومړی غواړم دا وپوښتم چې ولې د په خپل او د کورنۍ په ژوند خطر منلی؟

ما ورته وویل: پر عراق د امریکا برید، داسې څه دي چې مونږ یې امریکا ته نه شو وربښلی، ما لکه د یوه عراقي په څېر هغه لاره ولیده چې امریکا زمونږ د تنګولو هڅه پرې کوله، زمونږ د ولسمشر په نیولو سره او د تلوېزیون په صفحه یې په داسې ډول په رابښکارولو سره مونږ په تنګولو، چې د عراقیانو او عربو ارواوې پرې ووژني، پر دې سربېره تاسې زما هېواد را وران کړ او قانوني

عراقي رهبر مو زندان ته د ننه کړ او بله دا چې د ولسمشر صدام حسین عمر اوبا کلنی ته رسېږي، نو اخلاق یا عدالت دا نه ایجابوي چې داسې څه وشي لکه تاسې چې وکړل.

ده وویل: که ولس او وسلهوالو ځواکونو انقلاب کړی وای، نو دریځ به د څه وای؟ ما ورته وویل: زما دریځ به د ولس له غوښتنو سره و او ته خو ښه پوهېږې چې ولسمشر صدام حسین د خلکو له لوري دوه ځله وټاکل شو، ټولې نړۍ د دغو دواړو ټولپوښتنو پایلې ولیدلې، هېڅ لوري دخالت پکې نه و کړی او په همدې اساس یې قانونیت او شرعي دساتیر ترلاسه کړل. چې دا د ولس غوښتنه او اراده ده. مهرباني وکړه او پوښتنې د وکړه.

ده وویل: صدام حسین پر تا باور لري او درناوی درته لري، مونږ پوهېږو چې نه اغېزه پرې ښېندلی شې، نو ایا کولای شې قناعت ورکړې چې د محکمې په یوه جلسه کې پر مقاومت غږ وکړي چې د امریکایانو پر ضد عملیات ودروي؟

بلکل مې رد کړه او ورته و مې ویل: زه داسې څوک نه یم چې داسې څه به نړې غواړم.

بیا را وګرځېد او پوښتنه یې را ځخه وکړه: ایا صدام مقاومت چلوي او له ده پرته چې نور کسان یې چلوي د هغوی نسبت به څومره وي؟

ما ورته وویل: ولسمشر صدام حسین مقاومت ته پلان جوړ کړی و او د مقاومت د عملیاتو د رهبرۍ له ۸۵ سلنه ډېر واک له ده سره دی او بله دا چې هیله کوم، پر دې پوه شه چې زه مدافع وکیل یم، سیاستپوه نه یم او پرېکړه مې وکړه چې د امنیتي لاملونو له کبله د عراق پر ځای سوریې ته لاړ شم.

امریکایي استخباراتو داسې هڅې کولې چې له څو دروازو راته راشي، خو دوی خبر نه وو چې د عزتمن عراقي اراده چانې وهل نه مني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کله چې مې د دغه کس خبرې ولسمشر ته وروړې، هغه وویل: "ډېر ښه ښاغلیه، څه چې وایي لکه مخکې چې مې وصیت درته کړی و، دوی کوښښ کاوه چې د مقاومت په درولو خپلې غوښتنې پوره کړي، خو زه به دا کار ونه کړم، که څه هم زما غاړه په تله کې کېږدي او دغه سړي غوښتل چې پر مقاومت د صدام حسین پر اغېزه پوه شي، خو مقاومت یوازې له صدام حسین څخه دفاع نه کوي، بلکې له ټولو بندیانو او زندانیانو څخه دفاع کوي او په اصل کې له عراقه دفاع کوي".

د چانې وهلو نه شتون

زه دا تکراروم چې د الله او تاریخ پر وړاندې مسئول یم، چې له ولسمشر صدام حسین سره له نیول کېدو را پدېخوا هېڅ چانې نه دي وهل شوې. که امریکایانو غوښتي وای چې خبرې اترې ورسره وکړي، نو داسې څه به پېښ شوي وو، که له نیول کېدو وروسته نه وای نو د اعدام د پرېکړې له کېدو وروسته به وای، چې دلته به د ولسمشر په مخ کې سختې ټاکنې وې، ځکه د امریکایي انتخاب موافق به وو. خو دا هر څه نه دي پېښ شوي. کومو سرکوزو خاینانو چې له امریکایانو سره مرسته وکړه، ائتلاف یې ورسره وکړ، مشوره یې ورکړه او کومو کسانو چې له ولسمشر سره یې په امانت، ژمنه او وعده کې خیانت وکړ او امریکایانو ته یې وویل چې ولسمشر له تاسې سره د خبرو اترو لپاره زمونږ مخې ته سخت خنډ دی، همدغو د ولسمشر له پاڼې څخه سوځولې پاڼه جوړه کړه. خو خبرپانو چې څه د چانې وهلو په اړه ترلاسه کړل، هغه د رسنیز بحث، خبرې سیالیو او نور هغه غرضونه وو چې مونږ ته معلوم دي.

نا څرګنده وینا

د ۲۰۰۶،۱۲،۲۴ نېټه په عمان کې د "اسناد" (له ولسمشر او د هغه له ملګرو څخه د دفاع د اسناد کمېټه) په دفتر کې یو کس را سره په اړیکه کې شو او

ویل یې؛ له مصر څخه دکتور فلانی دی. د دغه کس په اړه مې له وړاندې کوم معلومات نه درلودل او نه مې یې په اړه څه اورېدلي وو. ویل یې چې له ده سره د عراقي رهبرۍ بیان دی چې په عراق او سیمه کې روانې پېښې یې روښانه کړې دي، په عراق کې د اتمي وسلو نه شتون یې په ډاګه کړی دی. همداراز په عامه توګه د منځني ختیځ د قضیې، چې د فلسطین قضیه هم پکې ده، له حلالارې څخه د عراق د مخنیوي نه شتون یې په ډاګه کړی دی او د ټولو دولتونو په مرسته له اتمي وسلو څخه د منځني ختیځ د سیمې پاکول یې پکې واضح کړي دي.

د دکتور، ګومان ته په کتو دغه بیان له برید څخه وړاندې عُدي، صدام حسین ده ته سپارلی و، یعنې پر عراق له امریکایي یرغل څخه اته څلوېښت ساعته مخکې. دغه کس له عراقه په وتلو بریالی شوی نه و څو دغه بیان خبرې اژانسونو او ښلو رسنیو ته ورکړي، د امریکا د متحده ایالاتو له لوري په قصدي ډول د ده د سفر په مخ کې خنډونه واقع شوي وو. دکتور همداسې ګومان کاوه.

پوښتنه مې تري وکړه چې څه غواړې، ځواب یې را کړ: غواړم بیان تاسې ته درولېږم او تاسې یې ولسمشر ته وسپارئ، هغه کولای شي چې څه پکې بدل یا یې تري حذف او یا یې ور زیات کړي، یا د دغه بیان پر ځای د حقیقتونو د ښکارولو لپاره بل بیان ولیکي، څو له برید او وراني وروسته نړۍ په حقیقتونو پوهه شي، ځکه حقیقتونه په بشپړ ډول پټ کړ شوي دي، په ځانګړي ډول هغه حقیقتونه چې په ولسمشر پورې تړاو لري. وروسته بیا دوکتور یو بیان راولېږه.

د ۲۰۰۶،۱۲،۲۶ نېټه د ولسمشر د لیدنې لپاره د درې ملګرو وکیلانو تر ټاکلو وړاندې د "اسناد" په دفتر کې زمونږ د غونډې په ترڅ کې مو دغه موضوع له شته ملګرو سره وڅېړله او پر دې مو اتفاق وکړ چې بیان د ټاکل شوي ملګري

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخلي، ولسمشر د پرې خبر کړي چې د صحت پخلی يې وکړي او انتخابونه يې هم مخې ته خلاص دي. دا ټرون مو يو داسې فرصت وباله چې ولسمشر به زغرده وينا هم پکې وکړي، له اوسني سخت حالت څخه به د عراق او د ده د ملګرو په را ايستلو کې مرسته وکړي. خو ولسمشر صدام حسين پر موضوع تبصره ونه کړه. له ګمارل شوي ملګري سره مې اړيکه ونيوله، هغه ځواب راکړ: "موضوع مې ورته وړاندې کړه خو ځواب يې را نه کړ".

دوه ويشتم څپرکی

د څېړنې په ناستو کې څه وشول؟

د نيواک د حکومت د واکدارانو له لوري د څېړنو جوړو شويو کمېټو له ولسمشر صدام حسين او د هغه له بنديانو ملګرو سره څو څېړنيزې ناستې وکړې او د محاکمې ناستې وشوې چې د ۲۰۰۵،۱۰،۱۹ نېټه پيل شوې.

په لاندې ډول د دغو ناستو لنډيزونه را اخلو، چې د صدام حسين د شخصيت په اړه د انساني، جهادي، اتلوالو او قيادي اړخونو بڼايه دليلونه پکې دي:

مشر او د وکيلانو عزل

په ۲۰۰۵ ز کال کې د څېړنې په يوه ناسته کې قاضي رائد الجوحي ولسمشر نه هغه غوښتنليک ولوست چې د ولسمشر کورنۍ د برېښنالیک له لارې محکمې ته رالېږلی و، چې له خليل دليمي پرته د نورو ټولو وکيلانو د ګوښه کېدو غوښتنه يې کړې وه، دغه کار يې د جزائي وکالتونو لپاره کړی و. ولسمشر په حکمت او لوړو اخلاقو سره د لامل په اړه را څخه وپوښتل، ما ورته وويل چې دا يې د کورنۍ د قانوني مشاور پر اساس رغبت دی، چې په دقت او مسئوليت سره فعاليت تنظيم شي. ولسمشر خپله خواشيني ښکاره کړه او وې ويل: والله زه په دې شرمېږم، زه نه غواړم چې د يوه عراقي عزت زيانمن کړم، نو د هغو کسانو عزت به څنګه زيانمنوم چې په سختو شرايطو کې يې له ما څخه دفاع ته را دانګلي. جوحي ته يې وويل: وروسته له دې چې په دې اړه مې وضاحت وغوښت، زه مې د کورنۍ له غوښتنليک سره يوازې د لا تنظيمولو د هدف پر اساس موافق يم، بل لامل يې نشته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له قاضي سره د ولسمشر ليدنه

رائد الجوحي: صدامه، ایا د وکیلانو په عزل موافقت کوې او په وکیل خلیل دلیمي بسنه کوې او که یې وکالتونه پربږدې، دا ستا د لور رغد د غوښتنلیک پر اساس، او غوښتنلیک هم زما په لاس کې دی؟

ولسمشر: "زمونږ پروردګاره! کله چې تا مونږ پر سمه لاره خوځولي یو، نو بیا مو هېڅکله زړونه مه کږوه، مونږ ته د خپلې پېرزویني له زېرمې څخه رحمت را په برخه کړه، په دې کې شک نشته چې ته له خپلو وعدو څخه مخالفت نه کوې". په پیل کې، زه د ټولو وکیلانو د هڅو مننه وی یم، خو د بیا تنظیمولو او د مرحلې د اړتیاوو له کبله، زه د نورو ټولو وکالتونو په لغوه کېدو او یوازې د استاد خلیل دلیمي د وکالت په پاتې کېدو موافقت کوم.

رائد الجوحي: ښه ده، که وکیل د نورو د وکیل کولو لپاره نوی وکالت را مخکې کړي، ایا موافقت پرې کوې؟

ولسمشر: زه پر هغه څه موافقت کوم چې استاد خلیل یې پرې کوې، ځکه چې پر کوم وکالت د لاسلیک لپاره زما موافقت شرط ګڼي، نو دا کار استاد خلیل ته سپارم او هغه ته اختیار ورکوم.

رائد الجوحي: د عربو او بهرنیانو وکیلانو په اړه، ایا عرب او بهرني وکیلان غواړې؟

ولسمشر: وکیلان که عراقیان وي، که عرب او که بهرني وي، زه توکیل او مشاورې ته اړتیا لرم. ټول کار استاد خلیل ته سپارم.

کلکوالی، ننګونه او مېړانه

قاضي: صدامه، نن ورځ د وسلهوالو ځواکونو پخوانی عمومي قومندان ګڼل کېږي، مونږ غواړو، له تا څخه واورو چې د انفال په عملیاتو کې څه پېښ وشول؟

ولسمشر: بسم الله الرحمن الرحیم: "اې زمونږ ربه مونږ ته صبر راکړه، زمونږ ندمونه ټینګ کړه او پر دې کافره ډله مونږ برلاسي کړه" لوی الله رښتیا ویلي. په پیل کې غواړم ووایم چې صدام حسین تر هغه وخته د عراق جمهور رئیس او د وسلهوالو ځواکونو عمومي قومندان دی، څو چې یې ولس غواړي او له نور څواب څخه مخنیوی کوم، ځکه د امریکا له لوري شوی برید او د هغه پایلې ټولې په ټوله کې باطلې دي.

قاضي: مونږ قاضیان یو، ستا په نظام کې هم قاضیان وو او لا تر اوسه یو.

ولسمشر: د مقننه او مجرئیه قوې پرته د قضایې قوې برحالي ناشونې ده او زیاتوم، که مې فرصت درلودی چې له زندانه بهر وای، نو د نیواک پر ضد به مې مقاومت ته دوام ورکړی وای.

قاضي: دغه ناسته د ۱۹۸۸ ز کال د انفال په عملیاتو پورې اړه لري. دا چې ته د وسلهوالو ځواکونو عمومي قومندان ګڼل کېدې او د پوځي قطعاتو د خوځښت امرونه درسره وو، نو په مفصل ډول د وسلهوالو ځواکونو د عمومي قومندان په حیث مونږ ته ځواب راکړه؟

ولسمشر: زه بیا وایم چې له ځواب څخه ممانعت کوم، یوازې د دغې پوښتنې له ځواب څخه نه، بلکې د ټولو پوښتنو له ځواب څخه. لامل یې دا دی چې زه لا تر اوسه جمهور رئیس یم، د وسلهوالو ځواکونو عمومي قومندان او د انقلاب د رهبري شورا رئیس یم، همداراز له دستورسره سم بشپړ قضائي خوندیتوب لرم او دوهم یا کېدای شي لومړی، دا چې امریکایي نیواک او ورسره ائتلاف باطل یرغل دی، نو یرغل او برید چې د څه اثبات کوي، هغه هم باطل دي. د نیواک تر سیوري لاندې روانه څېړنه او څېړنیزې کمېټې باطلې دي، ځکه دا ټول له دستورسره مخالفې دي.

قاضي: فکر کوم تاسو حقوق لوستي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: ته فکر کوې؟! زه هم فکر کوم تا حقوق لوستي دي او ویاړم چې د څېړنې په کمېټه کې زما د ورونړو په څېر کسان هم شته، چې زه پرې ویاړم، کله چې خبرې کوم نو هغوی یو مې هم هدف نه دي او نه مې یوه ته زیان هدف دی.

قاضي: ایا په بشپړ ډول له څواب ورکولو ممانعت کوې؟

ولسمشر: یوازې په هغو کې یې نه کوم چې ولس یې غواړي.

قاضي: که د خپلو صلاحیتونو په اړه خبرې ونه کړې، دا عیب ګڼل کېږي.

ولسمشر: نورې څېړنیزې کمېټې هم شته چې قاضیانو د نومونو له ورکولو ممانعت کړی. بیا زه خو د بشپړو دستوري صلاحیتونو په اړه مسئول یم، پر هغو ویاړم او ان شاء الله پرې ویاړم به، د الله په مخ کې به هم پرې ویاړم.

قاضي: له سلطان، علي حسن، فرحان الجبوري او حسین رشید څخه مو څواب وغوښت او ټولو دا حالت ثابت کړ، چې انفال پوځي عملیات دي. پوځي چارې به پرېږدو او مجلو ته به ولاړ شو (فلانی د انفال د عملیاتو په اړه د مبارکی لیک را نقلوي) دغو عملیاتو شپږ میاشتې دوام درلود، مونږ هم ولیدل او نړی هم. کله چې سلطان راولې، وایي چې مونږ ته به نزار الخزرجي یا صدام حسین امرونه راکول.

ولسمشر: علي حسن المجید یا نورو له دستورسره سم صلاحیتونه درلودل. له څواب ورکولو څخه زما ممانعت ستا د کم ارزښته کولو یا ستا د شخصیت د کم ارزښته کولو لپاره نه دی.

قاضي: زه له څواب ورکولو او ممانعت سره ستونزه نه لرم. زه له څه مودې را پدېخوا قاضي یم، کولای شم چې له نورو لارو ټولو دلیلونو ته ورسېږم. که ته دروازه وتړې، نو ستونزه نه لرم. زه له قانون سره موافقت کوم، له څواب ورکولو یا په دلیل ثابتولو څخه د دروازو تړلو ته دلیل نشته.

ولسمشر: ایا خبرې د بشپړې شوې؟... کله چې په قانوني نظر په فني ډول بسنه کوې، نو اشتباه پلانونه به ونیسي. زه په نیواک کې د ننه یم او دولت مې نیول شوی دی، که مې نور عمر پاتې و، نو د نیواکوال په شړلو کې به یې تېر کړم.

قاضي: یوازې په قانوني اړخ کې وغږېږه.

ولسمشر: زه مې پخپلو هېوادوالو او ارزښتونو ویاړم نه په خپل مقام.

قاضي: تا وویل، لکه هېوادوال، هېوادوال د درناوي وړ دی او د قانون پر وړاندې دندې لري. زه نه غواړم چې په نورو مسابقو کې اخته شم، زه د دې په رنا کې ټاکلې دنده لرم، څېړنه کوم او پرېکړې صادروم. زه مې پر خپلې هغې قضا ویاړم چې ته پرې ستړی شوې. ان که کسب‌ګر هم یو، زه پوښتنې د څخه کوم، نور د خوښه خپله چې څواب ورکوې که یې نه ورکوې.

ولسمشر: ته دا منې چې د دستور پر خلاف او د قوانینو په له منځه وړلو څېړنه وکړې، د مقننه او اجرائیه قواوو په نه شتون کې او تر نیواک لاندې د څېړنیزو کمېټو د جوړولو په منلو سره تا دستور تر پښو لاندې کړی دی.

قاضي: په شریعت او نورو وضعي قوانینو کې د دفعې عملیات د څېړنې په توګه نه ترسره کېږي.

ولسمشر: کله چې بنسټ مضبوط نه شي، نو ولاړې ځانګې را پرېوځي.

قاضي: د تورنو کسانو یعنې سلطان هاشم او حسین رشید په خبرو کې راغلي دي، چې د انفال عملیات پوځي عملیات وو او د پوځي پرېکړو په واسطه وشول او دغه پرېکړې په هماغه وخت کې د وسله‌والو څواکونو عمومي قومندان صادرې کړې او د قومندانانو له لورې پلې شوې. دا چې په هماغه وخت یعنې په ۱۹۸۸ز کال کې په محکمه کې له شته اسنادو او مستنداتو سره سم تا هغه منصب ډک کړی و، نو دوی له پوځي اصولو سره سم یې په مستقیم ډول ستا صادر شوي امرونه پلي کړي دي، ته څه وایې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: (ولسمشر غلی شو او قرآن یې پرانیست، بیا یې په ځیر سره ډېر وخت قاضي ته وکتل).

قاضي: ایا ولیکم چې غلی شو او ځواب یې ورنه کړ؟

ولسمشر: .....

قاضي: علي حسين المجيد چې د ۱۹۸۷,۳,۲۹ د ۱۲۰ پربکړې په توګه د شمالي سيمې مسئول تعيين شوی او په پربکړه کې ورته اشاره شوې واګۍ ورکړل شوی او په پای کې یې ستا لاسلیک دی، د هغه په وینا کې راغلي چې له امنیتي ممنوعه سیمې څخه د کردي کلیو کډه کولو پربکړه ستا په مستقیم امر وه. په دې اړه د ځواب څه دی؟

ولسمشر: .....

قاضي کاتب ته: ولیکه "چوپ شو او ځواب یې ورنه کړ، هېڅ خبره یې نه ده کړې او خپل قانوني حقوق یې وکارول". ایا د ځواب نیت لرې که نه؟

ولسمشر: زما ځواب یو دی، نه بدلېږم.

قاضي: د ۱۹۹۲ ز کال په خبرو اترو کې چې ستاسو او کردي مشرانو تر منځ وشوې، د دغو کورنیو او کسانو په پېژندلو سره ستاسې غوښتنه پوره شوه او هغه مرکچي پلاوي ځواب ورکړ، چې د غړو له برخې یې علي حسن المجيد او طارق عزيز وو... ځواب یې ورکړ، څه چې وشول، وشول او د انفال د عملیاتو پایله پای ته ورسوی. دا چې ته په دولت کې تر ټولو لوړ پوړی مسئول وې، دغې پوښتنې ته د ځواب څه دی؟

ولسمشر: هغه کس چې له پلاوي سره و، هغه اوس د دولت رئیس دی او امریکایانو ګمارلی دی. ما له یوه سره هم نه دي کتلي او پلاوی مې هم نه دی لیدلی.

قاضي: ان له ډلې سره هم؟

ولسمشر: ډله څوک ده؟

قاضي: طارق عزيز او علي حسن المجيد.

ولسمشر: ډېره ښه ډله ده! الله پوهېږي.

قاضي: الله په هر څه پوهېږي، په وړو او غټو او ورسره ثبت دي.

ولسمشر: که الله غوښتي وي، هېڅ هم نه ضایع کېږي.

قاضي: (موسکا کوي) زمونږ ځواکونه قرداغ پاکوي!

ولسمشر: ایا پر دې خبره نه یې خبر، حیران راته معلومېږي، ایا دا خبره د نه وه اورېدلې او ته ژوندی وې؟

قاضي: هره خبره چې غواړې ثبته یې کړم، زه به یې ثبته کړم. نن د الکعدې های هی څه راسره نشته. (قاضي د مجلې لنډیزونه وایي).

ولسمشر: ایا زمونږ ولس پر ایران د بریا په خوښۍ کې له یوه سره تر بله سره نه ځرخېده؟

قاضي: بهرنۍ پوښتنه ده... صدامه له ۱۹۳۷ ز ځخه تر ۲۰۰۵ ز کاله پورې څو ځله (پوښتل شوی یې او ځواب د نه دی ورکړی)؟

ولسمشر: کله چې مې ځواب ورکول غوښتي ورکړی مې دی، د صدام حسين تاريخ روښانه دی، له پنځم ټولګي تر اوسه یې بدلون نه دی کړی.

قاضي (هماغه پوښتنه څو ځله تکراروي).

قاضي: د دندې شرف د مېز پرېښودل غواړي.

ولسمشر: هغه پیلیز بنسټ دی، چې و مې ویل له ځواب ورکولو ممانعت کوم.

قاضي: په بې ګناه خلکو به ظلم وکړې.

قاضي: محرم څه نه دي را معلوم. له ما سره اسناد دي او ځواب به غواړم. کله چې فلانی شهادت غواړي او وایي چې صدام وپوښتی او ته ځواب نه ورکوې، څه ووایو؟

ولسمشر: د الله په اختیار کې.

قاضي: مونږ ټول د الله په اختیار کې یو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي: د ايران جګړه/اغبرګون په ۱۹۸۰,۹,۲۱ ايا دا خوځښت ستا په امر و؟

ولسمشر: ما ځواب درکړی دی.

قاضي: په دغو عملياتو کې ولې کېمياوي وسلې وکارېدلې، چې ستراتيژيکي وسلې هم ګڼل کېږي، کارولو يې ستا امر غوښت، نو تا يې د کارولو امر ولې ورکړ؟

ولسمشر: خوښوم چې تاريخ ته يو څه ووايم، کله چې د صدام حسين لاسونه پرې شي او د عراقي د وژلو امر نه ورکوي، نو که د صدام حسين غاړه هم پرې کېږي، دا شونې نه ده چې خپل ولس د په کېمياوي وسلو ووژني.

قاضي: هغه غږيز ثبت به در واورول شي چې په هماغه وخت کې د وسله‌والو ځواکونو د رهبرۍ عمومي غونډه وه، يو افسر په هماغو عملياتو کې د قرداغ په سيمه کې د کېمياوي وسلو اغېزه ښيي، چې دغه سيمه د دوهم انفال په عملياتو کې يوه سيمه وه.

قاضي: ستا غږ به هم پکې در وښيم چې په غونډه کې ناست وې.

ولسمشر: دوبله هر څه کولای شي او غږيزې ثبتونې هم او ته د قاضي په څېر څنګه داسې وايې هغه کله دليل کېدای شي.

ولسمشر: (د غږوونکې الې د اورېدو پر مهال) دا خبرې رواني دي او له ايران سره جګړه هم روانه ده.

قاضي: ما هم د دې پر خلاف څه نه دي ويلي.

قاضي: په ثبت کې يو افسر وايي، کېمياوي وسلې چې په قرداغ کې وکارول شوې، څه ګټه يې ونه کړه، ته څه نظر پرې ورکوې؟

ولسمشر: ستا د خبرو د تصحيح لپاره دا خبرې له ايران سره د جګړې په وخت کې وې او خبرې بيا له قرداغ څخه د ايراني دښمن د شړلو لپاره وې.

ولسمشر: له نزار الخزرجي د پوښتنه کړې... پوښتنه نه شئ تړې کولای، ځکه هغه تښتېدلی او دريځ يې پېژني.

قاضي: د وفيق په اړه څه وايې؟

ولسمشر: ته هغه نه ثبتوې چې زه يې درته وايم، پر هغه څه بسنه کوې او ثبتوې يې چې ته يې غواړې.

قاضي: د هغو سندونو، مستنداتو او خبرپانو په ترڅ کې چې نېټه يې ۱۹۸۸ ز کال ته اشاره کوي، دا ښکاري چې د انفال په عملياتو کې چې پوځي عمليات وو او امرونه يې له مسئولينو صادر شوي وو، هغه تا صادر کړي وو. ته څه وايې؟

ولسمشر: ايا درته روا ده چې د يوه قاضي په توګه هغه څه لکه دليل داسې وکاروې چې خبرپانې يې خپروي؟

قاضي: ته ځواب لرې؟

قاضي: د نينوا په صحرا کې پرته د حضر په سيمه کې او (نقرة السلمان) ته نږدې د سماوه په صحرا کې د ښځو، ماشومانو او سړيو په سلګونو جسدونه وموندل شول، ډېرې مستندات دې ته اشاره کوي او پخلې يې کوي چې هغه زمونږ د کُردي ولس زامن دي، چې د انفال د عملياتو په ترڅ کې نيول شوي... دا چې په هماغه موده کې د وسله‌والو ځواکونو عمومي قومندان ګڼل کېدې، نو پوځي عمليات به ستا د امر پر اساس وي. نو هغه بنديان ولې ووژل شول؟

ولسمشر: که په پوځي عملياتو کې وژل شوي وي، دا بېله خبره ده او که غواړې ما ته ۷۲ ساعته وخت راکړه، زه به سلګونه جسدونه درته را ټول کړم.

قاضي: د شمال د تنظيم د دفتر په اړه د ولې علي حسن المجيد ته ټول واک ورکړی و، همداراز د شمال په سيمه کې پوځي مشرانو ته د امر کولو واک د هم ورکړی و، ايا داسې ځانګړي لاملونه وو؟ دغه واګۍ چې د نوموړي ته ورکړی و د ۱۹۸۷,۳,۲۹ نېټه د ۶۰ پرېکړې په توګه دي.

ولسمشر: په پيل کې مې ځواب درکړی دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي: ولې د علي حسن المجيد ته اجازه ورکړې وه چې په دغه سيمه کې کېمياوي وسلې وکاروي؟

ولسمشر: داسې سند راکړه چې ثابته کړي، دا د ډېرو وګړو د غوسه کولو لاره ده، ټولې نړۍ ته چلينج ورکوم او ننګوم يې چې دا د ثابته کړي چې علي حسن المجيد يا بل چا دې د ولس پر ضد کېمياوي وسله کارولې وي.

قاضي: ته ځواب نه ورکوې او حقيقت په خپل ځای پرېږدې.

ولسمشر: هر شی په خپل وخت کې خوند کوي.

قاضي: ځانګړې ضربې يعنې څه؟ ايا هدف د په کېمياوي وسلو سره ويشتل دي؟

ولسمشر: ځانګړې ضربې يعنې خپله ضربې.

قاضي: ټولو تورنو کسانو ځواب ورکړ چې ځانګړې ضربې د کېمياوي وسلو کارول دي.

ولسمشر: ستا په خبره د تبصرې په توګه، ان توپيزې ضربې هم ترې معلومېږي.

قاضي: ايا دا وليکم که دې د پيل پر اساس وي؟

ولسمشر: نه... د پيل پر اساس د وي.

قاضي: له انفال وروسته د څو کسانو اکرام وشو؟

ولسمشر: د ټولو هغو اتلانو تکريم وشو چې په جګړه کې يې بلا په ښه توګه شنډه کړه.

قاضي: د څو افسرانو او رتبه لرونکو تکريم وشو؟

ولسمشر: که ته ولسمشر وی، نو د هغو کسانو شمېر به در معلوم وی چې تا يې تکريم کړی؟

قاضي: ايا دا ځواب وليکم که دې د پيل پر اساس وي؟

ولسمشر: د پيل پر اساس د وي.

قاضي: د انفال د عملياتو امرونه تا ورکړي وو؟

ولسمشر: زما خط مشهور دی او لاسليک مې ثابت دی.

قاضي: نو د انفال عملياتو ته پيشوګان تللي وو؟

ولسمشر: تر لاسپوڅو او ګودګيانو، پيشوګان شرف لري.

قاضي: پر ځواب قانع نه يم.

ولسمشر: تر ځان لوړ را ښيې، په څه چې قانع شې کوي يې.

قاضي: هغه څوک دی؟

ولسمشر: متکلم.

قاضي: ولې د ملکي سيمو د ورانولو امرونه صادر شول، سره له دې چې دا امر په شمالي سيمو کې د قانون مخالف و؟

ولسمشر: ايا رمادي له قانون سره سمه ورانه شوه. تکريت په ايف ۱۶ الوتکو وران شو، دا قانون دی؟

قاضي: زما د پوښتنې (ځواب راکړه).

قاضي: ته له حق ويلو چوپ شوې.

ولسمشر: نه پر الله قسم کله به هم له حق ويلو چوپ نه شم.

قاضي: (ځواب) نه را کوې.

ولسمشر: ځواب نشته... د پيل پر اساس.

قاضي: ستا له مسئوليت سره سم او دا چې ته د وسلهوالو ځواکونو عمومي قومندان وې، نو ته په انفال کې د ټولو ملکي وګړو د وژلو لومړی مسئول يې.

ولسمشر: دا ښه خبره د له کومه کړه؟

قاضي: دا ماته مه وايه، دا زما حق دی چې ټولې پوښتنې وکړم.

ولسمشر: ته مې د تنګولو لپاره پوښتې.

ولسمشر: پر الله قسم اې رائده، اې د جوحي زويه، که د صدام په وخت کې قاضي شوی نه وی، نو اوس به قاضي نه وې، ځکه که صدام حسين ستاسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره حالات برابر کړي نه واى، نو د بزګرانو او نورو زامنو ته به د درس فرصت نه و برابر .

قاضي: له موضوع د باندې ځوابونه مه را کوه.

قاضي: ته نن ورځ، ان هغه کس چې د ګمارلى هم وايي چې نه مې دى ګمارلى.

ولسمشر: ته څه وايې؟

قاضي: زه ځواب نه لرم.

قاضي: تورن کس علي حسن المجيد ياده کړې ده چې د کردي کليو په نسبت کډه کول د امرونو پر اساس و؟

ولسمشر: جنابه ته پوهيږې چې د امريکايي پوځ تر ورانې لاندې د موصل خلک چا کډه کړي.

قاضي: زه داسې ځواب غواړم چې په پاڼه کې يې وليکم.

قاضي: په ۱۹۸۷ ز کال کې د پوځي استخباراتو مديريت د کېمياوي وسلو د کارونې په اړه تا ته څېړنه درکړې وه، د دغې څېړنې په پاى کې د دوو مادو (د زارين او اورى ګاز) او هغو خبرو په اړه چې پکې وې ستا موافقه تر لاسه شوې وه. د دغې څېړنې د شتون پخلى تورن کس صابر الدوري کړى، همداراز دغه پېښه حامد يوسف حمادي هم تاييد کړې ده، چې له تا سره يې د سکرتر په توګه کار کاوه، نو ستا نظر څه دى؟

ولسمشر: ځواب نه لرم.

قاضي: اوس ته څه لولې؟

ولسمشر: څه چې امريکايي حکومت راته مهيا کړي، لکه شعر او قرآنکريم.

قاضي: په دې کې سياست نشته.

ولسمشر: امريکايي ډيموکراسي سياست نه خوښوي.

قاضي: داسې ښکاري چې تر پخوا د اوس روغتيا ښه ده!

ولسمشر: انشاءالله.

قاضي: ډاکټر د څه وخت ګوري؟

ولسمشر: شته

قاضي: جراحي عمليات چې د وشول، وضعيت څنګه و؟

ولسمشر: الحمد لله.

قاضي: زما د پوښتنو (ځواب) د را نه کړ. دوى وايي اوامر او تا ځواب را نه کړ.

ولسمشر: په ۱۹۶۴ ز کال کې زه د قيادت غړى وم او انقلاب مو پلان کړ. بيا درې مياشتې وروسته لکه د قيس نامق د خيانت په خبر په خيانت سره بندي شوم. د څېړنې په ترڅ کې يو کمزورى شوى و او پلان يې ويلى و. کله چې قاضي له ما څخه وپوښتل، ما ورته وويل، پلان زما و. قاضي وپوښتل: او ابو هيثم (البکر)؟ ما ځواب ورکړ چې مونږ شکمن يو چې ابو هيثم د له عبدالسلام عارف سره اړيکه ولري... له هغه مې بار پورته کړ. سړى په همداسې ځايونو کې معلومېږي. په هغه وخت کې د نيول شويو کسانو شمېر له ۱۲۰۰۰ – ۱۳۰۰۰ پورې و، په داسې حال کې چې د پلي کوونکو شمېر ۷ تنه وو.

قاضي: مګر تا خو له يوه څخه هم تور لرې نه کړ.

ولسمشر: زما په يادښت کې چې تا ته مې وړاندې کړ، بشپړ وضاحت پروت دى.

قاضي: له ډلې څخه د هېڅ لرې نه کړل.

ولسمشر: هر څه په خپل وخت کې.

قاضي: هغه د هديب او ورور کيسه ده.

ولسمشر: هڅه مه کوه چې چغلګري وکړې.

قاضي: ايا مخکې محاکمه شوى يې؟

ولسمشر: د پيل د کرښې په وړاندې خپل ځواب ته را ګرځم... چې سره ګډود نه شي. يوازې د ولس په چوپړ کې محاکمه شوى يم.

قاضي: پاى ته يې رسوم... ايا لاسليک پرې کوې او که دې د لاسليک نه کولو حق خوندي کوې؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: د لاسليک د نه کولو حق مې خوندي کوم.

د ۱۹۹۱ ز د ډيسمبر په اړه څېړنيزه ناسته

د څېړنيزې ناستې رئيس: قاضي علي ربيعي

غړي: عدنان البدري او عبد الحسين حطاب

د څېړنې ځای: د ملت پالنې د رهبرۍ ودانۍ

قاضي: استاد خليله ايا وکالتونه د فعال کړي؟

خليل دليمي: هو، دا يې درې نسخې دي.

ولسمشر: ايا دا ټاکلې نه ده چې دلته له راتلو وړاندې له وکيلانو سره وګورم؟

قاضي: ايا د ښاغليو وکيلانو وکالتونه د لاسليک کړي دي؟

ولسمشر: کومه قضيه ده چې وکالتونه يې لاسليک کړم؟

قاضي: د ۱۹۹۱ ز کال قضيه.

ولسمشر: پر هر څه لاسليک ورته کوم.

قاضي: نوم او عنوان د را کړه.

ولسمشر: ايا ته قاضي يې؟

قاضي: هو، قاضي يم.

ولسمشر: ته هم پوهېږې او د عراق ولس هم چې زما نوم او عنوان څه دي.

قاضي: د ۲۰۰۵.۷.۲۸ د محضر په توګه.

ولسمشر: زه له خپل رسمي صفت څخه نه تېرېږم. د عراق ولس زه خپل رئيس او مشر ټاکلی يم.

الدليمي: د جزايي محاکماتو د اصولو د قانون د ۱۲۶ مادې د ب فقرې پر اساس، د محکمې د قانون د ۱۹ مادې د ۹ فقرې پر اساس، د اجراآتو د اصولو او د دليلونو د را ټولولو د ۲۷ قاعدې د ج فقرې پر اساس زما مؤکل ولسمشر صدام حسين د سکوت حق لري. له نوم، لقب، منصب او د زېږېدو له ځايه پرته، د نورو پوښتنو په ځواب ورکولو مجبورېدلی نه شي او سکوت به يې هم پر ضد نه تفسيرېږي. لامل يې دا دی چې يرغل باطل دی، نو د څه شي اساس

چې پر باطل شوی وي هغه ټول په ټوله باطل دي، چې په دې کې ستاسې محکمه او د دې پر مهال د څېړنو ټولې تشکيل شوې کمېټې شاملې دي. ټاکل شوې وه چې مونږ به له خپل مؤکل ښاغلي ولسمشر سره ناستې ته له حاضرېدو وړاندې ګورو، خو تا رد کړې وه.

قاضي: ما نه ده رد کړې.

الدليمي: امريکاياتو خو مونږ ته ويل چې تا رد کړې وه.

قاضي: ټاکل شوې وه چې غوښتنليک به راځي.

الدليمي: دا غير معمولي سابقه ده، يوازې ته وايې. عادتاً ليدنې به له غوښتنليکونو پرته کېدې او دا مشروع حق دی او دا مه هېروه چې دا د څېړنې ناسته ده، محکمه نه ده.

قاضي: له مونږ سره د نوم او عنوان شته، ايا نوم او عنوان د راکوې؟

ولسمشر: نوم مې صدام حسين عبد الغفور مجيد دی. دنده مې د عراق جمهوري رياست او د مجاهدو عراقي وسله‌والو ځواکونو عمومي قومنداني ده. د زېږېدو نېټه ۱۹۳۷/. د عراق په پلازمېنه بغداد کې په ولسمشرۍ مانۍ کې اوسم.

قاضي: ګوندي منصب د څه دی؟

ولسمشر: دا نه وايم ځکه ګوند اوس پټ دی، اخلاق مې اجازه نه راکوي چې دا ووايم، ځکه زمونږ په مبارز فعاليت اغېزه ښيندي او دا د فعاليت يو راز دی.

قاضي: د ۱۹۹۱,۳,۲ نېټه د رهبري غونډه شوې وه، چې د منحلې سيمه ييزې رهبرۍ څو تنه غړي او د منحلې انقلابي رهبرۍ شورا غړي يې را بللي وو، نو په هماغه غونډه کې څه وشول؟

ولسمشر: په يوه پاڼه هم خبر نه يم او نه مې له مدافع وکيلانو سره ليدلي، نو ځواب نشته.

قاضي: مهرباني وکړه له څېړنيزې کمېټې وپوښته.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولسمشر: که مونږ داسې وګڼو چې تورن کس له صدام حسین پرته بل څوک دی، ایا دا لازمي نه ده چې تورن د پر پاڼو خبر شي او مونږ خو بیا په عراق کې یو، قاضیان هم شته؟

قاضي: محکمه تورن ته را ګرځي، ایا وکیل ټاکي او که نه، خپله خوښه یې ده.

ولسمشر: وکیل وکیل دی، بدیل نه دی. دا شونې نه ده چې زما رول لغوه شي، که زر وکیلان هم وي. دا لازمي وه چې پر پاڼو خبر شم څو خپل رول ولوبوم.

قاضي: دا لازمي وه چې وکیل د په تفصیل سره خبر کړي.

ولسمشر: وکیل نه، تاسې. لازمي وه چې ما ته پر پاڼو د اطلاع فرصت راکړی.

قاضي: د ۱۹۹۱،۳،۲ نېټه د رهبرۍ د څو غړو غونډه شوې وه، چې د سیمه ییزې رهبرۍ څو تنه غړي او د انقلابي رهبرۍ شورا غړي رابلل شوي وو، په حاضرینو کې طه یاسین رمضان، محمد حمزه زبیدي، حسین کامل، عبد حمید محمود او نور وو. دغه غونډه د ۱۹۹۱ز په پېښو پورې اړوند وه. د دغې غونډې پای څنګه شو، ایا په هماغه وخت کې د پوځي قطعاتو پر مشرۍ حاضرین وګمارل شول او ایا داسې پلانونه، تګلاره او اسلوب وضع شو چې د یاد لوري تکیه پرې کېده؟

ولسمشر: زه وایم، سره له دې چې زما دغه وینا پر حکومت او پر هغه چا د اعتراف په مانا نه ده چې دغه کمېټې یې جوړې کړې دي، نو ځکه سکوت کوم.

قاضي: ته ځواب نه ورته لرې؟

ولسمشر: ما ځواب درکړ.

قاضي: له سکوت پرته بل ځواب درسره نشته؟

ولسمشر: ایا سکوت حق نه دی؟

قاضي: ځواب یې ورکړ: چې سکوت غوره کوم.

ولسمشر: ما د سکوت نه دي ویلي.

قاضي: په سوېلې سیمه کې د وسله‌والو ځواکونو پرمختللی مرکز و او دوی د دغه مرکز غړي وو. دغه مرکز ولې جوړ شو او په بصره کې د دغه پرمختللي مرکز واګې څه وې؟

ولسمشر: که یې وګڼو چې ته د قیادت یو غړی وې او صدام د رئیس و، ایا دا هېله به د درلوده چې د قیادت غړي فلاني او فلاني دي؟ که د تکریم لپاره وای، نو ویلي به مو وای او سړو ته مو انصاف ورکړی وای او د سړو نومونه به مو ویلي وای. نو غلي توب غوره کوم.

قاضي: ایا دا ولیکم؟

ولسمشر: دا پوښتنه د وضاحت لپاره وه او دا چې تا هغه څه ونه لیکل چې ما مخکې غوښتل، نو زه سکوت غوره کوم.

ولسمشر: زما دا وضاحت ولیکه، عراق د امریکا له لوري محکوم دی او پر ما مه را غوسه کېږه، ځکه زه تر تا لوړ یم.

قاضي: ایا غواړې چې وضاحت د ولیکم که نه؟

ولسمشر: چوپتیا غوره کوم.

قاضي: د کربلا سیمې ته نږدې د پوځي قطعاتو په مشرۍ حسین کامل ګمارل شوی و، دا چې دی د کربلا له ولایت سره نږدې و، نو ښار به یې بمباراوه او د امام حسین او عباس علیهم السلام زیارتونه به یې په نښه کول، نو ایا تا داسې امر ورته کړی و او ایا په کربلا کې د حسین کامل په کړنو خبر وې او بیا د په هماغه وخت کې کوم لازمي اجراآت ونیول، په ځانګړي ډول هغه په کربلا کې امام حسین علیه السلام ته په خطاب کې یوه مشهوره مقوله درلوده: ته هم حسین یې او زه هم حسین یم، و به ګورو چې څوک بریالي کېږي.

ولسمشر: چوپتیا غوره کوم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاضي: د انسان د حقوقو په شان کې د ملګرو متلونو د ځانګړي استازي په اړه د طارق عزیز په بیان خبر یې، د هغه بیان په اړه د کوم اجراآت کړي او په هماغه وخت کې د څه تصمیم ونیو؟

ولسمشر: سکوت غوره کوم.

قاضي: د ۱۹۹۱ ز کال د پېښو له پای ته رسېدو وروسته، د رهبرۍ د غړو، د پوځي مشرانو او د ګوندي ارګانونو تکریم وشو، په ځانګړي ډول په ۱۹۹۲،۵،۲۴ نېټه د ۲۳۹ ګڼې د جمهوري فرمان په وسیله، نو پر څه او د څه لپاره دغه تکریم وشو؟

ولسمشر: د ډېرو وګړو تکریم وشو. پر هر سند چې زما لاسلیک و او صحت یې ثابت شو، نو زه یې مسئولیت منم.

مدعي العموم(څارنوال): له سلګونو ځیرکو او د وړتیا لرونکو شاهدانو له جملې څخه یو عیني شاهد نیول شوی او رضوانیې ته وړل شوی دی. هلته په یوه ګنبد کې ایسار شوی، چې د دغو ګنبدو شمېر ۱۲ ته رسېده او په هر ګنبد کې له ۲۰۰۰ زیات بندیان وو او ټول اعدام شول. پوښتنه دلته د تورن کس طارق عزیز په اړه ده، چې د عمومي امنیت له مدیر سره په ترتیب را ولاړ شوی او د ۱۹۹۱ ز کال د پېښو د زندانیانو په لنډیز یې لاس پورې کړی او له ۱۰۵۰۰۰ څخه یې ۱۵۰۰۰ جوړ کړي او بیا تاسې دغه شمېر ۱۱۰۰۰ جوړ کړی او پر دغو ټولو د اعدام د پرېکړې د پلي کولو امر شوی... نو ستا ځواب څه دی؟

ولسمشر: څارنوال چې د څه یادونه وکړه، د هغه باید د رضوانیې له اوسېدونکو څخه د دري ګوتو د شمېر پر مهال کې څېړنه شوې وای، رضوانیه لویه سیمه ده او له اوسېدونکو ډکه ده او د پوښتنې د نورو برخو په اړه ځواب نه لرم.

څارنوال: د کردستان یو ځیرک، اخلاقي او رښتینی شاهد یادونه کوي چې په ۱۹۹۱کې پوځي ځواکونه له ښاره داسې راتاو شول لکه بنګړي چې په مړوند باندې راتاو وي، بیا یې داسې وہلې کړ لکه لاوا.

ولسمشر: اې شخصیتونو! تاسې د څارنوال افاده نه، خطبه واورېده، څو څېړنیزه کمېټه حقیقت له هوا او هوس څخه بیان کړي. شمالي سیمه د هوا د درجې له اړخه هم مشهوره ده، دا هم ټولو ته معلومه ده چې د ۱۹۹۱ د ۴ وروستۍ اونۍ ۲۶-۲۷ پورې هوا داسې نه وي لکه څارنوال چې وویل. اما د اوسېدونکو دتېښتې په اړه باید څېړنه وشي، چې ایا د وسله‌والو ځواکونو تر راتګ مخکې شوې او که وروسته. بیا نو شونې ده چې څېړنیزه کمېټه څېړنه وکړي، هلته بوازې یو قبر دی چې ځلور سوه ۴۰۰ کسان پکې خښ شوي دي، دا هغه کسان دي چې له استاد عزت ابراهیم سره ودرېدل، تاسې کولای شی چې د دې په اړه د فرقو له مشرانو، استاد جلال طالباني او ښاغلي طه محي الدین معروف څخه څېړنه وکړی. د نورو اړخونو په اړه سکوت غوره کوم.

څارنوال: له منځني فرات څخه یو بل عیني شاهد چې لوړه پوځي رتبه لري وایي چې طالع الدوري، فرحان الدلیمي او محمد جواد عنیفص د ده په مخ کې وژنې کولې. دغه شاهد او د تره زامن یې د پېښو په ترڅ کې ونیول شول. دغه شاهد شاهدي ورکوي چې راکټونه او توپونه یې لیدلي دي چې پر کربلا یې ور توغول، ډله ییز قبرونه یې هم لیدلي دي چې ۴۰۰ مړي ترې را ایستل شوي دي، تورن په دې اړه څه نظر لري؟

ولسمشر: د څارنوالانو خوله ولې په هغو کسانو نه ښوري چې په بغداد او د عراق په نورو سیمو کې د مذهبي فتنې په پایله کې اوس هره ورځ لسګونه کسان وژني؟ عراقي ته که اوس یا له اوس مخکې ناحقه او بې موجبه زیان رسېده، صدام حسین دغه کار بې غیرتي او جریمه ګڼي.

څارنوال: ایا تورن د عراق د ننه و او د ولسمشر په توګه یې خپلې واګې لوبولې؟

ولسمشر: د دغې پوښتنې ځواب نه ورکوم، ځکه چې د ځواب وړ نه دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

درویشتم څپرکی

د ولسمشر د شخصیت په اړه انساني اړخونه

مونږ ته دا مهمه ده چې کوم عراقی له لاسه ورنه کړو، کله مې چې بندیان ملګري په محکمه کې ولیدل، ورته و مې ویل، هر عراقی چې په نظر یا کړنه کې تېروتی وي او غواړي چې په خپل دریځ کې بیا کتنه وکړي، را و د ګرځي او توبه د وباسي، نو د توبې دروازه د الله په اجازه د بریا له اعلان څخه مخکې تر وروستي ساعته پورې پرانیستې ده. خو له ایمان او ملي مقام لرونکو کسانو سره نه برابرېږي، چې پر خپل ایمان ثابت پاتې شول، او ټول د دریځ او ورکړې پر اساس دي.

(صدام حسین په زندان کې)

ولسمشر د ده او د ولس د زامنو تر منځ د اړیکې په اړه راته وویل:

"د پسونو، اوښانو او نورو څارویو په څانګړي ډول د اهلي حیواناتو شپنې مې خوښدله، کله چې مې له صلاح الدین ولایت څخه لیدنه کوله، له فرصت څخه مې ګټه پورته کړه او شخصي پسونه مې ولیدل. پسرلی و او ځمکه شین ډنډ وه. خو کله چې زه ور ورسېدم، شپون مې ولید چې پسونه یې داسې ځای څرول چې هلته واښه نه وو یا لږ وو. لکړه به مې په لاس کې وه او پر ځمکه به مې پرې ډډه وهله، پوځکی به مې هم پرې راښکلې. له شپانه څخه مې وپوښتل چې ولې په ګاونډ کې په ښه ځای کې پسونه نه څروي. ورږو پسونو ډېره اغېزه را باندې وکړه. شپون مې په ولو کې په لکړه باندې داسې وواهه چې دی یې نه تنګاوه او متوجه مې کړ چې په راتلونکي کې داسې څه ونه کړي. بغداد ته را ستون شوم... خو په هماغه شپه مې خوب ونه کړ، ویل مې هسې نه چې هغه شپون را څخه په تنګ شوی وي. په بله ورځ مې سکرتر ته وویل چې هماغه شپون راته راولي. کله چې راغی، ډېر په وېره کې و، فکر یې کاوه چې جزا به ورکړم. هرکلی مې وکړ، غاړه مې ورکړه او ښېنه مې تري وغوښته.

یا مې اکرامیه ورکړه، په داسې حالت کې رانه لاړ چې ده رښتیا نه باله. نو هلته زما فکر او ضمیر ارام شو.

"بوه ورځ مې په بغداد کې چکر واهه، ځینې سوالګر مې ولیدل، دغه ښکارنده مې بده ګڼله، د یتیمانو او بېوزلانو د رعایت په رول مې ټینګار کاوه، بوډاګانو نه په تنخوا ورکولو مې ټینګار کاوه او پر دې سربېره به مې هغو خلکو ته په تنخوا ورکولو ټینګار کاوه چې د بېوزلانو سرپرستي یې کوله. له سکرتر څخه مې څو ځله وغوښتل چې په بغداد کې ټول سوالګر را ټول کړي، ډوډۍ مې ورسره وخوړه او عزت مې یې وکړ، هیله مې ورته څرګنده کړه چې نور دغه ناوړه کار ونه کړي.

"د ولس زامنو او ان هغو عربو وروڼو ته چې زمونږ د ولس په منځ کې اوسېدل، هغوی ته به مې د دفتر دروازه پرانیستې وه. له هېوادوالو سره به مې تر ناوخته ناستې درلودې، ان کله نا کله به تر سپېدو او ان تر سهاره ناست وو، په بله ورځ به مې د عراقیانو په منځ کې کار کاوه، د دوی حالات او د ژوند چارې به مې څېړلې. زه به په هغه ورځ ډېر ارام وم چې له ډېرو وګړو سره به مې ولیدل او ارام و او احساس به مې کاوه چې هېوادوالو ته مې یو څه خدمت کړی دی".

ولسمشر له خپل پیدایښت راپدېخوا د خپلې کورنۍ د حالاتو په اړه خبرې کوي:

"په ۱۹۳۷ ز کال کې چې زه وزېږېدم، پلار مې پنځه میاشتې زما له زېږېدو وړاندې وفات شوی و. الله ج د پرې ورحمېږي، د بدن کومه برخه یې لګېدلې او ماته شوې وه، وروسته د هډوکي د ماتېدو له امله پسې مړ شوی و. دا کار مې د پلار د مېرانې له کبله شوی و، ځکه ده غل لیدلی و چې د یوې عراقي مېرمنې مالونه یې لوټل، هغه مېرمنه د خپلوانو له ډلې څخه وه. پلار مې هغه کار نه و زغملی، نو د ختو له لورې دېوال څخه یې ورټوپ کړي وو، څو هغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مېرمنه و ژغوري. هڅه يې کړې وه چې په غله پسې شي، خو بيا هغه څه ورته پېښ شول، الله ج د زما پر مور ورحمېرې، هغې راته وويل چې ډېره موده وينې تري تللې. تپ به يې ورځ په ورځ غټېده، حالت يې د کمزورۍ په لوري روان و او بدن يې ورو ورو کمزورۍ کېده.

"زما له پيدايښت وروسته، زما مور واده وکړ. دا د ټولو عراقيانو، په ځانګړي ډول د کليوالو وګړو عادت دی، چې له کونډې سره واده کوي ځو د ژوند له سختيو سره مخ نه شي. خو زما د مور دغه واده خوښ نه و، ځکه الحاج ابراهيم الحسن به د اطرافي طبيعت، غريبي، شاته پاتې کېدو او نورو چارو له امله سختي ورسره کوله... ان کله خو به يې له صدام حسين سره هم سختي کوله، په هماغه وخت کې زما عمر کم هم و. خو زما او د ده د بلې مېرمنې زوی «ادهام» تر منځ به يې توپير نه کاوه.

"سهار وختي به را پاڅېدم او له کور او کلي لرې به تلم، خس او خشاک به مې را ټولول، که څه هم د ژمي او اوړي هواوې سختې وې، خو دا مې ورځنی دنده وه. څه غواوې او مېرې چې مو درلودې له مورسره به مې د هغو په پوولو کې هم مرسته کوله. دا چې الحاج ابراهيم الحسن له ما سره مينه کوله او زما او د خپلو اولادونو لکه سبعاوي، برزان او وطبان ترمنځ يې په چلند کې توپير نه کاوه، نو ما هم د ده خبره منله، خو له ادهام زوی سره يې بيا سختي کوله، ځکه هغه هوښيار نه و.

پر دې سربېره به مې په کروندو کې کرنه، اوبه لګول او پسونه او رمې به مې هم پوولې... دا چې له زده‌کړې سره مې شوق و، نو زه مې د ماما خيرالله طلفاح کور ته لاړم.

"په ماشومتوب او ځوانۍ کې مې سخت ژوند درلود. کله چې د واک په ګدۍ کې وم، نو د خپل ولس پر خدمت حريص وم، ما ويل چې د ولس او الله خوښي تر لاسه کړم. د ولس د زامنو ترمنځ مې توپير نه کاوه، له يوه سره مې

هم کينه نه کوله، ان هغه کس مې هم بد نه ايسېده چې ناوړه کار به يې کاوه، بلکې د ده کار به مې بد ايسېده. کله چې به له خطا څخه نېکې لارې ته راغی، ډېر به پرې خوښېدم".

کله چې ولسمشر د ۲۰۰۳ له بغداده د وتلو پرېکړه وکړه، له ملاتړو ځواکونو يې وغوښتل چې خپلو کورنيو ته لاړ شي او له ده سره د پاتې کېدو لپاره يې منه نرې وکړه او يوازې يو څو تنه هغه کسان ورسره پاتې شول، چې ده باور پرې درلود. له هغو څخه به يې د هغوی د احوال او ټولنيز وضعيت پوښتنه کوله، يو په بل پسې به يې پوښتل چې واده يې کړی، د زامنو او لونيو شمېر يې څومره دی او ايا د کورنۍ لپاره يې سرپرست شته... او داسې ډېرې پوښتنې به يې کولې چې انساني اړخ يې درلود. همداراز ولسمشر يو ټولګی هغه ماشوم بتيمان هم پالل چې له ده سره يې اړولي وو. هغوی چې غټ شول، نو ولسمشر به يې "بابا" باله. د بغداد له نيواک وروسته چې ولسمشر له قصي او درې تنه ملاتړ کوونکو سره ناسته درلوده، نو قصي هغه يوه ته وکتل، چې ټينګه اړيکه يې ورسره درلوده او ورته وې ويل: فلانيه ته به زما له کورنۍ سره پاتې شې. هغه ځوان وويل: زه يوازې له تره او پلار ولسمشر سره پاتې شوی يم او له ده سره پاتې کېږم، بل ځای نه پاتې کېږم.

مدافع وکيلانو سره د ولسمشر اړيکه

ولسمشر به په ډېرې خوښۍ زمونږ هرکلی کاوه او دا به يې ډېر تکرارول: "تاسې اتلان ياست، په محکمه او بهر کې مو کمی نه دی کړی، څه چې تاسې له وسه کېدل هغه مو وکړل. زه يوازې ستاسې خبرې نه اورم، بلکې ستاسې ته درناوی لرم، ستاسې نظر ته درناوی لرم، تر هر چا مخکې ستاسې درناوی کوم".

له ده سره د سلام لپاره به مې ملګري ور مخکې کول، ځکه ولسمشر چې لا په زندان کې هم و، د مسئوليت پر اساس به يې منصب او قدم ته پاملرنه کوله. زما ملګرو ته به يې ويل چې د دوی د ملګري "ابو علاء" يعنې د خليل الدليمي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له کښاستو وروسته د دوی کښې، څکه چې زه د کمېټې رئیس وم او د رضاکارۍ له حیثه د دوی څخه مخکې وم.

د زندان اوږدو کلونو د ولسمشر په هغه سلوک او طبیعت اغېزه نه وه ښېندلې چې پرې را لوی شوی و، دا چې مونږ به په هر څه کې پر ده حساب کاوه، نو ده به هم زمونږ سلوک او ظاهري حالت ته پاملرنه کوله. ان په ناسته ولاړه، خبرو او خوځښتونو کې به یې زمونږ ظاهري حالت ته کتل. په هرڅه کې یې نظم خوښاوه. کله چې به مو په یوه دسترخوان او همداراز په ټولو ناستو کې خواړه ورسره خوړل، نو زمونږ هر یوه ته ایښي خواړه به یې تر سترګو لاندې کول.

ولسمشر به له مونږ څخه غوښتل چې خپلو کورنیو ته یې سلامونه ورسوو او همداراز هغو خپلوانو او ولسونو ته چې د وکیلانو نسبت به ورته کېده. په هره لیدنه کې به یې له ما غوښتل چې د مور سر مې ښکل کړم او زما اولادونو، خپلوانو، قبیلې، د قبیلې مشر او نورو مشرانو ته یې سلامونه یوسم. کله چې به زندان ساتونکو د وکیلانو په ورتګ خبراوه، نو ډېر به خوشالېده. همداراز په ځینو نمانځنو او مناسبتونو کې. د ده د پیدایښت د ورځې پهنلمانځنه کې به یې هغه یادونه کوله چې عراقیانو به هغه ورځ څنګه نمانځله او د درد احساس یې کاوه. ویل به یې:

"له هېڅا مې نه دي غوښتي چې په صدام حسین پورې ځانګړي کوم مراسم یا نمانځنې دې ترسره کړي، که هغه زما د پیدایښت ورځ وه او که نورې. ولس مې پرېښی و، څه چې یې خوښه وه، هغه یې کول، ان هغه یادګاري مجسمه چې جوړه شوه، هغه زما نظر نه و او نه شخصاً له ما څخه چا غوښتي، له هغو کارونو پرته چې زمونږ میراث ګڼل کېږي، لکه د ورک پوځي یادګاري مجسمه یا د شهید یادګاري مجسمه یا د ځینو تاریخي سمبولونو مجسمه یا ځینې رسمي مجسمې او یا هغه چې عراق د عراق تاریخ او تمدن به یې ښکلی

کاوه، له همدې پرته مو ولس او تنظیمونو ته د بیان ازادي ورکړې وه. په دې کې مونږ هم رول درلود". په اخترونو او هېوادنیو مناسبتونو کې به را څخه غوښتل کېدل چې ولسمشر وګورم. نو ما به هم لیده او د دوستانو ډالۍ به مې هم له ځان سره ور وړلې.

مونږ وکیلان، له نړۍ سره د ده یوازینۍ اړیکه وو. د کمېټې د رئیس نائب وکیل خمیس العبیدي له شهادته وروسته چې پر ولسمشر یې ډېره اغېزه هم کړې وه، ولسمشر را څخه وغوښتل چې نور یې لیدنه ودروم او نور ملګري دې هم دغه کار وکړي، دی پر مونږ وېرېده. راته وې ویل: "ابو علاء" بچیه، له دغو احمقانو، رذیلانو څخه پر تا وېرېږم، له ما څخه د خپل ماشومان ډېره اړتیا درته لري. له ما سره رب شته دی، هغه به مې هسې نه پرېږدي". پسې زیاتوي: "ضمیر مې ستاسې د ملګري د شهادت په اړه خبر راکوي او زه نه غواړم چې په تاسې کې د کوم یو زما په لاره کې زیانمن شي".

دغه لوی سړی همداسې و. کله چې به مو د عراقیانو او عربو احساسات ور وړل، نو ډېر به پرې اغېزمنېده.

د محکمو پخوانۍ پرېکړې

د اعدام د هغو پرېکړو په اړه مې له ولسمشر څخه وپوښتل چې د ملي دولت په دوره کې شوې وې او د ده دریځ مې وپوښته، ده وویل:

"د اعدام جزاء عراقي دستور او قوانینو ایښې وه. دا یوه رواج شوې جزاء ده، یوازې په عراق کې نه، بلکې د نړۍ په لویو دولتونو کې هم شته، لکه په متحده ایالاتو کې. دا جزاء مې د لویو جرمونو لپاره موندلې ده، لکه لوی خیانت، یا چې مجرم داسې مرحلې ته رسېدلی وي، چې اصلاح یې ناشونې وي یا یې وژنې کړې وي او یا یې د چا عزت تر پښو لاندې کړی وي.

"ځوک چې له هېواد سره خیانت کوي، نو مونږ باید د ښېګڼې هیله تړې ونه لرو. که یې پرېږدو، ځکه بیا نور خیانت هم کوي. عراقیان شاهد دي، مونږ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېرو داسې کسانو ته عفوه وکړه چې د دغې جزاء مستحق وو، ځینې اصلاح شول او په دولت کې یې لوی منصبونه پر غاړه واخیستل، خو ځینو له فرصت څخه ګټه پورته نه کړه، ځکه د دوی ضمیرونه مړه شوي وو. سره له دې، کېدای شي داسې تېروتنې شوې وي چې ځینې کسان د دغې جزاء مستحق نه وو خو ورکړل شوې وي، خو تېروتنه زمونږ نه وه، تېروتنه د ځېرنې وه. پر دې سربېره، کله چې به داسې حالت رامنځته کېده، مونږ به ډېر درېدو او د ځینو اهدافو لپاره به مو شهید ګانې څو د ده د زامنو، خپلوانو او قبیلې په معنویاتو اغېزه ونه کړي. ان په ځینو داسې حالاتو کې چې کس به د دې جزاء مستحق و او محکمه به هم رښتینې وه، نو چې جزاء به ورکړل شوه، مونږ به د دې لپاره شهید ګانې چې پر اولادونو یې له معنوي یا مادي اړخه اغېزه ونه کړي، مونږ نه غوښتل چې اولادونو ته یې زیان ورسېږي. سره له دې چې کومو کسانو ته چې مونږ شهیدان ویل، ټول هم پاک نه وو.

"کله به مې پر دغې جزاء موافقه کوله، له سکرتر څخه به مې غوښتل چې یوازې په هغو حالاتو کې د ماته راوړي چې نفسي او بدني حالات مې ښه وي. په هر حالت کې به مې په ډېر دقت لیده، دا چې ولس دستوري امانت مونږ ته را په غاړه کړی و او د ملت د ګټو له امله مې لوړه کړې وه، نو په دې اړه پر ما لازمه وه چې لاسلیک پرې وکړم، ډېرې وخت به په شک کې وم، سره له دې چې شکاکي مې نه خوښېږي. کله چې به مې پر پرېکړه لاسلیک وکړ، نو څه موده به نا ارامه وم، ځکه یو عراقی مو له لاسه ورکاوه. له ولس سره مو همداسې چلند کاوه. د عامې او ځانګړې عفوې په ټراو مو لسګونه پرېکړې صادرې کړې، څو ځله مو زندان سپیناوه، ډېر فرصتونه مو ورکړل. د عراق ولس د دې مستحق دی چې انسان د عمر تر قربان کړي، ان د بغداد له نیول کېدو وروسته مې ډېر واورېدل چې د عفوې په خاطر ملامتېدم. له دې وړاندې، زمونږ د رهبرۍ ځینې ورونه د ځینو مجرمینو له عفوې سره ناخوښي وه."

دلسمشر دغه کیسه کوي، چې د انقلاب له بریا وروسته ورته پېښه شوې ده، دی وایي:

"په ۱۹۵۹ز کال کې، د سوسیالست ګوند او د عبدالکریم قاسم ترمنځ ائتلاف وشو. په هماغه وخت کې په عراق کې وژنځایونه زیات شول، زمونږ ګوند په ټوله اتلولۍ مخنیوی تر ې وکړ، زه یې پوځي محکمې ته بوتلم، جزاء اعدام وه. نوي تنه شاهدان یې را باندې حاضر کړل، ټولو شاهدانو داسې په دروغو شاهدي ویله لکه په دغې محکمې کې چې یې وایي. بیا زمونږ انقلاب بریالی شو. هر څه مې په وس او واک کې وو چې ورسره کړي مې وای، خو پر الله قسم که مې ورسره کړي وي. یو افسر چې نوم یې عبدالهادي او د موصل دی، د نیولو په وخت کې یې لاس را اوږد کړ او ویې وهلم... خو د انقلاب له بریا وروسته ونیول شو، په یاد مې نه دي چې څلور میاشتې و او که څلوېښت ورځې. د دې لپاره چې څوک یې په تنګ نه کړي ساتنه یې کېده. په هماغه موده کې یې کورنۍ زما لیدو ته راغله، نو داسې مې وپالله لکه خپله کورنۍ. یا مې عبدالهادي له زندانه را بهر کړ او د کار او ټولنیزو چارو په وزارت کې مې د عمومي مدیر مرستیال مقرر کړ. نو الحمد لله، مونږ له چا سره کینه نه ده کړې او نه مو له چا غچ اخیستی...".

د ولسمشر خواړه

ولسمشر به هره ورځ د دوه یا څلورو خرماوو په خوړلو، خواړه پیلول، ځکه خرما د معدې د ځینو ګډوډویو د تداوۍ له امله ګټوره ده. د زنداني کېدو په لومړیو کې امریکایانو کافي خواړه نه ورکول او کوم خواړه چې به یې ورکول هغه به هم خراب وو. د ولسمشر د خوړو په اړه مې له امریکایانو سره خبرې وکړې. له هغه وروسته یې داسې خواړه ور وړل چې امریکایي ساتونکو به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ویل چې دا د امریکایي افسرانو خواړه دي، که څه هم ده څو ځله وویل "زه په دې کې ستونزه نه لرم چې خواړه راوړي او که نه یې راوړي، څه ډول وي یا څومره وي، زه په خوراک کې وړی نه یم. دغه چارې دوهمي ګڼم".

امنیتي پاملرنه او پاکوالی

ولسمشر به د خپل بدن او جامو پاکوالي ته ډېره پاملرنه کوله. او ویل به یې چې د مؤمن او مسلمان دنده دا ده چې پاکوالي ته لومړیتوب ورکړي. ان کله چې برېتانوي صن مجلې د ده انځور هم خپور کړ، چې ده جامې پاکولې، ده وویل: "ایا دوی مونږ په دې کموي او عیب یې را پورې ګڼي چې د ځان او اړتیاوو لکه جامو او نورو په پاکولو کې د خپل حنیف دین او عربي رواجونو پیروي وکړو. په دې کې نو څه عیب دی؟". او زیاتوي: "پاکوالی زمونږ د ایمان له ختې څخه دی، زمونږ حنیف دین هم په پاکوالي امر راته کړی او بله دا چې روغتیا او پاکوالي ته د انسان پاملرنه له هغه بابه ده چې ویل کېږي، تر تداوی وقایه بهتره ده". که څه هم امریکایانو څوک ورته ځانګړی کړی و، خو ده بیا هم ځان پخپله پاکاوه، جامې به یې پخپله مینځلې او په داسې ځای کې به یې اوارولې چې وچې شي. ولسمشر وایي: لکه څرنګه چې معلومه ده، زه ډاډه نه وم چې له ماسره ګمارل شوي امریکایي ساتونکي د له هغو ساري او وبایي ناروغیو پاک وي، چې د جامو په واسطه سرایت کوي، نو ځان مې له همدې ساته، ځکه ساتونکي ځوانان وو او زمونږ د ټولنو نه وو، د دوی رواجونو او تقلیدونو هم له مونږ سره توپیر درلود، نو دوی د خطرناکو ناروغیو سرایت او پرې اخته کېدو ته نږدې وو. دوی به مې منع کول چې زما له جامو سره د جامې نه څوړندوي".

خو د ډرامیزې محاکمې له ناستو وړاندې ولسمشر مجبور شو، خپله هغه چپنه یې د امریکایي پوځ دوبي ته ور ولېږله، چې په محکمه کې د په تن کولو لپاره یې ټاکلې وه.

ولسمشر کورنۍ، د ولسمشر یوې سکه خور او ځینو خپلوانو به ورته جامې ورلېږلې. خو زمونږ له محدودو لارښوونو او د ولسمشر د امنیت لپاره د احتیاطونو پر اساس به مې د ملګرو او خپلوانو ډالۍ ور وړلې، خو ده به نه په تن کولې او بېرته به یې مونږ ته راکولې. د دغو ډالیو خاوندان به مې ور ښودل، نو ده به منته کوله او تل به یې را څخه غوښتل چې پاملرنه وکړم او د ولسمشر له کورنۍ څخه راتلونکو جامو او نورو جامو ته مې پام وي. ویل به یې: الحمد لله، څکه ښاغلی خلیل! ته هم په ما هومره پام کوې، لکه زه چې یې پر ځان کوم.

کله نا کله به یې هغه جامې ورسره ساتلې او په تن کولې چې له کورنۍ څخه ورته رالېږل شوې وې او دوهم ځل به یې وښلې. د امریکایانو په لاس به یې ځینې هغه ډالۍ او جامې نورو بندیانو ملګرو ته لېږلې چې ده ته به رالېږل شوې وې، همداراز وکیلانو ملګرو ته به یې ځینې دغه ډالۍ ورکولې لکه سګرټ او نور. ما ته یې هم ځینې جامې، لاسي ساعت، د شخصي جامو بکس، تسپې او نور راکړل.

ځینې خواړه او شیرینۍ چې د ده د خپلوانو یا د وکیلانو له لورې به ورته رالېږل کېدلې، دی به مې پرې خبراوه، خو ورکولې به مې نه.

په مقابل کې امریکایانو هم په زندان کې دې ته پام کاوه او له ما څخه به یې پوښتنه وکړه چې دا شیان له کومه ورته راوړم، ولسمشر ته د ما پر پاملرنې او اخلاص هغوی هم باوري وو.

یوه ورځ د ولسمشر لور اغلې رغد د ولسمشر د کلیزې په موخه د طبیعي ګلانو یوه ګډۍ ور ولېږله (۲۰۰۶،۴،۲۸) کله چې مې ور وړله داسې یې ونیوله چې امریکایان ورته حیران شول، ولسمشر به بیا بیا بویول او له ما څخه به یې منته کوله. امریکایانو د ګلانو له ننه ایستلو مخنیوی کاوه، خو ما ورته وویل چې دا یې د لور دي. د ګډۍ له ځای څخه یې پوښتنه وکړه، دوی شکمن وو چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

له ناپاک ځای څخه نه وي. په ډېرې سختۍ مې قانع کړل، هغه ګډې مې په خپله بوی کړه او ورته ومې ویل چې که غواړې زه یې د هرې برخې خوړلو ته چمتو یم. له هماغه وروسته یې اجازه راکړه چې ولسمشر ته یې ور وړم، خو د ولسمشر د دوهمې لور رنا ډالۍ چې د هېلو دانې وې هغه یې راسره پرې نښودې. وې ویل: مونږ پر ده وېرېږو، مونږ نه غواړو چې له ده سره داسې وشي لکه د یوګسلاویا له ولسمشر میلوسوویچ سره چې وشول.

امریکایانو له ما پرته بل چا ته د داسې کار د کولو اجازه نه ورکوله، ما چې به هم کاوه، دوی به مې ډاډه کول چې دا له اصلي ځایه یعنې د ولسمشر له کورنۍ څخه دي. په هغو اونیو کې چې ووژل شو، امریکایانو ته مې برېښنالیک ور ولېږه، اتفاق مو سره وکړ چې زما استازیتوب به یو بل وکیل ملګری کوي، نو هغه استازی شو. ان د لیدنو د موضوع په اړه، تصادفاً یوه ملګري په کروپر پوځي اډه کې له خپل بندي پلار سره لیدنه کوله، مونږ به کله نا کله د ولسمشر لیدنه هم پرې کوله، چې دغه یوازې د ملګري خمیس العبیدي له شهادته وروسته پېښ شول، نو امریکایي اړخ ته چې به ما خپله شخصي موافقه د خپل برېښنالیک له لارې ونه لېږله اجازه به یې نه ورکوله چې له ولسمشر سره وګوري، د ملګري د لیدنې وخت به مې ورته ټاکه څو دوی ملګری د لیدنې ځانګړي ځای ته ورسوي.

ولسمشر د محکمې په تالار کې

سره له دې چې د محکمې د ننه له ولسمشر صدام حسین سره ډېر ناوړه چلند وشو، خو ده به له ټولو سره طبیعي چلند کاوه. په معروفه ډاډه موسکا به یې چلند ورسره کاوه. په لویه بڼه یو متوازن شخصیت و. کله چې به یې په لعنتي قفس کې له دروازې د ناستې تر ځایه څو متره فاصله وهله، امریکایانو به پرېښود او دوی به د دراوزې شاته درېدل. حضور یې له هیبته ډک او قوي و. د نیواک د حکومت غړو به له پورته تالار څخه تقریباً له څلورو مترو لرې

ورته کتل، نو دوی به ډېر په کینه، کراهیت او بغض ورته کتل، زړونه به یې له غوسې ډکېدل چې ولسمشر به یوازې په جګ سر تګ کاوه، یوازې خپل خالق نه به یې سر ټیټاوه. احمد الجلبي به پر خپل مخ لاسونه اینبي وو او د ولسمشر په مخ کې به یې سترګې خښې کړې وې، په ژړه موسکا به یې ورته کتل. موفق الربیعي چې به امریکایانو او جورجیانو په لاسونو او آلو تلاشي کاوه، نو موسکی به و. همداراز د نیواک د حکومت ټول قطبونه به تلاشي کېدل، یوازې زندانیان به نه تلاشي کېدل.

ولسمشر صدام حسین به قاضیانو ته کتل او په بشپړ انسانیت به یې چلند ورسره کاوه او له څارنوالانو سره هم همداسې. د شخصي حق ځینو څارنوالانو به د ارام کولو په موده کې سلامونه ورکول. ولسمشر چې به قاضیان لیدل چې دی یې ځوراوه او د خبرو فرصت یې نه ورکاوه، نو ډېر به دردېده.

د اسلامي شعائرو تمرینول

ولسمشر د زنداني کېدو په لومړیو ورځو کې قرآنکریم نه درلود. بیا یې هغه د معلومې کیسې لرونکی قرآنکریم موندلی و. همداراز ما هم یو قرآنکریم ور وړ. دیني کتابونه او ډېرې دعاګانې یې درلودې او ډېر وخت به یې لوستل. ان یوه ورځ یې راته وویل: د الله ستاینه کوم چې دومره وخت یې راکړ چې دین ته مې وزګار شوم... په میاشت کې به یې څو ځله قرآنکریم ختم کاوه او شعرونه به یې هم لیکل. د ولسمشر د غوښتنې پر اساس به مو کتابونه ور وړل، ډېری به یې د مینه والو له لورې ورته ډالۍ کېدل، ده به مطالعه کول. هغه کتابونه به یې زیات خوښول چې په ولسي میراث او تراث، شعر، فقهې او نحوې پورې به یې تړاو درلود، کله چې په پای کې مونږ ته د مجلو، مقالو او بیانونو د ور وړلو اجازه راکړل شوه، نو هغه به یې هم خوښولې.

د الله ذکر به یې ډېر کاوه او ډېر استغفار به یې وایه، الله ته د نږدېوالي لپاره به یې د اونۍ ځینې ورځې روژه نیوله. د الله ستاینه به یې ډېره کوله، کله چې به مو ورسره لیدل، نو دغه عبارت به یې ډېر تکراراوه "الحمدلله، مونږ ته الله همدا

(c) ketabton.com: The Digital Library

اراده کړي وه څو ښښنه راته وکړي، د ګناهونو کفاره مو شي او زمونږ نېکیانې را ډېرې کړي"، تل به یې د ښه کار او د عفوې وصیت راته کاوه او ویل به یې چې کینه مه کوئ او د نورو د بدیو په وړاندې بد غبرګونونه مه ښکاره کوئ. په روژه کې به یې د اسلامي شعائرو په سرته رسولو کې تعمق کاوه، له روژې مخکې او وروسته او په سنت ورځو کې به ډېرې روژه و او نېک اعمال به یې ترسره کول. د برکې په خرماوو به یې روژه ماتوله او تل به یې راته ویل چې هغه ور وړو. دا چې تر نورو یې دغه خرماوې ډېرې خوښولې، نو کورنۍ به یې په ډبلي کې ډېرې ورلېږلې.

یوه ورځ چې ولسمشر د دیني چارو په اړه خبرې کولې، راته یې وویل: "مونږ یوه ورځ همداسې کار نه دی کړی او نه مو داسې دریځ غوره کړی چې د الحاد او دین ترمنځ وي، ان زمونږ د ګوند په ایډیالوژیو کې. مونږ د الحاد پر ضد یو او له دین سره یو، خو د نورو حقوقو ته هم درناوی لرو". ولسمشر زیاته کړه: "مونږ چې هره ودانۍ ودانه کړې یا مسجد مو جوړ کړی او یا زیارت مو نوی کړی، دا ټول پر مونږ واجب دي، یوازې د الله لپاره".

مشر او مقامات

په ۲۰۰۴ ز کال کې له ولسمشر صدام حسین سره له لومړۍ لیدنې وروسته په انبار کې زما کور ته یو مهم کس راغی چې د یوې مشهورې قبیلې یو مشر هم ورسره و. ځان یې راوپېژانده او دی له مقتدی الصدر سره په اړیکه کې و، ده غوښتل زما له لارې له ولسمشر ځخه د مقتدی الصدر د پلار د وژنې په اړه پوښتنه وکړي او ویل یې چې دا به په امانت سره مقتدي ته رسوي، ډېر ټینګار یې کاوه څو د برابرې شوې فتنې مخه ډب شي.

کله چې مې له ولسمشر سره د مهدي د لښکر (جیش المهدي) په اړه خبرې کولې، نو دا مې هم ور و رسوله. ده ځواب راکړ: "د مقتدي د پلار په اړه چې زه څومره معلومات لرم، هغه کوښښ کاوه چې عراقیان را ټول کړي او د

جمعې په لمانځه (یعنې په میلیوني لمانځه) کې یې امامت وکړي، امنیتي ارګانونو هم همداسې معلومات درلودل. د پېښې له واقع کېدو وروسته مونږ ته معلومه شوه چې دغه دسیسه ایران برابره کړې وه، لکه عادت یې چې دی، چې پر عراقي دولت یې ور واړوي، چې صف یې ګډوډ شي او فتنه را پورته شي. مونږ پېژندلي دي، د یوه ملت او مسلمانانو ترمنځ د فتنې په اچولو کې د فارسیانو همدا تګلاره ده". ولسمشر زیاتوي: "زه په پېښې خبر نه وم، کله چې مې له چارواکو او امنیتي ارګانونو څخه وضاحت وغوښت، هغوی هم راته وویل چې له لرې او نږدې پر دې موضوع خبر نه دي... نو هلته مونږ یقیني شوو چې دغه پېښه ایران زمونږ د هېواد پر خاوره تدبیر کړې وه، څو مونږ پرې نورن شو او ناوړه فتنه را ولاړه شي. بیا مو له مقتدي سره غمشریکي وکړه او فاتحه مو ورته وکړه او ده هم مننلیک را واستاوه".

له ولسمشر څخه مې د محمد باقر الحکیم په اړه وپوښتل (د عراق له نیواک وروسته د کربلا په چاودنه کې ووژل شو)، ده وویل: "کله چې پېښه وشوه، زه له مسئولیت څخه وتلی او د ولس په منځ کې وم، خپل ولس ته مې دغه کار دلیکل شوي پیغام له لارې واضح کړ، چې هغه پیغام رسنیو هم خپور کړ. هر څه ښکاره وو، حقیقت ته د رسېدلو لپاره لوبې هڅې ته اړتیا نه وه. دا ایران او زمونږ په هېواد کې دننه د ایران ځینې لاسپوڅي دي، پېښه یې د هغه څه لپاره تدبیر کړې وه چې له حوزې او مرجعیت سره یې اړیکه درلوده".

ولسمشر زیاتوي: "مونږ د خپل ولس د ټولو ډلو دیني شخصیتونو ته درناوی کاوه، هغه شخصیتونه که مسلمانان، مسیحیان، صابئیان او یا د هرې بلې ډلې او مذهب څښتنان وو، مونږ د دغه او هغه ترمنځ یوازې د هېواد پالنې او عراق ته د اخلاص پر اساس توپیر کاوه".

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخت حالات

د څېړنو په ناستو کې په ولسمشر صدام حسين سخت او ستونزمن حالتونه تېر شول، چې په دې کې د ده او د قاضي رائد الجوحي ترمنځ د ۲۰۰۵ ز کال د څېړنو په ناستو کې لفظي شخړې دي، چې د دجيل قضيه او د انفال قضيه بلل کېږي. قاضي به ولسمشر ته هومره په ځير سره کتل چې بانه به يې هم نه رېپدل، خو ولسمشر به بيا تر دې په سخت نظر ورته کتل. ما به هره شېبه پر همدغه قاضي نيوکه کوله.

په ۲۰۰۵ ز کال کې د دجيل د قضيې په اړه په يوه ناسته کې له ولسمشر سره مخامخ شوم، ستړی و، داسې ښکارېده چې کافي خوب يې نه دی کړی. يوه شېبه خو يې بڼه بدله راته ښکاره شوه، شکمن شوم چې دی ولسمشر صدام حسين نه دی. کله چې د څېړنې تالار ته ننوت، قاضي جوحي يو څه په څېړونکي او عجيب نظر ورته وکتل. وروسته بيا د ده او د قاضي ترمنځ لفظي شخړې وشوې...

د سوداګرو د قضيې په اړه د څېړنې په ناسته کې هم سخت حالت و. هغه وخت علي ربيعي د څېړنې د کمېټې قاضي و، قاضي عبدالحسين حطاب يې مرسته کوله. د څېړنې له پيلېدو وړاندې يې قاضي حطاب سپک کړ او د ولسمشر او د ناوړه خبرو کوونکي قاضي تر منځ لفظي شخړه وشوه، ما او ولسمشر هم د يوې پيمانې پر ځای دوه ورکړې، خو قاضي ربيعي د خپل ملګري له کړنو ناخوښه و.

په دې وخت کې، د امريکايي استخباراتو له څانګړي ځای څخه يو کس را ولاړ شو، تحسين يې باله، يو عدلي څېړونکی و، د ارام کولو لپاره مې د څېړنې درول غوښتي وو او دغه کس په بيړه د ولسمشر لوري ته ورغی چې هغه ارام کړی و. دغه کس په ولسمشر ګوزار کولو ته ځان برابراوه. سملاسي ور وخوځېدم او د ولسمشر د ملاتړ لپاره مې هغه شا ته کړ او دغه کس مې را

ونيو، مخکې له دې چې سم يې ووهم، امريکايي افسر کېپټن مايک ماکوي راغی. د څېړنې تالار ته د ولسمشر د را ګرځولو لپاره مې د شرط په بڼه له قاضيانو او امريکايانو څخه وغوښتل چې دغه څېړونکی وباسي، خو دوی را څخه وغوښتل چې پر دې موافقه ورسره وکړم چې دغه کس به د ناستو کسانو شاته څوکيو ته لرې کوي. له ولسمشر څخه مې وغوښتل چې څېړنه د نه مني، نه د خبرې کوي او نه د کومه پوښتنه ور څوابوي، دې کار قاضي اړ کړ چې د ناستې د ځنډولو د غوښتنليک د ورکولو غوښتنه را څخه وکړي.

همداراز يو بل سخت حالت، د محاکمې په يوه ناسته کې په خبرو کې د ولسمشر رول و. ولسمشر داسې مطالعه کوله چې قاضي رؤوف يې د مخونو په شمېر او په هغو کې د خبرو اترو او د شعر ډول په غوسه کړ. قاضي څو ځله په پازابوونکي ډول خبرې ور پرې کړې، خو ولسمشر له پرېکولو پرته د خبرو په اړه پر خپل حق ټينګار کاوه، قاضي اجازه نه ورکوله او د ولسمشر خبرې يې داسې ور پرې کولې چې ښه يې په تنګ کړ، له امله يې ولسمشر زښت غوسه شو، قاضي ته يې وکتل، د ولسمشر په ښي لاس کې د پانيزو محارمو يوه ټولګه وه، هغه يې ټينګې کړې، سترګو يې اوښکې وکړې او غوسې ترې لمبې وهلې، لکه په هغه حالت چې قاضي ته وايي: افسوس، چې زه خو ازاد وای... خو د دغې مودې انځور ډک نه شو. له دې وروسته چې قاضي ته د جنرالانو له کوټې، CIA او د نيواک له حکومت څخه پانه راغله، د ناستې سري توب يې اعلان کړ.

کله چې به د ولسمشر کوم بندي ملګری د قاضي مخې ته درېده (د دجيل د قضيې په اړه) او ويل به يې چې ده ته امر کېده او بايد يې پلی کړی وای، نو ولسمشر به دردېده. ولسمشر به ډېر د ملامتۍ په سترګه ورته کتل. د (انفال په قضيه کې) همداسې حالات تکرار شول. چې ليدل به مې، د محاکمې په ناستو کې چې څه شوي وو هغه به يې تکرارول او ويل به يې: "نه پوهيږم څنګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې کس پیدا کېدای شي چې په عراقي دولت کې مسئولیت هم ورته سپارل شوی وي او بیا داسې خبرې وکړي". بیا به یې زیاته کړه: "پر ځینو واکمني غالبه شوې، سړی پر همدغه اساس سړی پاتې کېږي او په مېرانې سره کار کوي". او ویل به یې: "زما د ځینو ملګرو دریځ کمزورى و، کله چې یې د دغه احمق (قاضي) چلند له ما سره لیدلی وای، باید وتلي وای. د دجیل د قضیې په اړه په دې قضیه کې تر شته کسانو د نیول شویو دریځ ډېر قوي دی". بیا یې د امر ترلاسه کولو په اړه خبرې تکرار کړې، په یوه ناسته کې ولسمشر په غوسه شو او درنده ورته پرېوته او قاضي ته یې وویل: "زه صدام حسین یم، هر عراقی چې خپل مسئولیت نه شي وړلی، نو پرې او مسئولیت یې زه په غاړه اخلم". دا یې زښت په درد سره وویل.

په یوه ناسته کې یې هغه چوکۍ په سرچپه ډول او له قانون او رواج سره مخالفه کېښوده، چې ولسمشر به پرې کېناسته. ولسمشر نیوکه وکړه او دوی ته یې وویل: "تاسې غواړی لکه د مجوسو په څېر کېنم". او د عادت په څېر یې چوکۍ کېښوده.

ولسمشر به د نیول کېدو کیسې او د شوي خیانت یادولو په تنګاوه. هغه کس ته به یې وعید ورکاوه او افسوس به یې پرې کاوه چې له ده سره یې خیانت کړی و، ان راته وې ویل: زه هغه کس نه پېژنم چې له زامنو سره مې یې خیانت وکړ، که مې پېژندلی نو پر دغه کار سربېره به مې د الله او د عراق د ولس په مخ کې ښلی وای او دا کار به مې "ساده" ګڼلی وای، خو هغه کس چې له کوم کمي او لامل پرته له ما سره یې خیانت وکړ، له هغه سره به اساني ونه کړم، هر څه چې وشي. بیا یې هغه کیسه راته وکړه چې د ۲۰۰۳ ز کال د جون د میاشتې له ختمېدو وړاندې ورته پېښه شوې وه، وې ویل:

"د ولس د زامنو په منځ کې مې چکر واهه، پرېکړه مې وکړه چې د موصل یوه کلي ته ولاړ شم. د موصل له یو مخلص مشر سره مې واړول (د امنیتي لاملونو له کبله یې نوم نه اخلو). مازدیګر و او مشر هم کور ته نږدې په څه کار لګیا و. د خپل ملاتړ له کسانو څخه مې وغوښتل چې هغه ټکسي موټر چې مونږ یې راغلي یو، هغه د کور خوا ته ډېر رانږدې کړي. په هماغې ورځ مې بدلې جامې په تن وې او ږیره مې هم ډېره نه وه اوږده شوې، دا نو د بغداد له نیول کېدو دوه میاشتې وروسته و. د کور څښتن ډېر حیران و او ویل یې چې له څه وخته یې د دغې لیدنې هیله کوله، خو اوس پر ما وېرېده. ما ترې وغوښتل چې ارام شي او ورته و مې ویل، زه محدود خواړه غواړم، یوازې د خُرما شات د کونجت له غوړیو او وچې ډوډۍ سره. په دې وختونو کې مې په لږ خوراک خان روږدی کړی و. خو مشر مې خبره نه منله، له مشر زوی څخه یې وغوښتل چې د ماښام لپاره پسه حلال کړي. سره له دې چې خان مې ډېر پټاوه، خو کور ته د راننوتلو په وخت کې یوه کس لیدلی او پېژندلی وم، یو بل کس یې خبر کړی و چې د امریکایانو جاسوس ښکارېده. څه موده وروسته مو په سیمه کې د الوتکو غږونه او غیر عادي خوځښت واورېد. مشر ووت چې خان پوه کړي، امریکایي الوتکې یې لیدلې وې چې ټانګونه او نور موټر یې کښته کول او لنګر وې. وروسته له دې چې له ملاتړو څخه مې وغوښتل چې موټر سایکلونه بوځي او زه مشر په خپل موټر کې یووړم. مشر ډېر وارخطا و، ما ورته وویل چې ما ته دا کیسې عادي دي، له ما سره دوه تومانچې او کلاشنیکوف هم وو. بیا مشر وویل چې امریکایانو خپل ځواکونه له لویې لارې څخه په بېلېدونکو لارو کې کښته کړي، نو مونږ باید له دوی څخه لرې لاره غوره کړو. بیا مو د موټر د څراغونو له لګولو پرته په دښته، چوړاخونو او وښو کې میلونه لاره ووهله، کوم ځای چې ما غوښت، هلته ورسېدو او له هماغه ځایه د پیک آپ ټیوټا ډوله کوچني بار وړونکي موټر ته ور وختم او له مشر څخه مې وغوښتل چې بېرته ولاړ شي. منه مې ترې وکړه، کله چې زمونږ موټر روان شو، دی هم ولاړ. له هغه کس څخه ډېر خواشینی وم چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیانت یې راسره کړی و. له یوې میاشتې وروسته مې هماغه قدرمن مشر ته یو کتبي پیغام ولېږه، ور څخه و مې غوښتل چې زمونږ یوه خپلوان ته ورشي، هغه خپلوان ته مې د مقاومت د زړورو اتلانو د تمویل لپاره څه مال امانت اېښی و، کله چې زما استازی زما د هغه خپلوان کور ته ورغلی و او مال یې تر غوښتی و، هغه په غوسه شوی و، پیغام یې څیرلی و، له امانت څخه یې انکار کړی و او ویلي یې وو چې له لسو کلونو را پدېخوا یې نه یم لیدلی. پر همدې یې بسنه نه وه کړې، بلکې زوی یې امریکایانو ته ور استولی و، چې د مېلمه په اړه یې خبر کړي، دا کار زمونږ په ټولنه کې نشته، چې عراقی د له خپل مېلمه سره خیانت وکړي. خو دغه مېلمه بیدار و، ځان یې پټ کړی و او د قبیلې یو کس ته یې پناه ور وړې وه، هغه هم دغه کس ته په ورتګ ملامت کړی و"...

یو بل سخت حالت د ډرامه ییزې محاکمې په یوه ناسته کې و، کله چې قاضي رؤف له تالار څخه د شهید برزان د ایستلو امر وکړ، نو د ولسمشر د داخلي ساتونکو په مخ کې یې پر هغه تېری وکړ او و یې واهه، ولسمشر زښت په غوسه شو.

کوم ډېر سخت حالت چې و هغه د ۲۰۰۶ له ولسمشر سره زمونږ په لیدنه کې و، یعنې د پرېکړې له ویلو یوه ورځ وړاندې. مونږ له یو بل سره نظرونه بدلول، لکه د وداع په ساعت کې چې یو. د محکمې په تالار کې په هماغه ماښام فضا ډکه وه، مونږ له ولسمشر سره په لیدنه کې وو. د بلې ورځې په سهار کې مونږ د تقدیر د پټو څارنه کوله، چې څه به وي. ولسمشر به یې پر چوکۍ داسې کېناوه چې پر دوه پښو به یې درولې وه او دوې پښې به یې مخې ته وتلې وې. په دې وخت کې مونږ خبرې سره کولې، ولسمشر به یو خل شاته تکیه وکړه او بیا به مخې ته رامخکې شو، ناڅاپه چوکۍ ماته شوه او د ولسمشر شا ولګېده. ور منډه مې کړه، تر تخرګونو لاندې مې ونیو. امریکایي افسر هم

مرسته راسره وکړه او را پورته مو کړ، چوکۍ یې هم ور بدله کړه. دغه حالت زه ډېر په تنګ کړم. بیا افسر خبر کړم چې د لیدنې وخت پای ته رسېدلی دی. ملګري مې له تالاره ووتل. له ولسمشر څخه مې وپوښتل چې که غواړي لکه د نېر په څېر به یې یوازې ګورم. داسې یې راته وکتل چې د درېیو کلونو په اوږدو کې یې نه و ر اته کتلي. د وداع لیدنه وه، په خپلو ټولو احساساتو مې د خوږې اړیکې لپاره لیدنه درک کړه، بیا زما او د ده تر منځ سختې ورځې راغلې... په دغې شېبه کې مې هیله وکړه چې ناسته او یوازې لیدنه را څخه ونه غواړي، څه چې مې په فکر کې ګرځېدل لکه ده چې په خپل اغېزناک نظر او اتکل سره لوستلي وي. یو بل ته په کتلو مو خدای پامانې وکړه، داسې لکه یا چې نه سره ګورو. ځان مې را ونیو او ټپ مې پټې کړ، خو د دروازې تر شا مې له ژړا زړه وچاوده او داسې په زوره مې وژړل چې کله مې نه وو ژړلي، غږ مې اوربدل کېده. کېپټن او امریکایان راغلل او په اوږو یې ټکولم. ملګرو نه مې ور غږ کړ، ما نه غوښتل چې امریکایان د په غم کې راسره شریک شي، ځکه په عراق کې د ټولو پېښو عاملین دوی وو.

دا له هغو ډېرو کارونو څخه وو چې درې کلونه ورسره مخامخ شوم، په دغو درېیو کلونو کې مې له یو نیم کال څخه زیات یوازې له ولسمشر شهید صدام حسین سره تېر کړل. که څه هم د دغو ورځو په اړه به مې لیکلي وي، خو قلم د هغو پېښو، احساساتو او دردونه له کښلو کمزورې دی چې زه او اتلان ملګري مې ورسره مخامخ شوو... دا نو ساعتونه، ورځې، شپې او د عمر کلونه وو چې نه هېرېږي...

ایا په زندان کې یې ولسمشر ته زهر ورکړي وو؟

ولسمشر ښه صحت درلود، کله چې د ۲۰۰۳ ز کال د ډسمبر د میاشتې له پنځلسمې څخه مخکې ونیول شو، عمر یې له شپږ شپېته کلونو څخه اوښتی و. ځواکمن جوړښت، ډک بدن او اوږد قامت یې درلود. کله چې مې د ۲۰۰۴

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز کال په پای کې په لومړۍ لیدنه کې ولید، نو ډېر وزن یې له لاسه ورکړی و، ان یوه شېبه مې فکر وکړ چې ورته کس به وي. خو روغتیا یې بیا هم ښه وه. د ډنګرتوب لامل یې دا هم و چې ده به د مقاومت د اتلانو په منځ کې شپې او ورځې رڼولې او په ښلو سیمو کې به ګرځېد، اتلان به یې دې ته هڅول چې دښمن ته غاښ ماتوونکې ضربې ورکړي، د لیکو یو ځای کولو او د دښمن ماتولو ته به یې بلنې کولې.

د ۲۰۰۵ ز کال له نیمایي وروسته چې زه به ورسره کښاستم، نو کتل به مې چې یو لاس یې لړزېږي او پر مخ یې ډېرې تاپې راښکاره شوې. موضوع مې له ځینو ډاکټرانو سره شریکه کړه، دوی ویل چې کېدای شي څه اندازه سست زهر ورکړل شوي وي چې د لاس لړزه یې یو حالت دی. ملګري مې نه خبرول، ځکه ما فکر کاوه چې د دوی به ورته پام شي. کله چې مې د ملګرو جزائي وکالتونه بشپړ کړل او په ۲۰۰۶ ز کال کې یې لیدنه شونې شوه، نو هغوی هم اشاره ورته وکړه.

زما شکونه هم زیاتېدل، اخلاقي مسئولیت مې هم پر ما حتمي کوله چې باید د دې موضوع په اړه ډېره څېړنه وکړم. یوه متخصص او پوه عراقي ته مې خبره وکړه. نو یوه لابراتوار ته ولاړ، هغوی ته یې دغه حالت بیان کړ، خو د ولسمشر نوم یې ور نه کړ. نو هغوی هم د دې خبرې پخلی وکړ چې څه اندازه سست زهر ورکړل شوي دي، له هغه څخه یې غوښتي وو چې که یې د بولو یا وینې کروره (نمونه) نه شي ور وړی، نو یوازینی حالت یې دا دی، کله چې یې لاس خوله وکړي، یوه داسې سپینه پاڼه د ونیسي چې بل چا نه وي لمس کړې، دغه پاڼه د په پاکه نیلوني کڅوړه کې واچول شي. دا چې د ولسمشر وضعیت هغه پورته معایناتو ته اجازه نه ورکوله، نو له یوه لابراتوار څخه مې درې له میکروبونو پاکې پاڼې را واخیستې او په کڅوړه کې مې واچولې، بیا مې له ولسمشر څخه وغوښتل چې په لاس کې یې ونیسي. ما ګڼلې وه چې امریکایي

اړخ به زمونږ د منع کولو لپاره مداخله کوي، نو له ولسمشر څخه به غواړم چې پرته یې کڅوړې ته کړي او امریکایانو ته به داسې ښیم چې دغه پاڼې مې د دې لپاره ورکړې وې چې د هغو وکیلانو نومونه ولیکي چې له ده څخه د دفاع لپاره یې دی غوره کوي او خبروو به یې چې پاڼې مو بېرته داسې راوړې چې ولسمشر هېڅ هم نه و پرې لیکلي. داسې ښکارېدله چې امریکایان دې ته متوجه دي، نو ولسمشر ته یې له ورکولو منع کړم او دوی واخیستې. له ځانه مې وپوښتل: ایا د ولسمشر په اعدامولو کې د بېړې یو لامل دغه زهر نه وو، له دې وېرې اعدام شو چې دغه رسوایي به ښکاره شي؟

همداراز ولسمشر به هم تل په معده کې د درد شکایت راته کاوه، ان قاضي جوحي د دغو دردونو په اړه په مفصله توګه خبر و، یوه ورځ یې د معدې د وضعیت د څرنګوالي په اړه تړې وپوښتل. ولسمشر هم راته ویلي وو، چې یو خل ناڅاپه بېهوشه شوی و او د ابن سینا روغتون ته (د خضراء په سیمه کې د نه) د بلک هاک الوتکې په واسطه وړل شوی و. همداراز د جراحي عملیات یې هم له بېهوشه کولو پرته ورته کړي وو.

همداراز د امریکایانو له لوري د ولسمشر له روغتیا سره چلند هم شک ته ښولو. دی یې په یوه کور کې بندي و او ځینې ډاکټران به هم ورسره وو، د ورځې به یې دري ځله د کوټې هوا ورته بدلوله او د ولسمشر پوره معاینه به یې کوله، همدې خبرې شک کولو ته مجبورولو چې امریکایان څه شی پټوي، که نه د ولسمشر هومره پروا نه لري. همداراز د وکیلانو لیدنو هم شک را ولاړاوه، کله چې به مو له ولسمشر سره خواړه خوړل، نو یوه بهرني مدافع وکیل به ډډه ترې کوله او هېڅ ګډون به یې نه را سره کاوه، یوازې یوه ټوټه هغه بیسکوټ او چاکلیټ به یې خوړل چې له عمان څخه یې ورسره راوړي وو.

خو دا چې مونږ ډاکټران نه یو، نو مونږ د دې موضوع په اړه قطعي خبره نه شو کولای...

(c) ketabton.com: The Digital Library

څلورویشتم څپرکی

له وکیلانو سره وروستی لیدنه

زه خپل ټول اهل ته وصیت کوم چې یو موټی شي . ځکه فتنه د هغو دښمنانو پلان دی چې یوازې په هغه حالت کې نیواک او پراخي ترسره کولای شي، چې له ټولو وګړو څخه دغه مردودې ناري را وپاروي. تاسې ته وایم، الله د په تاسو کې برکت واچوي، تاسې مخلص مؤمن وګړي یاست، خپل ژوند مو په خطر کې اچولی... له تاسې څخه مې یوازې بې حده صبر، ستونزې ګالل او قرباني لیدلې ده...

(صدام حسین په زندان کې)

دا چې د نامعلوم لامل له کبله د نیواک واکمني زه د بغداد لوري ته له ورتګ څخه منع کړم، نو د ولسمشر صدام حسین د لیدلو لپاره مو د درېیو تنو وکیلانو کمیټه جوړه کړه. کله چې په ۲۰۰۶ کې وکیلانو له ولسمشر سره وکتل، امریکایي اړخ اړیکه راسره ونیوله چې محکمې خپله پرېکړه تصدیق کړي ده او زه باید پلاوی ور ولیږم چې د ولسمشر شخصي شیان او اړتیاوې ورته وسپاري. له دوی څخه مې وغوښتل چې بله ورځ د وکیلانو ته بله لیدنه هم برابره کړي څو ولسمشر د پرېکړې له تصدیقولو خبر کړي. کله چې لیدنه ختمه شوه او وکیلان خپل ځانګړي استوګنځي ته ورسېدل، نو ګرځنده تلیفونونه یې هم فعال کړل. ما اړیکه ورسره ونیوله او خبر مې کړل چې هرومرو باید د ولسمشر لیدنې ته ور وګرځي چې ما ورته برابره کړې ده. د لیدنې ورځ د ۲۰۰۶،۱۲،۲۸ نېټه وټاکل شوه. خو یوه ملګري د ځانګړي حالت له امله ښښنه وغوښته او بغداد یې د ۲۰۰۶،۱۲،۲۷ نېټه پرېښود او عمان ته لاړ. د ۲۰۰۶ ز کال د ډسمبر په اته ویشتمه د ولسمشر او ښاغلو برزان تکریتي او عواد البندر پر ضد د اعدام د پرېکړې له تصدیق وروسته د ولسمشر صدام

حسین او وکیلانو ترمنځ وروستی لیدنه وشوه او دا لیدنه هوایي ډګر ته نږدې په امریکایی اډه کې وه.

ولسمشر وکیلانو ته هرکلی ووایه، کله چې یې له دوی څخه د پرېکړې د تصدیق خبر واورېد، زړور ښکاره شو او په ډېره ژوره توګه یې پر ځان باور درلود. په پرېکړه پورې ملنډې وهونکی ښکارېده، وې ویل:

"له دې څخه نه ځورېږم، بلکې په هر څه د الله شکر ادا کوم او ستاینه یې کوم، که څه هم ګرانه پرېوځي، خو پر عراق دا هر څه کم دي. زمونږ دښمنان رسوا شول، حقیقي مخونه یې را ښکاره شول، زمونږ له سړیو پرته ځینې چې فکر کوي چې تر هغې اندازې ډېر کمزوري ښکاري. زمونږ سړیو دوی ته داسې ضربې ورکړې چې ماتې یې ور پورې ونښلولې، پر همدې د الله شکر ادا کوو او ستاینه یې کوو او مونږ ټولو ته ښه پایله او عاقبت ترې غواړو".

یا ولسمشر حاضرینو ته وکتل او وې ویل:

"زه متیقین وم چې دوی به دغه ظالمانه پرېکړه کوي، په کومې راډیو چې به مې خبرې اورېدې، هغه یې را څخه لرې کړه، هلته پوه شوم چې دوی غواړي، د اعدام پر پرېکړې د نهائي تصدیق خبر له ما څخه پټ کړي... خو بله لویه راډیو یې راته راوړه، څنګه چې د ژباړن خوښه او طبعه وي هماغسې یې چالانوي. ځکه د امریکایانو له لوري له دغو اجراآتو او د امنیت او ساتنې د شدت له عملیاتو وروسته زه پوه شوم چې څه کیسه خو شته او دوی پرېکړه کړې ده".

دلته یوه وکیل پوښتلي وو چې که غواړي د اعدام د پرېکړې د درولو لپاره ناره اوچته کړي یا څه پیغام ورکړي، ولسمشر وویل:

"زه موافق نه یم، بله دا چې چاته به ناره کوم، ایا دښمنانو ته به یې کوم؟ دغه بې انصافه محکمه خو همدوی برابره کړې وه، ډرامه له پیله تر وروستي پراوه همدوی چمتو کړې وه. خو بیا هم درته وایم چې زه ارام یم، ځکه ارام یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې له رب سره به مې په پاک او کلک زړه، سپین لاس، ارام ضمیر او تل حق او عدالت ته په میلان سره مخامخ کېږم. له باطل سره مخامخ شوم او مخنیوی مې یې وکړ. دا مې هم کولای شوای چې له دوی سره تړون وکړم او ځان ته دلیل ومومم، خو ما له الله سره ژمنه کړې وه چې یوازې هغه کارونه به کوم چې ضمیر، دین، له عراق او امت سره مینه او هغوی ته نسبت مې ترې راضي شي. له دې ټولو وروسته، له دې ټولو ننګونو او له ټولو هڅو وروسته چې ما ته وشوې، ایا صدام حسین کولای شي چې په خپله غاړه چانې ووهي او د یوه یا بل لامل له کبله ځان ازاد کړي؟ تاسې چې کوم صدام پېژنئ، هغه داسې کار نه شي کولای... که دا کار وکړم، نو رب او مبارزینو ته به څه وایم؟... چا چې دغه پلان جوړ کړی، ورته ووایی، چې صدام حسین یوازې خپل رب ته نارې وهي او که هر څنګه وي، بل چا ته نارې نه ور وهي. الله د دښمنان وشرموي او له مؤمنانو سره دې مرسته وکړي.

"د اعدام پر پرېکړې له تصدیق وروسته، ډاکټر راته راغی او پوښتنه یې را وکړه: ایا ارامي ښونکې دوا ته اړتیا لرې؟ ما ورته وویل: غر ارامي ښونکو ته اړتیا نه لري. الله سبحانه و تعالی هومره ایمان راکړی چې له دغو شیانو ځخه مو غني کړي او ورته اړ مو نه کړي. ارامي ښونکې دوا هغو کمزورو ته ورکول کېږي چې په هره بیه وي خپل ژوند ساتي، خو زه بیا وایم چې له مرګ سره به په ثبات او ایمان مخامخ کېږم او پر همدې د الله شکر ادا کوم او ستاینه یې کوم...

"زه بلنه درکوم، کله چې نفس مو په کمزورۍ یا ناروغۍ اخته کېږي، تل ایمان در یاد کړی. د حق او با عزته لومړیتوبونو لپاره صبر، قرباني، جهاد او سخاوت د ایمان لوړې ماناګانې دي. دا په یاد وساتئ چې عدل انصاف دی، قانون نه دی، یعنې قانون باید انصاف وکړي، که نه نو عدالت نه شي ترلاسه کولای...

"کله چې د پرېکړې پر تصدیقولو خبر شوم، نو د سپورټ د ځانګړي بایسکل استعمال مې پیل کړ، دا هڅه د دې لپاره کوم څو دوی ته د مؤمن عربي شخصیت طبیعت ثابت کړم. له پرونه را پدېخوا او نن مې هم تمرین ته له ۱۲ ځخه تر ۳۵ دقیقو وخت ور زیات کړی دی. دوی باید پوه شي چې مونږ داسې وګړي یو چې له ژوند سره مینه کوو، خو کله چې د قربانۍ وخت راشي، نو مونږ بیا له وېرې او ډار پرته مرګ منو".

دلته ولسمشر دوی ته د ۲۰۰۳ ز کال په ډسمبر کې تر نیول کېدو مخکې د دجلې له سیندې د تېرېدو کیسه کړې وه او زیاته یې کړه:

"هیله کوم چې ناهیلي توب لاره درنه ورکه نه کړي، دا د الله تقدیر دی. خو عراق او امت او د مستعمرانو ماتول او په ګونډو کول مهم دي. زه فکر کوم چې راتلونکی پسرلی به قاطع وي، ځکه دوی کمزوري شوي او د وړاندیز واګې اوس زمونږ له خلکو سره دی. ډېر ژر به الله له دښمنانو ځخه د ملت او امت ملاتړ وکړي او پر دوی به مو غالب او بریالي کړي، زمونږ امت چې اوس دغه نصر او بریالیتوب د خپلو وفادارو زامنو په وینو جوړوي، نو د همدې بریالیتوب مستحق دی. پایله حتمي ده، خو که په سوله ییزو وسایلو بریا ته ورسېږي، نو دا به ډېره غوره وي، خو که مجبوره وای، نو په مقاومت او د طاغوتیانو د را پرځولو او ماتولو له لارې. په دې کې شک نشته چې کوم ظلم چې له عراق او ورپسې له امت سره وشو، هېڅ ښونکی دلیل ورته نشته. دوی د یرغل او برید د لاملونو په اړه غږېدل، خو ټول دروغ یې معلوم شول او د عامه افکارو پر وړاندې یې وضعیت بېخي خراب شو. خو د حیرانتیا خبره دا ده چې دوی لا تر اوسه په خپل فساد، نیواک او د بې ګناه خلکو په وژلو لګیا دي او تر اوسه لا د سیادت ځښتن او د خپلواک عربي هېواد پانګه چوروي. یو ځل وایي چې بریالي کېږو، کله بیا وایي، چې دا وضعیت ګټونکی او بایلونکی نه لري. بیا ېرته وایي چې ډېر ژر به مونږ په عراق کې خپل ځواکونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زيات کړو. وروسته له دې چې د مقاومت اتلانو ټکان ورکوونکي زيانونه ور ورسول اوس ګډوډ شوي. هلې ځلې يې وکړې چې د يو موټي عراق د زامنو ترمنځ د فتنې ريښې خپرې کړي، خو دا يې هېره کړې وه چې زمونږ ولس د تمدن او تاريخ څښتن دی، د اوږدو پېړيو په موده کې يې د يوه لاس د ګوتو په څېر ژوند کړی، ببلتون نه پېژني، مذبذبي، مذهبيت يا توکمپالنه نه پېژني.

"هغه مهم خبرونه چې زه پرې خوښېږم او زړه مې پرې خوشالېږي، هغه دا دي چې په سوبل کې زمونږ ولس د نيواک د ځواکونو پر ضد عمليات کوي. همداراز په خپلواکه سيمه او حلبجه کې زمونږ د اهل ښه خبرونه دي، هلته زمونږ د کردي ولس ځينې کسان ونيول شول، ځکه هغوی نيواک نه مانه او پر يوازې يوه عراق يې منګولې لګولې وې.

"زه خپل ټول اهل ته وصيت کوم چې يو موټی شي او يو د بل خبره وزغمي. ځکه فتنه د هغو دښمنانو پلان دی چې يوازې په هغه حالت کې نيواک او پراختيا ترسره کولای شي، چې له ټولو وګړو څخه دغه مردودې نارې را وپاروي. زه باور لرم چې زمونږ ملت او امت به ښه وي، نيواکوالو او د هغو غلامانو ته به کله هم اجازه ور نه کړي چې د عراق او امت د پاشلو لپاره په پلانونو کې بريالي شي... له تاسې څخه غواړم چې زمونږ د ولس ټولو زامنو ته زما پيغام ور ورسوئ چې يووالی وساتي او د هغه ګډ دښمن پر خلاف مقابله وکړي چې د عراق يوه بچي ته هم ښېګڼه نه غواړي.

"زه د خپل ولس زامنو ته وايم: صبر وکړئ، د بريا شېبې را نږدې دي، نړيوال وضعيت مجبور دی چې نور وخوځېږي، امريکايي سياست ټول فرصتونه له منځه يوړل، اوس زمونږ يوازينی انتخاب مقاومت دی... د پخلاينې په اړه ډېر وغږېدل، دغه چاره يې څو ځله را وړاندې کړه، خو ما ورته وويل: چې دا ناشونې ده. که صدام حسين د بعث له ګوند څخه پرته يوازې پخلاينه ورسره وکړي، نو دا بې ګټې ده. خبرې اترې که له ګوند سره د يوې رسمي او ټاکلې

موسسې په ډول نه وي، نو بې ارزښته او بې عمله به وي او هغوی چې له ګوند څخه لرې ځان وړاندې کوي، هغوی د ګوند استازيتوب نه کوي.

"امريکايي عقل لا تر اوسه د تېروتنې په معالجه کولو کې کم دی، دوی لا تر اوسه د سمې دروازې په ټکولو نه دي توانېدلي او نه پر دې توانېدلي چې د عراقي ولس د زامنو پر غوښتنو اقرار وکړي. خو زه په ټول باور سره درته وايم چې له اوسه دوه مياشتې وروسته به انقلاب بېل وي او ډېره ژر ده چې د نيواکوالو حال به بدل شي او دا چې کله ډيموکراتانو ته رسمي دندې وسپارل شي او په بشپړو اسنادو او پانهو خبر شي... ډېر ژر به دلته کار وکړي او د عراق د فضيې لپاره به حللارې ته را ودانګي. زما په ګومان دا به د درېيو مياشتو په نرخ کې وشي.

"باور وکړئ، زه د خپل مسير او د عراق د مسير لپاره بې خويه نه يم، ځکه عراق داسې بشري ځواک لري چې هرومرو به يې له نيواکوالو ازاد کړي، بلکې پر دې پرېشانه يم چې که ما اعدام کړي، نو د ډېرو عراقيانو په زړونو کې به کينه ځای ونيسي، ممکن هغه زيات وي، ځکه د چا زړه چې کينه ونيسي، نو ليد به يې ډوند شي...

"زه مې د ولس زامنو ته وايم: ګورئ پام کوئ چې کينه ونه کړی. له عراق او د امت له امن ځخه د دفاع لپاره مې اته کاله له خمينې سره جګړه وکړه، د هغه د انقلاب مخه مې ونيوله او پراختيا غوښتونکي پلانونه مو ور شنډ کړل، خو زه مې د زامنو په وينو قسم کوم چې يو ځل مې هم له خمينې سره کينه نه ده کړې. دا مې رقابت و، په عزت ورسره وجنګېدم... همداراز له امريکايي ولسمشر جورج بوش سره. بوش زما هېواد را وران کړ، ولس يې را وشاړه او په بشپړه اراده مې مقاومت ورسره کاوه. خو کينه ورسره نه کوم. د رقابت او د کينې تر منځ واضح کرښه شته ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تاسې ته وايم، دا مه هېروئ چې "صدام" مبارز پېل شوی، د بعث لیکو ته مبارز د ننه شوی، د ګډوډۍ او خرابۍ واک یې د مبارز په ذهنیت سره له ېخه کښلی. عراق مو پوړ پوړ ودان کړی، خو کله چې پرېکوونکې شپېه راغله، د عراق او امت له دښمنانو سره مې د مبارز او مقاومت کوونکي په روح مقابله کړې.

"پر دې خبر وم چې زه او زامن به مې شهیدان کېږو، دغو ټولو د مقاومت دوام ته هڅولم، نه تېښتې ته او د ولس په منځ کې پاتې کېدو ته یې مجبورولم، که څه هم ګرانه وه.

"اته میاشتې پټ شوم، د عراق په کورونو کې ګرځېدم، د مقاومت سړي مې څارل او اړیکه مې ورسره نیوله. له داسې خلکو سره اوسېدم چې نه مې پېژندل... د بغداد له نیواک څخه یوازې درې اونۍ وروسته مې ټول ځانګړي ساتونکي رخصت کړل او یوازې یو راسره پاتې شو.

"د ۳۵ کلونو په اوږدو کې مې دغه لوی ملت ته خدمت وکړ او اوس مې ځان ورته سپارم. دا ښکاره وه چې ولس به غېږه راته پرانیزي، که داسې ونه کړي، نو هرومرو یوه ټېروتنه شته...

"د چکر په وخت کې مې بېلې جامې په تن کولې، په کښتونو، فصلونو او غرونو کې ګرځېدم. په دې موده کې زه د مبارز په ذهنیت ګرځېدم، همداراز د زندان په موده کې هم چې دوی غوښتل په دروغجنو واقعو او جعلي انځورونو ما ته زیان را ورسوي. همداراز د محاکمې په موده کې هم.

"زه یوازې له الله څخه وېرېږم، له ځانه هم ېخي راضي یم. د مبارز او عادي انسان تر منځ توپیر وي. عادي انسان په خپله دنده پسې وي او خپلو اولادونو ته له پلان سره سم وصیت کوي. کله چې تقاعد شي، فکر کوي چې هر څه پای ته ورسېدل او ژوند ودرېد. خو مبارز بیا د ژوند تر وروستیو سلګیو پورې خپلې دندې ته دوام ورکوي. نو ځکه هغه پای ته نه رسېږي... مونږ همداسې

حالت ته اړ یو. څو پاک شو، ځکه د قانون او دولت په سیوري کې مبارزه د دولت او قانون له چوکاټ څخه له بهر مبارزې سره توپیر کوي.

"کله چې په ۱۹۶۸ ز کال کې انقلاب وشو، د بعث ګوند د غړو شمېر تقریباً ۷۷۰ تنه و. مونږ د مبارزې ناوړدي حالت ته اړتیا درلوده، لاره اسانه نه وه، هغه تر اوسه پورې د ګوند تر ټولو سخت حالت و. د ننه هم دښمنان وو او د نیواکوال د نړۍ تر ټولو لوی دولت و. عملي ازموینه وه چې څنګه ګوند له سرټیټونو او له عقیدې او لومړیتوبونو پرته له دغو ستونزو څخه ووځي.

"داسې ښکاري چې سرونه مې در وخوړول. تاسې ته وایم، الله د په تاسو کې برکت واچوي، تاسې مخلص مؤمن وګړي یاست، خپل ژوند مو په خطر کې اچولی... له تاسې څخه مې یوازې ېبحده صبر، ستونزې ګالل او قرباني لیدلې ده... الله د په تاسو او ستاسې په هغو کورنیو کې برکت واچوي، کله چې تاسې له ما او زما له ملګرو څخه د دفاع پرېکړه وکړه نو تاسې یې بې زړه کړي نه یاست. له الله سبحانه و تعالی څخه غواړم چې په دنیا او اخرت کې یې بدلې درکړي او پر شهید خمیس عبیدي ورحمېږي، له الله څخه سوال کوم چې زمونږ لښکر او زمونږ ولس بریالی او غالب کړي.

"د علي پر مور، د هغې پر مور او خویندو او پر زامنو یې، پر ټولو لمسیانو او کورنۍ مې زما سلام ووایی. دوی د الله په امر باور لري. د هر انسان خپل اجل او کتاب وي. دوی باید په باوري او مؤمنو زړونو پر هغه څه راضي شي چې الله راته لیکلي دي او دا یې باید په یاد وي چې پلار یې په عزت سره مبارزه او جهاد وکړ، د منصب په لټه کې نه و، بلکې د ولس او امت لپاره یې دا هر څه وکړل. ما چې کوم انځور واخیست هغه مې پر خپل ولس او لښکر باور دی، ان که ځینې ولړزېږي هم، خو ځینې داسې وګړي شته چې په لومړۍ کرښه کې بلل کېږي او نور وګړي په نورو نومونو بلل کېږي. زمونږ تجربې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ذخیره شوی سمندر دی، ولس مو اصیل ولس دی او گوند مو هم د خپلو لومړیتوبونو او پر حق او انصاف د ټینګار په اړه اصیل ګوند دی".

په دغې لیدنه کې ولسمشر په غیاب کې یاد کړی وم. دا چې په وروستیو ورځو کې اړ و چې زه ورسره پاتې شوی وم، نو زما د لیدلو له منع کولو څخه دردېده، له ولسمشر سره چې مې کوم رول لوبولی، حد یې یوازې الله ته معلوم دی. داسې ښکاري چې ده د کربنو په منځ کې ویل چې ټاکلو اړخونو د مشخصو اهدافو لپاره زما د لرې کېدو هڅه کړې...

پنځه ویشتم څپرکی

وروستی شپې

زه بلنه در کوم، کله چې مو نفس په کمزورۍ یا ناروغۍ اخته کېږي،
نل اېمان در یاد کړی.
د حق او عزتمنو لومړیتوبونو لپاره
صبر، قرباني، جهاد او سخاوت د اېمان لوړې ماناګانې دي.
قانون باید انصاف وکړي، که نه نو عدالت نه شي ترلاسه کولای...

(صدام حسین په زندان کې)

په دغه موده کې د امریکایي سفارت او د امریکایي پوځي مشرانو په منځ کې ډېر پیغامونه کښته او پورته شول. داسې ښکاري چې په پای کې دوی پوه شوي دي چې د عراق په موضوع کې تېروتي دي، چې پایله یې دواړو لورو (عراق او امریکا) ته سخته په زیان تمامه شوې او بله دا چې په کوم ډول چې صدام حسین پر عراق واکمني کوله او له بېلو ډلو جوړ ولس یې اداره کاوه، تر هغې طریقې په ښه توګه اداره کول ناشوني دي. د محکمې ځینو امریکایي مشاورینو ویل چې د دجیل د تور کچه هومره لوړه نه ده چې ولسمشر د له دوه کلونو زیات پرې بندي شي.

د امریکایي ایراني محکمې د ننه د دجیل قضیه د ولسمشر پر ضد د راغونډېدو یو فصل و. د ولسمشر د وژلو هڅه شوې وه، دغه هڅه د دعوت ګوند چې ایران یې مالي ملاتړی دی، کړې وه. دا هغه وخت و چې عراق له ایران سره په جګړه کې و. ولسمشر عادت درلود چې د عراق له بېلابېلو سیمو څخه به یې په هماغه وخت کې په پوځي جامو کې لیدنه کوله. لکه د هر مشر د وژلو هڅه چې وشي، نو ځانګړي چارواکي یې څېړنه کوي څو ټول معلومات را ټول کړي، بیا خپلواکې قضائیه قوې له خپلو صلاحیتونو سره سم خپل رول لوبوي. لکه د هر دولت د رئیس په څېر، صدام حسین هم په روانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څېړنو کې مداخله ونه کړه او نه یې د نیولو په قضیو کې یا پر تورنو کسانو په پربکړه کولو کې مداخله وکړه. خو لکه د دولت د رئیس په توګه یې خپلې هغه واګې او صلاحیتونه ترسره کول چې نافذ اساسي قانون ورکړي وو، یعنې د قضائي حکمونو تصدیقول یا د حکمونو سپکول یا د قناعت پر اساس عفوه کول. نو کله چې قانون پر دغه وروستي فرصت یوازې جمهور رئیس مکلف کړی، نو دا د تورن لپاره وروستی فرصت وي څو ګټه واخلي. په همدې قضیه کې هم ولسمشر ځینې حکمونه تصدیق کړل او ځینې یې وښنل. لکه څرنګه چې مونږ پوهیږو چې د دعوت ګوند په عراق کې نا مشروع ګوند دی او له قانون سره سم که دغه ګوند ته د چا نسبت وشي، جزاء یې اعدام ده، ځکه چې له هغه دښمن (ایران) سره اړیکه لري چې پر عراق یې تېری کړی او له برید وروسته سختې جګړې ورسره شوې دي. همداراز د دغه ګوند غړو (چې ډېری یې د جګړې په وخت کې له عسکري خدمت څخه تښتېدلي دي) د ولس د زامنو پر ضد جرمونه کړي، په ډېری عامو او حکومتي ځایونو کې یې ترهګریزې چاودنې کړې دي لکه په مستنصریه او وزیریه پوهنتون کې، د راډیو پر ودانۍ او د مطبوعاتو پر وزارت او نورو ځایونو کې. ولسمشر د ۲۰۰۵،۱۲،۵ نېټه د محاکمې په ناسته کې مداخله وکړه او وې ویل: "کله چې پر جمهور رئیس، ان پر هغه رئیس چې امریکایانو ګمارلی وي ډزې وشي، ایا څېړنې نه کېږي، ایا امنیتي ارګانونه حق نه لري چې داسې پېښه وڅاري او و یې څېړي، لومړی مسئول صدام حسین دی، کولای یې شوای چې د اعدام د پربکړې پر نه څېړلو او نه تصدیق یې امر کړی وای، نو تاسې ته روا نه ده چې دغې لوبې ته دوام ورکړئ، که مو د صدام حسین غاړه په کار وي، نو هغه یې ستاسو، یا که امریکایان غواړي چې حساب وکړي، نو زه مسئول یم او د عراق د رئیس په څېر مې خپل قانوني صلاحیتونه اجرا کړي دي...".

خو، د نیواک پر حکومت او پر ارګانونو یې چې دغه ډرامه ییزه محکمه هم پکې ده د دعوت د ګوند له واک وروسته دا طبیعي وه چې ولسمشر د د اعدام په لوري کش کړل شي. خو له ولسمشر څخه د دفاع د کمېټې غړو چې فردي یا ډله ییز امکانات یې لرل، په هغو ټولو سره یې د محکمې دروغ ثابتول او باطلول. د دفاع شاهدانو هم د محکمې د چارواکو په تنګولو کې لوی رول ولوباوه، ان ېېخي یې لاره پرې ورکه کړه او له هغه وروسته مجبور شول چې شاهدان بندیان کړي. په یوه هېواد او په یوه وخت کې هم د قضا ډګر دغسې سلوک نه دی لیدلی.

لوبې او دسیسې

په ۲۰۰۶ کې زه په عمان کې وم، یو کس راسره اړیکه ونیوله، لومړی مې فکر وکړ چې دی به د نیویارک ټایمز یا د واشنګټن پوسټ یا د کوم امریکایي تلویزیوني چینل کوم ژورنالیست وي، ځکه د ټلیفون نمبرو هم امریکایي شمېرې ته اشاره کوله. خو خبرې کوونکی په محکمه کې د یوه مهم امریکایي شخص ژباړن و، په اصل کې عرب و خو امریکایي تابعیت یې اخیستی و، د خضراء په سیمه کې یې له امریکایي سفارت څخه خبرې کولې. له ما څخه یې وخت وغوښت څو له هغه شخص سره وګورم چې عمان ته راځي او بیا همداسې قطر ته د استاد نجیب النعیمي لیدو ته ځي او ویل یې چې دغه کس به د ۲۰۰۶،۵،۶ عمان ته راځي. په همدې ورځ یو بل کس راسره په اړیکه کې شو چې په ټولو تفصیلاتو سره یې محکمه اداره کوله او دواړه پر دې موافق شو چې بله یکشنبې یعنې د ۲۰۰۶،۵،۷ په نېټه به سره وګورو.

په هماغه وخت کې پر محکمې د قاضیانو د فسخې او استعفاء کولو سخت حالات تېرېدل، همداراز وروسته له دې چې د دفاع شاهدانو د مشکوکو دلایلو له جعلیت سره سره د بطلان په اړه ښه رول لوبولی و، محکمه هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

خطرناکو مخالفتونو مرتکبه شوې وه. له دغه کس سره مې د عمان په یوه هوټل کې ولیدل، یو بل ملګری هم راسره و او د اغلې رغد سکرتره ژباړنه مو هم راسره کړې وه چې خبرې وژباړي. مونږ ته یې وویل: د قانوني مشاور په صفت امریکایان ډېره غټه میاشتنۍ تنخوا راکوي، خو زه امریکایی نه یم!! (د امریکایي استخباراتو کس)، دنده مې د دفاع مرسته ده، هیله لرم چې دغه لیدنه به له رسنیو لرې او پټه وي، همداراز د محکمې له لورې ګمارل شوي څارنوالان او ان محکمه به هم نه خبرېږي. ما او ملګري مې د ده خبرو ته پاملرنه کوله. زمونږ پرېکړه داسې وه چې په ټولو معلوماتو د ملګرو له خبرولو او له هغوی سره له مشورې کولو مخکې به بې له غبرګونه غوږ ورته نیسو. بیا (مشاور) خبرې واړولې او وې ویل: تاسې چې په محکمه کې له کومو ستونزو سره مخامخ یاست، زه پام پرې کوم، هڅه کوم چې دواړه لورې په یوه ټکي کې سره را غونډ کړم، له تاسې څخه غواړم چې پر قانوني اړخونو او د څارنوالانو پر ثبوتونو تمرکز وکړی، څکه ټول دلایل یې کمزورې او نازک دي او په سادګۍ سره ختمېدای شي. داسې دلایل ورسره نشته چې ادعا پرې پر مخ بوځي. بیا یې وویل: په دې قضیه کې که صدام حسین ته تر ټولو ژوره جزا ورکړل شي، نو هغه به دوه کاله بند وي. خو ستاسې پام دوهمې قضیې (انفال) ته را اړوم. څکه د دجیل په قضیه کې زه ډاډ درکوم چې ولسمشر هدف نه دی، بلکې برزان هدف دی. تاسې باید (انفال) ته ډېره پاملرنه وکړئ، څکه هلته غیر متعارفې وسلې کارول شوې دي، هیله لرم چې د محکمې دننه ارامي لازمه کړی.

مونږ ورته وویل چې مونږ له امریکایي اړخ سره ډېرې ستونزې لرو، زمونږ او د ولسمشر او د هغه د ملګرو ترمنځ د قانوني اسنادو، پانو او یادښتونو ممانعت کوي، همداراز د وکیلانو ملاتړ هم نه کوي، ده وویل: د وکیلانو د ملاتړ په اړه تاسې کولای شی چې کېپټن Lee (چینایي الاصله د سمندري ځواکونو افسر

دی، لوړه رتبه یې لرله) ته لیک ور واستوی، هغه ستاسې د ملاتړ مسئول دی. خو له صدام سره د پانو او اسنادو د تبادلې په اړه، که هغه سپینې هم وي، امریکایان وېرېږي، همسې نه چې څوک پانې په زهرو ککړې کړي او تاسې ته بې درکړي چې ده ته یې ور ورسوی. مونږ ورته وویل: ډېر ښه، نو بیا د پانې کاپي کړي او د ځینو ځایونو له ورانولو پرته د کاپي پانې ولسمشر ته ورکړي او بیا اصلي پانې درسره معاینه کړی. همداراز هغه پانې چې تاسې ولسمشر ته ورکړې او ککړې نه دي، ولې اجازه نه راکوی چې له ولسمشر څخه یې واخلو؟ د دفاع د کمېټې د مانعینو په اړوند مو ډېرې پوښتنې ترې وکړې، چې اسناد جعلي کېږي او په محکمه کې د ننه د دفاع په کمېټې او په څارنوالانو پورې په اړوندو چلندونو کې دوه ژبي کېږي. د لیدنې په پای کې یې وویل: تاسې باید له خپلو موکلینو سره اړیکې وشلوی، یعنې وکیل د له بل تورن څخه دفاع نه کوي (د وکیلانو له یو بل سره مرسته او د ګډ پلان له امله محکمه او مشاورین حیران شوي دي) او زیاته یې کړه: د ببلګې په ډول هغه وکیل چې له صدام څخه دفاع کوي، هغه د له برزان یا رمضان او یا بل تورن څخه دفاع نه کوي، زما په فکر په دې قضیه کې اصلي تورن برزان دی.

مخکې له دې چې څو ساعته لیدنه پای ته ورسېږي، ما ورته وویل: ته باید امریکایان خبر کړې چې د عراق یووالی او راتلونکی او هم صدام حسین «سره کرښه» دي.

دلته یوه پوښتنه را ولاړېږي، که امریکایان پر دې پوهېدل چې د دجیل قضیه له ولسمشر څخه تور لرې کوي، نو بیا یې ولې د اعدام لپاره په بېړه دښمنانو ته وسپارله او خپلې غاړې یې د ده له وژلو خلاصې کړې...

پر دې ټول وګړي پوهېږي چې د ولسمشر صدام حسین د اعدام پرېکړه له وړاندې برابره شوې وه، چا چې په دغه ډول محکمه جوړه کړې وه، هغوی د ولسمشر دښمنان وو او د ولسمشر محاکمه کول یوه غولوونه وه، څو وویل

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي چې عادلانه محاکمه وشوه. خو د بهرني اعدام پرېکړه ناڅاپي وه. امریکایان هم قانع وو چې د دجیل قضیه اعدام نه شي لازمولی، دا د قضیو په لړۍ کې لومړۍ قضیه وه چې ورپسې به پر ولسمشر پرېکړه کېده.

دا هغه ډرامه ده چې دوی برابره کړې وه چې پر قضیو د جزاګانو وېشل دي او لکه څرنګه چې ولسمشر صدام حسین وویل، حکمونه به پر نومونو او پر ګوماني قضیو په وېشلو سره وي. پوښتنه دا ده چې د پرېکړې صادرول ولې د جون له میاشتې نومبر میاشتې ته وځنډېدل؟

له ځینو معلوماتو داسې ښکارېده چې د دواړو کردي ګوندونو په مشرۍ کې ځینو لورو او ځینو سیمه ییزو لورو امریکایي اداري ته ویلي وو چې ولسمشر په هغه قضیه اعدام کړي، چې تر کردانو په عراقیانو کې ډېره معلومېده. د ګوندونو ډېر ځښتنان دې ته چمتو وو چې د دغې مسئولیت په غاړه واخلي، ځکه دوی باوري وو چې ۹۰ سلنه د کردي ولس زامن به دا و نه مني.

امریکا، ایران، حلبجه او وکیلان

پوښتنه کوو: ایا د امریکایانو او ایرانیانو ترمنځ داسې تړون شوی و چې عراق په خپل منځ کې سره ووېشي، چې دا به په عراق کې د سرېښو له لوی ډنډ څخه د امریکایانو له وتلو سره مرسته وکړي؟

امریکایانو ته د ولسمشر د دریځ ټینګوالی ثابت شو، هغه به له زندانه د ننه د مقاومت له اتلو زامنو سره په اړیکه کې و او په عراقي پروژې یې اغېزه درلوده، د قضیې پر عدالت د ده ټینګوالي او ایمان او د محکمې د ننه زړور دریځ یې پر بندي ملګرو لویه اغېزه وښیندله او پر عربي پروژې او د نړۍ په ازادو کسانو لکه د ښلو دولتونو پر ژورنالیستانو، لیکوالانو، د پارلمان پر وکیلانو، سیاسیونو او مشرانو یې حیرانوونکې اغېزه وکړه. ان ډېرې هغه امریکایي افسران چې په زندان کې د ننه به له ده سره مخامخ کېدل، ډېر ورسره خواخوږي شوي وو او شخصیت ته یې حیران وو. د دجیل د قضیې په اړه د صدام حسین په

اعدامولو کې بېړۍ ډېر وضاحتونه درلودل. که ولسمشر د انفال قضیې ته حاضر شوی وای، نو کېدای شي داسې چارې یې را سپړلې وای چې ډېر دولتونه به تړې په تنګ شوي وای، په هماغو دولتونو کې متحده‌ایالات هم دي، چې عراق ته به یې په غیر مستقیم ډول د ځینو عربي هېوادونو له لارې د ایراني پوځ د ځایونو او خوځښتونو په اړه وهمي معلومات ورکول. په همدې یوه وخت کې امریکا او اسرائیلو له ایران سره وسله ییزه مرسته کوله (ایران ګیټ)، یعنې امریکا دوه مخی سیاست لوباوه، کوښښ یې کاوه چې د عراق او ایران دواړو هېوادونو انرژي او شته امکانات په یوه وخت کې هلاک شي. دا کار یې ځکه کاوه چې په بشپړ ډول د عربي خلیج د هېوادونو برخې یوازې دې ته پاتې شي، منځنۍ آسیا ته نږدې شي او د روسیې او چین پر مسیر ولکه وکړي، عراق او ایران کمزورۍ کړي څو صهیوني جریان په سیمه کې یوازینی ځواک پاتې شي.

پر دې سربېره، دا شونې وه چې ولسمشر صدام حسین به په بغداد کې د دواړو کردي ګوندونو د قیادتونو او د ملي حکومت ترمنځ د شویو خبرو اترو په اړه ځینې هغه معلومات را وسپړي چې د دواړو کردي ګوندونو مشران پرې خبر دي. یوه ورځ ولسمشر وغوښتل چې د انفال د قضیې په څېړلو کې د جلال طالباني شاهد وي. همداراز ولسمشر به د حلبجې د موضوع په اړه د عراق د بهرنیو چارو له وزارت سره شته معلومات را وسپړي، چې امریکا، آلمان او له دې قضیې سره نور تړلي دولتونه به وننګوي، هلته یو خطرناک راز او یو ډېر مهم سند و چې یوازې جلال طالباني ته معلوم و. نو که د حلبجې قضیه پرانیستل شوې وای، ولسمشر به هغه راز ویلی وای او جلال طالباني به خپل کرلي رېبلي وای. ځکه امریکا او نورو لاسپوڅو یې د انفال موضوع د حلبجې له موضوع بېله کړه څو ولسمشر اخرنۍ موضوع را ونه سپړي او د همدې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ولسمشر د اعدام توصیه وشوه. په دغه توصیه کې مشهورو عربي قیادتونو هم وندې درلوده!.

دلته یوه اشاره کوم، هغه دا چې ایران ډېر کوښښ کاوه چې په محکمه کې د حلبجې موضوع یاده نه شي. ما ته د راکړل شویو معلوماتو له مخې، ایراني چارواکي مخکې له دې چې له ولسمشر څخه د دفاع عربي او نړیوالې کمېټې سره یوځای شي، له ځینو عربو مدافع وکیلانو سره یې په پاریس کې کتلي وو، د حلبجې د قضیې په اړه د خبرو د نه کولو لپاره یې میلیاردونه ډالره ورته منلي وو او که موضوع یاده شي نو د خلق په مجاهدینو یې پره ور واچوي. امریکایي استخباراتو هم یوه ډله لېږلې وه او د خاورې، کښت او په حلبجه کې د لګېدلو وسلو نمونې یې ورسره اخیستې او څېړلې یې وې. ثابته شوې وه چې عراق داسې ګاز نه لري لکه هلته چې کارېدلی و، بلکې هغه ګاز د ایران له لوري په وسله‌والو ځواکونو کارول کېږي، چې سیانایډ ګاز بلل کېږي، همدغه څرګندونه امریکایي جنرال ستېفن بلېټر هم کړې وه. دلته د هغه څه یادونه کوو چې ولسمشر صدام حسین له سناتور باب ډول سره د ۱۹۹۰ ز کال په لیدنه کې ویلي وو، کله چې یې په پای کې په حلبجه کې د عراق د ګازو د استعمال په اړه تري پوښتلي وو، ولسمشر ځواب ورکړی و چې عراق چمتو دی چې کمېټې ته هلیکوپټر الوتکې برابرې کړي او حلبجې او کردي ښارونو ته یې ولېږدوي څو هلته له خلکو سره وګوري. د خاورې معاینه وکړي څو ورته معلومه شي چې عراق هغه ګاز نه دی کارولی.

د ولسمشر د ټولو کلکو دریځونو په مقابل کې امریکایانو قناعت حاصل کړ چې چانې وهل ورسره ناشوني دي، په ځانګړي ډول له شماله تر سوېله د مقاومت د غځېدلو او لوېدلو په اړه د عراقي ولس د ېلو جوړښتونو ترمنځ د کورنۍ جګړې اور بلول ناشوني دي. پر دې پوه شول چې د عراقي قیادت او په امریکایي زندانونو کې د ټولو زندانیانو داسې پرېکول ناشوني دي څو د

ولسمشر پر ضد په دروغو شاهدي ورکړي، له ډېرو غولونو، ژمنو، ګواښونو او ډمالونو په وړاندیز کولو او سره له دې چې ځینې په لومړیو کې د ډېر فشار له امله کمزوري شول، دوی د ولسمشر په دریځ پوه شول چې په هېڅ قیمت د عراق پر خاوره او ازادۍ چانې نه وهي. ولسمشر به ټولو عراقیانو، بعثیانو، نظامیانو او د مقاومت کسانو او نورو ته له امریکایانو سره په خبرو نه کولو امرونه کول او ورته ویل به یې چې د خبرو اترو موضوع د یوازې او په زندان کې ملګرو ته پرېږدي څو د مقاومت د رهبرانو د معلومولو او سپکو چانې وهلو ته د راوستلو له لارې غالب نه شي. امریکایان قانع شوي وو چې له ولسمشر سره چانه وهل ناشونی کار دی او خبرې اترې به په عراق کې د دوی اهداف او غرضونه ترسره نه کړي.

د ولسمشر د اعدام په اړه ډېر اجنټان سره راغونډ شول. دغه اجنټان د امریکایي اداري، اسرائیلو، ایراني صفوي نظام، د دواړو ګوندونو کردي لوري، په عراق کې د امریکایي نیواک په چوپړ کې لاسپوڅي ایراني ملېشې او د امریکا او برېتانیې لاسپوڅي وو.

د جنیف له ټرون سره سم، د قانوني مسئولیتونو پر خلاف امریکا د جګړې بندي ولسمشر صدام حسین د هغه او د عراق د ولس دښمنانو او کینه کښو رقیبانو ته وسپاره څو یې د نړۍ د مسلمانانو په وړاندې په تر ټولو مقدسه ورځ ووژني او ټولو عربو او مسلمانانو ته اهانت او سپکاوی وکړي، د نړۍ مشرانو، په ځانګړي ډول د عربو مشرانو ته پیغام ورکړي، ځوک چې د امریکا له امر څخه سرغړونه کوي، پایله به یې داسې وي او د ولس له لوري یې زامنو، وروڼو او د عراقي مقاومت ټولو لښکرو ته د عزم او ایمان د لړزولو او د را پرځولو د هڅو پیغام ورکړي. خو څه چې وشول، په بشپړ ډول برعکس وو او هو دا دی عراقی ولس ورځ په ورځ ځواکمنېږي او دا دی مقاومت له ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لښکريانو سره ورځ په ورځ يو موټی کېږي او ايمان، ثبات، کلکوالی او ځواک يې زياتېږي.

د ولسمشر د وژلو معامله

دلته د امريکايي مصدرونو کيسې ته را گرځو چې په وروستيو شېبو کې څه پېښ شول:

امريکايي مصادر د ايران د لاسپوڅي د نيواک حکومت ته د شرعي دولت د رئيس د وژلو د جريمې د ترسره کولو لپاره د هلو ځلو په اړه دې ته اشاره کوي، چې ځينو لوړپوړو امريکايي افسرانو پر سفارت فشار راوړ چې له واشنگټن سره اړيکه ونيسي څو د ولسمشر د وژلو د عملياتي پلي کول وڅېړي. دغه مصادر لا دا هم وايي چې ځينو دغو افسرانو ويلي وو چې ولسمشر به دې مالکي حکومت ته ونه سپاري او په هماغه وخت کې د عراق حاکم زلمی خليلزاد، چې په خضراء سيمه کې د امريکا سفير و، هغه د وژلو د عملياتي د څېړولو په اړه مالکي ته په قناعت ورکولو کې ناکام شو، همدغه مصادر وايي او دا حقيقت ته ډېر نږدې هم ښکاري چې د نيواک پر حکومت د واکدارانو ايراني ملېشو او ډلو مشرانو له امريکايي ولسمشر سره هغه وخت معامله وکړه چې د يوه عربي هېواد له پلازمېنې څخه يې ليدنه کوله. په دې معامله کې مالکي، عبدالعزيز حکيم او مقتدی الصدر په غير مستقيمه توګه (د مالکي له لارې) ونډه درلوده.

په عراق کې د امريکايي نيواک، د هغه د اهدافو او ګټو په چوپړ کې د ژمنو په مخ کې د بوش ځواب راغی: "دوی ته د صدام سر ورکړئ" او دا ټېر شول چې بوش يو کال مخکې اعلان وکړ چې دنده به د ۲۰۰۶ ز کال تر پايه پای ته رسېږي. نو د ولسمشر صدام حسين له وژلو پرته به د بلې کومې دندې په اړه غږېده. که هر څومره د معاملو او د ولسمشر د وژلو د جريمې په اړه خبرې

وشي، خو د ولسمشر په وژلو، د عراق په ورانولو، د عراقي ولس د پاشلو او د پانګو په غلا کولو او چورولو کې لومړنی مسئوله او لومړنی مجرمه امريکا ده.

استاد مازن شندب په خپل کتاب "توپانونه" کې چې په ۲۰۰۷ ز کال کې خپور شو، وايي، "... د دغه ايراني کار ډرامه له هغه دريځ څخه پيلېږي چې د نومبر په پای کې د اردن په پلازمېنه عمان کې چې د امريکايي ولسمشر جورج بوش او د عراق لومړي وزير نوري المالکي ترمنځ ليدنه تاکل شوې وه له هغې څخه مقتدی الصدر دغه دريځ نيولی و، مقتدی الصدر ګوابښ کړی و چې که ليدنه وشوه، نو په حکومت کې به دی د خپلو وزيرانو غړيتوب وڅنډوي. د دواړو کسانو ترمنځ له ليدنې وروسته مقتدي خپل ګوابښ پلی کړ، خو د صدريانو يوه غړي نصار الربيعي وروسته اعلان وکړ، که په دقت سره ووايو دغه اعلان يې د جنوري په ۱۴، يعنې د صدام حسين له اعدامولو څخه دوه اونۍ وروسته او د "برزان" او "عواد البندر" له اعدامولو يوه ورځ مخکې کړی و. اعلان يې کړی و چې صدريان به ډېر ژر حکومت او پارلمان ته را وګرځي. د همدې مياشتې په ۲۱مه را وګرځېدل، له دغو را ګرځېدلو څخه پوښتنه را ولاړه شوه چې هېڅوک هم ورته ونه درېدل: ولې مقتدی الصدر او استازي يې حکومت او پارلمان ته وروسته له هغه را وګرځېدل چې د مالکي او بوش پر ليدنې د نيوکې له امله وتلي وو؟... څوک چې د دغو ټولو پټو قطبونو لپاره سم ځواب غواړي، بايد قانع شي مخکې له دې چې نوري المالکي د بوش وروستۍ ليدنې ته ورشي، له حکومت او پارلمان څخه د مقتدی الصدر د په شا کېدلو ګوابښ د مقتدي له لوري نوري المالکي ته يو پيغام او شفر و او دغه پيغام ويل: "که امريکايان د لوی اختر په لومړۍ ورځ د صدام د اعدامولو په حق کې اجازه ور نه کړي، نو د عراق شيعه ګان به په عراق کې د ۱۵۰ زره څخه د ډېرو امريکايي پوځيانو پر ضد جګړه اعلان کړي" او د بوش مخې ته هم د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقتدي د ګواښونو له بېړنيو منلو پرته بل انتخاب نه و، له دې منلو سره مقتدی الصدر هم خپل وزيران حکومت ته را وګرځول" (۲۵۰-۲۵۲ مخ).

ولسمشر صدام حسين د ده په النور سمندرګي کور کې په ځمکتل کې بندي و، دغه کور پر دې سمندرګي د عمومي پله کيږ اړخ ته پروت دی. دغه کور (زندان) له بهر څخه پټ شوی څو د نورو دولتونو مصنوعي سپوږمکی يې کشف نه کړي او عراقي مقاومت يا ايران ته د ځای انځورونه ور ونه لېږي. همداراز له د ننه خوا نه هم پټ شوی و، دېوالونه يې پوښل شوي وو او نقشې پرې اچول شوې وې څو ولسمشر يې ونه پېژني، ځکه دغه کور هغه ودان کړی و، نو دوی وېرېدل چې هسې نه ځارنوالانو ته يې معلومات ورکړي څو د مقاومت لپاره د هدف ټاکل اسانه شي.

د ولسمشر وروستی غوښتنه

له اعدامولو مخکې د جمعې د شپې په لومړنيو ساعتونو کې ځينې امريکايي افسرانو چې د زندان مشر هم پکې و، له ولسمشر سره خدای پامانی وکړه، ولسمشر يې له وروڼو برزان او سبعاوي سره هم د الله پامانی غوښتنه کړې وه... ساعتونه تېرېدل. ولسمشر لکه د تل په څېر هماغه شپه هم پر خپل کټ تېره کړه، د ماسختن له لمانځه وروسته يې قرآن تلاوت کړ... د زندان مشر امريکايي افسر ورته وويل چې د اعدام وخت سبا سهار وختي دی. امريکايي ساتونکو د دې لپاره په بشپړه پاملرنه تر څار لاندې نيولی و، چې دی څان زندی نه کړي... سهار له سپېدو سره سم په څلورو بجو د زندان مشر د ولسمشر کوټې ته ورغی او ورته وې ويل چې دوی به يې عراقيانو ته وسپاري او پوښتنه يې تري وکړه چې که څه غواړي. ولسمشر اودس وکړ او په لنډه موده کې چې يې څومره قرآن تلاوت کولای شوای، هماغومره يې تلاوت کړ. بيا يې وغوښتل چې شخصي توکي يې مدافع وکيلانو ته وسپاري او هغوی يې د اغلې رغد (د ده لور) ته ورکړي او له دوی څخه يې وغوښتل چې لور يې

خبره کړي چې دی په ارام وجدان او پاک لاس د جنت په لوري د خپل رب لېدو ته روان دی، د يوه داسې پوځي په صفت دومي چې څان او کورنۍ يې د عراق او ملت لپاره قرباني کړي دي.

خړه کورتی، سپين کميس او تور بالاپوش يې په تن کړل، بغدادي خولۍ يې په سر کړه، بيا به محکمې ته، ته او يا به يې له وکيلانو سره د بغداد د نړيوال هوايي ډګر په سوېل کې په کروپر پوځي اډه کې ليدو ته، ته.

دی او د ده امريکايي ساتونکي پوځيان د ولسمشر د لېږد خانګړي موټر ته پورته شول، د نړيوال سره صليب نښان هم پرې وهل شوی و، د امريکايي مصدر پر اساس بيا يوې امريکايي بلک هاک الوتکې ته ولېږدول شو، له دوی څخه يې وغوښتل چې سترګې د نه ور تړي... په بغداد کې يې فکر کاوه...کېدای شي بغداد به هم خپل روان بڼې ته د مينې وروستی نظر کاوه... د بغداد اسمان سوری شو، لکه د آخرنی وداع په نظر چې ورته ګوري، لکه دغه د ده له لوري ودان شوی، عزتمن شوی او خپل عمر يې ور ښلی ښار... چې ورو ورو روان وي... لرې پتېده. له څو دقيقو وروسته په کاظميه سيمه کې د دجلې د سيند په لوېديځ اړخ کې پرته د امريکايي ځواکونو په پوځي اډه کې کښته شول، دغه ولسوالي د نيواک په وخت کې په درېيو برخو ووېشل شوه، يوه برخه يې امريکايي پوځي اډه شوه، دوهمه برخه يې د نظام ساتونکي نومو ځواکونو پيرو شوه او اخرنۍ برخه يې د نيواک په حکومت کې د عدلېې د وزارت د ملاتړ اداري پيرو شوه.

ولسمشر په امريکايي پوځي اډه کې له الوتکې راکښته شو، سترګې يې په سوربخونو تورو عينکو ور وپوښلې، دغه عينکې به امريکايي پوځ له يوه څای څخه بل څای ته د زندانيانو د لېږد لپاره کارولې. پر ولسمشر شا او خوا يو شمېر امريکايان را تاو وو (د پوځي پوليسو کسان) (مارشال) او د قصوی ملاتړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اداري ته يې د ننه کړ، له لومړۍ دروازې سره د امريکايي ساتونکو رول پای ته ورسېد او خپلو موټرو ته را وګرځېدل.

د نیواک حکومت ته د ولسمشر سپارل

د عینکو له لرې کولو وروسته په اداره کې لومړۍ برخې ته د ننه کړل شو چې هغه له ترهګرۍ سره د مبارزې برخه وه، د عراق د اتلاتو او مشرانو په حق کې چې به د لا قانونیت په زمانه کې له بې قانونه ډرامه ییزو محکمو څخه د اعدام پرېکړې را وتلې، نو پلي کول یې په دغې برخې پورې تړاو درلود. وخت د سهار پنځه نیمې بجې وې. کله چې ولسمشر ور د ننه شو نو اوسپنیز قفسونه یې ولیدل، هغه عراقیان او عرب مقاومت کوونکي پکې وو چې د وژلو پرېکړه یې شوې وه.

ولسمشر ورته موسکی شو او په عزت سره یې ورته وکتل، هلته یې د درېدو له لارې د دوی اتلوال دریځونه وپېژندل. همداسې یوې کوټې ته یووړل شو... هغه ملېشې پرې را تاو وې چې د تېرې پېړۍ په اتیایمو کلونو کې به یې د عراقي - ایراني جګړې له امله ښکنځلې ورته کولې. ولسمشر د قصوی ملاتړ یوې کوټې ته ننوت، مخې ته یې منیر حداد وموند چې د نیواک په وخت کې قاضي شوی و، له ولسمشر سره د (کردانو د کډه کولو) په قضیه کې یې په ۲۰۰۵ ز کال د څېړنې په یوه ناسته کې اعلان وکړ چې دی په خلیجي هېواد کې اوسي او دی میلیونر دی، هېڅوک یې پر پرېکړه اغېزه نه شي کولای. بیا یې زیاته کړه او ولسمشر ته یې وویل: صدامه نور د سیاست په اړه ستا خبرې بس دي. پنځه دېرش کاله وغږېدې، مونږ له دغو خبرو ماړه شوي یو او اوس ته په جنګي جرمونو تورن یې.

په دغه وخت کې د جیش المهدي د ملېشو ډلې د پوځي استخباراتو په مدیریت را چاپېرېدل، دوی اراده کړې وه چې پر مدیریت برید وکړي، ولسمشر وتښتوي او د خیالي مبالغو په بدل کې یې ایران ته وسپاري. مالکي

له مقتدی الصدر سره مداخله وکړه، دا چې دوی به په عراق کې نور هم رسوا شي او امریکایان به په غوسه شي، نو له دغې رسوایۍ څخه یې مخنیوی وکړ. د وژلو جریمه د مقتدي د راتلو تر وخته یو څه وځنډېده چې ځینې مصادر یې شتون د معلومو لاملونو پر اساس ردوي څو د نیواک پر حکومت او پر نیواک سخته تمامه نه شي. مقتدي راغی او ساتونکي هم ورسره وو، کله چې یې ولسمشر ولید چې قرآنکریم تلاوت کوي، ورته یې وویل: اوه! دا نو څنګه طاغوت دی؟ ولسمشر ډېر په ځیر ورته وکتل، پر یوه ساتونکي یې ښه ونه لګېده او ولسمشر یې په کنداغ باندې پر سر وواهه.

قاضي منیر حداد له ولسمشر څخه وغوښتل چې د ده په ځانګړې چوکۍ د کېني. بیا یې د باطلې وژنې د پرېکړې حکم ورته ولوست او د نوري المالکي لاسلیک یې ور وښود او لکه څرنګه چې د ډرامه ییزې محکمې قانون ټاکلې وه ریاست نومې شورا یې باید تصدیق کړي، خو د هغې تصدیق پرې نه و.

ولسمشر د خونکارانو په لیدو سره څنګه رویه وکړه؟

ولسمشر نارې پیل کړې: ولس د ژوندی وي، امت دې ژوندی وي، عراق د ژوندی وي، عربي ازاد فلسطین د ژوندی وي، مرګ په لاسپوڅو... بیا: مونږ په جنت کې یو، دښمنان مو په اور (جهنم) کې دي. قاضي او ځارنوال ته یې ور ناره کړه: فارسیان، امریکایان او لاسپوڅي مرده باد... ولسمشر یې بیا خسته‌ګُنې کوټې ته یووړ څو د مرګ د ډلې له ټولو مشرانو سره وګوري، په هغوی کې: عبد العزیز حکیم، موفق الربیعي، علي دباغ، سامي عسکري، بهاء الأعرجي او مریم الریول او منقذ الفرعون هم وو. لکه دوی چې دعوه کوله یو سني امام هم نه و. پر دې سربېره د ایراني استخباراتو کسان هم وو چې ښه عربي یې ویله او عراقي نومونه یې ورته غوره کړي وو، د ولسمشر د شخصیت د تاکید لپاره راغلي وو څو لکه اوازه چې وه چې کوم بل صدام ته ورته کس نه وي. دغه ایراني افسران د قیادت د غړو د اعدامولو په ټولو حالاتو کې حاضرېدل، بلکې مخکې له دې چې برزان په چړو حلال کړي له هغه څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يې ځپړنه وکړه، چې د حلالېدو د دغې شېبې په اړه علي دباغ وويل چې دا له بدن ځخه د سر د لرې کولو حالت دی، نادره پېښه ده. د ايراني استخباراتو يوه افسر د اعدام رسۍ ته ور پورته شو او مخ يې پوښلی و. په دغو افسرانو کې لوی کسان هم وو لکه په عراق کې د ايراني استخباراتو مسئول احمد فروزنده. له اروپا ځخه له راتلو سره سم د جريمې له پلي کولو وړاندې، له احمد جلبي، موفق الربيعي او جلال الدين الصغير سره يو ځای شو، پر هغوی يې فشار راوړ چې د وژنې په پلي کولو کې بېړه وکړي. همداراز د جيش المهدي ځينې مشران، علي اديب، خضير الخزاعي، صادق الركابي او له ايراني سفارت ځخه نور کسان راغلل. د ځارنوالانو يا سني ډلې د کوم کس له شتون ځخه د منع کېدو لامل د ايراني استخباراتو د مشرانو، د انقلابي ساتونکو او د ايراني القدس کنډک د مشرانو شتون و، چې په دوی کې جنرال سليماني هم و. مخکې له دې چې ولسمشر د شهادت زينو ته پورته شي، دوی ورسره په فارسي ژبه وغږېدل څو ولسمشر ته څرګند پيغام ورکړي چې د ده برخليک او د عراق مسير د ايران لاسونو ته ولوېد. نيواک او حکومت يې دغه رسوايي پټه کړه.

مشر د شهادت او ويار زينو ته پورته کېږي

ولسمشر صدام حسين په پوره غرور او لوړ سر روان شو. دغو ټولګيو په تنګوونکو او ښکنځل مارو خبرو او دښمنيزو شعارونو د ده هرکلی کاوه، بلکې د مرګ د ډلې ځينو چارواکو او مشرانو پر ولسمشر د ټبري او وهلو هڅه وکړه، د ده په لاسونو کې زولنې وې، خو بيا هم په جرئت سره ثابت او جګ ولاړ و. دوی ته يې ور غبرګه کړه: تاسې خاينان ياست... لاسپوڅي... د ملت دښمنان ياست... امريکا او لاسپوڅي د مردار شي. په سر باندې يې دوی ته اشاره کوله. موفق الربيعي زښته بدې ښکنځلې ورته کولې او زړه يې پرې تشاوه، ولسمشر ورته وويل... تاسې ترهګر ياست... ترهګر... بيا... مقاومت د

ژوندی وي... ملت د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... فلسطين د ژوندی وي... عربي امت د ژوندی وي. بيا يې زياته کړه چې ده عراق ته خدمت کړی او ودان کړی يې دی.

په دغه وخت کې د مالکي انځورګر (علي المسعدي) ځينې ټوټې ثبت کړې. بيا د ملښو وينه بهوونکو د ولسمشر له مخې زولنې خلاصې کړې او شا ته يې لاسونه پرې ور وټړل، هغه ځنځير چې د ولسمشر په پښو کې و هغه يې د اعدام په حالاتو پورې په ځانګړي ټړونکي بدل کړ. ولسمشر له منقذ الفرعون ځخه وغوښتل چې له ولسمشر سره شته قرآنکريم د يو کس ته ورکړي، (بدر البندر ته) څو يې هغه د ده کورنۍ ته وسپاري.

ولسمشر د دار د رسۍ په مخ کې په ټول صبر، ايمان او جګ سر ودرېد، لکه څرنګه چې ټولې نړۍ ولېد. د ولسمشر دغه لويه نداره د ربيعې د وينا پر خلاف وه چې هغه ويل چې ګواکې ولسمشر صدام حسين په وېرېدو پيل وکړ. د دار رسۍ ته پورته شو او ويل يې: يا الله يا الله. لکه لوړ څوکی غږ. لکه د ځُرماوو دنګه عراقي ونه... د رسۍ مخې ته په بشپړ زړورتيا او په ځواکمن او نه ماتېدونکي عزم ودرېد. دغه له غروره ډکه درېدا د دسيسه جوړوونکو... حاضرينو د توقع پر خلاف وه.

د مرګ د ډلې (جيش المهدي) د قيادت له مشرانو ځخه د جنايتکارانو د ډلې ځلور غړي د ولسمشر مخې او شا ته ولاړ وو. د مقتدی الصدر اوښي رياض النوري ولسمشر ته د دار رسۍ ور په غاړه کړه، خو دا چې دوی رسوا نه شي نو ټولو د جريمي خولپوټي (پوزبندونه) واغوستل. که هر څومره پټ شي او دا رد کړي، خو مونږ پوره باوري يو چې څه پېښ شول او د اعدام د ډلې کولو لپاره د مقتدی الصدر له شتون ځخه هم باوري يو. هغه کس چې ولسمشر ته د رسۍ له ور په غاړه کولو وروسته يې رسۍ سمه کړه، هغه مقتدی الصدر و

(c) ketabton.com: The Digital Library

او د ولسمشر ښي اړخ ته ولاړ و، د هویت د پټولو لپاره یې مخ پټ کړی و، په مالکي یې شرط ایښی و چې په خپله د ولسمشر د وژلو عملیه پلې کړي.

ولې ۳۹ غوټې؟!

ولسمشر د توري کڅوړې ور په سر کول رد کړل او دوی ته یې اجازه ورکړه چې تر رسۍ لاندې یې په غاړه ورته کېږدي. دغه رسۍ امریکایانو له صهیوني پوځي څخه اخیستې وه، د اوږدوالي او د رسۍ د نوعیت له اړخه له قانون سره په مخالفه طریقه جوړه شوې وه... او د ولسمشر په غاړه له غوښتنې سره سم کېښودل شوه... له دې وړاندې، تالار ته یو امریکایي پوځي د ننه شو چې په اصل کې یهودی و، رسۍ ان تر ۳۹ غوټو ورسوله (دا د هغو توغندیو شمېر دی چې په ۱۹۹۱ ز کال کې عراق پر تل ابیب ور توغولي وو، چې دا له ولسمشر سره د صهیونیانو د کینې او د ده د اعدامولو یو لامل و)، له حاضرینو څخه یې غوښتي وو چې د پرېکولو یوه آله ورکړي، د جنایتکارانو د ډلې یوه سړي د قصاب چاړه ورکړې وه، دغه چاړه یې برابره کړې وه څو د ولسمشر غاړه پرې ور پرې کړي او سر یې له تنې نه بېل کړي څو وروسته د سر په اخیستلو مېله جوړه کړي او د زړه تشونې له امله یې د انقلاب په ښار کې د لوبې ډلې په لارو کې وګرځوي...

مقتدی الصدر را مخکې شو، کله چې ډاډه شو د ده په لاس اعدامېدونکی کس صدام حسین دی او بل ورته کس نه دی، نو د ولسمشر په غاړه یې رسۍ ور ټینګه کړه. ولسمشر په بشپړ ثبات ور مخکې شو او پر افقي دروازې، چې ۸۰ پر ۸۰ سانتي متره کې وه، برسېره ودرېد. دلته یوه حکومتي کس (لکه څرنګه چې ګومان کوي ساتونکی نه و) په مذهبي توګه د ایران په رواج د "الصلاة علی محمد و آل محمد" نارې کړې، بل یوه د محمد باقر الصدر په نوم نارې کړې او حاضرینو هم د مقتدي په نوم نارې کړې... له دې وروسته به د دغو کینه کښو او ولسمشر صدام ترمنځ په نوبت نارې کېدلې، ولسمشر به

دوی ته ور غبرګوله "مقتدي... هی های؟"... ولسمشر دغو جلادانو ته تسلیم نه شو ان تر دې چې د رب له پرېکړې سره مخامخ شو. په وروستیو شېبو کې... یوه کس چې د مالکي د مذهبي حکومت یو لوړ پوړی و چیغه یې کړه "جهنم ته"، ولسمشر ځواب ورکړ: "ان شاء الله جنت ته، له عراق څخه قربان". بیا دوه لوی حاضران را ولاړ شول او له نندارې څخه یې په ګرځنده ټلیفون سره فیلم ډک کړ او بیا یې پر یوه نړیوال چینل په ۱۸۰۰۰ امریکایي ډالرو وپلوره!.

په غیر قانوني او دسیسه بازه محکمه کې د نائب منقذ الفرعون هڅه وکړه چې لږ تر لږه د کمرې په مخ کې، نه د ښه نیت له امله، د ولسمشر صدام حسین پر ضد تېري او شعارونه ودروي، وې ویل: وروڼو... هیله کوم، سړی د اعدام په حالت کې دی، خو د ده نارې د غوغا او ګډوډۍ په منځ کې یو تیټ اذان هم نه و.

او دا د هغو کسانو په هکله څه نادره نه ده چې تر اوسه یې لا رسوایي روانه ده، له کوم وخت نه چې یې عراق او د عراق ملي نظام ته دسیسه جوړه کړې، بیا یې ډرامه ییزه محکمه وکړه، ان کله چې د دفاع د کمېټې د غړو مخه ونیوله او محکمې ته د رسېدو په لاره کې یې ټولې موانع ورته کېښودلې، نو له شهید صدام حسین څخه د دفاع لپاره د امریکایانو له لوري د برابرې شوې لایحې د لوستلو لپاره یې عبد الصمد حسیني وګماره، چې د حقوقو جعلي شهادتنامه لري.

ایا په دار وځړول شو او که ووژل شو؟

ولسمشر یو څل ټوله کلمه وویله او دوهم څل پوره کولو ته یې پرې نه ښود... پاکه تنه را ولوېده، رسۍ قصداً اوږده کړ شوې وه څو ولسمشر پر څمکه ژوندی ولوېږي او دوی یې په لغتو ووژني. ولسمشر پر څمکه ولوېد، سر یې را پورته کړ او موسکی شو، خو دوی په لغتو وواهه او ډېر سخت یې وواهه، په ځانګړي ډول موفق الربیعي او مریم، له کمرې او انځور اخیستنې څخه په

(c) ketabton.com: The Digital Library

پټه کې تر لغتو لاندې وواژه. بیا یې بې خوځښته تنه په رسۍ را ځوړنده کړه ځو دا وښیي چې ولسمشر په قانوني توګه اعدام شو.

له دې وروسته فرعون له نورو مشرانو سره را ولاړ شو او امریکایي افسرانو او د ایران د لاسپوڅي د مرګ د ډلې کسانو هم ونډه پکې درلوده، په اوږو یې واخیست او ایراني مذهبي عبارتونه یې تکرارول چې د نیواک له لورې د نصب شوې محکمې، چې له ملښو او د عراق له دښمنانو (ایران او اسرائیلو) سره له اړوندو لورو ځخه یې تشکیل کړې وه، د داسې محکمې عدالت، پاکوالی او خپلواکي یې څرګندوله.

بیا د ولسمشر تنه د ملښو د یوه رهبر کور ته یووړل شوه ځو ناوړه مجوسي کار بشپړ کړي... دلته ایراني صفوي جنایتکارانو په ښکنځلو، لغتو او د پاکې تنې په ټولو برخو کې د تېرو چړو په ننه اېستلو سره د عراق او د امت د شهید د پاکې تنې استقبال وکړ. په دې کې د ایراني ګوندونو ټولو سمبولونو او مشرانو، د صفوي ملښو مشرانو، نورو وینه بهوونکو او جلادانو او له اسلام او انسانیت سره نورو دښمني کوونکو ایرانیانو ونډه واخیسته او په هیستیري ډول یې چغې وهلې. بیا د ایراني استخباراتو ځینو افسرانو او متخصصینو د ولسمشر له تنې او هویت ځخه ځانونه ډاډه کړل او بیا یې له دې وېرې مرۍ په چاړو ور پرې کړه، چې هسې نه بېرته ژوندۍ شي.!! .

پلان داسې و چې د نیواک په حکومت کې د کورنیو چارو د وزارت ارګانونه به د ولسمشر د اعدام عملیات پلي کوي، خو د ولسمشر پر اعدامولو د ځینو ملښو د مشرانو د ټینګار له امله د نیواک د حکومت پلان ګډوډ شو.

د استخباراتو په ودانۍ کې د ولسمشر او د هغه د ملګرو د وژلو د عملیاتو پلي کولو ښه روحیه درلوده، همداراز ایرانیانو هم همدغه ځای غوښت. د وژلو عملیات د پوځي استخباراتو په مخکښ مدیریت کې په پنځمه ځانګه کې وشول، په دغه پلان کې داسې ننښې دي چې له عراق او د عراق له ولسمشر

سره صفوي کینه ښیي. دا هغه ځانګه وه چې د عراق-ایران جګړې په جریان کې یې عراقي وسله‌والو ځواکونو ته د ایراني دښمن په اړه د معلوماتو ورکولو مسئولیت په غاړه و. دغه ودانۍ ځکه غوره شوې وه چې له عراق ځخه د ایران پر غچ دلالت وکړي چې د ولسمشر شهید صدام حسین په مشرۍ یې د خمینیت د برید مخنیوی کړی و، هغه برید چې د عراق پر خاوره یرغل یې مباح ګانړه او له هغه وروسته به یې په خلیج او جزیره کې پر نورو عربي دولتونو یرغلونه کول.

په بله ورځ مالکي د مسلمانانو او اسلام لوی اختر ته له سپکاوي وروسته له خپلو جنایتکارانو سره را ولاړ شو او خپل زوی احمد ته یې واده وکړ. په دغه جشن کې ټول هغه ایرانیان حاضر وو چې د وژلو په عملیاتو کې یې ګډون کړی و، له ټولو اسلامي ملتونو او له هغو شرعي حکمونو پر خلاف لوی اختر یې بلې ورځې ته وځنډاوه، چې د لوی اختر د ورځې په ټاکلو کې قطعاً باید اختلاف نه وي، ځکه هغه د حج له مناسکو سره تړاو لري، په دې سره له هغو ایراني عقایدو سره ګډ شول چې له حقیقي اسلامي شعائرو او مناسکو او د هغو له وختونو سره مخالفت کوي.

د ولسمشر صدام حسین پر اعدامولو د مالکي او جعفري ټینګار د دوی د ولایت په وخت کې د دې لپاره و، چې د دجیل ګماني قضیه په اصل کې د دعوت ګوند قضیه وه چې دغه ګوند ته د مالکي او جعفري نسبت کېده او دا د امریکایي- المالکي ترون یو بند و. ځکه د ولسمشر له وژلو وروسته مالکي وویل چې که اوس د لومړي وزیر له چوکۍ ګوښه هم شي، نو دی یې په کیسه کې نه دی، ځکه ده چې څه غوښتل هغه یې وکړل.

د ولسمشر کورنۍ او وکیلانو له دوو عربي هېوادونو سره اړیکه ونیوله او د نظریاتو تبادله یې وکړه چې امریکایي اداري د مداخله وکړي ځو د ولسمشر جسد یمن ته ولېږدوي او هلته یې خاورو ته وسپاري. په دغه وخت کې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغو دوو دولتونو د يوه د رئيس سکرتر را سره په اړيکه کې شو او د پښې له امله يې خپله خواشيني او سخت خپګان وښود.

د ولسمشر شهيد صدام حسين تنه د صلاح الدين د والي نائب او د البو ناصر د قبيلې مشر ته وسپارل شوه. د مرګ ډلې (مذهبي ملېشې او جيش المهدي) پلان نيولی و چې د بغداد- صلاح الدين په لاره به ولکه کوي، جسد اخيستونکي به وژني او تنه به ايران ته تښتوي، بيه لا تر اوسه سمبال وه، په ميليونونو ډالره، خو دا چې امريکايي الوتکو په تکريت کې پوځي اډې ته جسد ولېږداوه، نو د دغو مجرمينو بغاوتونه او ناوړه غوښتنې پوره نه شوې... هلته په امريکايي اډه کې د شهيد جسد ته زرګونه عراقيان او ورسره مشران او د ولايت پوځي زامن په تمه وو، جسد په داسې حالت کې ورته وسپارل شو چې د امريکايانو د هيبتونو په منځ کې يې په زوره زوره ژړل او هغوی يې نندارە کوله.

ده کورنۍ ته وصيت کړی و چې يا د يې د پيدايښت په ځای کې خاورو ته وسپاري او يا د د رمادي په ښار کې، د رمادي ښار د عزت له امله، ځکه د همدې ښار له ځمکې څخه د ده دفاع کمېټه را خوځېدلې وه او ځکه چې مقاومت امريکايان په ګوندو کړي وو او د قهرماني فلوجې او د انبار ولايت د ښارونو په جګړو کې يې مات کړي وو.

د ولسمشر له شهادت څخه وروسته د يرغلګرو او د نيواک د حکومت وېرې په زياتېدو وې، ولس د عراق په ډېرو ولايتونو او ښارونو کې را خوځېدلی و او د نيواک او د هغه د مرستندويانو د جريمې معيوبوالی يې څرګنداوه، خو رسنيزه چوپتيا غوره شوه او تګ راتګ بند شو.

دلته امريکايي لارښوونې وشوې چې د شهيد جسد به له عراق څخه بهر نه ايستل کېږي او د عراق رهبر چې په کوم ځای کې زېږېدلی، يعنې په عوجه

کې، په هماغه ځای کې به د شپې ناوخته يعنې د سهار په دوه نيمو بجو خاورته سپارل کېږي.

ولسمشر او د ده د قانوني مسئوليتونو سپارل

د هغو اوزاو او خبرو پر خلاف چې داسې ادعا کېدله چې ولسمشر شهيد د ظالمې وژنې د پرېکړې له صادرېدو وروسته يا د وژلو پر پرېکړه له تصديق وروسته په ګوند او دولت کې ښاغلي عزت ابراهيم ته د خپلو دستوري مسئوليتونو د سپارلو امر وکړ، دا خبره ناسمه ده، ځکه ولسمشر ته معلومه وه چې دا له واقعيت سره په ټکر کې ده او د عراق له دستور او د ګوند د داخلي نظام پر خلاف ده. عراقي دستور له اضافي پرېکړې کولو پرته په هغه حالت کې چې د ولسمشر د واک چلولو پر وړاندې خنډ (بند، مرګ، شهادت يا بل خنډ) وي، نو د شورا د رياست، د وسله‌والو ځواکونو عمومي مشري او د دولت د رياست واګې يې د انقلاب د مشرۍ د شورا د رئيس نائب، د وسله‌والو ځواکونو د عمومي مشر او د دولت د رياست نائب ته ورکولې او د نائب په واسطه د ولسمشر د واکونو له لوبولو وروسته به په ارامه فضا کې نوې ټاکنې کېدلې څو همدغه نائب رئيس کړي او که يې بدل کړي.

په داسې پښو کې د ګوند داخلي نظام هم همداسې و.

له دستوري قواعدو او د ګوند د داخلي نظام له متنونو سره سم د انقلاب د قيادت د شورا د رئيس نائب او د وسله‌والو ځواکونو د عمومي مشر نائب ښاغلي عزت ابراهيم په ولسمشر پورې ځانګړې واګې په غاړه واخيستې، ځکه ولسمشر (صدام حسين) په داسې حالت کې و چې دی يې له دستوري واګو ځخه په بشپړ ډول منع کړی و او د ۲۰۰۳،۱۲،۱۳ له نېټې يعنې له نيول کېدو وروسته د دې لپاره چې د ګوند يا دولت په قيادت کې تشه نه وي، واګې د ښاغلي عزت ابراهيم په غاړه شوې. ولسمشر هم په لومړی ليدنه کې د ۲۰۰۴ ز کال په پای کې د همدې خبرې پخلی وکړ او وې ويل چې واکونه يې په اتومات ډول ښاغلي نائب ته ولېږدول شوي. بيا يې د ۲۰۰۵ ز کال په پيل کې په دوهمه ليدنه کې، په دې وينا پخلی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ: "ابو احمد" ته ووايه، چې خپل طبيعي ځای اشغال کړي او پرېږدي چې ځه تشه را منځته شي".

پر هغه د زر رحمتونه وي... پر کومو لومړيتوبونو چې يې باور درلود، ژوند يې پرې کاوه... او پر هماغو لومړيتوبونو... شهيد شو.

استاد صلاح المختار وايي: "که موضوعي انسان هغه يوازيني نداره (اعدام) ولیده، نو داسې پوښتنه به ورته را ولاړه شي چې تېښته ترې نه شي کولای، هغه دا ده: ايا دغه د اتلولۍ له هغو افسانو ځخه په لوړه او حيرانوونکې کچه زړور انسان، چې مونږ په تاريخ کې لوستې دي، په بشړې بيداری سره چاپې وهل يې رد کړي، خپله هماغه کس دی چې غربي صهيوني او ايراني توکمپاله کينه کښو رسنيو هغو کسانو ته د ده انځور په منفي او نفرت را ولاړوونکې بڼه وکيښ چې دی يې نه پېژانده؟ په دې پوښتنې پسې به بله هم وي: ايا له پاک سپېځلي او د اخلاقو او منطق په ټولو مقياسونو سره له لوی انسان ځخه پرته بل ځوک کولای شي چې په خپلو وژلو خبر وي او د وژلو په وخت کې بيا هم موسکی شي؟ په دې پسې بيا لکه د رياضي په ډول متوالي او نه ختمېدونکې پوښتنې را ولاړېږي: دغه ژوندۍ او معاصره افسانه د کومو لومړيتوبونو په طبيعت روزل شوې ده، چې داسې ځوک يې ترې جوړ کړی چې د ابدي سعادت نړۍ ته په موسکا له مرګ سره مخامخ کېږي؟د صدام نفس له ځه جوړ شوی و چې په اتلولۍ، کبرياء او ملي والي کې يې ځان لوړې کچې ته ورساوه؟ دغه يکي يوه سړي په خپل وخت کې داسې ځه کړي وو چې د شر د مثلث (امريکا، اسرائيل او ايران) په لاس په ناوړه ډول د اعدام مستحق شو او د اعدامېدو په خوشالۍ کې يې نڅا وکړه".

د فرانسوي عراقي ملګرتيا د جمعيت عمومي سکرتر جيل مونيې وايي: "صدام به د داسې رئيس اغېزه پرېږدي چې د مخکښو دوو سيندونو ترمنځ د هېواد د ويار را ګرځولو هڅه يې کوله او له بغداد ځخه به د عربي نړۍ مناره جوړه کړي. په جګړه کې ومړ، خو په دې کې شک نشته چې نشتوالی به يې پيغام نشت نه کړي".

شپږ ويشتم څپرکی

وصيت - تاريخي سند

ناسې ته بلنه درکوم، د هغو معنوياتو ساتنه وکړی چې داسې وګړي درنه جوړ کړي چې کلک ايمان ولری، په تمدن کې ځلېدونکي قنديلونه شئ او چې ځمکه مو د پيغمبرانو د پلار ابراهيم او نورو انبياوو زانګو پاتې شي، هغه معنويات وساتی چې له تاسې ځخه يې داسې وګړي جوړ کړي چې د هېواد او ملت لپاره په باوري او رسمي توګه د قربانۍ د لويو صفتونو روحيې لري.

(صدام حسين په زندان کې)

ولسمشر شهيد صدام حسين په خپل قلم خپل عراقي ولس، عربي امت او د مجاهدو وسله‌والو عراقي ځواکونو زامنو ته وصيت ليکلی.

د وصيت په تاريخي سند کې د جهادي ايماني ملي جګړې ټول هغه معنويات شامل دي چې عراقيان پکې بوخت وو او لا تر اوسه يې جنډه د استعماري، صهيوني او د عراق پانګو ته د طمع ګرو ولسيزو ځواکونو په مخ کې اوچتوي، هغه معنويات چې ولسمشر شهيد يې د لوی او اساسي اړخ د قيادت شرف درلود.

او لاندې د دغه تاريخي سند متن دی:

بسم الله الرحمن الرحيم

قل لی يصيبنا الا ما کتب الله لنا هو مولنا و علی الله فليتوکل المؤمنون" [التوبة: ۵۱].

ژباړه: دوی ته ووايه: "مونږ ته هېڅکله ځه (ضرر يا ښېګڼه) نه رسېږي. مګر هغه چې الله راته ليکلي دي، هماغه الله زمونږ مولا دی او مؤمنان بايد پر هماغه توکل وکړي".

اې لويه عراقي ولسه...

اې زمونږ په مجاهدو وسله‌والو ځواکونو کې اتلانو...

(c) ketabton.com: The Digital Library

اې باعزته عراقي مېرمنو...

اې زمونږ د ویاړلي امت زامنو...

اې په اتلوال مقاومت کې مؤمنو زړورو!

لکه څرنګه چې مې پېژنی په مخکنیو ورځو کې همداسې وم، الله سبحانه و تعالی وغوښتل چې یو ځل بیا د جهاد او مبارزې په ډګر کې د مخکیني انقلاب له رنګ او روح څخه په ډېر ټینګ او کلک محنت کې واوسم. اې دوستانو، دغه سخت حالت چې مونږ ټول پکې یو او لوی عراق پرې اخته شوی، یو نوی درس او نوې بلا ده څو خلک په خپلو هڅو سره وپېژندل شي، هغه به یې د الله او وګړو په مخ کې ادرس وي... په کوم حالت کې چې مونږ یو الله به د هېڅ چا هڅې او فعالیتونه ضایع نه کړي، د خپل ولس په زامنو چې بې ارزښته وګړو له بهرنیانو څخه ځواک غوښتی، دا یو حقارت دی. زمونږ په هېواد کې چې څه روان دي د هغو په پایله کې یوازې صحیح پاتې کېدای شي، "کوم چې هغه یې ګټې له منځه ځي او کوم شی چې د انسانانو لپاره ګټور دی هغه په ځمکه کې تم کېږي" الله ج فرمایلي دي.

اې لویه ملته... اې زمونږ په امت او په انسانیت کې وګړو... ستاسې ډېری د دغې وینا څښتن په صداقت، پاکوالي، پاک لاس او پر ولس په پاملرنې، حکمت، عدالت او د چارو په تداوی کې په قاطعیت پېژني، پر دې یې پېژني چې د وګړو او دولت په مالونو پام کوي او هر څه یې په عقل او وجدان کې دي. او پېژنی یې چې زړه یې درد کوي او تر هغه نا ارامه وي چې له غریب څخه یې بار نه وي پورته کړی او د اړو کسانو اړتیا ته یې لبیک نه وي ویلی، زړه یې ټول ملت او امت ته پراخ دی او چې مؤمن او امانت ساتونکی اوسي... د خپل ولس د زامنو ترمنځ یوازې د رښتینو هڅو او ملي وړتیا پر اساس توپیر کوي. دا دی نن زه ستاسې په استازیتوب او ستاسې د سترګو، د امت د سترګو او د حق د څښتنانو انصاف لرونکو د سترګو په خاطر وایم: اې عراقیانو... اې

زمونږ ولس او اهله او زمونږ په امت کې د هر باعزته او با عزتې اهله... خپل ورور او مشر مو داسې پېژندلی لکه کورنی چې یې پېژندلی، د ظالمانو تکبر او غرور ته یې کله هم سر نه دی ټیټ کړی او د هغو کسانو توره او بیرغ پاتې شوی چې له اخلاص سره مینه کوي او له ظالمانو سره دښمني کوي. ایا تاسې نه غوښتل چې د ورور، زوی او مشر دریځ مو همداسې وي...؟! بلکل تاسې غوښتل... د صدام دریځونه باید همداسې وي، الله د نه کړي که دریځونه یې همداسې نه وای، نو ځان به یې نه وای منلی. هر چا چې ستاسې مشري په غاړه واخیسته او څوک چې په امت کې ننبه وي دریځونه یې باید همداسې وي...

دا دی زه مې خپل ځان فدا کوم، که الله غوښتي وي، نو چېرته چې یې امر وي له صدیقینو او شهداوو سره د زما روح پورته کړي او که یې له خپل نظر سره سم پرېکړه وځنډوله، نو الله مهربان او ښښونکی دی، هغه مونږ پیدا کړي یو او مونږ هغه ته ور ګرځېدونکي یو. نو ښه صبر ترې غواړو او پر ظالم قوم برلاسي او مرسته ترې غواړو.

اې ورونو... اې لوی ملته... تاسې ته بلنه درکوم، د هغو معنویاتو ساتنه وکړی چې داسې وګړي یې در څخه جوړ کړي چې کلک ایمان ولری، په تمدن کې ځلېدونکي قندیلونه شئ او چې ځمکه مو د پیغمبرانو د پلار ابراهیم او نورو انبیاوو زانګو پاتې شي، هغه معنویات وساتئ چې له تاسې څخه یې داسې وګړي جوړ کړي چې د هېواد او ملت لپاره په باوري او رسمي توګه د قربانی د لویو صفتونو روحیې ولرئ، بلکې له پیلیزې کرښې راپدېخوا یې خپل ټول ژوند او د کورنی او د وړو او لویانو ژوند، امت او لوی وفادار ملت ته وربښلی دی، په همدې لاره روان دی او کله هم کمزوری شوی نه دی... له ټولو هغو سختیو سره چې له انقلابه وړاندې او وروسته پر مونږ او عراق تېرې شوې، د الله نه وه خوښه چې صدام ومري، که دا ځل یې غوښتي وي، نو دغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نفس ده پیدا کړی دی... هغه پیدا کړی او تر اوسه یې ساتلی دی... کله چې په دې لاره کې له صدام حسین څخه د واړه عمر لرونکي په ډاډه او خوښ نفس ولاړل، نو په همدې لاره کې مؤمن نفس په شهادت ویاړي. که یې د شهادت اراده کړې وه، نو مونږ یې مخکې او وروسته ستاینه کوو او شکر یې ادا کوو... او د ده باري (الله) سبحانه و تعالی د عظمت په سیوري او پالنه کې له ده څخه ښه صبر غواړو او پر ظالم قوم برلاسی او مرسته ترې غواړو.... دا باید په یاد ولرئ چې الله تاسې ته ځانګړي حالات اسانه کړي څو تاسې پکې داسې نمونې و اوسئ چې لاره مو له مینې، عفوې، د یو د بل په زغملو او په خپل منځ کې له ورورولۍ ډکه وي... دغه حالات یې پر تاسې د دروندوالي لپاره نه دي را وستي، بلکې غوښتي یې دي چې نفسونه پرې رانه کړي او ځینې ستاسې د لیکو له منځه او څوک چې کینه کښې فارسیان وو هغوی د کسرى د میراث خورو بادارانو په فعل سره د شیطان ځای ناستي شول. د خپل ولس ځینو بچیانو چې پیروي وکړه د هغو په زړونو یا په ګاونډیانو کې یې وسوسې واچولې یا یې کینه کښو صهیونې تمه خورو ته اسانه کړه چې استازی یې د امریکا په سپینه مانۍ کې داسې وخوځېږي څو د سپینې مانۍ څښتنان برید وکړي او داسې حسد او کینې را وپاروي چې هېڅ انسانیت او ایمان پکې نه وي...

د ایمان، مینې او سولې پر اساس مو ودانۍ جوړه کړه او په نړۍ ماضي کې په همدې اساس تاسې د هېواد تر بېرغ لاندې په عزت او امن کې اوسېدی، په ځانګړي ډول د ۱۹۶۸ ز کال له انقلاب وروسته... ګران وروڼه که د جګړې په خندق کې وو او که په مانۍ کې... ستاسې د هېواد یرغلګرو او فارسیانو دښمنانو وپتېله چې ستاسې د یووالي صفتونه د دوی او له تاسې څخه د غلامۍ غوښتو ترمنځ پرده جوړه شوې ده، نو ستاسې ترمنځ یې ناوړه پخواني مروي تک وهل، ځینو هغو کسانو ورسره ومنله چې تذکره یې عراقي وه او

زړونه یې هوایي وو او کینه کښو په ایران کې په کینه ور ډک کړي وو. دوی ګمان کوي چې له تاسې ګټه پورته کړي او د ولس له نورو اصیلو سره مو بېل کړي، چې په دې کار سره همت کمزورى کېږي او د دې پر ځای چې د هېواد بچیان اصلي دښمنانو ته په غوسه شي یو پر بل مو په غوسه کوي، یوازې اصلي دښمنانو ته غوسه کېدل همتونه یوه لوري ته بیایي، که څه هم چې بېرغونه رنګارنګ او د الله اکبر تر بېرغ لاندې وي.

اې وروڼو، اې مجاهدینو او مبارزینو، اوس مو همدې ته را بولم، کینه مه کوئ، څکه کینه خپل څښتن ته د انصاف او عدالت فرصت نه ورکوي، بصیرت او لید ړندوي، د فکر کړکۍ بندوي، چې په همدې سره خپل څښتن له فکر کولو او غوره او سمې ټاکنې څخه لرې کوي...

همداراز اې وروڼو او خویندو اې زما او د عراق بچیانو تاسې را بولم... او اې مجاهدو ملګرو دې ته مو رابولم چې د هغو دولتونو ولسونه بد مه ګڼئ چې پر مونږ یې تېرى کړى، د ولسونو او پرېکړو کوونکو تر منځ توپیر وکړئ، یوازې د هغوی کار بد وبولی، بلکې د کوم انسان عمل چې د جګړې وړ وي، هغه لکه یو انسان بد مه بولی... د شریرو کسانو شر بد وګڼئ... او څوک چې روغه او جوړه کوي، که هغه د عراق د ننه وي او که بهر، ښېنه ورته وکړى او د چلند نوی مخ ورته پرانیزئ، څکه الله عفوه کوونکی دی او عفوه کوونکي خوښوي، د حالت له غوښتنې سره سم قاطعیت لازم دی، خو د دې لپاره چې له ملت او امت څخه ومنل شي، باید د قانون پر اساس وي، عادل او منصف وي او د کینو او د نا مشروع غوښتنو پر اساس نه وي... اې وروڼو پوه شی چې د تېري کوونکو دولتونو په ولسونو کې داسې وګړي شته چې د یرغلګرو په وړاندې ستاسې له مبارزې سره مرسته کوي، ځینې یې له زندانیانو او صدام حسین څخه د دفاع لپاره رضاکاره مدافع وکالت کوي، ځینو نورو د یرغلګرو رسوایي وکړه، او ان ځینې چې له مونږ څخه بلبلدل او دنده به یې پای ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

رسېده نو ژړل به يې... همدې ته مو را بولم، يو امين ملت، له ځان، امت او انسانيت سره مينه کوونکی... له ځان او نورو سره رښتينی.

اې عزتمن وفاداره ملته: تاسې او ځان په هغه مهربانه رب سپارم چې امانت نه ضايع کوي او د رښتيني او امانت ساتونکي مؤمن ګمان نه ناکاموي...

الله اکبر... الله اکبر... زمونږ امت د ژوندی وي... په امن او سلامتيا کې د انسانيت ژوندی وي... الله اکبر... زمونږ لوی مجاهد ولس د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... عراق د ژوندی وي... فلسطين، جهاد او مجاهدين د ژوندي وي... الله اکبر... شرمېدونکي د وشرمېږي.

صدام حسين *اولسمشر*

او د مجاهدو وسله‌والو ځواکونو عمومي قومندان

۲۰۰٦،۱۱،۴ ز

اووه ويشتم څپرکی

د دفاع کمېټه... حق خبره

صدام حسين به د سلګونو کلونو لپاره په يوه سمبول واوړي،

ځکه ده د خپل ولس له قضيې او د ده په وجدان کې د اوسېدونکي امت له قضيې ځخه دفاع کړې ده، چې دا عادلې قضيې دي...

نو په هغې توګه په اول او اخر کې د الله ستاينه کوو،

چې په سمندر کې يې د يوه ځاځکي ځای هم نه دی لړزولی.

(صدام حسين، د وژلو پر پرېکړې له تصديق وروسته)

له ولسمشر صدام حسين او د هغه له ملګرو ځخه د دفاع د کمېټې له بنسټ اېښودلو ځخه مونږ د نړۍ د بېلو ناحيو له هغو وګړو سره په اړيکه کې وو چې د عراق او د قانوني قيادت سلامتيا ته يې پاملرنه کوله. په دوی کې قانون پوهان، قاضيان، سياسي شنونکي، شاعران او عادي وګړي وو. د دوی نظرونه مونږ ته را رسېدل او ګټور به مو پکې غوره کول. په ځينو دفاع ګانو کې لويو قانون پوهانو هم ګډون وکړ. مونږ به خبرې اترې، وصيتونه او لارښوونې اخيستې، که هغه منفي وې او که مثبتې. دغو خبرو اترو په ځانګړې ډول هغه چې له ما سره به کېدلې، ځښتانو به يې غوښتل چې ولسمشر صدام حسين عربي او اروپايي مشرانو او واتيکان ته تشريحي پيغامونه واستوي او حقيقتونه پکې څرګند کړي، لکه پر عراق تېری، د عراق ورانی او د عراق له نا معلومه راتلونکي ځخه وېره. مونږ به ولسمشر ته ځينې دغه کتنې لېږلې، هغه هم غوښتل چې په ټولو معلوماتو خبر شي.

يوه ملګري ته مې دنده ورکړه چې دغه کتنې په ۲۰۰٦،۱۲،۲٦ نېټه ولسمشر ته ولېږدوي، له ولسمشر ځخه وپوښتي چې که غواړي کتبي پيغام واتيکان ته واستوي او روان حالات پکې روښانه کړي، ملګري ته مې دنده ورکړه چې ولسمشر خبر کړي چې واتيکان ته د خبرو رسولو لپاره مونږ چمتو يو. کېدای

(c) ketabton.com: The Digital Library

شي دغه او نور پیغامونه په عراق کې په امریکایي سیاست کې د بدلون په پار د اروپاپانو د مداخلې په بیړه کې وندې واخلي، دا به په هغو پیغامونو پسې وي چې ولسمشر مخکې امریکایي ولس او عراقي ولس ته ورکړي وو. خو داسې برېښي چې د ولسمشر نظر بل څه وو، ویلي یې وو: "ملګرو ته به څه ووایم... زه مې له خپل رب پرته بل چا ته ناري نه ور وهم (بل څوک نه رابولم)".

ایا ولسمشر به د کمېټې په فعالیت کې مداخله کوله؟

کله چې به مو غوښتل چې د کمېټې په فعالیت پورې اړوند څه تصمیم ونیسو، مونږ به د کمېټې په ځای کې سره راغوندېدو او د تصمیم او د هغه د پلان تدریس به مو کاوه، د پلي کولو لاره به مو یې زده کوله او بیا به مو مثبت او منفي ټکي په ګوته کول. موضوع به مو له ولسمشر سره شریکوله، نو کله چې به نظرونه مخالف وو، یوه موافقه حللاره به یې را وړاندې کوله. مونږ چې به هر ګام پورته کاوه، دی به مو خبراوه او د ده کتنو او لارښوونو ته به مو غوږ نیوه، یوه ورځ مو هم نه دي تري لیدلي چې پر مونږ یې خپله رایه تپلې وي، زمونږ نظرونو ته به یې درناوی درلود او زمونږ د هڅو قدر به یې کاوه. ټولو لورو ته به یې وصیت کاوه چې د کمېټې او د کمېټې د رئیس په چارو کې دې مداخله نه کوي.

ولسمشر به ویل: "کله چې په کوم حالت کې ما ته را ګرځي، نو خپله رایه ورته وایم، پرېکړه او تصمیم دوی ته پرېږدم، له یو ځل پرته چې په لازمي صیغه مې خپل نظر ورته ووایه".

یوه ورځ پر ما د ډېرو فشارونو له کبله زه دردېدم او په هغه تالار کې چې له ولسمشر سره به مې لیدل، له ولسمشر سره بندي وم، ولسمشر په پرله‌پسې توګه دوه ځله راته وکتل او وې ویل:

"ابا علاء څه دربانديې شوي دي، که څه هم ته هڅه کوې چې له ما یې پته کړې، خو خپه راته ښکاري. زه وایم الله د په دې دنده کې مرسته درسره

وکړي، کېدای شي له سختو شرایطو سره مخ شې. ابا علاء ته باید تل زغم او صبر ولرې او لکه څرنګه چې لومړی وې هماغسې پر الله توکل کړی پاتې شې".

په ځانګړې توګه د ۲۰۰۶ ز کال له مې میاشتې وروسته فشار را باندې داسې حد ته ورسېده چې زغملی مې نه شوای، د لیکو یو په بل کې سره ننوتل په ما باندې تر ټولو سخت حالت و چې ورسره مخامخ وم. په دې کې شکمن وم چې له ولسمشر څخه د یادو لاملونو پر اساس له دغې مبارکې دندې ځخه استعفاء وغواړم او که دغې لارې ته دوام ورکړم او څه چې مې له وسه پوره نه وي، هغه وزغمم. خو هغه باور چې دغه لوی رهبر پرې خانګړی کړی وم، ما ته یې ځواک را وبانېه، دا راته کافي وه چې الله او رهبر مې راضي کړي وو. په وروستیو اونیو کې له لامل پرته د ولسمشر له لیدو څخه منع شوم، یعنې په وروستۍ میاشت کې له درېیو پرله پسې لیدنو څخه. پوښتنه به مې کوله چې امریکایان چا دې ته هڅولي چې د دفاع د کمېټې د رئیس په توګه مې له لیدو څخه منع کوي، لاملونه یې څه دي؟ همداراز د دفاع د کمېټې د رئیس له نائب څارنوال استاد مجید السعدون او د هغه له موکل ښاغلي طه یاسین رمضان سره هم همداسې وشول. خو تاریخ به دا هرومرو څرګنده کړي چې په پته څه شوي وو او بشپړ حقیقت به ښکاره کړي.

د حق او عدالت لښکر

دلته باید له ولسمشر شهید صدام حسین او له ټولو بندي عراقیانو څخه د دفاع د کمېټې د وروڼو یا هغو کسانو په اړه حق خبره وکړم چې د دفاع په ډله کې یې د دفاع له کمېټې سره کار وکړ. مخلص پوځیان وو او په ټوله مانا اتلان وو. لکه د شاتو د مچیو د ډلې په توګه کار یې وکړ، پوره هڅې یې وکړې، ژوند یې د دغې قضیې په چوپړ کې ایښی و او په زړورتیا سره یې کار وکړ، که هغه د کمېټې لومړني عراقي، عرب او بهرني بنسټګران وو یا له هغه وروسته ورسره

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو ځای شول، چې زمینه ورته برابره شوه. په ځانګړي ډول ټول عراقي اتلان ملګري له هغو کسانو پرته چې د دفاع په کمېټه کې غړي وو یا یې له کمېټې سره په ډله کې کار وکړ، له ټولو دردونو سره یې کورنۍ پرېښودې، په ځانګړي ډول ماشومان یې له مدرسو ځخه دوه یا درې کاله محروم شول، ځکه چې د عراق د ننه امنیتي ګواښونه او خطرونه ورته متوجه وو او ځینې وتښتول شول، یا له عراقه بهر د زده‌کړې د سختۍ له امله، یا له یوه دولت ځخه بل ته د لېږد له امله او یا هم د مادي حالت له امله چې په ځینو دولتونو کې یې د زده‌کړې نفقه نه شوای برابرولی.

دلته باید یوه اشاره دې ته هم وشي چې له ولسمشر او ټولو زندانیانو او بندیانو ځخه د دفاع د کمېټې د غړو یوې برخې له ولسمشر صدام حسین ځخه دفاع وکړه او بلې برخې یې له نورو بندیانو ځخه. خو د دفاع ډلې د محکمې د ننه له ولسمشر سره ولیدل او دفاع یې تري وکړه، د دغې ډلې ټول غړي د دفاع د کمېټې غړي نه وو. درېیمه کمېټه "د بېړنیو پېښو کمېټه" وه، چې دغه استادان ور پورې ترلي وو: رمزي کلارک، احمد بن بیلا، دکتور مهاتیر محمد او رولان دوما. د دغې کمېټې دنده په محکمه کې د عدالت د پلي کولو ځارنه وه او ځینو ملګرو وکیلانو یې په بنسټ اېښودو کې ستر رول درلود، چې په هغوی کې استاد زیاد خصاونه، پروفیسور کیرټیس ډوبلیر او دکتور نجیب النعیمي او ورسره پاتې غړي دي. دغې کمېټې وکولای شول چې د محکمې ټولې سرغړونې او تر پښو لاندې کول رسوا کړي، پر نړیوالو شخصیتونو، سازمانونو او کمېټو سربېره یې د نړۍ رهبران هم مخاطب کړل او د اسناد یا دفاع له کمېټې سره یې په فعالیت کې مرسته وکړه...

دلته باید د هغو اتلو شهیدانو یادونه وکړم چې خپلې پاکې وینې او ځانونه یې تر عراق خار کړل، په مخ کې یې د دفاع د کمېټې د رئیس نائب شهید خمیس العبیدي (په ۲۰۰۶ ز کال کې شهید شو)، شهید سعدون الجنابي او شهید عادل

الزبیدي (په ۲۰۰۵ ز کال کې شهید شو) دي او داسې نور چې په یادولو یې لېست اوږدېږي. دغو اتلو شهیدانو خپلې کورنۍ بې سر پناه او بې پالنې پرېښودې. همداراز د دفاع د کمېټې د عراقي غړو هڅې هم باید وستایو، د محکمې د ننه یې په بشپړ کلکوالي دفاع وکړه، د امریکا، د هغې د پیروانو او لاسپوڅو د ظالم پاچا په مخ کې یې حق خبره وکړه، استادان د کمېټې نائب او ویاند دکتور مجید السعدون، بدر عواد البندر چې کله به یې له شهید پلار او کله به یې له شهید ولسمشر ځخه دفاع کوله او ثامر الخزاعي یې مخکښان وو. همداراز د عراق د ټولو ځارنوالانو قدر او درناوی کوم چې د امنیتي ګواښونو له امله یې نومونه نه شو اخیستی، که هغه د کمېټې غړي وو یا د اسناد غړي. همداراز د سلګونو عراقي وکیلانو سړیو او مېرمنو، په ځانګړي ډول د انبار اتلان د یادولو وړ دي چې د کمېټې اصلي بنسټګران دي، نومونه یې د امنیتي ګواښونو له کبله پټ دي. د دفاع د ډلې له غړي استاد ودود فوزي شمس الدین ځخه منه کوم چې له کمېټې سره یې د جنګیالي په روحیه کار وکړ، همداراز دکتور علي بیاتي. همداراز دکتور محمد العبیدي ته مې د سلام وي، چې زمونږ په تاریخي دنده کې یې د مقالو او ځېړنو مرسته را سره وکړه، چا چې زمونږ پر دغې جګړې یوه کلمه هم لیکلې وي منه تري کوو. د ازاد ځخ اخیستونکي عراق له منبره د هغه له جړ غږه، د عراق د سنګر له منبره (بصري) او له ټولو ویاړمنو لیکوالانو او مبارزینو ځخه منه کوو. همداراز د بندیانو د کورنیو لپاره زمونږ تر ځنګ له ګمارل شویو وکیلانو ځخه منه کوو. نو دغو ملګرو ته زما، د عراق د ولس، امت او د بندیانو او شهیدانو د کورنیو له لوري بشپړه مینه او قدرداني ده.

زما عراقیو، عربو او بهرنیو ملګرو به د کمېټې په دفتر کې د شپې تر ناوخته کار کاوه ځو د دفاع سمې لوحې برابرې کړي. ځینو نورو ملګرو به په دې لاره کې خوارلس، ان کله نا کله له شلو ساعتونو زیات سفر کاوه. د دندې په ادا کولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې به د ځینو ټینګار نور هم زیاتېده، په کلونو کلونو به یې د حق مرسته کوله لکه څارنوال رمزي کلارک.

د کمېټې ځینې غړي داسې وو چې له مونږ سره د یوځای کېدلو لپاره به یې خپل کار او مرافعې پرېښودلې، زمونږ تجربې او زړورتیا به یې را زیاتوله، لکه مشهور نړیوال وکیل دکتور نجیب النعیمي، همدارازد څارنوالی استادې بشری خلیل دریځونه، هغه څارنواله چې هسې ماذي په محکمه کې به وه، نو قاضي رؤوف به اعصاب له لاسه ورکول. همدارنګه د څارنوال استاد سعد الاعظمي او د دکتور قیس العلواني رول هم ډېر ځانګړی و. د نړیوال قانون استادانو دکتور غسان الجندي له اردن څخه او دکتور حسن عمر له مصر څخه همداسې رول درلود. دغه دریځونه وو چې سره له دې چې مونږ تر پښو لاندې کېدو، خو دوی را پورته کولو.

په دغې سپېځلې دنده کې د اردن اصیل ولس هم لوی رول درلود. استاد محمد نجیب الرشدان یې مخکښ و چې یو لوی قانون پوه و او د کمېټې یو بنسټګر و. د کمېټې د همغږي کوونکي په توګه وټاکل شو، یو عربی ملتپاله اصیل او زړور و، خو د ټاکلو لاملونو له کبله د ولسمشر د کورنۍ له لوري ګوښه شو. له ده وروسته دغه سخته دنده د اردن د یوه اصلي ټبر بچي استاد زیاد خصاونه په غاړه واخیسته، د استاد رشدان کار یې په بشپړې امانتولی، اخلاص او بیداری سره ادا کړ او د ده په وخت کې دواړه کمېټې سره یوځای شوې. د اسناد پر کمېټې او پر استاد خصاونه فشارونه هومره زیات شول چې استاد یې مجبور کړ چې ولسمشر او د هغه کورنۍ ته لیکلی پیغام واستوي او د خپل غړیتوب درول تري وغواړي، خو پراخ رسنیز فعالیت یې وکړ او د دغې درنې دندې په لاره کې یې ډېرې وزغملې. همدارازد کمېټې د بنسټګرو استادانو یادونه کوو: لوی صالح العرموطي او اتل وکیلان زیاد الجنداوي، حاتم شاهین، عصام الغزاوي، عمر ابو الراغب او صالح المغربي او له دوی

سره غړي لکه دکتور محمد ابوجباره، حاتم الغویري، سمیح خریس او ډېر شمېر اردني وکیلان. د استاد امین الدیب پوښتنو او مداخلو د نیواک له لوري ګمارل شوی وکیل ودراوه، دی د مصر لومړنی رضاکار وکیل و، ولسمشر یې هم حیران کړ او د ده له لارې یې د مصر د ولس نوره قدرداني هم وکړه، همدارازاستاد محمد جنیدي، دواړو د وکیلانو په ټولنه کې ښه رول درلود. د عربي تونس د زامنو رول هم نه هېروو، احمد صدیق او دکتور فوزي بن مراد. د لیبیا په اړه، دکتور عایشې قذافي د کمېټې او د اسناد په تأسیس کې لوی رول درلود، ولسمشر یې هم په کارونو خوښ شو، پر دې سربېره د دې البرغشي، ور پسې د کمېټې غړی دکتور عبد الله حبیب. همدارازد سوډان قانون پوهانو هم ښه رول درلود چې په مخ کې یې د کمېټې یو بنسټګر استاد تیسیر مدثر او د سوډاني وکیلانو مشر استاد فتحي خلیل وو. له مغرب څخه هم استاد خالد السفیاني و. له بحرین څخه د کمېټې یو بنسټګر استاد عیسی بورشید و. اصیل یمنیان: چې محمد حزام، عبد الله نعمان او نورو ملګرو یې مخکښي کوله. له متحده عربي اماراتو څخه دکتور ابراهیم الملا و، له سعودي څخه استاده ریم او د دې ټول اتل ملګري وو، که د ډېرو نورو د نومونو یادونه وکړو نو بیا به سخته تمامه شي. له لبنان څخه د کمېټې د یوه بنسټګر دکتور عدنان الضناوي یادونه کوو. له فرانسې څخه د استاد اېمانویل لوډو او د هغه ملګری استاد ماثیو، استاد أندري چامیه او د فرانسې د بهرنیو چارو پخوانی وزیر رولان ډوما وو، نوموړی هغه کس و چې په ټوله زړورتیا یې د ولسمشر ځای ته په هرې هغې الوتکې، موټر یا په بله وسیله کې تګ رد کړ چې امریکایي بیرغ به پرې لګېدلی و... ولسمشر به یې د دغه دریځ قدرداني کوله او ویل به یې: "د دغه ستر رول درناوی کوم، داسې یې ګڼم لکه دلته چې راغلی وي او له ما څخه یې دفاع کړې وي، ده او فرانسې ته د زمونږ او د ټولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

عربي ولسونو ټوله قدرداني او مينه وي". له هسپانيې څخه استاد خافيير سافډرا و. له جاپان څخه هم څو تنه وکيلان وو. د هغو ويارمنو وکيلانو مهرمنو رول هم نه هېروو چې د دفاع په کمېټه کې يې خپل ورونه هڅول او ځينو ټينګار کاوه چې په مستقيم ډول ګډون وکړي، خو شروط مونږ ته معلوم وو. د امنيتي لاملونو له کبله يې د نومونو يادونه نه کوو، ځکه په عراق کې د ننه اوسي. د استاد عبد الحق العاني، له لندن څخه د عربي حق غږ استاد صباح المختار او دکتور محمد الشيخلي رول يادوو، سره له دې چې ډېر د اور په منځ کې و، خو عراقيان يې د حق په اواز حيران کړي وو.

د عربي وکيلانو لوی رول هم نه هېروو چې له ولسمشر صدام حسين او له عراق څخه په دفاع کې يې کمی ونه کړ. لومړنی سازمان و چې په څرګند ډول يې پر محکمې او په عراق کې د پښنو د نه اعتراف اعلان وکړ، په مخ کې يې استاد سامح عاشور، عبد العظيم المغربي او د دوی نور ملګري وو، ښه باعزته او کلک دريځونه يې درلودل. همداراز د عربي وکيلانو له اتحاديو څخه منله کوو چې په مخ کې يې د زړورو اردنيانو وکيلانو اتحاديه وه. دا هم نه هېروو چې له ولسمشر څخه د دفاع لپاره د ډېرو هغو وکيلانو وکالتونه د محکمې له لوري د دوی په مخ کې د اېښودل شويو خنډونو له امله ونه منل شول.

بايد را څخه هېره نه شي چې له مالېزيايي وکيلانو څخه منله کوو، چې په سر کې يې دکتور مهاتير محمد، د مالېزيا د وکيلانو مشر دکتور زکريا خليل او دکتور مثايوس وو. همداراز له ښاغلي احمد بن بيلا، ښاغلي نيلسن منډېلا، ښاغلي جورج ګالوي او له ټولو هغو شخصيتونو څخه منله کوو چې له مونږ سره ودرېدل.

دغه ټول وکيلان د زړورتيا سمبولونه او د حق او عدل د ملاتړ نمونې وې. له هغو څخه ښېنه غواړو چې پر دوی د وېرې يا د ډېر شمېر له امله مې نومونه نه دي ياد کړي. مونږ ټول پر دې باور يو چې د عراق ولس، د عراق با عزته

وګړي او له ټولو قطارونو سره عربي امت به د دفاع د کمېټې رول هېر نه کړي، نومړې کمېټې د مظلومانو له حق څخه د دفاع په ودانۍ کې لومړنی خبنته کېښوده، دا په داسې وخت کې چې بل لوري عراقي دستور له منځه ووړ او د پردې يرغلګر تر جنګي پوښښ لاندې يې زنګ وهلې محکمه جوړوله.

عربي هېوادوال به په دغې کمېټه ويارې. ځکه له صدام حسين څخه دفاع، د امت له سمبول څخه دفاع ده، صدام حسين هغه ځوک و چې له ملت سره کړې ژمنې يې ماتې نه کړې او د ژوند تر وروستۍ شېبې د خپل ملت او امت لومړيتوبونو ته وفادار پاتې شو.

د رسنيزو، ديني، سياسي او نورو شخصيتونو ستر رول هم نه هېروو چې په تاريخ کې به تلپاتې وي، زمونږ معنوي ملاتړ يې وکړ، همداراز د هغو کسانو رول چې په سختۍ کې د عراق له ولس، عراقي اتلوال مقاومت او له ولسمشر شهيد صدام حسين سره ودرېدل.

له ټولو هغو کسانو څخه هم منله کوم چې له مونږ، د بنديانو له کورنيو، له عراقي کورنيو او د ولسمشر له کورنۍ سره ودرېدل. له ټولو هغو عربي هېوادونو څخه منله چې له مونږ او عراق سره ودرېدل. همداراز له اردني هاشمي مملکت څخه منله چې د دفاع کمېټې ته يې غږ پرانيسته، پر ځمکه يې د دفاع د کمېټې شتون تر ډېرو فشارونو لاندې راووړ او له عراق، د عراق له ولس او له ولسمشر سره وفادار، د ولس له زامنو او له عزتمنو قبيلو څخه يې منله کوو. همداراز زه او ملګري مې د نيواک او د هغه د حکومت په قفسونو کې اتلو ثابتو، صابرو بنديانو ته ځانګړې او خالصه سلامي کوو.

له دغه سخت سفر وروسته بايد آخرنۍ خبره وکړو او وايو:

د عراق او د ولسمشر صدام حسين د دښمنانو له لوري د ځورونو له بېلابېلو هڅو سره مخامخ شوو او له ځورونکو څخه مو سخت دردونه وګالل، خو د عراق او ولسمشر شهيد صدام حسين لپاره مو وګالل، هيله لرو چې امانت به

(c) ketabton.com: The Digital Library

مو ادا کړی وي. هڅه کوو چې د هماغو ورځو ټپونه هېر کړو او تر هغه وخته لاړې ته دوام ورکړو چې ټول بندیان او د تمدنونو هېواد، د عربو ککړی او پلازمېنه او د تمدن لوی مرکز ازاد شي.

په پای کې وایو چې دغه یادښتونه او هغه چې د ولسمشر شهید په خط لیکل شوي دي، یوازې هغه څه دي چې د شهید صدام حسین په لاس او ژبه حقیقتونه وړاندې کوي.

د ولسمشر له یادښتونو پرته چې دغه کتاب یې هم یوه برخه ده، د شهید د ژوند، بند او شهادت په اړه چې کومې له ځانه جوړې شوې کیسې دلته او هلته خپرې شوې، ټولې هغه ناکامې هڅې دي چې هدف یې یا ناوړه سوداګري او یا په یوه لاره نه په یوه لاره د انځور بدنامول دي.

د دغو کیسو د خپرولو مفهوم یوازې ګمراهي ده چې دا د نیواک د پاتې کېدو او له جرمونو ځخه یې د دفاع لپاره د جګړې یوه نه بېلېدونکې برخه ده. مونږ په دوو خندقونو کې یو، دغسې هڅې له مقابل خندق ځخه لیکل شوې دي. خو زمونږ دغه هڅې بیا د شهید له خندق ځخه دي، چې یوازینی توپیر یې همدا دی او دغه توپیر په یوازې توګه هر څه دي.

دا طبیعي ده چې دغه یادښتونه د ولسمشر ټول ویلي یادښتونه یا لیکلي یادښتونه نه را نغاړي. ځینې داسې قضیې وې چې د امانت لپاره یې پټوالی لازمي و.

ځینې داسې قضیې وې چې له مقاومت او د مبارزې له جنګیالیو سره یې تړاو درلود، چې لا تر اوسه د ولسمشر صدام حسین ملګري هلته وینه ورکوي، نو مجبور شوو چې مراعات یې کړو. له دغه فعالیت ځخه زمونږ هدف د خالص او مجرد حقیقت وړاندې کول دي او دا چې د عراق د ازادۍ لپاره جګړه وه او لا روانه ده، نو و مو غوښتل چې دغه کتاب هم د شهید له خندقه یوه خوځېدلې برخه وي.

په دغو یادښتونو پسې به نور هم وي، داسې ډېر څه لا شته چې باید برېنډ شي او د تاریخ د مهمو ثبت شویو برخو په څېر ثبت شي.

فکر مې هم نه کاوه چې شهید به مې د دغو یادښتونو د لیکلو لپاره غوره کوي او نه مې انګېرلې وه چې دغه عزت به دومره ظالم او سخت زړی وي. شهید په خپله پایله ښه پوه و او له ایمانه په ډک زړه ورته په انتظار و. له عراق ځخه بې یادوي، چې شهید څو ځله خپل ژوند په دې لاره کې د تلې په پله کې کېښود. دوی پر دې هم خبر دي چې که څه هم مرګ ورته په انتظار و، خو شهید به هم په هر قدم کې ننګاوه. پر الله یې باور درلود او پر دې پوهېده چې مرګ حق دی او په پای کې به مري.

که څه هم چې تقدیرونو د ده په له لاسه ورکولو پر مونږ ظلم وکړ خو شهید هم له دې ځخه د ښه مرګ په انتظار نه و. دی خپله همدغه مرګ ته ورغی. دوی زیان وکړ او مونږ ګټه. دوی جګړه وبایله او مونږ اتل وګاټه. دوی دسیسه وبایلله او مونږ مقاومت وګاټه. دوی د "ډیموکراسۍ" په اړه دروغ او باطلې خبرې وبایللې او مونږ له حق ځخه دفاع وګټله. په پای کې به همدا نیواک هم بایلي او مونږ به ازادي ګټو، دا به ور ښیو چې عدالت او مساوات ځنګه وي، د حق ارزښتونه، نه لکه د دوی د نفاق ارزښتونه ځنګه وي. دا به ور وښیو چې بېرته به ځنګه را ګرځو چې عراق ودان کړو لکه له مغولي یرغل ځخه تر نن ورځې چې ۱۲ ځله مخکې مو ودان کړ.

دا په تاریخ کې یو ځېرکی دی. بل ځېرکی به راځي او نن ورځ به یې ټول هغه کسان جوړوي چې د عراق ازادي، سیادت او خپلواکي یې په زړونو کې لکه سکروټه غوندې بللې او ځان تریې ځاروي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه هر څه چې یرغلګر ناوړه ګڼلي، تقدیر دلته هم ناوړه وښـــودل. دلته مو لکه د بې غیرتو، وحشیانو او غلو غوندې بربنډ کړل، شـهید خپل ځان لکه د اتل په څېر څرګند کړ. هر څه لکه د لمر په څېر ښکاره وو او شول.

ټولې نړۍ ولیدل چې صـــدام حســین څوک دی او ټولې نړۍ ولیدل چې چا وواژه. ټولې نړۍ ولیدل چې شـــهید او ملګري یې د ازادۍ لپاره پر کومه ځمکه ولاړ وو او ټولې نړۍ ولیدل چې جلادان له کومې ډرامې څخه راځي. لکه د صـــدام حســین وژنه چې به تلپاتې او ابدي یادښـــت وي، همداراز د مرګ چوکۍ ته پورته کېدل به یې هم ابدي ننګونه وي او د بې ګناوو پر ضد د نیواک او د ورځنیو جرمونو شرمندګي به د تل لپاره په دوی پورې وي.

صدام شهید شو خو مړ شوی نه دی. دوی ژوند کوي خو لکه ژوند چې یې نه وي کړی. همدا یوازینی توپیر دی او له هر څه سره برابر دی.

پای

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library